

Basme și povestiri japoneze

**BASME ȘI
POVESTIRI
JAPONEZE**

[O ANTOLOGIE]

CUPRINS

BASME ȘI POVESTIRI JAPONEZE (I)	15
KENDZO BIRUITORUL.....	16
BALAURUL CU OPT CAPETE.....	27
UNCHIAȘUL FĂCĂTOR DE MINUNI.....	31
PĂȚANIA IEPURELUI ALB.....	36
POVESTEA CELOR DOI FRAȚI.....	40
IZVORUL TINEREȚII.....	46
TAKE-TRAI.....	50
PIULIȚA FERMECATĂ.....	53
COMOARA CEA MAI DE PREȚ.....	63
PRINȚESA LUNII.....	66
LUPTA DINTRE MAIMUȚĂ ȘI RAC.....	70
ISSUN-BOSHI.....	73
HAINUL.....	77
GOMBEI-PĂSĂRARUL.....	79
FICATUL MAIMUȚEI.....	85

EVANTAIUL LUI TENGU.....	92
CELE DOUĂ BROAȘTE.....	97
NARA-NASHI.....	101
URASHIMA TARO.....	105
OYASUTE-YAMA.....	109
MOMOTARO.....	112
VULPEA-CEAINIC.....	115
VRABIA CU LIMBA TĂIATĂ.....	118
LĂSTARUL DE SALCIE.....	122
IMPRUDENȚA.....	123
STĂPÂNA CEA LACOMĂ.....	125
ȚĂRANUL CEL CUMSECADE.....	127
UN NUME LUNG.....	128
PREDICATORUL ȘI SLUGA.....	131
URAGANUL ȘI BUTOAIELE.....	136
MINCINOSUL.....	138
DRAGONUL ALBASTRU ȘI DRAGONUL GALBEN.....	139
SPIRIDUȘII CU NASURI LUNGI.....	143

ZÂNA ȘI PĂMÂNTEANUL.....	146
CĂPCĂUNUL ȘI COCOȘUL.....	150
SCOBITORILE BUCLUCAȘE.....	154
PINUL LIPICIOS.....	157
BASME ȘI POVESTIRI JAPONEZE (II).....	160
UNDE-I CAPĂTUL LUMII?.....	161
OCHII ȘERPOAICEI.....	164
POVESTEA GÂNDACILOR AURII.....	170
FECIORAȘUL-MELC.....	175
CASA PRIVIGHETORILOR.....	184
CĂCIULA „URECHI-AGERE”	188
TARO CEL DE FOC.....	195
SOȚIA VULPE.....	202
ULCIORUL FERMECAT.....	211
CENUȘARUL.....	218
ACUL VIU, ACUL MORT ȘI CARUL ZBURĂTOR.....	229
CUM A RĂSPLĂTIT COCORUL BINELE FĂCUT.....	235
ÎNVÂRTE-TE, BOB DE MAZĂRE!.....	240

ZMEURA DE SUB ZĂPADĂ.....	247
DE CE E MAREA SĂRATĂ.....	253
HEI, CRABULE KOSO-KOSO!.....	258
DE CE N-ARE CARACATIȚA OASE.....	263
BROASCA DIN KYOTO ȘI BROASCA DIN OSAKA.....	267
SABURO - STRACHINĂ SPARTĂ.....	270
CUMPLITA DIHANIE PLICI-PLICI.....	276
UN NUME LUNG.....	279
ȘTERGARUL NEGRU.....	283
MORIȘCA NĂZDRĂVANĂ.....	288
TREI COMORI.....	293
FRUMOASA DIN TABLOU.....	298
DARUL FECIOAREI LACULUI.....	302
PAIUL CU NOROC.....	308
ȚARA OAMENILOR CU UN SINGUR OCHI.....	313
CASTELUL ÎMPĂRATULUI FURNICILOR.....	315
PÂNZA ALBITĂ SUB CLAR DE LUNĂ.....	318
SCHELETUL CARE DANSEAZĂ.....	320

CASTELUL REGINEI PISICILOR.....	324
ULTIMUL BRAȚ AL CARACATIȚEI.....	328
CORABIA FANTOMĂ.....	330
TĂRIA DRAGOSTEI DE MAMĂ.....	334
CINCI TANI DE PĂMÂNT.....	337
CUM A CĂZUT ÎNTÂIA ZĂPADĂ.....	340
RACUL-DE-MARE ȘI CORBUL.....	343
SCULPTORUL ȘI ȘOPÂRLA.....	345
TÂNGUIREA PĂPUȘILOR.....	347
BURSUCUL AMATOR DE STIHURI.....	350
PODUL CARE ȘOPTEȘTE.....	353
CLOPOTUL ÎNCINS.....	356
ULTIMUL CÂNTEC.....	359
BĂTRÂNA ȚESĂTOARE.....	362
LUNA PE RAM.....	364
ÎNTIMPLĂRILE LUI IURIWAKA.....	367
CÂNTĂREȚUL CU URECHILE SMULSE.....	373
GHIVECIUL CU CRIZANTEME ALBE.....	378

PREOTUL, DOCTORUL ȘI DANSATORUL PE SÂRMĂ ÎN IAD.....	380
NEMAIPOMENITA CĂLĂTORIE A LUI TORAYAN-GURĂ-CASCĂ	385
VISUL TRIUNGHIULAR.....	390
ZĂPĂCITUL.....	394
BATRÂNUL CARE ÎNDRĂGEA CIMILITURILE.....	399
SAMURAI PE NEGÂNDITE.....	402
ISPRĂVILE LUI HIKOICI.....	406
CUM I-A VÂNDUT HIKOICI PRINȚULUI O UMBRELA VIE.....	407
CUM A DEVENIT HIKOICI NEVĂZUT.....	410
CUM A PRINS HIKOICI CU UNDIȚA UN KAPPA.....	412
CUM S-A ÎNTRECUT HIKOICI CU VULPEA.....	415
BUDA DE LEMN ȘI BUDA DE AUR.....	418
PREOTUL ȘI ÎNVĂȚĂCELUL (I).....	422
PREOTUL ȘI ÎNVĂȚĂCELUL (II).....	424
CAPUL DE SCHIMB.....	427
SAMURAIUL CEL MÂNDRU.....	429
CEL MAI MARE MINCINOS.....	430
DOI LENEȘI.....	435

CUM A PLECAT NEVASTA DE ACASĂ.....	437
CULMEA ZGÂRCENIEI.....	439
CUM S-AU SCHIMBAT PLĂCINTELE ÎN BROAȘTE.....	442
BA-I AȘA, BA NU-I AȘA.....	444
PAIUL DIN PLAPUMĂ.....	445
CEARTA.....	446
SĂ N-AUDĂ PORUMBEII.....	448
CHIAR DACĂ ZBOARĂ, TOT PARI SUNT!.....	449
GURA LUMII.....	450
FRUMOASA DIN OGLINDĂ.....	451
SOARELE ȘI CIOCIRLIA.....	453
BUFNIȚA VOPSITOARE.....	455
CUM S-A DUS MIRIAPODUL DUPĂ DOCTOR.....	457
POVESTEA FRUMOASEI HACIKAZUKI.....	459
TARO LENEȘUL.....	486
BASME ȘI POVESTIRI JAPONEZE (III).....	494
VULPEA ALBĂ.....	495
KINTARO.....	507

FANTOMA DE LA TEMPLU.....	510
CEAINICUL MAGIC.....	513
CAISUL ÎNFLORIT.....	517
GENEMAI.....	519
OMUL CARE A ÎNFLORIT POMII.....	523
CEI 47 DE RONINI.....	526
DRAGOSTEA LUI GOMPACHI ȘI A LUI KOMURASAKI.....	541
O LECȚIE DE DRAGOSTE.....	547
ÎN CĂUTAREA CRIZANTEMEI DE AUR.....	549
OMUL CARE NU VOIA SĂ MOARĂ.....	555
PÂNZA MĂIASTRĂ DE COCOR.....	563
CELE 10 CĂNI DE VIN.....	568
POVESTEA UNEI PISICI ȘI A ARTEI SALE.....	570
POVESTIRI ZEN ȘI ALTE POVESTIRI SCURTE.....	579
Ceașca de ceai.....	580
Povara.....	580
Aflarea unui adevăr.....	581
Cealaltă parte.....	581

Probabil.....	582
Atârnând în prăpastie.....	582
Bine și rău.....	583
Floarea cea mai frumoasă.....	583
Călătoria.....	584
Miriapodul.....	585
Povestea clopoștelor de vânt.....	585
Învățătura.....	586
Cunoașterea.....	587
Spiritualitate.....	587
Poate că da.....	587
Maestrul și fata.....	588
Biblia.....	589
Mustrea maestrului.....	589
Fără să clipești.....	590
Hoțul și înțeleptul Zen.....	590
Statueta lui Buddha și egoismul.....	591
Maestrul Bankei Yotaku și hoțul.....	592

Uciderea în buddhism și uciderea buddhismului.....	592
Fiul samuraiului și tunelul.....	593
Iluminatul, după moarte.....	594
Prezența de spirit.....	595
Inutilitatea suferinței și a necredinței.....	595
Vorbind și ascultând.....	596
Zen și lumea.....	596
Hoțul care a devenit discipol.....	596
Nu departe de starea de Buddha.....	597
Totul este cel mai bun.....	598
Centimetru timp, metru nestemată.....	598

BASME ȘI POVESTIRI JAPONEZE (I)

[Culese din Colecția „POVEȘTI NEMURITOARE”
1970-2000, Editura Tineretului]

KENDZO BIRUITORUL

Un pescar sărac, pe nume Kendzo Sinobu, trăia în vremurile de demult pe malul unei mări. Drept singură avere avea o colibă aproape dărâmată, o barcă prăpădită și o undiță de bambus. Odată, într-o zi cu vânt rece, ciocăni cineva la ușa colibeii lui Kendzo. Kendzo deschise ușa și zări în prag un bătrân slăbănog.

— Îngăduie-mi să mân peste noapte la tine, l-a rugat drumețul. Mulți ri¹ am străbătut fără odihnă și, iacă, te rog acu' să-mi dai adăpost și să-mi potolești foamea.

Kendzo a rămas descumpănit.

— Cinstite învățător² sunt tare sărac și tot ce-ți pot pune înaintea e un singur peștișor.

Și Kendzo a arătat spre vatră, unde un pește micuț fierbea într-un ceaun.

— Păi bine, peștișorul ăsta îl fierbi pentru tine, a zis drumețul.

Și atunci, pentru întâia oară de când se știa, Kendzo a spus un neadevăr:

— Tocmai am mâncat și sunt sătul, a prins a-i îndruga oaspetelui. Nu-mi disprețui masa sărăcăcioasă și nu te gândi, rogu-te, la mine.

După ce a cinat drumețul, l-a culcat Kendzo pe rogojina lui, iar el s-a întins, flămând, pe pământul gol. Peste noapte, îl deșteptară gemetele drumețului.

— Ce-ai pățit, învățătorule? Nu cumva ești bolnav? s-a neliniștit

¹ Ri - unitate de lungime (aproape 4 km.) (n.t.).

² Formulă de respect obișnuită în Japonia (n.t.).

Kendzo.

— Mi-e frig, mi-e tare frig! Dacă n-aprinzi focul pe dată, mor!

„Ce să fac? și-a zis Kendzo. Vreascuri nu mi-au mai rămas de fel. Oare să nu fiu în stare să-l scap pe omul ăsta cinstit și să-l las să moară din pricina mea?”

Și, apucând toporul, Kendzo a pornit degrabă către mal, acolo unde i se afla prăpădita de barcă. A dat pescarul cu toporul și barca s-a prefăcut curând într-un morman de țăndări. Întorcându-se acasă, a aprins Kendzo focul în hibachi³.

Atunci s-a încălzit în coliba, s-a ridicat drumețul de pe rogojină și-a grăit:

— Mulțumescu-ți, acu' sunt din nou sănătos. Ian spune, care ție dorința cea mai fierbinte?

Fără a sta pe gânduri, Kendzo i-a răspuns:

— Doresc ca toți japonezii să fie înțelepți, sănătoși și cinstiți, doresc să-i văd dobândind bunuri, vitejie, cunoștințe și voie bună.

Auzindu-i vorbele, a mai spus drumețul:

— Toate binefacerile astea sunt păstrate într-o lădiță, pe vârful Muntelui de Aur. Și le păzește balaurul albastru. Mulți viteji au încercat să urce pe Muntele de Aur, dar greu e drumul într-acolo. Mii de primejdii-l pândesc pe cel ce tinde să cucerească binefacerile astea!

— Nu mi-e teamă de nimic, a răspuns Kendzo. Spune-mi numai unde se află Muntele de Aur.

I-a grăit drumețul:

— Pornește către miazăzi, dar ține minte: doar cel ce-și iubește poporul mai mult decât se iubește pe sine, și nu dă înapoi nici în fața morții, doar acela poate ajunge la Muntele de Aur!

³ Vas pentru încălzit.

Și grăind așa, și-a luat oaspetele rămas bun de la Kendzo și s-a îndreptat către ieșire. Pe prag s-a întors și-a mai spus:

— Ne vom mai vedea noi. Rămâi cu bine!

Dis-de-dimineată Kendzo a plecat la drum. Preț de douăzeci de zile a tot mers către miazăzi, după cum îl învățase drumețul. Într-a douăzeci și una zi se afla pe malul unui râu lat. Valurile se spărgeau cu zgomot de pietrele de pe mal.

S-a întrebat Kendzo cum să treacă pe celălalt mal. Atunci a văzut în apropiere o casă și s-a îndreptat către casa aceea. Acolo l-a întrebat pe gospodar:

— Cinstite domn, unde pot face rost de-o barcă, să pot trece pe celălalt mal?

— Ce face? a prins a da din mâini gospodarul. Nimeni pe lume n-a izbutit să treacă râul ăsta. Vine atât de năvalnic, are asemenea anafoare⁴, încât cine a încercat să treacă dincolo, s-a prăpădit.

— Dar trebuie să ajung negreșit pe celălalt mal, i-a răspuns Kendzo.

— Niciun muritor n-a izbutit să treacă râul asta, a vorbit din nou gospodarul.

— Să am o bucată de mătase, îndată aș trece dincolo, a zis Kendzo.

— O bucată de mătase îți dau eu, a spus gospodarul, numai că nu pricep cum ai să treci cu ea.

Căpătând mătasea, Kendzo s-a și apucat să meșterească dintr-însa un zmeu uriaș. Când a isprăvit zmeul, i-a grăit astfel gospodarului:

— Leagă-mă, rogu-te, de zmeu și suie-l în văzduh, îndată ce vântul mă va purta pe celălalt mal, voi tăia funia și voi coborî pe pământ.

⁴ Vârtej format de apă în lungul țărmurilor.

Gospodarul a prins a-l sfătui pe viteaz:

— Ai să cazi și-ai să te prăpădești. Rămâi mai bine în casa mea și ți-o voi da pe singura și frumoasa mea fiică de soție. Dacă voi muri, îmi veți stăpâni pământurile și pădurile.

Dar o singură dorință ardea în inima lui Kendzo, aceea de a-și fericii poporul. De aceea a spus:

— O zicătoare japoneză glăsuiește că „cine vrea să ia piatra fermecată, trebuie să lupte cu balaurul”. Cine și-a pus în gând să-și fericiească poporul, nu trebuie să se teamă că-și poate pierde viața.

— Facă-se voia ta, a spus gospodarul și s-a pus pe treabă.

L-a legat gospodarul și zmeul s-a ridicat până pe sub nori. Dus de vânt, a zburat grabnic peste râul lat și mânios. Apoi vântul a prins a se domoli și Kendzo a coborât pe pământ. Când tălpile i-au atins glia, a grăit cu bucurie:

— Repede, la drum, să nu pierd nicio clipă!

Dar numai ce-a făcut câțiva pași, că de după niște tufe i-a tăiat calea un tigru. În aceeași clipă Kendzo a auzit din spate un șuierat strașnic. Întorcându-se, a văzut că un șarpe boa se târa către el. Scăpare nu mai avea: în față, tigrul - în spate, șarpele boa. Amândoi voiau să-l mănânce pe bietul Kendzo și niciunul nu voia să-i lase celuilalt prada.

Un vuiet năprasnic s-a auzit atunci fără veste și un vultur uriaș a căzut, ca o piatră, din cer. L-a prins în gheare pe Kendzo și atât de sus l-a ridicat în văzduh, încât Kendzo n-a mai văzut pământul. Dar de priceput a priceput îndată că vulturul-l duce în cuibul lui, ca să-l sfășie acolo.

Dacă vulturul a prins a coborî, a văzut Kendzo sub el oceanul zbruciumat și stâncile de la țarm. Câteva bătăi din aripi numai, și vulturul avea să ajungă la cuib. Dar vulturul băgă de seamă că o maimuță i se furișase în cuib și era cât pe ce să-i mănânce puișorii.

Scotând un sunet asurzitor, lăsă omul din gheare și se năpusti asupra maimuței.

Kendzo a zburat în jos, a căzut în ocean și valurile uriașe l-au dus departe, în larg.

„Să fie oare cu putință să pier, fără a-i aduce poporului meu fericirea?” s-a întrebat cu mare amărăciune Kendzo.

Și-n clipa aceea a zărit lângă el o balenă. Adunându-și puterile, a înotat către balenă și i s-a urcat în spinare. Curând balena s-a plictisit de-a tot sta locului și, iscând valuri uriașe, a pornit la drum.

Istovit, Kendzo s-a lungit pe spinarea balenei și, fără a prinde de veste, a adormit. Dacă s-a deșteptat însă, a văzut că țărmul era aproape. N-a mai stat mult pe gânduri, s-a aruncat în apă și-a început să înoate.

Și numai ce-a dat de țărmul nisipos, că-ndată, răpus de oboseală și de foame, s-a prăbușit fără simțire. A rămas bietul Kendzo la pământ până ce l-a zărit un băiețaș care păzea pe țărm un taur. Băiețașul l-a văzut și-a prins a-i face semne cu evantaiul. Kendzo și-a deschis ochii, dar nu s-a putut ridica în picioare.

Atunci băiatul l-a ajutat să se suie pe taur și-a mânat taurul într-o pădure de bambuși din apropiere. Îți pădure se înălța o casă încăpătoare. Gospodarul a ieșit și l-a întrebat pe băiețaș:

— Pe cine ai adus acolo?

— O, tată, omul ăsta era lungit fără simțire pe țărmul oceanului și nu l-am putut lăsa fără ajutor.

Atunci tatăl l-a lăudat, apoi l-a ajutat pe Kendzo să intre în casă, l-a ospătat și l-a poftit să se culce.

Multă vreme a dormit Kendzo, iar când s-a deșteptat, gospodarul a intrai în încăpere și l-a întrebat:

— Spune, preacinstite, încotro ți i drumul?

— Spre vârful Muntelui lui de Aur, să dobândesc pentru popor

înțelepciune, sănătate, avere, știință, vitejie și voie bună!

— Am auzit de muntele acesta, spus tatăl băiețușului. Dacă ții la viață, nu te duce! Nimeni nu s-a mai întors viu de acolo. Rămâi în casa mea și trăiește aici cât poțtești

— Nu, i-a răspuns cu hotărâre Kendzo. Nu cerca să mă îndupleci. Cât trăiesc, nimic nu mă poate face să mă opresc la jumătatea drumului!

Și Kendzo s-a îndreptat din nou către miazăzi.

A străbătut un ținut lipsit de oameni, a trecut înot lacuri mari, a lăsat în urmă păduri de veacuri și-a văzut înainte deșerturi fără margini. Vreme de trei zile a mers prin deșertul fierbinte, răbdând de foame și de sete; a patra zi a zărit în depărtare vârful Muntelui de Aur.

Nespus de bucuros, a prins a alerga către munte și pe la amiază se și afla la poalele lui. Fără a se opri nicio clipă, Kendzo a început să suie către vârf. Și tare puțin a suit, când, iacă, a auzit un glas ca de tunet:

— Niciun pas mai departe! Sau te vei trezi sfâșiat în bucăți!

Dar pe Kendzo nu era lesne să-l înspăimânți. A apucat sabia și a pornit înainte. Când, deodată, niște câini cumpliți l-au strâns din toate părțile. Stăteau în jurul lui cu boturile căscate și ochii le străluceau turbat, iar glasul s-a auzit din nou:

— Întoarce-te cu spatele către câini, pleacă și nu se vor atinge de tine! Dar dacă vei face un pas, te vor hărtăni deîndată!

A izbit Kendzo cu sabia în câinele cel mai apropiat, și câinele degrabă a fugit, vârându-și coada între picioare. Ceilalți dulăi au schelălăit și-au clănțănit din dinți. Din nou a izbit Kendzo cu sabia în câinele cel mai apropiat și câinele a șters-o, cu coada între picioare.

A priceput atunci Kendzo că dulăii nu-s primejdioși decât pentru

cel ce, întâmpinând o amenințare, nu merge înainte, ci dă îndărăt. Și, pricepând, a pornit năvalnic înainte. Atunci dulăii au prins a schelălăi jalnic și s-au făcut nevăzuți.

Dar cu asta nu s-a sfârșit încercarea vitejiei lui Kendzo. Nici n-a apucat să facă doi-trei pași, când a zărit o fată frumoasă. Fata i-a alergat în întâmpinare, și-a desfăcut brațele și a strigat:

— Scapă-mă! Scapă-mă!

— Cine-a îndrăznit să te supere? a întrebat Kendzo.

— Fug de balaurul albastru! Scapă-mă!

— Nu te teme, că te apăr! a zis cu glas tare Kendzo și și-a înălțat sabia.

— Află că pe balaurul albastru nu-l răpune niciun fel de sabie. Dar se află pe aici pe-aproape o peșteră, în care au locuit până nu de mult niște zei. În peștera asta balaurul albastru nu intră nicidecum.

— Așa? Hai degrabă într-acolo! s-a bucurat Kendzo.

A luat-o fata înainte, cu Kendzo pe urmele ei. Dacă a intrat în peșteră, de mirare, multă vreme nu și-a putut veni în fire. În mijlocul peșterii se afla o dzen⁵ încărcată cu tot felul de bunătăți și urcioare cu vin.

— Zeii cei buni s-au gândit la noi! a strigat bucuroasă fata. Privește ce bunătăți și ce vinuri alese ne-au lăsat!

Și, așezându-se Kendzo pe-o rogojină albă ca zăpada, fata începu să-i slujească. Îi turna vin când dintr-un urcior, când dintr-altul. Niciodată nu mai băuse Kendzo un vin atât de bun.

Kendzo adormi curând. Dar când se deșteptă, numai că nu muri de groază: fata nu mai era în peșteră, iar el se afla ferecat cu lanțuri groase de peretele peșterii. A priceput atunci că vicleanul balaur albastru luase chip de fată, îl atrăsese în peșteră și-l ferecase-n

⁵ *Dzen* - măsuță joasă (n.t.).

lanțuri, pe când dormea.

Așa a rămas bietul Kendzo în peșteră, așteptând ivirea cumplitului balaur. Dar balaurul nu se ivi.

Și au trecut multe zile de când Kendzo se trezise ferecat de peretele peșterii. Îl chinuia foamea și setea; cu fiecare zi îi scădeau puterile. Și, iacă, atunci când credea că avea să moară acolo, în peșteră, a suflat deodată un vânt puternic, pereții s-au cutremurat și balaurul albastru s-a ivit înaintea pescarului. Era un balaur cumplit. Un cap mare de cal, cu urechi de taur, se răsucea pe un gât de șarpe. Burta și spinarea balaurului erau acoperite cu solzi albaștri.

— Dacă te-ntorci acasă, nu-ți voi face niciun rău, a grăit răgușit balaurul. Dar dacă nu te învoiești, te las să mori de foame.

— Cât trăiesc nu mă lepăd de visul de a-mi ferici poporul, a răspuns Kendzo.

Balaurul și-a căscat botul și peștera s-a umplut de un fum rău mirositor. Din nou a suflat vântul și din nou s-au cutremurat pereții peșterii. Dar când s-a împrăștiat fumul, balaurul nu mai era în peșteră. Se făcuse nevăzut. Iar zece duhuri rele au intrat atunci de-a valma. Fiecare dintre ele s-a apropiat de Kendzo și i-a spus:

— Dacă te-nvoiești să te întorci acasă, îți dăm cât aur vei putea lua cu tine.

Și fiecăruia i-a răspuns Kendzo:

— Mai bine mor decât să mă întorc în patrie fără lădița cu binefacerile pentru oameni!

Atunci duhurile au apucat cu toatele ghioage de fier și-au prins a izbi în Kendzo. După fiecare izbitură, întrebau:

— Pleci de aici?

Și el răspundea de fiecare dată:

— Nu!

Nu i-au putut face nimic duhurile și s-au grăbit să plece către

ocrotitorul lor.

Urlând sălbatic, balaurul albastru a pătruns în peșteră. A rupt lanțurile cu care Kendzo era ferecat de peretele peșterii, l-a târât către o mare cădere de apă și l-a zvârlit în prăpastia vuitoare. Dar, numai ce-a atins șuvoaietele apei, că balaurul l-a scos pe Kendzo afară și i-a spus:

— Întoarce-te acasă și-ți dau câte mărgăritare poți duce! Ești mulțumit?

— Nu! a strigat Kendzo. Nu!

— Ei, atunci ți-a sunat sfârșitul! a mârâit turbat balaurul.

L-a legat pe Kendzo de un brad înalt și deasupra capului i-a prins cu o sută de funii o stânca uriașă. Făcând toate astea, balaurul a grăit:

— Stânca asta stă într-o sută de funii. Cum trece o clipă, tai și eu câte o funie. Dacă peste o sută de clipe nu te mărturisești înfrânt, stânca are să-ți sfarme țeasta!

Și, grăind așa, a tăiat cea dintâi funie.

S-au scurs nouăzeci și nouă de clipe. Stânca se ținea acu' într-o singură funie.

— Te-ntreb pentru cea din urmă oară: pleci de aici, sau ba! a răcnit balaurul.

— Ba, a răspuns din nou Kendzo. Ba!

— Mori, deci! a strigat cu mânie balaurul, și și-a făcut vânt să taie cea din urmă funie care mai ținea stânca.

În clipa aceea a răsunat un glas năprasnic:

— Stai!

Și-a înălțat Kendzo privirile și l-a văzut alături de balaur pe drumețul care-i povestise despre Muntele de Aur și despre lădița cuprinzând binefacerile pentru omenire. Drumețul purta veșminte roșii de mătase și ținea în dreapta o vârguță de aur.

Balaurul cel ticălos nici nu s-a întors măcar către drumeț. A izbit cu sabia, a retezat cea din urmă funie de care spânzura stânca uriașă. Dar drumețul, care era un fermecător atotputernic, a atins cu vârguța de aur stânca și stânca a căzut la picioarele lui Kendzo, legat de trunchiul bradului.

— Am să te sfâșii! a răcnit balaurul și, zvârlind flăcări cumplite, le-a îndreptat către drumeț.

Dar, cât ai clipi, acesta s-a prefăcut într-un uriaș puternic. Văzând una ca asta, balaurul s-a prefăcut într-un leu. Atunci uriașul și-a luat din nou chipul omenesc și, de după un nor, a slobozit săgeți ascuțite asupra leului.

Urlând de durere, leul a făcut o săritură și-a pierit.

— Ai biruit balaurul albastru! a strigat Kendzo, legat de trunchi.

Dar fermecătorul nu s-a grăbit să se bucure. A scos o oglindă, a pus-o pe pământ și-n oglindă se vedea tot ce se petrecea dincolo de nori. Kendzo a văzut pe cer balaurul, țintind cu o săgeată otrăvită către fermecător. Din nou și-a ridicat fermecătorul vârguța de aur către cer și balaurul s-a prăbușit la pământ. Dar, cum a atins pământul, cum s-a prefăcut într-un lup și-a luat-o la fugă. Într-o clipă fermecătorul și-a luat înfățișarea unui tigru și-a prins a goni pe urmele lupului. Atunci lupul s-a prefăcut într-un uliu, iar fermecătorul într-un vultur puternic. În clipa însă când vulturul a ajuns uliul, adunându-și aripile, uliul a căzut în iarbă, s-a prefăcut într-o cârțiță și s-a vârat adânc în pământ. Tot atunci vulturul s-a prefăcut într-un mistreț și-a început a râma mușuroiul cârțiței. A ieșit cârțița de sub pământ, s-a prefăcut într-o piatră și s-a rostogolit de pe munte. Și-a luat atunci drumețul adevăratul chip, a izbit piatra cu vârguța de aur și piatra s-a făcut fărâme. Dar fărâmele s-au înălțat în văzduh și s-au prefăcut într-un roi de muște veninoase. Drumețul a apucat un pumn de nisip, l-a zvârlit în văzduh și-n

văzduh se iviră sumedenie de vrăbii. S-au luat vrăbiile după muște, au prins a le înghiți și din toate muștele n a mai rămas decât una. Kendzo a zărit-o sus, în cer. Încă o clipă și musca a pierit pe după nori. Dar drumețul a suflat către nori și cerul s-a acoperit cu o pânză de păianjen. În pânza asta s-a încurcat musca. Kendzo a văzut-o cum se zbătea în pânza de păianjen. Dar din ce se zbătea, dintr-atât se încurca mai tare. A aruncat fermecătorul cu vârguța de aur în muscă și musca s-a prefăcut în balaur, și-a rupt pânza de păianjen. Dar căzând la pământ de la o asemenea înălțime, balaurul s-a rănit de moarte.

Atunci drumețul l-a dezlegat pe Kendzo și a grăit:

— Nu ți-ai cruțat viața pentru a-ți fericii poporul; de aceea ți-am venit într-ajutor. Nu te-ai înspăimântat de moarte, nu te-ai lepădat de visele tale și duhurile rele nu te-au putut ucide. Du-te până-n vârful Muntelui de Aur, de aici înainte drumul ți-e deschis.

S-a bucurat Kendzo și, uitând de oboseală, s-a dus până-n vârful muntelui. Acolo îndată a dat cu ochii de lădița mult râvnită, a luat-o și a prins să coboare. Zi și noapte a mers Kendzo către casă. Se grăbea să ajungă în Japonia, ca să le împartă tuturor binefacerile. Pășind pe pământ părintesc a deschis capacul lădiței și Înțelepciunea, Sănătatea, Avere, Vitejia, Știința și Voia Bună și au luat zborul dintr-însa.

Cică binefacerile astea mai trăiesc pe pământ și-n zilele noastre, da nu le poate dobândi decât cel ce nu se gândește niciodată la el însuși, ci se îngrijește numai de bunăstarea și fericirea poporului său.

În românește de Vladimir Colin și R. Maier

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 4, 1970 [p.93-107]

BALAILURUL CU OPT CAPETE

E mult, foarte mult de atunci.

Pe vremea aceea era stăpân peste tot Cerul și Pământul un zeu foarte puternic. Și când fu aproape de moarte, zeul acesta împărți moștenirea lumii întregi între cei doi băieți și o fată pe care îi avea. Fetei, pe care o chema Amaterasu, îi dădu Soarele; băiatului mai mare, numit Susanoo, îi dăru Marea, iar celui mai mic, Luna, fiindcă era de pe atunci o fire liniștită; chipul lui blând se poate vedea și azi când e lună plină.

Amaterasu fu fericită cu alegerea părintelui ei. Își luă numaidecât împărăția în primire, bucuroasă că poate face atâta bine oamenilor, animalelor și plantelor, cu căldura și lumina Soarelui.

Din toți trei, Susanoo nu fu de loc mulțumit cu moștenirea primită și se arătă foarte supărat cu Marea, partea ce-i venise lui.

— Dar ce? Eu să stau într-un loc umed și rece, în timp ce sorămea se răsfață în căldură?

De necaz, se repezi pe Cer, dădu buzna în odaia frumoasă dinăuntru Soarelui, unde surioara lui învăța pe fetițe să țeară pânză în fire de aur și de argint, se năpusti pe gherghefuri și pe război, le strică și le rupse firele, băgând groaza în biete fete.

Amaterasu, înspăimântată, o rupse la fugă afară și se ascunse într-o peșteră din creierul munților.

Și cum se închise în peșteră, cum se cufundă toată lumea în întuneric beznă, că doar ea era Zeița Soarelui și putea să facă lumină ori întuneric după bunul ei plac. Ba, oamenii spuneau că lumina

Soarelui izvorăște din ochii ei strălucitori.

Atunci ceilalți Zei rămași în întuneric au fost tulburați și deznădăjduiți. Ce să facă ei, să aducă iarăși lumina pe lume? S-au chibzuit în tot felul și iată ce au hotărât:

Și-au amintit că Amaterasu era din fire curioasă - că de! doar era femeie - și au pus pe o altă zeiță să danseze în fața peșterii unde se ascunsese Amaterasu; iar în jurul dănuitoarei, ceilalți Zei au început să cânte și să râdă, ba au mai pus și pe cocoși să le dea ajutor.

Când a auzit atâta zgomot, Amaterasu, curioasă, a crăpat nițel intrarea peșterii, ca să vadă ce e. Zeii, care atâta așteptau, i-au pus în față o oglindă și i-au strigat:

— Uită-te aici, la această nouă zeiță, mai frumoasă decât tine!

Amaterasu, care vedea pentru prima oară o oglindă, nu și-a închipuit că ceea ce privea ea acolo nu era decât chipul ei răsfrânt în oglindă. Și, din ce în ce mai curioasă să vadă cum dansează noua zeiță, a ieșit afară.

Atunci, un zeu voinic, care se aținea la gura peșterii cu un bolovan cât toate zilele, a astupat repede intrarea, încât zeița, rămânând afară, n-a avut altceva de făcut decât să se întoarcă în odaia sa din Soare.

Iar pe fratele ei zeii l-au pedepsit, de teamă să nu mai facă vreo pozna, dându-l afară din lumea zeilor.

Bietul Susanoo, izgonit din Cer, a fost silit să se coboare pe pământ.

Aci, pe când se plimba pe marginea unei ape mari, zări pe un om bătrân și o femeie bătrână, țipând și plângând și îmbrățișând pe fata lor.

— Ce e? Ce vă bociți? întrebă Susanoo.

— Uite, spuse moșul, am avut opt fete; da', vedeți dumneavoastră,

lângă coliba unde locuim e o baltă și-n baltă șade un balaur grozav de mare.

— Un balaur cu opt capete, zise baba.

— Și în fiecare an o dată, balaurul iese de acolo și ne mănâncă câte un copil. Acu' am mai rămas doar cu fata asta și azi e ziua când balaurul trebuie să iasă s-o înghită și pe ea.

Și bieții oameni se puseră iar pe plâns.

— Nu vă fie frică, le spuse Susanoo. Eu pot să vă scap fata. Uite ce să faceți: luați opt hârdaie mari, umpleți-le cu rachiu tare, puneți-le unul lângă altul, într-un loc, și plecați de acolo.

Oamenii așa făcură. Și abia isprăviră treaba, că și zăriră dihania apropiindu-se. Era așa de lungă, că de abia își târa corpul pe opt dealuri și opt văi.

Acu' balaurul avea el opt capete, dar avea și opt nasuri, așa că pe fiecare nas îl gădilă mirosul tare de rachiu. Băgă câte un cap în câte un hârdău și bău, și bău, până ce se îmbătă mort, de i se bălăbăneau balaurului cele opt capete somnoroase, amețite de băutură.

Când adormi bine, Susanoo, care atâta aștepta, se repezi cu sabia sa și îi tăie pe rând toate opt capete, iar pe urmă îi sfârtecă și corpul în bucăți.

Dar când să-i taie coada, ce să vezi, lucru de mirare! Sabia i se frânse în două. Și pentru că balaurul murise, de nu mai era nicio primejdie, se apropie mai bine să caute în coada balaurului și dădu de o sabie cum nu se poate mai frumoasă, împodobită cu pietre scumpe.

Când văzură moșneagul și baba dihania răpusă și singura lor fiică ce le mai rămăsese, vie și nevătămată, nu mai putură de fericire. Cu ei veni și fata să-i mulțumească, și cum era chipeșă și mândră, Susanoo o îndrăgi și se însură cu ea. Dar cu fata se purtă foarte blând, nu cum făcuse cu soru-sa.

Și locuiră fericiți la un loc cu părinții fetei. Iar când, după mulți ani, muri moșul și baba, și, mult mai târziu muri Susanoo cu nevastă-sa, sabia cu pietre prețioase rămase moștenire copiilor lor, și pe urmă nepoților și strănepoților, și tot așa din tată în fiu, până ce ajunse în mâinile Mikadoului⁶, care o păstrează bine, ca pe cea mai scumpă comoară.

În românește de Ioan Timuș

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 5, 1967 [226-230]

⁶ Nume dat de europeni împăratului Japoniei.

UNCHIAȘUL FĂCĂTOR DE MINUNI

De mult, tare de mult, trăia odată un om bătrân, el și cu nevasta sa. Și oamenii aceștia îndrăgiseră un biet câine, pe care îl hrăneau cu pește și cu tot ce aveau ei mai bun în bucătărie.

Ăst câine, venise cine știe de unde rătăcit, obosit și însetat. Nimerise mai înainte la niște vecini răi la inimă, care îl bătură și îl alungară. Când auzi cum scheaună de durere, moșul ieși afară și îl chemă cu duhul blândeții, până ce câinele intră în sfială.

— Tot suntem noi singurei, zise el babei, să-l oprim la noi. Unde mănâncă două guri, poate să trăiască și el.

Într-o zi, pe când bătrânii gospodăreau pe afară în grădină, câinele veni după ei și începu să se gudure și să se joace în jurul lor. Deodată îl văzură că se oprește scurt și că începe să latre tare, dând din coadă cu putere:

— Uau! Uau! Uau!

Bătrânii socotiră că a mirosit el ceva bun de mâncare, ascuns în pământ și aduseră o sapă ca să scormonească. Când colo, ce să vezi? Locul era plin cu monede de aur și de argint și cu tot felul de lucruri prețioase, îngropate acolo.

Moșul și baba cărară împreună comoara în casă, și după ce făcură pomană săracilor, își cumpărară câmpuri de orez și de grâu și ajunseră oameni avuți.

Acuma, într-o casă vecină, viețuiau un om și o femeie, amândoi lacomi și zgârciți. Aceștia, când auziră de întâmplarea fericită, veniră la bătrâni să-i roage să lase câinele să stea la ei puțin timp, zicând că

tare le era drag și lor. Moșnegii se învoiră bucuroși.

Cum sosiră cu el acasă, vecinii pregătiră mâncare bună pentru câine și îi spuseră:

— Dacă ai binevoi, domnule câine, ți-am fi foarte îndatorați să ne arăți și nouă un loc unde să fie îngropate parale multe.

Câinele însă, care până atunci nu primise de la vecini decât lovituri și bruftuială, nici nu se atinse de bunătățile ce i le puseră dinainte.

Atunci oamenii răi, înfuriați, îl legară cu o funie de gât și-l traseră afară, în grădină, târându-l de colo până colo. Dar toate fură în zadar. Oriîncotro îl duceau, nu ieșea niciun lătrat din gâtulejul său; pentru ei, câinele n-avea niciun „uau-uau”.

În cele din urmă, animalul se opri într-un loc și începu să miroasă. Vecinii, crezând că e locul cu norocul, se repeziră și săpară, dar nu găsiră decât murdării și stârvuri, care răspândeau o duhoare de trebură să-și astupe nasul.

Furioși că fuseseră amăgiți în așteptările lor, oamenii răi loviră cu sapa pe bietul câine, până ce îl uciseră.

Când văzu unchiașul cel bun că a trecut atâta vreme și câinele tot nu s-a întors acasă, se duse la vecin să-l întrebe. Iar omul rău îi răspunse că-l omorâse și că-l îngropase la rădăcina unui pin.

Bietul bătrân, cu inima grea de durere, se duse la locul unde fusese îngropat câinele său iubit, cu o strachină plină cu mâncare bună, arse tămâie și presără flori pe mormânt, vărsând șiroaie de lacrimi.

Noaptea, pe când bătrânul dormea, i se arătă câinele său drag care îi mulțumi pentru tot ce făcuse pentru el și îi spuse:

— Pune să taie pinul sub care sunt eu îngropat și fă din el o piuliță. Când te vei folosi de ea, să te gândești la mine.

Cum se trezi, unchiașul făcu întocmai cum îi spusese câinele: tăie

pinul și își făuri din lemn o piuliță pentru grâne. Dar când puse orezul în ea, ce să vezi? Fiecare bob se făcu o piatră prețioasă, iar în tot, o bogată comoară.

Când vecinii cei plini de pizmă auziră și de minunăția asta, cerură bătrânilor să le împrumute și lor piulița fermecată. Dar nici nu apucară să piseze în ea orezul, că totul se prefăcu în gunoi. Cuprinși de furie, oamenii pizmași sparseră piulița și îi deteră foc.

Bătrânul nici nu bănuia ce soartă avusese prețioasa sa piuliță; numai că nu se dumirea de ce vecinii nu o mai înapoiiau.

Într-o noapte, câinele se arătă din nou și povesti ce ispravă răutăcioasă îi mai făcuseră vecinii săi. Îi spuse că dacă va strânge cenușa piuliței arse și o va presăra pe pomii uscați de secetă, arborii vor învia și vor înflori dintr-o dată.

Bătrânul se miră foarte de răutatea celor doi oameni și nu-și putu închipui cum poate fi cineva atâta de negru la inimă, încât să se răzbune până și pe un lucru neînsuflețit.

Cum se făcu ziuă, moșneagul alergă plângând la casa vecinilor săi și îi rugă să-i dea înapoi cel puțin cenușa comorii lui. Aceștia, socotind că nu mai are ce să facă cu dânsa, i-o înapoiară. Bătrânul mulțumi și se întoarse repede acasă.

Aici primul gând îi fu să încerce puterea cenușii asupra unui cireș uscat din fundul grădinii sale. Cum atinse pomul, cum se acoperiră crengile de muguri, pe care îi vedeai cu ochii cum se deschid și înfloresc.

Uimit de această minune, moșul puse cenușa într-un coșuleț și plecă să cutreiere țara, dând de știre pretutindeni că el avea puterea să aducă iarăși la viață copacii uscați.

Și îl rugau să le învieze grădinile cu pomi roditori din sămânță rară. Și pretutindeni, cum vântura puțină cenușă din piulița arsă, cum prindeau viață arborii.

Vestea ajunse la urechile unui prinț, care auzind de moșneagul făcător de minuni, socoti faptul drept un lucru foarte ciudat. El trimise după unchiaș, iar acesta cum i se înfățișă, smerit, prințul îi spuse:

— Am o livadă întreagă de pomi cu fructe rare, dăruiți de împărat, dar uscați cu toții de seceta cumplită de astă-vară. Arată-ți puterea și te voi răsplăti cum se cuvine.

Moșul răspândi o parte din cenușă asupra crengilor moarte și deodată întreaga livadă se îmbracă în haina de sărbătoare a mugurilor înfloriți. Prințul îl dăruie cu bogate mătăsurii, cu haine scumpe și alte multe daruri, încât moșul plecă acasă încărcat și plin de bucurie.

Dar vecinii cei răi, cum auziră de această nouă veste care ferea pe moșneag, se repeziră la locul unde arseră ei piulița, adunară toată cenușa ce mai rămăsese, o puseră într-un coș cu care omul cel rău porni în grabă în orașul apropiat. Aici dădu zvon că e omul care poate să redea viața copacilor uscați și să-i facă să înflorească.

Nici nu avu mult de așteptat, că un prinț îl și chemă la castel și îi porunci să învie pomii din grădina sa. Prințul însuși veni cu el ca să vadă cu ochii minunea. Dar când se urcă omul cel rău în copac și presăra cenușa peste crengile uscate, niciun mugur, nicio floare nu se iviră. Ba încă, toată cenușa zbură în ochii și în gura prințului, orbindu-l și înăbușindu-l.

Când oamenii de la curte văzură cum i-a păcălit omul cel rău, se repeziră la el, îl înhățară și-l bătură, de era cât pe-aci să-l șiucidă. Ca vai de el, se târî până acasă, unde mai să moară de necaz și de rușine, că-l mai vedea și nevasta în halul ăsta.

Bunul unchiaș, cu baba sa, aflând de belelele în care căzuseră vecinii, trimiseră după ei și după ce le spuseră că lăcomia și cruzimea sunt pierzania omului, dovadă toate cele ce au pățit, le

dădură și lor o parte din bogățiile adunate cu atâta stăruitor noroc.

Iar vecinii, recunoscând acum, după atâtea întâmplări, că, într-adevăr, așa e, se îndreptară și mulțumiră binefăcătorilor lor. De atunci, duseră și ei viață bună, liniștită, nu ca înainte.

În românește de Ioan Timuș

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 5, 1967 [231-236]*

PĂȚANIA IEPURELUI ALB

Trăia odată, de demult, în insula Oki, foarte departe de aici, un iepure alb. Insula asta era cât se poate de frumoasă, cu tot felul de flori și fructe și mai ales cu mai multe neamuri de foi de salată și lăptuci, pe care iepurele nostru le mânca cu o poftă, de ți-era mai mare dragul să-i vezi dințișorii rozând la cotorul frunzelor, în timp ce ochii îi fugeau, cu teamă, lăturalnic.

Dar, cine e mulțumit cu ce are? Voia și el să mai schimbe locul, că i se urâse numai pe insulă. De aceea dorea să ajungă la țărm, dar n-avea cum; că marea era adâncă, iar el nu știa să înoate. Zile și nopți se tot chibzuia el în fel și chip, dar în zadar, că nimic nu găsea.

Într-una din zile, un crocodil trecu prin apropierea insulei. Iepurele alb, muncit de gândul său, era să se-ndepărteze, că n-avea chef de vorbă, când deodată îi trăsni prin cap un gând năstrușnic. Se-ntoarse repede spre crocodil și-i strigă:

— Hei, ia ascultă! Veți fi voi crocodilii mai mari, dar tot neamul nostru iepuresc e mai numeros!

Namila se opri din înot, se apropie de țărm, deschise o gură cât o șură și zise:

— Ți se pare, pentru că nu știi câți suntem în fundul apei!

— Așa, zise iepurele, atunci hai să ne numărăm!

— Hai, dar cum să facem?

Iar iepurele, șiret, îi spuse:

— Iată cum: voi crocodilii să vă așezați în șir de aci până la țărm, într-o singură linie, plutind pe mare; eu o să merg repede pe spatele

vostru și o să vă număr în fugă.

— Bine, zise crocodilul și plecă să spună celorlalți.

Atunci tovarășii lui se înșirară așa cum fusese vorba, iar drăcosul de iepure trecu pe spinarea lor, cât e marea de mare, până la țarm. Când fu însă aproape de mal, nu-l mai răbdă inima și le strigă, plin de bucurie:

— Asta am vrut: să ajung la mal. Sâc, proștilor, că v-am păcălit!

Cum sfârși de vorbit, cel din urmă crocodil, care era mai aproape, se înfurie și repezindu-se după el, îi sfâșie pielea și-l jupui de tot, de rămase bietul iepure numai cu carnea pe el, roșie, plină de sânge.

Tocmai atunci trecură pe acolo optzeci de zei, toți frați, care se duceau să ceară de nevastă pe prințesa Yakami; că se dusese vestea peste nouă mări și nouă țări, despre frumusețea și despre sufletul ei ales. Și când văzură pe nenorocitul de iepure că țipă și se vaită de durere, îl întrebară:

— Da' ce e cu tine?

El le răspunse, văitându-se:

— Iacă, vrusei să trec pe țarm pe spinarea crocodililor, și ca să stea, le spusei că vreau să-i număr. Dar ei de necaz că i-am păcălit, uite ce-mi făcură.

Zei, ca să-și bată joc de el, îi spuseră:

— Du-te de te scaldă în apa sărată a mării și pe urmă întinde-te să te usuci la vânt, că-ți trece!

Iepurele dădu fuga de se băgă în mare, dar îl cuprinse deodată o usturime din pricina sării din apă, de credea că o să înnebunească. Așa că, repede se întinse la vânt, astfel cum îl povățuiseră zeii. Atunci i se zbârci carnea de nu mai putea de durere.

În urma zeilor mergeau servitorii lor, care le purtau bagajele; iar cel din urmă dintre ei, îl întrebă și el, ce-a pățit. Iepurele îi povesti totul de la început. Iar servitorului, care era și el un fel de zeu, i se

făcu milă de el și îi zise:

— Uite ce să faci: mai întâi du-te iute de te spală cu apă dulce de izvor; pe urmă adună polen de papură și dă-ți cu el pe tot corpul și așa o să-ți treacă!

Iepurele alb se codi la-nceput, crezând că iar e vreo păcăleală; dar fiindcă nu mai putea de usturime, iar chipul blând al servitorului îi insufla încredere, dădu fuga la izvor și își alină durerile cu apă rece ca gheața. Apoi, adună în grabă polen de pe florile de papură, se tăvăli în el așa ca să-i acopere toată carnea, și - ce să vezi? Numaidecât începu să-i crească toată blana la loc, așa cum fusese înainte.

Acuma, iepurele acesta era un iepure fermecat; după ce s-a făcut bine, îi spuse așa binefăcătorului său:

— Îți mulțumesc din toată inima pentru binele pe care mi l-ai făcut. Pe cei optzeci de răi, care și-au bătut joc de mine, îi blestem să nu li se împlinească ceea ce și-au pus în gând. Numai tu vei izbândi.

— Bine, iepure alb, zise el râzând, dar măririle lor se duc să ceară de nevastă pe frumoasa prințesă Yakami. Cum o să se mărite prințesa cu un servitor!

— Uite așa bine. Îi blestem să n-ajungă niciunul să ia de nevastă pe prințesă. Tu, măcar că ești numai un servitor, tu o să te însori cu ea.

Servitorul clătină din cap cu neîncredere, apucă bagajele și goni cu ele după zei.

Când ajunseră la castel, unul după altul, cei optzeci de zei se înfățișară minunatei prințese, punându-i la picioare nestemate strălucitoare și jurându-i dragoste până la moarte.

Era unul mai frumos decât celălalt, îmbrăcați numai în aur și mătăsuri scumpe. Dar prințesa nici pe unul nu-l plăcu. Privirile ei cercetătoare se opriră asupra binefăcătorului iepurelui alb.

— Dar acesta, prea mărită domniță, nu este decât un servitor, ziseră nedumeriți zeii.

— Pe el îl vreau de soț, răspunse prințesa, zâmbind cu blândețe.

Și făcură nuntă fără pereche, de se duse pomina, iar în capul mesei fără sfârșit, cine credeți că sta, rozând cu poftă o lăptucă mare cât el? Chiar iepurele alb. Că avuseseră grijă să-l poftească la praznic, iar el nu putuse să nu primească o cinste atât de deosebită.

În românește de Ioan Timuș

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 5, 1967 [p.237-241]*

POVESTEA CELOR DOI FRAȚI

Odinioară, trăiau într-o împărăție îndepărtată doi frați de viță domnească. Celui mare îi plăcea grozav să pescuiască și, ori că avea noroc, ori că era el dăruit cu vreo deosebită putere, nu știi, dar prindea cu ușurință tot felul de pești, și mai mari și mai mărunți. Era destul să arunce undița în apă, că se și agăța vreunul.

Cel mai mic se da în vânt după vânătoare. Bucuria sa cea mai mare era să gonească pe coline, prin păduri, peste tot, unde doboră lesne păsări și tot felul de animale.

Dar pesemne că omului i se urăște cu o ocupație și râvnește curând la alta. Într-o bună zi, fratele cel mic îi spuse celui alt:

— Hai să schimbăm: tu să vânezi în locul meu, iar eu o să încerc să pescuiesc. Dă-mi undița ta.

Fratele cel mai mare, la început nu vru să se învoiască. Se obișnuise cu plăcerea lui și îi venea greu să o părăsească. Dar atâta stărui celălalt, încât, în cele din urmă, zise:

— Bine, fie. Hai să schimbăm.

Cel cu vânătoarea își încercă norocul cu undița, dar, ca un făcut, nu prinse niciun pește, ba mai pierdu și cârligul undiței în mare.

Când auzi de asta, pescarul îi spuse:

— Una este vânătoarea, alta e pescuitul. Fiecare cu ce a apucat și cu ce s-a obișnuit. Să ne întoarcem la ocupația noastră de la început.

Iar fratele cel mic îi răspunse:

— Dar n-am prins niciun pește cu cârligul tău. Nici nu știu unde o fi prin fundul mării.

Celălalt stăruie:

— Să mi-l dai neapărat, că trebuie să plec.

Atunci vânătorul își frânse sabia sa în bucățele, făuri din ele cinci sute de cârlige pentru undiță și le dete fratelui său, rugându-l să le primească. Dar acesta nici nu vru să audă.

Din nou se puse pe muncă trudnică și bătu cu ciocanul o mie de cârlige de prins pește. Dar fratele pescar nu primi nici de data asta, zicând:

— Mie să-mi dai cârligul de la undița mea, nu altul.

Întristat foarte, vânătorul se așeză la marginea mării și plânse amar. Când îl văzu în starea asta, Bătrânul-Înțelept-al-Mării se apropie de el și îi zise:

— Ia spune-mi mie de ce ești amărât?

Iar el îi povesti de la început cum îi pierduse cârligul de la undiță și cum celălalt frate nu voia în ruptul capului altul în loc.

Atunci Bătrânul-Înțelept-al-Mării dură o barcă și îl pofti în ea, iar el, împingând barca pe mare, îi spuse:

— Uite ce minunată vreme! Du-te și te plimbă. Lasă-te în voia vântului și o să întâlnești un palat zidit numai din scoici de mare. Și când o să ajungi la poarta palatului, o să dai de un arbore de coacăze negre crescut deasupra puțului de lângă poartă. Dacă te sui în acest pom, până sus în vârf, atunci fiica Regelui Mării va veni să te vadă și-ți va spune ce trebuie să faci.

El făcu precum îi spuse Bătrânul-Înțelept. Lăsă barca să lunece în voia ei și dădu în scurtă vreme de palatul minunat. Cum sosi, cum se sui în arbore și așteptă.

De la o vreme, veni cu găleți de aur la fântână, sclavele Domniței Mărgăritar, fiica Regelui Mării. Când se aplecară să scoată apa, văzură o rază luminoasă frângându-se în luciul apei și când ridicară ochii în sus, ca să înțeleagă de unde vine lumina, dădură cu

ochii de un tânăr frumos, în vârful pomului.

Acesta ceru femeilor să-i dea și lui puțină apă. Ele îi întinseră o cupă de aur, plină. Dar el, fără să guste măcar apa, luă piatra prețioasă care-i atârna la gât, o puse între buze și o lăsă să cadă în cupa de aur. Piatra se lipi de fundul cupei așa de tare, încât ele încercară în zadar să o dezlipească. Așa că fură nevoite să o ducă stăpânei așa cum era.

Când domnița văzu piatra prețioasă, întrebă pe sclavele sale:

— E cineva la poartă?

Iar ele răspunseră:

— Da, este în pomul de lângă puț un tânăr foarte frumos, mai frumos și mai mândru chiar decât regele nostru. Ne-a cerut apă, și noi i-am dat. Dar el, fără să bea, a dat drumul în cupă acestei pietre prețioase.

Domnița Mărgăritar socotind întâmplarea prea ciudată, se duse ea însăși acolo și fu încântată de frumusețea tânărului. Dar înainte de a putea fi bine văzută de el, dispăru și se duse la tatăl său să-i spună:

— Tată, în coacăzul de lângă fântână este un bărbat deosebit de chipeș.

Atunci Regele Mării ieși el însuși la poartă. Când îl zări în vârful arborelui, el știu îndată cine este. De aceea îl rugă să coboare și să intre în palat, ba îl pofti chiar pe tronul său făcut din piele de focă și covoare groase de mătase.

Regele Mării dădu un mare ospăț în cinstea musafirului, la care luă parte și Domnița Mărgăritar. Și fură cu toții așa de buni și binevoitori cu el, iar acesta îndrăgi pe domnița așa de tare, încât se însură cu dânsa și hotărî să locuiască acolo mai departe, viețuind împreună trei ani de zile.

Într-o noapte, când trecură acești trei ani, fratele vânător își aduse

aminte de casa sa, de ceea ce i se întâmplase, de fratele pescar și din pricina asta suspină adânc.

Domnița Mărgăritar fu mișcată și spuse părintelui ei:

— Tată! Vreme de trei ani am fost amândoi atâta de fericiți. Bărbatul meu nu a avut prilej să fie niciodată supărat și nu l-am văzut până acum mâhnit. Dar azi-noapte, întâia oară i-am auzit suspinul. Ce poate să însemne asta?

Regele Mării rugă pe ginerele său să-i mărturisească lui pricina întristării și cauza pentru care venise la palatul său. Acesta îi povesti ceea ce i se întâmplase cu acel cârlig de undiță pierdut și cum se supărase fratele său.

Regele Mării chemă îndată toți peștii mării, mari și mici, și le vorbi așa:

— Este vreunul dintre voi care să fi luat cârligul de undiță pierdut de ginerele meu?

Iar ei răspunseră:

— Peștele Tai se plânge că de la un timp îl doare în gât și nu poate mânca cum trebuie. Poate că el l-o fi înghițit.

Îndată trimiseră după el să-l cheme, îl cercetară cu îngrijire și, într-adevăr, găsiră în gâtul său cârligul. Îl scoaseră cu binișorul, îl spălară bine și i-l deteră fratelui mai mic.

Acesta mulțumi din toată inima și spuse regelui că trebuie să se întoarcă acasă ca să-l înapoieze fratelui său.

La plecare, Regele Mării îi mai dăruie două pietre prețioase. Una avea puterea să facă să se retragă marea; cealaltă dimpotrivă, să o umfle. Apoi îi spuse:

— Acuma, întorcându-te acasă, vei da cârligul de undiță fratelui tău. Și ai grijă să-ți sădești orezul în vale, dacă fratele tău îl cultivă pe deal; iar dacă îl sădește el în vale, tu să-l cultivi pe deal. Și dacă iarăși va fi rău cu tine, atunci eu o să mișc apele în așa fel, încât să-ți

folosească numai ție, iar lui să-i fie lipsă.

Atunci ginerele său îl întrebă:

— Dar dacă se va înfuria așa de tare din cauza asta, încât va voi să mă omoare?

Regele Mării îi răspunse:

— Dacă fratele tău va voi să teucidă, atunci tu să scoți piatra prețioasă care face să umfle marea și așa, el va fi înghițit de ea.

— Dar dacă îi va părea rău și va cere iertare? mai întrebă el.

— Dacă se căiește, zise Regele Mării, atunci tu să scoți cealaltă piatră prețioasă, care face ca apele să se coboare îndată și valurile îl vor lăsa viu și nevătămat.

După asta, Regele Mării chemă pe toți crocodilii și le zise:

— Ginerele meu vrea să se întoarcă acasă. Care dintre voi poate să-l ducă repede pe spinarea lui?

Un crocodil lung cât toate zilele ieși în fața regelui și zise că poate să-l ducă, ba și să se întoarcă înapoi, într-o singură zi.

— Du-te, îi zise Regele Mării, și ai grijă de dânsul să nu i se întâmple nimic.

Fratele mai mic se așeză pe spinarea crocodilului, își luă rămas bun și plecă. Crocodilul îl duse într-adevăr într-o singură zi, precum spusese. La despărțire, el scoase pumnalul de la brâu și îl puse pe gâtul crocodilului, în semn că a sosit cu bine, iar acesta se depărtă în grabă să dea de veste Regelui Mării.

Cum ajunse acasă, se duse vesel la fratele său și îi dădu cârligul. Apoi făcu așa cum îl povățuise socrul său, Regele Mării.

De atunci, ca un făcut, fratelui pescar îi mergeau toate treburile rău. În furia sa, socoti că nu poate fi altă pricina decât fratele său, și voi să-l omoare. Acesta însă își aminti de sfaturile Regelui Mării, scoase repede piatra prețioasă de la gât și îndată marea se umflă ca mânată de o furtună năprasnică, gata să înece pe fratele pescar.

Când văzu primejdia, acesta înțelese îndată puterea deosebită pe care o avea fratele mai mic, se grăbi să-i spună că-i pare rău de ceea ce a făcut și îi ceru iertare.

Atunci fratele vânător scoase repede cealaltă piatră prețioasă, care făcu îndată ca marea să se retragă, gonind valurile înapoi.

După această întâmplare, fratele mai mare înțelegeând că nu e de glumă, dădu ascultare celui mai mic, făgăduindu-i să-i fie credincios și să-l ajute oriunde va fi nevoie.

Și de atunci, la curtea împăratului se joacă un dans care închipuie luptele fratelui cel mare cu valurile, când era să se înece.

În românește de Ioan Timuș

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 5, 1967 [p.242-249]

IZVORUL TINEREȚII

Într-o pădure îndepărtată, la margine de sat, trăia odată, de mult, tare de mult, un om și femeia lui.

Drept adăpost nu aveau decât o colibă sărăcăcioasă, făcută din crengi de arbori lipite cu lut. Drept mâncare, rădăcini de copac, buruieni și câte un vânat care le mai cădea și lor în cale.

Totuși oamenii erau mulțumiți cu ce aveau și nu râvneau la altceva. Erau sănătoși, erau voioși, munceau cu drag și nu le mai trebuia nimic.

El, ca pădurar, era mai toată ziua plecat după munca lui, iar femeia sa rămânea la colibă să deretice, să facă mâncare și să mai cârpească vreo cămașă.

Și uite așa, pe nesimțite, trecu multă vreme și amândoi încărcară mereu o mulțime de ani în spinarea lor, până ce trebuia să se încovoiaie bine ca să-i poată purta în cârcă pe toți.

Cu toată bătrânețea, moșneagul își lua în fiecare dimineață securea, spunea babei „la revedere” și o pornea cu pas domol să mai robotească prin pădure.

Baba rămânea acasă cu gospodăritul, tot vrednică și veselă ca altădată.

Într-o zi, cum forfotea moșneagul prin pădure, iată că zări un animal ciudat, așa ca o căpriță albă. Animalul sări de două ori, pe urmă se opri, întoarse capul spre unchiș și îl privi ca și când l-ar fi chemat.

Bătrânul pădurar se luă după ea, dar când fu la doi pași, căprița

năzdrăvană sări iar mai departe, oprindu-se și privind înapoi. Iar se apropie pădurarul și din nou se depărtă cu două sărituri, animalul.

Tot urmărind pe căpriță, moșneagul intră adânc în inima pădurii, până când îi pierdu urma. Ajunse așa într-un loc unde își aducea bine aminte că încă nu-i mai călcase piciorul.

Obosit cum era, căută un izvor ca să-și potolească setea, gândindu-se la calea lungă de întors acasă. Trecuse de nămiază și de bună seamă că baba trebuia să fie tare îngrijată de întârzierea lui.

Cum căuta așa, iată că dădu de un izvor pe care nu-l mai văzuse până atunci. Și vedeți, lucru de mirare, apa era limpede cum e cristalul, dar bătând nițel în albastru. Și era izvorul așa de frumos și apa părea așa de bună și răcoritoare, că bătrânul pădurar se plecă, luă apă în pumni și sorbi cu nesaț.

Cum bău, se văzu în oglinda apei deodată schimbat: părul lin, din alb ca ninsoarea se făcuse negru ca pana de corb; fața lui, de unde era brăzdată de zbârcituri, devenise netedă; și de unde era slăbit de abia mergea adus din spate, acu' se simți voinic, forța îi veni în mușchi, stătu drept, în putere, ca la douăzeci de ani. Pasămite, fără să știe, moșneagul băuse din izvorul tinereții și de aia întinerise așa de tare.

Mai întâi pădurarul se sperie, crezându-se fermecat de duhurile rele ale pădurii.

În cele din urmă însă înțelese că înadins venise căprița albă, ca să-i arate locul cu izvorul tinereții. Atunci pădurarul o luă vesel spre casă, gândindu-se la ce-o să zică baba când l-o vedea așa, tânăr și voinic. Și de unde la dus îi trebuise atâta vreme, acum, mânat de picioare sprintene și tinere, ajunse numaidecât acasă.

Cum îl zări baba crezu că e un străin și-l întrebă:

— Nu cumva văzuși dumneata pe moșul meu prin pădure? Că a plecat de azi-dimineață și uite, cine știe ce i s-o fi întâmplat, că nu s-

a mai întors.

Pădurarul îi răspunse râzând:

— Da' ce nu mă mai cunoști, babo? Eu sunt! Moșul tău! Vezi cum am întinerit?

Baba rămase cu gura căscată. Vocea i-o recunoștea, dar chipul ba. Neîncrezătoare, mai zise:

— Ce vorbești, străinule? Cum o să fii tu bărbatul meu?

La care pădurarul se grăbi să o asigure!

— Păi nu sunt eu moșul tău? Nu m-ai petrecut tu, ca-n fiecare zi, azi-dimineață, când am plecat la treabă?

Și îi descrie cu de-amănuntul cum petrecuse ziua în ajun acasă, până ce baba se încredință că într-adevăr el era. Apoi pădurarul îi povesti cum îi apăruse căprița, cum ea îi arătase calea la izvorul tinereții, cum băuse și cum întinerise.

Atunci îi veni poftă babei să se facă tânără și ea, și îi spuse:

— Rămâi de păzește tu coliba, că mă duc și eu la izvor să întineresc un pic.

Pădurarul se miră că nu-i venise lui întâi gândul să o îndemne. De aceea se grăbi să o trimeată, asigurând-o că va păzi el căsuța cât o lipsi.

Baba plecă numaidecât, folosind pentru drum îndreptările bărbatului ei, iar pădurarul, rămas singur, căzu pe gânduri.

Întâi îi veni să râdă gândindu-se cum i-ar fi stat, el tânăr și sprinten, iar nevastă-sa o bătrână stafidită și gârbovă.

Apoi pe buze îi înflori un zâmbet de fericire, închipuindu-și cum se va întoarce de la izvorul fermecat, o tânără mândră și voinică. Ce viață veselă și ușoară o să ducă de aici înainte ei doi, tineri în plină putere!

Și cum sta el așa, se mai luă cu treaba, cu una, cu alta și nici nu băgă de seamă cum trecu vremea. Când soarele fu aproape de

asfințit, el se miră că baba întârzie cu întorsul, că doară de când plecase, avea timp să se ducă și să vie de două ori.

Îngrijorat, ieși în drum de mai multe ori, făcu mâna streășină la ochi și privi cu luare-aminte. Baba nu se zărea de fel.

Mai așteptă el ce mai așteptă și văzând că nu mai vine, se gândi că doamne ferește! să nu i se fi întâmplat ceva rău babei. Închise casa și o luă repede într-acolo.

Sosi găfâind la izvor, dar baba nu se vedea. Se uită prin împrejurimi, dar femeia nu era nicăieri. Deznădăjduit, tocmai voia să se întoarcă acasă, când deodată auzi un scâncet de copil ce venea de lângă ierburile mari de lângă izvor.

Se îndreptă repede într-acolo, dădu bălăriile cu îngrijire la o parte și văzu un copilaș mic, mic de tot, o fetiță care nu știa să vorbească, așa era de mică. Pădurarul nu se putu dumeri cine să fi părăsit un asemenea prunc în inima pădurii. Și cum privea copilul, văzu că acesta da din mâini făcându-i semne cu deznădejde.

Abia acum băgă de seamă pădurarul că fetița e în rochia babei, care îi venea mult prea mare.

Deodată înțelese totul: copilașul nu era altcineva decât femeia lui! Pasămite baba nu se mulțumise cu câteva sorbituri. Voind să se facă mai tânără decât bărbatul ei, băuse, pesemne, cu lăcomie, prea mult, așa de mult, încât apa izvorului o făcuse copil de țată.

Bietul pădurar se scărpină în ceafă, a pagubă. Iată peste ce năpastă căzuse tocmai acum când nădăjduise să înceapă o viață nouă fără necazurile bătrâneții. În cele din urmă, nefericitul pădurar se aplecă, o luă în brațe, o puse în spinare, așa cum fac părinții japonezi ca să poarte pe copiii lor și se îndreptă încet spre casă, trist și îngrijorat la gândul că, de aici înainte, o să trebuie să crească, să îngrijească și să fie tatăl aceleia care-i fusese nevastă.

În românește de Ioan Timuș

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 5, 1967* [p.250-255]

TAKE-TRAI

Într-un sat trăia un om foarte distrat. Toți îi spuneau: Take-Trai.

De cu seară, Take-Trai spuse soției:

— Pregătește-mi hainele de sărbătoare. Mâine în zori plec la oraș, la iarmaroc.

— Vei avea tot ce-ți trebuie, numai să nu uiți un cadou pentru mine.

În zori Take-Trai era în picioare.

— Nevastă, nevăastă, unde mi-i pălăria? întrebă el cotrobăind prin casă.

— Este în cuierul din tindă, răspuse nevasta sa cu voce somnoroasă.

În tindă atârnavă alături în cuier pălăria și coșul de paie. Take-Trai puse pe cap coșul de paie. În piciorul drept încălță un pantof de paie, iar în cel stâng un sabot de lemn.

„Cine trebuie să plece, n-are timp de așteptat”, își spuse el strângându-și brâul. Dar după o clipă se gândi: „Să iau cuțitul cu mine. Câte pericole paște pe om la drum!” îndată strigă:

— Hei, nevăastă! Mi-ai pregătit cuțitul pentru drum?

— Da, l-am pregătit, este în cui în bucătărie.

Take-Trai se duse în bucătărie. Cuțitul atârna de un cui în perete, iar alături se afla o umbrelă. Take-Trai luă umbrela, o înfipse la brâu și porni repede spre oraș, la iarmaroc.

Abia ajunsese în satul vecin și fu înconjurat de o mulțime de oameni.

— Uitați-vă ce om ciudat, în loc de pălărie și-a pus coșul pe cap!

„Curios, cine-i zăpăcitul care poartă un coș în loc de pălărie?” se gândea Take-Trai, uitându-se în stânga și în dreapta.

De-abia dincolo de sat, când vru să se mai răcorească puțin, vru să-și scoată pălăria și dădu de coș. De mânie îl aruncă în șanț.

Dar în drum spre oraș, Take-Trai mai trecu printr-un sat. Abia intră, când deodată auzi râsete împrejur:

— Uitați-vă, uitați-vă, ce om ciudat, un picior încălțat cu paie, celălalt cu lemne.

Take-Trai se uită la picioarele sale. Amuți de mirare, își aruncă repede papucul de paie și sabotul de lemn și porni mai departe.

Mergea și se uita cum oamenii strângeau orezul de pe câmp. Saluta secerătorii, iar aceștia răspundeau politicos:

— Pe o căldură ca asta mergi fără pălărie. Ai putea cel puțin să-ți aperi capul cu umbrela.

— Dacă aș avea umbrelă, n-aș aștepta sfatul vostru.

— Dar ce ai la brâu?

— Cum ce am? Un cuțit!

— Om bun, aceasta-i umbrelă, nu cuțit.

Take-Trai se înfurie. „Nevastă-mea mi-a făcut asta. Am să-i arăt eu. Mă întorc îndată acasă.”

Când ajunsese în satul său, intră în prima casă din marginea satului.

— Ești o leneșă, o neglijentă, necinstită, începu el să strige încă din prag. Din cauza ta a trebuit să mă întorc din drum, să renunț la iarmaroc.

— Nu cumva ai greșit casa, vecine? întrebă gospodina.

Take-Trai se rușină foarte mult. Ieși din casă și alergă la prăvălie, ca să cumpere un mic dar și să se scuze pentru neplăcerea făcută.

— Cer scuze. Că am strigat atât de tare, începu el din prag, când

se întoarce de la prăvălie. V-am adus în dar un pachet de ceai.

— Nu-mi aduc aminte să fi strigat la mine. Și apoi, prin ce minune te-ai întors atât de repede de la oraș?

Take-Trai de-abia acum își dădu seama că intrase în propria sa casă.

Dar de data asta se bucură foarte mult.

— N-am găsit nimic interesant la iarmaroc. Ți-am cumpărat un pachet de ceai și m-am întors. Prepară un ceai proaspăt, bun, să-l bem împreună.

De-ar fi știut nevastă-sa ce-a pățit el!...

În românește de Teodor Holban

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 11, 1975 [p.177-179]*

PIULIȚA FERMECATĂ

Într-un mic sat japonez, de pe malul mării, trăiau odată doi frați. Fratele mai mare era harnic, iar cel mic, leneș. Într-o zi fratele mai mare se duse la pădure să taie lemne. Munci fără odihnă până la amiază. Când soarele ajunsese drept în creștetul capului, un bătrân se opri în fața sa. Avea în mână o piuliță de piatră, în care se macină orezul.

— Aceasta este o piuliță fermecată. Tu ești om bun și harnic, piulița îți va da tot ceea ce vei dori. Mestecă în ea cu pistilul⁷ și spune-ți dorința. Te rog s-o iei cu tine acasă, spuse bătrânul către băiat.

Îi lăasă darul și înainte ca băiatul să poată privi piulița, bătrânul era de-acum departe; nici nu avu timp să-i mulțumească. Dar se bucură foarte mult și fericit luă piulița și alergă acasă.

— Piuliță, te rog, dă-mi orez! Avem nevoie de orez! se rugă el frumos și învârti cu pistilul în piuliță, până când se auzi sunând.

Deodată din piuliță începu să curgă orez, o grămadă întreagă de orez. Într-o clipă toate ungherele din casa săracului se umplură cu orez.

— Îți mulțumesc, piuliță! mulțumi modest și cu dragoste fratele mai mare.

Și, deoarece avea prea mult orez, se duse în sat și-l dăruie oamenilor.

⁷ Pistil (pisălog) - unealtă casnică (de lemn, metal sau piatră), cu o măciucă la un capăt sau la amândouă, cu care se pisează ceva în piuliță (n. red.).

— Îți mulțumim, îți mulțumim mult! Ne-ai ajutat să nu ne moară copiii de foame! îi spuneau sătenii.

Numai fratele său leneș nu era mulțumit. „Eh, dacă aș avea eu o piuliță ca aceasta, aș ști să o folosesc altfel!” mormăia el.

Într-o zi, când fratele mai mare se duse la pădure să taie lemne, fratele cel mic luă piulița și plecă din sat cu ea. Dar când să treacă de ultima casă, se gândi: „Ce-ar fi să fug, să am piulița numai pentru mine și să nu mi-o fure nimeni?”

În cele din urmă se hotărî să plece pe mare. Luă o barcă cu vâsle, puse în ea piulița și încercă să vâslească spre largul mării. Se îndepărtă repede de mal și barca se legăna pe valurile puternice. Leneșului i se păru că se află destul de departe de mal, pentru ca nimeni din sat să nu-l poată găsi. Se opri, nu mai vâsli și începu să se gândească ce ar putea să ceară piuliței. „Am găsit! Cel mai mult îmi plac covrigii dulci de orez! Aș dori foarte mult asemenea covrigi!” Mestecă tare cu pistilul în piuliță, așa cum văzuse la fratele său și porunci:

— Să-mi dai covrigi! Să-mi dai mulți covrigi dulci de orez!

Abia termină vorba, când începu să iasă din piuliță o mulțime de covrigi albi și buni.

— Ce bunătate! Numai covrigi dulci! Și toți sunt numai ai mei! se entuziasmă leneșul.

Apoi se repezi la ei și-i mâncă pe toți.

Dar covrigii erau dulci și au fost atât de mulți, încât deodată îi veni pofta să mănânce și ceva sărat, ca să scape de gustul dulce.

Din nou învârti cu pistilul în piuliță și spuse:

— Să-mi dai îndată sare! Vreau sare! Toarnă-mi sare!

Deodată începu să curgă din piuliță sare albă. Curgea mereu. Leneșul luă sarea în mână și strigă:

— Destul! Destul! Ajunge!

Dar sarea curgea fără încetare, se umplu barca, se cufundă împreună cu leneșul, dar el se ținea de barcă și continua să strige:

— Destulă sare! Destulă sare!

Din piuliță însă sarea curgea mereu și continuă să curgă și acum. De aceea marea este sărată.

În românește de Teodor Holban

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 11, 1975 [p.186-188]*

PESCARUL ȘI FIICA REGELUI MĂRII⁸

Marea era blândă și îmbietoare, o risipă de apă și Soare. De pe treptele de văluri sosite dinspre orizont, ziua cobora pe nisipul țărnelui, aurind bărcile pescarilor din Mițunoe. Rotindu-se deasupra lor, pescărușii păreau că le cheamă spre largul plin de comori al apelor, acei pești cu solzi sclipitori. Deodată se auzi lipăitul unor sandale de lemn. Un flăcău chipeș și voinic se îndreptă spre una din bărcile de pe mal. Pe fața-i arsă de soare, sprâncenele-i negre se arcuiau deasupra unor ochi care fermecaseră privirile tuturor fetelor din satul de pescari, Yura.

Bătrânii nu-și aminteau să fi trăit pe aceste meleaguri un flăcău atât de frumos și un, pescar atât de curajos, petrecând zile întregi singur, în mijlocul apelor fără sfârșit. Părinții lui Urașima Taro - acesta era numele flăcăului - îl certau adesea când zăbovea prea

⁸ Această povestire este o variantă a celei intitulată *Urashima Taro* și publicată în *Povești nemuritoare, vol. 24, 1982 [p. 134-137]*, „repovestită” de George Nicolescu..

mult în larg, temându-se să nu rămână fără singurul lor fecior. Chimonoul îi ajungea dincolo de genunchi și un șorț de paie îi ținea loc de brâu, apărându-l de plumbii plasei pe care el o rotea, mai înainte de a o azvârli în valuri. În jurul frunții îi strălucea o fâșie de pânză albă. Într-o mână ținea uneltele de pescuit, iar în cealaltă o traistă cu hrana pentru câteva zile. Cu mâinile pe vâsle, Urașima Taro se îndrepta către orizontul ce-l înbia tot mai departe, spre o soartă pe care n-a mai avut-o niciunul dintre pescarii întinsului arhipelag nipon...

Privind meleagurile natale, de care se îndepărta încet, flăcăul simți o ciudată strângere de inimă. Zărea colinele domoale cu orezăriile înșiruite la poale. Simțea aievea răcoarea râului în care se scăldase de atâtea ori în copilărie, când casele satului îi păreau mult mai mari decât acum. Aproape de țărm se înălța vechea pagodă⁹, în sărăcăcioasa casă părintească, ai lui încă mai dormeau, visând că el se întorcea din larg cu barca plină de scrumbii...

Trecuseră trei zile fără ca Urașima Taro să pescuiască ceva, deși se avântase mai departe ca oricând. Trei nopți dormise în barca legănată de valuri și visurile sale îi prevesteau mult noroc. Vâslea neobosit și arunca plasa cât mai departe de barcă. Deodată simți că prinsese un pește mare. Trase nerăbdător plasa împovărată, dar, spre dezamăgirea lui, în ea nu se afla decât o broască țestoasă. Pentru prima dată i se întâmpla să prindă așa ceva. Un alt pescar s-ar fi bucurat de-o asemenea pradă. Nu însă și Urașima Taro, care știa că broaștele țestoase sunt deosebit de dragi Dragonului, regele mării, care își avea palatul pe o insulă minunată, unde nu călcase picior de om până atunci. El mai știa de la bătrânii peșcari ca broaștele țestoase trăiau zece mii de ani.

⁹ Pagodă - templu hindus, budist sau brahman la unele popoare din Orient.

— Nu te teme, te voi trimite înapoi la regele mării! spuse Urașima Taro, așezând broasca pe fundul bărcii.

O mângâie apoi pe creștet, căci ochii ei aveau o licărire aproape omenească. Carapacea broaștei părea făcută din aur și nestemate.

— Până una-alta, te-oi mai păstra în barcă, să-mi ții de urât. Nu m-aș îndura să curm tocmai eu miile de ani pe care le mai ai de trăit!

Apoi Urașima Taro se întinse pe fundul bărcii, grijuliu să nu aducă vreun necaz musafirei sale și începu a privi nesățios cerul albastru, brăzdat de fâșii de nori alburii, ca niște horbote plutitoare. Zâmbind, flăcăul își reaminti povestea despre Dragonul mării...

Depart, în mijlocul oceanului, se află trei insule unde domnește o vară veșnică. Furtunile nu le-au bântuit niciodată. Pomii care creșteau pe malurile lor dădeau rod întruna, fără a se usca. Cocorii își făceau cuiburile în crengile pinilor veșnic verzi. Cei ce trăiau pe aceste insule își păstrau neștirbită tinerețea, sorbind din licoarea, unui izvor care țâșnea dintr-o stâncă-de matostat¹⁰. Pe cea mai mare dintre insule se afla lăcașul regelui mării, făcut numai din cleștar și mărgean. Potecile parcului care înconjurau palatul erau presărate cu perle, și în iazuri se zbenguiau cei mai frumoși pești. Iar oamenii muritori nu au ce căuta între atâtea minunății...

Furat, de toropeala amiezii, Urașima Taro adormi buștean. Nici el nu mai știa câtă vreme îl tot legănase barca, plutind la voia, întâmplării. Într-un târziu se trezi simțind cum o mână gingașă îi mângâia fruntea. Deschise ochii și rămase înmărmurit de ceea ce îi fu dat să vadă. Deasupra lui se aplecase o fată de o frumusețe nemaivăzută, îmbrăcată în straie de purpură și împodobită cu coliere de diamante. Părul ei negru, revărsat peste umeri, îi ajungea până la tălpile care pluteau pe valuri, alături de barcă. Broască

¹⁰ Matostat - piatră semiprețioasă de culoare verde.

țestoasă - nicăieri!

Urașima Taro se frecă la ochi, așteptând să dispară făptura de vis din fața sa, dar necunoscuta nu conținea să-i zâmbească, ba îi și vorbea cu un glas în care auzeai toată muzica valurilor:

— Urașima Taro, trezește-te! Eu sunt Otohime, fiica regelui mării. Cât timp ai dormit, am stat de veghe la căpătâiul tău. Bunătatea de care ai dat dovadă când m-ai pescuit va fi răsplătită de tatăl meu, la Palatul căruia vreau să ajungem mai înainte de apusul soarelui.

Se așază în barca lui Urașima Taro, care îi făcu loc, fără să poată îngăima ceva de uluit ce era, și puse mâna pe o vâslă. Flăcăul îi urmă exemplul, neîntorcându-și privirea de la obrazul ei. Ce-i drept, Otohime îl măsura și ea cu coada ochiului, cu toate că, în timp ce-i veghease somnul, chipul flăcăului i se întipărise adânc în suflet. Amândoi vâsleau cot la cot. Nu se auzea decât zgomotul vâslelor și zvâcnirea inimilor lor tinere...

Într-un târziu. Otohime puse palmele pe ochii pescarului și acesta simți că barca sa prinsese aripi, zburând pe deasupra valurilor asemenea pescărușilor. Când mezina regelui mării își ridică frumoasele ei mâini de pe obrajii rumeni ai lui Urașima Taro, barca, lui se apropie liniștită de Ryugu, palatul stăpânului mărilor făurit din cleștar. Cu pervazurile ferestrelor din mărgean, cu ușile de aur și ivărele de fildeș împodobite cu pietre prețioase și cu acoperișul din solizi de argint. Flăcăul abia îndrăzni să pună piciorul pe scoicile cu care era pardosită cărarea ce ducea spre intrarea palatului, de teamă să nu strivească perlele care țineau loc de pietriș. O sută de slugi și o sută de slujnice ieșiră în întâmpinarea tinerilor, primindu-i ca pe niște miri.

Otohime îl călăuzi pe Urașima Taro până la tatăl ei, al cărui tron se înălța pe o uriașă carapace de broască țestoasă. Kai-riuujin, Dragonul mărilor, le făcu o primire regească; cei doi tineri se așezară

de-a stânga și de-a dreapta tronului. Otohime mărturisi iubirea pe care i-o purta lui Urașima Taro și acesta o ceru de soție. Regele se învoi bucuros, și de îndată începu ospățul de nuntă, care ținu șapte zile în șir.

Încăperea tinerilor căsătoriți, unde Urașima Taro urma să trăiască alături de fiica Dragonului mării, fără a îmbătrâni niciodată, dădea spre o grădină, adevărată minune a minunilor!

În partea de răsărit a ei se deschideau florile gingașe ale unor pomi și dintre frunzele lor de smarald răsunau întruna trilurile privighetorilor. Spre miazăzi domnea în schimb o vară veșnică și din iarba mătăsoasă se înălța fărâșitul greierilor. Spre apus auzeai foșnetul molcom al frunzelor purpurii de arțar și crizantemele înfloreau una după alta. În sfârșit, spre miazănoapte te întâmpina iarna cu pomii ninși și cu velințele de gheață ale râurilor. Era singurul loc de pe insulă unde te puteai întâlni în aceeași zi cu toate cele patru anotimpuri ale pământenilor.

Viața fericită pe care o ducea alături de soția lui, dragostea care i-o purta îl făcură pe Urașima Taro să uite cu desăvârșire ceea ce fusese el mai înainte. Zilele erau la fel de frumoase și se asemănau între ele ca două picături de apă, așa că nici nu băgă de seamă când treceau. Nu-și mai amintea de meleagurile natale, de furtuni, de plasa lui și nici de bătrânii săi părinți.

Trecură câțiva ani. Câți - nici Urașima Taro nu putea să spună. Într-o zi, colindând minunatul palat ale cărui încăperi, una mai frumoasă decât alta, nu se mai terminau, pescarul descoperi într-un colț o barcă cu unelte de pescuit: uitându-se lung, își aminti că acestea îi aparținuseră cândva. Cuprins de un dor de ducă, el se urcă pe spinarea unor pești cu solzi de aur, care îl duseră în taințele de nepătruns ale oceanului. Începând să se plimbe tot mai des prin grădina celor patru anotimpuri, într-o bună zi căzu pe gânduri,

întrebându-se ce vor fi făcând părinții lui. Poate că îl socotesc pierdut pentru totdeauna. Cât de mult s-ar bucura ei dacă ar afla că fiul lor trăiește și că este ginerele Dragonului mării! Ce ar fi dacă s-ar repezi să-i vadă?

Din ziua aceea, Urașima Taro nu mai, avu liniște. Văzându-l tot mai abătut, Otohime îi întrebă ce se petrece cu el. Și când auzi că va trebui să se despartă de iubitul ei, chiar și numai pentru câteva zile, ochii ei lăcrimară întâiași dată. Se temea că n-o să-l mai revadă. Dar Urașima Taro îi spuse că va zăbovi foarte puțin timp în casa părinților lui. Atunci Otohime se învoi să-l lase să plece.

A doua zi, Urașima Taro își unse barca și înlătură de pe vâsle pânzele de păianjen. La plecare, Otohime îi dădu o lădiță de abanos încrustată cu diamante și legate cu o sfoară de mătase trainică, spunându-i:

„Capacu-acesta dacă-l vei sălta,
Tu n-ai s-o mai revezi pe soața ta”.

Urașima Taro făgădui că nu va deschide cu niciun, preț lădița și o strânse dragăstos la piept pe Otohime. Apoi sări în barcă și începu să vâslească spre meleagurile sale natale. Când se întoarse să mai vadă încă o dată insula, nu mai desluși decât dunga fumurie a zării...

După șapte zile încheiate, Urașima Taro începu să zărească, în sfârșit, țărmul pe care îl părăsise în urmă cu câțiva ani. Locurile păreau aceleași, dar casele nu erau mai mari și parcă aveau altă înfățișare. Orezăriile își schimbaseră așezarea, iar vechiul templu de pe malul mării se mutase pe un deal. Pe locul unde se afla casa părintească, creștea acum o pădurice de pini. Nespuse de străini îi păzură și oamenii care își schimbaseră până și îmbrăcămintea. Chiar

și bărcile pescarilor erau altfel decât a lui!

Trecătorii se uitau cu nedumerire la el și Urașima Taro nu întâlnește pe niciunul dintre cunoscuții lui. După ce se dumirește că se află într-adevăr în locul de unde plecase odinioară în larg, se apropie de un bătrân care trecea proptindu-se într-un toiag, de părea că ar fi avut o sută de ani, și-l întreabă:

— Nu știi, moșule, unde sunt părinții lui Urașima Taro?

— Îți arde, de șagă, flăcăule, sau nu ești de prin partea locului, răspunse moșneagul mormăind în barbă. Când eram copil am auzit de la străbunicul meu, care aflase și el de la cei mai bătrâni oameni din anii copilăriei mele, cum că un pescar cu numele de Urașima Taro a plecat odată în larg și nu s-a mai întors. Avea o barcă la fel cu a dumatelui. Părinții lui au murit de vreo patru sute de ani. O piatră cu numele lui Urașima Taro se află în străvechiul cimitir al satului, părăsit de două sute de ani. Dacă nu mă crezi, du-te singur să o vezi. Ți-o fi povestit cineva pățania pescarului fără să-ți spună însă că de la plecarea lui au domnit asupra acestor insule mai mult de treizeci de împărați!

Moșneagul își căută de drum, în timp ce flăcăul rămase ținut locului. Așadar, cei patru ani petrecuți în palatul Dragonului mării însemnau patru veacuri aici, printre pământeni? Și totuși, el se simțea la fel de tânăr ca și în ziua plecării. Se îndreptă abătut spre cimitirul părăsit al satului. Citind anii săpați pe pietrele de mormânt înțelese că moșneagul nu-l mințise.

Descoperi într-un târziu și groapa părinților săi.

Citi, cu mintea năucă, pe o piatră veche de sute de ani, propriul său nume. Care să fie taina tinereții sale veșnice? Nu cumva lădița dăruită de Otohime i-ar putea aduce deslușirea ciudatei sale pățanii? Dezlegă nodul sforii de mătase și ridică nerăbdător capacul lădiței. Din ea se ridică un nouraș alburiu, care se înalță de îndată,

îndreptându-se spre Ryugu, palatul Dragonului mării. Abia acum își aminti el de cuvintele soției sale și trânti repede capacul... Înțelese că nu avea s-o mai revadă niciodată și începu să-i strige deznădăjduit numele:

„O-to-hi-me! O-to-hi-me!”

Briza mării îi aducea ca pe un murmur îndepărtat chemarea ei deznădăjduită:

„U-ra-și-ma Ta-ro! U-ra-și-ma Ta-ro!”

Dintr-o dată simți că puterile îi slăbesc și că părul îi încărunțește: îmbătrânea într-o clipă cât alții într-un an. Se întorsese, așadar, ca să moară lângă piatra pe care părinții lui îi săpaseră numele acum patru veacuri? Poate că mai rămăsese pe fundul lădiței ceva din aburul tinereții sale neștirbite de altădată? Trase capacul și sorbi ultimul firișor din norul alburii care zburase spre insula iubirii și a fericirii veșnice. Brațele sale se acoperiră atunci cu pene, căpătând înfățișarea unor aripi. Oamenii care s-au apropiat de piatra de mormânt a lui Urașima Taro n-au mai dat de trupul străinului care poposise în sat căutându-și părinții. Au văzut însă un cocor ridicându-se deasupra cimitirului părăsit al satului. Pasărea scoase un țipăt jalnic și zbură spre răsărit.

De atunci, cocorul a fost zărit de pescari colindând pe stâncile pustii împreună cu o broască țestoasă. Cocorul este o pasăre care trăiește o mie de ani, iar broasca țestoasă este soția lui. Așa spun oamenii din împrejurimi...

Sursa: *Povești nemuritoare vol. 11*, 1995 [p.85-95]

COMOARA CEA MAI DE PREȚ

Un prinț oarecare avea obiceiul să strângă tot felul de comori și lucruri vechi și ciudate, pe care le păstra cu sfințenie în castelul său.

Dar ce nu avea el! Și cornul leului bărbos, și buricul peștelui, evantaiul și chiar și cingătoarea zeului tunetului, Caminarisam!

Prințul se mândrea foarte mult cu obiectele sale rare. Dar cel mai de preț lucru la care ținea cu deosebire era un cocoș de aur. Cu toate că era făcut în întregime din aur, semăna întrutotul cu un cocoș adevărat. În fiecare zi, de cum începeau să mijească zorile, el cânta de trei ori; „Cu-cu-ri-gu!”

Cea mai mare plăcere pentru prinț era atunci când, din vreme în vreme, își scotea din cuierile zăvorâte comorile sale și le admira ceasuri întregi. Desfătarea nu-l obosea niciodată și nici nu cunoștea margini atunci când el își privea comorile care îi erau cele mai dragi.

Prințul avea opt slujitori. Fiecare dintre ei, așa cum se cuvine slujitorilor de prinți, aveau de asemenea obiectele lor de preț, cu care se mândreau.

Într-o zi, prințul își chemă slujitorii și le spuse:

— Iată despre ce este vorba: mâine seară ofer o priveliște a comorilor celor mai de preț. Să veniți cu toții la castel, cu raritățile pe care le aveți și voi. Cel a cărui comoară va fi mai frumoasă și mai de preț va primi din partea mea o răsplată bogată.

Slujitorii se bucurară.

„Parada comorilor”! Era un lucru foarte interesant și fiecare spera:

— Răsplata o voi primi eu!

— Ba nu, eu!

Astfel, certându-se, curtenii se împrăștiară pe la casele lor.

Veni și seara celei de a doua zi. Prințul își scoase cocoșul de aur și aștepta să se înfățișeze și slujitorii săi cu obiectele lor de preț.

În curând apăru primul slujitor. El își aduse „Ochiul balaurului”.

Al doilea slujitor sosi cu un craniu mic.

— Iată craniul unui vițel, spuse el satisfăcut.

Al treilea slujitor sosi cu felinarul unei vrăjitoare. Al patrulea cu stomacul unui bursuc. Al cincilea, cu cizme de vrabie. Al șaselea, cu aripile și picioarele unui porumbel sfârlează. Al șaptelea, cu o ureche făcută să audă surzii.

Unul după altul se adunară cu ciudățeniile lor, șapte slujitori, și așteptară pe cel de al optulea, dar acesta, nu se știe de ce, întârzia.

— Unde o fi? Ce s-a întâmplat cu el?

— Pesemne n-are ce arăta!

— Se vede că din pricina asta n-a venit! Păcat...

În timp ce cei șapte slujitori vorbeau astfel, apăru și cel de-al optulea. Se aplecă cu mult respect în fața prințului.

— Am întârziat, luminăția voastră, nu am nicio scuză pentru acest lucru.

— Ai să te scuzi mai târziu. Acum arată mai repede ce comoară ai adus?

— Da, da... numai că eu n-am nicio comoară care s-ar putea numi într-adevăr de preț. Nu am știut ce să aduc înastă seară și atunci am luat cu mine o comoară dintre cele mai obișnuite.

— O! O comoară obișnuită? Asta ce o mai fi? Arat-o îndată!

— Am lăsat-o în fața porții castelului.

— Cum așa, fugi repede după ea!

— Da, luminăția voastră. Numaidecât!

Cel de-al optulea slujitor plecă și îndată se întoarse cu comoara lui. Erau patru băieți cumiști și patru fetițe drăgălașe. Copiii se așezară perechi-perechi și se înclinară respectuos în fața celor prezenți.

Deodată marea sală se luminează de strălucirea obrazilor însuflețiți ai copiilor. Iar cocoșul de aur al prințului cât și curiozitățile slujitorilor săi pâliră în fața acestei comori.

— M-da... spuse prințul oftând, într-adevăr este o comoară foarte frumoasă. Sunt niște copii minunați! Dar de ce o comoară obișnuită, câtă vreme alături de ea, raritățile și obiectele noastre de preț arată aproape ca niște gunoaie? Te invidiez pentru că ai cea mai de preț comoară din Japonia: copiii. Ai învins. Răsplata ți se cuvine ție. Te felicit! Te felicit.

Auzind ceilalți slujitori cuvintele prințului se rușinară, plecându-și capetele jos și multă vreme le ținură astfel într-o tăcere desăvârșită.

Repovestire de Iacob Babin

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 16, 1980 [p.170-173]

PRINȚESA LUNII

A fost odată un bătrân tăietor de bambus.

Într-o bună zi, în timp ce își vedea de treabă, găsi o tulpină de bambus care strălucea ca soarele aproape de rădăcină. Minunându-se foarte, omul nostru se trase mai aproape de tulpină dădu cu ochii de o fetiță cum nu se poate mai drăguță, înaltă numai de-o șchioapă și așezată în scobitura tulpinii de bambus de unde țâșnea lumina.

Întrucât moșneagul și baba lui n-aveau copii, se gândi de îndată să ducă fetița acasă. Zis și făcut. În căminul lor o creșură ca pe o adevărată fiică. După aceea, adeseori se întâmplă bătrânului să găsească galbeni de aur în tulpinile unora dintre bambușii pe care-i reteza, așa că nu trecu multă vreme și ajunse destul de înstărit.

Se scurseră vreo trei luni, în timpul cărora fetița creștea văzând cu ochii. Ajunse nu numai o femeie în toată firea, dar și de o frumusețe neasemuită. Era o asemenea încântare pentru cei doi bătrâni, încât numai uitându-se la ea și uitau de toate necazurile și suferințele de care avuseseră parte în viață. Așadar, o numiră pe fiica lor Prințesa Kaguya, adică Prințesa Lunii.

Frumusețea aproape nefirească, nemaivăzută pe pământ, a Prințesei Kaguya făcu să i se ducă foarte curând vestea pe tot cuprinsul țării. Drept care, o sumedenie de flăcăi chipeși și voinici veniră rând pe rând s-o pețescă. Numai că ea nu vru să dea ochii cu niciunul dintre ei și-i trimetea pe toți de unde veniseră. Totuși, neînfricați și hotărâți să nu-și piardă nădejdea din pricina purtării ei, cinci pețitori se întoarseră mereu la ea, zi de zi, măcar că ea nu le

îngăduia niciodată s-o vadă. Erau cu toții bărbați de neam mare, printre ei aflându-se și un prinț, băiatul împăratului.

Bătrânul ținea foarte mult să aleagă un mire dintre cei cinci, așa că-i vorbi despre aceasta Prințesei Kaguya. Departe însă de a fi încântată, ea dădu fiecăruia dintre cei cinci pețitori o treabă cum nu se poate mai grea, zicând că-l va lua de bărbat doar pe cel ce va fi în stare să îndeplinească așa cum se cuvine porunca încredințată.

Ceea ce li se cerea pețitorilor era să-i aducă fiecare câte un dar prețios și rar, adică un castronaș de piatră, o pânză care nu ia foc niciodată, țesută din blana Șobolanului de foc despre care se spunea că trăiește în China, nestematele care strălucesc în cinci culori pe capul balaurului Ryu și un ghioc făcut de rândunică.

Mistuiți de dorința fierbinte de a obține mâna Prințesei Kaguya, unii dintre cei cinci bărbați de neam își jertfiră rangul sau averea pentru a ajunge să capete darurile cerute, iar unul dintre ei își pierdu chiar viața. Dar nici unul dintre cei cinci pețitori nu izbândi în căutările lui, lucru care nici nu trebuie să ne mire, întrucât toate darurile dorite de Prințesa Kaguya nu se puteau afla pe lumea asta.

Într-un târziu, ajunseră și la urechile împăratului vorbe despre frumusețea fără seamăn a Prințesei Kaguya, care nu voia să se mărite cu nimeni. Și împăratul se hotărî s-o ia de soție, așa că-i spuse bătrânului s-o facă să se supună. Firește că moșneagul se bucură tare mult, dar Prințesa Kaguya nu consimți nici de data asta. Ba chiar zise că-și va pune capăt zilelor, dacă va fi silită să se mărite. Numai că împotrivirea ei strașnică avu darul de a aprinde și mai tare călcâiele împăratului.

Într-o bună zi, când plecă la vânătoare, împăratul trecu pe la casa moșneagului și încercă s-o ducă în palatul lui pe Prințesa Kaguya. Dintr-odată ea se făcu nevăzută. Dându-și seama că nu are de-a face cu o femeie obișnuită, împăratul își mută gândul de la ea și se

întoarce în palatul lui.

Trecură trei ani de la această întâmplare și Prințesa Kaguya se făcu tot mai frumoasă și mai atrăgătoare. Dar în primăvara următoare, începu deodată să cadă tot mai des pe gânduri, din pricini necunoscute, în nopțile cu lună, iar pe chipul ei frumos se așternu o umbră de tristețe. Uneori, în timp ce privea la Lună, obrajii i se brăzdau de lacrimi. Pe măsură ce trecea timpul, tristețea și mâhnirea o copleșeau tot mai mult.

Într-o bună zi, nemaiputând îndura s-o vadă în starea aceasta, moșneagul îi spuse Prințesei Kaguya:

— Ce te necăjește, fetița mea, când vezi Luna?

— Ei, bine, răspunse fata cu lacrimi în ochi, demult am vrut să-ți spun, dar până acum am tot șovăit.

Moșneagul rămase mirat. Și atunci Prințesei Kaguya începu să-i spună următoarea poveste:

— Ca să-ți destăinui adevărul adevărat, eu mă trag din Lună. Am săvârșit un păcat și drept pedeapsă am fost trimisă să petrec o vreme aici pe Pământ. Acum, că păcatul mi-a fost iertat, o să vină o solie din Lună, în noaptea luminoasă de la mijlocul lui Gustar¹¹, ca să mă ducă înapoi acolo. Așadar, va trebui să-mi iau rămas bun de la voi și de la toți ceilalți, care au fost atât de buni cu mine în toți anii aceștia. Iată de ce mă întristez și-mi dau lacrimile.

Uimit la auzul unei asemenea povești, moșneagul zise:

— Cum pot să te las tocmai pe tine, pe care te-am scos dintr-un bambus și te-am crescut până astăzi, să fii smulsă din preajma noastră și dusă pe tărâmul Lunii?!

Trist și mâniat, el se grăbi să-i spună și împăratului.

Hotărât să împiedice ducerea Prințesei Kaguya pe tărâmul Lunii,

¹¹ Gustar - luna august (n.t.).

împăratul porunci comandantului gărzii imperiale să apere casa moșneagului în noaptea de 15 august cu două mii de ostași puși sub ordinele sale.

Peste tot, în curte, în grădină, pe acoperișuri, erau o sumedenie de ostași cu arcuri și săgeți, gata să doboare orice ființă care s-ar vedea mișcându-se pe cerul nopții. Ba, mai mult, în ungherul cel mai neumblat al casei clădiră o încăpere tainică, anume făcută pentru a o putea păzi cu strășnicie pe prințesa Kaguya.

În toiul nopții, împrejurimile casei fură deodată scăldate de o lumină puternică, de parcă ar fi fost ziua în amiaza mare. Apoi, dintr-un colț al cerului, coborî pe nori o ceată de ființe îmbrăcate în straie ciudate, cum nu se mai văzuseră niciodată pe lumea asta. Ostașii încercară să tragă cu arcurile, dar, nu se știe din ce pricină, își pierduseră cu toții puterea de luptă.

În timp ce trupele rămaseră încremenite, niciunul dintre arcași nemaiputând să sloboade vreo săgeată, solia de pe Lună trecu senină prin grădină, de parcă ar fi fost țara nimănu. Intră în casă, o scoase pe Prințesa Kaguya din tainiță și o urcă într-o caleașcă zburătoare.

Odată aflată acolo, ea își dezbracă rochia pe care o purta și-și puse un veșmânt adus de solia cerească. Prințesa Kaguya, care plângea îndurerată la despărțirea de cei dragi, se prefăcu îndată într-o doamnă împietrită, din împărăția Lunii, - frumoasă dar fără pic de simțire. Iar caleașca păzită de ceata cerească se înalță încet către Lună lăsând în urmă pe cei două mii de ostași, nemișcați ca niște stane de piatră, și pe moșneag, și pe babă vărsând lacrimi fierbinți.

*Repovestită de
Sanda Mendel și George Nicolescu*

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 18, 1975 [p. 137- 141]

LUPTA DINTRE MAIMUȚĂ ȘI RAC

A fost odată ca niciodată un rac și o maimuță. Când s-au întâlnit pe un drum de țară, racul ducea în spinare un bob de orez, iar maimuța un sâmbure de curmal. Maimuța era lihnită de foame și tare ar mai fi vrut să mănânce bobul de orez al racului.

— Dragă racule, zise maimuța, ce-ar fi dacă ai schimba bobul tău de orez pe sâmburele meu de curmal?

Firește, racul nici nu vru să audă de o propunere atât de neroadă și-și văzu de drum. Dar maimuța cea șmecheră și lingușitoare se ținea scai de el:

— Nu-ți dai seamă că după ce mănânci bobul de orez rămâi sărac lipit pământului? Pe când dacă vei sădi sâmburele de curmal, el va încolți curând și va deveni un copac mare și roditor. Iar din fructele lui te vei putea hrăni timp îndelungat, după gustul inimii. Hai să facem schimbul!

În cele din urmă, maimuța cea guralivă reuși să-l convingă pe rac să schimbe bobul de orez cu sâmburele de curmal. Maimuța mâncă imediat bobul de orez, în timp ce racul duse sâmburele de curmal acasă și îl sădi într-un colț al grădinii sale.

De atunci, se ducea în fiecare zi în grădină și săpa și uda cu grijă locul unde sădise sâmburele. Odată zise:

— Dacă nu încolțești să știi c-am să te tai cu sapa!

De teamă, sâmburele de curmal încolți numaidecât. Atunci racul veni la el cu o foarfecă și-i spuse:

— Dacă nu crești repede, am să te tai cu foarfeca!

Fiindu-i din nou teamă, sămburele de curmal crescuseră repede, până ajunsese un copac înalt și frumos. De data aceasta, racul veni cu o secure și-i spuse:

— Dacă nu rodești, te dobor la pământ cât ai clipi din ochi!

Speriat de-a binelea, curmalul rodi peste noapte și iată-l în sfârșit un curmal plin de fructe.

În curând a venit toamna. Curmalele s-au copt și au devenit de un roșu îmbietor. Maimuța a intrat în ograda racului ca la ea acasă, s-a urcat în pom, s-a așezat pe cea mai încărcată ramură și a început să se înfrupte din delicioasele curmale. Observând-o, racul s-a apropiat și i-a spus:

— Eu nu mă pot urca în pom. Rogu-te, rupe o curmală coaptă și arunc-o jos.

— Bine, răspunse maimuța.

Rupse o curmală verde și o azvârli racului. Acesta mușcă din curmală, dar era îngrozitor de acră.

— Dă-mi una mai dulce, o imploră el pe maimuța.

Dar maimuța rupse din nou o curmală verde și aruncă cu ea drept în spinarea racului. Rănit, sărmanul rac a trebuit să zacă mult timp la pat.

Racul avea mai mulți copii, mici și drăgălași. Dar din cauză că tatăl lor era țintuit la pat, ei plângeau amar în fiecare zi. Impresionată de suferința răcușorilor, o viespe le promise că-i ajută să-și răzbune tatăl. Zbură imediat prin împrejurimi și răspândi vestea. O castană, un ac de cusut și o piuliță se oferiră imediat să-i ajute.

Într-o bună zi, răcușorii și prietenii lor porniră spre casa maimuței. Din fericire, n-o găsiră acasă. Așa că porniră imediat să pună în aplicare planul răzbunării. Castana se ascunse în vatră, răcușorii în căldarea cu apă din bucătărie, viespea în oala cu fasole

bătută, acul în așternut, iar piulița se urcă pe acoperiș, chiar deasupra intrării, așteptând întoarcerea maimuței.

Pe seară, maimuța veni acasă zgribulită de frig.

— Văleu, ce frig e, se plânse ea, înghesuindu-se cât mai aproape de focul din vatră.

Castana, bine încinsă, țâșni atunci din foc, izbind-o pe maimuță drept în spinare. De usturime, maimuța alergă la căldarea cu apă din bucătărie. Dar când vru să-și răcorească arsura cu apă rece, răcușorii își înfipseră cleștișorii în mâna maimuței. Înebunită de durere, maimuța își aminti că pasta de fasole alină durerile provocate de arsuri. Fugi la oala cu fasole, ridică capacul și viespea bâzzz, bâz!, se năpusti asupra ei, înțepând-o de mama focului. Ca să scape de acul neîndurător al viespii, se gândi să se ascundă în așternut. Aici altă surpriză - acul de cusut care abia o aștepta!

— Vai de mine! se văicări maimuța. În propria-mi casă și nu pot găsi un locșor unde să-mi oblojesc durerile!

Plângând, o zbughi spre ieșire. Piulița, care până atunci stătuse liniștită, bucurându-se de isprăvile prietenilor ei, făcu un salt și pooc! în capul maimuței.

Maimuța se ridică cu greu de jos și, abia vorbind de durere, spuse:

— Iertați-mă, iertați-mă! N-am să mai fiu rea niciodată.

Și astfel, spre marea bucurie a răcușorilor și a prietenilor lor, maimuța își ceru scuze, promițând să fie bună și să se poarte frumos.

*Repovestită de
Sanda Mendel și George Nicolescu*

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 18, 1975 [p. 142- 145]*

ISSUN-BOSHI

Cu foarte mulți ani în urmă, undeva în Japonia, trăiau fericiți doi bătrâni. Atâta doar că nu aveau copii. Într-o zi s-au dus la un altar și s-au rugat cu lacrimi în ochi:

— O, doamne, îndură-te de noi și ne binecuvântează cu un copil, chiar de-ar fi cât un degețel!

Curând după aceea, femeia aduse pe lume un prunc de toată frumusețea. Atâta doar că băiețelul era tare mic, mai mic chiar decât degetul unui om. Dar și așa, cei doi soți l-au crescut cu drag și țineau la el ca la ochii din cap. Cu fiecare zi copilul devenea tot mai înțelept și mai bun. Numai că rămânea tot mic de stat. Toți oamenii din împrejurimi l-au îndrăgit și-i spuneau Issun-boshi, învățăcelul.

Într-o bună zi, Issun-boshi se hotărî să plece la Kyoto, capitala imperială, cu speranța să obțină acolo o slujbă înaltă. Drept care spuse părinților lui:

— Tată și mamă, mă bate gândul să plec în cetatea de scaun, să văd și să învăț cât mai mult, pentru a putea ajunge și eu cineva. Aș putea să vă părăsesc pentru o vreme?

Deși îngrijorați de soarta copilului, părinții îi dădură cu dragă inimă încuviințarea, întrucât aveau mare încredere în înțelepciunea fiului lor. Dintr-un ac de cusut îi făcură o sabie micuță-micuță și i-o puseră într-o teacă meșterită dintr-un pai, prinsă de cingătoare. Îi mai dădură un castronaș și un bețișor pentru mâncat orez.

Issun-boshi porni de îndată la drum. Prin apropiere curgea un râu ce ducea chiar în cetatea de scaun. Transformând castronașul în

barcă și bețișorul în vâslă, el călători zile întregi pe apă până ajunse la orașul cel mare. Începu să se plimbe de colo până colo, până se pomeni în fața unui palat mare și frumos, în care locuia unul din cei mai puternici dregători. Issun-boshi se opri în fața porții și strigă:

— Oameni buni! Hei, oameni buni!

Un slujitor veni în grabă, privi jur-împrejur și, cum nu văzu pe nimeni, se pregătea să se întoarcă, când vocea răsună din nou:

— Oameni buni! Hei, oameni buni!

Glasul părea să vină dintr-o pereche de saboți înalți, aflați chiar în fața porții. Servitorul îl ridică cu grijă și mare-i fu mirarea când îl zări pe Issun-boshi.

— Mă numesc Issun-boshi și am venit în cetatea de scaun să învăț. Îngăduiți-mi să intru în alaiul marelui dregător, se rugă el.

Întrucât acest pitic atât de mic și de ciudat îi stârni mirarea, slujitorul îl luă frumușel cu două degete și-l duse în fața dregătorului. Când fu așezat în palma acestuia, Issun-boshi făcu o plecăciune tare frumoasă. Acest lucru plăcu atât de mult dregătorului și oamenilor lui, încât se hotărî să-l ia pe pitic în slujba sa și-i încuviință să locuiască la palat.

Cu toate că era atât de mic, Issun-boshi era foarte înțelept și reușea să îndeplinească cu mare iscusință poruncile primite. Devenea, cu fiecare zi, tot mai atrăgător. În curând câștigă inimile tuturor celor din palatul dregătorului. Dar, mai ales, inima fetei acestuia, care îl îndrăgise atât de mult, încât nu se mai despărțea de el în ruptul capului.

Într-o zi, fiica dregătorului se duse la Kiyomizu, însoțită de Issun-boshi, spre a se ruga la templul zeiței îndurării. Când se întorceau acasă, doi zmei ieșiți la drumul mare săriră înaintea lor, cu gândul să o răpească pe fată. Issun-boshi, până atunci ascuns într-una din mânecile fetei, sări jos ca fulgerul, își scoase sabia făcută dintr-un ac

și strigă la zmei:

— Hei! Știți voi cu cine aveți de-a face? Cu Issun-boshi, paznicul fiicei dregătorului!

Asta nu-l împiedică pe unul dintre zmei să-l înghită cât ai clipi din ochi. Dar Issun-boshi era atât de mic, încât se mișca în voie în pântecul zmeului. Își scoase acul ce-i slujea drept sabie și începu să împungă în dreapta și-n stânga în burta zmeului. Înnebunit de durere, zmeul își eliberă numaidecât prizonierul. Cum îl văzu din nou afară, celălalt zmeu se năpusti asupra lui, hotărât să-l strivească dintr-o singură lovitură. Numai că Issun-boshi sări cu îndemânare pe sprânceana zmeului și-i înfipse sabia în ochi. Orbit, înnebunit de durere, cu lacrimi șiroindu-i pe obraji, zmeul o luă la sănătoasa, urmat de tovarășul său.

Când se pregătea s-o ducă acasă pe fata dregătorului, care rămăsese plângând la marginea drumului, Issun-boshi găsi un ciocănel de lemn, uitat de zmei. Era comoara cea mai de preț a acestora, numită „Uchide-no-kozuchi”, adică ciocanul norocului. Dacă vroiai să obții ceva de la el, orice, n-aveai decât să-l învârți. Așa de mare fusese spaima zmeilor când au luat-o la sănătoasa, încât își uitaseră până și comoara lor fermecată. Issun-boshi luă ciocanul și-l arătă fetei.

— Dragă Issun-boshi, zise ea, acesta este ciocanul norocului și cu ajutorul lui poți obține tot ce dorești: bani, orez sau orice altceva!

— N-am nevoie nici de bani, nici de orez. Tot ce vreau e să cresc mare!

Fata învârți atunci ciocanul prin aer și porunci:

— Ciocan fermecat, ajută-l pe Issun-boshi să crească mare!

Ca prin farmec, Issun-boshi începu să se înalțe și să se înalțe, până deveni un tânăr samurai fără seamăn de chipeș. Nu mult timp după aceea, Issun-boshi, acum un viteaz în toată puterea

cuvântului, o luă pe fata dregătorului de soție. Tinerii însurăței plecară la casa părintească și trăiră fericiți împreună cu părinții băiatului.

*Repovestită de
Sanda Mendel și George Nicolescu*

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 18, 1975 [p. 145- 149]

HAINUL

A fost odată, demult de tot, un om tare hain la suflet. Avea pământuri întinse, case și alte atâtea bogății, dar sufletul lui era negru ca păcura. Cu toți supușii lui era neîndurător și nimeni nu-l iubea. I se dusesse vestea de sufletul său rău, rău, până în împărăția diavolului. Și, din curiozitate, un drăcușor se furișă, într-o bună zi, în casa aceluia om rău, vrând să se convingă dacă așa. Era sau ba. A stat la pândă drăcușorul și, când îl văzu că iese din casă și se pregătește să plece cu caleașca în satul vecin, o zbughi iute înaintea lui, ca să-i iasă în cale. Luând chip și asemănare de om, după câțiva zeci de metri, iată că-l rugă diavolul cel șiret:

— Te rog să mă iei și pe mine în caleașca dumitale!

Dar hainul îl recunoscă după cornițe, deși îi erau ascunse de un păr negru, stufos. Nu luase niciodată suflet de om în trăsura lui, dar pe un diavol s-a temut să-l respingă.

— Poftim de te urcă, îi răspunse și-i dădu o mână să urce.

După câțva timp se întâlniră cu o mamă care-și bătea băiatul, fiindcă nu-i dăduse ascultare și, supărată cum era, iat-o spunând cât o ținea gura:

— Să te ia dracu', năzdrăvane, căci numai supărări îmi faci!

De cum o auzi ce spune, despotul hain îi șopti diavolului:

— Mi se pare că mama aceea ți-a dăruit pe propriul ei fiu, de ce nu te grăbești să i-l iei?

— A spus-o în glumă! Nici nu mă gândesc! îi răspunse diavolul.

Mai departe, iată un bătrân cu o mârțoaică:

— Fir-ai al dracului de cal jigărit! Abia te mai târăști! Înjură amărât bătrânul.

— Nici pe calul ăsta nu-l iei? Nu l-ai auzit pe bătrân c-ar fi bucuros să scape de el? Îl stârni din nou omul hain.

— Nu-i adevărat. Știu eu cât ține de mult la calul lui, dar l-a supărat acum, ar fi însă mai necăjit dacă ar rămâne fără el.

Mai departe iată o femeie că se oprește în fața trăsurii și strigă:

— Lua-te-ar dracu' de om hain! Din cauza ta nu mai avem de nici unele! Zgârcenia și răutatea ta ne-au distrus!

Omul cel rău amuți. Dar diavolul se uită crunt la el și se răsti:

— De-astă dată nu mă-nșel, sunt sigur că această femeie a fost sinceră în ce-a spus și n-a glumit deloc.

Fără a-i da răgaz de dezvinovățire, din ce auzise și ce văzuse, diavolul a fost sigur că îi fusese dăruit cu adevărat și că face bine să-l ducă la el în iad, ca să-l răsplătească.

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 20, 1996 [p. 108- 110]

GOMBEI-PĂSĂRARUL

În nordul îndepărtat al Japoniei, în satul Inaghi din insula Hokaido, trăia un țăran pe nume Gombei. Nu avea nici tată, nici mamă, nici copii. Trăia de unul singur la marginea satului, într-o cocioabă, îndeletnicindu-se cu vânatul rațelor sălbatice.

În fiecare zi, Gombei se trezea până-n zori, mergea la un lac mare ce se afla nu departe de sat, așeza lațuri de salcie și multă vreme pândea rațele lângă apă. Într-o zi izbutea să prindă când trei, când două rațe, dar se-ntâmpla ca în laț să nu cadă decât o rață, iar uneori niciuna.

Odată, într-o primăvară timpurie, Gombei a venit acasă, trei zile în șir, numai cu câte o rață. În cea de-a treia seară, însă, întorcându-se de la vânătoare, începu să chibzuiască:

„În fiecare zi pun trei lațuri, veghez lângă lac din zori și până în noapte, dar prind o singură rață pe zi. Mâine, din nou va trebui să mă scol cu noaptea în cap, apoi toată ziua voi îngheța pe mal. Ce-ar fi să pun pe lac o sută de lațuri? Aș prinde dintr-un foc atâtea rațe, încât aș putea să stau o lună întreagă acasă și să mă-ncălzesc la sobă”.

În dimineața următoare, Gombei n-a mai plecat de acasă și a-nceput să împletească lațuri noi, din nuiiele de salcie. A împletit el o sută de lațuri, le-a așezat pe lac și abia târziu de tot s-a dus să se culce. Toată noaptea n-a visat decât un lucru: că veneau în zbor o mulțime de rațe și toate se așezau în lațurile lui. Gombei se trezi în puterea nopții, se îmbracă repede și alergă spre lac. Dar pe lac nu

era nicio rață. Lațurile arătau așa cum le lăsase seara. Toate erau legate cu o funie, iar capătul funiei era înfășurat de un copac. Gombei își cercetă din nou lațurile și se așeză la pândă, lângă un copac. Treptat se luminează de ziua. Deodată începură să vină în zbor o mulțime de rațe. Se-nvârtiră în stoluri deasupra lacului, apoi o rață, după ea a doua, a treia, a patra se așezară pe apă. Și de-abia se așeză rața pe apă, că și nimerea în lațul lui Gombei. Curând, în fiecare laț era câte o rață. Numai un singur laț era gol, iar deasupra lacului zbura ultima rață. Atunci Gombei dezlegă capătul funiei de pe copac și începu s-o înfășoare ușor pe mână. Îi părea rău să scoată lațurile atâta vreme cât mai rămăsese unul gol.

„O singură rață de-aș mai prinde, aș face suta. Atunci aș strânge lațurile. Mai repede, mai repede!” își șoptea Gombei.

În curând se luminează de-a binelea și răsări soarele. De după crestele munților, razele luminoase ale soarelui cădeau pe lac, iar apa strălucea. Pe apă, rațele se agitară, bătură din aripi și toate cele nouăzeci și nouă, cu lațurile la picioare, se ridicară deasupra lacului. Gombei trase cu putere de funie, dar rațele erau mai puternice decât el: doar erau nouăzeci și nouă!

Acum nu Gombei trăgea de funie, ci funia îl trăgea pe el. Și iată că se desprinde de pământ și se ridică în aer. Cu cât zburau rațele mai sus, cu atât se ridica și Gombei. El atârna de capătul funiei și se ținea tare de ea cu ambele mâini. Lacul rămăsese departe. Gombei își mijea ochii, dar îi era frică să privească în jos. Rațele zburau tot mai sus, tot mai departe, trecând pe deasupra lacului, pe deasupra satului, pe deasupra copacilor, pe deasupra pădurii, se înălțau deasupra munților.

Deodată, funia de care atârna Gombei se rupse. Rațele zburară mai departe, iar Gombei rămase atârnat în aer. Inima îi îngheță de frică. Ar fi putut să cadă, dar nu se întâmplă nimic. Gombei se miră

și, cu teamă, deschise ochii. Ce se întâmplase? Văzu că zboară prin aer. Îl luase vântul. Un vânt puternic îl purta pe Gombei deasupra pământului, deasupra pădurilor, deasupra munților, deasupra văilor, deasupra mării, departe-departee spre sud. A zburat o zi, a mai zburat una și încă una. În cea de a treia zi, vântul se mai potoli și Gombei, încet-încet, se apropie de pământ. Se uită în jos și văzu sub el acoperișuri de case și împrejur numai câmp. Pe câmp, țărani semănau orez. Gombei se lăsă în jos, în mijlocul câmpiei. Țărani părăsiseră lucrul și alergară din toate părțile. Gombei își mișcă picioarele și mâinile - din pricina zborului prea lung, el nu-și simțea nici mâinile, nici picioarele - apoi, politicos, dădu binețe țăranilor și-i întrebă:

— Ce sat e ăsta? Unde am nimerit?

— Acesta este satul Akano, îi răspunseră țăranii.

— Niciodată n-am auzit de un asemenea sat. Voi sunteți japonezi?

— Da, suntem japonezi. Pesemne că tu ești de departe dacă nu cunoști satul Akano.

— Eu sunt din insula Hokaido, din nordul Japoniei.

— Satul Akano este pe insula Kiusiu, în punctul cel mai de sud al Japoniei. Cum ai nimerit la noi? Și de ce ai coborât din cer?

Atunci Gombei le povesti țăranilor cum i-au ridicat rațele în aer și apoi cum l-a purtat, trei zile, vântul.

— Acum n-o să mai ajungi acasă, grăiră țăranii, ascultând povestea lui Gombei. Pentru asta, trebuie să treci multe strâmtori și mări și să străbați pe jos întreaga Japonie de la sud la nord. Mai bine rămâi aici, ne ajuți la muncă, iar noi te vom hrăni.

Gombei se gândi puțin și se învoi.

— În insula mea n-am pe nimeni. De ce nu aș rămâne la voi?

Astfel a rămas Gombei pe insula Kiusiu, în satul Akano. Îi ajuta

pe țărani la muncă, semăna cu ei orezul, smulgea buruienile. Timpul trecea repede, a trecut primăvara, a trecut și vara. Orezul crescuse mare și era copt, numai bun de secerat.

Într-o zi, țăranii plecară cu secerile pe umăr și începură să secere. Gombei se apucă și el cu râvnă de treabă, când, deodată, dădu peste un spic tare gros și înalt. Gombei îl aplecă la pământ și tocmai când vroia să-l taie cu seceră, spicul se îndreptă și-l lovi pe Gombei cu atâta putere, că-l aruncă în aer. Dar Gombei nu căzu pe pământ, căci din nou îl înșfăcă vântul și-l ridică deasupra câmpului.

Gombei nu se mai miră. Înțelesese dintr-o dată despre ce este vorba.

— Firește, asta este același vânt care m-a adus în Kiusiu. Acum vântul se întoarce și o să mă duc acasă.

De data aceasta se așeză în văzduh bine, ca să nu-i mai amortească mâinile și picioarele. Vântul îl purtă pe Gombei deasupra pământului: deasupra pădurilor, deasupra munților, deasupra văilor, deasupra mărilor întinse, departe-depart, spre miazănoapte. O zi întreagă zbură Gombei prin aer, dar spre seară vântul se mai liniștește și Gombei se lăsă încet-încet pe pământ.

„Astăzi am zburat numai o zi, iar data trecută trei zile. Înseamnă că nu am ajuns în Hokaido”, își zise Gombei. Într-adevăr, locul era necunoscut. Cât vedeai cu ochii, numai șes pustiu, nici tu casă de oameni, nici copaci, nici tufișuri. Lui Gombei i se făcu teamă. Începu să se întunece și din toate părțile se adunau nori întunecoși. Curând avea să plouă.

„Unde o să mă adăpostesc?” se gândi Gombei. Și porni degrabă mai departe. Sperase să ajungă la vreun adăpost.

Deodată se împiedică de-o uriașă ciupercă albă.

„Iată ce ciuperci nemaipomenite cresc în această țară!” își zise Gombei. Dar, aplecându-se, văzu că nu era nicidecum ciupercă, ci o

pălărie largă țărănească, împletită din paie de orez.

„Grozav! se bucură Gombei. Cu o asemenea pălărie n-o să mă ude ploaia.”

Ridică pălăria și vru să și-o pună pe cap, dar pălăria era prea mică. O trase mult timp de marginile largi și, în sfârșit, cu greu izbuti să și-o pună pe cap. Și ca să nu-i scape, o legă sub bărbie cu șireturile și porni mai departe.

Nu făcu nicio sută de pași, că începu să picure. Cerul se acoperise pe de-a-ntregul cu nori. Vântul încercă să-i smulgă pălăria de pe cap, dar Gombei o înțepenise, iar șireturile erau bine legate. Până la urmă, însă, vântul o ridică în văzduh și o dată cu ea și pe Gombei. Îl ridică așa de sus, că bietul om nu mai văzu sub el pământul: nici pădurile, nici munții, nici marea, ci doar norii de sub picioare. Pentru prima dată în viață, Gombei vedea norii atât de aproape. Unii erau cârlionțați, alții erau netezi, unii erau groși și pufoși, iar alții turtiți și subțiri. A zburat el așa pe deasupra norilor o zi, apoi alta. În cea de-a treia zi, vântul se potoli și Gombei începu să se apropie de pământ.

„Acum unde voi nimeri?” se întrebă Gombei.

Privi în jos și văzu că se apropia de un sat mare. În mijlocul satului se afla o pagodă¹² înaltă, cu cinci caturi. Nici n-apucă s-o privească, așa cum ar fi vrut, că se trezi pe catul cel mai de sus și se prinse cu mâinile de vârful pagodei. Să stea așa de sus era mai înfricoșător decât să zboare.

Gombei se uită în jos, încercând să vadă dacă nu sunt trepte, dar nu se afla nicio scară. Atunci Gombei începu să strige cât îl ținea gura.

— Ajutor! Ajutor!

¹² Pagodă - templu la unele popoare din Orient, în formă de turn piramidal (n. red.).

La strigătul lui alergară oamenii din toate casele. Tot satul se adună la pagodă. La început nimeni nu-și dădea seama de unde se auzea chemarea. Deodată un băiețel strigă:

— Pe pagodă e un om!

Oamenii se îngrămădiră în jurul pagodei, ridicându-și capetele. De jos, Gombei părea atât de mic, că de-abia putea fi zărit. Dar el privi în jos și strigă:

— Ajutor! Ajutor!

Deodată, amețind, Gombei se clătină, își desprinse mâinile de pe vârful pagodei și căzu peste țărani care se adunaseră jos. Țărani se îngroziră, porniră iute în toate părțile, se izbiră unii de alții cap în cap, de văzură stele verzi. De la aceste stele s-a aprins totul în jur. Au ars și țărani și pagoda și Gombei.

Chiar și povestea noastră a ars.

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 20, 1996 [p. 110- 118]

FICATUL MAIMUȚEI¹³

În adâncurile mării, se afla un palat nemaivăzut: acela al dragonului. Dragonul era cel mai puternic dintre viețuitoarele mării: avea o coadă inelată și înfricoșătoare, iar pe gură arunca flăcări. Toți se temeau de el: și rechinii și peștii și meduzele.

Întâmplător se întâmplă o mare nenorocire: fiica dragonului mării s-a îmbolnăvit. A strâns dragonul la palatul său pe cei mai buni vraci și tămăduitori. Au doftoricit-o ei pe fata dragonului cum s-au priceput mai bine - i-au dat fel de fel de leacuri, dar nimic n-o ajuta. Fata slăbea văzând cu ochii și se-nvinețea.

Atunci dragonul își chemă supușii și-i întreabă:

— Ce să fac?

— Sa! răspunseră peștii înclinându-și capetele într-o parte.

Când în Japonia cineva spune „Sa”, asta vrea să însemne că acela n-are nimic de zis.

Dragonul o chemă pe caracatiță. Caracatița înotă îndelung în jurul bolnavei și grăi:

— Îi trebuie ficat de maimuță vie.

Dragonul se mânie:

— Ca să faci rost de ficatul ăsta, trebuie mai întâi să găsești o maimuță vie! Dar, de unde s-o iei aici, în fundul mării?

— Nu te mânia, spuse caracatița, care, fiind tare bătrână, le știa pe

¹³ Această povestire a apărut sub numele *Pățania meduzei* și în antologia „*Povestea tunetului Rai-Taro*”, basme repovestite de Simona Drăghici, cu ilustrații de M. Possa, Editura Tineretului, 1965.

toate. Departe, la miazăzi, se află Insula Maimuțelor. Poruncește să meargă cineva acolo și să-ți aducă o maimuță vie.

Pentru o asemenea treabă nu trimiți pe oricine. Chibzuiră pe cine să trimeată.

— Vom trimite rechinul. El are colții mari, zise dragonul.

Caracatița își agită toate cele opt picioare.

— Nu! Nu! Cum poți să trimiți rechinul? O să înghită maimuța cu ficat cu tot.

— Ei atunci vom trimite peștele-fierăstrău. El este ager.

— Nu! grăi din nou caracatița. Pe drum, peștele-fierăstrău o să reteze maimuța în două.

— Atunci pe cine să trimitem?

— Ascultă! spuse caracatița (ea era bătrână și le știa pe toate). Să meargă meduza. Știm cu toții că maimuța trăiește pe uscat. Ca să o poți prinde, trebuie să ieși din apă. Ori asta o poate face numai meduza. Ea se laudă că are patru picioare și pentru meduză e un fleac să umble pe pământ. Să aducă maimuța.

— Ai auzit, meduzo? întrebă dragonul.

— Am auzit, răspuse meduza. Numai că până acum niciodată n-am mai prins maimuțe. De fapt, cum arată o maimuță?

— Maimuța are fața roșie, șezutul roșu și o coadă scurtă. Îi place să se cațere prin copaci și să mănânce castane.

— A-a! exclamă meduza.

Voia să pornească la drum, dar căzu pe gânduri și întrebă din nou:

— Da' cum se prind maimuțele?

— Firește, n-o să înhați maimuța cu forța. Tu ești mică, iar ea e mare. Trebuie s-o păcălești!

— A-a! făcu încă o dată meduza, și dădu să plece, dar se opri iar și întrebă: Dar cum s-o car în spinare, dacă eu sunt mică și ea e

mare? O să-mi fie greu.

— Ce să-i faci? Trebuie să suporti!

— A-a! spuse a treia oară meduza, apoi ieși la suprafața mării și o porni pe valuri departe-departe, spre miazăzi.

Pe drum, meduza se gândea tot timpul. Se gândea cum s-o păcălească pe maimuță și drumul i se părea mai scurt. Așa a plutit trei zile în șir.

În sfârșit, departe-departe, înainte, pe apa albăstrie apăru un punct negru.

„Iată și Insula Maimuțelor”, își zise meduza, înotă mai departe, se scutură și păși pe uscat. Numai decît zări un copac, iar în copac un șezut roșu și o coadă scurtă. „Asta e o maimuță vie!”

— Bună ziua, maimuțo! grăi meduza. Ce vreme frumoasă!

— Bună ziua, dar nu știu cum te cheamă! Vremea-i frumoasă, este adevărat, dar tu cine ești și de unde ai apărut?

— Eu sunt meduza și trăiesc pe fundul mării. Am avut chef să mă încălzesc la soare și am ieșit să mă plimb. Întâmplător am înotat până aici și am ieșit la mal. Vezi bine, eu am patru picioare. Mi-e totuna, să înot în apă sau să merg pe pământ. Grozavă e insulița voastră!

— E cea mai bună insulă din lume, zise maimuța. Privește ce copaci înalți, câți nuci și câți castani avem de jur-împrejur. Cred că niciodată n-ai văzut un loc atât de minunat!

— Ei, cum să-ți spun! grăi meduza. Ți-am laudat insula pentru că sunt politicoasă. Trebuie să-nțelegi însă că eu am văzut pe lume și locuri mai neasemuite. Vezi bine, eu trăiesc în adâncul mării!

— E cu puțință?! se miră maimuța și se mută cu o creangă mai jos: de aici o auzea mai bine. Și acolo se poate trăi?

— Cum, tu nu știi? Nu ai auzit de palatul dragonului mării? Eu locuiesc chiar lângă palat.

— De auzit, am auzit, dar n-am avut prilejul să-l văd, recunosc maimuța. Poate doar în poză!

— Ehe, meleagurile noastre sunt mult mai frumoase decât e zugrăvit în poze, o întrerupse meduza. Nici nu-ți închipui ce minunat e acolo!

— Ce poate fi așa de grozav? mai întrebă maimuța.

Meduza ar fi vrut să spună că acolo apa e foarte sărată și că sunt multe alge și moluște, ceea ce ei îi plăcea tare mult. Își aminti însă la timp că trebuia s-o păcălească pe maimuță și îi zise:

— Acolo sunt copaci înalți, de două ori mai înalți decât la voi.

— Castane verzi?

— Câte vrei! La noi, castanele cresc în toți copacii. Nu numai în castani, chiar și în pini.

— O! se miră maimuța.

Coborî din copac și se apropie de apă.

— Tare mult aș dori să vin pe la voi!

Meduza se bucură, firește, dar, prefăcându-se, îi spuse cu indiferență:

— Dacă vrei atât de mult să vii la noi, pot să-ți arăt drumul.

— Dar eu nu știu să merg pe apă.

— Nu știi? Păcat! Fiindcă dorești atât de tare, fie, am să te duc eu în spinare!

— Ei, nu se poate. O să-ți fie greu.

— Nu-ți fie teamă, mă descurc eu.

— Mulțumesc pentru bunăvoință! Hai să mergem!

Meduza se aruncă în apă, iar curioasa maimuță păși cu grijă pe spinarea largă, se așeză pe vine și cu mâinile ei lungi se agăță de coastele meduzei.

— Mai încet, spuse ea. Mă tem c-o să cad în apă, spinarea și coastele tale sunt atât de lunecoase!

— Nu-i nimic, ține-te mai bine!

Meduza plutea iute-iute. Treaba era făcută: o maimuță vie se afla pe spinarea ei. Acum nici n-avea la ce să se mai gândească. Ba chiar începu să se plictisească. Era tare limbută și nu-i plăcea să tacă, mai ales când avea cu cine să vorbească.

— Spune-mi, te rog, întrebă nitam-nisam, tu ai ficat?

Maimuța făcu ochii mari.

— De ce întrebi?

— O, e foarte important!

— Ce este așa de important?

— Nu pot să-ți spun.

Maimuța se sperie. Înțelese numaidecât că se pusese ceva la cale împotriva ei.

— Te rog, spune-mi despre ce e vorba. S-ar putea ca ficatul meu să nu fie ăla care-ți trebuie ție.

Acum se sperie de-a binelea meduza. Uitase de sfaturile pe care le primise acasă și îi destăinui maimuței tot adevărul.

— Fata dragonului mării are nevoie de ficatul tău. S-a îmbolnăvit și nimic n-o poate salva. Și, uite, pe mine m-au trimis după tine. Când o să ajungem acasă, or să-ți ia ficatul, fata dragonului o să-l mănânce și o să se înzdrăvenească.

Maimuța tremura îngrozită de frică. Era cât pe-acți să sară de pe spinarea meduzei, însă de jur-împrejur era numai apă. Ce să facă? S-o roage pe meduză s-o ducă înapoi? Da' meduza n-o s-o asculte. Maimuța se gândi puțin și spuse cu glasul cel mai liniștit:

— Firește. Îți voi da cu plăcere ficatul meu. Eu am mai mulți. Crezi că o să-mi pară rău pentru câțiva din ei, când știu cine are nevoie? Tocmai fata dragonului mării! Nu sunt eu maimuța care să regrete atâta lucru! Dar de ce nu mi-ai spus de la început despre ce este vorba? Că, uite, mi-am lăsat toți ficații acasă.

— Cum i-ai lăsat?

— Iaca așa, i-am lăsat! Dimineată i-am spălat și i-am atârnat în copac să se usuce. Ficatul trebuie spălat o dată pe săptămână, altfel se murdărește.

„Vai, ce păcat! își zise meduza. Bine, cel puțin, că am întrebat la timp.”

— Hei! Ce să fac eu cu tine fără ficat? grăi ea către maimuța.

— E adevărat, răspunse maimuța. Hai să ne întoarcem pe insulă să-l luăm.

— Vorbești adevărat? Atârnă în copac?

— O să vezi! Am un ficat foarte bun și gras.

— Atunci să-l iei pe cel mai gras. Bine?

— Fără îndoială. Numai că du-mă mai iute la țarm.

Meduza se întoarse înotând înapoi spre insulă, îndată ce atinse malul, maimuța sări pe pământ și din două salturi ajunse la copac și se prinse de întâia creangă cu mâinile și picioarele.

— Hei, de ce zăbovești atât? strigă meduza. Grăbește-te! Și așa am pierdut destul timp.

Maimuța însă se cățărare chiar în vârful copacului și de acolo arătă meduzei limba.

— Neobrăzato! se mânie meduza. Coboară neîntârziat!

— Nici nu mă gândesc! Mulțumesc pentru plimbare. N-o să mai merg cu tine niciodată.

— Dar ficatul? Cum să mă întorc fără el? începu meduza să plângă.

— Nu-mi pasă cum te vei întoarce. Eu, însă, nu vreau să rămân fără ficat. Tu chiar crezi că fिकाții mei atârnă în copac? Nu, n-am decât unul singur, aici înăuntru, unde îi este locul.

— Așadar m-ai păcălit! se supără meduza. E necinstit! O să mă plâng dragonului mării.

— Eu nu mă tem de dragonul tău. Dacă totuși dorești atât de mult ficatul meu, cațără-te până la mine în copac. Doar ai patru picioare.

Meduza însă nu știa să se urce în copaci.

— Ascultă, spuse ea maimuței, dar cu palatul dragonului mării cum rămâne? Doar aveai de gând să-l vezi. Și castanele din pini?

— N-am nevoie de castanele tale din pini. Îmi plac numai castanele din castani, îi răspunse maimuța.

Și uite așa, meduza cea nătângă fu nevoită să se întoarcă acasă cu mâinile goale. Porni pe valuri departe-depart, spre miazănoapte. Drumul i se păru iarăși ușor, fiindcă tot timpul se gândea. Acum se gândea de ce maimuța nu mai vrea să vadă împărăția de sub ape. Acasă, o așteptau dragonul cu supușii lui, de trei zile.

— Unde-i maimuța? strigară peștii de cum o văzură pe meduză.

— În copac, răspunse cu tristețe meduza. La început am păcălit-o, dar apoi m-a păcălit ea pe mine. I-am povestit că la noi în pini cresc castane. Acest lucru i-a plăcut maimuței. S-a urcat pe spinarea mea și am pornit-o încoace. Pe drum, însă, maimuța și-a amintit că și-a uitat ficatul acasă și a fost nevoie să ne-ntoarcem pe insulă. La drept vorbind însă, maimuța m-a înșelat: ficatul îl avea la ea. N-a mai vrut să vină în împărăția noastră de sub apă. Credea că, pesemne, castanele care cresc în pini nu-s dulci.

Dragonul mării ascultă ce ascultă, apoi izbi din coadă și zbieră:

— Loviți-o fără milă! S-o bateți cât puteți de tare, până o să-i iasă toate oasele!

Și au bătut meduza, au bătut-o neîncetat, până i-au scos toate oasele.

De atunci a rămas meduza fără oase.

Ea se leagănă pe valurile înspumate ale mării ca un ghemotoc moale și alunecos.

Ce să facă prostul cu oasele?

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 20, 1996 [p. 119- 129]

EVANTAIUL LUI TENGU

Era o zi caldă de primăvară. Heisaku porni în munți să cosească fânul. Soarele ardea plăcut și leneșului Heisaku îi veni chef să se odihnească și să-și încălzească spinarea. Se așeză pe o buturugă, începu să privească cerul albastru și să asculte ciripitul vrăbiilor. Ascultă el ce ascultă și uită cu totul de treabă.

Când se sătură de atâta ședere, scoase din buzunar zarurile și începu să se joace. Zarurile cădeau pe o lespede de piatră mare și netedă, care se afla lângă buturugă. Heisaku spunea întruna:

*Zaruri, zaruri!
Așezați-vă, zaruri,
Albe zaruri!*

Deodată, din spate, dintr-un pin înalt, se auzi o voce subțirică:
— Heisaku, ce faci aici?

Heisaku se sperie. Se uită înapoi și, pe-o creangă de pin, văzu pe dracul cel năsos, Tengu, pe adevăratul Tengu, așa cum apărea el în desene: cu nasul lung, mai lung decât capul, ținând în mână un evantai.

Heisaku căzu în genunchi, începu să tremure și să plângă.

— Fie-ți milă, Tengu, nu mă omorî!

— Nu-ți fie teamă, îi spune Tengu cu blândete. N-am de gând să teucid. Vreau să știu numai ce arunci tu acolo și de ce bolborosești asemenea vorbe? Ce ai în mână?

— Astea? Sunt zaruri. Uite, vezi, așa cum s-au potrivit acum, fac un punct; așa, fac două, dar pot să se nimerească și trei, și patru, și chiar șase. La zaruri se pot câștiga mulți bani.

Tengu nu înțelegea nimic, dar își zise totuși că povestea cu zarurile este o treabă amuzantă. Ar fi vrut să aibă și el așa ceva.

— Heisaku, dă-mi mie zarurile tale.

Dar Heisaku nu se învoi.

— Cum să-ți dau zarurile? E ca și cum ți-aș da capul. Nu pot să fac asta!

Năsosul Tengu dori atunci și mai mult să obțină zarurile.

— Doar nu ți le-am cerut de pomană! În schimbul lor îți voi da ceva care-ți va plăcea foarte mult, îi spuse el cât se poate de mios.

— Ce-mi dai?

— Iată ce!

Și Tengu îi arătă evantaiul pe care-l ținea în mână.

— Numai atât? Ce să fac cu un evantai vechi și ferfenițit?

— Cum? Tu nu știi ce putere are evantaiul lui Tengu? Îți explic îndată. Dacă ciocănești în partea cu desene a evantaiului și vei spune de trei ori: „Nasule, lungește-te! Nasule, lungește-te! Nasule, lungește-te!”, atunci vârful nasului tău, sau al cui vei dori tu, o să se lungească. Dacă vrei ca nasul să crească și mai mult, ciocănești mai tare. Dacă dorești ca nasul să crească mai încet, bați mai încet. Când vrei ca nasul să se scurteze, poți s-o faci și pe asta; trebuie doar să ciocănești în fața cealaltă a evantaiului și să spui de trei ori: „Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te!” Și nasul se va micșora. Vezi ce lucru minunat e evantaiul lui Tengu? Ia spune, crezi sau nu? Altfel, numaidecât fac să-ți crească nasul tău borcănat până dincolo de cap.

Heisaku se sperie și își acoperi nasul cu mâna.

— Te cred, te cred! Cruță-mă! Cum aș putea trăi cu un nas așa de

lung?

— Atunci, hai să facem schimbul! Poftim evantaiul meu, iar tu îmi dai zarurile.

— Bine, răspunse Heisaku.

Era tare bucuros, dar se prefăcea că ascultă numai de frică.

Heisaku îi dădu lui Tengu zarurile sale vechi, crăpate, primind în schimb evantaiul cel fermecat, apoi, mulțumit, plecă spre casă.

Heisaku cel leneș mergea încet pe drum și își zicea: „Pe cine aș putea încerca puterea fermecată a acestui evantai?”

Deodată, el zări un cortegiu solemn: patru servitori purtau o frumusețe de față într-o lectică de bambus, sub un baldachin de mătase, iar în față, în spate, la dreapta și la stânga mergea mulțime de slujitori.

Această frumoasă față era fiica celui mai bogat prinț din regiune.

„Ia să încerc să-i lungesc nițel nasul! O să fie amuzant!” își zise Heisaku.

Se strecură pe furiș în gloata servitorilor, ajunse chiar lângă palanchin¹⁴, bătu ușurel pe fața deschisă a evantaiului și șopti de trei ori:

— Nasule, lungeste-te! Nasule, lungeste-te! Nasule, lungeste-te!

Și iată că nasul frumoasei fete se îndoi ușor, apoi începu să se lungească o dată, de două ori, de trei ori cât era înainte. Peste două-trei zile se zvoni peste tot că fiica prințului s-a îmbolnăvit de o boală neobișnuită: i-a crescut în sus vârful nasului și acum seamănă cu Tengu. Nici leacurile doctorilor, nici rugăciunile călugărilor, nici descântecurile vrăjitoarelor - nimic n-o putea ajuta. Sărmana prințesă s-a închis în palatul său, și-a acoperit fața cu un voal și plânge întruna. Părinții ei nu știu ce să mai facă de durere.

¹⁴ *Palanchin* (rar) - lectică (n. red.).

În sfârșit, în fața porții apăru un mare anunț:

*Cine o să tămăduiască prințesa de boala sa nemaiauzită,
acela o va lua de nevastă.*

Când Heisaku văzu anunțul, dădu fuga acasă, își luă evantaiul fermecat și se îndreptă degrabă spre palat.

— Eu pot s-o vindec pe prințesă! spuse Heisaku, îndată ce-i dădură drumul în palat.

Slugile îl conduseră imediat în iatacul prințesei. Heisaku se înclină adânc în fața ei, ciocăni cu degetul în cealaltă față a evantaiului și șopti de trei ori:

— Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te!

Numaidecât nasul începuse să se micșoreze o dată, de două ori, apoi de trei ori și nasul preafrumoasei deveni tot așa de frumos precum fusese înainte. Iar prințesa deveni mai frumoasă ca înainte.

Acum nu mai era nimic de făcut, trebuia să se mărite cu Heisaku.

Astfel, cu ajutorul evantaiului cel fermecat al lui Tengu, leneșul Heisaku deveni omul cel mai bogat din sat. Putea să mănânce țipari prăjiți cu orez alb, cât îi poftea inima, zile în șir putea zăbovi în pat, se putea plimba prin munți și - mai ales - nu trebuia să facă nimic. Uite așa trăia el. Într-o zi se ghiftuia până nu mai putea, în altă zi dormea tot timpul, în cea de a treia zi haihui și apoi o lua de la capăt. Curând însă se sătură să nu facă nimic, era prea plictisitor.

Într-o zi, Heisaku stătea lungit în grădină și căsca plictisit. Și ca să se amuze într-un fel, scoase evantaiul de la cingătoare, se uită la el și își zise: „Oare nasul meu cât s-ar putea lungi?” Și dintr-o dată se înveseli, bătu în evantai și rosti de trei ori:

— Nasule, lungește-te! Nasule, lungește-te! Nasule, lungește-te!

Numaidecât nasul lui Heisaku se îndreptă în sus și începu să crească. A crescut de trei ori mai mare. Heisaku mai bătu o dată. Nasul se lungi de șase ori, apoi se făcu mai înalt decât casa, mai înalt chiar decât un copac. Crescuse atât de înalt, că chiar Heisaku nu mai putea să-și vadă vârful nasului.

Heisaku era voios mare. Începu să lovească în evantai cu toată puterea. Nasul se tot lungi, ajunse mai sus de nori, până la cer, și-l străpunse.

Sus, sus se ivi în acest timp Tunetul, care văzu că ceva subțire, roșu și ascuțit, străpunge cerul și se cațără tot mai sus. Tunetul se miră. „Seamănă cu un morcov. N-am văzut niciodată morcovi care să crească în cer, ba și cu vârful în sus!” Apoi trase cu putere de morcov.

— Au! strigă Heisaku de jos, de pe pământ.

Deși vârful nasului ajunsese departe, era vârful propriului său nas și pe sărmanul Heisaku începu să-l doară. Întoarse totuși repede evantaiul, ciocăni în fața opusă, strigând:

— Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te!

Și, într-adevăr, dintr-o dată nasul începu să se micșoreze: o dată, de două ori, de trei ori. Numai că Tunetul era mai puternic decât Heisaku. Nasul se micșoră treptat, dar vârful îi rămăsese ca și până atunci în cer. Și fiindcă vârful nasului nu putea să se întoarcă din cer pe pământ, Heisaku fu nevoit să se ridice până acolo. Mai întâi trebui să se desprindă cu totul de pământ. Cu cât scădea nasul, cu atât Heisaku se înălța mai sus. Se ridică mai sus decât casa, mai sus decât copacul cel mai înalt din grădină, mai sus de nori și, în sfârșit, ajunse până la cer. Dar gaura pe care o făcuse cu nasul era atât de mică, încât Heisaku nu putea să treacă prin ea. Și astfel a rămas sus pe cer, suspendat de vârful propriului său nas.

Mai atârnă acolo și astăzi.

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 20, 1996 [p. 129- 136]

CELE DOUĂ BROAȘTE

Demult, tare demult, pe când orașul Kyoto mai era capitala Japoniei, trăia în acest oraș o broască. Ea nu locuia cine știe unde, ci lângă un templu, într-o fântână mică din curte. Se simțea bine acolo: fundul fântânii era moale, lipicios și umed.

Dar iată că a venit vara cea călduroasă. Era atât de cald, încât totul în jur secase: bălțile, vâlcelele, pâraiele. Fundul fântânii se întărise și crăpase. Nici nu-ți venea să crezi că e vorba de o fântână.

„Trebuie să mă mut! își zise sărmana broască. Dar unde? Pe aici totul s-a uscat. Ia să mă duc în orașul Osaka. Se spune că Osaka se află la mare, iar eu n-am văzut niciodată marea. Mă duc să văd cum arată!”

Broasca ieși din fântână și o luă încet spre orașul Osaka.

În orașul Osaka trăia o altă broască. Ea huzurea într-un heleșteu mare și rotund. Își vâră capul în nămolul moale sau înota în apa turbure printre algele unduitoare, iar în zilele însorite se încălzea pe o piatră caldă și netedă.

Dar arșița ajunsese și la Osaka. Și aici secară vâlcelele, pâraiele și heleșteiele. Secă și heleșteul rotund, unde trăia broasca. Fundul heleșteului se albise de-a binelea. Broasca trăise toată viața în heleșteu și deodată s-a trezit pe uscat: nici tu apă, nici tu nămol, ci doar praf uscat.

„În Osaka e secetă mare - își zise broasca. Trebuie să mă mut altundeva. Mă voi duce în orașul Kyoto. Se spune că-i capitala Japoniei. Cu prilejul ăsta o să văd palatele și templele capitalei.” Și

broasca o porni țopăind fără grabă spre Kyoto.

S-a-ntâmplat ca amândouă broaștele să pornească la drum în aceeași zi, la aceeași oră, dis-de-dimineată. Una țopăia de la Kyoto la Osaka, cealaltă de la Osaka la Kyoto.

Broaștele țopăiau fără grabă: făceau un salt, apoi mai stăteau, încă o săritură și iar stăteau. Fiindcă plecaseră la drum în același timp și fiecare sărea nici mai repede nici mai încet decât cealaltă, ar fi trebuit să se întâlnească la jumătatea drumului.

La jumătatea dramului dintre Osaka și Kyoto se afla însă muntele Tenedzan. Când ajunseră la acel munte, broaștele se odihniră puțin și începură să se cațere încetișor pe coastă în sus. Urcau, desigur, tare încet, pentru că nu erau obișnuite să umble prin munți.

Gâfâind și umflându-se, se cățarau tot mai sus și mai sus. Încă nu se vedeau una pe alta, fiindcă între ele se afla muntele. În sfârșit, broaștele ajunseră în vârful. Aci ele se ciocniră cap în cap.

— Ia te uită! spuse broasca din Kyoto.

— Ia te uită! spuse broasca din Osaka.

— Eu sunt broasca din Kyoto și merg la Osaka. Dar tu? întrebă broasca din Kyoto.

— Eu sunt broasca din Osaka și mă duc la Kyoto: La noi, la Osaka e secetă mare!

— La Osaka e secetă? La Osaka, secetă? se alarmă broasca din Kyoto. Ca la Kyoto? Ca la Kyoto?

— Oare și la Kyoto e arșiță?

— Desigur! Desigur! La noi, la Kyoto, au secat nu numai bălțile, dar și fântânile.

— Înseamnă că n-are rost să mergem mai departe, rosti cu tristețe broasca din Osaka. Dacă și la voi e secetă ca și la noi, mai bine să pierim acasă.

Broaștele tăcură, căzând pe gânduri. E păcat, totuși, să te întorci

la jumătatea drumului. Se gândiră ele ce se gândiră și hotărâră să se verifice una pe alta. Câte nu vorbesc trecătorii!

— Iată, la ce mă gândesc, zise broasca din Kyoto. Dacă tot am ajuns pe acest munte, o să mă uit de aici spre orașul Osaka. De pe munte pesemne că se vede cu siguranță marea.

— Bine te-ai gândit! spuse broasca din Osaka. O să mă uit și eu de pe piscul muntelui. Doar de aici se pot vedea palatele și templele orașului Kyoto.

Amândouă broaștele se ridicară pe lăbuțele dinapoi, își lungiră cât putură trupurile lor de broască, deschiseră ochii larg și începură să privească în depărtare. Priviră ce priviră și deodată broasca din Kyoto se lungi la pământ și spuse cu durere:

— Ce-i asta? Nimic nou, nimic interesant! Exact ca la Kyoto. Toți spun: „Marea, marea!” Dar eu nu văd nicio mare la Osaka.

Și broasca din Osaka era supărată:

— Ce-i asta? Ce fel de capitală mai e și asta? E exact ca Osaka noastră. Credeam c-o să văd palatele și templele capitalei. Dar de fapt acolo nu-i nimic interesant, totul e ca la noi. Ei, dacă-i așa, trebuie să mă întorc la Osaka! mai zise broasca din Osaka. Dacă o să plouă, o să fie și acasă umezeală.

Broaștele își luară rămas bun, fiecare se întoarse dincotro venise și începură să coboare de pe munte.

După mai multe sărituri se și pierdură din ochi una pe alta, pentru că între ele se ridica piscul ascuțit al muntelui.

Așa s-a terminat totul: broasca din Kyoto s-a întors la Kyoto, iar cea din Osaka - la Osaka. Și până la sfârșitul vieții s-au gândit că Osaka și Kyoto seamănă ca două picături de apă. Dar nu-i adevărat. Cele două orașe nu seamănă deloc. Atunci ce s-a întâmplat?

Broasca din Kyoto n-a văzut deloc Osaka, ci Kyoto, orașul natal, iar broasca din Osaka n-a văzut Kyoto, ci Osaka. Fiindcă ochii

broaștelor sunt pe creștetul capului. Iată de ce, când s-au înălțat pe lăbuțele dinapoi și au ridicat capul, ochii lor priveau în spate. Deci nu se uitau înainte, ci înapoi: fiecare broască se uita acolo de unde venise. Numai că ele nu știau acest lucru.

Broasca din Osaka s-a-ntors în heleșteul ei și plină de supărare le-a spus puilor săi:

— Osaka și Kyoto înseamnă de fapt același lucru. De aici și zicala: „Puii de broască tot broaște sunt”.

Iar broasca din Kyoto, întorcându-se acasă, la vechiul ei lac, s-a aruncat în fântână și le-a spus suratelor:

— Nu există nicio mare!

De unde și zicala: „Broasca din fântână nu cunoaște marea”.

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 20, 1996 [p. 137- 141]

NARA-NASHI

Trei frați, rămași de mici fără tată, trăiau împreună cu mama lor. Într-o zi, buna lor mamă căzu grav bolnavă. Deși aduseseră la căpătâiul bolnavei pe cei mai buni și mai scumpi doctori, sănătatea ei se șubrezea cu fiecare clipă. Zilele bătrânei mame păreau numărate.

Într-o zi, cei trei feciori se apropiară de patul muribundeii și-o întrebară dacă are vreo dorință.

— Aș vrea să mănânc Nara-nashi, le răspunse bolnava.

Cei trei frați auziseră povestindu-se despre Nara-nashi o delicatete de pere de Nara, care creșteau tocmai în creierul munților. Numai că erau așa de strașnic păzite de un monstru, încât nimeni dintre cei ce se aventuraseră în căutarea acestor pere nu scăpase cu viață. Cu toate acestea, cei trei băieți, dornici să îndeplinească ultima dorință a mamei lor, se hotărâră să se facă luntre și punte și să-i aducă Nara-nashi.

Așa se face că Taro, cel mai mare dintre frați, luă primul coșul în spinare și porni să-și încerce norocul. Merse el, merse pe o cărăruie de munte și urcă și tot urcă până ajunse la o stâncă uriașă. Lângă ea se odihnea o bătrână uitată de moarte.

— Încotro ai pornit, tinere? îl întrebă bătrâna.

— Mă duc să culeg Nara-nashi, răspunse Taro, dar nu știu unde să le caut.

Femeia se ridică în capul oaselor și apropiindu-se de flăcău zise:

— Să știi că un demon fioros trăiește în inima munților. Te va

răpune cu siguranță dacă te încumeți să-l înfrunți. Ai face mai bine să te întorci acasă.

— Imposibil! Trebuie să ajung acolo negreșit. Te rog, arată-mi drumul! se rugă Taro.

— Bine, răspuse bătrâna. Ascultă cu mare băgare de seamă ce-am să-ți spun. Puțin mai încolo ai să dai de o răscruce de drumuri străjuită de bambuși tineri. Să apuci pe drumul spre care sunt îndreptate de vânt frunzele bambusului.

Taro mulțumi bătrânei și continuă să urce pe cărăruia care ducea spre creierul munților. Întocmai cum îi spusese bătrânică, cărăruia se răsfiră în curând în trei, începutul fiecărui drum fiind străjuit de câte un bambus tânăr. Unul dintre ei avea frunzele răsucite spre o potecă ce părea cea mai abruptă, cea mai strâmtă și mai întortocheată dintre toate trei.

Taro își aminti ce-i spusese bătrâna, dar în sinea lui își zise:

„Indiferent ce potecă aleg, rezultatul va fi cu siguranță același. S-o apuc atunci pe drumul cel mai ușor!”

Alese drumul cel mai larg și mai bine nivelat și o porni la mers. N-apucă să facă doi pași că o cioară zbură pe deasupra capului lui zicând:

— Ai face mai bine dacă n-ai alege acest drum, flăcăule!

Taro n-o luă în seamă și-și continuă drumul. Întâlni curând un pom încărcat cu tigve, care îl avertiză:

— Ai să te căiești amar, dacă-ți continui drumul pe-aici.

Ignorând și acest avertisment, Taro își văzu mai departe de drum. Ajunse curând la un lac cu apă liniștită, dincolo de care se vedeau pomi încărcăți cu Nara-nashi. Fericit, Taro se aruncă în apă și începu să înoate spre fructele de pe țărm. De îndată ce trupul său atinse argintiul lacului, apele liniștite de până atunci începură să clocotească și să mugească înfricoșător, iar monstrul, care nu era

altul decât paznicul lacului, răsări din ape și-l înghiți dintr-o răsuflare.

După zile și zile de nerăbdătoare așteptare a lui Taro, cei doi frați se sfătuiră și hotărâră ca fratele mijlociu, Jiro, să-și încerce și el norocul.

Jiro porni imediat la drum, dar întocmai ca Taro, nesocotind sfatul bătrânei de la stâncă, fu înghițit și el de monstrul lacului.

În sfârșit, veni rândul mezinului Saburo să pornească spre munți. Întâlni, de-asemenea, bătrâna femeie și-i spuse că cei doi frați ai săi mai mari, plecați să aducă Nara-nashi, nu s-au mai întors acasă.

— Pentru că nu mi-au ascultat povața, răspunse bătrâna. Dacă vrei să reușești, urmează-mi sfatul, fătul meu.

Spunând acestea, îi dădu o sabie.

Când ajunse la răscruce, Saburo o porni pe cărarea cea mai prăpăstioasă și mai strâmtă, spre care erau îndreptate frunzele bambusului, așa cum îl sfătuisse bătrâna. Cum mergea el așa, o cioară zbură pe deasupra capului și-l îndemnă să nu-și piardă timpul prin ascunzișurile muntelui.

Ajunse curând la un pârâiaș, în apele căruia văzu o floare de Nara-nashi. Cu inima bătându-i de emoție o porni în susul apei și găsi în cele din urmă o plantație de Nara-nashi, înconjurată de apele liniștite ale unui lac.

Când Saburo începu să alerge spre pomii de Nara-nashi, vântul îi șopti la ureche:

— Dacă te urci în pom dinspre nord, umbra ți se va răsfrânge în apă și vei fi înghițit pe dată de monstrul lacului. Dacă vrei să scapi teafăr, cațără-te în pom din partea sudică.

Saburo se urcă în pom așa cum fusese sfătuit și culese o mulțime de Nara-nashi. Dar la coborâre, din nebagare de seamă, se așeză pe o creangă crescută viguros spre nord. Pentru câteva clipe, umbra i se

proiectă pe luciul apei. Monstrul apăru din valuri și porni să-l înghită întocmai ca și pe frații lui mai mari, Taro și Jiro. Dar Saburo scoase din teacă sabia primită de la bătrână și-o înfișă în monstru. O lovitură atât de dibace, încât monstrul se prăvăli ca lovit de fulger. După o scurtă agonie, monstruoasa creatură își dete duhul. O voce îi șopti atunci lui Saburo să despice burta monstrului mort. Oare ce credeți c-a găsit Saburo în pânțele dihaniei? Pe frații lui mai mari, Taro și Jiro.

După ce și-a salvat frații, Saburo și-a umplut coșul cu Nara-nashi și s-a întors degrabă acasă. La scurt timp după ce bătrâna lui mamă a mâncat din fructele aduse, s-a însănătoșit tun. Și a trăit apoi ani mulți și fericiți împreună cu cei trei feciori ai săi.

Repovestită de George Nicolescu

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 24, 1982 [p. 131- 134]*

URASHIMA TARO

A fost odată, demult de tot, un tânăr pescar pe care-l chema Urashima Taro. Deși muncea din greu, din zori și până-n noapte, abia reușea să-și ducă traiul de azi pe mâine împreună cu bătrâna sa mamă.

Într-o toamnă, vânturile reci de nord începură să bată tot mai puternic, de la o zi la alta, iar marea deveni atât de furioasă încât nici cei mai curajoși oameni nu se încumetau să iasă la pescuit. Urashima era tare nefericit. Ar fi fost în stare să-și dea viața numai să nu-și vadă mama răbdând de foame.

Într-o bună zi vânturile violente de nord încetară pe neașteptate, iar marea deveni parcă și mai blândă ca înainte. În culmea bucuriei, Urashima o porni în larg cu noaptea-n cap. Dar ca un făcut, peștii dispăreau în larg de-ndată ce tânărul arunca undițele și plasele, astfel că de la răsăritul soarelui și până la amiază nu reuși să prindă decât un singur peștișor. Aproape de asfințit, simți o smucitură puternică, gata-gata să-i smulgă undița din mină. Era convins că prinsese un pește foarte mare. Bucuria lui Urashima era fără margini și manevră undița cu atâta dibăcie încât în numai câteva clipe prada ajunsese la suprafața apei. Dar nu era un pește, ci o broască țestoasă uriașă! Desfăcu cârligul dezamăgit și aruncă broasca în mare. Cine ar fi cumpărat o broască țestoasă, și încă una atât de mare?

La căderea nopții, trase barca pe mal și o porni spre casă, pe un drum colbuit și întunecos, cu un singur peștișor în traistă.

A doua zi, vânturile de nord se porniră din nou, parcă și mai

aprige ca înainte. Marea clocotea ca un cazan. Nici vorbă să mai poată pescui. Urashima mergea deznădăjduit de-a lungul țărmului, urmărind cu privirea rătăcită apele învolburate ale mării.

Deodată, uriașa țestoasă pe care tânărul pescar o aruncase din undiță, cu o zi înainte, își înalță capul printre valuri, spunându-i:

— Urashima! îl strigă ea, îți mulțumesc din suflet că m-ai salvat ieri. În semn de recunoștință, te duc la Palatul Dragonului, dacă vrei. Aș fi tare fericită să te răsplătesc pentru binele ce mi-ai făcut. Te rog, urcă în spinarea mea.

Deși puternic atras de invitația broaștei țestoase, Urashima ezita, gândindu-se la mama lui.

— Nu fi îngrijorat, îl îmbărbătă broasca, ghicindu-i parcă gândurile, n-o să lipsim decât două sau trei zile.

Urashima își învinse nehotărârea și urcă vioi pe carapacea uriașei broaște țestoase. Cu Urashima în cârcă, broasca porni în adâncurile mării. Merseră ei ce merseră, printr-o zonă mohorâtă și tulbure, până ajunseră la poarta strălucitorului Palat al Dragonului. De îndată, prințesa palatului, întovărășită de domnișoare de onoare frumos îmbrăcate și de o mulțime de pești, ieșiră în întâmpinarea lui Urashima în sunetele unei muzici fermecătoare.

Odată intrat în palat, Urashima fu cinstit cu cele mai înalte onoruri. Banchetele se ținură lanț, iar bucatele servite de încântătoarele domnișoare de onoare erau atât de gustoase, încât nu se mai sătura mâncând. Minunate erau și dansurile peștilor și muzica divină ce părea să vină din măruntaiele mării. Urashima era fascinat și nu-i mai venea să plece. Cele trei zile trecură repede și Urashima își amâna mereu plecarea până ce, iată, se împliniră trei ani de la sosirea lui în Palatul Dragonului.

Se hotărî, în sfârșit, să plece. Când își anunță hotărârea, prințesa îi înmână o casetă triplă, Tamatebako, spunându-i:

— Umblă sănătos, Urashima, iar această casetă să n-o deschizi decât la mare necaz.

Cu frumoasa casetă sub braț, tânărul pescar încălecă pe carapacea broaștei și o porni spre casă.

Când ajunsese în satul natal constată cu surprindere că munții și râurile nu mai arătau ca altădată, iar locul arborilor semeți pe care-i știa pe dealuri fusese luat de pomi tineri. Nu-i venea să-și creadă ochilor ce schimbări uriașe se petrecuseră în acest răstimp cât lipsise.

Întâlni curând un bătrân, pe care nu-l cunoștea, lucrând într-o fermă.

— Spune-mi, te rog, unchieșule, îl cunoști cumva pe Urashima Taro? întrebă Urashima.

— Am auzit de un om cu numele de Urashima Taro, răspunse bătrânul. Eram copil când bunicul povestea că pe vremea tinereții lui, Urashima ar fi plecat la Palatul Dragonului, dar nu s-a mai întors.

De prisos să mai spunem că mama lui Urashima murise de mult. Iar când a ajuns acolo unde se născuse, urmele casei dispăruseră ca șterse cu buretele. Doar grădina se mai cunoștea, dar o năpădiseră buruienile.

Oamenii și locurile copilăriei lui se schimbaseră atât de mult încât Urashima nu știa ce să mai facă și încotro s-o apuce. Își aminti atunci de caseta primită de la prințesă și se hotărî s-o deschidă. În prima cutie găsi o pană de cocor. Când ridică capacul celei de-a doua cutii, un fum alb îl înconjură ca o adiere parfumată. Odată cu risipirea fumului, Urashima se preschimbă într-un bătrân cu plete dalbe, uitat de ani.

În cea de-a treia cutie găsi o oglindă. Privind în ea, fu surprins să descopere chipul unui om atât de bătrân. Înainte să înțeleagă ce s-a

întâmpilat, fulgul de cocor fu ridicat în văzduh de o pală de vânt. Când vântul slăbi, fulgul căzu pe spatele încovoiat al lui Urashima, care se preschimbă într-un cocor. Astfel, în timp ce Urashima-cocorul își luă zborul spre înaltul cerului, uriașa broască țestoasă apăru din valurile mării și privi spre cocorul ce dispărea în zarea albastră.

Bătrânii spun că broasca țestoasă nu era alta decât prințesa Palatului Dragonului, fiica Zeului mării.

Repovestită de George Nicolescu

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 24, 1982 [p. 134- 137]*

OYASUTE-YAMA

A fost odată un fecior din cale-afară de iubitor și de devotat tatălui său, pe care îl chema Oyasute-Yama. În acele timpuri, se spune că ar fi existat o lege care obliga copiii să ducă în munți bătrânii ce nu mai puteau munci.

Tatăl feciorului cu pricina ajunsese atât de bătrân încât nu mai putea munci. Sosise timpul abandonării lui și feciorul îl luă în cârcă și porni cu el spre inima munților. În timp ce-și ducea părintele în spinare, bătrânul tată, care-și iubea și el copilul din tot sufletul, rupea crengi de copaci și le arunca, ba aici, ba colo, ca nu cumva dragul său fiu să rătăcească drumul la întoarcere.

Ajunși în creierul muntelui, fiul strânse un maldăr de frunze uscate și-și așază tatăl în vârful lor.

— Și acum, dragul meu tată, trebuie să ne despărțim!

Bătrânul tată rupse o ramură dintr-un copac și arătând-o fiului iubit, zise:

— Copile drag, ca să nu te rătăcești, am presărat ramuri ca aceasta pe unde am trecut. Ele îți vor arăta drumul până acasă. Și acum rămâi cu bine, fiu iubit!

Emoționat până la lacrimi de dragostea tatălui său, fiul nu se îndură să-și abandoneze părintele. Îl luă din nou în spinare și se întoarse cu el acasă.

Dacă fapta aceasta ar fi ajuns la urechile seniorului, atât tatăl, cât și fiul ar fi fost aspru pedepsiți. Dar fiul săpă o groapă în fundul curții, și-și ascunde tatăl acolo. În fiecare zi ducea mâncare tatălui

său în tainită, iar atunci când făcea rost de bucate mai alese, nu se atingea de ele până ce nu-i ducea mai întâi părintelui său.

Într-o zi, seniorul dădu poruncă în țară să i se facă o frânghie din cenușă. Supușii săi se străduiră zile și nopți să facă frânghia comandată, dar în zadar. Cererea seniorului ajungând și la urechile bătrânului, acesta îi spuse fiului:

— Încolăcește o frânghie pe un fund de lemn și dă-i foc.

Fiul ascultă povața tatălui și obținu, într-adevăr, o funie de cenușă. Se prezentă cu ea în fața seniorului și fu răsplătit pentru iscusința sa.

La scurt timp după aceea, seniorul îl chemă din nou pe tânăr și-i dădu un țaruș din lemn. Astfel tăiat încât nu se putea bănui care e capul și care e coada, și-i ceru să-i arate unde e vârful și unde e rădăcina. Fiul luă țarușul acasă și ceru părerea bătrânului tată.

— Pune țarușul în apă, îl sfătui bătrânul. Capătul care va încerca să iasă din apă, va fi vârful, iar cel ce se va afunda în apă, va fi rădăcina.

Fiul făcu întocmai cum îl învăță bătrânul său tată și anunță rezultatul înaltului senior. Impresionat de felul deosebit de inteligent de rezolvare a acestei dificile probleme, seniorul îl răsplăti și mai darnic pe tânăr.

Dar seniorul veni curând cu o a treia problemă și mai dificilă decât celelalte două. El porunci tânărului să construiască o tobă care să scoată sunete fără a fi lovită.

Băiatul își consultă din nou tatăl.

— Nimic mai ușor, fătu meu, zise bătrânul. Du-te și cumpără o piele potrivit de mare. Apoi mergi la munte și fă rost de un stup.

Fiul procedă întocmai cum îl învăță tatăl său, iar bătrânul croi din piele o tobă și în interiorul ei instală roiul de albine.

— Iată toba, fiule. Înfățișează-te cu ea în fața înălțimii sale.

Feciorul luă imediat drumul seniorului. Iar când acesta atinse toba, albinele din interior, tulburate fără veste, începură să zumzăie de vibra membrana tobei ca lovită de sute de ciocane. Nu exista nicio îndoială: toba cânta de la sine.

Lăudându-l pe băiat pentru soluțiile înțelepte date celor trei dificile întrebări ale lui, seniorul îl întrebă cum de a reușit să se descurce atât de bine.

— Fiind prea tânăr și având puțină experiență - răspunse flăcăul - n-am reușit să rezolv niciuna dintre probleme. Soluțiile le-am aflat de la tatăl meu, om bătrân, cu experiență bogată...

Și pentru că spusese destule, tânărul s-a hotărât să fie cinstit până la capăt:

— Nu m-am încumetat să-mi abandonez părintele în munți, luminăția-ta. L-am ascuns în fundul grădinii...

Impresionat de povestea fiului iubitor, seniorul zise:

— N-aș fi bănuir că bătrânii sunt atât de înțelepți și de folositori. De acum încolo, nimeni să nu-și mai arunce părinții în munți.

De atunci se spune că vârstnicii au trăit împreună cu fiii lor până la adânci bătrâneți.

Repovestită de George Nicolescu

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 24, 1982* [p. 137- 139]

MOMOTARO¹⁵

Se povestește că ar fi trăit odată un moș și o babă. În fiecare zi, moșul se ducea în munți să adune vreascuri, iar baba, la râu, să spele rufe.

Într-o zi, pe când femeia spăla rufele ca de obicei, văzu o pară uriașă plutind pe apele molcome ale râului. Femeia prinse para, dar abia-abia reuși s-o scoată din râu. O apucă cu ambele mâini și se chinui strașnic până s-o aducă acasă. La scurt timp după ce moșul ei se întoarse de ia munte, baba luă un cuțit de bucătărie cu gândul să taie para și s-o servească la cină. Deodată para se despică singură în două și un copilăș sări afară chiuind. Moșul și baba rămaseră ținându-i locului de uimire. Când își reveniră, se bucurară tare mult, pentru că deși nu aveau copii, iubeau la nebunie pruncii. Botezară copilul Momotaro, pentru că se născuse dintr-o pară. Îl iubeau ca pe ochii din cap și nu știau ce să mai facă să-l crească mare și sănătos.

Momotaro creștea într-o zi cât alți copii în șapte și cu fiecare castron de orez mâncat se făcea mai mare și mai mare. Ajunse curând un flăcău voinic, cu o forță inegalabilă prin împrejurimi.

Într-o zi, Momotaro se înfățișă dinaintea celor doi bătrâni și le căzu în genunchi:

— Vreau să merg la Onigashima să răpun demonii care terorizează poporul. Dați-mi binecuvântarea voastră, rogu-vă!

¹⁵ Această povestire a mai apărut sub același nume, *Momotaro* și în antologia „*Povestea tunetului Rai-Taro*”, basme repovestite de Simona Drăghici, cu ilustrații de M. Possa, Editura Tineretului, 1965.

Cererea lui Momotaro l-a surprins și i-a înspăimântat pe bătrâni așa de tare că minute lungi au rămas fără grai. Dar flăcăul era hotărât să plece și atât a insistat cu ruga lui până ce bătrânii au fost de acord. Momotaro și-a aruncat pe umăr traista cu merinde pregătită de bătrâna lui mamă și a plecat fericit. La marginea satului i-a tăiat calea un câine.

— Te cunosc. Ești Momotaro. Încotro ai pornit, tinere? întrebă câinele.

— Mă duc la Onigashima să răpun demonii, răspuse flăcăul.

— Și ce-ai în traistă? întrebă animalul.

— Cele mai bune găluște de mei din Japonia, răspuse mândru Momotaro.

Câinele l-a rugat atunci să-i dea și lui să guste. Momotaro a fost de acord, cu condiția să-l însoțească în lungă și greaua lui călătorie. Nu peste mult timp, cei doi tovarăși au întâlnit un fazan, care s-a alăturat bucuros expediției, în schimbul unei găluște de mei. Următorul membru al echipei a fost un măgar, gata și el să-l ajute pe Momotaro pentru o gălușcă.

Iată-l acum pe Momotaro îndreptându-se spre Onigashima însoțit de un câine, un fazan și un măgar.

Când au ajuns la insulă, o poartă uriașă, ferecată pe dinăuntru, le bara drumul. Dar fazanul s-a înălțat în văzduh, a sărit peste poartă și i-a tras zăvoarele. Momotaro și prietenii săi au intrat atunci în cetate, surprinzând demonii în toiul petrecerii.

— Hei, demoni! strigă flăcăul. Eu sunt Momotaro și am venit să vă pedepsesc pentru fărădelegile voastre!

La acest semnal, câinele, fazanul și măgarul au tăbărât pe demonii beți. Momotaro și prietenii săi, animalele, aveau fiecare puterea a o mie de oameni la un loc, deoarece mâncaseră cele mai bune găluști de mei din Japonia. Fazanul lovea demonii peste față cu

ciocul și ghearele, măgarul le căra la copite, pe unde nimerea, iar câinele îi mușca de picioare. Înnebuniți de durere, demonii nu știau ce să-și apere mai întâi. Și, spre a-și găsi scăparea, s-au predat unul câte unul. Mai-marele demonilor a îngenuncheat în fața lui Momotaro și tremurând de frică l-a rugat cu lacrimi în ochi:

— Te implor, cruța-mi viața! Și-ți promit că niciodată nu voi mai supăra o ființă omenească. Pe deasupra îți dau și toate comorile adunate aici.

Momotaro a poruncit să fie adunate toate comorile de la palat, furate de la oameni. Le-a încărcat apoi într-o căruță și s-a întors triumfător acasă. Împreună cu prietenii săi câinele, fazanul și măgarul.

Repovestită de George Nicolescu

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 24, 1982 [p. 140-142]

VULPEA-CEAINIC

A fost odată, tare demult, un bătrân și o bătrânică. Erau atât de săraci că n-aveau după ce bea apă. Moșul se ducea în fiecare zi la pădure, să ia lemne de foc pe care le vindea apoi la oraș, spre a-și câștiga pâinea ce de toate zilele.

Într-o zi, în timp ce se îndrepta spre cărările dificile ale munților, văzu trei copii schingiuid o vulpe pe care nu se știe cum o prinseseră. Făcându-i-se milă, zise copiilor:

— E mare păcat să chinuiți un biet animal! Nu vreți să mi-l vindeți mie?

Copiii se învoiră și când avură în palmă câteva monede îi dădură bucuroși vulpea și o zbughiră peste câmp.

Bătrânul dezlegă frânghia care aproape sugrumase gâtul vulpii și zise:

— Ce nenorocire! Altă dată să nu te mai aventurezi pe ulițele satului, la lumina zilei, dacă vrei să n-o pați la fel! Și acum, șterge-o la vizuina ta!

Eliberat, animalul o zbughi în pădure.

Trecură zile, săptămâni, luni. Bătrânul aproape că uitase de vulpe. Sfârșitul anului era aproape și moșul urca din nou cărările muntelui pentru a aduna lemne ca de obicei, cugetând cum să facă rost de bani pentru Anul Nou. Deodată o vulpe ieși din pădure și îi spuse:

— Dragă bătrânelule, eu sunt vulpea pe care bunătatea ta a salvat-o de la moarte nu demult. Te văd foarte îngrijorat. Ți s-a

întâmpilat ceva?

— Gândeam că anul e pe sfârșite și așa avea atâtea de cumpărat de Anul Nou, zise bătrânul.

— Nu-ți face griji, zise vulpea. Mă voi transforma într-un ceainic, pe care te rog să-l duci la templul din sat și să-l vinzi preotului pentru trei ryo.

Bătrânul rămase pe gânduri, neștiind dacă e bine să facă o asemenea faptă. La insistențele animalului, acceptă în cele din urmă.

Atunci, vulpea se dădu peste cap și cât ai clipi din ochi se prefăcu într-un frumos ceainic din bronz. Bătrânul ascunse ceainicul sub cămașă și porni spre templu.

— Am un lucru rar pe care așa vrea să ți-l vând, părinte. Un ceainic din bronz. Vrei să-l cumperi? zise moșneagul.

Preotul luă ceainicul. Îl examinează cu grijă, îl ciocăni cu arătătorul. Suna profund și melodios, impresionându-l pe preot. Hotărât să obțină ceainicul, zise bătrânului:

— Cât vrei pe el?

— Trei ryo, răspunse acesta.

Socotind prețul nu prea ridicat, preotul plăti suma cerută, convins că a făcut o afacere bună. La rândul său, bătrânul se grăbi spre casă. Fericit să-i poată arăta babei lui trei ryo.

Ei bine, sunteți probabil curioși să aflați ce s-a întâmplat cu ceainicul. De îndată ce a intrat în posesia frumosului ceainic, preotul a fost nerăbdător să vadă cât de bun ceai e în stare să facă și dădu poruncă unei slugi să-l spele bine. Sluga, un băiat cam sărac cu duhul, luă ceainicul în bucătărie, puse nisip în el și începu să-l frece cu o perie. Deodată, ceainicul strigă la băiat:

— Oh, oh! Neisprăvitule, spală-mă mai cu grijă. Mi se sfâșie inima de durere!

Speriat, băiatul fugi la preot.

— Părinte, părinte, ceainicul vorbește! Mi-a zis să-l spăl cu grijă că-l doare!

Preotul răspunse calm:

— Fii pe pace, băiete. Ți s-a părut probabil, pentru că ceainicul e într-adevăr foarte frumos și scoate niște sunete minunate, de parcă ar vorbi un om. Termină spălatul și pune apă la fiert.

Băiatul puse apă în ceainic, îl așeză pe plită și aprinse focul.

— Vai, mă arde, mă arde, neisprăvitule! Lasă focul mai mic că mă ucizi, se auzi din nou vocea ceainicului.

Speriat de-a binelea, băiatul fugi la preot.

— Nu m-am înșelat, părinte! zise el. Ceainicul vorbește. A zis „Mă arde, mă arde, fă focul mai mic”.

Încă neîncrezător, preotul, dornic să bea ceai, socotea că apa este gata fiartă. Spuse băiatului să oprească focul și să-i aducă ceainicul.

— Imediat, sfinția-ta, zise băiatul și dădu fuga în bucătărie.

Spre marea lui mirare văzu ceainicul alergând pe patru picioare, cu coada stufoasă ridicată în sus. Căzu jos de uimire și strigă:

— Părinte, părinte, ce întâmplare nemaipomenită!

Preotul se repezi în bucătărie. În locul ceainicului văzu o vulpe fugind cât o țineau picioarele.

Cu toată înțelepciunea sa, preotul s-a speriat în toată puterea cuvântului, uitând și de pagubă și de tot. Iar vulpea, chelălăind și agitându-și coada stufoasă, fugea mâncând pământul spre vizuina ei din munți.

Repovestită de George Nicolescu

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 24, 1982 [p. 142- 144]

VRABIA CU LIMBA TĂIATĂ

Un bătrân s-a dus odată la munte, a atârnat traista cu merinde de o ramură de copac și s-a apucat de treabă. Venind ora mesei, bătrânul desfăcu traista și ce să vezi? Era goală. Fiertura de orez dispăruse și în locul ei o vrabie lenevea cu guşa plină, la adăpost de frig și vânt. Cu ce ochi gingași îl privi vrabia! Uitând de foame, bătrânul legă traista la gură, iar seara aduse vrabia acasă și de atunci începu s-o îngrijească cu dragoste părintească.

Câteva zile mai târziu, moșul plecă din nou la munte, lăsând acasă pe babă împreună cu vrăbiuța. Bătrâna pregăti amidon pentru apretatul rufelor și-l lăsă pe verandă, apoi plecă cu rufele să le spele la râu.

Vrăbiuța gustă din apret și-i plăcu. Mai ciuguli o dată, încă o dată. I se părea din ce în ce mai bun și tot ciugulind și iar ciugulind, constată îngrozită că mâncase tot apretul.

— Vai, mie, ce-am făcut! se văicări ea, dar era prea târziu.

După ce termină de spălat, femeia se întoarse acasă și se opri direct pe verandă. Dar ia apretul de unde nu-i! Castronul era gol-goluț, de parcă-l spălase cineva.

„Măi să fie! Cine să-l fi luat?” se întrebă femeia nedumerită. Privi în stânga, privi în dreapta prin verandă până ce ochi-i căzură pe vrăbiuță. Stătea spășită într-un colț, cu capul ușor plecat, ca și când și-ar fi cerut iertare. Femeia luă vrabia în mână și privind-o cu atenție descoperi apret în jurul ciocului. Îi căscă ciocul și din nou urme de apret și pe limbă.

— Tu ești hoața, deci! zise femeia.

Furia ei crescuse brusc, mai ales că zilele întregi se străduise să-i facă toate poftetele, să nu-i lipsească nimic. Oarbă de mânie, luă e foarfecă și tăie limba bieteii vrăbiuțe.

Îneebunită de durere, vrabia zbură din mâna bătrânei încotro văzu cu ochii.

Moșul veni și el curând acasă.

— Spune, draga mea, ce face păsărica? își întrebă el soția de cum trecu pragul.

Baba povesti toate cele întâmplate, iar moșul se întristă foarte tare.

— Mare păcat! zise el în cele din urmă. Am să mă duc după ea.

Și moșul o porni spre munți.

— Unde este casa vrăbiuței? Unde locuiește vrăbiuța cu limba tăiată? întreba el în stânga și-n dreapta.

Și tot repetând ca un cântec întrebarea, ajunse în munți. Întâlni un om care păștea vaca și-l întrebă dacă nu cumva știe unde e casa vrăbiuței. Întâlni mai apoi un om păscând caii și-i puse aceeași întrebare. Dar nimeni nu știa unde locuiește sărmana păsărică.

Auzi, într-un târziu, că vrăbiuța își are cuibul într-un crâng de bambus. Pătrunse în crâng cu inima plină de speranță. Ajunse la casa vrăbiuței și o găsi în războiul de țesut.

— Îmi pare așa de rău c-ai rămas fără limbă! o întâmpină bătrânul.

— Bine-ai venit, moșneagule drag! îi spuse vrabia și toți membrii din familia ei îi ieșiră în întâmpinare.

Îl omeniră cu o masă somptuoasă, și-l distrară cu dansuri și cântece păsărești. La căderea nopții bătrânul zise:

— Trebuie să plec. Femeia mea o fi îngrijorată.

— Ce păcat că trebuie să pleci, spuseră vrăbiuțele. Primește de la

noi în dar, moșule, unul dintre aceste cadouri, la alegere, mai ziseră la despărțire.

Și așezară în fața bătrânului două cufere, unul mai mare și unul mai mic.

— Sunt bătrân, știți bine, se plânse moșneagul. Așa că, dacă nu vă e cu supărare, am să aleg cufărul acesta mic.

Zicând acestea, ridică lada pe umeri și o porni pe drumul întoarcerii. Când ajunse acasă. Îi spuse soției:

— Am întâlnit vrăbiuța și m-am ales cu un dar. Având de ales între un cufăr mare și unul mic, l-am preferat pe ăsta mititel.

Și zicând acestea, deschise lădița. Ei bine, oameni buni, ce credeți că era înăuntru? Numai monede de aur, lingouri de aur și argint și câte și mai câte alte bijuterii de preț!

Surpriza de început a femeii se transformă curând într-o furie lacomă:

— Dacă aș fi fost eu în locul tău, aș fi luat cufărul cel mare, zise ea cu reproș.

Ziua următoare plecă la munte să-i facă o vizită vrăbiuței, după ce află din fir-a-păr locul unde își avea culcușul.

— Unde e casa vrăbiuței? Unde e casa vrăbiuței?

Tot repetând întrebarea, deși știa bine răspunsul, ajunse în crângul de bambus.

— Draga mea, vrăbiuță! Iată, am venit și eu să te văd, zise baba mieroasă de cum ajunse la casa vrăbiuței.

— Bine ai venit, bătrânico! îi ură vrăbiuța.

Familia vrăbiuței o primi cu o masă îmbelșugată, cu dansuri și muzică, întocmai cum făcuseră și cu moșul ei. Când veni vremea plecării, îi aduseră și ei dinainte două cufere, unul mare și unul mic, și-i spuseră să aleagă după pofta inimii.

— Dacă e așa, zise baba, am să-l aleg pe cel mai mare.

Cu ajutorul vrăbiuțelor, săltă cufărul pe umeri și o porni la vale. Pe drumul de întoarcere o rodea cumplit întrebarea: ce anume o fi în cufăr de e așa greu. În cele din urmă învinse curiozitatea. Se opri în drum. Lăsă cufărul jos și deschise capacul. Înăuntru numai șerpi încolăciți, balauri și fantome! Trânti capacul peste arăturile gata s-o înghită și, înfricoșată de moarte, o rupse la fugă spre casă cât o țineau picioarele.

Repovestită de George Nicolescu

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 24, 1982 [p. 144- 147]*

LĂSTARUL DE SALCIE

Un gospodar găsisese undeva un lăstar de salcie și-l sădi în grădina sa. Era o salcie dintr-o specie rară. Îngrijea lăstarul, îl uda în fiecare zi, dar iată că într-o zi trebui să plece de-acasă timp de-o săptămână. Își chemă sluga și-i spuse:

— Privește cu atenție acest lăstar; să-l uzi în fiecare zi, și, ce-i mai important, să ai grijă ca nu cumva copiii vecinilor să-l smulgă, și să-l calce în picioare.

— Bine, răspuse sluga. Poți să pleci liniștit, stăpâne.

Omul, într-adevăr, plecă. Peste o săptămână el se întoarse și intră în grădină. Lăstarul era, la locul lui, dar se veștejise.

— Cu siguranță că nu l-ai udat! spuse stăpânul supărat.

— L-am udat, așa cum mi-ați poruncit, răspuse sluga. Dimineața am ieșit pe balcon și până seara târziu m-am uitat la el. Dar când s-a întunecat, l-am smuls din pământ, și l-am adus în casă și l-am închis în ladă...

Repovestită de George Sâmpetrean

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 25, 1983 [p. 189]

IMPRUDENȚA

Era odată un om căruia i s-a năzărit că el ar putea cânta ușor la flaut. El plecă la prăvălie să-și cumpere flautul dorit. În prăvălie, privi mult timp, încercă ba un flaut, ba altul, suflă în fiecare, le pipăi și pe dinafară și pe dinăuntru. Apoi într-un flaut își băgă degetul așa de adânc, că nu mai putu să și-l scoată. Trase el ce trase, dar degetul tot nu ieși. Trase din nou, cu toată puterea, dar degetul se înțepeni și mai tare. Pentru că omul se zbătea, degetul nu se mișca nici înainte, nici înapoi. Ca să-l scoată îi mai rămăsese o singură soluție: să spargă flautul. Dar flautul nu era al lui, trebuia mai întâi să-l cumpere.

— Vă rog iertați-mă, cât costă flautul? întrebă el pe vânzător.

„Acest om nechibzuit și-a prins atât de adânc degetul în flautul meu și nu va putea în niciun fel să-și salveze degetul. Înseamnă că pot să-i cer oricât”, gândi iute vânzătorul.

Pretinse prețul a trei flauturi. Cumpărătorul, fără să se mai târguiască, plăti flautul, alergă acasă, ca să-l sfarme cu ciocanul și să-și elibereze degetul, căci nu putea duce flautul în mână, ori în buzunar, fiind grozav de bine împlântat în deget. Încercă să-și miște degetul în toate părțile, căci îl durea. Deodată, de după un gard înalt de bambus, se auziră sunetele melodioase ale unui flaut. Ar fi vrut să știe cine cântă așa de frumos. În gard, el găsi, în sfârșit, un loc unde bețele de bambus se puteau da la o parte și pe unde reuși să privească cu un ochi, prin crăpătură. Dar crăpătura era așa de strâmtă că el nu putea vedea nimic. Desfăcu și mai mult bețele de

bambus și reuși să-și introducă încet capul prin gard. Dar, în aceeași clipă, minunata muzică se stinse, iar pe balconul casei se lăsă o perdea.

„Ce păcat! abia am băgat capul și acum n-am ce vedea”.

Omul își aminti din nou că-l doare degetul și își trase capul înapoi. Dar capul se prinse și el strâns în crăpătură. Bețele de bambus, pe care el le îndepărtase cu fruntea, se strânseseră din nou și-i prinseră gâtul ca într-o zgardă. El împinse așa de tare cu capul, încât gardul trosni. Auzind zgomotul, stăpânii casei veniră în goană la locul cu pricina. Când ei văzură un cap ieșind printre bețele de bambus ale gardului strigară:

— Ce-i cu tine, omule? Cine te-a băgat aici?

— Iertați-mă, vă rog, cât costă gardul acesta? Aș vrea să-l iau cu mine.

Nefericitul om se gândi la multele boroboațe făcute din pricina... unui flaut nemeritat.

Repovestită de George Sâmpetean

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 25, 1983 [p. 190- 191]

STĂPÂNA CEA LACOMĂ

Într-un han de țară intră un negustor ambulant. Pe umeri avea un mare balot cu mărfuri. Stăpâna hotelului era o femeie tare lacomă. Cum văzu balotul se și gândi să pună mâna pe el. Îl chemă pe negustor într-o cameră, apoi alergă la bărbatul ei să se sfătuiască, cum să fure balotul negustorului.

— Asta-i foarte ușor, îi spuse bărbatul. Trebuie să culegi iarba dracului, apoi o fierbi și o amesteci în mâncare. Omul își va pierde memoria, dacă o va mânca. El va uita balotul la noi.

Zis și făcut. Femeia merse în grădină, culese un braț plin cu iarbă, pe care o fierse și zeama o amestecă în toată mâncarea, chiar și în orez. Apoi îl invită pe negustor la cină. Acesta măncă și nu observă nimic. Doar capul parcă i se învârtea. Apoi i se făcu somn. Se îndreptă spre camera lui și adormi imediat. Dis-de-dimineată se trezi cu o cumplită durere de cap, se îmbrăcă și își văzu de drum.

Stăpâna așteptă până plecă negustorul, apoi imediat se repezi în camera lui să-i ia balotul. Dar camera era goală. Stăpâna cotrobăi peste tot, dar balotul, nefiind un ac, s-ar fi putut observa ușor. Degeaba căută ea, că nu reuși să găsească nimic. Disperată, fugi la bărbatul ei.

— Ei, ce grozăvie am făcut cu iarba aia? Degeaba am fiert-o. Negustorul a plecat și n-a lăsat nimic.

— Nu se poate! Cine gustă dintr-o asemenea iarbă, neapărat uită ceva. Mai caută, poate că, totuși, a uitat ceva.

Femeia se întoarse în camera în care înnoptase negustorul, din

nou răscoli totul, din nou cotrobăi, dar nu îi găsi nimic. În sfârșit, se opri în mijlocul camerei și disperată aruncă o ultimă privire prin toate părțile. Deodată, se bătu cu palma peste frunte și urlă de se cutremură casa:

— A uitat! A uitat!

Bărbatul, auzind urletul, întrebă:

— Ei, ce s-a întâmplat? Ce-a uitat?

— A uitat să plătească!

Repovestită de George Sâmpetean

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 25, 1983 [p. 191- 193]

ȚĂRANUL CEL CUMSECADE

Un țăran înșeuă calul și plecă la oraș după târguieli, în oraș el cumpără douăsprezece putinele cu soia.

— Mai mult de opt putinele nu va putea duce calul tău - îi spuse negustorul. Lasă patru din ele aici. Te vei întoarce mâine după ele.

— Calul meu este bătrân, răspunse țăranul. Chiar și opt putinele sunt multe pentru el. Voi așeza pe cal numai șase, iar pe celelalte le voi lua eu în spinare.

Zis și făcut: șase putinele le urcă pe cal, iar pe celelalte șase le luă în spinare. Apoi urcă pe cal și plecă. Calul făcu un pas-doi și se poticni. Picioarele i se îndoiră și se lăsă la pământ.

— Animal nerecunoscător! strigă țăranul. Alții pun pe caii lor mai mult de opt putinele, iar eu te cruț; șase putinele le port eu în spinare ca să-ți fie ție ușor. De ce ești atât de încăpățânat?

Repovestită de George Sâmpetrean

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 25, 1983 [p. 193]

UN NUME LUNG

Care era numele adevărat al lui Numaiceon nimeni nu știa. Cert este, că atunci când se născu pruncul, mama începu să-i născopească numele. Cineva îi spusese că oamenii care au nume lungi trăiesc mult. Și iată, ea începu să născopească un nume lung, cât mai lung. Inventă un nume de două ori mai lung decât al tatălui copilului, dar imediat i se păru că e prea puțin. Îl născoci de șapte ori mai lung, dar tot nu era de-ajuns. Trebuia să se mai gândească. Se gândi ziua și noaptea, și din nou ziua și noaptea, și încă o zi și-o noapte, până își istovi puterile. În sfârșit, compuse un nume așa de lung, cum nu se mai pomenise niciodată pe lume.

Atunci ea se opri bucuroasă și spuse rudelor: Fie ca băiatul meu să se numească „Ceon”, dar abia rosti acest nume că biata femeie muri. Nimeni nu aflase care era numele cel lung născocit de mamă pentru fiul ei.

— Ei, spuseră rudele. Ea a reușit să spună numai „Ceon”. Fie, așadar, ca băiatul să se cheme Numaiceon.

În curând, tatăl lui Numaiceon se însură a doua oară. A doua nevastă născu tot un băiat. Mama vitregă a lui Numaiceon era o femeie puternică și sănătoasă. Cu toate că și ea se gândi trei zile în șir cum să-i născopească fiului ei un nume și mai lung - nu obosi de loc, iar în a patra zi rosti tot numele găsit, până la capăt. Numai că ea nu muri, ci rămase în viață. Iar numele era, într-adevăr, lung, foarte lung.

Iată-l: Oniuda - Koniuda - Mappiranoniuda - Heiraniuda —

Seitakanoniuda - Harimanobetta - Heitako - Heitako - Heikanako
- Hemetakamato - Iceooghirika - Ceoceoraghirika - Ciooni - Ciooni -
Ciobikumi - Ciotarobituni - Naganabițumi - Anaiana - Konaiana -
Amoosu - Komoasu - Moosu, moosu - Moosigo - Iasikiandoni -
Temmoku - Temmoku - Mokuna, Mokuna - Mokugzoba -
Tiavancioosuna - Hihidzo-Eisko...

Cei doi băieți crescuseră împreună și deseori se certau între ei.
Fratele mai mic îl necăjea adesea pe cel mare, zicându-i:

— Ah, tu, Numaiceon! Ceon-Ceon! Numai-numai! Numaiceon!

Numaiceon se supără și el și-l necăjea pe fratele cel mic:

— Ah, tu, Oniuda - Koniuda - Hiranida - Seitakanoniuda -
Harimanobetto...

Dar, aici limba i se-mpletici, iar când începu din nou să rostească
numele fratelui mai mic, acesta era deja departe. Numele era prea
lung, și din pricina asta, fratele cel mic era fericit. Ca să-l strigi,
trebuia să dispui de mult timp liber. De aceea, când trebuia trimis la
cineva, undeva, și pentru ceva, îl chemau pe Numaiceon.

— Numaiceon, adu apă! Numaiceon, adu cărbuni!

Și Numaiceon aducea apă și cărbuni; făcea tot ce i se poruncea, în
schimb fratele cel mic făcea numai ce-i trecea prin cap. Chiar și când
cel mic era vinovat, tatăl îl certa întotdeauna pe cel mare:

— Numaiceon, vino aici! Ai s-o încasezi!

Iar fratele cel mic scăpa de pedeapsă. Mama se gândea:

„Ce bine că i-am dat fiului meu un nume atât de lung”.

Odată, fratele mai mare se juca cu tovarășii săi de joacă în curte și
căzu într-un puț. Tovarășii lui începură să strige:

— Numaiceon a căzut în puț! Numaiceon a căzut în puț!

Imediat au alergat oamenii, au aruncat o frânghie și l-au scos pe
Numaiceon din puț.

Mama vitregă se gândi:

„E-adevărat când se spune că cei cu nume scurte sunt nefericiți. Iată, Numaiceon a căzut în puț”.

Dar peste două zile, copiii se jucară din nou în curte, lângă puț. Fratele mai mic sări pe acoperișul puțului și strigă:

— Numaiceon a căzut în puț pentru că are un nume scurt. Numele meu lung, în schimb, îmi aduce fericirea! Eu n-o să cad niciodată în puț. Dar alunecă și se trezi în puț. Tovarășii de joacă alergară să anunțe părinții copilului și începură să strige:

— Grăbiți-vă! Grăbiți-vă! Al dumneavoastră Oniuda - Koniuda - Mappuraniuda - Seitakanoniuda - Harrimanobenkei - (Nu, nu Benkei) - Harrimanobetto, - Heitako - Heitako - Heihanako - Koketaotito - Heketamatito - Henetatoketo...

Atunci ei se încurcară și o luară de la început:

— Grăbiți-vă! Grăbiți-vă! Al dumneavoastră Oniuda-Koniuda...

Aici, din nou, se încurcară și din nou o luară de la capăt, mai îndârjiți:

— Grăbiți-vu! Grăbiți-vă! Al dumneavoastră Oniuda - Koniuda...

Dar un băiat strigă:

— Nu e bine! Nu e bine! Am uitat partea din mijloc!

Și iarăși o luară de la început:

— Al dumneavoastră...

Deodată tăcură, se odihniră puțin. Și începură din nou: Iceogirika - Ceoceoragirika - Ceooni - Ceooni - Ciobikuni - Ciotarobițuni - Naganobițuni - Anioma - Konainma - Amoosu - Komoosu - Moosu, moosu - Moosigo - Temmaku - Temmaku - Mokuna, mokuna - Mokudzaba - Tiavanceosuna - Hidizo-Eisko a căzut în puț!

Auzind strigătul lor, părinții luară iute o funie și se-ndreptară spre puț: băiatul lor, cu numele cel lung, cât pe ce să nu-l mai găsească viu!

Repovestită de George Sâmpetrea

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 25, 1983 [p. 194-197]

PREDICATORUL ȘI SLUGA

Într-un templu din satul Titosa slujea un predicator zgârcit și lacom. El niciodată nu-i dădea slugii dulciuri, ci le mânca singur, dar, trebuie spus, că slugii îi plăceau tare mult dulciurile.

Odată, predicatorul primi din partea sătenilor miere proaspătă și aromată. Predicatorul puse mierea iute într-un borcan, iar borcanul îl așeză într-un loc ascuns, în altar. Și firește că slugii nu-i dădu nici măcar să guste.

Într-o zi, predicatorul trebui să plece de-acasă și fu nevoit să lipsească o zi întreagă. La plecare, îi spuse slugii:

— Fii atent, aici în altar am un borcan cu o otravă cumplită. Ea seamănă la gust cu mierea. Dacă guști din această otravă vei muri.

Abia plecă predicatorul că sluga desfăcu borcanul și mănca toată mierea. Iar când în borcan nu mai rămăsese nimic, se sperie și începu să se gândească, cum să-l păcălească pe predicator. Se gândi în fel și chip. Luă ceașca preferată a predicatorului, o sparse, presără cioburile prin cameră, se acoperi cu pătura și începu să aștepte. Predicatorul se întoarse seara târziu. În cameră era întuneric. Predicatorul strigă supărat:

— Ei, slugă, unde ești? De ce n-ai aprins felinarul?

Dar sluga gemea sub pătură:

— Iartă-mă, tată predicatorule! Mor. Sfârșitul mi-e pe-aproape. Citește-mi repede rugăciunea!

Speriat, predicatorul întrebă:

— Ce-i cu tine? Ce ți s-a întâmplat?

— Mă simt vinovat în fața ta, tată predicatorule. Azi, stăteam pe dușumea și spălam ceașca ta preferată, dar deodată a sărit motanul și m-a lovit peste mână. Eu am scăpat ceașca, iar ea s-a spart. Acum nu mi-a mai rămas decât să mor. Am luat din altar otrava și am golit borcanul. Ah! simt cum otrava s-a revărsat prin mine, Ah? mi-e tare rău! Citește-mi te rog rugăciunea, spuse sluga, gemând tot mai tare.

Predicatorul înțelesese că sluga l-a înșelat, dar nu-i putea spune nimic. Și așa rămase el fără miere și păcălit.

*

Predicatorul lipsi din nou de-acasă. Sluga ațipise lângă ușă. Deodată se auzi o bătaie în ușă. Sluga deschise și văzu pe bătrânică din vecini cu o legăturică în mână.

— Azi e sărbătoare. Dă-i asta părintelui predicator, spuse vecina și-i întinse slugii legăturica.

Abia plecă bătrâna că sluga se și repezi să ducă legăturica la nas; de-acolo venea un miros cald și ademenitor. „Dacă-i voi da legăturica lacomului predicator eu nu voi ști ce-i înăuntru - se gândi sluga. Mai bine mă uit acum.”

Sluga desfăcu legăturica. Într-o năframă era un coșuleț cu lipii calde. Cu precauție, scoase o lipie și mâncă, apoi mai scoase una și o mâncă și pe aceea, apoi pe-a treia și treptat mâncă toate lipiile. Când nu mai rămăsese niciuna, sluga își puse mâinile în cap:

„M-am nenorocit! Ce să mă mai fac?”

Se gândi, ce se gândi, apoi înfășură coșulețul în năframă și fugi cu el în templu. Legăturica o puse la picioarele statuii zeului Amida, iar firimiturile de la lipii le duse la buzele zeului. Apoi se întoarse acasă, se așeză la locul lui, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. Îl așteptă pe predicator. Întorcându-se, predicatorul își întrebă sluga:

— A venit cineva aici în lipsa mea?

— Da. A trecut vecina. Fiind sărbătoare, ți-a adus ceva într-o legăturică.

— Unde este legăturica?

— Am dus-o în templu și am pus-o la picioarele lui Amida.

— Ai procedat foarte bine!

Predicatorul s-a îndreptat spre templu și, într-adevăr, la picioarele lui Amida a găsit legăturica. Gândindu-se puțin, desfăcu legăturica și văzu că era goală, iar pe fundul ei mai erau niște firimituri.

— Tu ai mâncat totul, strigă supărat predicatorul.

Sluga veni în fugă, privi coșul gol și se prefăcu tare mirat.

— Ei, drăcie, n-aș fi crezut niciodată! spuse el și arătă spre statuia zeului. Priviți, părinte, Amida a crezut că această legăturică i-a fost adusă lui și a mâncat-o! Vedeți, i-au rămas firimiturile pe buze!

— Drac împelițat, tu mi-ai mâncat lipiile!

Predicatorul, înfuriat la culme, lovi statuia cu toiagul în cap. Statuia începu să sune: „E-el, e-e-el!” Predicatorului i se păru că statuia spune: „El”, „el”. Furios, se răsti din nou către slugă:

— Auzi, Amida spune „el”, „el”. Înseamnă că tu ai mâncat lipiile. Ce ai de spus?

Sluga dădu din umeri:

— Amida va recunoaște. Trebuie să-l speriați. Permiteți-mi să-l fac să vorbească.

Sluga alergă și luă ceainicul cu apă fiartă, începu să toarne apa pe capul zeului și începu să-l certe:

— Am spus adevărul? Lipiile au fost aici sau n-au fost?

De aproape se auzi apa gâlgâind: „Ost, ost, ost” - căci ea se scurgea tocmai de pe capul statuii pe dușumea.

— Ei, v-ați convins? întrebă sluga. Iată-l, a recunoscut: „A fost, a fost, a fost!”

Predicatorul dădu din cap, oftând, și se duse la culcare flămând.

*

Odată, în timpul unei ploi torențiale, predicatorul plecă de-acasă, iar sluga rămase singur. În ușă bătu un țăran. Ploaia îl surprinsese pe drum și el era ud learcă. Țăranul îl rugă să-i împrumute umbrela, căci avea drum lung de făcut. Sluga îi dădu umbrela cea nouă a predicatorului, abia cumpărată din oraș. Țăranul luă umbrela mulțumi și plecă. Seara, predicatorul se întoarse acasă și, ca întotdeauna, întrebă dacă nu l-a căutat cineva în timpul în care a lipsit de acasă.

— A fost un țăran care m-a rugat să-i dau umbrela.

— Și i-ai dat-o?

— Desigur.

— De ce i-ai dat-o? se supără zgârcitul. Nu trebuia să i-o dai!

— Cum era să nu i-o dau, dacă ploua cu găleata?

— Trebuia să-i spui că umbrela e stricată. Mai trebuia să-i spui că am ținut-o prea mult la soare, pielea a crăpat și am aruncat-o în cămară.

— Altă dată voi ști ce să spun, răspuse sluga.

Peste câteva zile veni un alt țăran. Predicatorul era în templu, iar sluga, pe-afară. Țăranul se adresă direct slugii:

— Astăzi vremea este bună. Trebuie să trec peste munți la fiica mea și calul meu șchioapătă. Oare îmi va da predicatorul calul său?

— Nu, răspuse sluga. Nu ți-l va da. El spune că acesta a stat prea mult la soare, pielea a crăpat și l-am aruncat în cămară.

Predicatorul, aflându-se în templu, auzi toată discuția. Și abia plecă țăranul că și alergă în curte și începu să-și certe sluga:

— Spui numai prostii. Calul nu-i umbrelă! Trebuia să spui că ieri

calul a mâncat măselariță, a sărit toată ziua ca un turbat, și-a rupt picioarele și acum zace în grajd.

— Prea bine, răspunse sluga. Pe viitor voi ști ce să spun.

Peste câteva zile, în sat muri un om bogat. Rudele răposatului veniră să-l cheme pe predicator. Întâlniră sluga în curte și îi spuseră:

— Avem acasă un mort. N-ar putea oare să vină predicatorul, să facă slujba de înmormântare?

— Nu poate, răspunse sluga. Ieri, predicatorul a mâncat măselariță, a sărit toată ziua ca un turbat, și-a rupt picioarele și acum zace în grajd.

— Nouă nu ne trebuie un asemenea predicator - spuseră rudele mortului și făcură calea întoarsă, nu înainte de a-l ocări pe acesta în gura mare, ca să afle toată lumea că la un astfel de om nu merită să bați drumul.

Repovestită de George Sâmpetrean

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 25, 1983 [p. 197- 202]

URAGANUL ȘI BUTOAIIELE

La marginea orașului trăia un dogar. El n-avea de lucru și, firește, n-avea nici bani. Iarna se anunța aspră. În fiecare zi sufla un vânt puternic. Căsuța bietului dogar scârțâia și se clătina. Chiar și copacii cei mai viguroși se aplecau până la pământ.

Într-o dimineață dogarul privi pe fereastră și-i spuse nevastei:

— Privește ce uragan! În sfârșit, ne vom îmbogăți.

— Cum o să ne îmbogățim noi de pe urma uraganului? Nu pricep, zise nevasta.

— Ei, dar proaste mai sunteți voi femeile! Niciodată nu dați ascultare bărbaților și uite-așa vă scapă fericirea din mână.

— Ce fericire poate să aducă un uragan?

Dogarul tuși și spuse:

— Când suflă vântul cu putere, se ridică praful. Acesta se așază în ochii oamenilor. Firește că ochii se-nroșesc și lăcrimează. Și de-aici... fericirea noastră.

— Ei, și dacă ochii oamenilor lăcrimează, ce-are a face asta cu fericirea noastră?

— Cât ești de nepricepută! Oamenii se vor îmbolnăvi. Mulți vor orbi. Și ce pot face orbii? Lor nu le rămâne altceva de făcut decât să bată drumurile, să joace, să cânte și să ceară milostenie. Dar la ce vor cânta? Se-nțelege că la tamburină. Iată fericirea noastră.

— Ei, și dacă vor cânta la tamburină, ne vom pricopsi?

— Ce neroadă! Doar tamburina se acoperă cu piele de pisică. E nevoie de tamburină, e nevoie și de pisici. Acestea trebuie omorâte.

— Ei, și dacă mor pisicile, cum vom fi noi fericiți?

— Dacă nu vor mai fi pisici, în toate cămările vor da buzna șoarecii. Aceștia vor roade toate puținile și butoaiele. Înseamnă că oamenii vor avea nevoie de butoaie și doage noi. Și, bineînțeles, că eu voi avea foarte mult de lucru. Și astfel ne vom îmbogăți și vom fi fericiți...

Repovestită de George Sâmpetean

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 25, 1983 [p. 203-204]

MINCINOSUL

În orașul Osaka trăia un mare mincinos. El mințea tot timpul și toți știau aceasta. Odată plecă pe munte. La întoarcere îi spuse vecinei:

— Ce șarpe uriaș am văzut! Gros ca o puțină și lung cât toată strada.

Vecina strânse doar din umeri.

— Măi omule, doar știi și tu că un șarpe nu poate fi așa de lung cât toată strada.

— Șarpele era, într-adevăr, foarte lung, dar nu chiar cât strada, ci numai cât o ulicioară.

— Cine-a mai văzut un șarpe lung cât o ulicioară?

— Ei, nu chiar cât o ulicioară, ci cât pinul acesta.

— Cât acest pin, nu se poate!

— Ei, acum îți spun adevărul. Șarpele era cât podețul de peste râu.

— Nici așa nu poate fi!

— Atunci îți voi spune adevărul-adevărat: șarpele era lung și lat cât o puțină.

— Cum vine asta? Șarpele era gros ca o puțină și lat tot ca o puțină? Atunci, cu siguranță, că nu era șarpe, ci o puțină...

Repovestită de George Sâmpetean

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 25, 1983 [p. 204-205]

DRAGONUL ALBASTRU ȘI DRAGONUL GALBEN

Se spune că, la aniversarea urcării sale pe tron, un împărat și-a dorit să aibă cel mai frumos paravan din câte fuseseră vreodată; așa că porunci să vină la palat pictori vestiți din întreaga țară.

Se perindară mulți prin fața împăratului, însă lui nu-i plăcu nimic din ce îi arătară ei. Atunci trimise după cel mai renumit pictor, care locuia departe, într-o peșteră departe de oraș, și îi împărtăși dorința sa: pe paravanul din sala tronului să-i fie desenați doi dragoni, unul albastru și unul galben, care să înfățișeze puterea și trăinicia imperiului.

Artistul răspunse că el va picta cei doi dragoni pe mătase neagră, dar o mătase fină, țesută mai cu osteneală decât tot ce se pomenise până atunci în imperiu.

— Până va fi gata mătasea mă voi întoarce în peștera mea și voi avea timp să mă pregătesc îndelung să pictez dragonii.

La porunca împăratului lucrul începu de îndată; dură mult timp, căci mătasea o făceau numai din firul anumitor viermi de mătase, hrăniți cu frunze de dud proaspete. În ciuda tuturor precauțiilor luate, puțini viermi au putut fi salvați, iar firele obținute - prea puține pentru mătasea necesară. A fost nevoie apoi de țesători neîntrecuți pentru mătasea unor fire atât de fine...

În sfârșit, mătasea pentru paravan a fost isprăvită. Împăratului i-a plăcut atât de mult încât porunci să i se facă iute o ramă de fildeș. A doua zi trimise un slujitor la peșteră să-l anunțe pe artist că totul este

pregătit și că poate veni neîntârziat să picteze dragonii. Dar pictorul spuse slujitorului împărătesc că n-a terminat pregătirea lucrării și-l roagă pe împărat să mai aibă răbdare. Acesta așteptase destul de mult să fie țesută mătasea și era nemulțumit de-atâta întârziere, dar înțelese că artistul vrea să realizeze ceva cu totul deosebit și se învoi cu amânarea cerută. De fiecare dată când trecea pe lângă paravan abia se stăpânea să nu se înfurie, până într-o zi, când trimise din nou un slujitor la pictor să-i reamintească de promisiunea făcută. Meșterul răspunse că dacă ar ceda rugăminții împăratului imediat, nu va fi în stare să picteze niște dragoni demni de cel mai frumos paravan văzut vreodată. Trebuia - spunea el - să-și continue schițele începute; și-i ceru un nou răgaz...

Împăratul, în ciuda nerăbdării sale, fu silit să aștepte iar.

Timpul trecea, iar pictorul nu dădea niciun fel de știre că ar fi terminat lucrul schițelor. De fiecare dată când se uita la paravan împăratul simțea cum sporește în el nemulțumirea, iar într-o zi, la capătul răbdării fiind, trimise un slujitor cu poruncă să-l aducă pe pictor, fie de bună voie, fie cu forța, la curte.

Pictorul veni la palat și îi spuse împăratului:

— Cred că acum pot picta dragonii.

Ceru să i se aducă vopsea galbenă, vopsea albastră, două pensule lungi și se apropie de paravanul pe care strălucea mătasea cea fină. Dintr-o singură mișcare pictorul trase o linie subțire galbenă; și tot așa - dintr-o singură trăsătură - făcu o alta albastră. Așeză apoi pensulele alături și anunță că a terminat opera.

De îndată ce îi fu dată știrea împăratului, acesta, fericit să știe că cel mai frumos paravan văzut vreodată va împodobi sala tronului, se grăbi să vină să admire lucrarea celebrului pictor. Când ajunse însă la paravan, nu putu să-și creadă ochilor: două dungi străbăteau de-a latul mătasea cea mai fină. Socoti că pictorul vroise să-și bată

joc de el. Artistul îi arată că cele două linii erau rodul unor căutări îndelungi, timp de ani de-a rândul. Împăratul își ieși din fire de supărare văzând că cineva îndrăznește să-și bată joc de el și-i stricase mătasea țesută cu atâta grijă; porunci imediat ca pictorul să fie aruncat în închisoare.

Astfel fu răsplătită truda artistului retras în peșteră.

La căderea nopții împăratul se culcă, dar nu fu chip să adoarmă.

În umbra iatacului, cele două dungi, una albastră și alta galbenă - făcute de pictor pe paravan - îi treceau prin fața ochilor dintr-o parte în alta și-i păreau că se mișcă și se măresc treptat. Spre mirarea împăratului liniile prindeau apoi chip de dragoni adevărați, care se luptau cu înverșunare. Erau doi dragoni agili și puternici, de parcă ar fi fost vii: scoteau răgete și toată vigoarea lor era concentrată în cele două fâșii de culoare, pe care pictorul le făcuse pe mătasea fină. După ce veghe toată noaptea admirând dragonii de pe paravan, împăratul hotărî să descopere taina artistului ce săvârșise o asemenea operă. În zori porunci să se înșeueze calul și, însoțit de gardă, porni către peștera unde pictorul pregătise atâta vreme lucrarea, înainte de a desena dragonii pe paravan. Când ajunseră în sfârșit la peșteră, aprinseră torțele și la lumină lor împăratul văzu doi dragoni desenați pe pereții peșterii: unul - albastru, celălalt - galben. Erau înfățișați cu foarte multă meticulozitate: se distingeau pe ei solzii, ghearele, dinții, nările din care ieșeau, flăcări. Sub desen era scrisă o dată: cea a zilei când împăratul îi ceruse pictorului să se apuce de lucru, să facă cel mai frumos paravan din câte s-ar fi văzut vreodată. Alături era un alt desen, tot cu doi dragoni - unul albastru și celălalt galben; apoi o a treia pictură, apoi a patra, a cincea și a șasea și încă multe altele. Pereții peșterii erau acoperiți de desene reprezentând pe cei doi dragoni. Fiecare scenă avea însemnată data: zi după zi, lună după lună. La lumina torțelor împăratul simțea

munca încrâncenată a artistului: schițele urmau altor schițe, imaginile urmau altor imagini; apoi, după un lung șir de dragoni, meșterul trăsese pe peretele peșterii două dungii, una albastră și una galbenă. În ele era cuprinsă toată forța dragonilor fără număr, pe care pictorul îi desenase de-a lungul timpului. Împăratul recunoscă cu ușurință dragonii de pe paravanul de mătase, unul albastru și celălalt galben.

A dat ordin să se pună șeile pe cai, căci vroia de îndată să-i redea pictorului libertatea, să-l cinstească cum se cuvine și să-i mulțumească.

Ajuns la palat, împăratul a poruncit ca paravanul împodobit cu cei doi dragoni să fie adus în sala tronului, căci era într-adevăr paravanul cel mai frumos din câte s-au văzut.

(basm repovestit de Crina Bocșan Decusară)

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 25, 1983 [p. 205-209]*

SPIRIDUȘII CU NASURI LUNGI

În pădurile bătrâne și întunecoase din munții înalți ai Japoniei trăiau odată doi spiriduși cu nasuri lungi. Se deosebeau între ei doar prin culoarea nasului: unul avea nasul albastru, iar celălalt, roșu. Amândoi erau foarte mândri și tare se mai făleau cu nasurile lor, pentru că puteau să și le lungească atât cât voiau, ajungând cu vârfurile lor dincolo de munți, în cealaltă parte a țării. Se certau mereu, pretinzând fiecare că nasul lui este cel mai frumos și mai lung.

Într-o zi, în timp ce se odihnea pe vârful unui munte, spiridușul cu nasul albastru simți un miros foarte plăcut venind de undeva de departe, tocmai din câmpia de dincolo de munți. „Miroase așa de frumos! Ce-o fi?” își zise el.

Ademenit de miros, începu îndată să-și lungească nasul din ce în ce mai mult, în căutarea aromei. Și nasul se lungi, se lungi, trecu peste șapte munți, coborî în câmpie și, în sfârșit, se opri la castelul unui prinț.

Chiar în acel moment, prințesa Floare Albă, fiica prințului, dădea o petrecere la castel. Se aflau la ea, în vizită, multe prințese și Floare Albă dorea să le arate rochiile și materialele ei de chimonouri neasemuit de frumoase. Deschise garderoba de preț și, împreună cu prietenele, scoaseră din ea materialele minunate, printre care fusese pusă rășină de brad, cea care îi mirosea atât de frumos spiridușului. Tocmai când prințesa voia să agațe țesăturile pe ceva ca să la poată admira mai bine cu prietenele ei, văzu pe terasă o prăjină albastră,

care nu era nimic altceva decât nasul spiridușului din vârful muntelui..

— Ce-ar fi să agățăm materialele pe prăjina aceea albastră de pe terasă? zise prințesa. Așa le putem vedea mai bine.

În clipa următoare, chemă cameristele și le porunci să înșire cele mai frumoase mătăsuri pe prăjina albastră, fără să bănuiască nicio clipă că era un nas de spiriduș.

Cum stătea spiridușul pe vârful muntelui și se delecta cu mirosul de rășină, simți că îl gâdilă ceva pe vârful nasului. Încercă să reziste, dar nu putu și începu să-și scurteze nasul. Prințesele rămaseră uluite văzând cum materialele frumoase de rochii zburau prin aer. Curând, toate mătăsurile ajunseră sub privirile încântate ale spiridușului. Acesta le luă, le duse acasă și-l invită pe celălalt spiriduș, cel cu nasul roșu, care trăia pe muntele vecin, să vină să le vadă.

— Privește ce nas minunat am! Doar ce l-am lungit peste șapte munți, și mi-a adus toate aceste mătăsuri frumoase, tocmai din câmpie. Și asta numai după mirosul foarte plăcut ce venea de acolo. Îți dai seama deci că nasul meu e cel mai grozav!

Văzând mătăsurile acelea minunate, spiridușul cu nasul roșu se învineți de gelozie și invidie, și-i spuse:

— Am să-ți dovedesc că nasul meu e și mai grozav decât al tău. Așteaptă și ai să vezi!

Spiridușul cu nasul roșu plecă acasă supărat și imediat se urcă pe vârful muntelui, adulmecând aerul din depărtări. Trecură mai multe zile și nu simți niciun miros plăcut. Stătu acolo zile în șir, dar în zadar. Își pierdu răbdarea și-și zise: „Nu mai aștept! Am să-mi întind nasul peste cei șapte munți, tocmai în câmpie. Nu se poate să nu găsesc ceva bun cu care să dau gata nasul albastru al rivalului meu”.

Așa gândi și începu să-și lungească nasul. Traversă cu el șapte munți și se opri, în cele din urmă, la același castel al prințului din câmpie. Chiar în momentul acela, fiul prințului se juca vesel cu prietenii lui în grădină. Cum văzu nasul roșu, strigă:

— Priviți prăjina aceea roșie pe care a pus-o cineva acolo. Hai să ne legănăm de ea!

— Grozavă idee! ziseră ceilalți, îndreptându-se buluc într-acolo.

Luară niște frânghii groase și le legară de prăjina roșie, adică de nasul spiridușului; își făcură astfel câteva scrâncioburi și începură să se legene în ele. Și ce s-au mai jucat! Într-un scrânciob s-au urcat mai mulți băieți care se avântară cu el cât putură de sus. Alții se urcară chiar pe prăjina roșie, adică pe nas, săriră pe ea și de pe ea jos, iar unul dintre băieți începu să-și încrusteze numele cu un briceag chiar pe nasul cel roșu!

Spiridușul simțea dureri îngrozitoare și voia să-și aducă nasul înapoi, dar nu mai putea nici măcar să-l miște din loc, așa de greu se făcuse din cauza cetei de copii care-l călăreau și se țineau de el.

Când simți însă tăieturile briceagului, spiridușul se opinti cât putu, scutură nasul, aruncând droaia de băieți de pe el, și-l scutură cât fu în stare de repede.

La vederea celor întâmplăte, spiridușul cu nasul albastru, care urmărea de câteva zile să vadă de ce e în stare potrivnicul lui cu nasul roșu, izbucni în hohote de râs.

Lăcrimând de durere, spiridușul cu nasul roșu spuse:

— Așa îmi trebuie! Am fost gelos și invidios pe tine. Nu merit altceva! De acum nu-mi voi mai trimite niciodată nasul în câmpiile îndepărtate de dincolo de munți, numai din ambiția de a face, cu orice preț, pe grozavul.

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 55, 2000 [p. 117-121]

ZÂNA ȘI PĂMÂNTEANUL

Într-un sat din Japonia trăia odată un tânăr voinic și chipeș, cum nu se mai văzuse până atunci prin părțile locului. Era cel mai harnic dintre tinerii satului. La lucratul pământului sau la tăiatul lemnului în pădure era neîntrecut. Pe ce punea mâna, făcea repede și bine.

Într-o zi, înainte de revărsatul zorilor, plecă la munte împreună cu alți săteni pentru a doborî copacii și a-i stivui în grămezi. Harnic cum era, termină treaba mai repede decât de obicei și se duse la râu să facă baie. Hotărî să meargă cât mai în susul râului, acolo unde nu mai fusese niciodată. Merse cât merse și dădu de un lac mare, unde numai puțini oameni ai satului ajunseseră doar din întâmplare. Se apropie de mal și fu surprins să vadă mai multe fete scăldându-se în lac. Fiecare dintre ele era de o frumusețe deosebită, așa cum tânărul nu mai văzuse niciodată. Încântat că le vede, se ascunse după un copac gros de pe malul lacului. Privi cu atenție în jur și descoperi mai multe rochii argintii și ușoare ca pana, agățate de crengile copacilor

Luă una din acele rochii și se ascunse cu ea undeva, ceva mai departe de mal, așteptând ca fetele să iasă din lac.

Curând ele ieșiră din apă, își puseră rochiile și dispărură fără urmă. Una, însă, negăsind-o pe a ei, se așeză la rădăcina unui brad înalt, după un tufiș, și începu să plângă. Tânărul, care urmărise totul de la distanță, văzu cum frumoasa fată se îneacă în lacrimi. Veni la ea și o întrebă:

— Ce s-a întâmplat? De ce plângi?

— Eu sunt o zână, îi spuse ea, continuând să plângă. În timp ce făceam baie, mi-a dispărut rochia. Fără ea nu mă mai pot întoarce la surorile mele, sus, deasupra norilor, în împărăția zânelor! îi explică fata printre sughituri.

— Ce păcat! zise atunci tânărul, cu glas compătimitor. Dacă nu te mai poți întoarce la ele, acolo sus, deasupra norilor, atunci mărită-te cu mine! Te învoiești?

Fata, la început, îl refuză. El însă insistă cu blândețe și, în cele din urmă, o convinse să îl ia de bărbat. O duse acasă și făcură o nuntă la care veni tot satul. Timpul trecu repede. Trăiră în înțelegere și zâna născu un băiețel frumos ca ea și ca tatăl lui. Când împlini trei ani, mama încercă, într-o după-amiază, ca de obicei, să-l culce. Îl urcă pe salteaua de pe *tatami* (rogojină), se întinse lângă el și începu să-i spună o poveste cu zâne și Feți-Frumoși. Cum stătea ea cu ochii pironiți pe pereți, văzu un pachet de hârtie ascuns între grinzile de lemn ale tavanului. Curioasă să vadă ce e în el, se ridică de pe saltea, luă pachetul, îl deschise, și găsi rochia pe care o pierduse cu ani în urmă, când făcuse baie în lac. Își dădu seama imediat că soțul ei era cel care-i luase rochia și-o ascunsese. O cuprinse îndată un sentiment de mânie împotriva lui și, de cum văzu rochia din nou în mâinile ei, căzu într-o adâncă nostalgie. I se întâmplă ceea ce nu i se întâmplase niciodată de când se măritase cu pământeanul; își reaminti de locurile de deasupra norilor, unde se născuse și copilărise. Întrucât soțul ei era plecat de acasă, își puse rochia de zână și se pregăti să plece deasupra norilor, împreună cu copilul. Dar chiar atunci soțul ei se întoarse acasă.

— Unde pleci? o întrebă el, nebănuind ce se întâmplase în lipsa lui.

— Deși te iubesc, răspunse ea, trebuie să mă duc acolo, de unde am venit, pentru că mi-am găsit rochia. Dacă îmi vei simți lipsa, te

rog să-ți faci o sută de sandale de papură, să le încalți pe rând și să vii, cu ajutorul lor, sus, la mine.

După ce-i spuse toate astea, se urcă pe un nor, cu copilul în brațe și dispăru fără urmă în văzduh. Rămas singur, copleșit de durerea despărțirii, soțul se apucă să facă, zi și noapte, sandale de papură. Dar să faci o sută de sandale, nu era lucru ușor. Avea nevoie de mult timp. Când ajunse la nouăzeci și nouă, își pierdu răbdarea. Chiar în acel moment se coborî un nor întunecat să-l ducă sus, la zâne. Se urcă bucuros pe el, și începu să se ridice. Când ajunse aproape de cer, norul îl opri la o mică distanță de intrarea în împărăția zânelor, deoarece soțul nu mai avusese răbdare să facă și ultima pereche de sandale pentru a completa cifra de o sută, așa cum îl sfătuisese soția. Zâna, soția lui, văzându-l așa de aproape de ea, îl privi surprinsă, i se făcu milă de el, îi întinse o prăjină și-l trase sus.

Cu toate că reuși să ajungă în acest fel în cer, părinții zânei nu-l plăcură și-l puseră la încercări multe și grele. Într-o zi îi cerură să care apă cu un coș de nuiiele. Zâna îl ajută, punându-i în coș o hârtie muiată în ulei și așa putu să aducă apă. În altă zi îi cerură să semene semințe de mei pe câmp. Dar când se întoarse acasă, îi cerură să adune toate semințele și să le aducă înapoi. Zâna îl ajută din nou. Trimise pe ogoare mulți porumbei, care strânseseră semințele și așa el putu să le aducă înapoi, până la ultimul bob.

Așteptând ultima încercare la care urma să fie pus, omul făcu o greșeală de neiertat. Într-o zi călduroasă, chinuit de sete, tăie un pepene. În cer însă era interzisă tăierea pepenilor, întrucât exista pericolul formării unui torent de apă care putea provoca inundații. Încălcând această regulă, cum tăie pepenele, șuvoaie de apă inundară cerul. Fiind pământean, fu luat de ape și dus departe de soția lui.

Aceste inundații formară Fluviul Ceresc sau Calea Lactee, pe care

o puteți vedea pe cer în serile senine de toamnă. Se spune că tânărul cel harnic, soțul zânei, a devenit steaua Altair, iar ea s-a transformat în steaua Vega. Și acum cele două stele plâng una de dorul celeilalte, separate de Calea Lactee.

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 55, 2000 [p. 122-126]

CĂPCĂUNUL ȘI COCOȘUL

Demult, în insula cea mare¹⁶ a Japoniei, exista un munte atât de înalt, încât părea că atinge cerul. În vârful lui, unde se putea ajunge foarte greu, din cauza prăpăstiilor foarte adânci și a pereților foarte abrupti ai stâncilor, locuia un căpcăun fioros și puternic. El avea pielea albastră, un corn mare în frunte și făcea tot timpul numai rele celor din jur.

La poalele muntelui se aflau câteva așezări în care trăiau oameni; ei cultivau pământul și creșteau animale.

Într-o dimineață, gospodarii dintr-o astfel de așezare ieșiră, ca de obicei, la câmp să lucreze și găsiră toate zarzavaturile din grădini rupte și culcate la pământ. Era clar că, peste noapte, cineva le smulsese și le călcase în picioare de nu mai rămăsese nimic bun din ele. Uimiți și supărați, oamenii priviră mai atent răzoarele și găsiră urmele pașilor căpcăunului. Deci el era cel care le distrusese grădinile de zarzavaturi, ceea ce-i înfurie și mai mult. Se săturaseră cu toții de faptele lui urâte. Cu cât priveau zarzavaturile, făcute una cu pământul, cu atât mai tare se mâniiau pe căpcăun și le creștea ura împotriva acestuia. Supărați din cale-afară, își îndreptară privirile spre vârful muntelui și strigară:

— Oooo!... Căpcăun mârșav, ce ești! De ce nu încetezi, o dată pentru totdeauna, cu faptele tale nesăbuite? Până când crezi tu, spurcăciune, că o să mai răbdăm fărădelegile tale?

Căpcăunul însă îi privi satisfăcut din vârful muntelui și le

¹⁶ Honshu.

răspunse, în batjocură, cu o voce care înfioră văzduhul:

— Nu vă voi lăsa în pace decât atunci când îmi veți da câte un om pentru cina mea zilnică. Altfel, râse el de se zguduiră munții, am să vă „vizitez” din ce în ce mai des.

Auzind ce le cerea căpcăunul cel crud, gospodarii se făcură negri de mânie, își agitară uneltele către munte și unul dintre ei strigă cât putu el de tare:

— Cine te crezi tu, dihanie spurcată, să mănânci în fiecare zi câte un om? Cum îndrăznești să ne ameninți cu atâta obrăznicie?

— Sunt cel mai mare căpcăun dintre toți căpcăunii din lumea asta! răspunse el. Asta să știți că sunt! Nu există ceva ce n-aș putea face, dacă vreau! Ha, ha, ha!

Vocea căpcăunului răsună puternic printre munți, făcând chiar și copacii să se zbuçiume.

— Ei bine, strigă un alt țăran, ia să vedem, ești tu așa de grozav pe cât te lauzi? Pentru a dovedi că poți orice, construiește, într-o singură noapte, o scară de piatră cu o mie de trepte, de aici, din câmpie, până sus la tine, în vârful muntelui. Dacă poți face asta, înseamnă că, într-adevăr, ești în stare de orice, iar noi va trebui să-ți îndeplinim toate dorințele.

— O voi face chiar în noaptea asta! strigă căpcăunul, plin de îngâmfare. Dacă nu voi termina cele o mie de trepte înainte de primul cântat al cocoșului, vă promit că plec de aici și nu vă mai necăjesc niciodată.

Vicleanul căpcăun se gândise deja la un șiretlic. Imediat ce se întunecă, se strecură în gospodăriile țăranilor și puse câte o glugă mică de paie pe capul fiecărui cocoș, pentru ca aceștia să nu mai poată vedea când răsare soarele și să cânte ca de obicei. Când îmbrobodi cu paie ultimul cocoș, își zise: „Acum pot să construiesc liniștit cele o mie de trepte”.

Și începu să lucreze din greu și cu sânge.

Urcă și coborî muntele, cărând piatră, de nenumărate ori. Munci mult și, când soarele începu să se ivească la răsărit, avea deja nouă sute nouăzeci și nouă de trepte, gata construite.

Căpcăunul zâmbi în sinea lui, gândindu-se că niciun cocoș nu va putea cânta și el va avea destul timp să coboare să ia piatră pentru a face și ultima treaptă.

Pe munte însă mai locuia o zână bună, care privise totul și văzuse cum neobrăzatul căpcăun îi înșela pe țărani, acoperind cu glugi de paie capetele cocoșilor ca ei să nu știe când răsare soarele și să cânte. Așa că, în timp ce căpcăunul cobora în câmpie să ia piatră pentru ultima treaptă, zâna cea bună se duse repede în sat și luă o glugă de pe capul unui cocoș. Acesta văzu soarele ridicându-se și...

— Cucuriguuuu!... Cucuriguuuu!...

El îi trezi pe ceilalți cocoși, care și începură cu toți să cânte. Căpcăunul fu surprins și speriat când auzi cântatul cocoșilor. Oamenii care se treziseră de mult și urmăreau acum să vadă ce face căpcăunul, dușmanul lor de moarte, îl văzură cărând piatră tocmai când cântau cocoșii.

— Am pierdut! își zise căpcăunul supărat. Și nu mai aveam decât o piatră de pus. Acum, am pierdut și gata! Trebuie să-mi țin cuvântul. N-am reușit să termin, cu toate șiretlicurile mele. Așadar, chiar și eu trebuie să-mi țin cuvântul dat.

Așa că își mângâie cu tristețe cornul din frunte și plecă departe de locul acela, în inima munților.

Nimeni nu l-a mai văzut niciodată pe căpcăunul cel groaznic. Țăranii au trăit la poalele muntelui fericiți că, prin înțelepciunea lor, îl făcuseră pe căpcăun să construiască acea scară mare, apoi îl izgoniseră și scăpaseră de el pentru totdeauna. Ei au terminat, în scurt timp, scara părăsită de căpcăun și, foarte des, urcau pe ea, mai

ales în serile de vară, pentru a se bucura de aerul curat și de priveliștea minunată ce li se înfățișa din vârful muntelui.

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 55, 2000 [p. 127-131]

SCOBITORILE BUCLUCAȘE

A fost odată o prințesă care avea un obicei foarte prost. Se scula noaptea din somn și-și curăța dinții cu scobitori. A-ți curăța dinții cu scobitori nu este un lucru rău, numai că prințesa, după ce și-i curăța, în loc să arunce scobitorile unde trebuia, le înfigea între paiele rogojinii care acoperea podeaua camerei sale și pe care se afla salteaua unde dormea. Nu era deloc sănătos și, tot făcând așa în fiecare seară, găurile din rogojină au fost curând umplute cu scobitori folosite.

Într-o noapte, mica prințesă fu trezită de zgomotele unei lupte aprige. Auzi voci de luptători și sunete de săbii. Speriată, se ridică și aprinse lampa de lângă salteaua pe care dormea. Se uită mai bine și fu așa mirată de ce văzu, că nu-i veni să creadă ochilor. Chiar lângă plapuma ei erau mulți luptători mititei. Unii se duelau cu săbiile, alții cântau și cu toții făceau un zgomot teribil. Prințesa se gândi că visează și se ciupi de față și de mâini să se convingă că nu doarme. Descoperi că într-adevăr nu dormea. Era trează, iar micuții luptători se aflau încă acolo și făceau un mare tărăboi. Din cauza gălăgiei lor nu putu să doarmă toată noaptea și, când reuși să ațipească, se trezi speriată de liniștea care se lăsă dintr-o dată. Înțelese atunci că micii luptători plecaseră.

A doua zi, prințesa se simțea obosită și înfricoșată. Îi era însă rușine să-i spună tatălui ei ce se întâmplase, de teamă că n-ar fi crezut-o. Se întâmplă același lucru și în nopțile următoare. Micuții luptători făceau un tărăboi așa de mare, că prințesa nu putea să

doarmă aproape deloc, noapte de noapte și, de la o zi la alta, devenea tot mai palidă. Curând o ajunse o oboseală mare și se îmbolnăvi rău de tot.

Tatăl său o întrebă ce i se întâmplase și, până la urmă, află totul. N-o crezu și de aceea se hotărî să se convingă cu propriii săi ochi. Când se lăsă noaptea, îi spuse prințesei să se culce în camera lui și el se duse să vegheze în camera ei. Rămase treaz toată noaptea și pândi apariția micilor luptători. Dar aceștia nu veniră. Așteptând, observă multe scobitori pe rogojină. Se uită cu atenție la ele și, în sfârșit, descoperi ce se întâmplase.

În ziua următoare chemă pe prințesă și-i arată una din aceste scobitori. Laturile ei erau crestate și tăiate. Semnele erau așa de mici, încât prințesa abia putea să le vadă. Îl întrebă pe tatăl ei ce-ar putea însemna aceste semne. Tatăl îi spuse că micii samurai veneau în camera ei deoarece lăsase scobitorile pe jos, pe rogojină. Ei nu aveau săbii, dar și le doreau foarte mult. O scobitoare era cea mai bună sabie pentru un micuț luptător. Acesta era și motivul pentru care ei veneau, noapte de noapte, și se luptau în dormitorul ei.

— Noaptea trecută, îi spuse tatăl, n-au mai venit, pentru că eram eu acolo cu o sabie adevărată și le-a fost frică.

Spunând aceasta, se uită încruntat la fiica lui și o întrebă:

— De ce sunt așa de multe scobitori folosite în camera ta?

Prințesei îi fu tare rușine să recunoască în fața tatălui că are un obicei așa de prost, dar, în cele din urmă, mărturisi că ea folosisc scobitorile și le înfipsea între firele rogojinii, pentru că îi era prea lene să se scoale și să le arunce acolo unde trebuie.

Îi mai spuse că-i pare rău de ceea ce a făcut și-i promise că nu va mai fi niciodată așa leneșă. Culese apoi toate scobitorile și le aruncă afară.

În noaptea aceea micuții samurai nu mai veniră, pentru că nu mai

existau scobitorile pentru a se lupta cu ele. Și n-au mai venit niciodată.

După această întâmplare neplăcută, prințesa se făcu foarte ordonată și tatăl ei fu foarte mulțumit de ea. N-a uitat însă niciodată pe micii luptători și, chiar dacă prințesa mai folosea scobitori, fiți siguri că avea cea mai mare grijă să le arunce la locul lor.

Sursa: *Povești nemuritoare, vol. 55, 2000* [p. 132-135]

PINUL LIPICIOS

Trăia odată, cu mulți, mulți ani în urmă, un om pe cât de sărac, pe atât de bun la suflet. Cu toate că era tăietor de lemne, el nu rupea niciodată ramurile verzi ale copacilor pentru a face focul cu ele. Aduna numai vreascuri uscate, căzute la pământ, tocmai pentru că știa ce s-ar fi putut întâmpla dacă ar fi rupt o creangă verde. Seva, adică sângele copacului, ar fi picurat fără întrerupere până ce bietul copac ar fi murit. Pentru că nu voia să facă niciun rău copacilor, care pentru el erau ca și vii, ca oamenii, nu le rupea crengile niciodată și pentru nimic în lume.

Într-o zi, în timp ce căuta vreascuri uscate pe sub un copac înalt, tăietorul de lemne auzi o voce suspinând.

— Lipicioasă, lipicioasă este seva mea, pentru că ramurile mele sunt frânte...

Tăietorul de lemne se uită cu atenție la copac. Era un pin și-și dădu seama că cineva îi frânsese trei ramuri, iar seva lui curgea, cum curg lacrimile din ochii unui copil ce plânge îndurerat. Cu îndemânare, omul le îndreptă, spunând:

— Oooo, gingașe rămurele! Vă voi înfășură îndată, și seva se va opri.

Rupse o bucată din haina de pe el și bandajă rămurelele pinului. Nici nu termină bine de înfășurat și, din copac, începură să cadă bani de aur și de argint. Și căzură atât de mulți că aproape îl acoperiră pe tăietorul de lemne, uluit de tot ce se întâmplă. Când se dezmetici, se uită la copac și-i zâmbi în semn de mulțumire, după

care luă banii și-i duse acasă. Abia aici își dădu seama că era o sumă foarte mare și că devenise dintr-o dată foarte bogat datorită pinului, despre care toată lumea, în Japonia, știe că este simbolul prosperității. Cum se gândea el la toate astea, privind grămada de bani de aur, cineva apăru la fereastră. Se uită mai atent și desluși figura unui tăietor de lemne, care nu era nici mai arătos decât el și nici mai bun la suflet. Era cel care frânsese ramurile pinului. Când văzu banii, întrebă:

— Unde ai găsit atâția bani? Sunt foarte frumoși și strălucitori!

Tăietorul de lemne cel bun ridică banii în sus, în așa fel ca omul de la fereastră să-i vadă mai bine. Erau în formă ovală, cum se făceau pe atunci banii în Japonia, și umpluse cu ei cinci coșuri. Îi spuse apoi omului care se uita zăpăcit prin fereastră:

— I-am luat din pinul acela înalt. Din cel de colo! arată el spre copac.

— Hm! se miră tăietorul de lemne ce! rău și alergă îndată spre pinul cel bătrân.

Cum ajunse, pinul îi spuse:

— Lipicioasă, lipicioasă este seva mea! Atinge-mă și vei avea un șuvoi din ea!

— Oooo! E tocmai ce voiam eu, spuse omul cel rău, un torent de aur și argint.

Se ridică pe vârful picioarelor și rupse o creangă. Deodată, în loc de aur și argint, pinul dezlănțui un șuvoi de sevă lipicioasă, care-l acoperi din creștet până-n tălpi. Îi curse seva pe cap, pe mâini, pe picioare și, cum era așa de lipicioasă, omul cel rău nu se mai putu mișca. Strigă cât putu după ajutor, dar nu-l auzi nimeni. Rămase așa împietrit în rășina pinului patru zile, câte una pentru fiecare rămurică pe care o frânsese. După aceea seva se înmuie și omul cel rău cu greu se mai putu târî până acasă.

De-atunci el n-a mai rupt niciodată crengi dintr-un copac verde.

Sursa: *Povești nemuritoare*, vol. 55, 2000 [p. 135-138]

BASME ȘI POVESTIRI JAPONEZE (II)

[Culese din volumul „POVEȘTEA FRUMOASEI
HACIKAZUKI” - Basme japoneze¹⁷, Traducere de
Alexandru Ivănescu, Colecția BIBLIOTECA
PENTRU TOȚI, nr. 899, Editura Minerva, 1976]

¹⁷Corectura s-a făcut *fără scan de control*.

UNDE-I CAPĂTUL LUMII?

Se zice că odată, demult, păsării *karebinga*¹⁸ i s-a năzărit să zboare până la capătul lumii ridicat în văzduh de pe insula ei de baștină, Tanegașima, și s-a avântat în zbor iute ca săgeata peste marea cea mare.

A zburat *karebinga* șapte zile și șapte nopți în șir, iar în cea de-a opta zi a văzut un arbore înalt, cu o singură creangă. Arborele părea că crească chiar din adâncurile mării. A coborât *karebinga* pe creanga aceea, s-a odihnit, apoi a pornit iarăși la drum.

A zburat ea alte șapte zile și șapte nopți peste întinsurile mării și nu mică i-a fost mirarea văzând alt copac, aidoma cu cel dintâi. Tocmai poposise pe creangă, strângându-și aripile ostenite, când din adâncurile mării se auzi un glas:

— Hei, cine s-a cocoțat acolo?

Aripile păsării fremătară de spaimă:

— Sunt eu, pasărea *karebinga*. Dar tu cine ești?

— He-he-he-he! Eu sunt homarul cel mare.

...Crezuse, sărmana vietate, că s-a așezat pe o creangă, și când colo stătea pe mustața unui homar uriaș. O trecură fiorii.

— Ho-ho-ho-ho! râse homarul, asta-i marea cea mare, aici e casa mea. Dar tu încotro ai pornit?

— Vreau să ajung la capătul lumii.

La aceste cuvinte homarul își arcui spinarea și izbucni într-un râs nestăvilit:

¹⁸ Pasărea măiastră.

— He-he-he! Hi-hi-hi! Ho-ho-ho! Mai bine lasă-te păgubașă, nesăbuito! Ți-au trebuit șapte zile și șapte nopți ca să zbori de pe o mustață a mea pe cealaltă. Și tocmai tu vrei să ajungi la capătul lumii? Ha-ha-ha-ha!

Pasărea *karebinga* rămase cu ciocul căscat de uimire! Apoi, umilită și întristată”, părăsi gândul de-a mai ajunge la capătul lumii și porni înapoi spre insula Tanegașima.

Homarul însă, după ce o speriasse atât de strașnic, se bucură, zicându-și în sine: Eu și numai eu sunt vrednic să ajung până la capătul lumii”.

Și porni fără zăbavă la drum. Sărea cu mare hărnicie și fiecare săritură îl apropia de țintă cu o mie de ri¹⁹. Merse el astfel șapte zile și șapte nopți. În ziua a opta se simțea grozav de ostenit. Dar iată că, spre norocul lui, zări în mijlocul mării gura unei peșteri uriașe. Intră homarul în peșteră, se odihni bine, apoi purcese iarăși la drum, voiniceste: la fiecare săritură lăsa în urmă o mie de ri. După alte șapte zile și șapte nopți, dădu peste altă peșteră, asemănătoare cu cea dintâi. Bucuros, se vârî înăuntru și, trudit cum era, pe nesimțite îl fură somnul. Deodată se auzi de undeva un glas gros care-l făcu să tresară de spaimă:

— Cine-oi mai fi și tu, netrebnicule? Cum ai cutezat să intri în nara mea dreaptă? Răspunde, dacă nu vrei să teucid!

Homarul răspunse cu mustățile dârdâind:

— Sunt homarul cel mare. Dar tu cine zici că ești?

— O-ho-ho-ho! Eu sunt calcanul. Dar încotro ai pornit-o!

— Vreau să ajung la capătul lumii.

Peștera vie se zgudui ca de cutremur:

— Ha-ha-ha-ha! Ce gând nesăbuit! Vezi bine că ți-au trebuit șapte

¹⁹ ri - unitate de măsură japoneză; este egală cu 3,924 metri.

zile și șapte nopți să înoți de la nara mea stângă la cea dreaptă. Ascultă-mi sfatul, prichindelule, și fă calea îtoarsă.

Homarul bolborosi ceva neînțeles și, suflând nori de spumă, porni cu mare grabă îndărăt.

După ce homarul se mistui în depărtări, calcanul se gândi: „Sunt cea mai mare și mai puternică făptură. Pentru mine totul e cu putință. Cine-i mai vrednic ca mine să ajungă la capătul lumii?”

Și porni la drum fără să mai piardă vremea. Înotă fără răgaz șapte zile și șapte nopți. În ziua a opta îi apăru sub el fundul mării și se ivi din ape un țârm alb de nisip moale și întins ca-n palmă. Se odihni calcanul acolo, apoi se avântă iarăși la drum. După ce înotă alte șapte zile și șapte nopți, dădu de un alt țârm, la fel cu celălalt. Istovit, calcanul se întinse pe țârmul moale și albicios și ațipi numaidecât. Deodată răsună un glas atât de puternic, încât marea se învolbură ca de furtună:

— Hei, tu, nepoftitule, cum ai îndrăznit să te sui pe spinarea mea?

Calcanul începu să tremure și strigă înspăimântat:

— Eu sunt calcanul. Dar tu cine ești?

— Eu sunt caracatița. Ce vânt te-aduce pe-aici? întrebă caracatița pe un ton batjocoritor, și deodată îl învălui pe calcan într-un nor negru.

— Am pornit spre capătul lumii.

— Ha-ha-ha-ha, ce nerozie? Cum a putut să-ți treacă prin minte una ca asta? Plutești de șapte zile și șapte nopți într-una și tot n-ai trecut de spinarea mea. Mai bine părăsește gândul ăsta prostesc, până nu e prea târziu.

Calcanul de mare nu răspunse nimic. Se îtoarse cu coada spre caracatiță și porni înapo i, spre casă.

OCHII ȘERPOAICEI

Zice-se că trăia în vechime un tăietor de lemne pe nume Nihaci.

Odată, coborând el de pe munte, cum tocmai trecea printr-o poiană, zări ceva negru încolăcit în jurul unui copac și care se mișca de parcă era o vietate.

Nihaci nu era fricos din fire, dar simți că îl trec fiorii. Se opri și, uitându-se mai bine, rămase încremenit. O femeie necunoscută era legată de tulpina copacului cu o funie neagră. Tăietorul de lemne se apropie cu băgare de seamă, dar îl cuprinse și mai tare spaima: nu cu o frânghie era legată femeia de trunchi, ci chiar cu cosițele ei lungi și negre ca pana corbului. Ținea ochii închiși, de parcă și-ar fi pierdut simțirea. Nihaci se înduioșă, învingându-și sfiala și teama, desfăcu nodurile părului. Femeia căzu la pământ, dar după ce răsufală adânc își deschise ochii. Era tânără și nespus de frumoasă...

— Ce ți s-a întâmplat? Cine te-a năpăstuit atât de rău? o întrebă Nihaci.

Râuri de lacrimi porniră să curgă din ochii femeii. Și zadarnic o descusu tăietorul de lemne cu blândețe, căci ea nu scotea o vorbă, ci doar suspina întruna, cu fruntea plecată.

Flăcăul zăbovi cât zăbovi lângă dânsa, iar în cele din urmă, plin de nedumerire, voi să-și caute de drum.

Deodată, femeia se ridică și strigă după el:

— Oprește-te! Așteaptă puțin!

Nihaci întoarse capul, iar femeia continuă cu glas rugător:

— Nu mă lăsa singură în codru! Îngăduie să vin cu tine...

Nihaci nu izbutise să afle cine era femeia aceea, nici de unde se ivise, dar cum ai putea oare să părăsești o ființă în restriște? O luă cu sine și-i dădu adăpost în bordei.

Trăi femeia în coliba tăietorului de lemne o săptămână, două, dar niciodată nu aduse vorba despre ce i s-a întâmplat. Și apoi, Nihaci nici n-o mai iscodea: înțelesese și el că la mijloc trebuie să fie o taină.

După o vreme însă, flăcăul își luă inima-n dinți și-i zise:

— Ce-ar fi să te măriți cu mine? Îți voi purta de grijă întreaga viață, cu dragoste și credință.

— Îți sunt recunoscătoare că ți-ai oprit privirea asupra unei biete făpturi ca mine, răspunse străina. Primesc să fiu soția ta, dar mai întâi făgăduiește-mi că nu mă vei întreba nimic.

— Ce-a fost a fost, răspunse Nihaci. Pentru mine nu are nicio însemnătate. Nu te voi ispiți nicicând cu întrebări fără rost.

Nihaci o luă de nevastă și duseră un trai fericit. După un răstimp, tânără soție îl vesti că sub inimă are un prunc. Iar când îi veni sorocul să nască, îi spuse bărbatului:

— Ridică în jurul casei o îngrăditură înaltă. Dar vezi să nu care cumva să te uiți înăuntru când voi ieși eu în cale cu copilul în brațe.

Nihaci făcu întocmai: împrejmui coliba cu un gard înalt și rămase afară să aștepte, după se poruncise. Așteptă el o zi, două, trei, dar iată că începu să-l cuprindă îngrijorarea. Nu-și afla locul și pace. „O fi născut cu bine? se întreba. O mai fi trăind oare sărmana mea nevastă? Dar pruncul?”

Până la urmă nu-l mai rabdă inima, sfredeli în gard o găurică și se uită... Dar abia aruncă o privire, că i se tăiară picioarele de frică și simți că e gata, gata să leșine. În colibă era o șerpoaică uriașă, care înfășurase în inelele ei un prunc. Printr-o sfortare dincolo de puterile lui Nihaci își veni în fire și se îndepărtă buimac. Rătăci astfel multă vreme în neștire, căinând...

— Înseamnă că nevastă-mea nu e femeie, ci șerpoaică. Dar dacă m-am însurat cu ea, nu mai am ce face. Pesemne că așa mi-a fost scris... Vai mie! De ce n-am ascultat-o? De ce am privit, ca să-mi pierd liniștea pentru totdeauna?

Peste șapte zile, nevasta, cu ochii scăldați în lacrimi, ieși din casă purtând în brațe un fecior de toată frumusețea.

— Doar te rugasem, vai, cât te rugasem, să nu te uiți! Neascultarea ta ne-a adus nenorocirea și, iată, va trebui să-ți dezvălui taina... Află că zeul munților s-a mâniat atât aprig pe mine, încât m-a blestemat să mă schimb într-un șarpe uricios. Îmi era totuși îngăduit să iau când și când chip omenesc. Iar dacă aș fi întâlnit un prieten credincios, care să mă îndrăgească și care niciodată nu ți-ar fi încălcat cuvântul dat, aș fi rămas pururea cu înfățișare omenească. Dar tu n-ai știut să-ți ții promisiunea. De-acum sunt osândită să rămân șerpoaică, pentru totdeauna. Rămâi cu bine, Nihaci! Eu voi trebui să viețuiesc pe fundul lacului acela de munte. Ai grijă de copilul nostru, veghează-l și ocrotește-l!

Nihaci văzu cu uimire și groază cum femeia se schimbă până la jumătate în șarpe: în loc picioare îi crescuse o coadă solzoasă și încolăcită. Omul luă copilul în brațe și îngână:

— Mă părăsești, fie... Dar cum o să cresc eu singur un copil de țâță? Cu ce-o să-l hrănesc?

— De câte ori va începe să plângă, dă-i asta. O să-i înlocuiască laptele meu.

Spunând aceasta, femeia își scoase ochiul stâng și-l puse în palma bărbatului, apoi se fă nevăzută. În locul ei rămase șerpoaica. Și cu singuru-i ochi, șerpoaica se uită lung la mâhnitul Nihaci, ca spre a-și lua rămas bun și, încet, porni să se târască înspre lacul de munte.

Tăietorul de lemne își boteză fiul Botaro și îl îngriji cum se pricepu și el mai bine. Când începea pruncul să plângă, îi ducea la

gură ochiul fostei sale neveste. Se vede treaba că ochiul acela păstra în el întreaga căldură și duiosie a sânului de mamă, căci copilul îndată se liniștea fericit. Dar iată că ochiul începu să scadă, se făcu tot mai mic, iar în cele din urmă se topi cu totul. Micul Botaro începu să plângă amarnic.

Taică-său căuta și îi dădea ba una, ba alta zadarnic. Zbuciumul acesta îl istovi cu totul pe Nihaci. Își legă copilul în spate și porni să caute lacul de munte. Rătăci multă vreme prin păduri și stâncării, până când, deodată, înaintea lui, într-o vale întunecată, zări apa albastră a lacului. Se apropie de țărm și strigă:

— Unde ești oare, mamă a micului Botaro? Răspunde, arată-te! Am venit cu feciorul tău!

Apa se învolbură și din adâncuri se ivi un șarpe uriaș, cu un singur ochi. Nihaci grăi:

— Copilul nostru e flămând și nu mai conținește cu plânsul. De când ai plecat, s-a hrănit numai cu ochiul tău. Dar ochiul a secătuit, și mi-e teamă să nu piară de foame. Îndură-te de el, dă-i și ochiul celălalt.

— Bine, am să i-l dau și pe celălalt, răspunse cu mare tristețe șerpoaica. Dar voi rămân oarbă și n-am să mai pot deosebi zorile de asfințit. De aceea, rogu-te, pune un clopot a ici, pe malul lacului, și sună-l în fiecare dimineață și în fiecare seară. Astfel o să știu că s-a ivit o nouă zi, ori că a coborât întunericul.

Își scoase de sub pleoapă ochiul drept și i-l dete lui Botaro, care scâncea întruna. Apoi spuse:

— Ai grijă de copilul nostru, bărbate. Tare mi-e greu să mă despart de voi, dar n-am încotro, mă apasă blestemul necruțător. Voi purta însă de grijă și mai departe odorului nostru.

Atunci, din orbitele goale i se prelinseseră două lacrimi de sânge, apoi trupul ei uriaș pieri în străfunduri. Copilul duse lacom la gură

ochiul mamei, liniștindu-se ca prin minune.

Nihaci ceru de la templul vecin un clopot mare, îl atârnă de o creangă lângă lacul din munți și începu să-l sune în fiecare dimineață și în fiecare seară.

În felul acesta, șerpoaica știa că a răsărit soarele, ori că s-a lăsat iarăși noaptea pe pământ.

Când isprăvi și cel de-al doilea ochi, Botaro crescuse mare de-acum, era atât de zdravăn și de puternic, încât toți se minunau.

Odată, pe când împlinise zece ani și se juca voios cu copiii din sat, în mintea lui încolți un gând stăruitor, care nu-i mai dădu pace: „Fiecare dintre băieții aceștia are o mamă. E de ce nu am?”

Începu să-l descoase pe Nihaci, care, înduplecându-se în cele din urmă, îi povesti totul.

Băiatul își spuse în sine cu hotărâre: „Chiar dacă mama mea e o șerpoaică feroasă, tot vreau să o văd, fiindcă ea este cea care mi-a dat viață”.

A doua zi în zori, Botaro ieși tiptil din casă și porni către lacul de munte.

Se opri la țârm și strigă din răspuțeri:

— Mamă, mamă, arată-te! Sunt eu, Botaro, fiul tău!

Apa se învolbură și din adâncuri se arătă marea șerpoaică oarbă. Mai întâi, băiatul se sperie și dădu să o ia la fugă. Dar deodată își aminti că, din dragoste pentru el, maică-sa și-a jertfit lumina ochilor. Se întoarse grabnic și, luând șerpoaica de gât, începu să plângă și să șoptească:

— Mamă, măicuța mea scumpă...

Lacrimile copilului se prelinseră peste orbitele goale ale șerpoaicei și în aceeași clipă ea își recapătă vederea, schimbându-se deodată în femeia care fusese odinioară.

— Botaro, Botaro, n-ai șovăit, nu ți-a fost frică să vii singur în

adâncul codrului și să mă strângi la piept! Nu te-ai temut de înfățișarea mea hâdă... Iată, blestemul zeului munților și-a pierdut puterea asupra-mi și mi-am redobândit pentru totdeauna chipul omenesc.

Cu aceste vorbe, mama își îmbrățișă strâns feciorul și porniră veseli spre casă. Din ziua aceea trăiră tustrei fericiți și rămaseră împreună toată viața.

POVESTEA GÂNDACILOR AURII

Demult, demult de tot, trăia la poalele muntelui Hikoizan un om sărman, pe nume Tokubei. Toată viața muncise Tokubei plin de hărnicie, dar iată că acum spre bătrânețe îl doborî o boală nemiloasă. Din ziua aceea sărăcia se cuibărise și mai amarnic în coliba lui. O singură întrebare își punea în fiecare zi: „Muri-voi oare astăzi, de foame, sau am să mă mai chinuiesc așa până mâine?” Omul era văduv. De pe urma răposatei neveste îi rămăseseră doi copii: un băiat și o fată. Într-o zi îi chemă la căpătâiul său și le spuse cu lacrimi în ochi:

— Dragii mei, iertați-mă că nu mai sunt în stare să vă agonisesc hrana zilnică. Vedeți și cum zac aici, sleit de puteri...

— Nu-ți mai face inimă rea, iubite tată, îi răspunse fiul, pe nume Ghenkici. Nu te mai gândi la noi. Singurul lucru care ne mânănește e că nu-ți putem cumpăra leacuri, să te tămăduim mai degrabă. Am răbda bucuroși orice, numai să te vedem iarăși sănătos. Apoi adaogă după câteva clipe de gândire: Chiar astăzi am să mă duc la unchiul Gonza și o să-l rog să ne împrumute niște bani. Cu banii aceștia tu te vei face bine, iar surioara Yuki nu va mai scânci de foame.

— Vai, fiule, zise omul cu tristețe, ai uitat oare că acest Gonza e un zgârcit fără pereche? Mi-e frate într-adevăr, dar are un suflet de câine. Când biată maică-ta era pe moarte, Gonza n-a vrut măcar să vină s-o vadă. Iar acum, deși știe bine că sunt bolnav pe patul morții, nici nu s sinchisește. Nu, nu bani vei căpăta de la el, ci doar cuvinte de ocară. Pentru un bănuț de aramă, Gonza ar fi gata să se spânzure.

— Dar nici așa nu putem sta, așteptând moartea!

— Ce alta putem face, bietul meu copil?

— Las' pe mine, tată.

Și zicând acestea, Ghenkici ieși grăbit din casă. Afară ploua cu găleata. Nici el nu știa prea bine încotro s-o apuce. În fața tatălui se arătase încrezător și hotărât, dar acum își simțea inima plină de neliniște. Pe nesimțite, pașii îl purtară până-n pragul casei lui Gonza. Poate că, tot unchiul se va milostivi de noi, își zise. Doar n-o fi având inima atât de împietrită.”

Însă toate se întâmplară după cum prevăzuse tatăl.

Posomorâtul Gonza nici nu voi să-l asculte până la capăt:

— Și de ce-ai venit tocmai la mine? Nu am bani pentru calici ca voi. Hai, șterge-o!

— Unchiule, pentru datoria aceasta îți voi munci zi și noapte, cât socotești dumneata. Nu înțelegeți că tata e pe moarte?

— Unii mor, alții trăiesc. Eu nu pot schimba ursita. Hai, pleacă mai repede din casa mea. Ah, netrebnicule, ia te uită cum mi-ai murdărit tatami²⁰-ul cu încălțările tale! Afară!

Sărmanul Ghenkici ieși eu capul plecat. Cu ochii aburiți de ceața durerii și deznădejdi i, rătăci multă vreme în neștire. Se dezmetici în mijlocul unei păduri. Nu-și dădea seama unde me se află. De pe crengile brazilor și criptomereilor²¹ cădeau picături grele, ca și cum întreaga fire ar fi plâns de mila lui. Deodată auzi un glas blajin care-l striga:

²⁰ *Tatami* - Casele japoneze (inclusiv unele apartamente din marile blocuri) sunt pardosite cu o rogojină (groasă de circa 7 cm), confecționată din paie de orez; această rogojină se numește tatami. Pe tatami, direct, se așază saltele obișnuite pe care dorm japonezii.

²¹ *Cryptomeria japonica* - arbore peren, din familia coniferelor, originar din Extremul-Orient.

— Oprește-te, Ghenkici! încotro?

— Cine mă strigă? întrebă surprins băiatul.

În mijlocul cărării se ivi ca din pământ un bătrân înalt, cu barba căruntă. În mână avea gheata²² de lemn, prăpădite și murdare.

— De ce plângi? îl iscodi moșneagul.

— Fiindcă am mare nevoie de bani și nu găsesc nicăieri.

— Și ce vrei să faci cu banii?

— Să cumpăr leacuri și câțiva pumni de orez.

— Pentru tine ai nevoie de toate acestea sau pentru altcineva?

— Dacă mi-ar fi trebuit mie, n-ai fi văzut vreo lacrimă în ochii mei, moșule. Dar tata e bolnav și lipsit de puteri, iar surioara mea rabdă de foame.

— Dacă-i așa, atunci primește în dar încălțățile acestea, zise bătrânul, întinzându-i sandalele de lemn.

— Ce să fac cu ele? întrebă copilul dezamăgit.

— Sandalele îți vor aduce banii de care ai nevoie. Încalță-le numai și vei vedea. La fiecare pas o să vezi cum răsar galbenii de sub tălpile lor. Însă fii cu luare-aminte: dacă vreodată te vei lăsa ispășit de lăcomie și vei râvni aurul numai pentru tine, ți se va întâmpla o mare nenorocire. Să nu uiți asta! Iar acum grăbește-te să ajungi la tatăl tău și la sora ta!

Zicând acestea, unchiașul se făcu nevăzut. „Te pomenești că mi s-a năzărit”, își spuse Ghenkici uitându-se buimac pe cărare. Dar sandalele din mâna lui mărturiseau că bătrânul nu fusese o nălucire.

Porni spre casă plin de nerăbdare, iar de îndată ce intră în colibă își puse sandalele în picioare făcând câțiva pași. Sub tălpile lui banii de aur luceau ca niște stele...

Cu banii aceștia, Ghenkici cumpără leacuri și mâncare din belșug.

²² Sandale cu talpa de lemn.

Tatăl se tămădui în curând iar surioara Yuki nu mai plânse niciodată de foame. Trăiau tustrei fericiți, cu înțeleaptă cumpătare.

Vestea despre încălțările vrăjite se răspândi însă iute în tot ținutul. Unul după altul oamenii veneau la ușa lui Ghenkici să-i ceară împrumut sandalele de lemn. Și tuturor băiatul le punea aceeași întrebare:

— Ai nevoie de banii aceștia pentru tine însuși sau pentru altcineva?

Numai după ce se încredința că omul nu e lacom de avuție și că vrea doar să aline suferința altora, îi dădea încălțările jinduite.

Dar într-o zi iată că auziră în prag un glas mieros:

— Acasă ești, frățioare? Sunt eu, Gonza, am venit să văd cum o mai duci. O, dragul meu nepot, ce mare și voinic te-ai făcut! După cum văd, tare bine vă mai merge. Iar eu, ca prostul, îmi făceam griji din cauza voastră. Cum te simți, iubite frate? Zdravăn, în putere? ... Păzește-ți sănătatea, că-i mai de preț ca aurul.

Tokubei îl privi lung:

— Ce vânt te-aduce pe la noi, frate Gonza?

— Păi cum, nu era firesc să mă îngrijoreze soarta, fratelui meu bolnav?

Gonza vorbea cu Tokubei, dar nici nu-se uita la dânsul; privirile lui lacome rămâneau nedezlipite de sandalele fermecate. Tokubei clătină din cap cu amărăciune:

— Înțeleg eu prea bine de ce-ai venit. Nu grija față de mine te-a îndemnat să-mi păsești pragul, ci ispitirea aurului. Hain suflet mai ai! Vezi-ți de drum, Gonza.

— He, he, he, râse zgârcitul, tu uiți pesemne, iubite frate, că sandalele nici nu sunt ale tale, ci ale fiului tău Ghenkici. Ție nu ți-am cerut nimic. Apoi, întorcându-se către băiat: Bunul, dragul meu Ghenkici, orice s-ar spune, eu sunt singurul tău unchi, împrumută-

mi sandalele numai pentru o singură noapte.

— Pentru o singură noapte, unchiule? Eu ți le-aș da bucuros, dar...

— Lasă, Ghenkici. Nu-l mai întreba nimic, dă-i sandalele, porunci Tokubei.

Nici nu sfârșise bine vorba tatăl băiatului, că Gonza înșfacă sandalele de pe tokonoma²³ și o luă la fugă spre casă de-i sfârâiau călcâiele. Ghenkici rămase câtăva vreme pe gânduri, apoi zise:

— Mă tem să nu i se întâmple ceva rău unchiului Gonza. Doar știi și tu, tată, ce-a spus moșneagul din pădure: „Asupra celui ce va încălța sandalele mânat de lăcomie, se va abate o mare nenorocire”. Alerg după el!

Ghenkici porni în goană către casa lui Gonza. Păși plin de neliniște pragul și, ce să-i văzură ochii? În mijlocul odăii se înălța o movilă de galbeni, pretutindeni erau risipiți galbeni, iar printre ei mișuna cu iuțeală un gândac, un gândăcel mic de tot, sclipitor ca aurul. Era tot ce mai rămăsese din lacomul Gonza.

De atunci s-au ivit pe lume gândacii aurii.

²³ *Tokonoma* - în casele japoneze, o firidă în perete, un fel de altar al familiei, în care era plasată imaginea lui Buda, împreună cu un aranjament floral, o pictură și tămâie zindă. Înaintea tokonomei erau invocați zeii. Tot aici se păstrează și obiectele de preț.

FECIORAȘUL-MELC

Trăia odată un bogătaș în cămările căruia se adunaseră avuții fără seamăn. Jur împrejurul lui lanurile de orez se întindeau până departe, la poalele munților. Bogătașul putea să-și îngăduie tot ce-i poftea inima.

Pe moșia lui trăia un țăran mai sărac decât un cerșetor. Din hornul colibei lui aproape niciodată nu se vedea ieșind fumul. Din zori până seara țăranul lucra împreună cu nevasta lui ogorul stăpânului, dar tot nu izbutea să scape de sărăcie.

Dar ceea ce îl întrista mai mult era că, deși trecuseră amândoi de jumătatea vieții, nu avuseseră parte de copii. Se întorcea țăranul cu nevasta lui în bordeiul pustiu și oftau amândoi:

— Ehei, dacă ni s-ar naște un copil, fie cât de mic, măcar cât o broscuță, măcar cât un melc, cât un melcușor...

Într-o zi, nevasta țăranului se duse să plivească buruienile din câmpul de orez. Cum stătea ea astfel cu picioarele în apă, plivind buruienile, se rugă din adâncul sufletului:

— Rogu-te, zeu al apelor de pe lanurile de orez, dăruiește-mi un copil, măcar cât melcușorul ăla de colo...

Deodată simți o durere puternică în pânțece. Parcă ar fi înjunghiat-o cineva cu cuțitul. Răbdă ea cât răbdă, însă durerea se făcea tot mai amarnică. Se întoarse acasă.

Țăranul se sperie, încercă toate leacurile pe care cunoștea el, dar nu ajutară la nimic. Ar fi chemat un vraci, dar n-aveau nicio lețcaie în casă. Ce era să facă? Omul își pierdu capul. Din fericire, se

nimerise să aibă drept vecină o moașă. Moașa veni, văzu bolnava și a zis:

— Păi nu vezi că e gata să nască?

Cei doi se bucurară nespuse. Aprinseră iute focul în fața tokonomei și începură să-l roage pe zeul apelor ca odrasla lor să vină cu bine pe lume. În scurt timp, soția născu feciorașul dorit: un melcușor cât unghia...

Țăranul se întristă mai întâi, dar apoi își zise:

— Copilul a venit pe lume în urma rugămintilor noastre către zeul apelor. Mare, mic, e feciorașul nostru drag!

Umplură cu apă o ceașcă, puseră melcul înăuntru și așezară ceașca pe tokonoma.

Trecură astfel douăzeci de ani.

Feciorașul-melc nu crescuse deloc și nu rostise măcar o vorbă. Dar de mâncat, mânca la fel de mult ca un om în toată firea.

Într-o zi, țăranul trebuia să-i ducă stăpânului dijma cuvenită. Puse, așadar, sacii grei orez pe spinarea cailor și oftă cu amărăciune:

— Ce-i drept, zeul apelor ne-a ascultat rugăciunea și ne-a trimis feciorașul râvnit. O, cât ne-am mai bucurat! Numai că feciorașul ăsta e un biet melc. Ce folos avem de la un asemenea copil? Toată viața am muncit din greu, fără să-mi cruț puterile, iar acum, la bătrânețe, sunt nevoit să agonisesc tot de unul singur hrana familiei...

Deodată, de undeva se auzi un glas:

— Nu te întrista, tăicuță, astăzi mă voi duce eu în locul tău la stăpân cu sacii de orez.

Țăranul se uită împrejur, dar nu văzu pe nimeni, întrebă mirat și speriat:

— Cine vorbește cu mine?

— Eu sunt, tăicuță! M-ai hrănit atâta vreme și iaca, a venit sorocul să-ți mai port și e grijă, să ies și eu în lume. Astăzi voi duce eu în

locul tău dijma stăpânului.

— Prea bine. Dar cum ai să mâi tu caii, fiule?

— Nu te îngriji de asta, tăicuță. Tu așează-mă sus, pe sacii cu orez, și ai să vezi. Calu-n frunte va merge ascultător, după îndemnul meu, iar pe urmele lui vor merge și ceilalți doi răspunse feciorașul-melc.

Tare se mai minună bătrânul! Vreme de douăzeci de ani fiul lui nu scosese nicio vorbă, iar acum grăia limpede și răspicat, ba, colac peste pupăză, voia să se ducă singur cu dijma la stăpân.

„Hm, își zise țăranul în sine. Cel care-mi vorbește e doar feciorul meu, trimis de zeul apelor. Dacă m-aș împotrivi, aș săvârși un păcat.”

Încarcă el sacii cu orez pe samarele celor trei cai, apoi luă ceașca de pe tokonoma, în care trăia feciorașul-melc. Și o așează cu grijă pe spinarea unuia dintre cai, între sacii cu orez.

Feciorașul strigă:

— Rămas bun, tată și mamă!

Apoi începu să mâne caii cu strășnicie, de parcă toată viața lui numai asta făcuse:

— Hii! Hii! Haide, căluților, zoriți la drum!

Caii porniră ageri la drum, iar feciorașul-melc îi îndemna întruna, cât îl ținea gura. Țăranul se despărți de fecior cu inima strânsă și neliniștită. Rămase multă vreme în poartă, uitându-se urma lui.

Feciorașul-melc își vedea liniștit de drum. De cum ajungea la câte-un pod sau la câte-un stăvilar, striga din răspuțeri, de parcă ar fi fost un surugiu de poștă:

— Hii! Hiii!

Apoi începu să cânte vesel vechiul cântec al surugiilor. Glasul îi era limpede și înalt.

Caii mergeau în pas cu cântecul, sunându-și clopoțeii.

Drumeții care-i ieșeau în cale și țăranii care se nimeriseră să

lucreze pe câmp se minuna grozav auzind un glas atât de frumos și de limpede, dar fără să vadă pe nimeni. „Ăștia sunt caii moșului, își ziceau. Mârtoagele astea nu-și au pereche de prăpădite ce sunt. Dar cine le mână oare, cine cântă atât de frumos? Multe minuni mai sunt pe lume!”

Tatăl se uită după fecioraș până nu-l mai văzu, apoi fugi în casă. Se închină la tokonoma cu nevasta, rugându-se fierbinte:

— Ascultă-ne, zeu al apelor de pe câmpurile de orez! Până astăzi nici n-am știut ce fecior minunat ne-ai trimis și nu l-am prețuit cum se cuvenea. Ne rugăm din toată inima să-l ocrotești în drumurile lui.

Iar feciorașul-melc își vedea de drum, mânând caii cu hărnicie.

În curând ajunse la poarta bogătașului. Slugile îi ieșiră înainte, deschizând poarta. Dar o deschiseră, mai să nu-și creadă ochilor: gloabele stăteau cu samarele în spinare, dar pe lângă ele nu se afla nimeni. Deodată, din spinarea unui cal răsună un glas de parcă ar fi vorbit chiar sacul cu orez:

— Hei, slujitorilor! Am adus dijma cuvenită stăpânului. Ajutați-mă să dau jos sacii de pe cai.

— Dar cine vorbește acolo? Că noi nu vedem pe nimeni!

Se uitară ei cu luare-aminte și între saci zăriră un melcușor. Acesta le grăi cu glas omenesc:

— După cum vedeți, nu-s prea voinic și nu pot să dau sacii jos. Faceți voi treaba asta. Iar pe mine puneți-mă ușurel pe cerdac. Dar băgați de seamă să nu mă scăpați ori să nu mă striviți!

Slugile se speriară și-l strigară pe bogătaș:

— Stăpâne, ieși degrabă să vezi minunea! Un melcușor care vorbește cu glas omenesc! Ți-a adus dijma...

La strigătele lor ieși însuși boierul. Se încredință îndată că nu mințeau. După el, ieșiră și alții, minunându-se care mai de care.

La porunca melcușorului, slugile dădură sacii jos de pe cai, îi

hrănire, îi adăpară, apoi puseră orezul în hambar. Pe melc îl poftiră în casă cu mare cinste și-i puseră dinainte felurite bucate, pe o măsură²⁴. Feciorașul-melc se urcă îndată pe marginea măsuței. Nimeni nu-l vedea cum mânca. Bețișoarele²⁵ rămaseră nemișcate toată vremea, dar castroanele se goliră cât ai clipi. Se uitară: niciun bob de orez! Strachina cu ciorbă era și ea goală. Dispăruse și peștele!

În cele din urmă, feciorașul-melc spuse:

— Mulțumesc din inimă, cinstite gazde, pentru bucatele gustoase. Acum, tare-aș mai bea un ceai!

Bogătașul auzise el mai de mult că țăranul și nevasta lui au un fecioraș-melc, dăruit de zeul apelor. Dar oamenii spuneau că de când a venit pe lume, melcușorul n-a scos o vorbă și nu-i bun de nicio treabă: zace în ceașca lui cu apă de pe tokonoma. Dar se vede că nu er a tocmai așa. Iată, feciorașul-melc venise la ei în ospete, grația cu glas omenesc, ba încă se pricepea să și lucreze.

„În casa mea ar trebui să fie locul unei asemenea comori! gândi bogătașul. Cum aș face să-l aduc aici la mine, pentru totdeauna?”

Apoi spuse cu voce blândă, mieroasă:

— Preacinstite melc, familiile noastre se cunosc de mult și au fost prietene totdeauna. Eu cred că n-ar strica să devenim neamuri. Am două fete. La-o de nevestă pe cea care-ți va plăcea mai mult!

Auzind aceasta, feciorașul-melc întrebă plin de bucurie:

— Vorbești serios, stăpâne, sau vrei doar să glumești cu mine?

— Vorbesc serios. Dacă vrei, chiar și-acum ți-o dau de soție pe

²⁴ În Japonia, mâncarea este servită uneori pe măsuțe joase, denumite O-zen. Aceste măsuțe se așază în fața fiecărui oaspete.

²⁵ Japonezii servesc toate felurile de mâncare cu două bețișoare, numite hași - *hashi* (inclusiv supă: ei sorb partea lichidă, iar bucățile de carne sau de zarzavat le „pescuiesc” cu aceste bețișoare); servirea mesei cu aceste bețișoare presupune o anumită dexteritate, ușor de obținut cu timpul.

una dintre fiicele mele, își întări bogătașul vorbele.

În vremea aceasta, tatăl și mama melcușorului nu-și mai aflau locul de atâta îngrijorare.

— Mult mai întârzie feciorașul nostru! Nu i s-o fi întâmplat oare ceva rău? N-o fi pățit ce pe drum?

Deodată, la poartă se auziră clopoței cailor.

Feciorașul-melc se întorsese acasă vesel nevoie-mare. Pe una dintre mârtoage călărea el, iar pe celelalte două le mâna cu voioșie. Mama așternu masa cu grabă mare. În timpul cinei, feciorașul începu să le povestească:

— Stăpânul îmi dă de nevestă pe una dintre fetele lui...

Părinții strigară:

— Una ca asta nu-i cu putință!

Dar pe urmă chibzuiră că feciorul lor nu-i un fitecine. E un flăcău năzdrăvan! Cu un astfel de fecior totul se poate.

— Prea bine, spuseră, o să trimitem o pețitoare la casa stăpânului. Atunci vom afla dacă a vorbit serios.

O trimiseră ca pețitoare chiar pe mătușa feciorașului-melc. Bogătașul era hotărât să-și țină promisiunea. Le chemă la el pe amândouă fetele și le întrebă:

— Care dintre voi vrea să-l ia de bărbat pe feciorașul-melc?

Cea mai mare bătu furioasă din picior:

— Nu cumva mă crezi smintită? Sunt oare cea mai prăpădită fată din lume, să iau de bărbat o lighioană scârboasă? O jivină de apă? Să știi de bine că mor și nu-l iau!

Cea mică glăsui însă blajină și voioasă:

— Nu te întrista, tăicuță. Dacă ai apucat să făgăduiești că-i vei da melcului drept soață una dintre noi, primesc să fiu eu aceea.

Și așa rămase. Pețitorea se întoarse la țaran cu vestea cea bună.

Curând, slugile aduseră averea nurorii, încărcată pe șapte cai. Pe

șapte târgi aduseră o mulțime de sipete și lucruri de prin casă. Cum în sârmanul bordei nu era loc pentru atâtea bogății, tatăl fetei trebui să zidească o cămară unde puseră zestrea.

În casa țăranului nu se aflau decât pereții goi. Nu avură nici măcar pe cine să cheme la nuntă. Pe mireasă o întâmpinară socrul cu soacra și mătușa pețitoare. Iar drept oaspeți veni doar o vecină bătrână.

Părinții se încredințară că au dobândit o noră frumoasă și iubitoare.

Mult se mai bucurară de norocul care dăduse peste feciorașul melc. Nora începu să-i slujească pe bătrâni ca o fiică devotată.

Dădea ajutor și în gospodărie și la câmp, astfel că de-atunci încolo bătrânii începură s-o ducă mai bine.

După obicei, la scurtă vreme după nuntă, tânăra nevestă trebui să meargă în ospeție la templu. Aleseră pentru asta cea de-a opta zi a lunii Iepurelui²⁶, când se sărbătorea ziua lui Buda vindecătorul, ocrotitorul aceluia sat. Florile de vișin abia se iviseră pe ram, când ia la căsosi și ziua hotărâtă.

Dorind să se bucure din plin de sărbătoare, tânăra nevestă se scoase din ladă cel mai de preț chimonou²⁷ - și se făcu atât de frumoasă, încât nicio zână nu s putea asemui cu ea. Sfârșind găteala, îi spuse bărbatului-melc:

— Vino și tu cu mine, căci vreau să împărțim toate bucuriile!

— Bine, o să vin. Astăzi e o zi frumoasă. Toată iarna am stat pe-acasă, așa încât o să-mi plăcere să mai văd lumea, să mă mai dezmořtesc oleacă.

²⁶ Luna iepurelui - a patra lună din an - corespunde aproximativ lunii mai.

²⁷ *Chimono* - denumire generică pentru îmbrăcăminte (în limba japoneză: kiru= a îmbrăca; ono = lucru). Această îmbrăcăminte tradițională japoneză - costum național - este purtată atât la țară, bineînțeles, cât și la oraș.

Tânăra nevestă vâri grijulie melcul după obi²⁸-ul ei de sărbătoare și porni la drum. Tot m ea așa, vorbea întruna cu bărbatul, iar cei cu care se întâlnea pe drum se uitau lung la ea:

— O fată atât de frumoasă și ia te uită cum mai vorbește și mai râde singură! Pesemne că și-a pierdut mințile, sărmana.

Tânăra ajunse la porțile sfinte ale templului lui Buda vindecătorul. Atunci melcul îi spuse:

— Dincolo de aceste porți nu-mi este îngăduit să trec. Tu intră în templu, iar eu te voi aștepta aici, la marginea lanului de orez.

— Fie cum spui, însă fii cu luare-aminte să nu te înhațe vreun corb. Eu mă voi întoarce repede, spuse tânăra soție și porni să urce dealul către pagodă.

Se închină ea acolo, apoi se grăbi să se întoarcă. Dar când colo, ia-l pe bărbățul-melc de nu-i! Speriată, tânăra nevestă începu să-l caute încolo și-ncoace, dar nu-l află nicăieri.

„Nu l-a înșfăcat vreun corb flămând? Nu cumva i-o fi spart căsuța cu ciocul lui puternic? se-ntrebă ea neliniștită. Sau poate că a căzut în apa câmpului cu orez... Acolo sunt melci câtă frunză și iarbă! Cum o să-l mai găsesc oare?”

Intră în apă până la genunchi și începu să scoată unul după altul melcii care mișunau pe-acolo și privea cu băgare de seamă, dar nici unul dintre ei nu era bărbățul cel drag. Arunca unul și scotea altul. Căuta întruna, cântând cu mâhnire:

*„Melc, melc, melcușor,
Bărbățul meu iubit,
Mi te caut fără spor,
Spune-mi unde ai pierit?”*

²⁸ *Obi* - una din piesele de bază ale îmbrăcăminteii japoneze un fel de cingătoare care se înfășoară în jurul mijlocului, peste chimono.

*Poate corbul cel flămând
Te-a găsit, te-a înșfăcat
Și cu pliscul scociorând,
Casa mică ți-a crăpat..."*

Fața îi era stropită de noroi, mânecile și poalele chimonoului i se udaseră de tot, dar ea căuta întruna prin apă.

Curând se lăsă noaptea. Oamenii se întorceau pe la casele lor. Se uitau cu tristețe la tânăra femeie, căinând-o din adâncul inimii:

— Mare nenorocire! O făptură atât de frumoasă și cu mințile rătăcite...

Soția căută multă vreme, dar zadarnic. „Acum se gândi ea, totul s-a sfârșit! Dragul meu melcușor nu mai e în viață. Ce-mi rămâne de făcut? Am să mă arunc în bulboana cea mai adâncă și o să mă omor.” În timp ce se pregătea să se arunce în apă, cineva îi strigă:

— Oprește-te! Ce vrei să faci?

Se uită soția și văzu înaintea ei un flăcău frumos, cu o pălărie largă, trasă pe ochi. La buze avea un fluier. Tânăra îi povesti tot ce i se întâmplase.

— Vreau să-mi pun capăt zilelor, spuse ea plângând. La ce bun să mai trăiesc, dacă l-am pierdut pe scumpul meu soțior melcușor?

— Dacă-i așa, răspunse tânărul, n-ai de ce să fii întristată. Eu sunt cel pe care-l cauți!

Mai întâi, soția nu voi să-i dea crezare.

— Nu-i de mirare că nu mă recunoști, spuse flăcăul. Zeul apelor din lanul de orez m-a dăruit părinților mei în chip de melc. Astăzi însă, datorită credinței și iubirii tale, am devenit ființă omenească.

Tinerii porniră spre casă. Bărbatul își sorbea din ochi nevasta. Iar ei îi mersese la inimă flăcăul cel frumos!

Bătrânii se bucurară nespus. Niciun basm, nicio poveste din

vechime nu pomenea despre vreo fericire atât de mare...

Feciorașul-melc le arată totdeauna părinților o grijă iubitoare și o cinstire aleasă, iar e mătușa pețitoare o dădu de nevastă unui văduv dintr-o familie înstărită. N-o uită nici pe vecina bătrână, care fusese poftită la nuntă. Pe toți îi dăruie cu câte ceva, tuturor le împărți câte cava.

CASA PRIVIGHETORILOR

Demult, demult, de tot, trăia lângă o pădure un tăietor de lemne tare sărac. În fiecare zi colinda pădurea și doboră copaci, agonisindu-și traiul cu trudă.

Odată, veni la sălașul lui din codru o fată necunoscută. Avea față albă și se ferea de soare cu o umbrelă mare. Tăietorul de lemne se uită la ea cu răsuflarea oprită. „Cum de se află pe lume asemenea frumusețe? își zise. Ehei, dacă una ca asta s-ar învoi să-mi fie nevastă...”

— Îngăduie să mă odihnesc în coliba ta, îl rugă fata.

— Cât îți poștește inima! Intră...

Începură să grăiască amândoi. Fata îl întrebă:

— N-ai vrea să mă iei de nevastă? Îmi place înfățișarea ta. Am o casă mare și frumoasă, hai la mine.

— Bine-ar fi... Eu sunt mezinul familiei și nu moștenesc nimic de la tata. Iar pământ avem o fâșie cât fruntea de pisică.

— Atunci nu mai sta pe gânduri, vino cu mine. Nu va trebui să mai ai grijă de nimic.

Tăietorul își luă cu sine tot avutul - securea și fierăstrăul - și porni în urma fetei pe cărarea care se pierdea în adâncul pădurii.

Merseră ei cât merseră, dar de la o vreme pe tăietorul de lemne îl cuprinse osteneala:

— Ei, fată frumoasă, mai e mult până la casa ta?

— Ce să-i faci, nu stau prea aproape. Casa mea se afla după muntele care se zărește în spatele munților aceia.

Tăietorul nu mai zise nimic și porni mai departe, după fată.

Trecură de-un munte, de al doilea, de al treilea și ajunseră la un lac albastru. Chiar pe malul lacului era o casă frumoasă, cu acoperișul înalt și ținut.

— Iată, am sosit, spuse fata. Intră și fii binevenit, stăpâne.

Tăietorul de lemne păși pragul, uitându-se în toate părțile. Odăile casei erau încăpătoare și împodobite, dar înăuntru niciun suflet de om. Cu toate acestea, ceainicul fierbea pe foc zornăindu-și capacul, iar în baie se afla gata pregătită cada de lemn cu apă fierbinte. Se scaldă el, iar când sfârși, ce să vezi, măsuța cu bucate se și ivi dinaintea lui!²⁹ Niciodată nu mâncase tăietorul de lemne un orez atât de alb, niciodată nu băuse un vin atât de gustos.

Se însură cu fata și trăi cu ea fericit și fără grijă. Nimic nu-i lipsea, n-avea decât să zică, că toate îi veneau de-a gata. După un timp, li se născu un fecioraș frumos. Într-o bună zi nevasta îi spuse:

— De mult nu mi-am mai văzut părinții. Vreau să mă duc la ei în ospetie, să le arăt pe nepot și să le bucur inima. Tu rămâi să păzești casa. Iată aici douăsprezece chei, de la douăsprezece cămări. Pe unsprezece poți să le deschizi și să intri în ele, dar nu cumva s-o descui pe cea de-a douăsprezecea!

Nu-i dădea întâia dată porunca aceasta. De câte ori plecase -undeva de-acasă, îl oprise cu strășnicie să pătrundă în cea de-a douăsprezecea cămară, în sfârșit, îl îmbrățișă de rămas bun, își luă copilul în spate și plecă peste munți.

Greu îi mai trecea vremea tăietorului de lemne, în singurătate... Ieși în curte și începu descuie o cămară după alta. Cea dintâi era plină până sus cu orez din soiul cel mai bun. Într-a doua se aflau

²⁹ La japonezi este obiceiul ca oaspetele să fie servit, imediat ce sosește de pe drum, cu un ceai fierbinte și să i se pregătească baia; apoi va servi masa și se va odihni.

butii pline cu miso³⁰. Într-a treia, o grămadă de zahăr, într-a patra, se înălța un munte de bumbac alb. A cincea era plină cu sare. Într-a șasea, chiar din prag, te izbeau valurile mării, iar prin apă foiau o mulțime de pești. „Ia te uită, nici prin cap nu mi-ar fi trecut că aici, în inima munților, trăiesc pești de mare!” se minună tăietorul.

Ei, dar multe bunătăți se mai aflau și în celelalte camere! Și astfel, tot mirându-se și săturându-se să privească, omul ajunsese la cea de-a douăsprezecea cameră. Își aduse îndată aminte porunca aspră a soției. Dar în cele din urmă cugetă: „Doar nu e nimeni acasă, să mă vadă”. Și începu să caute cheia celei de-a douăsprezecea camere. Una se dovedea prea mare, alta prea mică... În cele din urmă, lacătul se deschise. Tăietorul crăpă ușa cu sfială. Privi înăuntru dar nu văzu nimic, camera era goală.

„Ce-o mai fi și asta? Își zise. De ce era nevoie să stea încuiată ușa unei camere pustii?” Dar când se uită mai bine, văzu că încăperea era despărțită în două. Drept la mijloc se afla un perete, care avea o ferestruică mică, bine oblonită. „Fie ce-o fi, am să mă uit!” își făcu el curaj. Deschise ochetul, iar când privi, ce-i fu dat să vadă?

În fundul camerei se întindea o livadă de pruni înfloriți. Afară era toamnă târzie, iar acolo poposise primăvara. Copăceii arătau întocmai ca niște nouri rozalii. De pe o creangă pe alta zburau o mulțime de privighetori, scoțând triluri măiestre.

Tăietorul de lemne asculta fermecat... Dar deodată, privighetorile amuțiră. Apoi, ca și când s-ar fi speriat de ceva, se ridicară în zbor și întreg stolul pieri. Iar prunii se ofiliră pe dată, scuturându-și florile. În cameră pătrunsese frigul toamnei. Iarba îngălbeni, pomii uscați începură să foșnească trist...

Tăietorul de lemne se sperie și fugind afară, zăvorî iute ușa

³⁰ *Miso* - un fel de pastă pregătită dintr-un amestec de orez, și fasole, mazăre sau soia. *Misosiru* = supă de miso.

cămării. Ridică ochii și o văzu pe tânăra-i soție, care venea pe cărare plângând amarnic.

— Ce-ai făcut, nesăbuitule? se tângui ea. O, cât te-am rugat să nu deschizi cămara aceea! Dar acum totul s-a sfârșit. Află că eu nu sunt făptură omenească, ci privighetoare. Într-o primăvară am cântat pe ramura copacului de lângă sălașul tău și mi-ai căzut drag... Dacă nu deschideai această ușă, ai fi trăit alături de mine în veac, fără a cunoaște truda, nici bătrânețea sau boala. Dar tu n-ai vrut să-mi ascuți povața. Va trebui să ne despărțim pentru totdeauna, căci în cămara aceea venea ades zeul munților, să asculte glasul privighetorilor, iar tu l-ai mâniat strașnic. Rămâi cu bine!

Cât ai clipi, soția se prefăcu într-o privighetoare, își puse copilul călare pe săgeata cozii și, piuind jalnic, se mistui în depărtări.

Tăietorul de lemne se trezi parcă dintr-un somn adânc. Stătea chiar lângă bordeiul lui, iar în mâini ținea fierăstrăul și securea.

CĂCIULA „URECHI-AGERE”

Se zice că într-un sat trăia un moșneag. Umblând el odată prin pădure, găsi o căciulă roșcată roasă nevoie-mare, moșul își zise: „O fi ea găurită, dar până acuma n-am avut nici măcar una ca asta. O să-mi prindă bine pe asemenea vreme friguroasă.”

Și zicând acestea, unchiașul își îndesă căciula pe cap. Și să vezi minunăție! Până atunci n-auzi în preajmă decât ciripitul și strigătul păsărilor, iar acum, deodată, întreaga pădure se umpluse de glasuri și sporovăieli. Într-un loc, mama își striga copiii. Dincolo, bărbatul se certa cu nevasta. Undeva, tatăl își dojenea fiul, iar din altă parte se auzeau șoapte gingașe de iubire...

De frică, moșul făcu un pas înapoi. O creangă îi dădu căciula jos de pe cap și deodată glasurile amuțiră. Nu se mai auzea decât foșnetul frunzelor și ciripitul neînțeleș al zburătoarelor.

Moșul ridică de jos căciula, și-o puse iarăși pe cap și din nou auzi vorbele și șoaptele. Venea de sus, de pe ramuri, și de jos, de prin tufișuri. Își scoase căciula: vorbele se prefăcură iarăși în ciripit și foșnet. O puse pe cap: auzi iarăși, limpede, vorbăria din jur.

„Vasăzică, asta-i povestea! se dumiri moșneagul, înseamnă că n-am găsit un lucru obișnuit ci o adevărată comoară, o căciulă «Urechi-ager!» Cine o pune pe cap înțelege graiul tuturor vietăților: păsări, fiare, ba chiar și ierburi și copaci. Auzisem eu și înainte despre căciula a năzdrăvană, dar nu credeam că se află pe lume așa ceva!”

Moșul merse mai departe prin pădure, dar prinzându-l oboseala

se așeză să se odihnească la umbra unui copac și ațipi, îl trezi curând croncănitul ciorilor.

— Pesemne că m-a luat somnul! tresări bătrânul, înălță capul și ce să vadă? Un corb veni, se lăsă pe-o creangă a copacului sub care ședea el. După el în câteva clipe, din cealaltă parte sosi alt corb și poposi alături de cel dintâi. Moșul își puse repede căciula lui roasă și începu să asculte. Deasupra lui, corbii vorbeau cu glas ciudat, răgușit.

— De mult nu ne-am mai întâlnit noi, frate, spuse unul. Tu pe unde mi-ai umblat?

— Vin de pe țărmul mării. Pe-acolo a pierit tot peștele, aproape că nu mai aveam ce mânca. De aceea am zburat înapoi, răspunse celălalt. Dar tu, pe unde ai hălăduit?

— Eu vin tocmai din Atarni. La drept vorbind, nici pe-acolo nu-i grozav de bine. Peste tot, jale și sărăcie. Mai bine spune-mi tu, ce se mai aude nou prin lume?

— Noutăți prea mari nu sunt. Dar am să-ți povestesc ceva care s-a întâmplat pe țărmul mării.

Cu vreo șase ani în urmă, un bogătaș își clădea un hambar. Când a început să-i pună acoperișul tocmai atunci se cățăraseră pe-acolo un șarpe, pe care, din nebăgare de seamă, l-au țintuit în cui l-au acoperit cu șindrila. Șarpele a zăcut acolo și zace și astăzi, pe jumătate mort, trecând prin chinuri cumplite. În toți anii aceștia tovarășa lui credincioasă i-a adus de mâncare în fiecare zi. Mare, nenorocire pe bietele făpturi! În ființa lor au strâns an de an tot mai multă ură împotriva oamenilor. Dușmănia neîmblânzită a șerpoaicei, suferința și chinurile târătoarelor au îmbolnăvit-o pe fiica bogătașului³¹.

³¹ Conform credinței populare japoneze, gândurile rele pot scăpa de forța unei vrăji, pricinuind ofensatorului o boală gravă, chiar fără știrea sau dorința

Dacă nimănui nu-i va trece prin cap să scoată șindrila și să slobozească șarpele, fata va muri curând și va muri și sărmanul șarpe. De multe ori am zburat peste acoperișul casei și-am croncănit asta din toate puterile, dar degeaba. Nimeni nu m-a înțeles!

Celălalt corb îi răspunse:

— Ai dreptate, oamenii pricep tare greu. Oricât ai croncăni, lor nu le intră nimic în cap.

Mai vorbiră ei o vreme, apoi zburară care încotro. Auzind toate acestea, moșneagul se gândi: „Ce bine că mi-am pus pe cap căciula fermecată! Trebuie să pornesc cât mai repede spre casa bogătaşului, să-i izbăvesc fata. Dar înainte de asta am să mă îmbrac cât mai ciudat, să creadă că nu sunt om obișnuit.”

Moșul găsi într-o grămadă de gunoaie un stup vechi, de nuiele, aruncat acolo. Îl înveli cu o hârtie strălucitoare, apoi și-l îndesă pe cap. Purtând tichia aceasta ciudată, ajunse la casa bogătaşului și începu să strige:

— A sosit ghicitorul! A sosit cel mai mare ghicitor!

Bogătaşul ședea mâhnit și cufundat în gânduri. Auzind strigătele, îl chemă pe unchiaș:

— Hei, vraciule, nu mai sta la poartă! Vino degrabă înăuntru și ghicește-ne.

Moșu intră și întrebă:

— Despre ce vrei să-ți ghicesc?

— Fiica mea bolește de mulți ani, iar acum e pe cale să-și dea sfârșitul. Ghicește din ce i se trage și cum aș putea s-o tămăduiesc?

— Duceți-mă la bolnavă, zise moșul.

Se așază la căpătâiul fetei și începu să bolborosească vorbe neînțelese: „Plici, pleosc, târătoare, pleosc. Prin munți se târăște șerpește, Pe douăzeci de ri se lungăște... Plici, pleosc, târătoare,

ofensatului.

pleosc!” bolborosi el astfel, apoi rosti:

— Cu șase ani în urmă ați clădit un hambar nou și ați ținut în cuie fără să știți, un șarpe. De la el vi se trage toată nenorocirea.

— Adevăr grăiești, ghicitorule! strigă bogătașul cu uimire. Tocmai cu șase ani în urmă am clădit hambarul acela. Pesemne-că atunci s-au întâmplat toate... Trebuie să slobozim șarpele cât mai iute!

Chemară de grabă un dulgher care locuia prin vecini și-i porunciră să dea șindrila jos. Iar sub șindrila găsiră șarpele: uscățiv și albit cu totul, de parcă-și lepădase solzii.

— Iată pricina bolii! spuse unchiașul.

Puseră șarpele într-un coș, cu multă băgare de seamă, îl coborâră de pe acoperiș, îl duse la albia unui pârâu și începură să-i dea apă și mâncare. Iar când se înzdrăveni, îi dădură drumul să plece.

Pe de altă parte, copila se tămăduia văzând cu ochii, iar în scurtă vreme fu la fel de sănătoasă și vioaie ca mai înainte. Nespus de fericit, bogătașul îi dăruie bătrânului o pungă cu trei de rio³².

Moșul se întoarse acasă, își cumpără haine noi, iar după un timp începu să călătorească prin țară. Pe când poposise la umbra unui copac rămuros, chiar la marginea drumului, văzu venind în zbor doi corbi. Unul venea dinspre apus, celălalt dinspre răsărit. Se așezară ei pe-o creangă și începură să grăiască:

— Tare e plicticos să trăiești mereu într-unul și același oraș. Prea puține noutăți auzi, zise primul corb. Trebuie să mai zbori și prin alte ținuturi.

— Adevărat, răspunse al doilea corb. Dar iată că în orașul unde viețuiesc eu s-a întâmplat demult ceva nemaipomenit. Un bogătaș s-a îmbolnăvit rău, iar acum trage să moară. Și din ce cauză crezi că pătimeste? Cu vreo șase ani în urmă, s-a apucat să clădească un

³² Veche unitate monetară japoneză.

adaus la casă, o anexa pentru oaspeți. Ca să curețe locul pentru ele, a dat poruncă să fie tăiat un arbore bătrân de camfor care creștea acolo. Ciotul copacului a rămas sub streășină și apa de ploaie de pe acoperiș se scurge pe el. Rădăcinile lui nu s-au uscat și cât mai au viață în ele dau întruna lăstari noi. Pe măsură ce ele cresc, stăpânul le taie. Sărmanul arbore nici de trăit nu trăiește, nici de urât nu moare. Îi trec prin minte tot felul de gânduri negre, iar din pricina acestor gânduri pe stăpân l-a lovit o boală grea. În fiecare noapte din pădurile munților coboară mulțime de copaci să-și vadă prietenul nefericit. Arborele de camfor li se plânge plin de amărăciune, dar ei nu-l pot ajuta cu nimic. Mai bine l-ar fi lăsat să crească în voie sau să-l fi scos cu totul din rădăcini, să se usuce odată și să nu se mai chinuiască atât.

Auzind povestea corbului, moșneagul porni către ținutul depărtat unde se afla casa bogătașului bolnav. De cum sosi, începu să strige la poartă:

— A venit ghicitorul! Ghicitorul!

Oamenii din casă dădură fuga:

— Vino înăuntru, ghicitorule. Te pofteste stăpânul.

Unchiașul intră, minunându-se de odăile atât de frumoase, cum nu mai văzuse vreodată. După ce se sătură de privit, întrebă:

— Ce vreți să vă ghicesc?

— Stăpânul acestei case boalește de multă vreme. Am chemat o mulțime de vraci și descântători, dar toate străduințele lor s-au arătat fără folos.

— Alungă-ți neliniștea, le spuse bătrânul cu glas solemn. Eu am să descopăr pricina bolii și-l voi tămădui într-o clipă. Pentru mine e un lucru nespus de ușor.

Moșul începu apoi să bolborosească descântecul lui: „Plici, pleosc, târătoare, pleosc! Prin munți se târăște șerpește zeci de ri se

lungeste... Plici, pleosc, târâtoare, pleosc!"

Apoi spuse:

— Cu șase ani în urmă ați zidit aici niște acareturi frumoase, drept adaus la casă.

— O, înțeleptule, de unde știi ce-am făcut noi acum șase ani? Îl întrebară mirați cei ai casei.

— Darul meu de ghicitor mi-a dezvăluit aceasta. Lăsați-mă să înnoptez în odăile acelea, iar mâine veți afla pricina bolii stăpânului vostru, care se va tămădui pe dată.

Îl duseră pe bătrân în odăile cele frumoase. Vraciul le porunci apoi:

— Nu care cumva să intrați la mine până nu vă chem!

Se făcu noapte, dar moșul nici gând să se culce, își puse cușma pe cap și începu să asculte. Pe la miezul nopții ceva foșni sub fereastră și deodată se auzi un glas:

— Hei, copacule de camfor, răspunde! Cum îți mai merge cu sănătatea?

Drept răspuns, se auzi o voce stinsă și tânguitoare, iscată ca de sub pământ:

— Cine vorbește acolo? Nu cumva e criptomerul din Muntele criptomerilor? Îți mulțumesc, prietene, că vii la mine în fiecare noapte, să mă cercetezi. Află că un singur gând mă chinuie: cum să fac să mor mai repede. Însă moartea nu vrea să vină și suferințele mele nu mai iau capăt.

Criptomerul caută să-și liniștească prietenul:

— Ce vorbe-s astea? Alungă întristarea și vino-ți în fire.

Vorbiră ei astfel o vreme, apoi se despărțiră. Dar nu trecu niciun ceas și iar se auzi un foșnet sub fereastră, iar glasul cuiva întrebă:

— Hei, copacule de camfor, cum îți mai merge?

— Cine grăiește cu mine? Nu cumva ești tu, pinul din Muntele

pinilor?

— Da, eu sunt.

— Ai venit atât de departe... Îți mulțumesc, prietene.

— Lasă mulțumirile. Am plecat să mă mai dezmoțesc oleacă și iată, m-am abătut și pe la tine: nu mai fi supărat, în curând va veni primăvara și te vei tămădui, sunt încredințat de asta. Nu pierde nădejdea.

Din nou se auziră foșnete. Pinul se îndepărtase. Moșul, datorită căciulii sale năzdrăvane auzise toate acestea și se gândea bucuros: „Ei, de s-ar face ziuă mai repede!”

De cum sosi dimineața, bătrânul se duse la bolnav. Se așeză la căpătâiul lui și începu să descântecul:

„Plici, pleosc, târâtoare, pleosc!...”

După aceea povesti ce auzise peste noapte.

— Nenorocirea altuia, iată pricina bolii tale, îi spuse bogătaşului. Căci nu numai arborele de camfor suferă amarnic, ci toți arborii de pe munții din preajmă sunt mâhniți pentru soarta prietenului lor. Trebuie să dezgropăm cât mai repede rădăcina arborelui de camfor. Numai atunci bolnavul se va tămădui.

Scoaseră grabnic din pământ ciotul copacului, îl puseră în grădină cu grijă, ca să nu-i fie rău, îl udară și îl împodobiră ca pe un adevărat zeu. Stăpânul se înzdrăveni pe dată. Boala fugi tot atât de ușor cum cade frunza uscată din copac.

Neamurile bogătaşului nu mai știau cum să-i mulțumească bătrânului.

Acesta primi din nou în dar o pungă cu trei sute de rio și se întoarse acasă.

De-atunci, moșneagul încetă să se mai prefacă ghicitor, își cumpără o livadă frumoasă în care drept recunoștință față de el, se strămutară cei mai frumoși arbori din ținut. Înfloreau în toate zilele

cu flori nemaivăzute. Și toate jivinele și păsările din pădure se împrieteniră cu unchiașul, fiindcă acesta le înțelegea și le iubea.

TARO CEL DE FOC

Demult, demult de tot, trăia o fată care se numea O-Kiku. Odată, pe când trecea ea pe câmpul din spatele casei, văzu în pământ o groapă mare, adâncă și întunecoasă. Se miră nespun căci până atunci nu mai văzuse groapa aceea. De unde să se fi ivit oare? O-Kiku se aplecă deasupra gropii și privi în adâncuri. Dar acolo era beznă și nu se zărea nimic. Mănată de curiozitate, fata coborî în groapă și nimeri în împărăția subpământeană.

Merse O-Kiku, străbătu cale lungă, iar pe marginea drumului văzu crescând flori minunate, cum nu se aflau pe pământ. Merse ea cât mai merse, și deodată văzu ridicându-se înaintea ei niște porți negre. Bătu în poartă: cioc, cioc, cioc și îi ieși în întâmpinare un flăcău frumos cu chipul palid și străveziu. Parcă n-avea nicio picătură de sânge în obraji. Flăcăul o pofti să șează.

— Mă numesc Taro cel de Foc, îi spuse el. Iar aceasta este împărăția Focului. Tatăl meu a fost stăpânul acestei împărății, dar el a murit și din clipa aceea duhurile care sălășluiesc aici nu-mi mai dau pace. Îndur chinuri cumplite, fără seamăn, și nu știu dacă voi scăpa vreodată de ele...

Fetei i se făcu milă de Taro cel de Foc și rămase cu el. A doua zi dimineața, tânărul se pregăti de plecare și-i porunci:

— Nu cumva să-ți treacă prin minte să te uiți încotro mă duc. Așteaptă-mă în odaia aceasta și nu ieși nicăieri de-aici.

Dădu în lături fusuma³³, apoi o trase după el și se pierdu în odăile casei.

Din camerele cele mai depărtate începu deodată să străbată un zgomot năprasnic, asemănător cu un răcnet de fiare. O-Kiku nu se mai putu împotrivi ispitei și privi pe furis. Dar ce-i fu dat să vadă? O ceată de duhuri înfricoșătoare îl dezbrăcaseră pe tânăr până la piele, și cu o vergea de fier și-l atârnaveră deasupra unei vetre uriașe. Tânărul se închircea întruna deasupra flăcărilor, iar când văzu că nu mai are într-însul aproape nicio picătură de viață, căpetenia porunci:

— Pentru astăzi, ajunge!

Fata mai-mai să-și piardă mințile de groază, împinse fusuma la loc și fugi în odaia ei. A doua zi dimineața, Taro îi spuse:

— Din nou voi fi nevoit să-mi petrec ziua în odăile depărtate ale casei. Mi-e teamă că te plictisești aici, în singurătate. Plimbă-te, așadar, prin grădină, vei avea ce să vezi acolo! Iată, ține aceste treisprezece chei de la treisprezece camere. Douăsprezece poți să le deschizi, dar în cea de-a treisprezecea nu cumva să intri. Răposatul meu tată ne-a oprit cu strășnicie s-o deschidem. Eu însumi n-am pătruns niciodată acolo. Ai grijă, să nu-mi încalci porunca.

Spunând acestea, Taro cel de Foc îi dădu fetei legătura cu chei negre și porni din nou spre odăile îndepărtate.

O-Kiku ieși în grădină cu sufletul îndurerat. Acolo se rânduiau una lângă alta treisprezece camere de piatră. Fata dori să vadă ce se ascunde în ele. Descuie cu cheia cea dintâi cameră. De cum văzu ce se afla acolo, uită de toate grijile. În camera aceea tocmai se sărbătorea Anul nou³⁴. O mulțime de omuleți cât degetul, îmbrăcați

³³ *Fusuma* - perete care desparte odăile în casele japonezilor. Este făcut din rame de lemn cu nervuri, lipite cu hârtie pe ambele părți.

³⁴ În Japonia veche, Anul nou era o dată de tranziție (sfârșitul lui ianuarie - începutul lui februarie), fiind considerat drept prima zi a primăverii. În această zi,

în haine de sărbătoare, împodobeau cu panglici brazii de Anul nou, iar puzderie de fetițe mărunțele, în chimonouri strălucitoare, își aruncau una alteia mingi cu pene. Era o veselie și o larmă nemaipomenită.

În ce-a de-a doua cămară era februarie. Prunii înfloreau răspândind o mireasmă amețitoare. Băiețași de-o șchioapă înălțau în vânt zmeie de hârtie.

Dar ce credeți că se afla în cea de-a treia?! Acolo tocmai întâmpinau sărbătoarea înfloririi piersicilor³⁵. Fetițe, cât degetarul, frumos îmbrăcate și pline de veselie, își legănav în aer păpușile cât un bob de mazăre.

În cea de-a patra cămară, lumina soarele de aprilie. Pitici cu bărbi cărunte, ținându-și nepoții de mână, îi duceau solemn către templu, unde se sărbătorea ziua nașterii lui Buda³⁶.

Dar într-a cincea? O-Kiku abia aștepta să vadă ce e acolo. Era un mai însořit și călduros. Sub cerul albastru se legănav o mulțime de pești pestriți³⁷, iar o puzderie de prichindei, cântând cu vioașie, așterneau pe case iriși înfloriți. În odăile împodobite sărbătorește se vedeau soldați-jucărie, cât unghia de mari.

în fața caselor se pun ramuri de pin și tulpini de bambus, - simboluri ale longevității și duratei - se organizează jocuri.

³⁵ Sărbătoarea înfloririi piersicilor are loc la 3 martie. Este în același timp sărbătoarea fetelor (Hina-Mațuri). În această zi fetele își fac vizite reciproce. Pe răftulețe anume amenajate se expun păpușile (hina), reprezentând dregători și dame de curte, luptători și orchestre de muzicanți etc.

³⁶ Ziua de naștere a lui Buda se sărbătorește la 8 aprilie.

³⁷ La 5 mai, în Japonia, este sărbătoarea băieților. Lângă casele în care sunt băieți mici atârână în vârful unor prăjini crape de hârtie. Crapul, înotând contra curentului, este considerat simbol al dârzeniei. Acoperișurile caselor, în scopuri magice, sunt presărate cu iriși înfloriți și pelin negru, casa mare este decorată cu steaguri, de care sunt prinse figurine reprezentând luptători.

În cea de-a șasea cămară, soarele lumina și mai aprins. La malul unui râu limpede, fete pitice spălau rufele cu mare hărnicie, iar dincolo de râu se întindeau câmpurile de orez. Țărani și țăranți atât de mici, încât i-ai fi putut lua în căușul palmei, cântau cântece voioși, printre rândurile și tulpinițele fragede de orez.

O-Kiku descuie ușa celei de-a șaptea cămări și văzu un cer limpede, înstelat. Era seara venirii celor două stele³⁸. Copii piticilor legau de frunzele bambusului fâșii subțiri de hârtie colorată, purtând inscripția „Râul celest”, și multe alte podoabe.

Săturându-se de privit, O-Kiku, deschise și cea de-a opta cămară. Acolo era noaptea lunii pline de toamnă³⁹. Prichindeii priveau cu încântare luna luminoasă, iar în fața lor, pe măsuțe, se aflau tot felul de bunătăți, grămezi de mere și de pere, nu mai mari decât fragii de pădure. Luna, semănând cu o tavă rotundă, aurită, se uita țintă din cer la pâinițele de orez.

O-Kiku își aruncă ochii în cămara a noua. Acolo totul era roșu și auriu. Sprijinindu-se în toiege, piticii se plimbau agale prin munți. Ba se ridicau pe povârnișuri, ba coborau în văile adânci, bucurându-se de frumusețea arțarilor poleiți de toamnă.

Veni rândul celei de-a zecea cămări. Acolo era octombrie. Cățărați în pomi, piticii scuturau din răspuțeri crengile și o grindină de

³⁸ Seara întâlnirii celor două stele (*Tanabata*) - are loc la 7 iulie. Conform unei legende vechi, numai în această seară, o singură dată pe an, se întâlnesc pe cele două maluri ale „râului celest” (Calea Lactee), cele două stele îndrăgostite una de alta: Torcătoarea (Vega) și Ciobanul (Altair). Coțofenele întind atunci un pod peste „Râul celest”, pentru a veni în ajutorul îndrăgostiților. La sărbătoarea Tanabata, copiii pictează pe fâșii de hârtie colorată inscripții și versuri pe tema sărbătorii. Tușul cu care scriu îl dizolvă în roua dimineții. Fâșiile cu inscripții se leagă de ramuri de bambus, iar în a patra zi aceste ramuri se aruncă în râu.

³⁹ Noaptea lunii pline de toamnă se serbează în luna august; în Japonia este foarte popular obiceiul privirii lunii.

castane coapte cădeau pe jos. Era o plăcere să privești cum le culeg în coșuri odraslele piticilor.

O-Kiku descuie cămara a unsprezecea. O întâmpină un vânt rece. Întreg pământul era acoperit cu dantela gingașă a celei dintâi brume. Sub streșini atârnav legături de ridichi și hurma⁴⁰ uscate. Țărani mititei treierau orezul, bucuroși de recolta bogată.

În cămara a douăsprezecea era împărăția zăpezii: Oriunde te uitai nu vedeai decât nămeți. Plini de veselie, copiii se jucau cu bulgări și făceau oameni de zăpadă.

Și iată cea din urmă cămară... Fata își aminti că Taro cel de Foc o oprise cu strășnicie să deschidă ușa a treisprezecea. Strângea în mâini, șovăind, cheia neagră... Îi era oprit să intre, dar ce ar mai fi râvnit să încalce porunca. Să deschidă sau ba? Se apropia pas cu pas de ușă, parcă ar fi atras-o o putere nevăzută.

În cele din urmă, fata vârî cheia în broască și voi s-o răsucescă. Broasca ruginise, dar după ce se strădui o vreme izbuti s-o descuie. Cămara aceasta nu semăna cu celelalte. Nu se aflau înăuntru nici pitici, nici privesliști minunate. Uitându-se cu luare-aminte, văzu așezat într-o firidă un sipet lăcuit în negru. Curioasă, se apropie și săltă capacul. În sipet erau două globuri roșii, ca de sticlă, dar moi la pipăit. Ce să fi fost oare?

Nedumerită, O-Kiku luă sipetul sub braț și ieși iute din cămară. Soarele se ridicase sus pe cer. Fetei i se făcu sete. Prin grădină curgea un pâraiaș. O-Kiku se aplecă deasupra lui și bău o gură de apă. În apa limpede, ca într-o oglindă de cleștar, se răsfârgeau copacii de pe mal, iar într-unul din ei văzu mișcând ceva lung și pestriț... Înălță capul și băgă de seamă că un șarpe mare se încolăcise uitându-se la ea cu ochi strălucitori.

⁴⁰ Curmale.

Pierzându-și cumpătul, O-Kiku sări peste pârâu și o luă la fugă. În clipa aceea sipetul se închise și unul dintre globuri se rostogoli în râu. Fugind înfricoșată, fata nici nu luă aminte la ce s-a întâmplat.

Intră în casă, unde o întâmpină Taro cel de Foc. Fata îi povestește câte minunății văzuse în douăsprezece camere, dar despre cea de-a treisprezece nu-i pomeni nimic.

Tânărul o ascultă și zâmbea. Deodată se stârni un tropot și o gălăgie înspăimântătoare. Din casă se revărsă o ceață întreagă de duhuri. O-Kiku începu să tremure, însă demonii i se închinându-i:

— Datorită ție am regăsit unul dintre ochii căpeteniei noastre. Șarpele ne-a povestit totul. Căpetenia a poruncit să vă înfățișați amândoi înaintea lui.

Demonii îi călăuziră pe Taro și pe fată la marea lor căpetenie. În fruntea acestuia strălucea un singur ochi, luminând ca un foc roșu. În locul celui de-al doilea ochi nu era decât o scobitură neagră.

— Îți datorez mulțumire și recunoștință, grăi căpetenia, aplecându-și coarnele în față. Cu zeci de ani în urmă, între mine și răposatul părinte al lui Taro s-a iscat o gâlceavă amarnică. Părintele lui Taro mi-a răpit atunci amândoi ochii. Multă vreme am umblat orb, bătăind ca vai de lume. Drept răzbunare, îl chinuiam pe Taro fără milă. Dar astăzi am avut o bucurie negrăit: mi-am redobândit unul dintre ochi. Dă-mi-l înapoi și pe celălalt, în schimbul lui, vă voi da i tot ce vreți.

Taro cel de Foc ascultă și nu pricepea nimic. O întrebă nedumerit pe fată:

— Oare nu mi-ai ascuns nimic?

— Ba, drept să-ți spun, am încălcat porunca ta și am descuiat, cea de-a treisprezecea cameră. În ea am găsit un sipet negru cu două globuri roșii. Nu știam că sunt chiar ochii căpeteniei duhurilor. Am luat sipetul cu mine, dar văzând șarpele, acolo lângă pârâu, m-am

înspăimântat și un glob mi-a căzut în apă.

Căpetenia duhurilor nu mai putea de bucurie:

— Iată-l! Acesta este celălalt ochi al meu! Dă-mi-l înapoi, rogu-te!

Fata îi dădu căpeteniei cel de-al doilea glob roșu, iar mai-marele duhurilor și-l potrivi îndată în scobitura neagră de sub frunte. Ochii lui scânteiau acum ca două focuri purpurii. Plin de mărinimie, el îi răsplăti pe O-Kiku și pe Taro cel de Foc cu daruri bogate.

Tânărul se însură cu fata și trăiră mulțumiți, căci puteau să privească în fiecare zi toate cămărilor.

Vă doresc fericire! Vă doresc fericire!

SOTIA VULPE

Trăia în vremurile de demult un mikado⁴¹ care stăpânea întinse domenii de vânătoare, bogate în fel de fel de animale și păsări. Odată, keraii⁴² mikadoului puseră la cale pentru el o vânătoare de vulpi.

Pe când vânau ei, din tufișuri ieși deodată o vulpe albă, care se piti chiar la picioarele unui kerai, pe nume Iasunari, și începu să-l roage cu glas tremurător:

— Fii milostiv, Iasunari! Cruță-mă măcar până în ziua când voi da viață puilor mei.

Iasunari o eliberă pe vulpea cea albă, îi dădu drumul să plece. Nu după multă vreme, mikadoul află de isprava asta și-l alungă pe vinovat într-un ținut îndepărtat și pustiu.

Iasunari avea o soție tânără care se numea Kuzunoha⁴³. Kuzunoha nu voi să-și urmeze soțul în pribegie și rămase în capitală, unde traiul era mult mai ușor și mai plăcut. Iasunari însă, care o iubea ca pe lumina ochilor, tânji atât de mult după ea, încât până la urmă se îmbolnăvi. Cele zece slugi credincioase, care nu-l părăsiseră la necaz, îl îngrijeau cu toată dragostea, dar fără să-l poată ajuta cu nimic.

⁴¹ Mikado - „Porțile (înalte ale) Palatului imperial” - titlu echivalent cu împăratul Japoniei.

⁴² Kerai - În Japonia medievală, slujitor sau vasal, membru al escortei unui demnitar.

⁴³ Frunză de Iederă.

Iasunari se topea ca o făclie de ceară. Era limpede că nu mai avea multe zile de trăit, îi dădură de știre soției, dar aceasta tot nu veni.

Aflând despre nenorocirea lui Iasunari, vulpea albă luă înfățișarea Frunzei de Iederă și merse grabnic către casa, bolnavului. Dar când să pășească înăuntru, încremeni în prag, căci talismanul de pe ușă îi oprea calea. Începu să se roage de slujitori:

— Scoateți de-acolo talismanul acela!

Abia după ce i se îndeplini rugămintea vulpea albă putu să intre în casă.

Iasunari se bucură nespus că tânăra-i soție s-a înduplecat să vină la el. Și din acea prinse să se însănătoșească văzând cu ochii.

După un an, vulpea albă născu un fiu pe care-l numiră Doșimaru.

Trecuse destulă vreme de când Iasunari fusese alungat din cetatea împărătească. Și iată că în cele din urmă mikadoul se învoi să-i dăruiască mult așteptata iertare. Abia atunci, aflând vestea, adevărata Kuzunoha plecă în grabă să-și vadă bărbatul. Nu mică îi fu mirarea când găsi în casă una, care semăna cu ea ca două picături de apă. Ba încă, cealaltă nevastă îi născuse lui Iasunari un fiu...

Văzându-le pe amândouă alături, nimeni, nici chiar Iasunari însuși nu putu să-și dea seama care dintre ele e cea adevărată. Iasunari le porunci atunci să-și numere anii. Amândouă femeile își socotiră vârsta și astfel ieși la iveală că vulpea Kuzunoha a împlinit o mie trei ani, iar adevărata Kuzunoha abia treizeci și trei.

Vulpea albă fu nevoită să plece. Scrise cu lacrimi fierbinți scrisoarea de rămas bun:

*„Acela care mă iubește cu adevărat,
Acela va veni la mine,
În depărtata pădure
Șinoda.”*

Doșimaru o iubea din tot sufletul pe vulpea albă, fiindcă ea îi dăduse viață, ea era mama lui adevărată. Astfel încât, nu după multă vreme, Doșimaru porni către pădurea Șinoda. Vulpea îi ieși în cale plină de bucurie:

— Bine-ai venit, fiule!

Îl îmbrățișă cu dragoste, iar la plecare îi dăruie un băț de bambus, povățuindu-l să nu se despartă niciodată de el.

Primind iertarea mikadoului, Iasunari împreună cu ai săi se întoarse în capitală și începu să trăiască la fel ca înainte.

Odată, ducându-se să se închine la templul lui Sumiyoshi⁴⁴, zeul mării, Iasunari îl luă cu el și pe feciorul său. Doșimaru primi în dar de la tatăl lui o sută de moni⁴⁵, să-i aibă de cheltuială, și ispitit de felurile minunății pe care le vedea, se pierdu de Iasunari, rătăcindu-se în mulțime.

Hoinări el cât hoinări, iar după o vreme se pomeni pe țărmul mării. Deodată, văzu un băiat care prinsese o broască țestoasă și o chinuia plin de răutate. Lui Doșimaru i se făcu milă de biata vietate și dându-i băiatului cei o sută de moni, îl înduplecă să slobozească broasca.

Dar în puțină vreme, broasca țestoasă, care nu înotase prea departe, fu adusă iarăși la mal de talazuri. Băiatul cel uricios o prinse iarăși și începu s-o schingiuiască și mai amarnic. Doșimaru însă nu mai avea niciun ban ca s-o răscumpere, începu să-l roage pe băiat:

— Dă-i drumul țestoasei. Dacă te învoiești, o să schimb hainele

⁴⁴ Zeul Sumiyoshi este considerat stăpânul valurilor. El este protectorul navigatorilor. Templul lui se afla pe țărmul Sumiosi, unde astăzi, pe locul unui sătuc de pescari, se află orașul Osaka.

⁴⁵ Mon - veche monedă japoneză.

mele cu ale tale.

Doșimaru era fiu de curtean, iar băiatul acela era odrasla unui pescar sărac. Doșimaru avea haine scumpe, iar feciorul pescarului purta niște zdrențe prăpădite. Acesta din urmă se învoi bucuros și, după ce schimbară veșmintele, îi dădu lui Doșimaru broasca țestoasă duse vietatea la țarm, o mână către larg și-i strigă la despărțire:

— Plutește, țestoaso, depărtează-te cât mai iute și nu te mai lăsa prinsă!

Țestoasa se cufundă în apă și pieri.

Doșimaru rătăci pe țarm multă vreme. Totul în jur îi era necunoscut. Unde să-și caute părintele?

Deodată, plin de uimire, văzu plutind către el o luntre frumoasă. Din luntre ieși însuși stăpânul dragonilor⁴⁶ care îi spuse:

— Am venit să te poftesc în ospetie la mine. Tu n-ai scăpat de la moarte o broască țestoasă oarecare, ci pe însăși fiica mea prea-iubită, prințesa Otohime.

Doșimaru se sui în luntre și pluti către împărăția de sub valuri a stăpânitorului dragonilor. Frumoasa Otohime îl întâmpină plină de bucurie pe mântuitorul ei. În cinstea lui Doșimaru puseră a cale petreceri minunate, la care luau parte toate vietățile mării. Astfel, se scurse ca pe nesimțite treizeci de zile, apoi cincizeci de zile trecură ca un ceas... De la o vreme, Doșimaru începu să simtă un fior neliniștit, gândindu-se la părinții săi. I se făcuse dor să se întoarcă pe pământ și îi împărtăși această dorință puternicului stăpânitor din adâncuri. Acela îl lăsă să plece, iar la despărțire îi făcu trei daruri.

⁴⁶ Conform legendelor vechi japoneze, Stăpânul dragonilor este zeul mărilor, stăpânul stihiei apelor. Trăiește pe fundul oceanului într-un palat superb, împreună cu frumoasa lui fiică Otohime, și se arată oamenilor luând înfățișarea unui bătrân majestuos.

Cel dintâi dar era perla fluxului. Când o ridicai sus, deasupra capului, marea năvălea pe uscat, înecând totul cu talazurile ei. Iar când o coborai, marea se întorcea liniștită în matca ei. Al doilea dar era perla sașiului. Când o puneai pe limbă, erai sătul cincisprezece zile în șir, ca și cum ai fi mâncat din belșug în fiecare zi, iar în afară de asta avea puterea să vindece orice boală. Al treilea dar era perla „Urechi-agere”. Când o duceai la ureche, pe dată pricepeai graiul tuturor păsărilor și animalelor, în afară de perlele vrăjite, stăpânitorul dragonilor îi dăruie băiatului un rând de haine aurite, călăuzindu-l apoi cu barca până la țărmul unde se afla templul lui Sumiyoshi.

Doșimaru ajunsese pe pământ și privi în jur. Când pogorâse în adâncul mării, pe câmpuri lanurile începuseră să înverzească și orezul abia încolțise, iar acum, lanurile de spice coapte se legănau sub adiere...

Doșimaru era încă un copil. Nu știa nici ce să facă, nici încotro s-o apuce. Cum stătea el așa, deodată se apropie în zbor o lebădă albă. Doșimaru duse repede la ureche perla năzdrăvană și auzi glasul lebedei, prelung:

— Doșimaru, grăbește-te către casă! Mama ta vitregă s-a sfârșit de tristețe, iar tatăl tău e bolnav.

Doșimaru se umplu de mâhnire. Lebăda strigă iarăși:

— Tu, pesemne că nici nu cunoști drumul. Vino în urma mea, eu voi zbura încet, călăuzindu-te.

Doșimaru merse în urma lebedei și în curând ajunsese la casa părintească. Pasărea albă grăise adevărul. Kuzunoha, mama lui vitregă, murise de tristețe. Iasunari zăcea bolnav, abia mai răsuflând.

Doșimaru îl atinse pe tatăl său cu perla vrăjită și Iasunari se făcu pe dată sănătos.

Într-o zi, Doșimaru văzu un porumbel care se așezase pe cerdacul

casei și gângurea fără încetare. Băiatul duse grabnic perla la ureche și desluși ce spunea zburătoarea:

— Doșimaru, Doșimaru, du-te repede în cetatea împărătească! Dacă nu te duci, rău îți va fi fiindcă vei pierde fericirea!

Băiatul îi ceru îngăduință tatălui său și porni înspre capitală. Nu luase niciun fel de mâncare fiindcă avea cu el perla sațiului: era de ajuns s-o pună pe limbă și cincisprezece zile în șir nu-i mai trebuia mâncare.

Ajunse în preajma capitalei pe la mijlocul zilei, istovit din pricina soarelui arzător, și se culcă pe marginea drumului, la umbra unui copac. Deodată, veni ră în zbor doi corbi. Unul dinspre apus, celălalt dinspre răsărit. Se așezară pe copacul cu pricina și începură să grăiască între ei:

— De pe ce meleaguri vii, prietene? întrebă corbul din răsărit.

— Eu vin din Kumano⁴⁷, răspuse corbul din apus. Pe la noi, anul acesta a fost secetă mare, lumea suferă de foame. Dar pe la voi cum este?

— La noi în capitală toate ar fi bune, răspuse corbul din răsărit. Numai că oamenii sunt niște făpturi cumplite. Vrăciul Dornan i-a făcut împăratului o vrajă rea. A îngropat sub colțul dinspre nord-vest al palatului⁴⁸ un șarpe care varsă trei veninuri ucigătoare. Oamenii nu știu nimic despre asta. Nici nu le trece prin cap de ce s-a îmbolnăvit împăratul atât de rău. Au chemat fel de fel, de lecuitori,

⁴⁷ Kumano - localitate în prefectura Wakaiama, unde se află vestite temple șintoiste. În ele se vând amulete de hârtie pe care sunt reprezentați corbi. Unii cercetători japonezi consideră că denumirea zeului cinstit în aceste temple - Goojin - se trage de la zeul scandinav Odin, pe umerii căruia stăteau doi corbi care făceau profeții.

⁴⁸ Orientarea nord-vestică era considerată nefericită, fiindcă, zice-se, este deschisă invaziei forțelor demonice.

dar niciunul n-a putut să-l tămăduiască pe împărat, fiindcă preaslăvitul nu se va face bine până când nu vor dezgropa șarpele.

„Iată o veste însemnată!” se gândi Doșimaru și o porni grăbit spre capitală. Acolo poposi în casa unui prieten al tatălui său pe nume Țunemoto. A doua zi dimineța, Doșimaru începu să colinde prin oraș, cu bățul de bambus în mâni. Mergea și striga din rășputeri:

— Este demn de milă cel care nu știe de ce l-a ajuns năpasta!

Tocmai atunci treceau pe stradă slujitorii vraciului Doman. Auzind cuvintele lui Doșimaru, își ziseră: „Pesemne că nu degeaba rostește băiatul acesta asemenea cuvinte cu tâlc!” Și niciuna, nici două, se repezică asupra lui Doșimaru, să pună mâna pe el. Acesta însă îi cotonogi zdravăn cu bățul lui de bambus, încât fură nevoiți să o ia la fugă cât îi țineau picioarele.

Țunemoto auzi întâmplarea și a rămas uimit de puterea băiatului. Doșimaru îi spuse însă:

— Asta nu-i nimic. Eu pot chiar să-l tămăduiesc pe împăratul nostru.

Țunemoto îi dădu crezare și înfățișându-se la împărat, îl vesti că în capitală a venit un vraci, care se leagă să-l tămăduiască de boala lui.

Vrăjitorul Doman, care tocmai se afla în odaia bolnavului, strigă mânios:

— Eu și numai eu am să-l lecuiesc pe împărat! Mie mi-a fost încredințată treaba asta și o să-mi părăsesc îndatorirea din pricina laudelor prostești ale unui băiețandru de pe uliți!

Țunemoto își ieși din fire:

— Dacă-i așa, spuse el, atunci să punem la cale o întrecere între Doman și Doșimaru. Fiecare să-și arate iscusința. Cine se va dovedi mai tare, acela o să-l îngrijească pe împărat.

Zis și făcut. Mikadoul dori și el să fie de față la întrecerea dintre

cei doi vraci, îl chemară pe Doșimaru și îl așezară față în față cu vrăjitorul Doman.

Mai întâi, Doșimaru luă o hârtie și o puse într-un vas de flori. Apoi o atinse cu bățul de bambus și deodată hârtia se schimbă într-un pomuleț. Ramurile lui se acoperiră cu flori roșii și îndată palatul se umplu de miresme.

Doșimaru luă apoi altă fâșie de hârtie, o tăie în bucăți mărunte, le atinse cu bățul de bambus și se schimbară în privighetori. Privighetorile zburară pe crengile copăcelului și începură să cânte. În cele din urmă, Doșimaru bătu de trei ori din palme și totul pieri.

Înțelegând că se află în fața unui potrivnic de soi, Doman căzu pe gânduri. Luă două pagini hârtie și făcu din ele un șarpe. Șarpele se târî înspre Doșimaru, gata-gata să-l muște. Dar băiatul nu se clinti. Se uită doar o dată la șarpe și acesta pieri fără urme.

„Într-adevăr, chiar dacă-i așa de mic, e un mare vrăjitor” își zise Doman. Pe nebăgate de seamă puse într-o lădiță douăsprezece lămâi și portocale, apoi îl întrebă pe băiat:

— Ghicește ce-am pus în lădiță? Și câte anume?

Doșimaru, care nu era în stare să ghicească, înclină încetișor bățul de bambus, iar acesta îi șopti la rândul lui ceva.

— Doisprezece șoareci! răspunse Doșimaru, după povața bastonașului său de bambus.

Plin de bucurie că l-a învins pe băiat, vrăjitorul deschise lădița și când colo, ce să vezi: în toate cutiuțele începură să sară șoareci mărunți. Erau tocmai doisprezece...

Pricepând că a fost biruit, Doman o luă la fugă. Doșimaru însă ridică deasupra capului perla fluxului și în aceeași clipă un val înalt sosi năprasnic de pe întinsul mării, acoperindu-l cu totul pe Doman. Astfel își găsi sfârșitul vrăjitorul cel rău.

Doșimaru coborî perla jos de tot:

— Valule, retrage-te, retrage-te!

Valul se trase înapoi, ascultător. Băiatul spuse apoi:

— Maria ta, poruncește să se sape sub colțul dinspre nord-vest al palatului. Acolo vrăjitorul a îngropat un șarpe care varsă neîncetat trei veninuri ucigătoare. Acesta e pricina bolii tale.

Slujitorii împărătești alergară să îndeplinească porunca. Și, într-adevăr, aflară acolo, șarpele cel veninos. De cum îl striviră, împăratul se vindecă.

Doșimaru primi o răsplată bogată și se întoarse la casa tatălui său, sprijinit în bățul de bambus.

ULCIORUL FERMECAT

Cândva, pe insula Miako, trăia un tânăr pescar, pe nume Masaria. Să tot fi avut vreo douăzeci de ani, nu mai mult.

Odată, într-o seară cu lună plină, se duse la țărmul mării să prindă pește. Deodată, undița i se îndoi, gata-gata să se rupă.

— Aha, se vede că am prins unul zdravăn!

Masaria își încorda puterile și trase din apă un pește uriaș. De la cap la coadă măsoara până la trei shaku⁴⁹. Plin de bucurie, voi să-l scoată din cârlig, dar deodată nu-și mai simți mâinile, ca și cum i se făcuseră de lemn sau i le retezase cineva. Îndată căzu la pământ, pierzându-și cunoștința.

Când își veni în fire, ia peștele de unde nu-i. În fața lui se ivise însă o fată nemaipomenit de frumoasă.

— M-a apucat noaptea pe drum, spuse ea cu glas limpede și curat ca un clopoțel de argint. Îngăduie să petrec o noapte în bordeiul tău.

— Dar eu trăiesc într-un sălaș strâmt și sărăcăcios, nici n-ai să te poți odihni ca lumea.

— Totuna mi-e, răspunse fata. Vreau doar să mă adăpostesc de ploaie și de frigul nopții. Găzduiește-mă o noapte, rogu-te.

Masaria o călăuzi pe fată la coliba lui, iar inima i se zbătea puternic în piept, căci în viața lui nu mai văzuse asemenea frumusețe.

Petrecură împreună noaptea, iar a doua zi dimineața, când pescarul deschise ochii, frumoasa pierise ca luată de vânt.

⁴⁹ Shaku - unitate de măsură japoneză, egală cu 30,30 cm.

Mult timp nu putu s-o uite tânărul pescar. În fiecare seară se ducea la malul mării, dar ea nu se mai arătă.

Într-o dimineață, Masaria aruncase năvodul în apă și aștepta liniștit peștele. Deodată, ce să vezi! Pe valuri se clătina o bărcuță cioplită dintr-un trunchi de copac, iar în ea se aflau doi băiețândri kappa⁵⁰. Aveau trupul acoperit cu solzi, iar ochii bulbucați, ca la peștii cei mari.

— Tată! Bine te-am găsit, tăicuțule drag! strigară ei, apropiindu-se.

Grozav se mai miră Masaria:

— De ce-mi ziceți astfel? Ce fel de tată vă sunt eu? Doar voi sunteți kappa, fiii apelor!

— De ce te lepezi de noi? Oare acum doi, trei ani, n-ai cunoscut-o pe măicuța noastră? îl întrebară ei cu o îndrăzneală nefirească vârstei lor. De pe urma acelei nopți am venit noi pe lume. Suntem frați gemeni.

— Dacă-i așa, atunci sunteți cu adevărat copiii mei. Dar unde se află mama voastră?

— Pe fundul mării, în palatul stăpânitorului dragonilor.

— Așa să fie oare?

— Crede-ne, tată. Ea ne-a trimis după tine.

Auzind una ca asta, Masaria nu mai stătu pe gânduri. Își îmbrățișă copiii și se cufundă cu ei în valuri. Cât ai clipi, ajunseră dinaintea porților palatului de sub ape.

⁵⁰ *Kappa* - ființă fantastică, duh al apei în mitologia niponă. Conform credinței populare, este scund, acoperit cu solzi, are ochii bulbucați, iar între degete membrane. Pe cap are o coroniță de păr, iar la mijlocul acesteia o gropiță umplută cu apă. Dacă apa se evaporă când el se află pe uscat, kappa își pierde forța. În vechime, înecurile oamenilor și animalelor erau atribuite capriciilor rele ale acestor duhuri ale apei

— Mamă, mamă, l-am adus pe tata! strigară băieții.

Porțile de coral roșu ale palatului se deschiseră vuind.

În sunetele unei muzici line, înconjurată de o ceață de slujitoare frumoase și înveșmântată în straie strălucitoare, îi ieși în cale însăși prințesa Otohime, fiica stăpânitorului dragonilor

— Bine-ai venit! îi spuse. Te aștept demult...

Otohime luă mâna lui Masaria iar mâna ei asemănătoare cu un pește alb și îl călăuzi prin palat.

Toate cămărilor erau pline cu podoabe de coral roșu, negru, alb și azuriu.

Prin pereții de cleștar străveziu se vedeau plutind pești pestriți; nemaivăzute vietăți de apă priveau la ei.

— De mult voiam să mă întâlnesc cu tine, spuse Otohime. Din iubirea noastră s-au născut doi fii. Rămâi cu noi în palatul acesta. Vom trăi nedespărțiți pentru totdeauna.

Masaria privea în jur fermecat și nu putea să scoată o vorbă. Otohime îl duse în sala de ospete, unde se afla pregătită o masă îmbelșugată, cu bucate de soi. Slujitorii-pești turnau vin în cupe.

Samisene⁵¹, kotouri⁵², flaute și tobe începură să cânte cu foc. Mesenii se apucară să dănțui plini de voieșie. Aici vedeai bălăbănindu-se un crab, dincolo o caracatiță se schimonosea în fel și chip. Masaria se minuna și râdea cu lacrimi.

Trecură astfel cinci zile. Dar veșnica sărbătoare începu să nu-l mai bucure pe tânărul pescar. I se făcuse deodată dor de pământ, de

⁵¹ Samisen - instrument de tipul ghitarei, având un gât lung și trei coarde. Corpul instrumentului era căptușit cu piele de șarpe.

⁵² Citera-koto - un instrument muzical vechi, pe care se cânta prin ciupirea strunelor. Fetele din lumea aristocratică erau obligate să învețe a cânta la koto. Corzile (de cele mai multe ori treisprezece la număr) erau fixate pe un rezonator lung.

oameni... Copiii băgară de seamă că tatăl lor are chipul posomorât, că umblă mereu abătut și-l întrebară:

— Nu te simți bine la noi, tată? Ni se pare nouă că ai vrea să te întorci pe pământ...

Masaria rămase uimit:

— Nu degeaba se spune despre copii că au darul ghicitului! Greu îmi este aici, pe fundul mării... Ajutați-mă să mă întorc în lumea mea.

— Dar mama ce-are să zică?

— O voi ruga eu însumi să-mi îngăduie să plec.

— Da, e mai bine să-i spui tot ce ai pe inimă. Dar fii cu luare-aminte: la despărțire, ea va voi să-ți dăruiască ceva, drept amintire. Tu să nu-i ceri alt lucru decât micul ulcieor albastru. Aceasta e comoara cea mai de preț din palat, îi destăinui unul dintre băieți, călăuzindu-l apoi la Otohime.

— Am aflat totul de la copiii noștri, spuse Otohime. Așadar vrei cu orice chip să te întorci pe pământ?

— N-am încotro. Mă obișnuisem să trudesc în fiecare zi. Stând așa, de pomană și fără grijă am început să mă simt stingher, mă roade tristețea. Eu sunt făptură pământeană și trebuie să mă întorc.

— Dacă-i așa, atunci ce să mai lungim vorba. Du-te sănătos. Dar la plecare vreau să-ți dăruiesc ceva. Alege orice îți va plăcea din tot ce vezi în jurul tău.

— Bine, atunci dă-mi acest mic ulcior siniliu.

Otohime se încruntă, dar apoi zâmbi:

— Acest ulcior e o comoară neprețuită. Dar pentru tine, dragul meu Masaria, fac orice jertfă, nu-mi pare rău de nimic. Al tău să fie ulciorul și să-ți amintească de mine totdeauna.

Și zicând acestea, îi dădu ulciorul albastru.

Tânărul pescar își luă rămas bun de la soție, își îmbrățișă feciorii

și într-o clipă se pomeni la Miako. Porni către satul lui, dar când ajunsese acolo, ce să vadă! Cât de mult se schimbase totul... Părea o așezare străină. Dacă n-ar fi fost munții și râul, n-ar mai fi recunoscut nici măcar locurile. Masaria își căută coliba, dar nu mai rămăsese nici urmă din ea. Acolo unde fusese casa lui, creșteau acum lanuri înalte.

Mai să nu-și creadă ochilor tânărul pescar. Oare nu cumva totul fusese un vis? Deodată văzu venind pe drum un bătrân încărunit și gârbov, care mergea sprijinit într-un toiag. Îl întrebă:

— Eu sunt pescar de pe-aici și mă numesc Masaria. Am petrecut cinci zile în palatul stăpânitorului dragonilor și iată, acum, la întoarcere, nu-mi mai recunosc satul. Cum de s-a schimbat totul atât de mult?

— Masaria, spui? Într-adevăr, a fost un pescar cu numele ăsta printre noi. Numai că au trecut cincizeci de ani de când a plecat pe mare și nu s-a mai întors. Dar tu nu cumva ești vreo stafie? Piei, arătare!

Și bătrânul ridică toiagul apărându-se de Masaria.

„Ciudată întâmplare!” își spuse Masaria și porni poticnindu-se, cu pași nesiguri, către acea baltă de la marginea satului. Dar aplecându-se peste luciul apei nu mai văzu chipul unui tânăr de douăzeci de ani... Din oglinda bălții îl privea un moșneag încărunit, plin de riduri, aidoma cu cel pe care-l întâlnește.

— Vai mie, ce nenorocit sunt! Doar cinci zile am petrecut în palatul stăpânitorului dragonilor, dar pe pământ, în acest timp, s-au scurs cincizeci de ani! Mi-am irosit tinerețea...

Deznădăjduit și furios, Masaria zgâlțâi micul ulcior azuriu. Ceva plescăi înăuntru. Scoase capacul și din ulcior se răspândi un miros puternic de vin vechi.

— Aha, trebuie să fie un vin de soi, tare și înmiresmat. De necaz

am să-l beau pe tot!

Duse ulciorul la buze, răsturnându-l cu fundul în sus și sorbi băutura pe nerăsuflăte.

Vinul i se strecură în trup ca o undă fierbinte, își pipăi obrazul cu mâinile: fața îi deveni iarăși netedă, ca odinioară.

Masaria se privi în oglinda bălții și tresări de bucurie:

— Am din nou douăzeci de ani! Vasăzică, iată de ce mi-au spus copiii că acest ulcior e o comoară neprețuită... Păcat însă că am băut totul dintr-o dată.

Clătină ulciorul, dar înăuntru vinul gâlgâia din nou.

— Ia te uită, minune după minune! Înseamnă că poți să bei din el cât poțfești, vinul acesta nu seacă niciodată, ca apa dintr-un izvor.

Mai să-și piardă firea de atâta fericire. „Înseamnă că le voi fi oamenilor de mare ajutor zise. Vinul o să ajungă pentru toți.”

Începu să cutreiere insula și pretutindeni le povestea oamenilor pățaniile sale. Bătrânii sorbeau din vinul acela și întinereau pe dată. Bolnavii gustau din el și se lecuiau. Vestea acestor minuni se răspândi repede în toate insulele din preajmă. Oamenii veneau fără încetare la casa lui Masaria, care singur, care sprijinit, care purtat pe sus.

Dar adevărată e zicala care spune: *între bucurie și tristețe e un perete subțire de tot.*

Odată, la Masaria veniseră de trei ori mai mulți oameni ca de obicei. După o vreme el se culcă să doarmă, căci era frânt de osteneală. Dar abia ațipise, că în poartă răsunară bătăi puternice, de parcă ce-i de-afară voiau s-o facă țândări:

— Hei, Masaria, deschide! Dintr-o insulă depărtată am adus cu barca un om bolnav. Abia mai răsuflă. Dă-i să bea din vinul tău tămăduitor. Hai, deschide poarta mai repede, că moare! Dacă nu deschizi de bună voie, să știi c-o spargem!

Masaria se sculă din pat frecându-se la ochi:

— Ce-i gălăgia asta?! Auzi obrăznicie! Eu îi dau să bea oricui îmi cere din vinul vrăjit adus de la palatul stăpânitorului dragonilor și nu cer nicio plată pentru asta. Iar voi, în loc să-mi fiți recunoscători, dați năvală în casa mea la miezul nopții și nu mă lăsați să dorm! Frumos mă mai răsplătiți pentru bunătatea mea! Cu ce m-am ales eu în afară de osteneală și neazuri? Din cauza acestui ulcior blestemat n-am liniște nici ziua nici noaptea. Lua-l-ar naiba!

De cum rosti aceste vorbe, ulciorul se sparse în două. Cioburile se prefăcură în două lebede albe și porniră în zbor către mare. Țipând ca ieșit din minți, Masaria se repezi după ele să le prindă. Însă lebedele care străluceau în lumina lunii pieriră fâlfâind din aripile lor albe.

În aceeași clipă Masaria se schimbă iarăși într-un moșneag gârbovit. Și toți oamenii cărora el le dăruise tinerețea deveniră din nou bătrâni. Bolnavii tămăduiți cu vinul din ulcior muriră pe dată.

Iată ce s-a întâmplat în vremurile de odinioară.

CENUȘARUL

Demult, demult de tot, trăia în ținutul Omura un bărbat cu nevasta lui. După câțiva ani de căsnicie li se născu un fecior pe care-l numiră Mamicigane. Dar nici nu împlinise băiatul trei ani, când maică-sa muri. Tatăl fu cuprins de tristețe, dar după o vreme durerea i se risipi și își aduse în casă o nouă soție. Mama vitregă nu-l îndrăgea defel pe băiat, însă fata își ascundea cu grijă adevăratele simțăminte.

Când Mamicigane împlini nouă ani, tatăl plecă pentru trei luni la Edo⁵³. Înainte de a porni în călătorie îi spuse nevastei:

— Cât lipsesc eu, poți să nu faci nicio treabă. Un singur lucru să nu uiți însă: să-l piepteni pe Mamicigane în fiecare zi.

Mama vitregă își petrecu bărbatul până la corabie, apoi se întoarse acasă și îi porunci băiatului:

— Du-te în pădure și taie lemne!

Mamicigane plecă și se întoarse cu o grămadă mare de lemne.

— Acum apucă-te și mătură curtea! îi porunci mama vitregă.

Și așa merseră lucrurile mereu. Nici măcar o singură dată mama vitregă nu puse pieptenele în părul băiatului. Mamicigane muncea din greu în gospodărie, neîngrijit, neprimenit și în curând se făcu atât de murdar și cu părul năclăit, încât parcă ar fi fost un cerșetor de pe uliți.

După trei luni, din Edo veni o scrisoare în care tatăl își vestea

⁵³ Edo - astăzi Tokio, reședința cârmuitorului suprem al Japoniei. Din 1868 e capitala țării, adică și reședința împăratului.

apropiata sosire. A doua zi de dimineată, Mamicigane îi spuse mamei vitrege:

— Măicuță, eu voi merge pe țărmul mării, să-l întâmpin pe tata.

— Bine, du-te înainte. Eu am să mă pieptăn și am să mă gătesc, apoi vin în urma ta. Mai e destulă vreme.

Mama vitregă îl trimise înainte pe băiat, apoi își creșta fața cu un brici ascuțit, se culcă și își trase plapuma peste cap.

Tatăl se dădu jos de pe corabie și rămase uimit văzând cât de murdar și de nepieptănat este Mamicigane.

— Ce-i cu tine? Parcă nici n-ai fi copilul meu!

— Mama nu m-a spălat și nu m-a pieptănat niciodată, răspunse băietul.

— Dar unde-i maică-ta?

— A spus că va veni în urma mea, după ce se gătește și se pieptăne.

Tatăl și fiul o așteptară multă vreme pe țărm. În cele din urmă, văzând că nu mai sosește casă. Tatăl se miră văzând că tânăra-i soție zace în pat:

— Ce s-a întâmplat? Nu cumva ești bolnavă?

Mama vitregă se ridică puțin și dădu plapuma la o parte. Tatăl strigă îngrozit. Fața femeii era ciopârțită și plină de sânge.

— Iată ce mi-a făcut fiul tău! De când ai plecat cu corabia m-a asuprit și m-a certat în fiecare zi. Mereu îmi striga: „Mamă vitregă, rea și vicleană!” Iar astăzi s-a repezit, mine și m-a tăiat cu briciul. Mi-e și rușine, să-mi mai arăt fața înaintea oamenilor, de aceea n-am venit să te întâmpin.

Tatăl se mânie grozav și nu mai stătu să asculte dezvinovățirile băiatului.

— Pleacă din casa mea, fiu nevrednic! îi strigă. Nu vreau să te mai văd în ochi!

Îl îmbracă pe fecior în hainele scumpe pe care i le adusese în dar din Edo, îl sui în spinarea celui mai bun cal și-l alungă de acasă.

Mamicigane plecă fără să știe nici el încotro. Merse el ce merse și deodată văzu înaintea un râu lung de o mie de ri și lat de un ri. Cercetă la deal, cercetă la vale, dar nu se afla nicăieri niciun vad.

— Hei, bidiviu al lui Mamicigane. Ia-o în zbor peste râu!

Băiatul lovi calul cu biciușca și calul zbură ca o pasăre pe malul celălalt. Porni Mamicigane mai departe. Merse el ce merse până când deodată i se ivi în cale muntele Ibora, cu creștetul încununat de cețuri albe. Cercetă el, dar nu putea să treacă nici prin dreapta piscului, nici prin stânga lui.

— Hei, bidiviu al lui Mamicigane. Zboară peste munte!

Lovi calul cu biciușca, dar acesta sforăi și dădu din cap. Îl lovi a doua oară, iar calul se avântă ca o pasăre peste munte.

Mamicigane merse mai departe și întâlni în cale un bătrân cu plete albe.

— Moșule, nu știi pe aici pe cineva care are nevoie de un argat? Întrebă băiatul.

— Bogătașul din casa aceea de pe muntele din apus avea treizeci și cinci de argați, răspunse moșul. Astăzi se împlinesc șapte zile de când s-a prăpădit unul din ei. Acolo s-o găsi pentru tine ceva de lucru. Numai că tare ești îmbrăcat frumos pentru o biată slugă...

— Atunci hai să schimbăm veșmintele între noi.

— Cum așa, feciorule? Cine a mai auzit să schimbi o îmbrăcămintă atât de bogată pe niște zdrențe ca vai de lume! Mai bine ține bundița asta veche. Ți-o dau pe degeaba.

— Moșule, aș fi făcut schimbul ăsta fără nicio părere de rău. Dar dacă tu vrei să-mi dai măcar dă-mi și lădița ta. O să-mi ascund în ea hainele cele bune.

Moșul se învoi. Băiatul îmbracă zdreanța de bundiță, iar hainele

cele mândre precum și șaua frumoasă, le ascunse în lădiță. Lăsă calul să pască în voie într-un desiș de bambuși, iar el se duse la bogătașul de pe muntele din apus și-l rugă:

— Primiți-mă și pe mine slugă.

Bogătașul îl primi și Mamicigane începu să muncească în gospodăria acestuia. La început îi deteră să cosească fân pentru vite. După o vreme, Mamicigane îi spuse stăpânului:

— Treaba asta nu-i pentru mine. Mi-au ostenit brațele de tot. Mai bine puneți-mă să mătur curtea.

Stăpânul îl trimise să măture curtea. Dar în curând, argatul se înfățișă iar:

— Nici treaba asta nu-mi este pe plac. Uitați-vă ce bătăături am făcut la mâini! Mai bine dați-mi șapte oameni drept ajutor, iar eu o să meșteresc niște cuptoare în care veți putea pune mâncarea pentru toți ai casei deodată. Nu ca acum: unii mănâncă, iar alții așteaptă flămânzi de li se lungesc urechile.

— Fie, n-ai decât să încerci, flăcăule.

Îi dădură ajutoarele cerute și băiatul se apucă de treabă. Unii cerneau nisipul, alții zideau pietrele, unii cărau căldări cu apă, alții tocau paiele și alții frământau lutul. În scurtă vreme ridică șapte cuptoare bune, în care puteau să fiarbă orez în șapte cazane, săturându-i deodată pe toți casei.

Până atunci, mâncarea de dimineață se nimerea să fie gata abia spre amiază. Cea de prânz era gata doar în amurg, iar cina o sfârșeau abia pe la miezul nopții. Acum însă, chiar la ivirea zorilor, orezul era gata pentru toată lumea. Nu se ridica bine soarele pe cer, că mâncarea de prânz era gata. Abia prindea să se întunece, și cina aburea în cazane. Oamenii erau totdeauna sătui și mulțumiți.

Iar de atunci, Mamicigane nu mai făcea altceva decât să pună lemne pe foc. Oamenii îl porecliseră Cenușarul, fiindcă era mereu

plin de cenușă și funingine.

Bogătașul se bucura:

— Ehei, bun fochist am mai găsit! îl lauda el. Rămâi la mine cât îți va fi voia, flăcăule.

Trecu astfel destulă vreme, într-o zi, bogătașul spuse:

— Măine, la templu, va fi o sărbătoare plină de strălucire și se vor da reprezentații⁵⁴. Ne vom duce cu toții să privim. Tu pregătește-ne mâncare pentru drum.

A doua zi, abia se luminase că Mamicigane sfârșise de fiert orezul. Stăpânul îl chemă și-i spuse:

— Vino și tu cu noi, Cenușarule.

— Astăzi se împlinesc trei ani de la moartea mamei mele, răspunse flăcăul. Nu pot merge într-un loc unde oamenii se veselesc.

— Prea bine. Atunci rămâi să păzești casa.

Stăpânul, cu neamurile lui și cu toți slujitorii, porniră spre templu. Se adunaseră acolo o mulțime de curioși, câtă frunză și iarbă, însuși prințul cârmuitor al acelor ținuturi veni să se bucure și el de priveliște. Oaspeții mai de vază se suiseră cu toții pe o podișcă de lemn, cu acoperiș înalt, de mătase.

Mamicigane se spală bine până se făcu alb, își scoase din lădiță hainele cele frumoase, se încălță, apoi își chemă calul din câmpia cu bambuși. Calul sosi îndată la porunca stăpânului. Mamicigane îl înșeuă, se urcă în spinarea lui, apoi strigă:

— Hei, bidiviu al lui Mamicigane, pornește degrabă în zbor!

Lovi calul cu biciușca, iar acesta zbură ca o pasăre și se opri chiar

⁵⁴ Din timpuri străvechi, pe lângă templele japoneze, cu scopul de a atrage pelerini, se organizează spectacole în aer liber, sub un acoperământ special amenajat, sau într-o clădire simplă de tipul unei barăci, unde se joacă mistere și farse, se execută dansuri și se face teatru de păpuși. Asemenea spectacole stau la origina teatrului japonez.

lângă podișcă de lemn, în partea dinspre miază-noapte a acesteia. Toți privitorii strigară într-un glas:

— Uitați-vă, uitați-vă! Un zeu luminos a coborât la noi din văzduh, închinați-vă înaintea-i!

Se ridicară cu toții de la locurile lor și împreunându-și mâinile ca pentru rugăciune se închinară înaintea Cenușarului. Stăpânul lui Mamigane se închină și el ca toată lumea, dar fiica bogătașului, care avea ochi ageri, își spuse în sine:

„Păi asta e chiar Cenușarul nostru! Îl cunosc fiindcă are un semn negru pe urechea stângă.”

Fata râse cu șiretenie, dar își plecă și ea capul înaintea Cenușarului.

După o vreme Cenușarul se întoarse grabnic acasă, își lăsă calul să pască în desișul de bambus, puse hainele cele bune în lădiță, apoi îmbrăcă iute zdrențele lui de totdeauna. Făcu focul în cele șapte cuptoare și se culcă pe un morman de cenușă, punându-și sub căpătâi o legătură de vreascuri.

Nu târzie vreme stăpânul se întoarse împreună cu ceilalți.

— Cenușarule, hei, Cenușarule, deschide poarta!

Cenușarul deschise poarta, iar stăpânul îi zise:

— Păcat că n-ai mers cu noi. Astăzi a coborât acolo din văzduh un zeu luminos, de-o frumusețe nemaivăzută și toți s-au închinat înaintea lui.

— Rău îmi pare. Dacă-aș fi știut că se întâmplă asemenea minune aș fi mers și eu cu voi.

— Poimaine o să mergem din nou la templu. Scoală-te mai devreme și pregătește-ne mâncare pentru drum, îi porunci iarăși stăpânul.

În ziua hotărâtă, Cenușarul se sculă în zori, fierse orez mai mult ca de obicei, îi hrăni pe toți și le dădu să aibă și pentru drum.

Stăpânul îl îmbie din nou:

— Vino și tu cu noi, Cenușarule.

— Nu pot. Astăzi se împlinește un an de la moartea bunicului meu. Nu pot merge acolo unde se veselesc oamenii. Voi rămâne să păzesc casa.

Cenușarul îi petrecu pe toți, se spală în grabă, se îmbracă frumos și când să pună șaua pe calul lui fata intră în curte, prefăcându-se că și-a uitat sandalele acasă.

Nemaiavând încotro. Cenușarul îi spuse:

— Urcă și tu cu mine pe cal.

Fata se sui pe cal în spatele lui Mamicigane. Calul săltă în zbor și se opri chiar lângă podișcă, în partea de răsărit a acesteia. Atunci, Cenușarul lovi din nou calul cu biciul și strigă:

— Hei, bidiviu al lui Mamicigane, avântă-te în zbor! Calul se înalță ușor ca o pasăre, peste acoperiș și se opri lângă podișcă, în partea ei dinspre apus. Toți privitorii strigară:

— Uitați-vă! Din văzduh a coborât o pereche zeiască!

Și se închinară plini de respect înaintea Cenușarului și a fetei.

Iar Cenușarul cu fata bogătaşului se întoarseră degrabă acasă. Flăcăul dădu drumul calului în desișul de bambus, își lepădă hainele cele scumpe, ațâță focul în cuptoare și se tolăni în cenușă, să se odihnească. Iar fata se ascunse în cea mai depărtată odaie a casei, prefăcându-se bolnavă.

Peste puțină vreme se auziră strigăte:

— Hei, Cenușarule, deschide poarta!

Flăcăul deschise poarta. Stăpânul grăi:

— Mare păcat că n-ai mers nici astăzi cu noi! Ai fi avut ce vedea. O pereche de zei strălucitori a coborât din văzduh și ne-am închinat înaintea lor.

— Într-adevăr, rău îmi pare că am rămas acasă, răspunse

Cenușarul.

Bogătașul începu să-și caute fata prin toate odăile. Își găsi fata zăcând în pat, bolnavă. Se iscă zarvă mare. Voiră să trimită îndată după vraci, dar fata le spuse:

— N-am nevoie de niciun vraci. Chemați-o mai bine pe preoteasa-miko⁵⁵.

Chemară trei preotese miko și le porunciră să ghicească ce are fata. Se gândiră ele o vreme apoi spuseră:

— Pe fiica voastră a răpus-o o boală grea, care nu se va tămădui atât de curând.

Dar fata le spuse:

— N-ați fost în stare să ghiciți adevărul. Chemați altă preoteasă, pe aceea care s-a arătat nu demult pe meleagurile noastre.

O chemară și pe aceea. Preoteasa se uită la fată, apoi rosti:

— Asta nu-i boală trupească, ci de dragoste. Fetei i-a căzut drag unul dintre argații voștri. Puneți-i în mână o cupă cu vin și lăsați-o să i-o dea aceluia pe care-l va alege.

Bogătașul o ascultă, îi dădu fetei o cupă cu vin și le porunci tuturor slugilor să treacă pe dinaintea ei. Trecură astfel treizeci, și patru de slujitori, dar nici unuia dintre ei, fata nu-i întinse cupa.

— Nu mai e nicio slugă prin casă?

Întrebă bogătașul.

— Păi, au trecut toate. Numai Cenușarul cel zdrențaros a rămas lângă cuptoarele lui.

— Dacă te gândești, și el e om, ca și voi. Spuneți-i să treacă și el. Dar mai întâi, să se primenească.

Stăpânul îi trimise Cenușarului o haină veche.

Cenușarul se scaldă cu apă fierbinte, se șterse cu haina căpătată în

⁵⁵ Preotesele - miko execută în templele șintoiste dansuri sacre. Ele se mai ocupă de asemenea cu ghicitul și cu descântatul.

dar și o aruncă în cocina porcilor.

Auzind aceasta, stăpânul îi trimise o haină nouă-nouță. Dar Cenușarul se șterse și cu asta aruncând-o ca pe-o otreapă, în spatele grajdului. Atunci, stăpânul îi trimise un veșmânt de sărbătoare, cusut cu fir, dar Cenușarul își șterse picioarele cu el și-l aruncă la gunoi.

Apoi scoase din lădiță hainele lui cele mândre, se îmbracă în ele și se avântă pe spinarea calului.

De cum îl văzu bogătașul pe tânărul cel frumos și strălucitor, îl luă de mână, călăuzindu-l în odaia de oaspeți. Boala fetei pieri ca luată cu mâna. Ea îi întinse bucuroasă cupa cu vin alesului ei.

— Fata mea are ochi mai ageri decât mine, zâmbi bogătașul. Primește, rogu-te să-mi fii ginere.

Făcură nunta. Trei zile încheiate ținut petrecerea, iar într-a patra Mamigane îi spuse socrului său:

— Îngăduie-mi să lipsesc trei zile. Vreau să-mi văd tatăl.

Dar socrul îi răspunse:

— Nu, pentru trei zile nu mă-nvoiesc. Îți ajunge o singură zi, de dimineața până seara.

Mamigane își luă rămas bun de la tânăra-i soție, care-l întrebă:

— Ce cale ți-ai ales? Vei merge pe țărmul mării sau de-a dreptul peste munți?

— Pe țărmul mării mi-ar trebui trei zile ca să mă duc și să mă-ntorc. Tatăl tău însă nu mi-a îngăduit să lipsesc decât o singură zi. Așa încât o voi lua de-a dreptul peste munți.

— Dacă vei merge peste munți, spuse soția, fii cu luare-aminte. Pe coama calului și pe oblânc vor cădea o mulțime de duche. Oricât te-ar chinui setea pe drum, tu să nu te atingi de ele. Numai una dacă vei gusta, nu ne vom mai revedea nicicând în această viață.

Mamigane o luă de-a dreptul peste munți, iar pe oblânc îi

căzură o mulțime de duche. Tare erau coapte și mustoase! Flăcăul își aduse aminte de sfatul soției sale și o vreme se ținu tare. Era însă o arșiță cumplită. Către amiază i se făcuse atât de sete, încât i se umflase limba. Mamicigane nu mai putu să rabde și mâncă o dudă.

Deodată răsuflarea i se opri și trupul i se prăbuși pe grumazul calului. Simțind că stăpânul lui e mort, calul începu să sforăie și zbură ca o pasăre peste munți. Zburând către creastă își îndoi picioarele din față.

Coborând povârnișul își îndoi picioarele. Și astfel își aduse stăpânul la porțile casei unde se născuse. Ajuns acolo, necheză de trei ori, cu adâncă jale. Tatăl lui Mamicigane auzi și ieși afară:

— Dar acesta e calul fiului meu! De ce oare nu aud glasul lui Mamicigane? Du-te de vezi ce se întâmplă! o trimise el pe soție.

Soția deschise poarta, în aceeași clipă calul se repezi la ea, sugrumând-o cu dinții. În poartă se arătă tatăl lui Mamicigane.

— Oo, câtă jale! Sărmanul meu fecior! Ai plecat teafăr de la mine și iată, te întorci acum fără viață...

Puse trupul lui Mamicigane într-o butie cu vin și-l acoperi cu capacul.

În acest timp, soția lui Mamicigane se frământa plină de îngrijorare:

— Dacă aș ști unde a plecat soțul meu, aș porni pe urmele lui. Iată, a trecut o zi, au trecut două, trei și el tot nu s-a întors. Nu cumva mi-a încălcat povața și a mâncat din duchele ucigătoare?

Soția luă cu sine trei măsuri de apă vie și porni iute ca vântul peste munți. Străbătu ea mai repede decât bidiviul cel năzdrăvan al lui Mamicigane și iată că ajunse la porțile unei case străine.

— Nu-i aici casa lui Mamicigane? întrebă ea.

— Ba da, aici este, numai că Mamicigane nu se mai află pe lumea asta, îi răspunse cu mâhnire tatăl flăcăului.

— Arătați-mi-l, vreau să-l văd chiar așa, mort, se rugă soția.

— Nu pot să-mi arăt feciorul unei femei străine.

— Dar eu nu-i sunt străină! Îmi este bărbat și abia patru zile au trecut de când a plecat de-acasă și nu s-a mai întors.

— Dacă-i așa, iartă-mă.

Tatăl scoase trupul lui Mamicigane din butea cu vin și i-l arătă nurorii.

Mamicigane arăta de parcă ar fi fost viu, doar că nu răsufla. Soția îi spălă trupul cu apă curată, de izvor, apoi îl stropi cu apă vie.

Mamicigane deschise ochii și întrebă:

— Am dormit oare somnul de dimineață? Sau cel de seară?

— Nu, n-ai dormit nici somnul de dimineață, nici cel de seară, îi răspunse tânăra soție. Ai dormit somnul morții, fiindcă nu m-ai ascultat și ai mâncat din dudule ucigătoare. Dar iată, eu te-am stropit cu apă vie și ți-am întors suflarea în trup. Să mergem acum.

Tatăl lui Mamicigane se împotrivi:

— Acesta e singurul meu fiu. Nu-l voi mai lăsa să plece de lângă mine.

— Bine, atunci vom rămâne cu tine, tată, spuse tânăra soție.

Dar Mamicigane nu voi să primească:

— Un fecior nu poate să aibă doi tați în același timp. Ia-ți un copil de suflet, iar eu voi rămâne pentru totdeauna în casa socrului meu și a nevastei care mi-a scăpat viața.

Tinerii soți își luară rămas bun de la tatăl lui Mamicigane și făcură calea întoarsă. Se spune că ei și acum trăiesc în fericire și înțelegere deplină.

ACUL VIU, ACUL MORT ȘI CARUL ZBURĂTOR

Trăia cândva un bogătaş, în casa căruia se păstra o datină veche. Și anume, în cea dintâi zi a noului an, slugile se așezau lângă cămin, în odaia boierească, iar stăpânul le servea cu mâinile, dându-le să mănânce și turnându-le de băut.

Odată, pe când slugile sărbătoreau astfel noul an, cu mare veselie, bogătaşul le umplu cupele cu vin și spuse:

— Se știe că somnul din cea dintâi noapte a anului este plin de prevestiri⁵⁶. Căutați fiecare să țineți bine minte ce veți visa, ca să-mi puteți povesti mâine. Pentru fiecare vis vă voi dărui câte-un bănuț de argint.

A doua zi dimineața, stăpânul întrebă:

— Ei, care dintre voi a visat mai frumos? Haide, povestiți-mi, pe rând.

Slujitorul cel mai bătrân, care stătea la locul de cinste, mormăi:

— Să mă ierți, stăpâne, dar am dormit până dimineața ca mort.

⁵⁶ În credința populară japoneză visul din prima noapte a Anului nou se consideră profetic. Sub cap se pune o ilustrată reprezentând o *takarabune*, corabie pe care călătoresc șapte zei ai fericirii, iar uneori și *baku* (un fel de tapir), animale fantastice, care, conform aceleiași credințe, înghit visurile rele. Dacă totuși, cineva visa un vis rău, ilustrata era aruncată în râu. Visurile bune nu erau povestite - de teamă că, odată destăinuite, nu se vor mai împlini. Interpretarea visurilor era foarte la modă, existau specialiști în visuri și ghicitori speciali. Se practica chiar vânzarea visurilor; norocul, în acest caz, se zice că trecea la persoana care cumpăra visul.

N-am visat nimic.

Următorul se codi și el, așijderea:

— Eu, aseară, abia închisesem ochii, iar când i-am deschis se și făcuse ziuă. Nici nu știu când a trecut noaptea.

Și tot așa, unul după altul, slujitorii îl încredințară pe bogătaș că n-au visat nimic. Cel mai tânăr dintre ei, un băiețandru de vreo 15-16 ani, mărturisi:

— Eu am avut un vis tare minunat.

— Nu mai spune! Uite, ia-ți bănuțul de argint și povestește-mi-l cât mai repede.

— Nu, răspuse slujitorul. E un vis fericit și mi-e teamă că dacă-l spun nu se mai împlinește.

— Îți dau doi bănuți de argint!

Slujitorul clătină din cap, în semn că nu se învoiește.

— Îți dau trei bănuți!

— Nici pentru trei nu-l vând.

— Tii, dar greu mai cazi la învoială! Haide, ia patru.

Înfierbântat, bogătașul creștea mereu prețul, dar slujitorul nici gând să primească. Până urmă, stăpânul ajunse să-l îmbie cu douăzeci de galbeni de aur, dar nici atunci tânărul nu se învoi.

Mânios din cale-afară, stăpânul îl puse pe flăcău într-o bărcuță fără pânze și fără vâsle. Îngădui totuși să ia cu el niște plăcinte de orez, ca să nu moară de foame prea curând, și să trăiască mai mult.

Bărcuța pluti multă vreme, pradă vânturilor și valurilor, până ce ajunse la o insulă de pământ: coborî pe uscat și băgă de seamă că insula e sălbatică și nelocuită. Doar niște maimuțe ici și colo. De cum îl văzură, maimuțele începură să chițcăie:

— Un om! Ia uitați-vă, un om! Înșfăcați-l mai repede! Să înfigem colții în el, să vede tare!

Întreaga ceată de maimuțe se năpusti asupra tânărului, care

speriat, începu să arunce în ele cu plăcinte de orez. Maimuțele începură să adune lacome plăcintele, iar el sări iute în barcă și o împinse în larg.

Mânată de vânturi și talazuri, barca pluti din nou câtăva vreme, până ce ajunse la țărmul altei insule. N-apucă bine flăcăul să calce pe pământ, că din pădure țâșni urlând o haită de arătări. Pasămite erau niște draci, de felurite soiuri: roșii, albaștri, negri...

— Un om! Ia uitați-vă, un om! Demult nu ne-a mai picat o asemenea bucățică gustoasă! răcniră demonii. Puneți mâna pe el!

Ce să facă bietul flăcău? Cum să scape de la pieire? Începu să arunce în ei cu plăcinte orez, însă dracii nici nu se uitară la plăcinte, îl înșfăcară zdravăn cu ghearele, gata să-l omoare. Mai-marele lor, tartorul, strigă:

— Puțintică răbdare, fraților! De mâncat avem timp să-l mâncăm. Să-l întrebăm mai întâi. Hei, stârpitură cu chip de om, ai nimerit aici din voia ta, sau, așa, din întâmplare?

— Nu, n-am venit din voia mea, valurile m-au adus. Stăpânul meu m-a pus într-o barcă fără pânze și fără vâsle, fiindcă n-am vrut să-i povestesc visul pe care l-am avut în noaptea anului nou.

— Și ce zici c-ai visat? Spune-ne și nouă, mai repede!

— Ehe, dar vicleni mai sunteți! N-am vrut să-i povestesc visul stăpânului meu pentru douăzeci de galbeni, și să vi-l spun vouă pe degeaba? Nu vi-l spun chiar dacă mă tăiați în două!

Diavolii roșii, albaștri și negri începură să se sfătuiască între ei. Se ciorovăiră ei iar apoi spuseră:

— Hai să facem un târg. Tu ne povestești visul tău, iar noi îți dăm în schimb carul nostru vrăjit.

Dădură fuga în adâncul pădurii și aduseră de-acolo o minunăție de car.

— Îl vezi? Țsta-i un car fermecat. Dacă-l lovești o dată cu vârguța

asta de fier, zboară o mie de ri, iar dacă-l lovești de două ori, străbate zece mii de ri.

Flăcăul se uită la car și se prefăcu șovăielnic:

— De, știu eu dacă nu cumva mă păcălesc...

Din nou se sfătuiră dracii, cu multă înfocare, și de data asta aduseră două ace lungi:

— Uită-te, bine, omule! Acesta e un ac al morții. Dacă înțepi cu el un voinic, oricât de zdravăn, acela va muri pe dată. Iar ăsta e un ac al vieții. E de-ajuns să înțepi cu el un bolnav, că se face sănătos cât ai clipi. Aceste două ace sunt o comoară fără preț, căci ele dau moartea.

— Așa să fie oare? Atunci, pentru car și pentru acele astea, mă învoiesc să vă povestesc visul meu de Anul nou. Tii, ce strașnic vis am mai avut! Dar mai întâi vreau să încerc carul vostru, să văd dacă este într-adevăr vrăjit.

Flăcăul luă cele două ace, se sui în car și-l lovi o dată cu vârguța de fier.

Carul se înalță și porni în zbor. Înțelegând că au fost trași pe sfoară, diavolii începură să strige ca apucații, însă carul dispăru într-o clipită în văzduh. De necaz, dracii plânseră cu lacrimi mari cât pietrele de moară.

Carul zbură peste mare, peste munți, și se opri undeva, în mijlocul unor lanuri întinse de orez. Tânărul îl lovi iarăși cu vârguța, de două ori. Carul se înalță până la nori și opri într-un sat mare.

Prin mijlocul satului curgea un râu. Pe amândouă malurile stăteau, una în fața celeilalte, două case mândre, cu acoperișuri de țiglă, iar lângă una dintre ele se afla o mică ceainărie. Flăcăul intră în ceainărie, să se ospăteze. Deodată auzi răzbătând dintr-una din case vaiete cu plânsete și tânguiri.

— Ce s-a întâmplat acolo? o întrebă pe stăpâna ceainăriei. Ce nenorocire a dat peste ei?

— O, nu mă mai întreba, răspunse ea cu tristețe. Vecinului meu cel bogat îi moare singura fată. O, și cât e de frumoasă, sărmana! Tatăl și mama aproape și-au ieșit din minți de durere. Câți vraci și tămăduitori n-au chemat, dar niciunul n-a putut s-o ajute...

— Tare mi-e milă de bieții oameni! Du-te, femeie, și spune-le că în ținutul vostru a sosit un vraci care lecuiește toate bolile. Eu le voi însănătoși fata.

Tatăl și mama se bucurară nespun auzind vestea, îl duseră repede pe flăcău la patul bolnavei, care zăcea abia răsuflând. Băiatul o înțepă cu acul viu și parcă-i luă boala cu mâna. Fata se făcu sănătoasă și voioasă.

Bucuria luă locul durerii. Flăcăul voi să plece, dar părinții fetei nu-l lăsară.

— Tu ești mântuitorul nostru! Nu poți pleca astfel!

Nu știau cum să-și arate mai bine recunoștința. Dădură ospete bogate, cu muzică și danțuri. Până la urmă, îl rugară să se însoare cu fiica lor.

Flăcăul o îndrăgise pe frumoasa fată și primi s-o ia de soție.

Stăpânii casei de pe partea cealaltă a râului aveau și ei o fată. După o vreme, se întâmplă că și aceasta căzu bolnavă. Ba încă atât de rău, încât părinții pierduseră orice nădejde. Plângeau.

Flăcăului i se făcu milă. Veni în casa lor și, cu ajutorul acului vieții, vindecă pe dată copila.

Aceasta sări sprintenă și veselă din pat, de parcă n-ar fi fost bolnavă niciodată!

Tatăl și mama fetei nu știau cum să-l răsplătească mai darnic pe lecuitor. Dădură și ei ospete bogate și fel de fel de serbări. Nici n-ar mai fi vrut să-l lase pe flăcău să plece din casa lor. Până la urmă, înduplecat de stăruințele lor, acesta primi să se însoare și cu cealaltă fată.

După o vreme, tânărul căzu pe gânduri: în care din cele două case să se statornicească și să-și ducă viața?

Neamurile nevestei dintâi și neamurile celeilalte se sfătuiră și hotărâră să dureze peste râu un pod de aur. Astfel, flăcăul începu să trăiască o jumătate de lună într-o casă și jumătate în cealaltă.

Curând, fama lui de lecuitor se răspândi în toată Japonia. Mulți oameni a tămăduit el, cu acul vieții. Acul morții n-a avut niciodată prilejul să-l folosească, fiindcă nimeni nu-i purta dușmănie.

...Odată, tocmai trecea podul de aur, de pe un mal pe celălalt. La stânga lui pășea frumoasa nevastă dintâi, iar la dreapta cea de-a doua, la fel de frumoasă. Sub picioarele lor strălucea nisipul auriu.

Și deodată își aminti că toate acestea le văzuse cândva aidoma, în visul lui din noaptea anului nou.

CUM A RĂSPLĂTIT COCORUL BINELE FĂCUT

Trăiau cândva, la poalele unui munte, un moșneag cu baba lui. Amândoi aveau inima bună, milostivă.

Odată, într-o seară de iarnă cu nămeți mari, moșul se duse în pădure, după lemne:

— Tu, nevastă, rămâi aici de păzește casa și așteaptă-mă cu cina.

Taie bătrânul o grămadă măricică de lemne, o luă în spinare și începu să coboare muntele. Iată auzi în apropiere un țipăt jalnic. Se uită el și văzu un cocor căzut în capcană. Se zbătea pasărea și se tânguia de parcă ar fi cerut ajutor.

— O, sărmană vietate! Ai puțină răbdare, te ajut îndată...

Unchiașul slobozi pasărea din laț. Cocorul întinse aripile și porni în zbor. Zbura și țipa de bucurie.

Se lăsase întunericul și bătrânul tocmai se așezaseră să cineze, când cineva bătu la ușă.

— Cine-o fi la ceasul acesta?

Moșul crăpă ușa și ce să vadă? În prag stătea o fată frumoasă, cu fulgi de zăpadă în plete.

— M-am rătăcit prin munți, spuse ea. Viscolește amarnic și potecile nu se mai văd.

— Hai înăuntru, o pofti moșul. Rămâi la noi, suntem bucuroși de oaspeți.

— Afară e un ger cumplit, se vede că ai înghețat de tot. Vino de te încălzește la foc, spuse baba.

Fata intră în bordei și se așeză lângă vatră. După o vreme spuse:

— Uite că m-am și încălzit. Bunicuțo, nu vrei să te frec pe spinare și pe mâini, să-ți iasă oboseala din mădulare?

— Îți mulțumesc, fata mea. Ești tare bună. Cum te cheamă?

— Pe mine mă cheamă O-Țuru.

— O-Țuru... Asta înseamnă fata-cocor! Frumos nume, se bucură bătrâna.

Purtarea plăcută și blajină a fetei le merse la inimă bătrânilor. Le părea tare rău să se despartă de ea. A doua zi în zori, O-Țuru se pregătea să plece mai departe, dar bătrânii o rugară:

— Noi suntem singuri, n-avem copii. Rămâi la noi pentru totdeauna.

— Rămân bucuroasă, căci și eu sunt singură pe lume, răspuse fata. Iar drept răsplată a milei voastre, o să Țes pentru voi o pânză frumoasă. Un singur lucru vă rog: nu cumva să vă uitați în odaia unde am să lucrez eu.

Fata se apucă de treabă. Din odaia vecină se auzea mereu Țăcănitul războiului: kiri-kara, ton-ton-ton...

A treia zi, O-Țuru le înfățișă bătrânilor un sul de Țesătură nemaivăzut de subțire și frumoasă.

— Ce minunăție! strigă bătrâna pipăind Țesătura. Nu-ți vine să-ți mai iei ochii de la ea!

Însă moșul se uită la fată și se neliniște:

— Mi se pare mie, O-Țuru, că ai cam slăbit. Uite cum ți s-au supt obraji...

Tocmai atunci se întâmplă să treacă pe-acolo neguțătorul Gonta, care umbla prin sate și cumpăra pânză Țesută în casă:

— Ei, mătușico, n-ai ceva pânză de vânzare?

— Ba ai venit chiar la timp, neguțătorule, răspuse bătrâna. Ia privește! A Țesut-o fata noastră, O-Țuru.

Și desfăcu în fața lui Gonta, cât era de lungă, trâmba de țesătură moale și mătăsoasă.

— O, ce minunăție, ce mândrețe! Fata ta e mare meșteră!

Gonta băgă mâna în pungă și scoase cu mărinimie o grămăjoară de bani, punându-i pe masă.

— Galbeni! Zece galbeni! strigă uimită bătrâna. Pentru prima oară în viața lor vedeau aur. O, cât de puternic strălucea la soare! Și cât era de galben, mai galben decât florile de rapiță!

— Îți mulțumim, fată-cocor, îți mulțumim din toată inima, spuseră. De-acum vom trăi și noi omenește.

Veni primăvara. Soarele începu să încălzească.

Zăpezile se topiră. În fiecare zi copii în sat se adunau la casa bătrânilor.

— Surioară-cocor, vino cu noi! De-a ce o să ne jucăm?

— Astăzi, spunea fata, vom colinda pe poteci de munte, prin împărăția zânelor înălțimilor.

Doi dintre copii ridicau brațele, închipuind niște punți, iar fata-cocor cânta cu glas limpede și răsunător:

„Mergem voioși prin împărăția zânelor, călcând o cărare șerpuită...”

Copiii treceau într-un șir vesel pe sub punțile acelea închipuite, strigând către bătrâni:

— Bunicule, bunico, veniți și voi să ne jucăm!

— Ha-ha-ha! Nu ne mai trageți așa de mâini!

Tare le mai plăcea copiilor să se joace cu fata-cocor! Dar iată că într-o zi se arată iarăși neguțătorul Gonta:

— Bună ziua, unchiașule! Nu cumva mai aveți vreo bucată de pânză ca aceea? Vindeți-mi-o mie, vă plătesc oricât.

— Nu! Și nici să nu ne mai ceri. Fata noastră, O-Țuru, n-are voie să feasă. Lucrul o istovește.

Dar Gonta puse cu de-a sila o pungă de galbeni în palma moșneagului:

— Ține! Altădată am să-ți plătesc și mai mult. Dar dacă nu te învoiești, o să-ți pară rău că niciodată nu mai iau pânză de la baba ta, așa să știi! îl amenință Gonta la plecare.

— Mare năpastă! Ce-o să ne facem acum? începură să se căineze moșul și baba.

O-Țuru auzi de dincolo văicăreala lor:

— Bunicule, bunico, nu vă mai frământați atâta, nu fiți îngrijorați. O să țeș altă bucată va fi pentru ultima oară. Atâta vă cer: să nu vă uitați în odaia unde voi lucra eu.

Fata merse în odaia alăturată și în curând se auziră de-acolo bătăile războiului: kiri-kon-ton-ton! kiri-kara, ton-ton-ton!

O zi, două, trei, răsună întruna țăcănitul războiului.

— O-Țuru, ajunge, sfârșește odată! strigau bătrânii plini de îngrijorare, temându-se să nu cauzeze vreun rău.

Când, iaca, se auzi și glasul lui Gonta:

— Ei, cum merge, e gata pânză? Vreau s-o văd!

— Nu putem încă să ți-o arătăm. O-Țuru nu ne dă voie să intrăm la ea.

— Ce născocire mai e și asta? Las' că intru eu fără să-i cer voie!

Gonta deschise larg ușa și îngână speriat:

— O, dar acolo e un cocor... un co-co-cor...

Într-adevăr, la războiul de țesut se afla un cocor, cu aripile desfăcute, își smulgea cu ciocul cele mai fine firicele de puf de pe trup și tesa pânză cu ele: kiri-kara, ton-ton-ton... kiri-kara, ton-ton-ton...

A doua zi dimineața, copiii veniră s-o cheme pe O-Țuru:

— O-Țuru, vino cu noi! A nins din belșug, ia te uită... Vino să ne jucăm cu bulgări de zăpadă!

Dar în odaia de lucru totul era tăcut și liniștit.

Bătrânii se speriară. Deschiseră ușa, să vadă ce se întâmplă: înăuntru, nimeni. Întinsă era o frumusețe de pânză, cu înflorituri măiestre, iar pe jos văzură împrăștiate o mulțime de pene de cocor.

Către seară, copiii începură să facă larmă în curte:

— Bunicule, bunico, veniți mai repede!

Bătrânii dădură fuga, și ce să vadă? Pe cer se rotea un cocor. Era același cocor de odinioară. Țipa jalnic, învârtindu-se deasupra casei. Zbura cu greutate, aproape toate penele îi erau smulse.

— O-Țuru, fata noastră dragă! o strigară bătrânii, cu ochii scăldați în lacrimi.

Înțelesesă că acesta era cocorul căruia, moșneagul îi mântuise viața cândva și care se preschimbase apoi în fată. Dar iată că nu știuseră s-o păstreze și s-o ocrotească până la capăt...

— O-Țuru, întoarce-te la noi! o chemară îndurerăți.

Dar totul fu în zadar. Cocorul țipă adâncă jale, ca și cum și-ar fi luat rămas bun pentru totdeauna.

Și pieri în zarea întunecată.

ÎNVÂRTE-TE, BOB DE MAZĂRE!

Trăiau odată un moș cu baba lui. Într-o dimineață, cei doi bătrâni se apucară să deretice casa. Baba mătura odaia, iar moșul bucătăria. Tot măturând el așa, moșul găsi într-un ungher un bob de mazăre și tare se mai bucură:

„Babo, uite ce-am găsit,
Bob de mazăre-aurit!
Pe câmp dacă-l vom sădi,
Boabe multe-om dobândi;
În piuă le-om macină
Și făină vom mânca.”

Se sfătuiră ei cum să facă și să dreagă, dar bobul de mazăre lunecă printre degetele unchiului, căzu pe podeaua de lut și prinse să se rostogolească. Se rostogoli, se rostogoli și nimeri într-o bortă de șoarece.

— Prinde-l, nu-l lăsa! striga moșul supărat. Ia te uită ce nenorocire! Numai ce-am găsit și noi un bob de mazăre, rotunjour și dulce, iar el, afurisitul, s-a dus învârtindu-se... Babo, dă-mi toporul!

Scos din sărite, moșneagul făcea o gălăgie nemaipomenită, înșfăcă toporul, lărgi cât putu borta de șoarece, apoi coborî fără zăbavă în vizuina aceea. Merse el ce merse, până se pomeni în adâncul pământului. Porni mai departe, cântând cât îl ținea gura:

Bob de mazăre-aurit,
Unde te-ai rostogolit?
Prin ce loc oi fi ajuns,
Unde mi te-oi fi ascuns?"

Deodată, văzu la marginea drumului un Gigio-sama⁵⁷ de piatră.

— Gigio-sama, nu cumva ai văzut bobul meu de mazăre? întrebă unchiașul.

— De văzut, l-am văzut, eu, însă uite care-i păcatul... L-am ridicat de jos, l-am fiert și l-am mâncat, răspuse Gigio-sama.

— Ha-ha-ha! Vasăzică, așa s-a întâmplat! Atunci ce să mai vorbim... L-ai mâncat, să-ți fie de bine. Eu mă întorc acasă.

Moșul dădu să pornească spre casă, lăsându-se păgubaș. Lui Gigio i se făcu milă de el:

— Stai nițel, moșule. Nu te las să pleci cu mâna goală.

— Și ce-ai putea tu să-mi dai?

— Un sfat bun: mergi înainte pe drumul ăsta, până dai de niște sioogi⁵⁸ roșii. Acolo era o gospodărie de șoareci. Șoarecii tocmai se pregătesc de nuntă, pisează orezul în piulițe. Tu dă-le o mână de ajutor. Apoi pleacă mai departe, până dai de niște sioogi negre. Acolo e bârlogul dracilor. O să-i găsești jucând arșice. Cântă de trei ori ca un cocoș, iar dracii o vor lua la fugă, și toți banii lor îți vor rămâne ție.

Moșul îi mulțumi pentru sfat și porni la drum. Merse înainte până ce văzu niște sioogi roșii.

— Acasă-s gospodarii? strigă unchiașul.

⁵⁷ *Gigio* - zeu, budist, personaj îndrăgit al poveștilor japoneze. Se consideră protectorul copiilor și călătorilor. Statuia lui de piatră e așezată adesea lângă drum. *Sama* - term de reverență care însoțește numele de oameni.

⁵⁸ *Sioogi* - uși glisante combinate din hârtie, ca și *fusuma*.

Șoricioaica-mireasă, îmbrăcată în rochie de nuntă ieși și întrebă:

— Ce vânt te-aduce pe la noi, moșule?

— Am auzit că faceți nuntă și am venit să vă dau o mână de ajutor la pisatul orezului.

— Păi ai picat tocmai bine, avem mare nevoie de ajutor. Hai înăuntru, moșule!

În casă, totul era rânduie cum nu se poate mai frumos. În cea dintâi odaie se aflau sobițe de bronz, iar pe niște măsuțe roșii, o mulțime de castronașe roșii, lăcuite. Odaia a doua aceea era plină cu halate de mătase. Erau atât de multe halate, că nici nu le puteai număra. În ce a de-a treia încăpere se aflau puzderie de șoareci care pisau orez în piulițe de aur curat, cântând de zor:

*Pisălogul saltă, bate,
Măcinăm pe săturate!
Dar când miaună pisica,
Pe toți ne alungă frica...*

*Macină de zor, mireasă;
Fără preget și voioasă,
Că ai mire ca un soare
Și-i stăpân peste cele toate."*

Moșul luă o piuliță și începu să piseze. Își făcea treaba cu spor și cu îndemânare. Șoarecii fură încântați și-i dăruiră două halate de mătase roșie.

Unchiașul luă darurile, le mulțumi șoarecilor și porni mai departe, către adâncurile subpământene. Merse ce merse, până dădu de niște siogi negre. De după ele răsuna un ciocnetul arșicelor și se auzea zdrăngănit de strune. Pasămite, dracii jucau

arșice și se veseleau. Moșul se ascunse în podul grajdului, ca să nu-l zărească tartorii. Când se făcu noapte târzie, luă vânturătoarea și începu să bocăne și să troncăne, făcând o larmă asurzitoare. Apoi strigă din răspuțeri, aidoma cocoșului:

— Cucuriguuu!

Dracii înlemniră:

— Fraților, nu mai e mult până la ziuă! Țsta a fost primul cântat al cocoșilor.

Moșul mai așteptă puțin, apoi începu din nou să hodorogească vânturătoarea și să cânte cu foc:

— Valeu, iacă-tă și-al doilea cântat! se speriară dracii.

Moșul nu mai zăbovi mult și porni iar tărăboiul, strigând din răspuțeri cucurigu. Dracii o sfecliră de-a binelea:

— Auziți, au cântat cocoșii a treia oară! Ne-am luat cu jocul și am întârziat prea mult. Să fugim!

Lăsară banii și se puseră pe goană, care încotro. Iar moșul coborî tîptil din pod, luă banii și porni îndărăt spre casă.

Tare bucuroși erau moșul și baba! Lepădară de pe ei veșmintele cele vechi și prăpădite și luară halatele de mătase. Apoi se apucară să numere grămada de bănet.

Aurul și argintul clinchetau atît de tare, că se auzea până departe. Mănată de curiozitate, o babă de prin vecini bătu la ușă și spuse:

— Acasă sunteți? Am venit să vă cer niscai tăciuni, să-mi ațîț focul.

Se uită din prag și rămase înmărmurită:

— Să vezi și să nu crezi! De unde atîta bogăție strânserăți?

Moșul îi povesti tot, cum a fost:

— Uite-așa și-așa... Ne-am pricopsit cu o mulțime de bani și cu halatele astea roșii. Vino să te minunezi și tu.

— Simt cum mă cuprinde pizma, spuse vecina. Mare noroc pe voi! Dau fuga acasă să-l trimit și pe moșul meu în gaura de șoarece.

Alergă acasă cât o țineau picioarele și se apucă să măture prin odaie. Bărbatului îi porunci să caute în bucătărie. Dar cu toată străduința lui, acesta nu găsi niciun bob de mazăre.

— Babo, spuse omul în cele din urmă, adu un bob de mazăre din sac.

Bătrâna aduse bobul și unchiașul îl aruncă în borta de șoarece, își croi apoi drum cu toporul și nimeri sub pământ. Merse el ce merse și, întocmai cum i se povestise, îl întâlni la marginea drumului pe Gigio-sama de piatră. Moșul îl întrebă:

— N-ai văzut cumva bobul meu de mazăre? S-a rostogolit pe-aici.

— De văzut l-am văzut eu, dar m-au împins păcatele să-l iau de jos și să-l mănânc.

— Nemernicule! se oțărî la el moșul cel lacom. Cum ai îndrăznit să înfuleci un bob de mazăre străin?! Auzi colo, bunătate de bob! Cum o să răscumperi acuma paguba care mi-ai făcut-o? Să-mi dai repede în schimb un maldăr de halate de mătase și un poloboc de bani!

Gigio-sama se posomorî, dar îi dete și lui povața cunoscută. Moșul cel lacom porni mai departe cântând:

*„Bob de mazăre-ndrăcit,
Unde te-ai rostogolit?
Hoțule, să-mi dai în loc
Halate multe și-un poloboc!”*

Curând ajunse la siogile cele roșii. Din casă se auzea într-una: Poc-poc-poc!”. Șoarecii pisau grăunțe în piulițele de aur, cântând cât îi ținea gura:

*Pisălogul saltă, bate,
Măcinăm pe săturate!
Dar când miaună pisica,
Pe toți ne alungă frica...*

Moșneagul cel lacom intră în casa șoarecilor și văzu acolo comori nemaiîntâlnite. Peste tot atârneau halate de mătase roșie, pe măsute roșii se aflau mulțime de castronașe roșii, lăcuite, grămezi de bani zăceau prin colțuri. Moșului i se aprinseră ochii de poftă. „Cum aş face să pun mâna pe toate aceste avuții? se întrebă el. Ia stai, păi e foarte simplu! N-am decât să miaun ca pisica!”.

Și începu să miaune din răspuțeri:

— Miaaaau! Miorlaaaau!

Deodată se stinseră toate luminile din casa șoarecilor. Se făcu un întuneric de-ți vârai degetele în ochi. Pieriseră ca prin minune și casa și șoarecii. Moșneagul dibuia cu mâinile în jur, ca orbii. Își urmă drumul așa, pe pipăite, și după ce merse un timp, în calea lui luci o luminiță și văzu siogile cele negre. Dincolo de ele zornăiau arșicele.

Moșul se uită printr-o gaură și-i văzu pe draci jucând de mama focului, cu grămada de bani între ei. „Înseamnă că arătarea aia de piatră nu m-a mințit”, își zise lacomul unchiaș. Și pe furișă să nu-l simtă încornorații și se sui în pod, cocoțându-se pe-o grindă.

Se făcu miezul nopții. „Cred că a sosit clipa!” gândi moșul. Luă vânturătoarea și începu s-o agite. Apoi strigă tare de tot:

— Hei, împielițaților, a cântat cocoșul întâia oară!

Dracii rămaseră încremenți:

— Ce-o mai fi și asta?

„Merge bine treaba!” își zise unchiașul, mulțumit. Și strigă iarăși,

cât putu de tare:

— Al doilea cântat al cocoșilor!

Dracii se holbară nedumeriți, unii la alții:

— Ați auzit? Iar strigă cineva!

Moșul o luase razna de tot. „Trebuie să-i sperii zdravăn, ca s-o ia la sănătoasa” se gândi el. Și răcni asurzitor:

— Hei, voi de-acolo! A cântat cocoșul a treia oară!

— Al cui o fi glasul ăsta? se mirară dracii.

— Păi și noaptea trecută ne-a păcălit cineva, făcând pe cocoșul, și ne-a luat toți bănișorii!

— Se vede că nu i-au ajuns dacă a venit iar...

— Puneți mâna pe el! Ciomăgiți-l!

Moșul cel lacom se sperie și lunecă de pe grinda podului, gata să cadă în mijlocul dracilor. Dar se agăță cu nasul de un cui și rămase spânzurat, dând din picioare. Cu toate că era agățat, ori de frică, îl apucă râsul: Ha-ha-ha! Ile-he-he!”. Tartorii se înfuriară și mai tare:

— Moșneag blestemat, stai că-ți arătăm noi ție!

— Tu ne-ai furat banii, hoțomanule!

Și năpustindu-se asupra lui cu bâtele, îl chelfăniră tare de tot, până-l umplură de sânge. Moșneagul scăpă cu mare greutate din ghearele lor și porni plângând și văicărindu-se către borta de șoarece, să iasă la lumină.

Baba, care se uita în gaură, se bucură nespus:

— Bărbățelul meu se întoarce în halat roșu și cântă vesel nevoie-mare! Nu mai vreau să port zdrențe!

Zicând acestea, lepădă hainele cele vechi și le aruncă în foc.

Așa se încheie povestea.

Vă doresc fericire! Vă doresc fericire!

ZMEURA DE SUB ZĂPADĂ

Cândva într-un sat o femeie care avea două fete: cea mai mare, O-Cio, nu era copila ei bună, dar cea mai mică, O-Hana, era carne din carnea ei.

Mama vitregă o îmbrăca pe O-Cio în zdrențe, iar pe fiica ei bună numai în rochii scumpe.

Pe propria-i copilărie, mângâia și o răsfața, dar pe cealaltă o bătea și o pune la muncile cel mai grele. O-Tio căra apă, spăla rufe, gătea... Dar nimic nu era pe placul mașterei, care o ura de moarte pe O-Cio, gândindu-se întruna cum ar face să scape de ea.

Într-o zi friguroasă de iarnă, mama vitregă și O-Hana se încălzeau la vatră. O-Hana, care se moleșise de atâta căldură, spuse deodată:

— Vai ce cald mi s-a făcut! Tare aș vrea să mănânc ceva rece și bun.

— Nu vrei puțină zăpadă?

— Zăpada n-are niciun gust, iar eu vreau ceva rece și gustos.

O-Hana căzu pe gânduri și deodată bătu din palme:

— Zmeură! Vreau zmeură! Zmeură coaptă, dulce și răcoroasă.

O-Hana era tare încăpățânată. Dacă-și pune ceva în minte, nu se lăsa nicicum până nu-l avea. Începu să se văicărească:

— Vreau zmeură! Dați-mi zmeură!

Văzând că nu-i chip s-o împace altfel, maică-sa strigă:

— O-Cio! O-Cio, vino repede încoace!

O-Cio, care tocmai spăla rufe în curtea din dos, alergă la

chemarea mamei, ștergându-și mâinile din fugă:

— Pleacă îndată în munți și culege coșul ăsta plin cu zmeură! Îi porunci mama vitregă. Dacă nu umpli bine coșul, nu cumva să mi te-arăți acasă!

— Dar crește oare zmeură acum, în miezul iernii? întrebă sfioasă O-Cio.

— Crește, nu crește, tu să ții minte: dacă te întorci cu mâinile goale, nu-ți mai dau drumul în casă.

Mama vitregă o îmbrânci pe O-Cio afară și încuie ușa în urma ei.

Fata își puse sandalele de paie în picioarele goale, dar încotro să apuce nici ea nu știa. Iarna în munți nu crește zmeură. Dar nici cu mama vitregă nu te poți pune...

Stătu ea ce stătu pe gânduri, dar până la urmă luă coșul și o porni spre munți. Era liniște. Ninge cu fulgi mari. Copacii păreau și mai înalți, sub căciulile lor de zăpadă.

O-Cio căuta într-una zmeură pe sub zăpada rece și se gândea: „Pare-se că mamei mele vitrege i s-a urât să mă vadă trăind pe lume, de aceea m-a trimis aici, ca să pier. Poate că e mai bine să îngheț aici, sub zăpadă. Poate că atunci mă voi întâlni cu măicuța mea adevărată și voi îndeplini dorințele.”

Pe fată o podidi plânsul.

Rătăci astfel multă vreme, în neștire, fără să-și mai aleagă drumul. Urca povârnișurile împleticindu-se și cobora la vale cufundându-se în troiene. După o vreme, răpusă oboseală și de frig, se poticni și căzu. În scurtă vreme zăpada o acoperi, înălțând deasupra moviliță albă.

Deodată, auzi ca prin vis cum o strigă cineva.

O-Cio deschise ochii și zări chipul unui moșneag cu barbă albă, aplecat asupra ei.

— Spune-mi, O-Cio, ce-ai căutat aici pe frigul ăsta?

— Mama mi-a poruncit să adun zmeură coaptă, răspunse fata abia mișcându-și buzele înghețate. Dacă nu găsesc, nu mă mai pot întoarce acasă.

— Dar ea nu știe oare că iarna nu crește zmeură? Bine, adaogă moșneagul, nu mai fi tristă. Ridică-te și vino cu mine.

O-Cio se ridică anevoie de jos. Deodată simți că i s-a făcut cald, iar oboseala îi pieri ca prin farmec.

Unchiașul pășea voinicește prin zăpadă, iar O-Cio alerga în urma lui. Deodată minune! Înaintea ei se întindea o cărare de nea, bine bătătorită, la capătul căreia văzu o serie de tufe de zmeură.

— Iată, acolo e zmeură coaptă câtă vrei, spuse moșul. Culege cât poți, apoi du-te acasă.

Tufele acelea din luminiș erau încărcate cu boabe roșii de zmeură. Moșul se făcuse nevăzut.

„Vai! Se minună O-Cio. Se vede treaba că a fost zeul ocrotitor al acestui munte, dacă mi-a venit în ajutor.”

Apoi își împreună mâinile ca pentru rugăciune și se înclină adânc. Umplu repede coșul cu zmeură și alergă spre casă.

— Unde-ai găsit atâta zmeură? se miră mama vitregă, care pesemne trăgea nădejde că n-o va mai vedea niciodată.

Bucuroasă, O-Hana se așeză lângă vatră și începu să mănânce repede, boabă cu boabă, alintată:

— Vai ce gustoasă e! Ce înmiresmată e! Se topește în gură, nu alta!

— Ia dă-mi și mie vreo câteva!

Mama vitregă gustă și plescăi din limbă. Lui O-Cio nu-i dădură nici măcar o boabă. Dar fetei nu-i trecu prin minte să se supere. Nu prea era ea obișnuită cu bunătățile. Curând o cuprinse osteneala. Se așeză lângă vatră și ațipi.

Deodată, mama vitregă se îndreptă spre ea și, bătând tare din picior, îi strigă:

— O-Cio! O-Cio! Scoală-te!

Zgâlțând-o de umeri, îi spuse apoi:

— O-Hana nu mai vrea zmeură roșie. Vrea zmeură liliachie!
Pleacă degrabă în munți și adună un coș de zmeură liliachie.

O-Cio se sperie:

— Dar afară e noapte, iar zmeură liliachie nici nu se află pe lume.
Rogu-te, nu mă alunga!

— Ce tot îndrugi acolo? Ești datoare să faci orice pentru sora ta mai mică. Cum ai găsit zmeură roșie, o să găsești și liliachie. Dar nu cumva să te întorci cu mâinile goale că-i vai de tine!

O îmbrânci fără milă pe fată și încuie ușa în urma ei.

O-Cio porni către munți. Făcea un pas, se oprea, mai făcea unul, apoi iar se oprea și plângea cu amar. Totul era alb în jur, în munți căzuse zăpadă multă. I se părea că visează. Nu cumva tot în vis culesese coșul acela cu zmeură?

Se lăsă întunericul. Undeva se auzeau lupii urlând. Tremurând din tot trupul, O-Cio se lipi de un copac.

Deodată auzi o chemare înceată și ca din pământ se ivi înaintea ei bătrânul cu barbă albă.

— Spune, O-Cio, mamei tale i-a plăcut zmeura? întrebă el cu blândețe.

O-Cio se uită la el și izbucnind în plâns, șopti printre suspine:

— De astă dată mama vitregă mi-a poruncit să-i aduc zmeură liliachie...

Moșneagul se împurpură de furie. Ochii îi străluciră:

— Mi-a fost milă de tine, și de aceea te-am ajutat să culegi zmeură roșie. Dar femeia asta e mai rea și mai nesocotită decât credeam eu. Fie, am s-o învăț minte! Vino după mine...

Moșul porni înainte cu pași repezi. Coborî iute ca vântul povârnișul unei văi adânci, iar fata fugea, abia ținându-se pe urmele

lui.

— Privește, O-Cio! Iată zmeura liliachie!

O-Cio se uită și mai să nu-și creadă ochilor. Zăpada din jur ardea cu flăcări violete. Pretutindeni se vedeau boabe mari și strălucitoare de zmeură liliachie. O-Cio, culese cu teamă câteva boabe. Nici pe fundul coșului boabele nu-și pierdeau lumina lor liliachie.

O-Cio umplu coșul și fugi cât o țineau picioarele spre casă. Munții se dădură la o parte să-i facă loc. Într-o clipă rămaseră departe, în urmă, și O-Cio se pomeni în pragul casei. Privind coșul cu zmeură ca pe ceva înspăimântător, strigă cât putu de tare:

— Mamă, deschide! Am găsit zmeură liliachie!

— Ia te uită! Zmeură liliachie! se miră mama vitregă nevenindu-i să creadă.

Pasămite. Crezuse că pe O-Cio au mâncat-o lupii și când colo nu numai că ea se întorsese vie și nevătămată, dar adusese și un coș cu zmeură: zmeură liliachie, cum nu se mai află pe lume!

Deschise ușa, lăsând-o pe fată să intre.

O-Hana se apucă să înfulece la zmeură:

— Vai ce bună e, ce gustoasă e! Gustă și tu măicuță... Cred că nici zeii nu mănâncă asemenea fructe dulci și înmiresmate.

Își umplură amândouă gura. Cuprinsă de teamă, O-Cio încercă să le oprească pe soră și pe mamă:

— Măicuță, surioară, prea sunt frumoase fructele astea, prea luminează ciudat... Mi-e teamă că nu e lucru curat, nu mai mâncați din ele!

Dar O-Hana strigă la ea:

— Tu, una, cred că te-ai săturat mâncând dintr-astea, acolo, în pădure. Dar pesemne că nu ți-a ajuns, și-ai vrea să le mănânci și pe ale noastre! Ba mai puneți pofta-n cui!

Luându-se după O-Hana, mama vitregă o alungă pe fată din

odaie și nu-i dădu să guste nici ar o boabă.

Dar n-apucară mama vitregă și O-Hana să sfârșească de mâncat zmeura, că începură deodată să devină liliachii, tot mai liliachii, iar către ziuă muriră amândouă.

Când îi veni vremea, O-Cio se mărită și avu doi copii. Multă zmeură roșie, coaptă, culegea copiii de prin munți, însă pe timp de iarnă nimeni n-a mai găsit zmeură coaptă sub zăpadă.

DE CE E MAREA SĂRATĂ

Demult de tot, în depărtata vechime, trăiau pe lume doi frați. Cel mare era bogat, iar cel mic era sărac. O dată, într-un ajun de An nou, fratele cel sărac se duse la cel bogat, să-i ceară cu împrumut o măsură de orez.

Fratele cel bogat nu voi să-i dea nimic, ba îl mai luă și la ocări, alungându-l de la ușa lui. Ce să facă fratele cel mic? Porni înapoi către casă, abătut și cu mâinile goale. Deodată pe cărarea de munte pe care mergea, întâlni un bătrân cu pletele albe ca zăpada.

— Încotro? îl întrebă unchiașul.

— Iată, azi e ajunul Anului nou și eu n-am în casă măcar un pumn de orez ca să-l dăruiesc zeilor aducători de noroc. Degeaba m-am dus la fratele meu cel bogat, că n-a vrut să-mi dea nimic. Mă întorc cu mâinile goale.

— Dacă-i așa cum spui, am să te ajut eu. Ia această mangină⁵⁹ și du-te în pădure. Este pe-acolo, pe undeva, o peșteră, în peștera aceea trăiesc niște pitici. Ei îți vor cere să guste din mangin și îți vor făgădui pentru ea munți de aur. Dar tu să nu primești. Spune-le că nu vrei la în schimb decât rășnița lor.

Zicând acestea, bătrânul îi dădu fratelui cel sărac o piroșcă-mangin și se făcu nevăzut.

Fratele cel sărac se duse în pădure și dădu de peștera cu pricina, în jurul ei forfoteau o mulțime de omuleți mici de tot. „Ce-or fi făcând acolo?” se întrebă mirat. Uitându-se mai bine, văzu o ceată

⁵⁹ Mangina - piroști din aluat dulce cu umplutură de bob gătite în abur

întreaga de pitici care, opintindu-se și poticnindu-se, cărau cu mare trudă un lujer subțire de stuf.

— Stați nițel, stați că vă ajut eu! spuse fratele cel sărac.

Luă firul de stuf și-l duse în peșteră. Deodată, chiar la picioarele lui, răsună un glas subțirel ca un bâzâit de țânțar:

— Săriți! Ajutor! A omorât pe cineva!

Când se uită mai bine, ce să vadă? Într-adevăr, fusese cât pe-aci să strivească una din acele făpturi mărunțele. Piticul se zbătea între tocul și talpa sandalei, strigând și cerând ajutor. Se aplecă și scoase piticul cu băgare de seamă, ținându-l cu două degete.

— Ehei, se minună omulețul, da' puternic mai ești, uriașule! Cât de greu sunt eu, m-ai ridicat ca pe-un fulg!

În clipa aceea piticul văzu piroșca din mâna fratelui cel sărac și începu să se roage ațâțat de poftă:

— Dă-ne nouă această plăcintică! Cere-ne tot ce dorești în schimbul ei. Numai dă-ne-o!

Pe dată, piticii începură să care aur din peșteră. Grăunte cu găunte, adunară în curând o grămadă întregă. Dar fratele cel sărac își aduse aminte de ce-l învățase moșneagul și nu voi să primească.

— Nu vreau aur, mie să-mi dați rășnița voastră.

Piticii mai stăruiră o vreme, dar văzând chip să-i schimbe gândul, îl călăuziră în peșteră. Acolo, într-un ungher, se afla o rășnița cu pricina.

— Rășnița asta, îi spuseră, e comoara noastră cea mai de preț. Rău ne pare că rămânem fără ea. Piroșca ta ne place grozav. Ia-o și stăpânește-o sănătos. Dacă învărți piatra spre dreapta, îți dă ce-ți pofteste inima. Dacă o învărți spre stânga, pe dată încetează măcinișul. Vezi, nu uita să-ntorci spre stânga, altfel nu se mai oprește în veac.

Fratele cel sărac duse rășnița acasă. Nevasta, care se săturase de

atâta așteptare, îi ieși nerăbdătoare în cale:

— Ei, ai adus măcar o mână de orez?

— Nu mai întreba nimic, răspunse el, și așterne degrabă un țol, jos pe tatami.

Soția întinse repede un țol pe tatami. Fratele cel sărac puse râșnița jos și învârtind spre dreapta, spuse:

— Râșniță, dă-ne nouă orez! Râșniță, dă-ne nouă orez!

Cât ai clipi începură să curgă pe boabe albe și mari.

— Râșniță, dă-ne nouă pește! Râșniță dă-ne nouă pește!

Pe țol începură să cadă pești sărați, mari și frumoși.

Alte multe bucate gustoase le macină râșnița! Abia după ce nu mai pofti nimic, fratele cel sărac învârti piatra spre stânga și râșnița se opri. Se așezară bucuroși la masă. Apoi îi spuse nevestii:

— Destul ne-am chinuit în bordeiul ăsta amărât. A venit vremea să trăim și noi ca oamenii.

Apoi îi porunci râșniței:

— Râșniță, râșniță, fă și pentru noi o casă nouă și frumoasă, cu cămări largi și cu grajd să stea legați la iesle șaptezeci și patru de cai. După aceea pregătește cât mai multe plăcinte cu orez și niscai vin bun.

Atunci, fratele cel mic pofti la ospăț pe toți vecinii și toate neamurile. Mult se mai mirară oamenii:

„Ultimul sărăntoc din sat a ajuns să ne cheme pe toți la ospăț!”

Firește, fusese poftit și fratele cel bogat. Acesta veni, se uită și mai, mai să nu-și creadă ochilor: „Păi, doar aseară frate-meu a venit să-mi ceară o măsură de orez, iar acum se scaldă în belșug. Cum poate cineva să se îmbogățească astfel într-o singură noapte? Chiar de-ar fi să crap, își mai zise el, și tot aflu eu până la urmă ce s-a petrecut.”

Fratele cel mare chefula vârtos, împreună cu ceilalți, dar privea cu luare-aminte în toate părțile. Oaspeții începură să se pregătească de

plecare. Fratele cel mic ținea morțiș să rămână de bun rămas.

Se strecură pe nesimțite în cealaltă odaie, unde se afla râșnița, și învârti spre dreapta, spunând:

— Râșniță, râșniță, macină tu dulciuri pentru toți musafirii mei!

Fratele cel mare văzuse totul printr-o crăpătură... „Ehei, își zise. Acuma știu eu de unde agonisește prăpăditul ăsta atâta bogăție!”

Gazdele își petrecură oaspeții, apoi se culcară. În casă domnea liniștea. Fratele cel mare se furișă tiptil înăuntru, vârî râșnița într-un sac și după ce mai luă o plăcintă și felurite dulciuri. Merse astfel până la malul mării unde, din întâmplare, se afla priponită o barcă. Aruncă râșnița în barcă și vâsli către larg.

„Am să mă duc pe-o insulă depărtată, își făcu el socoteala, iar acolo voi pune râșnița să macine numai și numai pentru mine. Așa voi ajunge cel mai bogat om din lume.”

Barca pluti multă vreme pe mare. Se făcuse ceasul prânzului. Fratele cel mare își aduse aminte că are în sac o mulțime de dulciuri și o singură plăcintă. Se uită la merindele lui și pofti cu strășnicie ceva sărat.

„Am să-i cer râșniței, mai întâi și mai întâi, sare pentru, plăcintă.”
Întoarse piatra spre dreapta și porunci:

— Hei, râșniță, macină-mi nițică sare!

Din râșniță începu să curgă un șuvoi de sare albă. Cât ai clipi, fundul bărcii se acoperi cu sare. Stratul creștea și fratele cel mare se afunda în el. Voi să oprească râșnița, dar aceasta măcina de zor: căci uitându-se prin crăpătură, nu luase aminte că trebuie să întoarcă piatra spre stânga, pentru ca unealta vrăjită să-și contenească lucrul.

— Hei, râșniță, oprește, ajunge! Oprește-te, blestemato! strigă el deznădăjduit.

Sarea îi ajunsese la genunchi. Barca se cufunda tot mai adânc în apă, iar râșnița măcina harnică, întruna. Băldâbâc, barca se scufundă

și fratele cel mare pieri înecat.

Râșnița zace și azi pe fundul mării și varsă sare din ea neîncetat.
Va măcina astfel sfârșitul veacurilor. Iată de ce apa mării e atât de sărată.

HEI, CRABULE KOSO-KOSO!

Demult de tot, într-o vreme uitată, trăia un moș cu baba lui. Odată, se duse moșneagul în pădure să adune vreascuri. Pe la jumătatea zilei i se făcu foame și se așeză pe malul unui râu să îmbuce oleacă. Apa era limpede și străvezie. Aplecându-se să bea, văzu că pe fundul râului era o vietate.

— Ia te uită, își zise, păi ăsta e un crab! De unde s-or fi pripășit crabi pe-aicea?

Unchiașul aruncă în apă câteva boabe de orez. Crabul se repezi să le prindă și le ciuguli toate, până la una. Moșul se uita și râdea mulțumit. De-atunci, ori de câte ori venea în pădure nu uita să-și ospăteze crabul cu câte ceva. Pasămite bătrânul îndrăgise mica făptură.

„Ce-ar fi să-l iau cu mine, acasă? se gândi el într-o zi. Așa o să fim mereu împreună.”

Zis și făcut, îl duse acasă și-i spuse nevastă-si:

— Babo, ia te uită ce crab am adus!

— E frumos, într-adevăr, răspunse bătrâna. Trebuie să aibă carnea tare gustoasă. O să-l spăl iar pe urmă îl fierbem și îl mâncăm.

— Ia mai tacă-ți gura, babo! se sperie moșul. Tu nici nu știi ce mult l-am îndrăgit pe prichindelul ăsta.

Unchiașul pândi grijuliu să nu-l vadă baba și ascunse crabul în fântână. De câte ori se întorcea din pădure, îl striga voios:

— Crabule, hei, crabule Koso-Koso! Vino degrabă, sunt eu, moșneagul, iată-mă-s!

De cum auzea glasul moșneagului, crabul se ridica de pe fundul fântânii, pocnind vesel din clești, iar bătrânul îl ospăta cu ceva de soi, povățuindu-l:

— Crabule, prietene, tare mi-ești drag... De aceea fii cu luare-aminte la ce-ți spun. Dacă te va striga baba mea, nu care cumva să te arăți. E lacomă nevoie-mare și atâta așteaptă, să te înhațe și să te mănânce. Numai atunci să ieși la iveală, când vei auzi: „Crabule, hei, crabule Koso-Koso, ăsta-s eu, moșneagul, iată-mă-s!”

Și avea dreptate să se teamă, căci baba se întreba mereu unde o fi ascuns moșul crabul acela gustos și-l căuta pretutindeni, în ciudată că nu-l găsește.

Într-o zi, moșul se întoarce acasă și se duse ca de obicei la fântână, să-și spele picioarele. Bătrâna băgă de seamă că unchiașul dă din gură ca și cum ar fi vorbit singur. „Ce-o mai fi” se gândi ea. Se apropie tiptil și trase cu urechea. Moșul tocmai îi striga crabului:

— Crabule, hei, crabule Koso-Koso, sunt eu, uncheașul, iată-rnă-s!

— Vasăzică uite unde l-a ascuns! bombăni baba furioasă. Ei, lasă, că pleacă el mâine la pădure și o să mă ospătez împărătește.

A doua zi, n-apucă moșul să se depărteze bine, că baba dădu fuga la fântână, strigând cu prefăcut:

— Crabule, hei, crabule Koso-Koso, sunt eu, moșneagul, iată-mă-s!

Auzind vorbele cunoscute, crabul ieși îndată deasupra. Baba se bucură văzând cât de mare și de gras se făcuse. Îi înșfăcă la iuțeală și-l aruncă drept în oala cu apă clocotită. Fierse până se făcu roșu ca focul. Bătrâna se ospăta cu lăcomie din carnea-i fragedă, iar cojile le aruncă în hârdăul în care se strângea apa murdară.

Când se întoarce moșul din pădure, își chemă prietenul, ca totdeauna:

— Crabule, hei, crabule Koso-Koso, sunt eu, unchiașul, ieși mai degrabă!

Însă crabul nici gând să se arate. „Ce-o fi cu el? se întreabă moșul, plin de îngrijorare. Nu cumva o fi fugit?”

Îl strigă, îl caută peste tot, dar nu-l află nicăieri. Cum ședea el astfel, întristat și pierit, pe creanga unui copac din apropiere se lăsă din zbor o păsărică și prinse să ciripească:

— Prea târziu te-ai întors din pădure, bunicule! Carnea crabului e în burta babei, iar cojile caută-le în ciubărul cu zoaie. Cirip-cirip!

„Multe minuni se mai întâmplă pe lume!” gândi moșul. Se uită el în hârdău, și într-adevăr găsi cleștii crabului. Plin de mâhnire, cu ochii înlăcrimați, le adună și le îngropă în colțul cel depărtat al grădinii. Deasupra răsădi o tufă de azalee.

Deșteptându-se în zori, primul gând al moșneagului fu să stropească răsadul, ca nu cumva să se usuce. Merse el în grădină, și când colo, ce să vadă! Tufa de azalee era încărcată cu flori care ardeau și străluceau ca un soare. Tare se mai bucură moșul:

— Babo, hei, babo, vino repede să vezi! Mi-ai mâncat crabul, nu ți-a fost milă de el, dar eu i-am îngropat cojițele și am sădit deasupra un pomișor de azalee. Ia te uită ce mai flori de aur a făcut! Trebuie să-l udăm și să-l îngrijim.

Dar nici n-apucă moșul să plece iarăși la pădure, că baba dădu fuga la pomișor:

— Vezi tu acuș, blestematule! O să-ți smulg toate florile și o să le arunc în vânt!

Dar când se uită mai bine, florile azaleei nu mai erau de aur, ci niște biete flori obișnuite.

— Vasăzică, îți bați joc de mine, vreasc nenorocit! strigă ea mânioasă. O să te rup din rădăcină și-o să te ard!

Rupse tufa de azalee și-o aruncă în foc.

Când se întoarse moșul din pădure, alergă nerăbdător să-și vadă florile de aur. Dar ia pomul de unde nu-i! Întrebă mirat și neliniștit:

— Babo, hei, babo, unde a pierit azaleea mea?

— Păi da, altă treabă n-aveai decât să răsădești în grădina mea asemenea blestemăție! spuse ea cu arțag. Mai, mai să mă scoată din minți. Nu creșteau pe ea flori de aur, ci flori obișnuite. Am smuls-o din rădăcină și am pus-o pe foc.

Ce era să facă moșul? Întrebă încet, printre lacrimi:

— Spune-mi măcar, unde-ai aruncat cenușa?

— Nicăieri. E acolo, în vatră.

Moșul adună cu grijă cenușa din sobă. Se simțea mai mângâiat gândindu-se că tot a mai rămas ceva din crabul lui iubit. Apoi se duse pe câmp să împrăștie cenușa. Tocmai atunci se stârni o adiere de vânt, iar cenușa, prefăcându-se într-un nor, se așternu lin pe crengile pomilor.

Și, minune! Pe ramuri începură să înflorească flori de aur. Străluceau la soare de-ți luau ochii.

În clipa aceea se arătă din nou păsărica năzdrăvană:

— Moșule, moșule, ciripi ea, nu mai împrăștia cenușa pe câmp! Presar-o mai bine pe marginea drumului.

Moșul o ascultă, și deodată crengile copacilor de pe amândouă părțile drumului se împodobiră cu flori de aur, care străluceau orbitor în lumină.

Tocmai atunci se nimeri să treacă pe-acolo prințul cu suita lui. Văzând florile de aur, opri calul și privi fermecat.

— Niciodată, spuse el, nu mi-a fost dat să văd asemenea frumusețe!

Moșneagul se întoarse acasă încărcat de daruri. Văzând una ca asta, baba se aprinse de lăcomie:

— Las' pe mine, spuse ea, eu o să fac treabă și mai bună. O să

capăt mai multe daruri decât tine.

Umplu o căldare cu cenușă și se așează pe marginea drumului, așteptând să treacă prințul.

Și iată că se arată alaiul cel mândru și lung. Când însuși prințul ajunsese în dreptul ei, începu să împrăștie cenușa în vânt. Dar nici pomeneală să se ivească flori de aur pe crengile pomilor. Cenușa îi intră prințului în ochi, în nas, în gură, murdărindu-i straietele de sus până jos.

Atât de tare se înspăimântă baba de mânia prințului, că se făcu mică, mică de tot. Se gheboșă, se ghemui, se micșoră, iar în cele din urmă se schimbă într-un crab prizărit, care fugi să se ascundă în nisipul de pe malul râului.

De atunci zice-se că sunt crabii atât de sperioși și se ascund cu atâta grabă în nisipuri.

DE CE N-ARE CARACATIȚA OASE

Toate acestea s-au întâmplat în vremuri demult uitate.

Soția împăratului dragonilor zămislișe un prunc în scutece și mereu poftea câte ceva neobișnuit. Dorințele ei nu se mai isprăveau: azi râvnea una, mâine alta...

Zi de zi împăratul dragonilor își trimitea supușii în cele patru vânturi, poruncindu-le să-i aducă nevesti-si tot ce-i pofteste inima. Sărmanii pești se istoviseră de-atâta alergătură, caracatița de-abia se mai ținea pe picioare.

Într-o bună zi, soția împăratului mărilor spuse:

— Vreau ficat de maimuță. Dacă nu-mi veți aduce, să știți că altceva nu pun în gură.

Amuțiră cu toții. Se știe că în mare nu trăiesc maimuțe. Pe uscat sunt o mulțime de maimuțe nu-i vorbă, dar cum să ajungi până la ele?

Împăratul chemă sfatul cel mare. În castelul de sub ape se strânseseră o mulțime de pești mari și mici. Statură ei, chibzuiră, se frământară, dar nu le venea nimic în minte. Când, iată, se ivi, înotând agale, broasca țestoasă cea greoaie.

— Ehei, zise broasca, văd eu că fără mine nu faceți nicio scofală. Eu plutesc pe ape, dar umblu tot atât de lesne și pe pământ. Mă strecor pe unde nu gândești cu gândul. Așa încât, trimiteți-mă pe mine, o să vă aduc eu o maimuță.

Peștii se învoiră bucuroși:

— Mergi sănătoasă! Îți dorim să izbândești cât mai grabnic în

treaba asta grea.

Țestoasa porni să împlinească porunca împăratului. De cum ajunse la mal, văzu o maimuță care se legăna pe creanga unui brad.

— Bună ziua, doamnă maimuță, spuse țestoasa. Ce zi minunată e azi! E o adevărată plăcere să-ți încălzești spinarea la soare. Dar, ia spune-mi, o întrebă ea netam-nesam, ai avut vreodată prilejul să intri într-un castel? În castelul împăratului dragonilor, de pildă. Află că eu chiar de-acolo vin...

— Nu, răspunse maimuța, n-am avut acest prilej. De auzit am auzit multe despre castelul împăratului dragonilor, dar de văzut, ce-i drept, nu l-am văzut cu ochii mei.

— Oho, păi atunci înseamnă că degeaba mai trăiești pe lume! Întregul an, în castelul stăpânului mărilor domnește primăvara. Și ce bucate de soi se mănâncă acolo! În viața ta nu te-ai înfruptat din asemenea bunătăți. Nu vrei să mergi cu mine să-ți arăt castelul acela neasemuit! Suie-te pe spinarea mea și te duc cât ai bate din palme.

Spinarea țestoasei era lată și plutea ca o barcă. Maimuța se așeză pe ea, bucuroasă să se legene pe valuri.

În scurtă vreme ajunseră la castelul împăratului dragonilor. Țestoasa nu minți se defel: în castel domnea o primăvară veșnică, și era atât de frumos, încât îți lua graiul. Zidurile de din argint, aur și mărgăritare, străluceau orbitor.

— Binevoiește să aștepti oleacă, doamnă maimuță, spune țestoasa. Eu dau o fugă până la împăratul dragonilor, să-l vestesc că i-a sosit un oaspete de seamă.

Dădu maimuța jos din spinare chiar în fața porților, și alergă să dea de știre împăratului. De strajă la porți se nimerise să fie tocmai caracatița. Se vede că i se cam urâse stând de caraulă și cum avea sămânță de vorbă, începu s-o căineze pe maimuță:

— Sărmană maimuță, bag de seamă că ești tare veselă, pesemne

că nici nu știi ce te-așteaptă. Împărăteasa noastră a poftit să guste din ficatul tău. Milă mi-e de tine. Dar soarta ți-e pecetluită, fiindcă de-aici, de pe fundul mării, nu mai ai cum să fugi.

Auzind aceasta, maimuța înlemni de spaimă. Dar se prefăcu nepăsătoare și rămase să așteptare mai departe, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Curând, se întoarse țestoasa:

— Doamnă maimuță, împăratul nostru e bucuros să te primească. Vino cu mine să-ți arăt castelul. O să ai ce vedea, e plin cu tot felul de minunății.

— Vai de mine și de mine, țestoaso! Aproape că mi-e rușine să-ți spun... Sunt atât de zăpăcită, încât mereu uit câte ceva. Acum, de pildă, mi-am spălat ficatul și l-am agățat pe ramura unui brad, să se usuce. Am uitat cu totul de el și sunt tare îngrijorată: dacă vine ploaia și-l udă? Dacă mi-l ciugulesc ciorile? Du-mă degrabă înapoi!

Țestoasa fierbea de ciudă, dar se feri să se dea în vileag, fiindcă n-avea ce face cu o maimuță fără ficat. De aceea spuse:

— Într-adevăr, ar fi o mare-nenorocire! Urcă-te repede pe spinarea mea.

Țestoasa înotă din răsputeri până la țarm. Când ajunseră aici, grăi către maimuță:

— Du-te de-ți ia ficatul și să ne întoarcem fără zăbavă la castel. Vom ajunge tocmai bine a cină.

Maimuța se cațără cu sprinteneală pe creanga cea mai înaltă a bradului, își frecă lăbuțele și începu să râdă în hohote:

— Bun rămas pentru totdeauna, țestoaso! Ești cea mai neroadă făptură de pe lume. Se vede că ai uitat vechea zicătoare: „*Copacii nu cresc în mare și nici ficatul în copaci*”. Haide, ia-ți tălpășița!

Țestoasa, care nu putea să se cațere prin pomi, înțelese că totul e pierdut. Se întoarse amărâtă și umilită la stăpânitorul mărilor.

Auzind tărașenia, cei de la castel începură să se întrebe:

— De unde să fi aflat maimuța o paște? Cine să-i fi destăinuit adevărul? Să știți că nimeni altul decât caracatița, doar era atunci de strajă la porți!

O înșfăcărare pe nesocotita de caracatiță și-o luară la bătaie. Atât de tare o chelfăniră, de-i topiră toate oasele.

Limba care flecărește n-are oase. Caracatița de asemenea.

BROASCA DIN KYOTO ȘI BROASCA DIN OSAKA

S-a întâmplat odată să fie o vară neobișnuit de fierbinte. Soarele dogorea de dimineața până seara, iar ploaie nu dădea niciun strop. Seceta pârjolea totul. Se uscă până și fântâna, cea veche din Kyoto, în adâncul căreia trăia o broască.

Se gândi ea broasca, se tot gândi ce să facă: până la urmă hotărî să se mute într-un loc mai prielnic.

„Am auzit că Osaka e un oraș vesel și însuflețit, își zise ea. Acolo marea e la doi pași. Grozav aș vrea să văd și eu marea!”

Și broasca din Kyoto o porni la drum către Osaka.

Dar vezi că și în Osaka domnea o secetă la fel de cumplită. Secase până și balta cu lotuși în care trăia o broască singuratecă. Zile în șir, sărmana broască privea cerul fără urmă de nor, iar în cele din urmă își zise înciudată:

„Nici vorbă să mai rămân aici, în Osaka. Ce-ar fi să mă duc la Kyoto! E doar capitala Japoniei⁶⁰, acolo trăiește însuși Fiul Cerului. De bună seamă, o să am ce vedea pe-acolo!”

Și broasca din Osaka porni fără zăbavă înspre Kyoto. Între Kyoto și Osaka sunt pe puțin zece ri.

Amândouă broaștele, ca și cum s-ar fi vorbit, o porniseră la drum dis-de-dimineată, aproape în aceeași clipă: una de la Kyoto către Osaka, cealaltă din Osaka înspre Kyoto. Săltau pe drum cu mare

⁶⁰ Kyoto a fost capitala Japoniei între anii 794 și 1868.

vrednicie...

Multă vreme ținându-se broaștele astfel, iar către amiază nu mai puteau de oboseală și de foame. Razele fierbinți le frigeau spatele și abia își mai târau lăbuțele. În sfârșit, cu chiu, cu vai ajunseră în munți, iar aici, într-un defileu, se întâlniră.

E de spus că muntele Tennozan se află chiar la jumătate calea între Osaka și Kyoto.

Broaștele își dădură binețe una alteia și făcură cunoștință. Broasca din Kyoto începu să-i spună celei din Osaka despre minunățiile din capitală. Cea din Osaka, la rândul ei, îi istorisi o mulțime de lucruri despre frumosul ei oraș. Broasca din Kyoto se întristă nespun aflând că nici în Osaka n-a plouat demult. Broasca din Osaka fu de asemenea mâhnită auzind că și în capitală bântuie seceta. Hotărâră însă amândouă să se încredințeze cu ochii lor dacă este într-adevăr așa.

— Ia să mă-uit eu de-aici, din vârful muntelui, către Kyoto, spuse cea din Osaka.

— Iar eu o să privesc înspre Osaka, răspunse cealaltă. Doresc atât de mult să văd marea!

Și amândouă broaștele se ridicară pe lăbuțele dindărăt, holbându-se curioase cu ochii lor căscați. Broasca din Kyoto se străduia să vadă cât mai bine Osaka, cea din Osaka nu mai putea de nerăbdare să vadă capitala.

Deodată, broasca din Kyoto strigă supărată:

— Ia te uită! Acest prea lăudat oraș Osaka seamănă ca două picături de apă cu Kyoto. Să crezi în pălăvrăgelile unora: „Acolo e marea, acolo e marea!” Păi marea nici nu se zărește!

Broasca din Osaka strigă și ea dezamăgită:

— Câte mai născocesc unii! Îmi tot împuiam urechile: „Ehei, Kyoto, ehei, capitala!” Iar eu îmi închipuiam că pe-acolo sunt

grădini minunate și case nemaivăzute... Nici pomeneală de așa ceva. Kyoto nu e decât un al doilea Osaka. Dacă orașul Kyoto seamănă atât de mult cu Osaka, păi nici nu merită să-l mai vezi

— Dacă Osaka seamănă leit cu Kyoto, la ce bun atâta osteneală?

Amândouă broaștele hotărâră că n-are niciun rost să-și mai urmeze calea. Mult mai înțelept ca broasca din Kyoto să se întoarcă în fântâna ei, iar cea din Osaka să pornească așijderi cât locul de baștină, își luară rămas bun și porniră țopăind, fiecare pe drumul ei.

Atâta doar, că broasca din Kyoto nu văzuse Osaka, ci chiar orașul ei, din care abia plecase. Iar cea din Osaka, tot așa, nu văzuse capitala, ci chiar așezarea ei natală.

Se știe că la broaște ochii sunt împlântați cam către spate. Ridicându-se pe lăbuțele dinapoi, e de la sine înțeles că nu priviseră înainte, ci în urmă.

Întorcându-se acasă, în fântâna ei, broasca din Kyoto începu să le povestească suratelor:

— Nu există niciun fel de mare pe lume! Toate nu sunt decât scorneli.

Iar broasca din Osaka, după ce se întoarse în balta cu lotuși, își văzu de-ale ei și adeseori le spunea micilor broscuțe:

— Nu vă luați după minciuni. Kyoto e aidoma cu Osaka al nostru. O fi el capitala Japoniei, dar degeaba i-a mers faima. Nu e decât un orașel prăfuit.

SABURO - STRACHINĂ SPARTĂ

Trăiau odată trei frați: cel mai mare se numea Taro, mijlociul Giro, iar cel mai mic Saburo. Într-o zi, ce se gândiră ei:

— Fraților, ce-ar fi să învățăm și noi un meșteșug oarecare? Numai astfel bătrânul nostru își va afla liniștea și când va muri va fi împăcat cu soarta.

Zis și făcut.

Lăsară casa părintească și porniră în lume să-și aleagă un meșteșug după puteri: fără preget și după trei ani ajunseră meșteri iscusiți.

Cel dintâi se întoarse acasă Taro, feciorul cel mare:

— Bun găsit, tăicuță! Poți să te bucuri, căci am ajuns meșter cu faimă, fac cele mai mândre căciuli din Japonia, cușme fără pereche, care vin bine oricui, pe orice vreme. Dacă un slujbaș sau un oștean îmi poruncește să-i fac o căciulă, nici n-apucă bine să mântuie vorba, că e gata. Sunt tare mulțumiți și mă laudă nespus când își pun pe cap căciula făcută de mine.

— Prea bine, răspunse tatăl. Dacă-i așa, fă o căciulă pentru prințul nostru. Să fie cât mai frumoasă și să i se potrivească pe scăfârlie. Demult se plânge el că n-are o căciulă ca lumea.

Taro urmă povața tatălui și lucră o căciulă pentru prinț. Grozav se mai bucură Înălțimea sa.

— Frumoasă căciulă! Și-mi vine tocmai pe măsură! Poruncesc ca de azi înainte, în ținutul nostru, toate căciulile să le facă numai Taro.

Din ziua aceea treburile lui Taro începură să meargă ca pe roate,

iar tatăl era mândru și mulțumit nevoie-mare.

Lui Giro, cel de-al doilea fecior, îi plăcuse tare mult, încă din copilărie, să tragă cu arcul. Vreme de trei ani el deprinse toate șiretlicurile acestei îndeletniciri, învățând de la cei mai dibaci trăgători. Vestea despre vrednicia lui ajunsese până la urechea prințului; iată că acesta îl chemă la sine, poruncindu-i să doboare cu săgeata o pară dintr-un copac ce se afla la o depărtare de o sută de keni⁶¹.

Giro se învoi bucuros să-i arate prințului marea lui iscusință. Trase și doborî para. Dar să vezi minunăție! Săgeata zbură înapoi și căzu drept la picioarele lui. Cu numai trei săgeți doborî toate perele din copacul acela înțesat de fructe. Prințul îi laudă strașnic agerimea și îi încredință pe toți oștenii lui, să-i învețe meșteșugul de arcași.

Cât despre Saburo, feciorul cel mic, acesta învățase meșteșugul de a se furișa pretutindeni nevăzut și nesimțit. Auzind despre asta, bătrânul tată încruntă sprâncenele, rugându-l pe cel mic să nu destăinuie nimănui năzdrăvanul său meșteșug.

— Tată, răspunse Saburo mâhnit, îndemânarea mea nu are nimic de-a face cu dibăcia hoților, este ceva cu totul deosebit. Dar mai bine să-ți povestesc ce mi s-a întâmplat... Mergeam o dată singur pe câmp, neștiind prea bine încotro să apuc. Deodată zăresc în depărtare o arătare ciudată. Semăna cu o strachină răsturnată cu fundul în sus, căreia îi lipsea un ciob dintr-o margine: pasămite pe acolo era intrarea. Mă apropii eu binișor, mă uit prin spărtura aceea, și ce să văd? Înăuntru erau grămădite una peste alta teancuri întregi, sumedenie de străchini de lemn. Iar în mijlocul colibeii stătea o băbuță prăpădită. Cată spre mine cu mirare și mă întrebă:

— De unde vii, străine?

⁶¹ Ken - măsură japoneză pentru lungime, egală cu 1,818 m

— Iacă, așa și așa, îi răspund eu, am plecat în lume să învăț un meșteșug.

— Atunci înseamnă că ai nimerit tocmai unde trebuia. Am rămas în slujba bătrânei, dar nici în anul dintâi, nici în cel de-al doilea nu m-a învățat nimic. Când s-au împlinit trei ani, m-am rugat de babă să-mi îngăduie să plec. Ea nu s-a împotrivit, ci doar mi-a zis:

— M-ai slujit cu osârdie, fiule, aș vrea să-ți dau ceva drept mulțumire. Dar vezi și tu că la mine în casă nu sunt decât străchini. Alege-ți una dintre ele, care-ți va plăcea.

Vorbele ei mi s-au părut pline de batjocură:

— Vasăzică, așa, i-am răspuns, asta ți-e toată răsplata, o amărâtă de strachină! Dacă e din inimă, păi atunci e bună și asta...

De cătrănit ce eram am înșfăcat o strachină spartă, un hârb care nu făcea nici două parale. Mergeam pe câmp și mă gândeam cu necaz: „Rău am mai brodit-o! Am trudit trei ani încheiați și n-am căpătat în schimb decât un blid hârbuit...”

Am aruncat vasul cât colo și am dat să plec mai departe. Deodată strachina a început să cuvânteze cu glas omenesc:

— Rău faci, Saburo, că te lepezi de noroc. Află că eu stăpânesc știința de a mă furișa pretutindeni nevăzută și nesimțită. Anume ți-am fost dată în dar, ca să te învăț acest meșteșug. Chiar eu am să te urmez peste tot.

Și zicând acestea, strachina începu să țopăie pe urmele mele, căci îi crescuseră cât ai clipi niște picioare mărunțele. Întâi m-am speriat de moarte, dar pe urmă mi-am zis că n-am de ce mă teme, doar strachina aceea e norocul meu. Ei, și-am mers eu cu strachina împreună cale lungă, peste munți și văi, până am ajuns acasă. Pe drum însă, strachina spartă îmi arată meșteșugul de a mă strecura pretutindeni nevăzută și nesimțită. Acuma sunt meșter neîntrecut în treaba asta!

Tatăl se înverșună însă în nemulțumirea lui, cugetând că asemenea meșteșug e bun numai pe el. Nu voia ca lumea să afle despre iscusința fiului său și hotărî să păstreze totul în taină.

Iar ca orice taină de pe lume, se dădu repede în vileag. Vestea despre năstrușnica meserie a lui Saburo se răspândi în tot ținutul, ajungând într-o bună zi până la urechile prințului.

Acesta îl chemă pe Saburo și îi spuse:

— Pe meleagurile noastre trăiește un bogătaș lacom și zgârcit. Îl voi vesti dinainte că e cineva care se încumetă să-i fure toată averea. Iar tu pune-ți dibăcia la lucru...

Saburo răspunse mândru:

— Nu pentru a fura și a tâlhări am învățat eu să mă furișez. Deprinderea mea își poate arăta meritele în război, dacă ne vor ataca vrăjmașii. Nu vreau să-mi fac de răs meșteșugul.

Dar prințul se încâpățână:

— Puțin îmi pasă, spune ce vrei, însă eu doresc să-ți pun măiestria la încercare. Și apoi omul acela nevolnic o tot face pe grozavul. O să-mi păzesc averea cu cea mai mare strășnicie, zice, dar dacă Saburo va izbuti să mi-o fure, a lui să rămână, n-o să mă plâng împotriva-i. Sunt încredințat însă că n-o să fie în stare. Așa încât, n-ai de ce te teme. Numai fii cu luare-aminte să nu dai greș.

Oricât se împotrivi flăcăul, până la urmă trebui să se supună poruncii prințului. În noaptea sorocită, la casa bogătașului era mare vânzoleală, stăteau toți cu ochii în patru, așteptând să apară Saburo. De teamă, scosese răzile cu bani din camera lor și le căraseră în odăile de locuit. Însuși bogătașul făcea de strajă lângă ele. Slujitorii primiră poruncă:

— De cum veți auzi că strig „Hoțul!”, aprindeți fără zăbavă felinarele și veniți de-a fuga!

Li se împărțiră tuturor bețișoare pentru aprins focul. În grajd, de

asemenea, totul era pregătit.

Slugile așteptau lângă caii înșeuăți, gata să pornească în goană pe urmele hoțului.

Peste noapte tocmai se pornise o ploaie zdravănă, când iacătă-l și pe Saburo. Venea fără să se ascundă, ținând în mână o umbrelă mare. Bogătașul se miră, dar se și bucură:

— Ia priviți! strigă el. Neîntrecutul meșter în arta de a se furișa vine de-a dreptul, ba încă și cu umbrela deschisă! Iată, s-a oprit la intrare. Își închipuie oare că va fura lăzile cu bani chiar așa, în văzul tuturor?! Ha-ha-ha. Hi-hi-hi!

Bogătașul asculta cum lovește ploaia în umbrela lui Saburo și se prăpădea de râs. Dar în scurt timp, Saburo-Strachină Spartă își sprijini umbrela deschisă la intrare și se strecură neauzit în casă, prin obloanele deschise. Și pe când slugile râdeau înveselite, ținându-i isonul stăpânului, el înlocui bețișoarele de aprins focul cu niște fluiere, iar în locul cremenii puse câteva tamburine. Aruncă în ceașca de ceai a bogătașului o buruiană adormitoare, apoi așteptă să vad e întâmplă.

După câțva timp, sorbind din ceai, bogătașul simți că i se face capul greu și ochii i se păienjeniră. Strigă deznădăjduit, cu ultimele puteri:

— Asta-i isprava lui Saburo.! Aici e mâna lui Saburo! Aprindeți felinarele și dați fuga după el!

Slujitorii începură să scapere de zor, încercând să aprindă feștilele. Se stârni o gălăgie nemaipomenită. „Fiu-fiu-fiu!” țiuiau fluierele - „Zorn-zorn-zorn!” zornăiau tamburinele.

Bogătașul se înfurie grozav și bolborosi pe jumătate adormit:

— Vă încurcați ca nerozii, vai și-amar!

În larma care se iscase, slujitorilor li se păru că aud:

— Urcați lăzile pe samar.

Și niciuna, nici două, începură să care lăzile cu bani și să le urce pe spinarea cailor.

Iar Saburo-Strachină Spartă, văzând aceasta, șopti mulțumit:

— Iată, acum toate-s cum trebuie.

Și tiptil, nesimțit de nimeni, duse caii cu lăzi cu tot până la palatul principelui.

Dar după întâmplarea aceasta, Saburo n-a mai rămas în slujba prințului. S-a pribegit în lume, căutând un loc unde iscusința lui de a se furișa nevăzut și nesimțit să poată aduce un folos adevărat.

CUMPLITA DIHANIE PLICI-PLICI

Trăiau odinioară într-un bordei ca vai de lume, vechi și povârnit, un moș cu baba lui. Erau săraci lipiți pământului. Singura lor avuție era un căluț, dar și acestuia îi pusese gând un hoț nărăvit de prin împrejurimi.

Într-o seară, hoțul tocmai se pitulase în ogradă și aștepta să adoarmă stăpânii... Era o vreme de toamnă, păcătoasă. Ploua cu găleata, iar acoperișul bordeiului se găurise de tot. Într-un ungher picura apa molcom, plici-plici, într-altul curgea de-a binelea. Bătrânii își tot mutau așternuturile dintr-un colț, în celălalt, fără să-și afle scăpare iar ploaia răzbea peste tot.

— Of, cumplită dihanie mai e Plici-Plici acesta, se văicări baba. Mai rea decât tigrul, mai nesățioasă decât lupul.

— Așa e, răspunse unchiașul nu e pe lume fiară mai firoasă că ea. Nicăieri nu-ți găsești locul de răul ei.

Sub fereastră se aciuisse un lup flămând, care își făcuse socoteala să-i mănânce pe stăpâni îndată ce vor stinge opaițul și vor ațipi. Auzind însă vorbele bătrânilor, blana i se zbârli de frică.

— Credeam că pe meleagurile astea nu hălăduiește o fiară mai puternică decât mine, își zise. Dar uite că s-a că s-a pripășit necruțătorul Plici-Plici... Cel mai bine ar fi s-o iau la sănătoasa cât mai am timp!

Lupul făcu o săritură și o rupse la fugă mâncând pământul. Hoțul de cai, care pândea afară, își zise mirat: „Ia te uită, căluțul a scăpat din ștreang! Ho, piruu!” Și luând-o la fugă după lup, îi sări acestuia

drept în spinare. Lupul, mai-mai să-și iasă din minți. „Sunt pierdut!... Am scăpat eu din capcanele vânătorilor. Dar uite că m-a înșfăcat Plici-Plici...” Fugea în salturi mari, deznădăjduite, iar hoțul, care se înfipsea bine în spinarea lui, bombănea furios: „Nu mai pricep nimic! Cal bătrân, și uită-te la el cum fuge... Nici cel mai focos armăsar nu l-ar întrece!”

Și cum fugea lupul așa, cu hoțul în spinare, iată că începu să se lumineze de ziuă. O maimuță ce moțăia într-un copac îi văzu și strigă uimită:

— Mare năzdrăvănie! Un om călare pe-un lup! Să mori de răs, nu alta!

Chiar în clipa aceea hoțul de cai băgă și el de seamă pe cine călărește... Înspăimântat de bidiviu, căzu rostogolindu-se într-o capcană de lupi. „Bine măcar că nu mi-am frânt gâtul”, cugetă el, dezmeticindu-se pe fundul gropii și tot frământându-și mințile cum să iasă de-acolo.

Maimuța strigă după lupul care fugea încă buimac:

— Hei, lupule, tare mă mai mir de tine! Cum i-ai îngăduit omului acela să te călărească?

— Care om? Ce tot vorbești? Pe mine m-a înșfăcat înfricoșătorul Plici-Plici! Abia am izbutit să scap de el.

— Iar eu îți spun că te-a călărit un om, am văzut cu ochii mei. Te-a călărit ca pe cel din urmă dobitoc. Hi-hi-hi! Ai puțină răbdare, o să-ți dovedesc îndată. Călărețul mi se pare că e în groapa de colo.

Pe vremea aceea, maimuțele aveau toate coada lungă. Cumătra noastră își vârî coada în groapă plimbându-și-o de colo-colo.

„Aha, cineva mi-a aruncat o funie! Da' știi că se brodește bine? Ia să încerc eu să ies afară”, își zise hoțul de cai agățându-se vârtos de coada maimuței.

Maimuța scoase un urlet de durere și de spaimă:

— Valeu, lupule, lupule! Acolo jos este într-adevăr fioroasa dihanie Plici-Plici! M-a apucat de coadă!

Auzind aceasta, lupul își luă tălpășița cât putu mai repede.

— Stai, nu fugi! se tânguia nenorocita. Ajută-mă, nu mă lăsa în primejdie!

Maimuța se opintea din rășputeri să scape, de atâta încordare fața i se înroșise ca o pălălaie. Deodată, trosc, coada i se rupse chiar de lângă rădăcină.

Se zice că de-atunci au maimuțele botul roșu și coada scurtă.

UN NUME LUNG

Trăiau cândva pe lume un bărbat cu femeia lui. Într-o zi li se născu un fecior. Tânăra mamă se bucură nespus și se gândi pe dată să-i găsească pruncului un nume frumos feciorului ca și viața să-i fie frumoasă, asemenea numelui.

Cugetă ea trei zile și trei nopți la rând, se frământă, își scormoni mintea, dar între timp o boală nemiloasă îi curmă firul vieții și, dându-și duhul, abia mai izbuti să șoptească:

— O, în sfârșit l-am aflat! Numiți-l Cioon...

Dar nu mai putu să-și termine vorba și copilul rămase cu numele rostit doar pe jumătate. Plin de mâhnire, dar nevoit să împlinească dorința răposatei, tatăl îl numi pe băiat Numai Cioon.

Nu peste multă vreme, tatăl lui Cioon se însură din nou. Nevasta de-a doua aduse și ea pe lume un fiu.

Cineva își șoptise mamei, în mare taină, că dacă îi va da copilului un nume scurt, atunci viața lui va fi scurtă. Iar dimpotrivă, cu cât va fi numele mai lung, cu-atât viața îi va fi mai lungă și mai fericită. Se hotărî, așadar, să-i găsească băiatului un nume lung, lung de tot ca să trăiască mult și să aibă parte de noroc. Se gândi ea, se tot gândi, și după multă bătaie de cap, iată ce nume nemaivăzut născoci: Bonza-Cel-Mare, Bonza-Cel-Mic, Bonza-Peste-Toți-Bonzii-Bonza, Bonza-Cel-Dolofan, Bonza-Care-Se-Scaldă-n-Bani, Bonza-Prostuțul, Bonza-Nu-Știu-Cum-Să-i-Mai-Zic, Bonza-Bogatul-Răsbogatul-Mai-Bogat-Ca-Toți, Ceașca-Și-Ceainicul, Viteazul-Năzdrăvan, Muntele-de-Argint, Să-Se-Numească-într-unfel, Să-Se-Numească-Oricum-Și-Așa-

Și-Pe-Dineolo-Și-Tot-Așa-Și-Plu-Pe-Munte, Acoperiș-Pe-Templu,
Brad-Pe-Acoperiș, Lună-Deasupra-Bradului, Hei-Hei-Crești-Mai-
Repede, Eisuke!”

Decum crescură mai mărișori cei doi frați, începură să se certe între ei. Plin de răutate prâslea îl necăjea întruna pe fratele cel mare, făcându-i fel de fel de șotii. Apoi se depărta grabnic și începea să-l atâțe, batjocorindu-l pentru numele lui ce scurt:

— Cioon-Cioon, Numai Cioon! Cioon-Cioon, Numai Cioon!

Ieșindu-și din fire, Cioon încerca la rândul său să-l ia în răs pentru numele lui nemaipomenit de lung și începea să strige pe nerăsuflăte:

— Bonza-Cel-Mare, Bonza-Cel-Mic, Bonza-Peste-Toți-Bonzii-Bonza, Bonza-Cel-Grăsuț, Bonza-Cel-Care-Se-Spală... Ba nu, nu, așa! Bonza-Care-Bonzăie... Ptiu, fir-ai afurisit cu numele tău!

I se împleticea limba și i se suia sângele la cap de supărare, astfel încât niciodată nu izbutea să-i spună numele până la capăt. Iar între timp, frățiorul își lua tălpășița...!

De câte ori tatăl avea nevoie de vreun ajutor, îl striga, firește, pe băiatul cel mare, fiindcă numele acestuia era mai ușor de rostit:

— Cioon, fă aia! Cioon, fă ailaltă!

Toată treaba o făcea numai Cioon. Pentru poznele lui copilărești, bietul Cioon își primea numaidecât pedeapsa:

— Hei, Cioon ia vino încoace să te urechez! Na, să mai faci și altădată, blestematule!

Când fratele cel mic făcea vreo boroboacă, tatăl începea să-l strige ca să-i dea chelfăneala cuvenită:

— Bonza-Cel-Mare, Bonza-Cel-Mic, Bonza-Peste-Toți-Bonzii-Bonza, Bonza-Cel-Umflat, Bonza-Care-Face-Baie... Na c-am încurcat-o!

Obosit și mânios, omul ofta și dădea din mâini a lehamite,

lăsându-se păgubaș.

Iar maică-sa nu mai putea de bucurie: „Ce bine că i-am găsit fiului meu un nume atât de lung!”

Odată, din nebagare de seamă, jucându-se prin curte cu ceilalți copii, Numai-Cioon căzu în fântână.

Copiii începură să strige speriați:

— Săriți, Cioon. A căzut în fântână! Ajutor, Numai-Cioon a căzut în fântână!

Dădură fuga, unii cu scara, alții cu frânghia, și-l scoaseră pe Cioon din fântână.

Iar mama vitregă se gândea: „Așadar, nu m-a mințit cine mi-a spus că un copil cu nume scurt n-are zile multe. L-au scos din fântână mai mult mort decât viu. Gata-gata să se prăpădească.”

Peste câteva zile, copiii se jucau iarăși prin curte, în jurul fântânii. Eisuke-Nume lung începu să se laude:

— Ascultați ce vă spun, Cioon a căzut în fântână fiindcă are un nume prea scurt. Eu însă joc cât vreau și cum vreau, n-o să pătesc nimic, fiindcă am un nume lung și sunt tare norocos.

Nu sfârși bine vorba, că se aplecă peste ghizduri și întinzându-se după ciutură, bândâbâc ca un bolovan. Însăpământați, copiii dădură buzna în casă, după ajutor. Începură să strige pe:

— De data asta Bonza-Cel-Mare, Bonza-Cel-Mic, Bonza-Peste-Toți-Bonzii-Bonza, Bonza-Cel-Rotofei, Bonza-Prostălăul... Ba nu, nu-i așa! Bonza-Nu-Știu-Cum-Îl-Mai-Cheamă, Bonza-Întoarce-Banii-Cu-Lopata... Așa o fi oare? Bogătașul-Bogătașilor-Putred-De

Bogat... Adică nu... Cel-Mai-Răsbogat-Dintre... Na. C-am uitat! Vai, ce nenorocire!

Se încurcaseră de-a binelea. Se uitau unii la alții, îndemnându-se buimaci:

— Cum e mai departe? Parcă Lingura-Și-Strachina... Ba nu,

Perna-Și-Plapoma... Binișor! Stați s-o luăm de la început... Piulița-Și-Pisălogul? Aduceți-vă odată aminte, ce naiba! Aha! Ceașca-Și-Ceainicul. Iar pe urmă? Căpetenia-Vitejilor... Ba nu. Năzdrăvanul-Cel-Mare-Care-Bea-Ceai... Nici pomeneală... Bea-Vinul -Ca-Apa... Parcă așa era... Dar mai era ceva cu un munte... Aha!... Uncheașul-Cu-Păr-Argintiu-De-Sub-Munte... Ba parcă nu... Moșneagul-Strălucitor-Ca-Muntele-De-Gros, Să-Se-Cheme-Așa-Și-Altminsteri-Cine-Știe-Cum-Ba-Așa-Ba-Altfel... Uf, greu mai e de ținut minte... Stă-Casa-Pe-Deal, Paie-Vechi-Pe-Acoperiș, Pe-Paie-Motanul-Pândește-Șoarecele, Șoarecele-Ti-pa-Tipa... Aoleu, ni s-a încâlcit limba... Hei, veniți repede, Eisuke a căzut în fântână!

Dădură fuga cu toții să-l scoată, dar era prea târziu:

— Eisuke-Nume lung pierise înecat.

ȘTERGARUL NEGRU

Toate acestea s-au întâmplat demult - demult.

Zice-se că într-o seară, un pelerin cerșetor bătu la porțile unei case mari, cerând adăpost pentru noapte. Stăpânul casei era chiar starostele satului, cel mai bogat... din partea locului. Căci, știut este, pisica și starostele înșfacă tot ce le cade în gheare.

La ceasul acela, stăpâna casei tocmai se afla la războiul de țesut. Ea îl alungă pe sârmanul pelerin cu vorbe aspre:

— Pleacă de-aici, hoinarule, cerșetor nerușinat!

Omul nu spuse nimic și plecă liniștit mai departe.

La marginea satului se afla un bordei prizărit și gârbovit, învelit cu trestie. Pelerinul bătu la ușă. Încet, încet, abia târându-și picioarele, locuitorii bordeiului, un moș cu baba lui, ieșiră în prag, glăsuind cu mâhnire:

— Să nu ne judeci greșit. Rău ne pare că te lăsăm să pleci cu mâna goală, dar vezi și tu suntem de săraci. N-avem în casă niciun bob de orez și nici măcar o zdreanță de prisos, cu care să te miluim...

— Nu vă faceți griji, nu vreau nimica, răspunse pribeagul. Atâta vă cer: să mă găzduiți o noapte. O să mă culc pe tatami-ul gol și-mi voi sprijini capul de marginea vetrei.

— Dacă-i așa, atunci intră, rogu-te, îl îmbiară gazdele, îl poftiră pe străin în bordeiul strâmt și sărăcăcios.

După ce se odihni puțin, pelerinul îi spuse babei:

— Iartă-mă că te necăjesc, dar fii bună de umple cu apă ceaunul

acela mare și agață-l deasupra focului.

Bătrâna îl ascultă. Când apa dădu în clocot, oaspetele scoase din tolba lui de călător câteva boabe de orez și le dădu drumul în ceaun, unul câte unul. Și ce să vezi! Ceaunul se umplu până a buză cu orez fiert, alb ca zăpada dimineții, moale și înflorit.

— Ia te uită ce minunăție! se bucurară bătrânii.

Se cam sfiau ei, căci nu prea e obiceiul ca musafirii să-și ospăteze gazdele, dar până la urmă se lăsară înduplecați de rugămintele pelerinului și înfulecară pe săturate. Nici nu mai își aducea aminte de când nu mai mâncaseră ei un orez atât de bun...

De cum sfârșiră cina, ușa se deschise și în prag se arătă grăbită și voioasă O-Kono. Fiica O-Kono era o fată harnică și cu suflet bun, dar era tare negricioasă și urâtă. Avea chipul atât de brăzdat de zbârcituri, încât oricât te-ai fi uitat, nu găseai un locșor neted.

O-Kono se tocmise slujitoare la casa starostelui, iar stăpânii îi îngăduiau uneori să le ducă bătrânilor, drept hrană, ceea ce izbutea să râcăie de pe fundul oalelor și blidelor. Și astă dată le adusesse o strachină plină cu orez pământiu și ars, dar moșul și baba zâmbiră cu milă.

— O-Kono, fata noastră dragă, astăzi suntem sătui: musafirul nostru ne-a ospătat împărătește.

Auzind aceasta, O-Kono se îmbujoră de rușine, neștiind cum să-i mai mulțumească pelerinului. Bătrânul și bătrâna începură să se căineze:

— O, ce durere, ce nenorocire! Avem o fată bună și cuminte, dar uită-te și tu ce urâtă e... La sărăcia noastră, asta ne mai lipsea. Unde să-i găsim un mire? Și tare am fi vrut s-o căpătuim, fiindcă e destul de mare.

— Nu vă întristați pentru atâta lucru, le răspunse pelerinul. O să vă ajut eu.

Și scoțând din mânecă un ștergar negru ca noaptea, i-l întinse fetei:

— E alt tău, ți-l dăruiesc. Diseară, după ce faci baie, să-ți ștergi fața cu el.

O-Kono se întoarse la stăpâni și se apucă să încâlzească apa pentru baie⁶². Cel dintâi se îmbăie starostele, iar după el, unul câte unul, toți ai casei. Slujitoarea, ca totdeauna, se îmbăie cea din urmă. Luă apoi ștergarul negru și, plină de șovăială, își șterse încetișor obrajii. Și minune!, pielea ei aspră și zbârcită se făcu moale și gingașă ca mătasea, își șterse apoi gâtul și-i deveni neted și frumos.

Fata se sperie. Ieși tulburată din baie și dădu fuga la oglindă. Se uită și luă seama că toate zbârciturile îi pieriseră, iar chipul ei strălucea de-o plăcută albeață. O-Kono devenise o fată frumoasă cum puține se aflau pe lume...

Văzând minunea, soția starostelui începu s-o descoasă pe slujitoare cum și ce fel.

O-Kono îi povesti totul, fără să-i ascundă nimic. Arzând de nerăbdare să încerce puterea ștergarului soția starostelui i-l ceru împrumut, făgăduind că se va șterge cu el o singură dată.

A doua seară, soția starostelui se duse la baie cea din urmă, cum nu mai făcuse ea niciodată. Se scaldă, apoi începu să-și frece vârtos fața cu ștergarul negru. Fața i se făcu gingașă. Apoi își șterse mâinile. Mâinile îi deveniră albe și moi ca niște plăcintele proaspete.

Stăpâna se bucură nespus, frecându-se cu ștergarul din cap până-

⁶² În satele japoneze, conform unui obicei străvechi, în fiecare seară oamenii se îmbăiază într-un vas de lemn plin cu apă încălzită. De obicei apa se încălzește o singură dată pentru familie, începând cu bărbații și continuând cu femeile, în ordine descrescândă; fiecare, intră în baie pentru scurt timp și apoi se spală cu săpun alături de baie, unde nu reintră decât după ce e curat, și pentru a se reîncălzi.

n picioare. Cu mare greutate se hotărî să iasă din baie.

„Gata. Ajunge! își zise. Am obosit tot ștergându-mă, dar în schimb am devenit de nerecunoscut. Sunt fără pereche de frumoasă.”

Dar pesemne că nu-i era dat să se bucure prea mult. Picioarele ei strălucitor de albe și spatele ei alb ca zăpada se lipiseră de scaldătoare ca și cum ar fi fost înțelepte. Cât se zbatu soția starostelui, cât se zbuciumă, degeaba: nu se putea clinti și pace. Începu să strige după ajutor cât o ținea gura.

O-Keno veni în fugă și, apucând-o pe stăpână de mâini, încercă s-o tragă afară din baie, fără să reușească. Ce era de făcut?

Stăpâna o rugă în cele din urmă:

— Du-te repede după pelerinul acela care ți-a dat ștergarul negru. Adu-l încoace să mă dezlege de farmecele lui.

O-Kono fugi cât o țineau picioarele până la bordeiul bătrânilor. Pelerinul se afla tot acolo, căci gazdele îl înduplecaseră să mai rămână la ei o zi, două. Fata îl aduse în grabă la stăpâni ei.

Când îl văzu, soția starostelui înlemni. Vrajitorul nu era altul decât cerșetorul pe care a îl alungase în ajun cu atâta asprime.

Pribeagul surâse în barbă, apoi spuse:

— Fie, te voi slobozi, dar mai întâi dă poruncă să se facă un praznic mare, la care să fie poftite toate neamurile voastre, și cele apropiate și cele mai îndepărtate.

În scurtă vreme, rudele starostelui se adunară în odaia de oaspeți și începură să cheful.

După ce se încredință că au venit toți, pelerinul se apropie fără grabă de scaldătoare. soția starostelui îl aștepta plângând și oftând. Scoase din mânecă un bețișor verde de bambus care strălucea și lumina ca o rază de soare. Mișcă apoi bețișorul, rostind un descântec. În aceea clipă, femeia se dezlipi de scaldătoare.

Bucuroasă nevoie-mare, se îmbracă în grabă și se duse la oaspeți.

Se încinse o petrecere tare veselă, musafirii trăgeau la măsea, cântau și făceau larmă. De pelerin uitaseră cu totul, nici nu se gândiseră măcar să-i mulțumească. Deodată, vrăjitorul apăru ca din pământ în mijlocul odăii de oaspeți, strigând cu glas puternic:

— Schimbați-vă în maimuțe! Schimbați-vă în maimuțe!

Lovi de trei ori podeaua cu vârguța lui de bambus și pe dată toți cei de față se prefăcură în maimuțe păroase, cu botul roșu. Pocitaniile începură să chițcăie și să țopăie prin casă. Vraciul cu bețișorul de bambus și le porunci:

— Duceți-vă în munți!

De cum rosti aceste vorbe, maimuțele, în frunte cu conducătorul, lor, fostul staroste, o luară la goană spre munții depărtați și pieriră ca niște vedenii.

În marea casă a starostelui se lăsă tăcerea. Înfricoșată, O-Kono se ascunse într-un ungher al bucătăriei, temându-se până să și răsufle.

Pelerinul o chemă la el cu blândețe și-i spuse să aducă acolo, în casă, pe unchiaș și pe babă. Fata alergă într-un suflet și-i aduse de mână pe tatăl și mama sa.

Luându-și rămas bun, vrăjitorul le spuse:

— Cui i-a crescut păr pe inimă, acela e mai bine să se facă maimuță. De-acum înainte voi veți trăi în această casă. Fiți fără grijă, starostele nu se va mai întoarce.

Și deodată pieri ca luat de vârtej.

O-Kono își găsi curând un mire pe potriva ei și trăiră laolaltă cu părinții, în pace, belșug.

MORIȘCA NĂZDRĂVANĂ

Trăia odinioară într-un sat un flăcău pe nume Ginșiro. Oamenii îl porecliseră „Mâncător de ridichi”, fiindcă era atât de sărac, încât se hrănea numai cu ridichi.

O dată, prietenii lui Ginșiro se înțeleseră să-l căpătuiască pe sârmanul flăcău, făcându-i rost de o nevastă avută. Pentru asta puseră la cale un șiretlic.

Într-o dimineață, trecură în șir lung, cu coșuri goale în mâini, pe dinaintea casei unui bogătaș. Văzând atâția oameni, bogătașul se miră nespus:

— Încotro vă duceți cu coșurile acelea?

Flăcăii răspunseră într-un glas:

— Mergem să culegem pere sălbatice pentru Mâncătorul de ridichi Ginșiro, mergem să culegem pere!

Altădată trecură buluc prin fața casei bogătașului, purtând cu toții sapele pe umăr. Bogătașul le ieși din nou în cale, cercetându-i unde se duc și de ce. Iar flăcăii răspunseră:

— Ne-a tocmit Mâncătorul de ridichi Ginșiro, să-i săpăm țarinile, mergem să-i săpăm țarinile!

Tare se mai minună bogătașul: „Mâncătorul de ridichi Ginșiro? N-am auzit de numele ăsta dar se vede treaba că nu-i chiar cel de pe urmă calic din ținutul nostru, dacă atâția oameni muncesc pe ogorul lui și culeg pere pentru el. Hm, n-ar fi rău deloc ca acest Ginșiro s-o pețească pe fiică-mea...”.

Și iată că nu târzie vreme, la bogătaș se înfățișă un pețitor din

partea lui Giņșiro. Bogătașul era grozav de mândru că Mâncătorul de ridichi îi cere fata de nevastă și se învoi bucuros. Își trimise fata într-un palanchin⁶³ frumos la casa mirelui, iar drept zestre îi dădu o mulțime de suluri de mătase și felurite scumpeturi.

Mireasa coborî din palanchin și se uită în toate părțile să vadă casa cea bogată a Mâncătorului de ridichi.

Giņșiro însă trăia într-un bordei sărăcăcios, învelit cu paie. Înăuntru, ce-i drept, totul lucea de curățenie. Pe jos erau așternute două covorașe, nu lipseau paravanele și nici vasele de tot felul. Erau chiar și un căzănel și un ceainic cu ceștile lui.

Făcură nunta după rânduială. A doua zi dimineața însă, prietenii veniră să-și ia înapoi cele împrumutate mirelui. Luară totul, și căzănelul, și ceainicul, și covorașele, astfel încât coliba rămase goală.

Rău se mai amări tânăra soție, dar lui Giņșiro nici că-i păsa. În dimineața următoare, încercă să încropească ceva de mâncare, dar în casă nu era nici măcar un bob de orez. Mâncătorul de ridichi ridică din umeri: „Mie nu-mi trebuie orez, nu sunt deprins cu așa ceva.”

Fierse ca de obicei o oală cu ridichi și mîncă pe satureate, însă nevasta nici nu voi să se atingă de asemenea bucate. Ce să facă, biata? Puse deoparte trei suluri de mătase colorată, din cele ce-i fuseseră date drept zestre, și-i spuse bărbatului:

— Pe astea o să le vinzi, ca să cumperi niște orez din târg.

Giņșiro luă unul dintre suluri și porni cu el la târg, să-l vîndă. Pe drum însă, un târgoveț făcu ce făcu și-i luă sulul pe degeaba. Giņșiro se întoarse acasă cu mâna goală. A doua zi se întîmplă la fel. A treia zi însă, izbuti totuși să vîndă mătasea și tocmai voia să cumpere orez, când văzu niște copii care chinuiau un șoim.

⁶³ Jilț sau pat cu baldahin, purtat de oameni (sau de elefanți, cămile) și folosit ca mijloc de locomoție pentru cei bogați; lectică; literă.

— Dați-i drumul sărmanei vietăți, se rugă Ginșiro cuprins de milă.

— Ce tot vorbești? Șoimul e al nostru, noi l-am prins: și facem ce vrem cu el.

— Dacă nu vreți să-i dați drumul, atunci vinde-ți-mi-l mie.

Le dădu copiilor toți banii care-i avea, fără să se mai tocmească, și luă șoimul. Apoi, Ginșiro dădu drumul păsării să se înalțe în văzduh și strigă plin de bucurie:

*„Zboară, șoimule, zboară!
Cale bună, cale bună!
Hikutaku,
Sakutaku,
Pi-i-roro!”*

Șoimul, se avântă, făcu un rotocol în văzduh, apoi se lăsă să cadă ca o piatră într-un lan orz. Acolo, în lan, se ascunsese un kappa. Șoimul îl înșfacă în gheare și-l aduse plocon lui Ginșiro. Kappa începu să se roage:

— Sloboade-mă, flăcăule, lasă-mă să plec! Îți voi da în schimb o răsplată cum nici nu visezi!

Ginșiro îi dădu drumul, iar kappa își ținu făgăduiala, dându-i în schimb o comoară neprețuită: o morișcă fermecată și un săculeț din țesătură scumpă. Era de-ajuns să învârtești morișca, și din ea curgea tot ce-și dorește inima. Însă Ginșiro, nepriceput cum era, se gândi: „Sacul o să-mi fie de folos în gospodărie, o să țin ridichi în el. Cât despre morișcă asta, nu-i bună de nimic.” Și o lepădă în iarbă.

Acasă, nevastei i se lungiseră urechile de foame așteptând: Oare nu se mai arată Ginșiro odată cu orezul acela?” Când îl văzu că se întoarce iarăși cu mâinile goale, de ciudă i se făcu negru înaintea

ochilor.

Ginșiro îi povesti totul:

— Kappa mi-a dăruit un sac și o morișcă. Sacul uite-l aici. Morșișca însă am aruncat-o. La ce ne-ar fi slujit? O jucărie care nu face nici doi bani.

Dar nevasta lui Ginșiro, care era femeie isteată, pricepu îndată cum stau lucrurile:

— Sacul ăsta e o comoară neprețuită, dar fără morșișcă n-are nicio putere. Dă fuga și caut-o acolo unde ai aruncat-o.

Ginșiro porni grăbit după morșișca năzdrăvană.

Căută el ce căută prin iarbă, și până la urmă găsi morșișca și i-o dete nevastei care spuse nerăbdătoare:

— Bordeiaș, bordeiaș, schimbă-te în casă bogată!

Nici nu sfârși ea bine vorba, că bordeiul povârnit se prefăcu într-o casă mândră, înaltă, cu acoperiș de țiglă. În vârful acoperișului era un căluț cioplit cu meșteșug. Abia atunci înțelese Ginșiro ce comoară le-a încăput pe mâini.

— Într-adevăr. E o morșișcă tare darnică, spuse el. Ia să-i încerc și eu puterea.

Nevasta îi dădu morșișca și-l învăță ce să facă:

— Învârtește-o uite așa, și cere-i ce poftesti.

Ginșiro luă morșișca și o învărti cât putu de tare, strigând:

— Trage-i o ploaie zdravănă! Să toarne cu găleata!

Deodată, din sac ieși un nor negru din care țâșniră fulgere. Apoi se porni o ploaie cu spume, care-i udă ciuciulete pe Ginșiro și pe nevastă-sa.

Nevasta luă morșișca din mâna bărbatului, o învărti iarăși și spuse:

— Să crească lanuri de orez! Lanuri întinse și mănoase! Cât mai multe lanuri de orez!

Într-o clipită, din sac ieșiră lanurile de orez, ca niște covoare, și se

desfășurată peste lunci, înverzind zările.

Nevasta mâncătorului de ridichi răsuci din nou morișcă. Din sac ieșiră o mulțime de cămări cu tot felul de bunătăți. Astfel că cei doi începură să trăiască în belșug.

Nu peste mult timp, Ginșiro trimise după socrii săi, poftindu-i la petrecere în casa cea nouă. Bogătașul veni cu nevasta și rămaseră muți de mirare. Ce acareturi minunate, ce de mai avuții! Fură ospătați cu mâncăruri atât de alese, cum nu mai mâncaseră ei niciodată. Când se sfârși prânzul, Ginșiro aruncă și masa și vasele cele scumpe și lăcuite. Acestea plutiră la vale, pe firul apei, iar în locul lor se iviră altele noi. Cu mult mai frumoase.

A doua zi dimineața, socrul și soacra începură să se pregătească de drum. Fata le spuse:

— Afară e încă întuneric. Mi-e teamă să nu vă împiedicați. Stați, că acuși vă luminez calea.

Și fără să mai stea mult pe gânduri, dădu foc casei. Vâlvătaia se înalță puternică și arse multă vreme ca o torță uriașă, luminând drumul bătrânilor, până ce aceștia ajunseră acasă.

În urma lui Ginșiro, pe locul rămășițelor înnegrite se înalță o casă nouă, și mai frumoasă decât cea arsă.

Bogătașul hotărî la rându-i să-i poftască în ospete pe fiică-sa cu bărbatul ei. Făcu o petrecere mare și chemă lume multă. Musafirii mâncară, băură, se veseliră, iar la sfârșit, gazda aruncă în apă cămile și ceștile goale. Acestea plutiră o vreme în jos pe undele repezi, apoi nu se mai văzură.

A doua zi în zori, tinerii se pregăteau de plecare. Hotărât să nu rămână mai prejos decât gineri-său, bogătașul își dădu și el foc casei. Casa se aprinse ca un rug și arse până-n temelii de nu mai rămase decât cenușa și scrumul. Pomenindu-se săraci și fără adăpost, socrul și soacra se mutară într-un biet bordei acoperit cu

paie.

Lui Giņșiro i se făcu însă milă de cei doi bătrâni. Învârti morișca năzdrăvană și înălță o casă frumoasă.

TREI COMORI

Trăia odată un țăran care avea trei feciori. Cel mai mare avea o fire blândă, era atât de sfios și de potolit, încât toți ai casei îl socoteau un prostănac.

Într-o zi, bătrânul tată îi chemă la sine pe feciori și le spuse:

— Sunt tare împovărat de ani și a sosit vremea să-mi numesc moștenitorul. Voi toți îmi sunteți la fel de dragi și n-aș vrea să nedreptățesc pe niciunul. Mergeți, așadar, să vă căutați norocul pe meleaguri depărtate. Fiecăruia îi voi da o pungă cu bani, ca să poată face negoț, iar acela dintre voi care peste trei ani, la întoarcere, va umple camera cu marfa cea mai de preț, dovedindu-și astfel iscusința și vrednicia, acela să rămână moștenitorul meu.

Tatăl le dete banii făgăduiți și feciorii purceseră la drum spre cele patru zări. Abia plecați, frații cei mici prinseră a râde de cel mare, șoptindu-și unul altuia:

— Halal neguțător! Oare cu ce marfă de soi se va întoarce nerodul acasă?

La cea dintâi răspântie se despărțiră, pornind care încotro. Cei mici apucară către niște țări vestite, iar cel mare cutreieră multă vreme cărările, fără nicio țintă. Merse el ce merse și odată îi ieși în cale un râu lat și adânc. Voi să treacă dincolo, dar nici urmă de pod: pesemne îl luaseră apele.

Pe celălalt mal înverzeau lunci bogate și păduri stufoase, dar toate acestea nu aduceau niciun folos, atâta vreme cât nimeni nu putea să treacă apa cea mare. „Trebuie să dreg podul, își spuse fratele cel

mare, pentru ca pământurile cele mănoase de dincolo să nu se irosească de pomană. Măcar să le fac și eu oamenilor un bine.”

Se apucă el să dreagă podul și munci fără răgaz trei ani încheiați, cheltuind toți banii care-i dăduse tatăl său. Înțelegând că va trebui să se întoarcă acasă cu mâinile goale, oftă plin de durere. „Vai, cum mă vor mai batjocori frații mei!” Dar ce era să facă? Se înnoptase și se culcă să doarmă pentru ultima dată, acolo, pe malul râului. În vis i se arată un unchiaș cu barba colilie, care-i grăi astfel:

— I-ai slujit pe oameni cu toată râvna, iar la tine însuși nu te-ai gândit o clipă. Munca ta va rămâne recunoscută și plătită. Dar nu fi mâhnit. Iată. Îți dăruiesc această undiță. Mâine arunc-o de trei ori în apă. Întâia oară vei pescui o pungă goală. Dar să fii cu luare-aminte, căci nu pungă obișnuită: de câte ori o scuturi, curg din ea bani de aur cu nemiluita. A doua oară vei scoate un ulcior vrăjit: de câte ori îl apleci, curge din el un șuvoi nesfârșit de vin dulce și înmiresmat. A treia oară vei prinde în cârlig o mătură de nuiete. E simplă la vedere, dar are o putere minunată, căci e făcută din ramurile copacului care crește în lună⁶⁴. De câte ori lovești cu ea un om bătrân, acesta întinerește pe loc. Dar ține minte: nu cumva să dai mai mult de două, trei lovituri, fiindcă se poate întâmpla o nenorocire.”

Dimineața, fratele cel mare se deșteaptă îngândurat. Ce vis neobișnuit am avut! își zise. O vedenie ciudată... Se uită în preajmă și deodată se frecă la ochi: lângă el se afla undița despre care îi pomenise moșneagul. Așadar, nu fusese numai un vis amăgitor...

Merse grabnic pe pod și aruncă undița în râu. O putere nevăzută smuci struna, ca atunci când mușcă peștele din momeală.

⁶⁴ Conform superstițiilor răspândite în Extremul-Orient, pe lună crește un copac, iar sub el un iepure năzdrăvan toacă într-o piuliță leacuri fermecate. Întrucât la fiecare patru săptămâni luna se înnoiește, copacului i se atribuie puterea de a reîntineri pe oameni.

Scoase iute cârligul din apă: în cârlig era agățată punga făgăduită, o răsturnă, și minune! Din ea curse o ploaie de bani de aur. Aruncă undița a doua oară și scoase ulciorul, îi duse la gură, îl înclină, și din el curse un vin nemaipomenit de gustos, în viața lui nu mai băuse asemenea licoare! N-apucă să arunce bine undița a treia oară, că mătura de nuiele se și ivi din valuri.

Adună el cele trei lucrșoare într-o boccea, puse legătura pe băț și porni, vesel spre casă.

La răspântia știută se întâlni cu frații mai mici. Împlinindu-se sorocul, fiecare se întorcea cu câte trei care pline de mărfuri.

De cum îl văzură, începură să-l ia în târbacă:

— Ia uitați-vă la prostănacul nostru de frate! În trei ani doar atâta a fost în stare să agonisească: o boccea prăpădită. Știam noi că n-o să facă nicio ispravă! A risipit degeaba banii tatălui nostru...

Fratele cel mare tăcea și zâmbea pe ascuns. Cei doi o luară înainte cu carele lor, iar el, haida, haida, agale și fără spor, abia li se ținea pe urme.

Bătrânul își întâmpină feciorii plin de bucurie, pregătind pentru fiecare câte-o cămară, cum fusese învoiala.

Neamurile curioase, precum și o mulțime de săteni, se adunară la iuțea, să vadă cu ce-și vor umple cămările feciorii, întorși de la drum.

Deschiseră ușa primei cămări: era plină până sus cu orez din soiul cel mai bun.

— Bun lucru, băiete, îl laudă tatăl pe fiul mijlociu. Orezul înseamnă belșug și hrană pe pământ.

Cea de-a doua cămară era plină până-n bagdadie cu suluri de mătase lucitoare.

— De ispravă flăcău! îi zise bătrânul, cu mare mulțumire feciorului cel mic. Ai adunat avere, nu glumă.

De cea de-a treia cămară, tatăl nici nu voi măcar să se apropie, fiindcă îl văzuse pe fiul cel mare întorcându-se cu mâinile goale. Tocmai o pornise îndărăt spre casă, când se auzi strigat din urmă:

— Tată, oprește-te! În cămara mea nu vrei să te uiți?

— La ce bun? i-o întoarse tatăl, supărat. Ca să mă fac de răs înaintea oaspeților? Știu e că n-ai adus din călătoria ta decât o biată legăturică.

— Tată, nu mă umili, stăruie flăcăul. Oare nu sunt și eu feciorul tău, la fel ca ceilalți?

Ce era să mai facă bătrânul părinte? Fără nicio tragere de inimă deschise ușa camării! Dinăuntru se revărsară galbenii de aur ca dintr-o butie spartă. Străluceau atât de tare, încât își duseră cu toții mâinile la ochi, ca să nu-i orbească.

Amuțiseră de uimire. Văzându-i că nu mai sunt în stare să scoată un cuvânt, feciorul cel mare le spuse:

— Să ia fiecare câte un pumn de aur. Haide, luați, nu vă sfiți, căci ne va rămâne și nou unul. Iar după aceea vă poftesc pe toți la ospăț.

Musafirii se puseră pe chef.

Fratele cel mare le turna tuturor din ulciorul cu vin înmiresmat și se încinse o veselie fără pereche.

— Toate-s bune, păcat de un lucru! se tângui deodată tatăl, pe când petrecerea era în toi. Tare mă mai apasă bătrânețea... Ehei, să mai am eu sprinteneala de altădată, ce-aș mai juca de bucurie!

— Tată, dacă-mi îngădui, te voi ajuta eu să-ți redobândești picioarele tale zdravene, din tinerețe, zise surâzând fiul cel mare.

Și-l lovi de două ori pe spate cu mătura.

— Cum îndrăznești, copil neobrăzat! se mâniară oaspeții.

Dar ce le fu dat să vadă! Sub ochii lor, bătrânul tată, din cărunț și gârbov cum era, se schimbă pe dată într-un bărbat falnic, în plină putere, cu părul negru și statura dreaptă. Nu-i dădeai mai mult de

treizeci de ani. Țâșni în picioare de la locul lui și începu să joace de mama focului... Plini de nerăbdare, moșii și babele care erau pe acolo se înghesuiră în jurul flăcăului, rugându-l să fie și ei bătuți pe spate cu mătura de nuiete. Până și bătrâna bunică a flăcăului, posmăgită, arăta acum ca o femeie în floarea vârstei. Îi mulțumi nepotului cu vorbe mieroase, dar în sinea ei bombănea ursuză:

— Te pomenești că i-a fost milă de mătură, să nu se tocească. Altfel de ce nu s-a îndurat să mă facă și mai tânără decât sunt acuma, să arăt și eu, colea, măcar de vreo douăzeci de ani dacă nu de șaptesprezece...

Începură cu toții să Țopăie. Numai bunica nu dansa: cine știe în ce cotlon se mistuise!

De la o vreme băgară de seamă că lipsește și se apucară s-o caute. Când colo, ce să le vadă ochilor! Pe podeaua camerei învecinate zăcea veșmântul bătrânei, iar în mijlocul acelei grămezi de boarfe se zbătea un prunc de Țață, orăcăind din rășputeri. Din mătură nu mai rămăseseră decât așchii.

Nu mai puteau să dreagă nimic. Nepoții se apucară să-și dădăcească bunica, iar de la mătură își luară rămas bun. Iată de ce, în ziua de azi, bătrânii nu, mai întineresc.

FRUMOASA DIN TABLOU

Trăia pe vremuri într-un sat un om nu prea isteț la minte, pe nume Gombei. Împlinise el treizeci de ani, trecuse de patruzeci, dar tot neînsurat rămăsese, fiindcă toate fetele râdeau de nerozia lui. Dar, iată că într-o seară, în bordeiul lui cel povârnit se arată o frumoasă necunoscută, care-i spuse cu glas rugător:

— Fii milostiv, adăpostește-mă sub acoperișul tău; măcar o noapte.

Gombei rămase năuc, dar îi dădu bucuros găzduire.

Se așezară ei să cineze, iar după ce mâncară, fata spuse iarăși:

— Văd că trăiești singur. Și eu sunt singură pe lume; ia-mă de nevastă.

Gombei amuți de fericire.

Din clipa aceea o îndrăgi atât de mult pe tânăra-i soață, că nicio treabă nu-i mai ieșea fără ea. Se apuca să împletească sandale de paie, fără să-și ia o clipă ochii de la nevastă. Împletea de zor și nici nu băga de seamă că sandalele au ieșit lungi cât o covată, încât nimeni n-ar fi putut să le încalțe. Începea să meștească o pelerină de paie, dar tot cu ochii la femeie, ieșea o pelerină ca pentru un uriaș, încât nimeni n-ar fi putut s-o îmbrace.

Dacă se ducea Gombei să lucreze la câmp, nici acolo n-avea spor. Dădea cu sapa o dată, de două ori, și i se făcea dor de nevastă. Săpa o brazdă și dădea fuga acasă:

— Nevastă, unde ești?

O privea pe săturate și alerga iarăși la ogor.

Văzu ea frumoasa că nu prea îi merg treburile lui Gombei. Se duse, aşadar, la oraş şi porunci unui pictor să-i facă portretul.

— Ia te uită cum îmi seamănă, îi spuse ea bărbatului, arătându-i tabloul. Agaţă-l acolo, de ramura unui copac şi uită-te la el cât îţi pofteste inima.

De-atunci, Gombei nu mai dădea fuga pe-acasă în orice clipă. Se uita la portret, iar chipul soţiei îi zâmbea de parcă ar fi fost viu. Privea el cât privea şi iar se apuca de săpat. Lucra astfel până seara.

Dar iată ca o dată se stârni un vânt-puternic care smulse portretul de pe creanga lui şi-l săltă până-n nori. Plângând de ciudă, Gombei se întoarse acasă şi-i povesti soţiei nenorocirea. Femeia căută să-l liniştească:

— Nu te mai necăji! Îi voi cere pictorului să-mi facă alt portret, şi mai frumos decât cel dintâi.

...Portretul se roti, prin văzduh multă vreme, ca o frunză uscată, iar în cele din urmă căzu pe pământ, chiar în livada prinţului. Văzând frumoasa din tablou, prinţul se aprinse dragoste şi râvni cu orice preţ s-o ia de nevastă:

— Dacă am înaintea ochilor un asemenea portret, înseamnă că undeva, pe lume, trăieşte şi frumoasa zugrăvită aici!

Şi le porunci kerailor săi:

— Căutaţi-o fără zăbavă, pretutindeni, şi aduceţi-o aici, cu sau fără voia ei!

Keraii prinţului începură s-o caute prin satele învecinate şi tuturor celor întâlniţi în cale le arătau portretul:

— N-aţi văzut-o cumva pe femeia aceasta?

Într-un sat li se răspundea:

— N-am văzut-o.

În altul:

— N-o cunoaştem.

În sfârșit, ajunseră și pe meleagurile unde trăia Gombei.

Țăranii văzură portretul și îl recunoscă pe dată:

— Aaa! Păi asta-i nevasta lui Gombei-dono⁶⁵! Da, chiar ea e!

Keraii merseră la coliba lui Gombei și, văzând că frumoasa lui nevestă e aidoma cu cea din tablou, spuseră:

— Din porunca prințului, trebuie s-o ducem la castel pe această femeie!

Omul începu să se tânguie:

— Fie-vă milă! Nu mă loviți atât de crunt!

Dar ei nici nu-l ascultară.

O scoaseră pe femeie din casă cu de-a sila. Gombei bocea nemângâiat, lacrimile-i curgeau șiroaie. Tânăra soție plângea de asemenea. Dar pe când ieșea din bordei izbuti să-i șoptească bărbatului:

— Nu-ți pierde nădejdea! De cum o sosi ajunul Anului nou, vino așa, către seară, la palatul prințului, și prefă-te că vinzi ramuri de brad. Voi găsi eu un prilej să te pot vedea.

Gombei rămase iarăși singur și începu să numere zilele. Greu mai trecea vremea... Dar iată că sosi și mult așteptatul ajun de An nou.

Gombei luă în spinare atâtea crengi de brad cât putea să ducă și porni spre palat. Începu să se plimbe pe dinaintea porților, strigând cât putea din gură:

— Cetină de Anul nou! Cetină de Anul nou!

De când fusese adusă la castel, nevasta lui Gombei stătea întruna posomorâtă și tristă. Degeaba căutase prințul s-o înveselească, în fel și chip. Zadarnic se străduiau măscăricii, muzicanții și dănțuitorii. Dar de cum auzi glasul lui Gombei, chipul frumoasei se luminează de un zâmbet fericit.

⁶⁵ *Dono* - termen de reverență (în limbajul țăranilor): domnule, onorabile.

Grozav se minună și se bucură prințul:

— Ei, dacă neguțătorii de brazi te încântă așa de mult, o să vând eu însumi brazi, ca să-ți fiu pe plac.

Prințul ieși numaidecât pe poartă și îmbracă zdrențele amărâte ale lui Gombei, iar acesta puse pe el straiile strălucite ale măriei-sale. Întâmplarea făcuse ca Gombei să semene la chip cu prințul, de parcă i-ar fi fost frate geamăn.

Prințul o porni în jurul castelului, strigând din răspuțeri:

— Cetină de Anul nou! Cetină de Anul nou!

În acest timp, frumoasa le porunci și slujitorilor:

— Dați-i drumul înăuntru stăpânului vostru. Apoi încuiați bine poarta. Să nu mai lăsați pe nimeni să intre!

Gombei intră pe poarta castelului, iar soția alergă în întâmpinarea lui. Se îmbrățișară de fericire.

Prințul umblă cât umblă, strigă el ce strigă, apoi se plictisi. Se întoarse și voi să intre în castel, dar porțile erau ferecate bine. Începu să bată și să răcnească:

— Hei, nătărăilor, ați orbit și ați surzit de tot? Prințul vostru așteaptă la poartă! Ieșiți odată!

Dar străjerii îi răspunseră:

— Pleacă de-aici, cerșetor netrebnic! Pleacă până nu-ți tăiem capul! Măria-sa prințul e acolo unde trebuie să fie, în castelul lui.

În zadar se rugă prințul, în zadar căută să-i înduplece. Nimeni nu-i dădu crezare. Și nu putu intra în castel. Fu nevoit să rătăcească toată viața pe drumuri.

Gombei rămase la castel cu frumoasa lui soție și trăiră în fericire și înțelegere, până la bătrânețe.

DARUL FECIOAREI LACULUI

Demult, demult de tot, pe când orașul Tono de astăzi, era abia un sat, trăia prin locurile acelea un țăran pe nume Magoshiro. Lui Magoshiro îi plăcea să muncească, trudea mereu fără preget, dar nu izbutea să alunge sărăcia amară. Pe deasupra mai avea și o soție cicălitoare și rea de gură. Doar nu degeaba se spune: „*O nevastă rea e totuna cu o sută de ani de secetă*”. Toată ziua, apriga femeie îl bombănea și-l certa pe Magoshiro. Din pricina ei, sărmanului om aproape că-i venea să-și puie capăt zilelor.

O singură bucurie avea Magoshiro: să cosească iarba de pe coasta muntelui Monomi. Pornea cel dintâi la lucru, iar la mijitul zorilor ajungea să cosească atâta iarbă câtă altul n-ar fi putut s-o dovedească nici până seara. Apoi se odihnea și el câteva clipe. Punea coasa așa jos și privea cu încântare cum se ridică soarele deasupra muntelui. Pentru el nu era o clipă mai fericită decât asta...

Odată, Magoshiro tocmai cosea iarba de pe malul unui lac de munte. Deodată auzi cum îl strigă cineva:

— Magoshiro-dono!

Se uită el în jur, dar nu văzu pe nimeni. „Pesemne că mi s-a părut”, își zise și se apucă nou să cosească.

Dar după puțină vreme se auzi iarăși strigat:

— Magoshiro-dono, Magoshiro-dono!

Își îndreptă spinarea și se uită cu luare-aminte în partea de unde auzise chemarea. Ce minune o mai fi și asta? Știa că nu se află pe acolo nici țipenie de om, dar iată că pe malul lacului se ivise ca din

pământ o fată.

Nici în vis nu mai văzuse Magoshiro asemenea frumusețe!

Fata îi zâmbi cu bunătate, făcându-i semn să se apropie. Magoshiro simți că picioarele îl duc singure către lac. „Sunt pierdut! își zise. Mă vor înghiți adâncurile lacului!” Tot mai tare îl cotopea spaima, dar nu se putea împotrivi acelei puteri tainice. Înainta pas cu pas către țărmul lacului, ca și cum l-ar fi tras cineva de cingătoare și se opri în fața fetei. Aceasta făcu o plecăciune înaintea lui și grăi:

— Magoshiro dono, îți voi face o mare rugămintă. Am auzit că peste puțin timp oamenii din satul tău vor merge să se închine la templele Ise⁶⁶. Ai de gând să te duci și tu?

Auzind aceasta, Magoshiro își mai veni în fire:

— Ce să caut acolo, eu, un biet om sărac? De unde să iau atâția bani pentru drum? răspunse el.

— De asta să n-ai grijă, vei avea bani destui. Făgăduiește-mi numai că îmi vei îndeplini dorința.

Și fata urmă, plecându-și fruntea:

— Îți voi mărturisi tot adevărul... Eu mă număr prin fecioarele apelor și trăiesc în adâncul acestui lac. Sunt însă tare mâhnită și însingurată. Din fragedă pruncie am fost despărțită de sora mea cea mare pe care o iubeam nespus. Ea trăiește acum în lacul Ko, departe de aici, lângă orașul Osaka. N-am primit de mult vești de la ea și sunt tare îngrijorată. Aș vrea ca tu, Magoshiro, să-i înmânezi o scrisoare de la mine, când te vei duce să te închini la templele Ise.

⁶⁶ Templele din Ise (insula Honshu, județul Mie) sunt cele mai vechi și venerabile temple din țară. Ele aparțin cultului șantoist, vechea religie a Japoniei, care se bazează pe respectul față de forțele naturii și cultul strămoșilor. În primele zile ale anului aceste temple sunt vizitate de familia imperială, de miniștri și demnitari, apoi de alți oameni; se consideră de bun augur vizitarea la începutul fiecărui an a acestor temple.

Bunul Magoshiro ar fi fost gata să-i îndeplinească rugămintea fetei, fără să-i ceară nici el de răsplată.

— Fie, am să duc scrisoarea. Dar m-o lăsa oare nevasta? E o femeie cu care nu prea te poți înțelege.

— Cere-i cu stăruință să te lase. Îmi pun toată nădejdea în bunătatea ta.

Fata scoase din sân scrisoarea și o pungă:

— Iată, îți dau această pungă fermecată. În ea sunt tocmai o sută de moni. Poți să-i cheltui pe toți, în afară de ultimul bănuț, iar în ziua următoare punga va fi iarăși, plină. Te va sluji cu credință până la întoarcerea ta acasă. Nu uita însă: cel din urmă bănuț n-ai voie să-l cheltui.

După aceea, fecioara apelor îl învăță cum să găsească lacul Ko și ce semn trebuie să facă va ajunge pe mal.

— Mergi cu bine, Magoshiro! Drum bun! Ferește-te însă să povestești cuiva ce-ai văzut și ce ai auzit aici!

Zicând acestea, fecioara lacului pieri din ochii lui, de parcă nici n-ar fi fost vreodată. Valuri mici unduiau pe fața apei în care se oglindeau norii albi ai dimineții. Magoshiro se frecă la ochi, ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis. În jurul lui era pustiu, numai două ciori croncăneau tare, zburând prin văzduh. Dar în mâini, Magoshiro ținea scrisoarea și punga. Așadar, nu fusese un vis...

Stătu el ce stătu, dar până la urmă trebui să se apuce iarăși de lucru: nevasta n-avea să-l întâmpine cu vorbe bune dacă nu va termina mai repede treaba. Și Magoshiro luă coasa grăbit.

Nu după multă vreme, oamenii din satul lui se adunară, într-o ceată mare, pornind să se închine la templele Ise. Magoshiro voi să li se alătore, dar nevasta se împotrivi mânioasă.

Magoshiro căută s-o înduplece în fel și chip, dar totul părea în zadar. Cu chiu, cu vai, nevasta se învoi să-l lase, dar fără să-i dea

niciun ban de cheltuială.

— Nu-ți voi da nici măcar un bănuț de aramă! O să pieri de foame pe drum!

Se înțelege, Magoshiro nu suflă nicio vorbă despre punga fermecată, dăruită de fecioara lacului...

Pe drum, omul nostru nu duse lipsă de bani. Cheltuia tot ce avea în pungă, în afară de ultimul bănuț, iar dimineața punga era la fel de plină ca în ajun. Dar Magoshiro nu se gândea numai la el. Pe mulți dintre călători îi ajută la nevoie, hrănindu-i pe cei flămânzi.

Poposi împreună cu oamenii din satul lui la templele Ise. Petrecu împreună cu ei și în orașul Osaka, apoi, luându-și rămas bun de la fărtații de drum porni de unul singur către lacul Ko.

Lacul acesta se află la miază-noapte de Osaka, chiar la poalele muntelui Nagano. Din vechime se povestea că pe-acolo bântuie duhurile rele și de aceea oamenii din partea locului se temeau să se apropie de lac. Dar Magoshiro merse curajos până la țărm și bătu puternic din palme, de trei ori, după cum îl povățuise fecioara apelor.

Deodată, în adâncul lacului străluci ceva, apoi către țărm înaintă o undă aurie care se schimbă în stropi luminoși și în fața lui Magoshiro se ivi o fată de-o frumusețe fără seamăn. Fata apăru și pe obraji îi curseră lacrimi de bucurie:

— O, cât sunt de fericită! Datorită ție, Magoshiro, am primit mult așteptatele vești de la sora mea mai mică, de care sunt despărțită de-atâta vreme... Te învoiești oare să-i duci scrisoarea mea de răspuns? Ți-am fi amândouă nespuse de recunoscătoare.

Magoshiro dădu din cap în semn că primește.

— Atunci așteaptă puțin, spuse fata și pieri în valuri.

Când se arătă iar, în urma ei, din locul lacului se ridică un nor alb care alerga spre mal. Deodată, se auzi un plescăit puternic și norul

acela se prefăcu într-un cal alb ca zăpada.

Fata îi dădu lui Magoshiro scrisoarea de răspuns:

— Du-o, rogu-te, surorii mele mai mici. Din pricina noastră, iată, ai rămas mult în urma oamenilor din satul tău. Cu calul acesta însă îi vei ajunge repede. Ai grijă însă, nu cumva să deschizi ochii până ce calul nu se va opri din zbor.

Magoshiro încalecă, înșfăcă zdravăn coama calului și închise ochii. Calul necheză puternic de câteva ori și deodată se avântă ca o pasăre prin văzduh. Magoshiro simțea că bidiviul îl poartă aproape de nori, dar nu vedea nimic, numai vântul îi șuiera pe la urechi.

În cele din urmă, copitele sunară lovind pământul și calul se opri încremenind pe loc. Magoshiro deschise ochii și văzu că se află în pragul unei trecători de munte, chiar în fața unei ceainării.

Auzind zgomot, oamenii din ceainărie ieșiră afară. Și, când colo, ce să vezi? Erau chiar tovarășii de drum ai lui Magoshiro! Peste măsură de mirați, începură să-l întrebe:

— Cum de ne-ai ajuns atât de repede? De unde vii? Parcă ai coborât din văzduh...

Stăpânul ceainăriei se miră și el:

— Într-adevăr, e lucru tare ciudat! În partea aceea dinspre care vii, sunt doar munți cu neputință de trecut. Nu-i niciun drum pe-acolo. Cum de-ai putut să străbați pe unde n-a călcat picior de om?

Buimăcit, Magoshiro bolborosi ceva din care oamenii nu înțeleseră nimic.

Chiar a doua zi după ce se întoarse în satul lui, Magoshiro se grăbi să ajungă la țărmul lacului de pe muntele Monomi. Bătu de trei ori din palme și iată că pe lac se stârniră valuri, străluci o spumă de aur și pe mal se arătă fata cea frumoasă.

Mulțumindu-i cuviincios fecioarei lacului, Magoshiro îi dădu scrisoarea de la sora ei. Fecioara apelor se bucură adânc și drept

răsplată îi dăruie o mică râșniță de piatră, spunând:

— În fiecare zi vei pune în râșniță asta un bob de orez. Trebuie s-o învârtești o singură dată: bobul se va preface în aur. Însă ia aminte: să nu torni niciodată mai multe boabe în râșniță și nu cumva s-o învârți de două ori în aceeași zi!

Magoshiro așeză râșniță fermecată pe tokonoma - micul altar din coliba lui. În fiecare zi, râșnița îi dăruia un grăunte de aur. Cu vremea, Magoshiro începu să se îmbogățească. Dar nevasta cea călitoare tot nu era mulțumită. Și, știut este, omul nemulțumit e ca o căldare găurită...

— Mare scofală, un singur grăunte! Când o să învețe proasta asta de râșniță să macine mai multe deodată?

Într-o zi, pe când Magoshiro lipsea de acasă, soția turnă în râșniță o strachină plină cu orez și începu să învârtă mânerul cu mare hărnicie. Ca prin minune râșnița se săltă de pe altar și porni singură pe ușă afară! Degeaba alergă femeia după ea... Râșnița sări repede de pe o colină și, deodată, pleosc, se cufundă în lac, pierind pentru totdeauna.

PAIUL CU NOROC

Se zice că trăia demult, tare demult, un flăcău sărman. Ce nu încercase el ca să scape de sărăcie! Dar în zadar, toate îi mergeau anapoda. Într-o bună zi se hotărî să meargă la templul zeiței Kannon⁶⁷, aflat în localitatea Hasioo, din provincia Yamato. Zis și făcut. Ajuns acolo, începu să se roage cu mare osârdie:

— Ajută-mă, preamilostivă zeiță, îndură-te de mine! Oferă-mi și mie o fărâmbă de noroc!

Se rugă astfel de dimineața până seara, iar noptile și le petrecea tot acolo, în templu. Dar zeița nu-i dădea niciun semn de bunăvoință și nici nu i se arătă, vreodată în vis, cum făgăduise. Flăcăul însă nu se dădu bătut. Zăbovi acolo până i se sfârșiră merindele și nu mai avu nimic în pungă. Băgând de seamă că stă toată vremea flămând, călugării își ziseră îngrijorați: „Dacă-l mai văd ochii noștri, oamenii vor gândi rău despre noi și ne vor defăima templul”. Astfel încât fură nevoiți să împartă hrana cu el.

Trecură astfel multe zile.

Într-o noapte, așa, cam spre dimineață, flăcăul avu în sfârșit visul după care jinduse. Din fața altarului păși spre el însăși zeița Kannon, care-i grăi:

— Mult o să mă mai sâcâi cu stăruințele tale, cap de fier ce ești?!

⁶⁷ Kannon este zeița milei. Ea îi ajută pe oameni, întruchipându-se în treizeci și trei de chipuri. Există multe povestiri despre faptul că zeița Kannon, prin intermediul visurilor prevestitoare, trimite fericire celor ce se roagă în templul ei. Această fericire însă se plătește uneori cu un preț foarte mare.

Grozav mai semănați oamenii unul cu altul! Fiecare ar vrea să dobândească fericirea de-a gata. Fără să facă nimic pentru a o merita. Iar suferința ta ți-a fost dată pentru păcatele săvârșite într-o altă viață! Departe îți sunt rugămintile. Află însă că pe mine tot ai izbutit să mă înduioșezi. Măcar un grăunte am și eu dreptul să-ți dăruiesc. Dacă-l vei irosi prosteste, va fi numai din vina ta. Ascultă, așadar, cu luare-aminte: Cel dintâi lucru pe care vei pune mâna în zori, la ieșirea din templu, acela o să fie norocul tău. Altul nu vei mai căpăta în veac.

Flăcăul se deșteptă buimac. Dezmeticindu-se, el simți că nu mai are putere să aștepte, că trebuie să înșface neîntârziat norocul mult râvnit. Fugi afară din templu, dar de grăbit ce era se împiedică de pietrele pragului și căzu cât era de lung, cu fața și cu mâinile în praf. Ridicându-se de jos, mare-i fu mirarea văzând că ține strâns în mână un fir de pai. „Iată, așadar, bunătate de om...” își zise cu amărăciune. Dar încăpățânat și dârz cum era de felul lui, se hotărî să nu amâne. Chibzui el o vreme, apoi în cele din urmă o porni spre Kyoto. Era o zi caldă, de vară. De unde, de neunde, se ivi în zbor un bondar uriaș care-i dădea târcoale. Cu înverșunare, ca să-și mai alunge mâhnirea și urâtul, flăcăul prinse bondarul și-l legă cu o ață de paiul lui. Bâzâia și se rotea de mama focului, iar flăcăul mergea vesel, cu paiul în mână.

Deodată, pe drum se arată o trăsurică frumoasă, trasă de un bivol împodobit cu hamuri scumpe, în jurul căreia călăreau câțiva slujitori. În trăsură se afla o femeie bogată care, împreună cu copilul ei nevârstnic, mergea să se închine zeilor. Copilul se cam plictisise și privea abătut prin despicătura perdelelor, văzând bondarul care se zbucliuma legat de pai, începu să strige:

— Vreau jucăria! Dați-mi jucăria aceea!

Unul dintre slujitori se apropie îndată de flăcău:

— Tânărului nostru stăpân i-a plăcut bâzâitoarea aceea a ta. Nu vreau să i-o dai să se joace cu ea?

— Paiul acesta nu-i un pai oarecare, răspunse flăcăul, mi l-a dăruit însăși zeița Kannon. Nu se cade să dezamăgesc un copil, așa că luați-l.

Femeia, care auzise totul, spuse atunci:

— Îți mulțumesc, flăcăule. Cum să te răsplătesc oare? Poate că ți s-a uscat gâtulejul de căldură, ține fructele acestea.

Înveli în hârtie albă trei portocale și i le dădu.

„Pentru început nu-i rău, se gândi flăcăul. Iată că n-a trecut mult și paiul s-a schimbat în trei portocale.”

Porni mai departe. Soarele se înălța tot mai sus, biciuind pământul cu razele-i de foc. Deodată, ce să vadă? La marginea drumului stătea culcată o tânără femeie, în jurul căreia roiau zăpăcite câteva slugi, văicărindu-se întruna:

— Nenorocire! Stăpânei i s-a făcut rău de sete! Moare de sete! Hei, drumețule, strigară după flăcău, nu știi pe-aici, pe-aproape vreo fântână?

— Cum nu, știu o fântână, ba chiar și-un pârâiaș, dar până acolo-i cale lungă. Mai bine dați doamnei voastre aceste trei portocale, să-și răcorească buzele. Poate-și mai vine în fire.

Slugile stoarseră portocalele și-i dădură să bea celei însetate. Venindu-și în simțire, fata zise:

— Îți mulțumesc din inimă, flăcăule: Dacă nu erai tu, poate c-aș fi pierit de sete aici, în mijlocul drumului. Iată, primește din parte-mi o mică răsplată. Nu-i un dar de preț, dar altceva nu am la mine.

Scoase dintr-o boccea trei suluri de pânză și i le dădu flăcăului. Acesta le vârî sub cingătoare și porni mai departe plin de voie bună. Merse el ce merse, și tocmai când începea să se întunece, iată că văzu venind spre el un samurai călare pe-un armăsar focos, urmat

de slujitorul său, care sălta în șaua unui căluț de rând. „N-aș fi crezut că există pe lume cai atât de falnici”, își spuse încântat flăcăul.

Dar chiar în clipa când samuraiul ajunsese în dreptul lui, armăsarul cel falnic se prăvăli ca lovit de trăsnet. Nespus de îndurerat, samuraiul încalecă pe calul slujitorului, poruncindu-i acestuia să rămână lângă animalul căzut, până-și va da sufletul. Stăpânul pieri în timp ce slujitorul se așeză la căpătâiul calului și prinse a se boci cu glas tare:

— Vai, ce năpastă! Sărmanul, gingașul armăsar n-a fost în stare să îndure osteneala unui drum atât de lung... Apoi cugetă tot cu glas tare: Măcar de-aș găsi pe cineva să-i vând pielea, fie și pe nimica toată...

Flăcăul se apropie numaidecât:

— Vinde-mi-o mie. Îți dau în schimb un sul de pânză bună, trainică. Nu-i mare lucru, dar tot se cheamă că te-ai ales cu ceva.

Slujitorul luă pânza și dădu fuga să-l ajungă din urmă pe stăpân. Flăcăul nu mai putea de bucurie. „Iată că nici n-a trecut bine ziua, și paiul s-a prefăcut într-un armăsar de soi. Acum cred cu adevărat în norocul meu. Nu se poate ca armăsarul să nu-și vină în fire până la urmă.”

Într-adevăr, într-o vreme calul zvâcni și deschise ochii încețoșați. Flăcăul îl stropi cu apă, îl luă binișor de frâu și izbuti să-l pună pe picioare. „Hm, își zise, cei ce mă vor vedea cu asemenea bidiviu de preț, s-ar putea să creadă că l-am furat.” Duse calul într-o poiană, îl legă de-un copac, apoi se repezi până-n satul cel mai apropiat și vându cele două suluri de pânză care-i mai rămăseseră. Cu banii căpătați cumpără ovăz, fân, precum și o șa dintre cele mai ieftine. Timp de trei zile îngriji armăsarul cum se pricepu mai bine, până ce acesta se înzdrăveni de-ajuns.

Apoi încalecă și porni în galop, la adăpostul umbrelor nopții, în

dimineața următoare ajunse la marginea orașului. În ograda unei case văzu forfotă mare. Oamenii legau boccele, cărau lucruri, se strigau între ei, vânzolinindu-se de colo-colo. Flăcăul înțelese că stăpânul casei, împreună cu familia lui, se pregăteau de drum lung. Opri calul la poartă:

— Ascultă, om bun, nu-ți face trebuință un căluț ca ăsta?

Gospodarul ieși în prag:

— O, ce mândrețe de cal! Bucuros l-aș lua, dar mi-s banii numărați. Dacă te învoiești în schimb cu ogorul meu de orez. Iar pe deasupra poți să locuiești în casa mea până mă voi întoarce eu de la drum, fiindcă tot rămâne pustie. Iar de-o fi cumva să mă prăpădesc pe drum, stăpânește pentru totdeauna.

Târgul se încheie repede. În aceeași zi stăpânul porni împreună cu toți ai săi către ținuturile de la Soare-Răsare. Trecu un an, trecu al doilea, al treilea... Omul nu se mai întoarse din călătorie. Și casa și ogorul rămaseră în stăpânirea flăcăului. De-atunci, el duse un trai îmbelșugat, muncind pământul cu sârguință și pricepere. Iar mai târziu, când îmbătrânise, le spuse nepoților săi:

— Celui încrezător și tare îi ajunge și-un pai ca să dobândească fericirea.

TARA OAMENILOR CU UN SINGUR OCHI

Se povestește că odată, demult, trăia un om grozav de leneș, care pe deasupra se mai credea și grozav de isteț. Cum se apuca de-o treabă, cum o lăsa baltă: fie că i se părea prea grea, fie că i se părea câștigul prea mic.

Azi așa, mâine tot așa, până când auzi el că undeva, în mijlocul mării, se află o insulă cu oameni cu un singur ochi în frunte.

„Ehei, își zise istețul nostru, tare bine ar fi să prind eu o asemenea dihanie cu un singur ochi. Aș vâra-o într-o cușcă și aș arăta-o lumii întregi. Dar firește, nu pe degeaba. Oricine ar da bucuros un bănuț de aramă, să vadă o astfel de minunăție. Da, da, aș câștiga o mulțime de bani.”

Zis și făcut, împrumută o barcă de la un vecin și porni în largul mării, să caute țara oamenilor cu un singur ochi.

Călători el multă vreme, lopătând din greu, înfruntând valurile și furtunile, până ce, tocmai când era să-și piardă nădejdea, ajunse la țarmul unei insule înverzite. Din desișul pădurii îi apărură în cale o namilă cu un singur ochi în frunte.

Istețul nu mai putea de bucurie. „Mai întâi, își făcu el socoteala, o să ademenesc matahala în barca mea. Apoi, mâna pe vâsle, și pe-acți-e drumul. Curând am să fiu cel mai bogat om de pe lume.”

Însă chiar atunci, arătarea, care-l privea țintă cu singuru-i ochi, începu să strige cât îl ținea gura:

— Fraților, veniți repede înapoi! Veniți să vedeți ce n-ați mai

văzut! Marea ne-a adus un oaspete ciudat: o făptură cu doi ochi...

La strigătul lui, pe țărm se arătară o mulțime de oameni cu un singur ochi. Fără să mai stea mult pe gânduri, puseră mâna pe musafirul nepoftit și, după ce se minunară o vreme de înfățișarea lui, îl băgară într-o cușcă de bambus.

Îl purtară astfel prin toată țara, arătându-l oricui, dar, firește, nu pe degeaba. Și fiecare plătea bucuros un bănuț de argint, ca să-l vadă pe omul cu doi ochi.

CASTELUL ÎMPĂRATULUI FURNICILOR

Aceasta e o întâmplare veche, veche de tot.

A fost odată un om care-și câștiga traiul vânzând pește cu coșurile. Într-o zi, întorcând acasă, îl apucă ploaia pe drum. Ploua cu găleata. Și cum mergea astfel prin ploaie, văzu deodată că pârliașele de apă erau gata-gata să înece o furnică. Sărmana vietate se prinsese cu picioarele de un ac de pin, însă apele o împresurau și primejdia era tot mai mare.

— Nu te teme, găză mică, îndată îți vin în ajutor! zise vânzătorul de pește, și întinzând spre gănganie capătul cobiliței, o scoase la liman.

A doua zi, omul nostru trecea pe același drum. Deodată, înaintea lui se ivi ca din pământ o făptură fără seamăn de înaltă și spătoasă, un fel de uriaș, care-i grăi:

— Ieri ai scăpat viața unei furnici. Pentru asta ți se cuvine o răsplată. Vino cu mine.

— Dar unde trebuie să merg?

— Nu întreba nimic. Te voi călăuzi eu.

Și uriașul o luă înainte. Merse el ce merse, apoi se opri și-i arătă omului o găurică ce abia se zărea în pământ:

— Intră acolo.

— Unde, în găurica aia cât vârful de ac? se minună omul. Cum crezi c-o să încap acolo?

— N-avea grijă. Tu nu trebuie decât să închizi ochii.

Vânzătorul de pește închise ochii. Îi deschise, după o clipă, și i se păru că a nimerit chiar în grădinile raiului. În jurul lui în erau flori din toate cele patru anotimpuri, flori roșii, albe, galbene, albastrii... Pluteau miresme îmbătătoare și fluturi nemaivăzut de frumoși zburdau în lumină. Iar în depărtare, în pânza străvezie și tremurătoare a văzduhului primăvăratec, strălucea un castel mândru.

— Al cui o fi oare castelul acela? întrebă omul, înmărmurit de uimire.

— E castelul împăratului furnicilor, răspuse uriașul. Te voi duce îndată acolo.

Nu sfârși bine vorba, că se și pomeniră în castel.

Împăratul furnicilor îl primi cu dragoste pe vânzătorul de pește.

Oaspetelui i se puse că dinainte bucate de soi, iar fetele-furnici îl înveseliră cu danturile lor.

La plecare, împăratul îi dăruî un minunat veșmânt de mătase, spunându-i:

— Primește acest dar, drept mulțumire că ai scăpat viața unui curtean al meu. E de-ajuns să scuturi puțin mâneca veșmântului, ca să ai tot ce-ți pofțește inima. Dar ia aminte: să nu-l arăți niciodată, nimănui, altfel își pierde puterea vrăjită.

Din ziua aceea omul nu mai fu nevoit să vândă pește prin târg. Era de-ajuns să miște mâneca veșmântului fermecat și să dorească ceva, că voia i se împlinea pe dată. Toate îi veneau ca la poruncă: și bani, și haine scumpe, și mâncăruri alese.

Își clădi o casă mare și frumoasă și începu să ducă un trai îmbelșugat.

Într-o zi însă, pe când omul nostru era plecat, nevastă-sa se apucă să deretice prin cămară și dădu peste o lădiță pitită într-un ungher. „Ce-o mai fi și asta?” se miră femeia. Deschise lădița și găsi un prea-

frumos veșmânt de mătase. Ghimpele geloziei îi străpunse pe dată inima.

„Fără îndoială, își zise, stricatul de bărbatu-meu îmbracă acest veșmânt numai când se duce la deocheate, ca să petreacă acolo cu femeile, de aceea îl ascunde de mine. Ei lasă că-i arăt eu lui! Îl învăț eu minte să mai umble după mândre!”

Și, niciuna, nici două, aruncă în foc minunatul veșmânt. Flacăra însă izbucni deodată și se prelinse pe podea ca o rogojină arzătoare. Cât ai clipi, întreaga gospodărie căzu pradă focului și arse până la temelii. Totul fu mistuit de flăcări: și casa cea nouă, și acareturile, și hainele...

Când se întoarse omul, în loc de casă găsi un morman de cenușă. Lângă rămășițele fumegând cea de zor:

— Mare nenorocire ți-am adus eu ție, bărbate! Nici nu știu cum s-a întâmplat! Până să mă dezmeticesc, se aprinsese toată casa...

— Și zici că a ars chiar tot, tot? Poate că măcar lădița aceea ai izbutit s-o scoți din casă. Lădiță pe care o țineam în cămară...

— Lădiță a ars cea dintâi, răspunse femeia.

Omul oftă cu amărăciune:

— Atunci totul e pierdut. Cum poți să scuturi mâneca unui veșmânt pe care nu-l ai?

PÂNZA ALBITĂ SUB CLAR DE LUNĂ

Se povestește că odată, demult, starostele unui sat avea o fiică pe care hotărâse s-o dea de soață fiului unui bogătaș din satul vecin. Doar la un lucru nu se gândise starostele: dacă și fetei îi va fi pe plac mirele ales...

Se făcu nunta. Ginerele se mută în casa socrului, dar în curând băgară de seamă cu toții nevasta nu-și cinstește bărbatul nici măcar c-o privire.

Și iată că într-o bună zi fata starostelui se duse la o bătrână vrăjitoare care-și avea sălaş la marginea satului:

— Tare mă mai muștră cugetul și greu îmi vine să mă dau în vileag, mătușico, dar m-au măritat cu unul pe care nu-l iubesc. Mi s-a făcut lehamite de bărbatu-meu. Atât mi-e de silă, încât nici nu vreau să-l mai văd în ochi. Rogu-te, ajută-mă să pun capăt amărăciunii.

Vrăjitoarea își scutură pletele cărunte, își îngustă pleoapele și începu să bolborosească vorbe repezi și neînțelese. Pironindu-și apoi ochii arzători asupra tinerei femei, îi porunci:

— Țese o fâșie de pânză într-o noapte cu lună. Albește-o tot într-o noapte cu lună, coase-o într-o noapte cu lună, brodează-o într-o noapte cu lună și îmbracă-l pe bărbat cu ea, dar tot într-o noapte cu lună plină.

Femeia făcu întocmai. Țesu pânza într-o noapte cu lună, o albi sub razele lunii și o cusu tot așa într-o noapte cu lună plină. Era frumos veșmântul, alb, alb și străveziu ca gingașa lumină a lunii.

Și iată că veni din nou o noapte cu lună. Tânăra soție acoperi ușor umerii bărbatului cu a țesătura. Omul ieși în pridvor, privind luna într-o tăcere mahnită. Apoi, deodată, se topi ca un bumb de argint. Luna apuse. Se iviră și zorile, dar bărbatul nu se mai întoarse.

Cu toate că omul acela îi fusese atât de nesuferit, femeia se simți tulburată fără voia ei și dete iarăși fuga la vrăjitoare. Aceasta îi spuse:

— Dacă vrei să-l revezi, rabdă până se va arăta din nou luna plină, iar la ceasul cel mai adânc al nopții du-te la răspântia a șase drumuri. Stai acolo și așteaptă.

Stătu nevasta, după cum i se poruncise, în răspântia celor șase drumuri. Când se făcu cerul cel mai adânc al nopții, se ivi deodată din depărtare, învăluită în razele lunii, o umbră care parcă plutea prin văzduh, fără să atingă pământul...

Tănăra soție simți un fior înghețat cuprinzându-i inima: era chiar bărbatul ei, înveșmântat așa de pânza albită sub văpăile lunii. Bărbatul se apropie de ea, privind-o cu tristețe... Apoi șopti încet, cu glas tânguitor:

*„În ceas nenorocit am îmbrăcat
Veșmântul dalb, țesut din fir de lună
Și osândit sunt să-nsoțesc pe veci
Crăiasa nopții-n drumurile ei...”*

Vedenia albă lunecă lin pe lângă ea și se pierdu pentru totdeauna în întunericul nopții.

SCHELETUL CARE DANSEAZĂ

Trăiau cândva doi prieteni nedespărțiți. Unul se numea Kami-Șicibei, iar celălalt Șimo-Șicibei. Odată, cei doi porniră împreună către ținuturi îndepărtate să-și caute norocul. Șimo-Șicibei munci cu sârguință, agonisind bani frumoși. În schimb, Kami-Șicibei nimeri într-o ceată de petrecăreți, pierzându-și vremea fără folos.

Trecură astfel trei ani. Șimo-Șicibei, care se pregătea de întoarcere acasă, își pofti prietenul să meargă cu el. Dar acesta îi răspunse:

— Bucuros aș merge însă, vezi, n-am niciun veșmânt ca lumea pentru drum. Mi s-au prăpădit toate hainele.

Șimo-Șicibei își zise în sine: „Împreună am plecat, împreună trebuie să ne întoarcem. Nu-mi voi lăsa prietenul să sfârșească singur printre străini.”

Și îi dăruie lui Kami un rând de haine noi, ba îi mai dădu și ceva bani pe deasupra.

Porniră amândoi către casă. Dar la un popas de munte, prin niște locuri pustii, Kami își ucise prietenul, îi luă toți banii și se întoarse singur în sat. Celor care-l întrebau, le povestea cu mâhnire:

— Îndată ce am ajuns în ținuturile acelea străine, Șimo s-a schimbat atât de mult, încât nu-l mai recunoșteai. S-a dedat cu totul petrecerilor. În toți acești ani, n-a fost în stare să adune măcar banii trebuincioși pentru călătoria de întoarcere. De aceea nici n-a mai vrut să vină cu mine.

Însă rodul jafului nu i-a fost de niciun folos lui Kami. A căzut în patima jocului de arșice și curând a pierdut toți banii furați, până la

ultima lețcaie. Așa încât s-a văzut nevoit să plece în căutarea norocului.

Kami porni pe același drum pe care-l străbătuse odinioară. Ajuns în munți, la locul acela de popas unde-și omorâse prietenul, i se păru că aude glasul cuiva:

— Șicibei! Kami-Șicibei!

Kami se uită în jur, dar nu văzu pe nimeni. „Cine mă strigă oare?” se întrebă el nedumerit. Pesemne că mi s-a năzărit”, își zise și porni mai departe. Dar iată că din nou auzi chemare aceea:

— Șicibei! Kami-Șicibei!

„Ciudate lucruri se mai petrec pe-aici!” își zise el ciulind mai bine urechea. Glasul părea că vine din păduricea de bambuși care creștea chiar lângă drum. Kami se uită cu luare-aminte și printre tulpinile crângului văzu albind un schelet al cărui craniu, cu dinții dezveliți, părea că rânjește.

Numaidecât, țeasta aceea golașă începu să grăiască:

— Bun venit, prietene drag! Demult nu ne-am mai văzut noi doi... Nu te speria, sunt același Șimo pe care l-ai ucis acum trei ani, luându-i banii agonisiți cu trudă și sudoare. Zi de zi te aștept de atunci, plin de nerăbdare. Și iată că astăzi dorința mi s-a împlinit. Nici nu știi ce bucuros sunt!

Înspăimântat, Kami-Șicibei voi s-o ia la fugă, dar scheletul îl apucă strâns cu mâna-i osoasă de poalele veșmântului:

— Hei, unde te duci? Încotro ai pornit-o?

— Mi-am pierdut toată averea și plec iarăși către ținuturi depărtate, să adun ceva parale. Dă-mi drumul, sunt grăbit!

— Vasăzică, asta era! spuse Șimo. Pe când trăiam, și mie mi se întâmpla să rămân fără bani: te voi lăsa fără ajutor la necaz. Uite ce m-am gândit: eu voi dansa, iar oamenii se vor îmbulzi să mă vadă, plătindu-ți pentru asta. Vei câștiga o mulțime de bani. Ce zici,

primești? Pune-mă într-o ladă și ia-mă cu tine. Eu nu beau, nu mănânc, nu va trebui să cheltuiesti nimic hrana sau cu îmbrăcăminte mea. Unde mai găsești asemenea tovarăș neprețuit? Sau poate te îndoiești de măiestria mea de dansator... Ia privește coea!

Și pe dată scheletul se ridică de jos și începu să țopăie, sunându-și oasele. Măinile și îi zvâcneau cu repeziciune, sărea plin de iscusință și făcea tumbe.

— Ei, ce zici, Șicibei? Dacă vreau, pot să dansez și mai strașnic. Ție nu-ți rămâne decât să bați din palme. Vom câștiga bani frumoși împreună. Merită să-ți dai și sufletul pentru asemenea trebușoară!

Și astfel, scheletul izbuti să-l convingă pe fostul său prieten. „Într-adevăr, s-ar putea să mă îmbogățesc din asta”, își zise

Kami, primind învoiala.

De-atunci, Kami începu să arate pretutindeni dansul scheletului. Oamenii veneau cu duiumul, plăteau și se minunau. Vestea despre scheletul dansator se împrăștie până departe, prin orașe și sate, până când, în cele din urmă, ajunse și la urechile prințului stăpânitor.

Kami-Șicibei fu poftit la palatul prințului. Acesta stătea în jilțul său din marea sală de primire, așteptând reprezentatia. Kami scoase scheletul din ladă și-i porunci:

— Dansează!

Dar acesta nu se mișcă.

Chipul lui Kami-Șicibei aci roșea, aci pălea. Bătu din palme, cântă, dar totul rămase în zadar. Până la urmă, înfuriat peste măsură, începu să lovească scheletul cu un bici. În clipa aceea scheletul se ridică în picioare, se apropie de prinț și îngenunche în fața lui:

— Milostive principe, grăi Șimo, eu am dansat atâta vreme numai și numai ca să pot ajunge în fața măriei-tale. Află că acest om m-a

ucis mișelește la un popas din munți, ca să mă fure.

Prințul rămase uluit.

— Multe minuni se mai petrec pe lume! spuse el. Legați-l îndată pe ucigaș și faceți cercetări.

Străjerii îl legară fără zăbavă pe Kami. Acesta își recunoscuse vina și fu răstignit.

Iată ce s-a întâmplat în vremurile de odinioară.

CASTELUL REGINEI PISICILOR

Muntele de foc Aso are câteva piscuri înalte. Unul dintre ele se cheamă Nekodake - Muntele Pisicilor.

Odinioară, pe coasta acestui munte se zice că trăia regina pisicilor. În fiecare an, în noaptea de ajun a sărbătorii *Seṭubun*⁶⁸, veneau la ea să-i ureze viață lungă toate pisicile mai de seamă de prin satele învecinate. În vremea aceea, tot muntele răsuna de mieunatul pisicilor. Unii se laudau chiar că au văzut alaiuri întregi de pisici...

Odată se întâmplă să treacă pe una dintre cărările muntelui un drumeț întârziat. Începuse să însereze. Oricât de mult s-ar fi grăbit el, dar până la capătul călătoriei mai avea o bună bucată de drum. În jur se întindeau doar locuri pustii și nu se auzea decât foșnetul mă răcinilor uscați.

Călătorul nu mai avea putere nici să se întoarcă de unde plecase, nici să-și urmeze drumul, atât era de trudit. Pa deasupra începuse să-l chinuie și foamea. Se așeză pe cărare, la adăpostul unei tufe înalte de colilie, și începu să-și frece picioarele amorțite de umblet.

— O, dac-aș găsi pe-aici, pe undeva, un adăpost pentru noapte! oftă drumețul.

Soarele se ascunse după creasta munților și deodată se lăsă noaptea. Undeva, deasupra lui. Auzi glasuri omenești.

⁶⁸ *Setsubun* - sărbătoare națională japoneză care celebrează sosirea primăverii după vechiul calendar lunar. Astăzi se sărbătorește pe 3 februarie. În această zi, pentru a alunga forțe necurate, se presară în rase boabe de grâu, îngânându-se: „Necuraților (ieșiți) afară din casă, fericirea să intre-n casă”. În poartă, pentru același scop, se pun ramuri de *ilex* de care se atârnă capete de peștișori.

„Înseamnă că pe-aici, pe-aproape, se află un sălaș”, gândi omul.

Se ridică anevoie în picioare și începu să se târască înspre locul de unde veneau glasuri. Curând ajunse la niște porți înalte, în spatele cărora se ridica o mândrețe de casă.

— Cine-ar fi crezut că în mijlocul acestei pustietăți se află un palat atât de frumos! se miră el. Poate că stăpânii de-aici s-or îndura să mă găzduiască pe timpul nopții...

Și călătorul păși curajos pe poartă. La intrarea casei începu să-i strige pe stăpâni. Se arătă o femeie, care după cum era îmbrăcată părea o slujitoare.

— Am rătăcit drumul și afară s-a lăsat noaptea, îngăduiți-mi să rămân aici până-n zori.

— Pofțiți, rogu-vă, răspunse femeia, cu glas subțire și mlădios. Intrați în casă.

Îl duse înăuntru și îl lăsă singur. Călătorul își întinse picioarele trudite, să se odihnească dar foamea începu să-l chinuie tot mai aprig. Stătu el ce stătu, apoi începu din nou să-i strige pe stăpâni. Îndată se arătă o altă femeie, care se înclină adânc în fața lui, arcuindu-și spinarea.

— Iertat să-mi fie, dar de azi dimineață n-am mai mâncat nimic. Mi se face negru înaintea ochilor de foame. Nu s-ar găsi pe-aici prin casă ceva de mâncare și pentru mine?

— Fiți fără grijă. Vă vom aduce îndată bucatele. Dar poate că până atunci ați pofți să vă arăt baia gata pregătită, îi spuse cu bunătate femeia...

Îl duse apoi până la încăperea unde se afla scaldătoarea și plecă. Nespus de mulțumit, drumetul tocmai se pregătea să se îmbăieze. Deodată, în odaie intră o altă femeie, trecută de prima tinerețe. Privi drept în ochii lui și înlemni de uimire. Apoi, uitându-se cu teamă în jur, spuse:

— Pesemne că nu-ți mai amintești de mine, însă eu te-am recunoscut îndată. Spune-mi, cum ai ajuns aici?

Călătorului i se păru tare ciudată întâmplarea. Femeia aceea necunoscută vorbea cu el de parcă i-ar fi fost o veche prietenă. Începu să-i istorisească pățania lui, cum s-a rătăcit prin munți și cum a ajuns la casa aceea. Femeia șopti neliniștită:

— Vouă, oamenilor, nu vă este îngăduit să umblați pe aici. Pentru voi, meleagurile acestea sunt tare primejdioase. Pleacă de aici cât poți de repede, fără să te mei uiți înapoi, altfel ești pierdut!

— Dar ce rău mi se poate întâmpla? se miră omul.

Femeia răspunse cu șovăială:

— Nu vreau să-ți spun nicio vorbă rea despre casa aceasta. Numai atât te povățuiesc, fugi fără să mai zăbovești o clipă, îndepărtează-te de acest loc! adăugă ea, cu glas atât de scăzut încât nu se putea să nu-i dai crezare:

— Ce să-i faci, dacă-i așa, o să, te ascult. Voi pleca îndată. Dar înainte de asta nu s-ar putea măcar să îmbuc ceva? Sunt mort de foame. Și n-ar fi rău nici să mă dezmoțesc oleacă e... spuse călătorul.

Dar femeia păru și mai neliniștită:

— N-ar fi trebuit să-ți destăinui nimic, dar acum cinci ani, când încă mai trăiam la stăpâni mei, tu te-ai arătat foarte bun cu mine. Adeseori, seara, ieșeam pe sub gard și hoinăream pe drum, iar tu mă luai în brațe, mă mângâiai și mă scărpinai după urechi. Eu n-am avut parte de mângâieri. Află că eu sunt pisica tărcată a vecinilor tăi. Iar aici este castelul reginei noastre. Dacă vei rămâne să mănânci și să te îmbăiezi aici, îți va crește păr pe trup și tu vei deveni motan. Acum înțelegi de ce te-am sfătuit să pleci?

Drumețul se înspăimântă cumplit, îi mulțumi femeii din toată inima și, ieșind pe poartă, fugi cât îl țineau picioarele. Se pare însă

că cei din casă simțiseră asta. Trei fetișcane, cu căușuri cu apă, porniră în goană după el.

Drumețul alerga cu ultimele-i puteri, poticnindu-se și căzând. Ajuns la marginea unei râpe, se uită înapoi. Se îngrozi văzând că fetișcanele acelea erau gata să-l ajungă. De frică își dădu drumul pe povârniș. În clipa aceea una dintre fete aruncă peste el, de sus, toată apa din căuș.

Dar călătorul era acum departe. Abia câteva picături de apă îl atinseră. Una îl stropi pe gât, chiar sub ureche, iar două-trei, pe pulpele goale.

În sfârșit, călătorul ajunsese în oraș, iar de-acolo se întoarse cu bine acasă. Prima lui grijă fu să-i întrebe pe vecini unde mai e pisica lor târcată.

— A plecat într-o zi și nu s-a mai întors, îi răspunseră aceștia.

Făcură socoteala câtă vreme a trecut de-atunci și ieși că s-au scurs tocmai cinci ani.

Curând, omul băgă de seamă că au început să-i crească smocuri de păr pisicesc pe gât, și pe picioare, acolo unde-l ajunseseră picăturile de apă. Adeseori el spunea:

— Dacă mai zăboveam nițel, aș fi ajuns fără îndoială în suita reginei pisicilor.

ULTIMUL BRAȚ AL CARACATIȚEI

Trăia odinioară, lângă golful Şimoura, un pescar bătrân cu nevasta lui. De la o vreme, pe unchiaş îl încolţiră durerile de oase și căzu la pat. Îl îngriji bătrâna mult timp, cum se cade dar el nici vorbă să se lecuiască. Într-o zi, pescarul spuse:

— Tare mi-e silă de mâncare, nici nu-mi vine să mă uit la ea. Dar niscăi carne de caracatiță tot aş mânca. Simt că mi-ar prii și poate că aş mai prinde puteri.

Vremea era ploioasă. Baba luă o umbrelă mare și se duse la malul mării. Se uită ea prin crăpăturile stâncilor, printre pietre, pe unde se ascund caracatițele de obicei, dar nu văzu nimic. Se așeză pe o stâncă înaltă, închise ochii și se rugă fierbinte:

— O! zei prea milostivi, ajutați-mă să prind o caracatiță, ca să-l pot tămădui pe moșul meu.

Când deschise ochii, ce să vadă! Chiar lângă picioarele ei se ivise brațul unei caracatițe uriașe. Plină de bucurie, bătrâna tăie brațul cu un cuțit, îl duse acasă și-l ospătă pentru prima dată de când zăcea bolnav. Bătrânul pescar înghiți cu poftă și parcă, parcă se simțea mai bine.

A doua zi, bătrâna se duse iarăși la scorbura aceea dintre stânci, și din nou caracatița scoase la iveală un braț uriaș. Tăie femeia și brațul acesta, hrănindu-și bărbatul pe săturate.

A treia zi se petrecu la fel, a patra tot așa... Moșului i se făcuse lehamite de carnea de caracatiță, nici că voia să mai audă de ea. Dar vezi că pe babă o prinsese lăcomia căci începu să care la târg hălci

mari și cărnoase de caracatiță, numărând de fiecare dată câte i-au mai rămas de tăiat. În sfârșit, caracatiței îi mai rămase un singur braț, cel de pe urmă, dar și pe acela se puteau lua bani!

A opta zi, dis de dimineață, baba se duse grăbită la țărm. Se aplecă peste scorbura dintre stânci și privi în apă... În clipa aceea, în jurul gâtului i se încolăci ca un laț nemilos un braț al caracatiței. Și caracatița o târî pe bătrâna cea lacomă în valurile mării.

Bătrânul pescar o așteptă multă vreme, apoi fu cuprins de neliniște. Merse el cum putu, cu picioarele-i bolnave, până la țărm și iscodi în toate părțile. Dar baba nu se zărea nicăieri. În cele din urmă se târî până la stânci și privi în adânc...

Bătrâna ședea pe fundul mării, ținând deasupra capului umbrela deschisă. Unchiașul strigă:

— Babo, hei, babo, ce faci acolo?!

Neprimind niciun răspuns, se aruncă după ea în valuri și se înecă.

Se zice că și astăzi, primăvara, în timpul refluxului, dacă te uiți bine în acel loc dintre stânci, poți vedea pe fundul apei umbrela nevestei pescarului.

CORABIA FANTOMĂ

Toate acestea s-au întâmplat în anii Horeki⁶⁹.

Zice-se că odată, de la țărmul insulei Mațumae⁷⁰ se desprinsese o corabie cu pânze. Pe puntea ei se aflau șapte oameni, în frunte cu cârmaciul Magosuke. Se întorceau cu toții, acasă, la Niigata.

A treia zi, în zare începu să se lege insula Sado, iar în stânga ei corăbierii văzură țărmurile natale. Când, deodată, se iscă pe neașteptate furtuna. Marea începu să fiarbă cu vârtejuri mari. Se părea că dintr-o clipă într-alta micul vas cu pânze va fi răsturnat și zdrobit. Marinarii începură să strângă repede pânzele. Însă marea clocotea tot mai înverșunată. Cârmaciul Magosuke strigă:

— Aruncați încărcătura peste bord! Tăiați catargele!

Dar în clipa aceea se năpusti asupra lor un val înalt până la cer. Talazul se prăvăli tunând peste corabie. Cârna se despică în două, iar corpul corăbiei fu prefăcută în țandări. Marinarii fură târați în adânc, slujind drept hrană peștilor. Dintre ei, Magosuke, izbuti să se agate de o scândură.

Marea îl purtă departe pe Magosuke, care se agățase de-o biată rămășiță. Vântul și ploaia îl orbeau. Când în când, ridicat pe creasta unui val, privea deznădăjduit în depărtare, doar, doar va zări vreo pânză de corabie.

⁶⁹ Anii Horeki - perioada 1751-1764.

⁷⁰ Mațumae - denumirea unei localități și a zonei de vest a actualei insule Hokkaido (fostă Ezo), administrată de clanul Mațumae cu reședința în această localitate. Insula Hokkaido este situată în partea de nord a insulei Honșiu.

Ziua se apropia de sfârșit, începu să se întunece. Talazurile veneau unul după altul, ca o turmă de balene uriașe, îl săltau pe coamele lor, apoi iarăși îl prăvăleau în adânc. Magosuke putea să ghicească încotro îl duce puhoiul, în ce parte se află țărnul mântuitor și încotro plutea. Se lăsă noaptea și nicio corabie nu-i ieșise în cale.

Abătut și sleit de puteri, Magosuke ba îl implora pe zeul Kompira⁷¹ l să-i izbăvească viața, ba îi făcea făgăduieli zeului Hahika⁷². Încleștat de scândura lui șubredă, se înălța pe coamele ametiitor de înalte ale valurilor, apoi iar se prăbușea în genunile întunecoase. De fiecare dată i se părea că i-a sosit sfârșitul, dar un talaz și mai puternic îl smulgea din hăuri, ridicându-l deasupra.

Când Magosuke își pierduse aproape orice speranță, auzi deodată o voce puternică:

— Tăiați catargele! Aruncați încărcătura peste bord! Țineți bine cârma!

Chiar înspre el, din bezna nopții venea o corabie.

Adunându-și ultimele puteri, Magosuke strigă:

— Salvați-mă, mă înec!

Deodată, corabia se sfărâmă aproape cu totul. Vreo zece oameni din echipaj se agățau de resturile ei, urlând cu disperare.

Oamenii aceștia nu semănau cu cei vii. Erau scheletici, cu fețele vinete, iar trupurile lor se desprindeau ca niște umbre tulburi din mijlocul acelei întunecimi de iad, în care se părea că ochiul nu poate străbate. Corabia însăși părea o plăsmuire de negură, dar care nu se contoepa cu ea.

Țipătul se stinse pe buzele lui Magosuke. Corabia trecu prin

⁷¹ Kompira (Kumbhira) - zeitare budistă - protector al navigatorilor. Neptun al japonezilor.

⁷² Hahika - zeitare șitoistă venerată în Niigata.

dreapta lui, îndepărtându-se cu repeziciune. Deodată răsună tânguirea înfiorătoare a mai multor glasuri:

— „A-a-a-a-a-a!”

În clipa următoare corabia fu complet prefăcută în țandări, iar oamenii agățați de ea se topiră parcă. Strigătele conteniră. Numai valurile mugeau îngrozitor..

„A fost o corabie fantomă!” își zise Magosuke, aducându-și aminte toate poveștile înfricoșătoare pe care le auzise despre ea. Era bucuros că a rămas din nou singur pe întinsurile mării.

Deodată, strigătele răsunară din nou:

— Tăiați catargele! Încărcătura peste bord! Țineți bine cârma! Vai, pierim!

Și corabia fantomă se ivi iarăși din ceață, cu oamenii care se agățau de ea, cerând ajutor iar un val puternic o izbi, nimicind-o cu totul. Din nou izbucni tânguirea aceea dureroasă, atât de cumplită, încât se părea că nimeni n-o poate auzi de două ori fără să-și piardă mințile.

Vedenia pieri. Doar valurile mai vuiiau, amenințător.

Dar nu apucă Magosuke să-și tragă sufletul, că vântul aduse iarăși până la el strigătul groaznic:

— Tăiați catargele! Marfa peste bord! Țineți cârma!

Și totul se petrecu aidoma ca întâia oară: porunci, rugăminți, chemări, blesteme; ultimul vaier al celor ce piereau...

Oare când se vor sfârși toate acestea? se întreba Magosuke cu inima strânsă. Își simțea cugetul gata să i se despartă de trup, dar nu-și descleșta mâinile de pe scândura lui, ținându-se mereu deasupra apei.

În sfârșit, iată că începu să albească de ziuă. O dată cu cele dintâi raze, corabia fantomă dispăru pentru totdeauna. Vântul și ploaia se mai domoliră, valurile așijderea. Trei zile rătăci Magosuke pe

întinderea mării, mai mult mort decât viu. Era sfârșit de oboseală și de foame. Privirea i se împăienjenea, mâinile îi amortiseră. La ce mai putea nădăjdui?

Viața începuse să-l părăsească. Deodată, văzu ceva strălucind pe apa mării. Deasupra valurilor se legăna o legătură de paie. Magosuke o apucă și scotocind în ea găsi o punguță de pânză în care erau două șiraguri de ardei roșii, uscați. Magosuke mâncă cei zece ardei și simți că-și mai vine în fire.

Nu după multă vreme, îl zări o corabie cu pânze care trecea pe acolo. Marinarii îl scoaseră din valuri și-l aduseră cu bine în golful Niigata, la țărmul natal.

TĂRIA DRAGOSTEI DE MAMĂ

Trăiau cândva, la marginea unui târgușor, un moșneag cu baba lui. Cei doi își duceau zilele vânzând caramellele moi, care prin partea locului se numesc ame.

Odată, într-o seară târzie și mohorâtă de iarnă, la ușa dughenii lor bătu o tânără femeie pe care n-o cunoșteau. Fără să treacă pragul, femeia întinse cu sfială un bănuț de trei parale:

— Dați-mi, rogu-vă, câteva caramelle.

— Îndată. Dar până vă împachetăm marfa, intrați să vă încălziți puțin.

— Nu, nu, mai bine aștept aici.

Și luându-și pungulița cu dulciuri, necunoscuta pieri în întuneric.

În seara următoare veni din nou. Tare se mai minunau cei doi bătrâni, întrebându-se:

— Cine să fie străina aceasta și de ce vine totdeauna atât de târziu? N-o fi găsind oare un ceas mai potrivit?

În cea de-a treia seară, femeia veni iarăși. Dar în seara a patra, după ce străina plecă ducându-și pachetulul, mare fu uimirea bătrânei când, în loc de bănuț, găsi în palmă o frunză uscată.

— Ia te uită ce mai hoață! bombăni negustoreasa. Ia-te după ea, moșnege, nu cred să fi ajuns prea departe. Ehe, dacă aveam eu vederea mai bună, nu m-ar fi păcălit atât de lesne...

— Privește, pe prag sunt urme de lut roșu, se miră unchiașul aprinzând felinarul. De unde-o fi venit femeia asta? Doar pe-aici, prin împrejurimi, pământul e nisipos...

Și bătrânul porni s-o caute pe străină. Se uita cu luare-aminte în jos, dar pe zăpadă nu vedea nicio urmă de picior omenesc. Numai fărâmele de lut roșu însemnau calea urmată de femeie.

„În partea asta nici nu sunt case, se gândi moșul. Să fi intrat în cimitir? Dar acolo nu sunt decât morminte...”

Făcându-și curaj, păși pe potecile tăcutului lăcaș și deodată auzi un plâns de copil.

„Mi s-a părut, își zise. Iată, acum nu se mai aude nimic. O fi fost vântul care șuieră prin crengi.”

Dar scâncetul pruncului se auzi din nou, tânguitor și înfundat, ca și cum ar fi venit din adâncul pământului. Se apropie de locul cu pricina. Nu, nu i se păruse, cineva plângea sub movilița de lut a unui mormânt săpat de curând.

„Mare minune! tresări unchiașul. Ia să mă duc să-l scol pe preotul templului din vecinătate. Taina aceasta trebuie dezvăluită. Nu cumva aici a fost îngropată o ființă vie?”

Îl deșteptă pe preot și merseră împreună în cimitir.

— Uite, parcă ăsta-i mormântul.

— Aici a fost înmormântată acum câteva zile o tânără femeie care tocmai trebuia să nască, spuse preotul. O boală nemiloasă a doborât-o cu puțin timp înainte de a da viață pruncului. Dar poate că ți s-o fi părut, moșule.

Chiar atunci însă, de sub pământ se auzi iarăși plânsul înăbușit al copilului.

Se apucară grabnic să sape și în curând dădură peste sicriul răposatei. Scoaseră capacul și ce să vadă? În coșciug zăcea o tânără femeie cufundată în somnul veșnic, strângând la piept un prunc iar copilul ținea în gură o caramă ame...

— Iată, așadar, cu ce-l hrănea sârmana. De-abia acum înțeleg totul, spuse bătrânul mișcat mai dragostea de mamă poate săvârși

asemenea minuni, căci nimic nu-i mai puternic pe lume ca acest simțământ. Femeia mi-a dat mai întâi bănuții care-i fuseseră puși în sicriu, după care când n-a mai avut cu ce să cumpere dulciuri, mi-a lăsat o frunză uscată... Biata de ea, și-a ocrotit pruncul și dincolo de moarte.

Bătrânul și preotul vărsară lacrimi îndurerate deasupra mormântului deschis. Apoi desfăcu brațele încleștate ale femeii, scoaseră pruncul din muta ei îmbrățișare și-l duseră în templu.

Băiatul crescă în templu și rămase acolo toată viața, îngrijind cu devotament mormântul mamei sale, care-l iubise atât de mult.

CINCI TANI DE PĂMÂNT

Trăia pe vremuri în satul Oku din comuna Okazaki un om foarte bogat, care stăpânea nenumărate lanuri de orez. Unul dintre aceste lanuri era grozav de întins, măsurând mai bine de cinci tani⁷³, din care pricină i se spunea „țarina cea mare”.

În fiecare an, prin luna mai, când venea vremea răsăditului, bogătașul tocmea la lucru o mulțime de oameni. Dacă pălmașii izbuteau să sfârșească toată treaba într-o singură zi, stăpânul era mândru și mulțumit de hărnicia lor. Drept e că nu totdeauna se nimerea să se întâmple astfel.

Dar după un vechi obicei al neamului său, ținea cu orice chip, ca pe țarina „cea mare” plantatul orezului să înceapă în zori și să se isprăvească în aceeași zi, înainte de asfințit.

Într-o primăvară, printre ceilalți pălmași, bărbați și femei, se tocmea la lucru și o fetică, nespus de, frumoasă la chip. În scurt timp, ea se arătă atât de harnică și de pricepută la munca ogorului, încât nimeni nu putea s-o întrecă. Tot uitându-se la ea, bogătașul își zise: „E bine că o asemenea fată, frumoasă și vrednică, ar fi numai bună de soție pentru fiul său. Își chemă dar, neamurile, să se sfătuiască. Mai întâi, acestea se împotrivesc cu îndârjire:

— Cum e oare cu puțință ca feciorul unui om avut să ia de nevastă o sărăntoacă, o biată muncitoare cu ziua?

După multe vorbe și certuri, ajunseră însă la o înțelegere, și anume, s-o pună pe fată la încercare: dacă va izbuti de una singură

⁷³ Tan - unitate de măsură pentru suprafețele agricole egal cu 0,245 acri.

să răsădească orezul pe „țarina cea mare” numai într-o zi și să termine treaba înainte de apusul soarelui, înseamnă că prin această ispravă și-a câștigat cinstea de a intra în casa lor, ca soție legiuită.

Hotărârea ziua încercării și-i spusese sărmanei copile ce noroc nevisat o așteaptă dacă va reuși.

Amețită de bucurie, fata nici nu mai avu răbdare să aștepte răsăritul soarelui. Cea dintâi geană de lumină o află pe câmp, gata să se apuce de lucru.

Împlânta răsadurile cu atâta iuțeală și îndemânare, încât ai fi zis că-n urma ei se țese în cine știe ce vrajă, un covor verde care acoperea câmpul.

În luna mai zilele nu mai sunt chiar atât de scurte, dar ca să răsădești numai cu două brațe, într-o singură zi, un ogor de cinci tani, părea ceva dincolo de puterile” omenești! Curând sosi și amiaza, dar fata nu se opri să se odihnească, să guste din merinde ori să bea un strop de apă, fiindcă timpul o zorea cumplit. Buzele ei rămâneau mute, nu îngânară nicio clipă străvechiul cântec al celor ce sădesc orezul. Mereu încovoiată, fără să înalțe măcar planta cu repeziciune firele verzi în pământ, căci timpul o zorea amar. „Mai repede, mai repede!” își spunea fără conținere în gând.

Pe câmp se adunase o mulțime de lume. Se minunau cu toții de hărnicia și de iscusința ei, îmbărbătând-o cu glas tare:.

— Dă-i zor, dă-i zor, nu mai e mult!

Soarele se apropia tot mai grabnic de asfințit. Umbre viorii se așternură pe șesuri.

Roata de foc atinse muchea dealului din zare, gata să se rostogolească de cealaltă parte. Fetei îi mai rămăsese de răsădit un singur rând. Cuprinsă de deznădejde, își împreună mâinile și zise în șoaptă:

— Oprește-te, mărețule, bunule Soare! Zăbovește numai câteva

clipe!

Ca și cum i-ar fi auzit rugămintea, soarele se întoarse deodată din cale, înălțându-se deasupra dealului. Și fata începu din nou să împlânte răsadurile, cu și mai mare grabă ca înainte încât nici nu-i mai puteai urmări mișcările iuți ale mâinilor. Abia după ce sădi cel din urmă fir soarele se ascunse după creastă cu repeziciunea unei săbii în cădere.

Oamenii înmărmuriseră în fața acestei minuni. Când își veniră în fire, văzură cu spaimă că fata era pe pământ, moartă. O ucisese munca peste puteri.

Din ziua aceea peste capul bogătaşului se abătura fel de fel de nenorociri și în curând ajunse la sapă de lemn.

Demult nu mai are nimeni în sat un ogor atât de mare, dar locului aceluia i se spune până astăzi cinci tani de pământ.

CUM A CĂZUT ÎNTÂIA ZĂPADĂ

Se spune că în vremurile de demult țara Aizu⁷⁴ nu cunoștea zăpada și nici gerurile iernii. Tot anul era cald și înverzeau câmpurile.

O dată, veni acolo dinspre miazănoapte un călugăr pribeag. Într-o mână ținea un toiag, iar în cealaltă o umbrelă mare. Cum era ostenit de drum, intră în ceainărie să se odihnească. Înăuntru era plin de lume. Sătenii petreceau acolo ceasuri întregi, sfătuindu-se întruna, fără să ajungă a nicio încheiere. Pe fețele tuturor se citea îngrijorarea.

Călugărul înțelese că la mijloc e ceva însemnat și voi să-i ajute pe oameni.

— Vă văd neliniștiți și posomorâți, le spuse. Ce nenorocire vi s-a întâmplat?

Iar sătenii răspunseră:

— Am primit înștiințare scrisă că mâine va trece pe-aici însuși preaputernicul stăpân, obul acestor ținuturi. Înștiințarea cuprinde o poruncă aspră: „Totul trebuie să fie curat ca lacrima, astfel ca stăpânul să nu vadă vreun fir de praf nici în sat, nici pe drumul satului. Nicio necurătenie nu trebuie să-i supere ochiul slăvit.” Or, noi știm că oamenii din celelalte sate, oricât s-au străduit, n-au izbutit să împlinească porunca. Din această pricină pe unii i-au tăiat cu sabia, pe alții i-au aruncat în temniță, iar altora le-au mărit dajdia de două ori. Peste tot numai plânsete și vaiete. De aceea suntem atât de îngrijorați. Iată, vremea trece și nu știm ce să născocim spre a fi

⁷⁴ Regiune situată în partea de apus a prefecturii Fukușima.

pe placul înălțimii sale...

— Ia te uită ce întâmplare! se minună călugărul, de parcă i-ar fi zburat o pasăre de sub picioare. Lăsați pe mine, că știu eu cum să vă scap de năpastă. Mai întâi, mâine vremea va trebui să fie strașnic de friguroasă. Stăpânul cel năzuros se va ghemui în fundul caleștii și nici nasul nu-l va scoate afară. Iar dacă totuși se va uita, am eu leac și pentru asta. Știți voi oare ce este zăpada? E ca o pânză nesfârșită, nespus de rece, albă și frumoasă. Zăpada va acoperi tot satul și va troieni câmpiile și munții. Oricât de afurisit e stăpânul vostru, nu va avea de ce să se lege. Fiți pe pace, nu vi se va întâmpla nimic rău.

Vorbea cu atâta încredere și bunătate, că țărani se liniștiră pe dată, bucurându-se din plin. Se împrăștiară pe la casele lor, întrebându-se curioși: „Ce-o fi aceea zăpadă? Cu ce-o fi semănând?”

A doua zi, sătenii se deșteptară mai devreme ca de obicei. Dar cum ieșiră din așternut, îi învălui un frig strașnic, cum nu mai fusese vreodată. Era atât de frig, că li se încrețea pielea și le clănțănea dinții. Când ieșiră din casă amuțiră de uimire.

Oare aceasta să fie a aceea despre care vorbise călugărul ieri, la ceainărie?

Și câmpiile, și munții, și satul, și casele, și drumurile, totul era alb, alb... Iar din văzduh cădeau mereu fulgi albi.

Toți locuitorii satului, tineri și bătrâni, ieșiră în uliță, uitând de gerul aspru. Începură și să alerge de colo-colo, lărmuind cu mare veselie. Țopăiau și prindeau fulgii în palmă, minunându-se de ei.

Între timp, veni știrea că stăpânul nu va mai trece pe-acolo în ziua aceea. Plini de veselie, oamenii alergară la casa starostelui, unde trăsesse peste noapte călugărul pribeag. Dar acesta pierise fără urmă.

Se uitară: patul era gol. Îl căutară pretutindeni, dar nici vorbă să-l găsească.

Unii spun că însuși călugărul a fost întâia zăpadă... De atunci, cei

din Aizu s-au obișnuit cu zăpada și au îndrăgit-o. Ba chiar au scos și o zicală: *Nămeți mari, înseamnă recoltă bogată.*

RACUL-DE-MARE ȘI CORBUL

Întâmplarea aceasta s-a petrecut demult, demult de tot.

Era odată un călugăr cerșetor care umbla din sat în sat. Tot umblând el așa, intră într-o ceainărie. Ceru dango⁷⁵ și o ceașcă de ceai. Mâncă, bău, apoi glăsui către stăpâna ceainăriei:

— Jupâneasă, n-ai vrea ca în loc de plată să-ți desenez un tablou?

„Ce fel de tablou poate să-mi deseneze un amărât ca ăsta?” se gândi femeia.

Dar călugărul își scoase din picior o sanda de paie, o înmuie în tuș, apoi spuse:

— Vezi, e mult mai interesant să pictezi așa decât cu pensula.

Apoi desenă pe jusuma⁷⁶ un Corb mare.

Călugărul cerșetor plecă mai departe. Pe coasta unui deal se afla altă ceainărie. Pribeagul se odihni acolo, bău ceai, apoi spuse:

— Jupâneasă, n-ai vrea să-ți desenez ceva?

Scoase după aceea sandaua din celălalt picior, o înmuie în tuș și desenă pe jusuma un rac de-mare. Racul parcă era viu, nu alta: mișca întruna din coadă și din clești. O mulțime de lume venea în ceainărie să vadă racul de mare. Banii curgeau gărlă în punga femeii.

Timpul trecu. Întorcându-se din pribegia lui, călugărul cerșetor poposi în ceainăria unde desenase racul de mare. Stăpâna prăvăliei începu să-i mulțumească:

⁷⁵ Un fel de găluști care se servesc de obicei între mese.

⁷⁶ Jusuma - grindă de lemn.

— Îți sunt recunoscătoare, mi-ai desenat un rac minunat! Numai că e tare negricios... N-ai vrea să mi-l faci roșu? Roșu aprins, dacă se poate.

— Nimic mai ușor, răspunse călugărul, și vopsi racul în culoarea roșie.

„Ia te uită ce bine! gândi mulțumită femeia. De-acum voi câștiga și mai mulți bani.”

Însă racul cel roșu era mort. Nu mai mișca nici din coadă, nici din clești și nimeni nu mai veni să-l vadă și să se minuneze.

Călugărul cerșetor se întoarse apoi în ceainăria unde desenase corbul. Stăpâna îl întâmpină:

— Mi-ai mâzgălit bunătate de jusuma cu corbul tău și mi-ai stricat-o de tot. Șterge numaidecât tabloul!

— Asta e cât se poate de simplu, zâmbi călugărul. Nu-ți place corbul? Îl voi alunga în dată.

Scoase din sân un evantai, îl deschise și-l flutură de câteva ori prin aer. Deodată se auzi „Crau, crau, crau!”. Corbul învie, își întinse aripile și zbură.

Jupâneasa amuți de mirare, iar călugărul cerșetor plecă liniștit mai departe.

SCULPTORUL ȘI ȘOPÂRLA

Trăia odată un sculptor plin de gingășie și îndemânare, însă nimeni nu auzise de el și nici nu voia să-i cumpere statuetele cioplite cu meșteșug. Sărăcia îl împovăra tot mai tare.

Într-o zi, pe când ședea în grădină mâhnit și îngândurat, sculptorul văzu o șopârlă jucând în alb. Solzii ei străluceau la soare ca argintul și coada i se răsucea mlădioasă ca un arc. Privi multă vreme, ca vrăjit, mica și încântătoarea vietate. În cele din urmă se hotărî s-o sculpteze. Luă un cocoloș de lut, modelă cu migală tiparul și-l turnă în argint.

Da, se pare că e într-adevăr un lucru frumos, își spuse și încredință șopârla de argint plină de podoabe, spre vânzare.

Nici măcar o zi nu rămase statueta în prăvălia neguțătorului.

Cumpărătorii începură curând să dea năvală; fiecare râvnea să aibă o șopârlă de argint și nu mai prididea cu lucrul. Faima statuetei se răspândise pretutindeni, cu toții o socoteau o minunată operă de artă. Sculptorul deveni cunoscut și prețuit; norocul îi zâmbise, ducea acum un trai îmbelșugat. Oricâte șopârle de argint ar fi turnat, niciuna nu rămânea nevândută.

Se petrecea însă un lucru de mirare. De câte ori artistul ieșea în grădină, vara sau iarna, șopârla i se arăta în același loc, pe aceeași piatră albă, jucându-se la fel de grațioasă și-n toiul arșiței ca și pe frigul aspru, când totul în jur era acoperit de zăpadă.

Își frământa mintea fără să priceapă. Deodată înțelese tulburat că șopârla argintie i se arătase lui, că pentru ochii celorlalți oameni ea

rămâne mereu nevăzută. Îl cotropi o neliniște adâncă.

Liniștea se prefăcu în groază dinaintea acestei plăsmuirii nefirești, în cele din urmă, făcându-și curaj luă o piatră și omorî șopârta.

Numai că din clipa aceea sculpturile lui își pierdură cu totul frumusețea, farmecul acela negrăit. Păreau șterse și lipsite de viață acum, și nu mai atrăgeau privirile nimănui. Oamenii nu mai voiau să cumpere șopârlele lui de argint, în scurtă vreme sculptorul fu uitat de toți și se pomeni la fel ca odinioară, sărac și nefericit.

TÂNGUIREA PĂPUȘILOR

Cu mulți ani în urmă, prin așezările de munte venea un păpușar din insula Awagi⁷⁷, pe nume Masaiemon. Îi mersese faima pretutindeni, și pe bună dreptate, fiindcă își stăpânea arta cu multă măiestrie.

În fiecare an, primăvara, Masaiemon pornea să dea reprezentații, apoi se întorcea pe insula Awagi și rămânea acolo până în primăvara următoare. Păpușile, ca să nu le mai care cu el le lăsa la câte-un țăran din partea locului ori la stăpânul unei săli de teatru. Stăteau încuiate într-o ladă luni în șir.

Dar iată că păpușile nu mai putură să rabde această umilință, începură să se tânguie...

— E adevărat, spunea cea mai bună dintre ele, cea care juca rolurile de samurai, s-ar părea că nu suntem decât niște biete păpuși fără simțire... Dar suntem îmbrăcate în straie și suntem serioase pe scenă ca să înfățișăm oameni. Avem, așadar, o înaltă chemare. Și când colo, iată păpușile la acel teatru sunt mari, cam două treimi din înălțimea omului. Cele mai bune dintre ele sunt foarte complicat construite, pot mișca degetele, sprâncenele, deschid gura. Sunt purtate pe bețe.

Păpușarii le mânuiesc în văzul publicului, dar numai maestrul principal apare cu fața descoperită, ceilalți poartă capișoane negre, cu despicături în dreptul ochilor. Suntem disprețuite și aruncate de-a valma într-un cufăr, ca niște cârpe vechi și de prisos. O, câtă

⁷⁷ Pe insula Awagi mai există și în prezent un străvechi teatru de păpuși.

cruzime, câtă lipsă de recunoștință!

Până și păpușile de rând, care aveau roluri neînsemnate, își arătau zgomotos supărarea:

— Asta nu-i viață! Nu ne mai mișcă nimeni pe bețișoare, mâinile și picioarele ne atârnă. Dacă mai merge mult așa, vom muri de tristețe...

Apoi scoteau de pe fundul lăzii tobele și gongurile, făcând o gălăgie nemaipomenită:

— Bum-barabum! Tam-tam-tam!

Câte-un trecător întârziat se oprea să tragă cu urechea: „Ce-o fi cu tãmbãlãul ăsta?”

La-început, locuitorii satului nu se mirau cine știe ce, închipuindu-și că stăpânul șopronului unde se afla lada cu păpuși e un om petrecăreț și primește mereu oaspeți. Dar în cele din urmă intrară la bănuieli.

Într-o seară, un trecător, pesemne mai curios decât alții, intră în șopron să arunce o privire. Nu se vedea pe-acolo, suflet de om. Dar dintr-un ungher se auzea o sporovăială îndrăcită, ca și cum ar fi cuvântat un samurai dregător:

— Odinioară, nu numai păpușile, dar chiar și oamenii, trecând pe lângă mine, se înclinau cu respect. Dar acum, se vede că pe lume domnesc numai grosolănia și lipsa de cuviință.

„Mare minunăție! Ce caută aici un samurai?” își zise trecătorul și privi cu mai multă luare-aminte. Când colo, băgă de seamă că glasul venea din lada cea mare...

Omul dete fuga la stăpânul șopronului și-i povesti totul. Stăpânul veni în grabă, împreună cu toți ai casei. Și ce le fu dat să audă? În șopron se învălmășeau o mulțime de glasuri, răsunau și ropoteau tobe. Tot zgomotul acesta venea din lada pe care o lăsase în păstrare Masaiemon, din insula Awagi, dar nu putură deschide lada fiindcă

nu aveau cheie.

Trimiseră grabnic pe cineva în insula Awagi, după Masaiemon. Acesta veni, deschise lada și se uită în ea: păpușile stăteau nemișcate, cumiți, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Tocmai atunci se nimerise să poposească în satul cu pricina un renumit povestitor de *giooruri*⁷⁸ din Edo, pe nume Takemoto Ghidaiuu⁷⁹. Zvonul despre neobișnuita întâmplare ajunsese până la el și dori să vadă păpușile cu ochii lui. Se uită în ladă și clădină din cap.

— La fel s-a întâmplat odată și la noi, în Edo, spuse Takemoto. Tot așa, aruncaseră păpușile grămadă, la nimereală, și le lăsaseră să zacă acolo ca pe niște vechituri...

— Și ce-i de făcu dară.

— Vedeți, acestea sunt păpuși-actori. Dacă nu le mai folosești un timp, trebuie să le pui la păstrare cu grijă și cu respect, astfel încât să nu le umilești.

Vorbea de parcă ar fi auzit cu urechile lui tânguirea păpușilor...

— Din cauza aceasta, la noi, în Edo, există un obicei bun, adăugă Takemoto. Dimineața și seara, păpușile sunt scoase din cufăr și duse la plimbare cu mare alai. Și apoi, oricum, după reprezentație, ele trebuie așezate cu grijă și gingășie, altfel se simt ofensate, la fel ca oamenii. Orice actor ar înțelege asta.

De atunci, Masaiemon din insula Awagi ținu totdeauna seama de

⁷⁸ *Giooruri* - aici denumirea unui gen dramatic: piese drame-balade pentru teatrul de păpuși. Cele mai bune piese *giooruri* ridicau la un înalt nivel genul dramatic. Multe dintre ele au intrat în fondul de aur al teatrului japonez.

⁷⁹ Takemoto Ghidaiuu (1651-1714), actor - juca la teatrul de Păpuși Takemotodza din Osaka, cu un succes atât de mare, încât denumirea „*ghidaiuu*” a devenit poreclă pentru actorii de acest gen. Ghidaiuu citește textul întregii piese într-o manieră declamativă specială, și care se transformă într-un recitativ muzical.

acest sfat prețios.

Păpușile, lui nu s-au mai plâns nicicând de soarta lor.

BURSUCUL AMATOR DE STIHURI

În vechime, sub veranda casei Izumia, din orașul Komațu⁸⁰, trăia un bursuc.

Stăpânul acelei case era un mare iubitor de hokku⁸¹. Adeseori în nopțile clare de toamnă, trăgea la o parte siogiile odăii sale de lucru, care dădea spre livadă. Stăpânul citea cu glas tare stihurile îndrăgite, sorbea din cupa cu vin și contempla luna plină. Iar bursucul se pitea jos, sub verandă, și asculta, asculta cu nesăț.

Odată, stăpânul primi din Edo, de la prietenul său, poetul Siuka⁸², o poezie nouă:

*„O, luminoase orhidee,
Cât de solemn ați înflorit
În pacea sfântă a grădinii.”*

Transcrise cu slovă îngrijită aceste versuri pe o tanzaku⁸³ și le citi de câteva ori cu voce tare, însă chiar atunci fu poftit în ospete și, plecând în grabă, uită hârtia cu stihuri pe masă. De cum stăpânul

⁸⁰ Orașul Komațu se află în vechea provincie Kaga (actualmente o parte din prefectura Isikawa). În această provincie au trăit mulți poeți cu renume, ca de exemplu poetesa Ciioo.

⁸¹ Hokku, cunoscut mai bine, sub numele de haiku, un gen de poezie lirică, foarte popular. E format din trei versuri și are ca temă principală natura.

⁸² Poetul Siuka (mort în 1774) a fost la vremea sa un renumit scriitor de haiku.

⁸³ Tanzaku - fâșie îngustă de hârtie, colorată, pe care se scria poezii.

plecă, bursucul se furișă în odaie, luă tanzaku și fugi cu ea în livadă. Ascunse prețioasa poezie sub crengile unui brad și începu să privească luna plină. Deodată, umflându-și burta grasă, începu să și-o bată cu labele, ca pe-o tobă, cuprins de fericire. Bătea atât de tare, încât zgomotul se auzea până departe, în jur...

A doua zi dimineață, stăpânul se pomeni că i-a dispărut hârtia cu stihuri. Răscoli casa și livada, dar n-o găsi nicăieri. Se făcu foc de ciudă și întrebă mânios:

— Cine a furat tanzaku de pe masa mea? Haide, mărturisiți!

Toți ai casei răspunseră într-un glas:

— N-am văzut niciun fel de tanzaku, nu știm nimic!

Stăpânul avea un fecior care se cam ținea de șotii.

— Tu ești hoțul și nimeni altul! îi strigă tatăl, cuprins de bănuială. Nu îndrăzni să te scuzi, pungașule! Scoate imediat tanzaku, dacă nu vrei să te învăț eu minte...

Ca să-și dovedească cinstea înaintea tatălui său, băiatul se hotărî să urmărească el însuși hoțul. Seara se ascundea după un stâlp al verandei și stătea la pândă, însă hoțul nu voia să se arate. Trecură astfel câteva zile.

Dar într-o seară, ce să vadă! Din odaia de lucru se strecură afară o umbră neagră și o luă la fugă prin livadă. Băiatul privi de după stâlp. Mare minunăție! Bursucul se depărta zorit, cu tanzaku în dinți. Iată, așadar, cine era hoțul de stihuri!

Bursucul puse fâșia de hârtie la rădăcina bradului și începu să mormăie ceva pe sub nas, cum ar fi deslușit niște semne încâlcite. Apoi începu să-și umfle pântecul și să-l bată cu laba ca pe-o tobă. Deodată, ca la poruncă, începură să țârlăie toți greierii și toate lăcustele din grădina întregă, ce mai!

Băiatul își chemă repede tatăl. Acesta veni și se încredință că bursucul nu furase la întâmplare o hârtie de pe masă, ci anume o

tanzaku așternută cu stihuri.

— Înseamnă că până și un bursuc e în stare să îndrăgească stihurile, spuse tatăl. Cine a mai auzit una ca asta!

Și-i lăsa hârtia cu stihuri bursucului iubitor de poezie.

PODUL CARE ȘOPTEȘTE

Trăia cândva în satul Azuma⁸⁴ o fată de vreo 13 ani, pe nume Orasu. Era frumoasă ca o floare de vișin abia îmbobocită. Flăcăii de prin împrejurimi își pierdeau mințile numai uitându-se la ea.

Dar iată că în nopțile cu lună începu să dea târcoale pe lângă casa ei un tânăr necunoscut. La început, Orasu se înroșea toată când îl privea, dar apoi, pe nesimțite, dragostea se cuibări în inima ei. Într-o noapte își vorbiră pentru prima oară.

— Cine ești tu? îl întrebă Orasu. De ce vii în fiecare noapte lângă casa mea?

— Vin de departe, dinspre miazănoapte, răspuse flăcăul. Mi-a fost de ajuns să te zăresc o singură dată și de atunci chipul tău mi se ivește mereu înaintea ochilor, ca și cum mi l-ar fi săpat cineva în suflet cu fierul roșu.

Dar, lucru tare ciudat, străinul venea numai noaptea și nu-și rostise niciodată numele.

Orasu ar fi vrut să afle cine este, și iată ce-i dădu prin minte: prinse pe furiș de viralele flăcăului un ac cu ață lungă, lungă de tot. A doua zi dimineața, firul de ață o călăuzi până la rădăcina unui criptomer uriaș. Acul era înfipt în coaja copacului.

Fata privea înmărmurită și nu-i venea să-și creadă ochilor.

⁸⁴ Satul Azuma se află în prefectura Fukusima, în partea de nord-est a insulei Honșiu. Și azi s-a păstrat în acest sat locul unde a fost criptomerul uriaș, și se cânta un cântec despre el. „Podul șoptitor” s-a păstrat până la mijlocul secolului al XIX, când a fost înlocuit cu un dig de pământ.

Așadar, flăcăul cel frumos nu era altceva decât duhul bătrânului Criptomer...

Întorcându-se acasă, cu ochii în lacrimi, Orasu le povesti părinților nenorocirea ei. Oamenii din sat, aflând minunea, se înspăimântară grozav și hotărâră să taie străvechiul arbore.

Se strânseseră câteva sute de inși și se apucară să taie criptomerul. Dar în fiecare noapte așchiile și crengile tăiate peste zi se întorceau la locul lor, lipindu-se la loc de trunchi. Niciun semn de tăiș nu se mai cunoștea pe tulpina criptomerului.

Trecură astfel multe zile. Toți copacii din pădure erau mâhniți de năpasta ce se abătuse asupra puternicului lor stăpânitor. Într-o noapte veniră la el să-l vadă și să se sfătuiască. Chiar și un copăcel pipernicit de pelinariță de la marginea codrului veni. Dar mărețul criptomer îi spuse cu trufie:

— Tu nu ești arbore, ești doar un copăcel amărât. N-ai ce căuta printre noi.

Jignit și mânios, copăcelul le destăinuie oamenilor:

— Dacă vreți să-l răpuneți, aruncați în foc tot ce tăiați peste zi din trunchiul criptomerului.

Zile întregi ciopliră sătenii trunchiul bătrânului copac, arzând cu grijă ramurile tăiate, surcelele. În adâncimea tulpinii băteau mereu pene mari de fier. Numai astfel izbutiră să doboare criptomerul.

Hotărâră apoi ca din trunchiul lui să facă un pod pe drumul care ducea la castelul Fukușima. Dar oricât se străduiră, nici vorbă să clinească din loc arborele cel greu. O chemară atunci în ajutor pe Orasu. Fata veni la criptomer și, plecându-și fața către el, îi șopti ceva, încetșor. Deodată, tulpina copacului tresări, ca și cum ar fi răspuns acelor șoapte, apoi se urni supusă din loc.

Oamenii durară din trunchiul criptomerului un pod minunat. Dar tuturor le era frică să treacă peste el, fiindcă în tăcerea nopții,

din trunchiul acela vrăjit se ridica un murmur nedeslușit, tânguitor și întristat.

La porunca stăpânului castelului, o aduseră iarăși pe Orasu, înveșmântată în rochie de seară. Fata păși pe pod cu ochii înlăcrimați. Se opri apoi, lipindu-și obrazul de lemnul Criptomerului. Și deodată răsuflarea i se curmă, frumoasa Orasu se prăvăli moartă pe pod.

De atunci oamenii îi spun podul care șoptește.

CLOPOTUL ÎNCINS

Trăia odinioară în țara Kii⁸⁵ un om bogat. Într-o zi veni la el un tânăr călugăr și-i spuse:

— Bună ziua, domnule. Sunt eu, Ancin, nu mă mai cunoașteți? Am părăsit demult aceste meleaguri, dar n-am uitat bunătatea dumneavoastră.

— Ia te uită ce voinic și frumos te-ai făcut! Fiica mea, Kioo-hime⁸⁶, se va bucura nespus. Pe unde-ți mai duci zilele acum? îl întreabă cu blândețe bogătașul.

— Trăiesc în templul Mangangi, nu departe de orașul Sirakawa⁸⁷.

Bogătașul o chemă îndată pe fiica sa, Kioo-hime. Fata îl sărută bucuoroasă pe Ancin, căci jucaseră ades împreună în zilele copilăriei lor.

Când se lăasă întunericul, ea îl chemă pe Ancin afară din casă:

— Ancin-sama⁸⁸ sunt eu, Kioo-hime! Vino la mine în livadă, măcar pentru o clipă...

Noaptea era senină. Pe cer se arătase luna plină.

— Adu-ți aminte, dragule, spuse fata, adu-ți aminte cum ne-am jurat credință unul altuia, pe când eram copii încă. Eu n-am uitat

⁸⁵ Țara Kii este denumirea unei străvechi regiuni din partea de răsărit a insulei Honșiu (azi face parte din prefecturile Wakayama și Mie).

⁸⁶ Hime - prințesă, fetiță mică și dragălașă.

⁸⁷ Orașul Sirakawa se află în prefectura Fukusima. Și astăzi se vede aici mormântul lui Ancin.

⁸⁸ Sama - apelativ pentru domnule, excelență, maestre.

niciodată jurământul acela. Ia-mă cu tine... începu ea să-l roage.

— Nu mă mai ruga, e în zadar, răspunse Ancin. Acolo, în ținuturile depărtate, mă așteaptă iubita mea.

La aceste cuvinte, fata începu, să plângă amarnic. Kioo-hime nu putea să renunțe atât de ușor la dragostea ei. Înțelegând aceasta, Ancin născoci un șiretlic:

— Bine, atunci așteaptă-mă. Trebuie să mai fac o scurtă călătorie, iar la întoarcere te voi lua cu mine.

A doua zi, Ancin plecă la drum cu atâta grabă, de parcă inima lui presimțise ceva rău. Nici nu-i trecea prin minte să se mai întoarcă.

Kioo-hime, neștiind nimic despre hotărârea lui, îl așteptă nerăbdătoare, zile în șir. Odată întrebă un călugăr, care tocmai trecea pe-acolo, dacă nu cumva știe unde se află Ancin.

— L-am întâlnit nu departe de capitală, răspunse călugărul.

Kioo-hime porni fără zăbavă pe urmele lui. Curând, fata ajunse la malul unui râu lat și adânc, dar cu toate rugămințile și implorările ei, podarul nu voi s-o treacă dincolo.

Pesemne așa îi poruncise Ancin.

— Întoarce-te la tine acasă, îi spuse podarul. Iubitul tău n-are nevoie de tine. Demult și-a găsit altă femeie.

Neputând să îndure cruda jignire, Kioo-hime se aruncă în apă. Dar acolo, pe fundul râului, se prefăcu într-un șarpe înfiorător și, ieșind la iveală, porni cu iuțeală pe urmele iubitul necredincios. Ancin o văzu de departe și înlemni de groază. El alergă să-și caute scăpare la călugării din templul Dogioogi⁸⁹, care-l ascuseră sub un clopot mare. Ancin se ghemui acolo ținându-și răsufarea.

Șarpele uriaș se târî în templu, pironindu-și ochii arzători asupra clopotului. Apoi se încolăci în jurul lui și-l lovi de câteva ori cu

⁸⁹ Templul budist *Dogioogi* se află în prefectura Wakayama; este renumit pentru legenda clopotului încins.

coada. Clopotul sună tânguitor, iar din ochii șarpelui curseră lacrimi de sânge.

În sfârșit, șarpele plecă. Clopotul, după cum băgară de seamă cu toții, era încins. Când se mai răci, îl ridicară de la pământ și priviră: sub el nu era decât o grămăjoară de cenușă, atât rămăsese din tânărul Ancin.

ULTIMUL CÂNTEC

Toate acestea s-au întâmplat demult.

Pe una dintre insulele Mațușima⁹⁰ trăia într-un templu un băiat pe nume Miacio. Era liniștit și gânditor. După înfățișare și purtări, semăna mai mult a fată. Niciodată nu-l ademeneau jocurile vesele ale celor de-o seamă cu el. Cel mai mult pe lume îi plăcea lui Miacio să compună versuri.

Nu o singură dată trimisese el în capitală frumoasele lui tanka⁹¹, iar cei mai renumiți poeți de la curtea împăratului rămăseseră încântați de ele. Și erau, într-adevăr, niște versuri pe care le simțeau izvorâte dintr-o mână gingașă.

Miacio nutrea un vis fierbinte, care nu-l părăsea niciodată: „O! Dac-aș putea să ajung în Capitală. Acolo aș învăța cu adevărat arta poetică!”

Însă preotul templului nu se învoia în niciun chip să-l lase pe băiat să plece într-o călătorie atât de lungă:

— Să înveți a scrie stihuri frumoase este într-adevăr un lucru de laudă, dar tu ești încă prea crud. Călătoria aceasta e peste puterile tale. Nu-ți voi îngădui să pleci. Așteaptă până când vei mai crește.

Dar Miacio nu mai avu răbdare să aștepte și într-o bună zi fugi din templu. Trecu peste apele mării cu o luntre pescărească. Înaintea lui se întindeau câmpiile fără sfârșit și se ridicau munții înalți. Însă

⁹⁰ Insulele Mațușima (peste 260 la număr) sunt considerate una dintre cele mai frumoase regiuni ale Japoniei. Pe aceste insule se află multe temple.

⁹¹ Tanka - poezie lirică de 5 versuri, în total treizeci și una de silabe.

nici chiar de pe cel mai înalt munte nu se putea zări capitala. Cu toate acestea băiatul nu șovăi, nu se sperie și hotărî să meargă mai departe, zi și noapte.

În curând trecu de marea așezare Șiagama, lăsă în urma lui zidurile trufașe ale castelului Tagagioo... Într-o seară, târziu, ajunse în câmpia Miiaghino⁹². Ori încotro își întorcea privirea nu vedea decât ierburile albastre, legănându-se sub clarul de lună.

Și, îndată, băiatul compuse începutul unei tanka. Lin și firesc, parcă de la sine, se zămisliră primele trei versuri:

*„E-un singur luceafăr pe bolta senină
Dar în cleștarul de rouă se-anină
Mii de luceferi cu dulce lumină...”*

Multă vreme se gândi apoi Miacio cum să sfârșească tanka. Se uita îndelung la cer, se uita la câmpie, dar în zadar. În mintea lui nu se mai năștea niciun gând frumos. Părea că harul poeziei l-a părăsit pentru totdeauna.

Băiatul se întristă adânc. Credița că va deveni poet începu să se clatine, iar în cele din urmă oboseala și mâhnirea îl doborâră. Căzu la pământ și muri. Dar, stingându-se, el șopti cântecului său neterminat: „E-un singur luceafăr pe bolta senină...”

— Sărmanul băiat, ce nenorocire! Ia te uită cum s-a sfârșit... îl căinară țărani din satul apropiat, aflându-i trupul.

Îl îngropară chiar acolo, la marginea drumului și clădiră deasupra o colibă mică.

De-atunci însă, în fiecare noapte, umbra băiatului începu să colinde neliniștită prin câmpie. Cu voce îndurerată, stinsă, ca

⁹² Câmpia Miiaghino se află pe țărmul mării, la răsărit de orașul Sendai. În vechime, era renumită prin frumusețea ierburilor sale, toamna.

foșnetul stufului uscat, umbra șoptea întruna:

*E-un singur luceafăr pe bolta senină,
Dar în cleștarul de rouă se-anină
Mii de luceferi cu dulce lumină..."*

— Vai mie! O, ce rușine, o, ce-nenorocire! se tânguia umbra, pierind apoi în întuneric.

Vestea despre această întâmplare ajunsese până la urmă și la preotul templului. El veni repede, redeschise mormântul băiatului și plânse deasupra lui cu lacrimi fierbinți:

— O, băiatul meu, de ce n-ai vrut să mă ascuți? Dar fie, te dezleg de păcat. Tihna și pacea să coboare asupra ta. Cântecele tău nu va rămâne neterminat.

Și preotul rosti cu glas tare ultimele două stihuri:

*„Sufletu-mi scalzi ca o apă-argintie,
O, Miiaghino, blajină câmpie!”*

După aceasta, umbra băiatului n-a mai rătăcit noaptea prin câmpie. Ultimul lui cântec fusese dus până la capăt... Așa spune o veche legendă.

BĂTRÂNA ȚESĂTOARE

Iată ce se povestește în orașul Sendai:

În casa unui meșter care făcea umbrele, în firida camerei de oaspeți, se afla statueta de argilă a unei bătrâne țesătoare. Era atât de bine modelată, încât părea vie.

O dată, ucenicul meșterului tocmai trecea firele prin tijele unei umbrele. Nu prea avea spor la treabă. Ghemul de ață se încâlcise rău și oricât se chinuia el, nu mai găsea lungimea firului.

— Bătrână țesătoare, bătrână țesătoare! strigă băiatul deznădăjduit. Ajută-mă să-l descâlcesc!

Niciuna, nici două, bătrână coborî din firidă și spuse:

— Cum să nu ajut eu un băiat atât de cuminte! Las' pe mine, fiule, că fac trebușoara cât ai clipi.

Și descâlci pe dată tot ghemul.

Dar iată ce se întâmplă într-o seară:

În prăvălie tocmai intrase un hoț. Avea fața acoperită până sub ochi cu un ștergar. Făcuse boccea, adunând în ea cele mai bune umbrele. Ai casei sforăiau liniștiți, fără să simtă nimic.

— Bună treabă am făcut! își zise hoțul. Am să vând umbrelele într-un sat depărtat.

Bucuros că-i mersese totul atât de bine, voi să-și salte legătura în spinare, dar nici n-o putu clinti de pe podea, atât de grea se făcuse.

— Ce drăcovenie o mai fi și asta? se miră hoțul.

Își adună puterile și încercă a doua oară. Legătura însă nici gând să se urnească. Întâi auzi primul cântat al cocoșilor, apoi al doilea.

— Ia te uită ce năpastă! Trebuie să-mi iau tălpășița...

Hoțul lăsă bocceaua și fugi cât de repede. Atunci se auzi un râs înfundat. Din legătură sări voioasă bătrânica de lut și se înapoie la locul ei în firidă.

Dar iată ce s-a întâmplat altă dată:

Fetița cea mică a stăpânului se duse la niște prietene să se joace de-a v-ați ascunselea. Începuse să se întunece. Cei ai casei băgară de seamă abia atunci ca fetița lipsește. Se iscă zarvă:

— Unde-o fi zăbovind? Să nu i se fi întâmplat vreo nenorocire!

Deodată o văzură pe copilă, care venea zburdând către casă.

— Unde-ai fost până acum? Și de ce ai plecat singură?

— Dar n-am fost singură deloc. Am fost cu bunicuța.

— Ce tot vorbești? Cu care bunicuță?

— Cu a noastră, cu bătrână țesătoare. M-a ținut de mână tot drumul.

Deteră fuga să se uite pe polița din firidă. Bătrânica se trăsese în ungherul cel mai departe, cu o înfățișare spăsită.

Faima bătrânei țesătoare se răspândește curând în tot orașul!

O dată, un vecin veni în ospetie la meșterul de umbrele și, tot sorbind din ceai, spuse:

— Voi aveți o bătrânică... La noi însă, pe policioara din firidă, stă din vremuri străvechi moșneguț de lut, cu înfățișare tare simpatcă.

În aceeași zi, bătrâna țesătoare dispăru. O căutară pretutindeni și până la urmă o găsiră în casa vecinilor, alături de bătrânel. De câte ori o aduceau înapoi acasă, ea fugea iarăși.

Nemaiavând încotro, o lăsară acolo.

Până în ziua de azi, în orașul Sendai, stau alături două figurine de lut: bătrâna țesătoare și moșul blajin, cu barba cărunță.

LUNA PE RAM

La marginea oraşului Miaci, în apropiere de templul ASOGIN-GIA, se întinde Lunca bătrânului zeu. Acolo, în luncă, chiar lângă drum, se înalţă un arbore falnic enoki.

Se zice că, odinioară, prin acele locuri, venea în toiul nopţii un bursuc năzdrăvan care nu le dădea pace oamenilor. Se pricepea de minune să ia orice înfăţişare, dar se făcuse vestit mai ales prin meşteşugul lui de a întruchipa luna plină.

Se căţăra bursucul în arborele enoki, întindea o labă, şi laba se schimba pe loc într-o ramură stufoasă. Dar asta nu era nimic: la capătul ramului strălucea însăşi crăiasa nopţii! Toţi care treceau pe-acolo îşi ziceau plini de uimire: „Vai, ce frumuseţe nemaivăzută!” Iar bursucul se umfla în pene de mândrie.

În nopţile întunecate şi ploioase, amăgitoarea lună strălucea şi mai vârtos, iar mirarea băieţilor era cu atât mai mare.

Într-o astfel de noapte, când de pe cerul acoperit de nori nu străbătea nicio rază, bursucul se hotărî, după obicei, să uimească lumea. Văzând ramura stufoasă, la capătul căreia luna sclipea ca argintul, cel dintâi drumet care se nimeri să treacă pe-acolo şopti cuprins de vrajă:

— O, cât de frumoasă e luna în Lunca bătrânului zeu!

Deodată, printr-o spărtură a norilor se ivi luna cea adevărată.

— Mare năzdrăvănie! strigă omul. Acum sunt două Luni... Nu cumva am început să am vedenii?

În aceeaşi clipă, bursucul băgă şi el de seamă cum stau lucrurile.

Luna cea închipuită se ascunde la repezeală după trunchiul copacului.

— Ia te uită. Una dintre ele a dispărut! se minună iarăși omul. Și tocmai cea mai frumoasă...

Bursucul, care nu-și mai încăpea în piele de mândrie, făcu iarăși luna să răsară de după copac.

— Ba una, ba două... Să vezi și să nu crezi! Trebuie să fie ceva necurat la mijloc, murmură călătorul. Pe-aici nu e bine să umbli singur la asemenea ceas târziu.

Și o luă la fugă înspăimântat.

Dar iată ce se întâmplă altă dată:

Pândi bursucul o noapte tot atât de întunecoasă, se cațără în copac și întinse laba-creangă la capătul căreia spânzura luna cu strălucirea ei mincinoasă. Apoi așteptă să treacă cineva. Iată că se arată un drumeț. Văzând luna din copac, acesta își șopti printre dinți:

— Ehei, domnule bursuc, oi fi dumneata un mare păcălici, dar cu mine n-are să-ți meargă. Eu însumi o să te trag pe sfoară.

Călătorul se vede că era un om umblat și auzise nu numai o dată despre isprăvile bursucului.

Bursucul își dădea toată osteneala. Luna lui strălucea ademenitoare, în fel și chip, la capătul ramurii arcuite. Omul privi și spuse îngândurat și cu glas mai tare să-l audă bursucul:

— Hm, și totuși e ceva nefiresc aici. În clipa aceasta luna ar trebui să se afle puțin mai jos.

Bursucul, care trăgea cu urechea, se grăbi să mute luna ceva mai jos.

— Iar nu-i cum trebuie, spuse omul, acum s-a lăsat mult prea jos. De ce oare? Grozav aș vrea să știu...

Ca la poruncă, luna țâșni în sus.

— Mare minunăție! Acum a luat-o într-o parte. Adineauri parcă se afla ceva mai la dreapta.

Bursucul se zăpăcise de tot. Luna zvâcni spre dreapta.

— Nemaipomenit! Acum s-a scurtat ramura. Doar îmi amintesc bine că ieșea mai mult într-o parte.

Bursucul își pierdu capul de-a binelea. Voi să întindă laba-crenguță cât mai departe, dar alunecă și căzu din copac. Rușinat, cu coada între picioare, o luă la fugă înspre luncă, iar călătorul își văzu de drum, râzând cu poftă.

ÎNTIMPLĂRILE LUI IURIWAKA⁹³

Toate acestea s-au petrecut în vremuri depărtate, cu vreo mie de ani în urmă.

Ministrul de stânga⁹⁴, Srgioo, cârmuitorul suprem al celor Nouă provincii⁹⁵, avea un fiu pe nume Iuriwaka. Din fragedă copilărie, băiatul arătase o deosebită destoinicie a minții și o vitejie fără seamăn, iar în meșteșugul tragerii cu arcul nu-l întrecea nimeni. Ce nu se auzise, în cele Nouă provincii, despre faptele lui Iuriwaka! Flăcăul se dovedise norocos în toate: tânăra lui soție, Kasuga-hime, era blândă, iubitoare și frumoasă.

Dar iată că în țara vecină, Siraghi⁹⁶ izbucni răzmerița. Pârjolul se întinse până la hotarul celor Nouă provincii. Primind poruncă din Capitală, Iuriwaka trebui să plece peste mare, în fruntea unei oștiri puternice, în țara Siraghi. Fu nevoit să se despartă pentru lungă vreme de iubita lui soție.

⁹³ În Japonia antică circulau povesti despre uriașul, puternicul arcaș Iuriwaka. Până a zi s-au păstrat urmele pașilor lui gigantici și stâncile găurite de săgețile lui. După părere unor cercetători japonezi numele lui Iuriwaka (adică tânărul Iuri) reprezintă denumirea schimbată, derivată din numele latin Ulise, în greacă Odiseu, a cărui legendă, conform acestei ipoteze curioase, a pătruns în Japonia antică și s-a amestecat cu legendele locale. Șoimul apare în această legendă fiindcă denumirea păsării în japoneză (taica) se apropie ca sonoritate de Itaca (insula unde domnea Odiseu).

⁹⁴ În Japonia antică, funcția cea mai importantă după primul-ministru.

⁹⁵ Regiune situată pe malul apusean al Japoniei.

⁹⁶ Siraghi era unul din vechile regate ale Coreei.

— Rămâi cu bine, Kasuga-hime, îi spus el la plecare. Fii sănătoasă și așteaptă-mă. Mă voi negreșit la tine.

— Mergi cu bine, dragul meu Iuriwaka, îi răspunse soția. Ai grijă de tine în această lungă și primejdioasă călătorie. Eu te voi aștepta oricât, rămânându-ți credincioasă.

Trecură astfel trei ani. După lupte grele, dar victorioase, când se statornici pacea în țara Siraghi, Iuriwaka își îmbarcă oastea pe corăbii și porni înapoi, spre țărmurile Japoniei.

Străbătând marea, Iuriwaka dori să le dea oștenilor săi un răgaz de odihnă și petrecere. Aruncară ancora la malul unei insule mici și coborâră cu toții pe uscat. Seara încinseră un chef strașnic, spre a sărbători întoarcerea. Iuriwaka nu mai luase demult în gură o picătură de vin. În lipsă de obișnuință, se ameți rău și se cufundă într-un somn adânc.

Iuriwaka avea oșteni credincioși. Dar printre aceștia se aflau doi frați, Karanaka și Motomasa, care îl urau într-ascuns pe conducătorul lor și tare ar fi râvnit să-și însușească meritul izbânzii. Cei doi puseră la cale o mârșăvie fără seamăn. Amăgindu-i cu fel de fel de vorbe de ocară pe ceilalți luptători, plecară cu corăbiile, lăsându-l pe Iuriwaka singur pe insula pustie. Ajunși în Japonia, cei doi frați spuseră tuturor:

— Căpetenia noastră, Iuriwaka, a fost ucis în luptă.

Cei doi se bucurară de toate onorurile biruinței. Drept răsplată li se dădu rangul de conducători militari. La scurtă vreme, Karanaka și Motomasa deveniră atât de puternici și temuți, încât ajunseră să cârmuiască toate cele Nouă provincii.

Kasuga-hime era împovărată de durere.

Aducându-și aminte de vorbele de rămas bun ale lui Iuriwaka, o podideau lacrimi amare; plângea fără contenire, zile și nopți la rând, Dar iată că într-o zi veni la ea un trimis al lui Karanaka, încercând

s-o înduplece să-l ia de bărbat pe stăpânul său. Pentru Kasuga-hime asta era mai rău decât moartea. Nici nu stătu să-l asculte pe trimis:

— Eu am fost și rămân soția lui Iuriwaka. Nu mă voi căsători cu altul.

Însă Karanaka nu voi să-i dea pace. Îi trimise de mai multe ori pețitori, iar până la urmă îndărătnicia femeii îl supără atât de tare, încât o aruncă în temniță pe Kasuga-hime.

Amețit cum era, Iuriwaka dormi adânc toată noaptea, iar dimineața se pomeni părăsit.

Marea era pustie, nu se vedea nicio pânză de corabie. Insula era nelocuită; în afară de Iuriwaka nu se mai afla pe-acolo nicio ființă omenească. Îi rămăsese însă puternicul și credinciosul său șoim. Șoimul acesta, pe nume Fugimaru, își însoțise stăpânul pretutindeni și nu-l lăsă nici acum, în restriște.

— Fugimaru, tu ești singurul prieten pe care-l mai am. Eu, vestitul arcaș Iuriwaka, am fost trădat și mi-am pierdut orice nădejde de a mai scăpa de-aici. Se pare că va trebui să sfârșesc în singurătate, pe această insulă uitată.

Ca și cum ar fi înțeles vorbele stăpânului său, șoimul se înalță în văzduh și începu să zboare asupra capului lui Iuriwaka, vrând parcă să-l încurajeze.

Din fericire, pe insulă creșteau pomi roditori, iar pește și vânat se găseau, din belșug. Iuriwaka își dobândea hrana destul de lesne, căci săgețile lui nimereau fără greș.

Kasuga-hime, soția lui, lâncezea în temnița întunecoasă. Adeseori își spunea:

„Măcar de ar ninge mai curând! Nu mai am decât o dorință, să pun mâinile pe piept și să mor...” Dar îndată renunță la gândul acesta neprielnic: „Nu, e prea devreme ca să mă pierd cu firea. Poate că Iuriwaka e încă viu!”

Odată, Kasuga-hime auzi la fereastra temniței fâlfâitul unor aripi de pasăre. Uitându-se printre gratii, văzu cum din cer cobora rotindu-se un șoim minunat.

— Nu cumva acesta e șoimul bărbatului meu? Ba da, e chiar el, Fugimaru... Înseamnă că Iuriwaka trăiește!

Kasuga-hime începu să mângâie șoimul, iar inima i se zbătea în piept, fremătând. Ea scrise câteva stihuri⁹⁷ pe un petec de hârtie, pe care-l legă apoi de piciorul păsării.

— Zboară, Fugimaru, zboară grabnic și du această mică veste stăpânului tău!

Iuriwaka citi răvașul soției sale și se schimbă la față. Așadar, nici pe ea n-o cruțaseră! Voi să-i scrie un răspuns, tot în stihuri, dar nu avea cu ce. Își creștă degetul și scrise mica poezie cu sânge, pe o fâșie de veșmânt. Șoimul zbură din nou la Kasuga-hime, cu solia stăpânului său.

Kasuga-hime citi rândurile scrise cu sânge și lacrimile începură să-i curgă pe obraji.

Luă pensula și călimara cu tuș, le înveli într-o năframă și le legă pe piciorul șoimului. Pasărea zbură anevoie și porni în zbor șovăielnic. Însă greutatea de la picior era mult prea mare și după câțeva vreme se prăvăli în mare.

Trecură zile lungi... Valurile aduseră la țărmul insulei trupul credinciosului Fugimaru. Iuriwaka îl luă, plin de mâhnire, și-l îngropă în vârful muntelui. Acum rămăsese singur de tot.

În fiecare zi, Iuriwaka urca sus pe munte și privea în depărtări cu luare-aminte, doar o zări vreo pânză de corabie. Odată, văzu într-adevăr venind către insulă o barcă de pescari. Nu cumva visez? își zise Iuriwaka, plini de tulburare.

⁹⁷ Japonezii obișnuiesc să-și trimită scrisori în versuri.

— Hei, pescarilor! strigă el cât putu de tare. Luați-mă în barca voastră! Mă numesc Iuriwaka și sunt de loc din țara Bungo!

Dar ce se întâmplă oare? Fără îndoială, pescarii îl văzuseră și-l auziseră, dar în loc să se îndrepte el, barca făcu calea întoarsă, îndepărtându-se repede.

— Hei, barcagiilor! Eu sunt Iuriwaka, cel adevărat! Oprite! Luați-mă cu voi! Sunt om viu. Nu strigoi!

Dar în zadar strigă Iuriwaka. Barba îi crescuse până sub ochi, părul îi atârna pe spate în vițe lungi, hainele i se făcuseră ferfeniță. Nu era de mirare că pescarii îl luaseră drept o stafie. Iuriwaka înțelese asta și izbucni într-un râs amar.

Astfel petrecu el pe insulă doi ani lungi ca două veacuri. Dar până la urmă o corabie se apropie de insulă, îl luă și-l duse pe țărmlul natal.

Se nimerise să fie o zi de sărbătoare și cu prilejul acesta cârmuirea pusese la cale o mare întrecere între arcași.

— Ia să vedem cine va izbuti să tragă cu acest arc! Dacă se află printre voi un asemenea voinic, să vină să încerce!

...Astfel striga Karanaka, ațâțându-i zgomotos pe cei de față și arătând un arc uriaș, de era încredințat că nimeni nu va răspunde chemării sale. Dar din mulțime ieși deodată, cu pas măsurat, tânărul Iuriwaka. Nimeni nu-l recunosc, într-atât de mult se schimbase.

— Fie, străine, încearcă-ți norocul, râse Karanaka. Ne vom distra de minune!

Iuriwaka încordă arcul cu ușurință și puse în el o săgeată lungă, lungă. Săgeata zbârnâi în văzduh, într-un zbor atât de iute încât ochiul n-o putea urmări, și se înfipse drept în mijlocul țintei. După ea o trase pe-a doua. Pe-a treia... O săgeată se înfigea în cealaltă.

— Arcașul ăsta nu poate fi decât Iuriwaka!

— Uitați-vă, e chiar Iuriwaka!

— S-a întors Iuriwaka!

Oamenii strigau plini de uimire și bucurie. Înțeleseseră și cei doi frați trădători că înaintea lor se află însuși Iuriwaka. Dar era prea târziu. Cea de-a patra săgeată îi străpunse pieptul lui Karanaka.

Motomasa încercă să scape, dând bir cu fugiții, dar a cincea săgeată îl ajunse din urmă și-l ucise pe loc.

Astfel căzură răpuși de mâna lui Iuriwaka cei doi trădători. Apoi Iuriwaka porni către temnița unde zăcea soția lui, Kasuga-hime. Porțile se deschiseră și ea îi ieși fericită în cale.

De-atunci în cele Nouă provincii se statorniciră liniștea și buna rânduială.

CÂNTĂREȚUL CU URECHILE SMULSE

Întâmplările acestea⁹⁸ s-au petrecut demult, demult de tot cu veacuri în urmă.

Pe vremea aceea, în templul Amida⁹⁹ din satul Aka-magaseki¹⁰⁰ se făceau rugăciuni pentru odihna tuturor morților din neamul Taira. Preotul aceluia templu asculta cu multă plăcere cântecele unui cerșetor orb pe nume Hoici. Pribeagul Hoici umbla prin satele învecinate și, ciupind cu dibăcie strunele citerei, cânta despre prăbușirea și pieirea neamului Taira, despre marile bătălii din trecut.

Milostivindu-se de Hoici, preotul îl adăposti în templu și-l luă sub ocrotirea lui.

Odată, într-o seară de vară, preotul fu chemat în casa unor enoriași, să slujească un parastas, și plecând, își luă învățăceii cu sine. Orbul rămase singur în templu.

⁹⁸ Sursa acestei legende o constituie episodul din epopeea japoneză „*Cuvântând despre Taira*”. Cântecele despre dispariția neamului Taira erau foarte iubite în Japonia evului mediu. Le cântau pelegrinii orbi, acompaniindu-se la citere cu patru strune.

⁹⁹ Amida zeitate budistă, al cărei cult era foarte răspândit în Japonia. Conform religiei budiste, această zeitate deschide ușile raiului pentru cei ce cred în ea. De aceea se considera că pentru a fi salvat, era suficient să-i pronunți numele.

¹⁰⁰ Azi, pe locul acestei localități se află orașul Șimonoseki Aici, lângă țărmul Dannoura, avut loc în anul 1895 o luptă navală răsunătoare.

Era o căldură înăbușitoare și Hoici n-avea chef de somn. Stând pe verandă aștepta răbdător întoarcerea preotului. Deodată simți o adiere de vânt răcoros și dinspre poartă se auziră pași grei. Omul ciuli urechile: părea să fie un militar, căci armura îi zornăia în ritmul pașilor. Militarul se opri înaintea lui Hoici și zise:

— Mă aflu în slujba unui înalt dregător. Stăpânul meu, care tocmai a sosit la Akamagase ki. A auzit despre măiestria ta și dorește să-ți asculte cântecele. Vino cu mine fără zăbavă.

Simțindu-se atras ca de-o tainică putere, căreia nu i se putea împotrivi, orbul își luă citera, iar oșteanul îl apucă de mână, călăuzindu-l într-o direcție necunoscută.

Merseră astfel nu prea mult, fără să știe încotro, apoi urcară treptele unei scări atât de drepte, încât parcă duceau spre un palat. Hoici se miră, fiindcă știa prea bine că prin împrejurimi nu se află niciun palat. Curând pășiră într-o mare încăpere, plină cu oameni de vază. Hoici deduse aceasta după foșnetul mătăsos al rochiilor femeiești și după vorbele alese ale oaspeților.

— Înălțimea sa binevoiește a dori ca tu să cânti povestea bătăliei Dannoura. Haide, începe, răsună o voce uscată și poruncitoare.

În felul acesta nu putea să vorbească decât o doamnă nobilă. Grăbindu-se să-i dea ascultare, după câteva acorduri de citera, Hoici începu să cânte despre bătălia de odinioară, care se încheiase printr-o cumplită înfrângere a familiei Taira. În încăpere se lăsase o liniște adâncă, nu se auzea nicio mișcare, niciun sunet.

Cântărețul ajunsese la acea parte a povestirii în care împărăteasa Nii se aruncă în valuri împreună cu nepotul său, tânărul împărat Antoku:

*„O, jale-adâncă!
Nesfârșită jale!*

*O, vânt hain, cum spulberi dintr-o dată
Abia îmbobocită, floarea de april...
Vai, crâncenă durere!
Vai, soartă neîndurătoare!
Priviți
Cum piere-n marea-nvolburată
Strălucitor ca iasomia, mândrul chip..."*

La aceste cuvinte, în jurul lui Hoici izbucniră deodată gemete sălbătice și un plâns atât de deznădăjduit, că îți îngheța sufletul. Cântărețul tăcuse de mult, dar tânguirile încă mai se auzeau.

La plecare, Hoici fu copleșit cu laude:

— Stăpânul nostru e foarte mulțumit de felul cum ai cântat. Șase nopți la rând vom mai trimite după tine. Să vii negreșit, dar să nu spui nimănui un cuvânt despre asta! Îi porunci orbului aceeași voce aspră de femeie.

Hoici făgădui să tacă.

În noaptea următoare oșteanul veni din nou și, luându-l de mână, îl călăuzi în același loc unde mai fusese. Iarăși începu Hoici să cânte stihurile despre pieirea neamului Taira. Și iarăși se porniră, mai răscolitoare, plânsul și tânguirile. „Vai nouă! Nenorocire, nenorocire!” strigau curtenii în zăngănitul armelor, plini de neliniște. Se mai întâmplase și altă dată ca oamenii să plângă ascultându-l pe cântăreț, dar asemenea suspine și vaiete grozave nu i mai fusese dat să udă.

Cu puțin înainte de ivirea zorilor, slujitorul îl conduse înapoi la templu.

Preotul însă băgase de seamă că în noapte aceea Hoici plecase undeva, fără a spune nimănui nimic.

— Ascultă, Hoici, îl întrebă el cu blândețe, pe unde ai umblat atât

de târziu azi-noapte?

Dar Hoici, care nu-și uitase făgăduiala, rămase mut.

Preotul se îngrijoră și puse învățăceii să-l urmărească pe orb. În noaptea următoare, când se furișă afară din templu, unul dintre învățăceii se luă după el.

Era o noapte adâncă și întunecoasă. Hoici mergea cu pași repezi, atât de drept și de sigur de parcă l-ar fi purtat cineva de mână. Învățăcelul îl pierdu curând din ochi și voi să se întoarcă dar iată, auzi dinspre cimitir sunetele puternice ale citerei.

„Aici nu-i lucru curat”, își spuse învățăcelul, apropiindu-se prevăzător de locul cu pricina.

Și ce-i fu dat să vadă? Hoici sătea în fața mausoleului Taira și, ciupind strunele citerei, cânta despre bătălia de la Dannoura, iar în jurul lui pluteau niște flăcărui albastre.

Speriat, învățăcelul îl înșfacă pe cântăreț și, luându-l cu sila de-acolo, îi povesti pre văzuse. Abia atunci, nemaiavând încotro, Hoici își dezvălui taina.

— Grozavă întâmplare! strigă preotul. Sărmane Hoici, ai intrat sub puterea morților. Dacă un om viu a vorbit fie și o singură dată cu morții, aceștia îl socotesc de-al lor și nu se ai îndură să-i dea pace. Noapte de noapte, ei vor deveni tot mai înverșunați, iar în cele din urmă te vor nimici. Vai ție, Hoici! Totuși voi încerca să te scap, prin puterea minunată a sutrei care alungă demonii și strigoii.

Cu ajutorul învățăcelului, îl dezbracă până la piele și, luând o pensulă, îi zugrăvi pe el versetele sfinte ale sutrei.

— Când vor veni la noapte să te ia, ai grijă să nu scoți o vorbă. Stai nemișcat. Dacă te vei mișca sau dacă vei scoate un singur cuvânt, te vor lua cu de-a sila și atunci ești pierdut, îi spuse preotul.

Hoici rămase din nou singur. Se făcuse noapte neagră. Orbul stătea ca totdeauna pe verandă. Deodată se auziră pașii cunoscuți ai

oșteanului.

— Hoici! strigă acesta oprindu-se în fața orbului.

Însă orbul tăcea fără să se clintească.

— Hoici! strigă din nou trimisul, cu ceva mai multă asprime.

Apoi, neprimind niciun răspuns, strigă a treia oară, cuprins de furie:

— Hoici!

Dar cântărețul parcă se schimbase într-o stană de piatră. Cu pași grei, oșteanul urcă pe pesemne pentru a-l târî de-acolo cu forța, dar deodată gemu:

— Ooooo... Și trăgându-se înapoi, bolborosi: Cine ești tu care stai aici, acoperit peste tot cu inscripții sfinte? Nu mă pot apropia de tine... Mi-e groază! Nu pot să te ating. Șterge-ți cât mai repede semnele acelea!

Apoi se făcu liniște. Hoici simți ațintită asupra-i o privire de gheață.

— Aha! strigă îndată oșteanul. Urechile! Urechile ți-au rămas neapărate! Așadar tot te voi sili să vii cu mine.

Și înșfăcându-l pe orb de urechi, încercă să-l târască după el. Hoici simți o durere înfiorătoare; strânse din dinți ca să nu-i scape vreun geamăt și nu se clinti din loc. Oșteanul mai trase o dată, din toate puterile și rămase cu urechile orbului în mâini. Sângele începu să curgă năvalnic dar Hoici nu se mișcă, nu scoase niciun sunet.

— Am să-i arăt aceste urechi stăpânului meu, drept dovadă că am fost aici, mormăi trimisul.

Pașii lui se depărtară și se pierdură în noapte, iar Hoici căzu leșinat.

Când preotul se întoarse, se dojeni amar că a uitat să facă semnele sacre și pe urechile orbului. Din pricina ușurinței lui, Hoici fusese la un pas de pieire.

Vestea despre această întâmplare se răspândi repede pretutindeni. Toți vorbeau acum de spre cântărețul cu urechile smulse.

Oamenii se adunau bucuroși să-l asculte. Și în curând, cântărețul necunoscut de până atunci deveni vestit în toată Japonia.

GHIVECIUL CU CRIZANTEME ALBE

Demult, în vremuri uitate, trăia un prinț bogat și atotputernic. Prințul avea o soție gingașă, plină de însușiri alese, pe care însă o dădu cu totul uitării, din clipa când, robit de farmecele altei femei, și-o aduse în palat, ca ibovnică. Zile și nopți de-a rândul prințul nu mai ieșea din odăile iubitei, desfătându-se fără griji, în vreme ce soția părăsită își înăbușea durerea. Singura alinare a bieteii femei era o citeră¹⁰¹ străveche, la care cânta de dimineața până seara.

Dar iată că, într-o zi, pizmașa ibovnică trimise un slujitor la soția prințului, să-i dea iteră. Fără împotrivire, mută și întristată, soția se despărți de citera-i dragă. Îi rămăsese un instrument umil¹⁰², dar cu sunet dulce, tânguios. Începu din nou să cânte. Cânta atât de frumos, cu atâta patimă și mâhnire, cu atâta înfocare și duiosie, încât ar fi tulburat inima cea mai aspră.

Ajungându-i la urechi zvonul depărtat al strunelor, ibovnica fu iarăși cuprinsă de ciudă și trimise un slujitor să ceară șamisenul. Femeia își stăpâni durerea și dădu șamisenul fără un cuvânt.

În singurătatea ei îi mai rămăsese totuși o mângâiere tainică: un ghiveci cu crizanteme albe ca zăpezile dintâi. Din zori până seara privea luminoasele flori, martore tăcute ale tristeții ei, și lacrimile i

¹⁰¹ Instrument muzical compus dintr-o cutie de rezonanță cu coarde de metal, puse în vibrație prin ciupirea cu o lamă de os sau de metal.

¹⁰² Șamisen - Instrument muzical cu trei strune, cu rezonator rotund, și gât lung. Se cântă la acest instrument cu ajutorul unei pene. A apărut în Japonia mult mai târziu decât koto și a fost foarte răspândit în orașe. Gheișele, de obicei, se acompaniază la șamisen.

se rostogoleau pe obraji ca mărgăritarele.

Dar după puțină vreme se înfățișă din nou trimisul ibovnicei:

— Stăpâna mea dorește să aibă ghiveciul cu crizanteme albe.

— Prea bine. Iată florile. Dar mai așteaptă puțin...

Și luând condeiul scrise aceste stihuri:

M-am despărțit de citeră mea dragă;

Ți-am dat șamisenul: e al tău.

Iubitul ți l-am dat fără să murmur...

De-o crizantemă cum să-mi pară rău?"

Citind stihurile pline de durere și noblețe, ibovnica fu adânc tulburată și înțelese toată joshnicia purtării ei. Cuprinsă de rușine, plecă pe furiș din palat și dispăru pentru totdeauna. Iar inima prințului se întoarse din nou la adevărata și credincioasa lui iubire.

PREOTUL, DOCTORUL ȘI DANSATORUL PE SÂRMĂ ÎN IAD

E o întâmplare veche de tot.

Zice-se că odată, la praznicul zeiței Kannon, în satul Mațuio, un dansator pe sârmă își arăta măiestria dinaintea unei mulțimi de gură-cască. Deodată, cine știe din ce pricină, dansatorul lunecă de pe sârmă și, din căzătură, muri.

Cam tot pe-atunci se prăpădise de răceală și doctorul din partea locului.

Odată cu el porni către lumea cealaltă și un preot care se înecase cu o plăcintă de orez, la praznicul dat în cinstea zeului protector al vetrelor din bucătărie.

Tustrei se înfățișară la județ înaintea stăpânitorului iadului, înfricoșătorul prinț Emma¹⁰³. Cuvântă dansatorul:

— Atotmilostivule stăpân al nostru Emma, în lumea pământească am fost un acrobat fără pereche de iscusit și le-am adus oamenilor numai bucurii. Trimite-mă, așadar, în grădinile paradisului, acolo e locul meu.

— Minți cu nerușinare! În toată viața ta n-ai arătat vreo scamatorie mai nouă. Ai lucrat după tipicul vechi, și încă fără nicio îndemânare. Ai luat banii oamenilor de pomană. Mergi în iad!

Al doilea grăi doctorul:

— Stăpâne al nostru, Emma, cât am trăit pe pământ, am făcut

¹⁰³ Emma - judecător suprem, stăpân al tenebrelor.

mult bine. Eu lecuiam oamenii de boli. Nu se afla medic mai priceput decât mine. Trimite-mă deci în raiul cel luminos.

— Minți de îngheață apele, vraci nenorocit! tună prințul Emma. Tu n-ai fost în stare măcar să recunoști ca lumea vreo boală, darmita s-o tămăduiești. Dădeai leacuri fără niciun folos. Hei, câți bani ai luat tu pe degeaba și câți oameni ai trimis pe lumea cealaltă... Mergi în iadul cel necruțător!

Veni și rândul preotului:

— Preaputernice prinț Emma, eu, în viața mea pământească, grăiam cu zeii, înduplecând prin rugăciuni și jertfe. Ascultându-mă, zeii își revărsau mila lor asupra oamenilor. Nu se află merit mai mare ca al meu. Cu adevărat eu trebuie să merg în rai!

— Vai ție! Tu ești cel mai rău dintre nemernicit și mincinoșii ăștia! strigă prințul furios. Toată viața i-ai înșelat pe oameni, învățându-i la fel de fel de prostii. I-ai deprins să se închine la talismane și să rostească descântece neroade. Chipurile ca să alunge zeii cei răi, care seamănă bolile. Ai luat banii oamenilor pe nedrept. Cară-te în iad!

Ce să faci, sărmanii? Porniră tustrei către iad. Poruncile prințului ajunseseră înainte lor la locul de caznă. Dracii îi duseră dinaintea unui cazan mare, plin cu apă clocotită.

Un diavol fioros răcni la ei:

— Haide, intrați mai repede în cazan! Trebuie să pun capacul și să vă dau în fiert.

Doctorul și dansatorul pe sârmă o sfecliră:

— Gata, ne-a sosit pieirea! Cum scăpăm noi din beleaua asta?

Însă preotul le spuse liniștit:

— Nu vă pierdeți cumpătul. Lăsați pe mine, știu eu un mijloc bun împotriva focului și gerului din iad.

Și începu să bolborosească un descântec. După care intrară toți trei în cazan și, minune, începuse să se răcească.

— O, ce plăcut e! strigară. Apa e numai bună de scăldat. Ei, tu, bot de drac, mai pune lemne pe foc!

Se înveseliseră grozav și se zbenguiau în apa călduță. Dracilor mai să le vină rău de ciudă.

— Ajungă-vă, păcătoșilor! Cât o să vă mai desfățați voi în cazanul ăsta? Stați că întetăm focul!

Începură să pună lemne pe foc. Cărară buturugi cu brațul și cu spinarea, grămezi întregi. Era tot ce se putea arde pe-acolo, prin iad, dar cazanul nu voia să fiarbă.

Alergară să-l înștiințeze pe prințul Emma.

— Ei, bine, se înfurie stăpânul infernului, scoateți-i din cazan și trimiteți-i pe muntele săbiilor!

Dracii îi mânăra așa, goi-goluți, către muntele cel înalt. Muntele acesta, de la poale până în vârf, era împănat cu săbii ascuțite, ale căror lame străluceau ca niște flăcări roșii crâncene, greu de îndurat...

— De-aicea chiar că nu se mai află scăpare! se văicărira îngroziți preotul și doctorul.

— Ba da, se află, le răspunse dansatorul pe sârmă. Lăsați pe mine, că vă scot eu la liman.

Îl aburcă pe preot pe umărul drept, pe cel stâng îl sui pe doctor și începu să cânte voios:

*„Isanosî, hei!
Sus, pe umăr, hopa,
Se cocoată popa!
Doctorul, și el,
Șade copăcel...
Isanosî, hei!
Acrobatul zboară,*

Povara-i ușoară!"

Începu apoi să sară cu sprinteneală peste săbii: Hop-țop! Hop-țop! de parcă ar fi fost o joacă de copil. Ajunseră la iuțeală până în vârful. Acolo se opriră tustrei și începură să privească minunându-se:

— Ia uitați-vă ce frumos e în partea aia!

— Ba nu. Mai bine priviți într-acolo...

— O, ce priveliște încântătoare!

Diavolii scrâșniră din dinți de supărare și deteră fuga la prințul Emma să se jeluiască.

— Dacă-i pe-așa, las' c-o să-mi cunoască ei îndată puterea nemernicii! spuse prințul. Aduceți-i la mine. Mă răfuiesc cu ei cât ai clipi.

Dracii îi înșfăcă ră pe preot, pe medic și pe dansator, ducându-i cu de-a sila înaintea cruntului stăpânitor.

— V-ați pus de gând să ne luați în batjocură, secăturilor? O să vă înghit pe toți, chiar! urlă prințul, deschizându-și botul uriaș și înspăimântător ca o gură de vulcan.

Niciuna nici două, doctorul, zdup, în gura căscată, mai ager ca o broască. Până să-l înșface dinții cei ascuțiți, el și ajunsese în burta tartorului.

„Se pare că pe-ăsta l-am înghițit întreg” își zise prințul, deschizând gura a doua oară.

Ceea, dansatorul, țuști, în gâttelejul lui. Fălcile lui Emma clănțaniră iarăși în gol. „Ia te uită am înghițit nemestecat!”

Dar îndată ce deschise din nou botul, popa luneca printre colții lui ca o zvârlugă.

Cei trei se întâlniră în burta prințului.

— Acuma suntem pierduți de-a binelea, spuseră cu tristețe preotul și dansatorul.

— Voi m-ați scăpat de două ori, acum e rândul meu, le răspunse doctorul. Nu vă pierdeți cu firea, vă scot eu din impas.

Dintr-o cutiuță scoase cu două degete oleacă de praf și începu să-l presare în toate părțile. Măruntaiele prințului prinseră să se zvârcolească și se stârniră vârtejuri ca de furtună. Vâj zbură dansatorul. Viuuu! ieși zburând din pânțele și preotul. Te pomenești că rămân singur pe-aici se sperie doctorul și deșertă din cutie tot praful. Prințul începu să urle îngrozitor. Vijelia din burta lui se dezlănțui mai amarnică și doctorul zbură afară mai ușor ca un fulg.

— Alungați-i mai repede de-aici! răcni prințul Emma către diavoli. Să plece înapoi, pe pământ! Tu, dansatorule, du-te să te legeni din nou pe sârma ta. Tu, preotule, înapoiază-te la templul tău, să îndrugi rugăciuni. Iar tu, vraciule, chinuie-ți mai departe bolnavii, că pe mine m-ați chinuit destul...

Și astfel, preotul, doctorul și dansatorul pe sârmă se întoarseră nevătămați pe pământ.

NEMAIPOMENITA CĂLĂTORIE A LUI TORAYAN-GURĂ-CASCĂ

Trăia cândva, la marginea oraşului Osaka, în mahalaua Temma, un flăcău pe nume Torayan. Vegheat cu străşnicie de maică-sa, Torayan pregătea domburi¹⁰⁴ de Țipari, pe care le vindea în târg, trecătorilor înfometaji. Asta era îndeletnicirea lui și altceva nu știa să facă. Grozav se mai temea flăcăul de cicălitoarea lui mamă! Dar bătrâna avea dreptate să-l țină din scurt, fiindcă era un gură-cască fără pereche și de câte ori îl lăsa de capul lui făcea numai boroboațe.

O dată Torayan cumpără din piață un Țipar mare și gras. Îl puse pe tocător și voi să-l taie cu satârul. Dar năuc cum era din născare, nu ținu destul de zdravăn peștele, care tot zbatându-se, îi lunecă din mâini și zvâc! la șanțul cu apă. De-acolo înotând cu iuțeală, nimeri într-unul mai mare și mai adânc. Șanțul cel mare se pierdea undeva în câmp, printre grădinile de zarzavat.

— Stai, diavole, unde fugi! Oprește-te, când îți zic!...

Torayan o luă la fugă după Țipar, cu mâinile întinse, doar-doar l-o înșfăca. Dar, ți-ai găsit să-l prindă! Tot gonind el așa, bezmetic, ajunsese pe un ogor semănat cu ridichi. Stăpânul ridichilor strigă supărat:

— Hei, băiete, ce tot alergi prin grădina mea?!

— Tu nu vezi? Alerg să prind Țiparul ăsta afurisit, care mi-a scăpat. Dar după cum bag de seamă, nu mai pun eu mâna pe el. Vai

¹⁰⁴ Domburi - mâncare din Țipari prăjiți, cu orez.

de sufletul meu! Cum o să mă întorc acasă cu mâna goală? Mă omoară mama. Vai mie, nenorocitul! Mai bine nu mă mai nașteam pe lume. Nu, nu mă mai întorc acasă în ruptul capului. Dar încotro s-o apuc oare? Vai și iar vai!

— Ia nu te mai văicări atâta! îl dojeni țăranul. Lacrimile n-ajută la nimic. Dacă ți-e e frică să te-ntorci acasă, bagă-te slugă la mine. Până una-alta, o să mă ajuți să strâng ridichile.

Bucuros nevoie-mare, Torayan se și apucă de treabă. Dar ca un făcut, se nimeri să dea peste o ridiche uriașă, atât de bine înfiptă în pământ, încât n-o putea scoate cu niciun chip. Torayan își încordă brațele, se sprijini bine în călcâie, apoi începu să mormăie:

— Un-doi-trei! Hop și hei! Hop și hup! Trage-zdup!

Trăgând din răspuțeri, izbuti să smulgă ridichea uriașă, care ieșind din pământ răbufni atât de tare, încât îl aruncă pe Torayan tocmai în slava cerului. Se roti el ce se roti prin văzduh ca un titirez și, deodată, buf! căzu chiar în mijlocul curții unui dogar de pe Strada Dogarilor.

Dogarul înlemni de spaimă:

— De unde-ai mai răsărit și tu? Mi se pare mie sau ai picat din cer?

— M-am căznit să scot din pământ o ridiche cât toate zilele, dar de cum am smuls-o, m-a aruncat tocmai, aici, la voi, desluși Torayan cu lacrimi în ochi, frecându-și fundul lovit. Acuma, chiar că nu mai am unde mă duce. N-ai vrea să mă primești ucenic la tine?

— Vasăzică, așa stau lucrurile, zise dogarul îngândurat. Da' știi că s-a brodit bine? Aveam mare nevoie de un ajutor. Uite, tu o să faci cercuri de bambus și o să le bați pe butoaie.

Flăcăul se și apucă să arcuiască bambusul și să-l bată pe doagele putinii. Dar, cum nu se pricepea defel, iar pe deasupra mai era și gură-cască, cercul mlădios de bambus i se destinse în mâini cu atâta

putere, încât Torayan se pomeni zburând în văzduh ca o săgeată scăpată din arc! Și, buf! căzu la pământ chiar în curtea unui meșter de umbrele de pe Strada Umbrelarilor.

— Valeu, nu mai pot de durere! răcni Torayan, frecându-și de zor dosul învinețit a doua oară.

— Hei, unde te năpustești așa, cu ciocanul ăla în mână? îl luă la rost meșterul. Ce vânt te-a adus în ograda mea?

— Am fost ucenic la un dogar, îl lămuri flăcăul. Băteam cercurile pe butoaie. Un afurisit de cerc s-a dezdoit și m-a pălit așa de tare că m-a aruncat tocmai în tăria cerului. Acuma chiar că mi-e rușine să mă întorc la stăpân. N-ai vrea să mă iei în slujbă la tine?

— Păi să te iau, ce să fac. Uite, întinde și tu mătasea pe spițele umbrelei să văd de ce ești în stare.

Torayan se apucă de lucru plin de râvnă și migală, întinse mătasea pe o umbrelă mare, o deschise, o încercă, apoi merse să i-o arate stăpânului. Dar vezi că tocmai atunci se iscă din senin un vârtej grozav. Gură-cască nu mai avu timp să închidă umbrela, nici s-o lepede din mână.

Vântul îl răsuci și-l purtă ca pe-o păpădie, sus, sus de tot, printre nori, în împărăția văzduhului.

Tot plutind astfel prin cer, Torayan se pomeni dinaintea unei case. În prag se arată o femeie cu înfățișare ciudată, ai cărei ochi străluceau atât de tare, încât flăcăul nu putu să-i privească.

— Cum ai nimerit aicea, om pământean? se minună femeia.

— Dar unde mă aflu oare? întrebă Torayan cu sfială.

— Aceasta e casa Tunătorilor¹⁰⁵, iar eu sunt sora-lor, Fulgerița de

¹⁰⁵ Conform credinței populare japoneze, tunătorii (din cer) - sunt niște diavoli cu înfățișare înspăimântătoare, îmbrăcați în piei de tigru. Ei bat în tobele imense din cer, iar în acest timp, se aude tunetul. Uneori tunătorul cade pe pământ și nu se mai poate întoarce în cer, decât dacă-l pui într-o mică luntre de lemn.

foc.

Flăcăului i se înmuiară picioarele de spaimă. Abia izbuti să îngâne:

— N-am venit de voia mea. Umbrela m-a adus... N-am încotro să mai plec. Îndură-te de mine, dă-mi adăpost.

Tocmai atunci sosiră și Tunătorii, niște făpturi uriașe, care băteau în darabane de răsunau tot cerul. Torayan le povesti nenorocirea lui.

— Nu-i nimica, spuseră uriașii, vei rămâne la noi și ne vei da o mână de ajutor. N-ai mare lucru de făcut: de câte ori începem noi să batem din tobe, Bububum! Bububum!, tu trebuie să stropești pământul cu apă din ulciorul ăsta.

— Prea bine, mă voi strădui să vă fiu de folos.

Torayan își începu slujba cu mare sânguință; uriașii băteau în tobe mai, mai să-l asurzească, iar el turna la apă din ulcior. De câte ori se uita în jos, spre pământ, îl apuca o veselie nemaipomenită:

— Ia te uită, ia te uită ce mai forfotă! Să mori de răs, nu alta!

Torayan turna de zor, fără să se zgârcească, iar pe pământ se stârnea zarvă, oamenii mișunau de colo-colo ca furnicile, adunau rufe de pe frânghie, deschideau umbrelele, se adăposteau pe unde puteau.

Dar până la urmă gură-cască își dădu în petec.

Tot holbându-se la vesela priveliște, lunecă și veni zburând cu picioarele-n sus prin văzduh. Căzu chiar în mijlocul golfului Osaka și se duse la fund ca un bolovan.

Venindu-și în fire, văzu acolo, pe fundul apei, un castel minunat, strălucind în toate culorile curcubeului. Înțelese pe dată că nu poate fi altceva decât castelul stăpânitorului dragonilor.

Într-adevăr, însăși Otohime, frumoasa fiică a împăratului mărilor, îi ieși în cale lui Torayan. Luându-l de mână, îl călăuzi înăuntru. Flăcăului i se puseră dinainte felurite bunătăți, apoi prințesa

sprințară și făpturile mării începură să dănțuiască spre a-l înveseli pe oaspete.

...Torayan se obișnuie repede cu viața aceasta lipsită de griji. Dar într-o zi, frumoasa Otohime îi spuse:

— Fii cu luare-aminte, străine: dacă vei vedea coborând de sus vreo îmbucătură gustoasă, orice ar fi ea, nu te lăcomi și nu te lăsa ispitit s-o mănânci, fiindcă te paște o mare nenorocire.

Dar gură-cască uită curând povața fetei. Ieșind el odată să se plimbe prin grădina palatului văzu cum de undeva, de sus, coboară o bucată de carne. Era atât de fragedă și de îmbietoare și se legăna cu atâta stăruință pe la nasul lui, încât Torayan, cu toate că era sătul, nu se mai stăpâni și haț! o prinse cu gura, voind s-o înghită. În aceeași clipă dădu un țipăt grozav:

— Ajutor! Mă înțeapă! Mă doare cumplit!

Firește, bucată cea gustoasă nu era altceva decât momeala înfiptă într-un cârlig pescăresc. Nemilosul cârlig îi străpunse buza lui Torayan și flăcăul simți că e tras cu putere în sus.

Cum scoase capul din valuri, pescarii din barcă începură să strige ațâțați:

— Priviți, priviți, un monstru! Am prins în cârlig un monstru al mărilor!

— Ce monstru?! Vi s-a năzărit! - răspunse Torayan plângând de durere. Aveți orbul găinilor, nu vedeți că sunt om ca și voi? Fie-vă milă, scoateți-mi cârligul ăsta blestemat!

— Într-adevăr, pare a fi om ca toți oamenii, se minunară pescarii. Ia te uită ce drăcovenie, am pescuit un om!

Îl traseră în barcă, scoțându-i cârligul. Se uitau cu toții la el, plini de nedumerire:

— De unde te-ai mai ivit și tu, frățioare? Din ce neam ești? Și pe unde-ți duci zilele?

— Sunt chiar de-aici, din Osaka, și locuiesc în mahalaua Temma.

— Asta-i bună! râseră pescarii. Arunci undița și prinzi un flăcău din Temma... Ca să vezi pe unde mai umblă ai noștri!!

Îl săltară pe umeri cu mare alai și-l duseră acasă la maică-sa cea aprigă, să-l dojenească cum se cuvenea.

VISUL TRIUNGHIULAR

Toate acestea s-au întâmplat demult.

Într-un oraș trăiau doi prieteni buni, Teppeiroku și Hacikorobei. O dată, în seara de Anul Nou, se înțeleseseră între ei să-și povestească unul altuia cel dintâi vis pe care-l vor avea. Stând ei la un păhărel de vin, pe Hacikorobei îl cuprinse pe nesimțite toropeala și ațipi.

Prin somn, începu să râdă: „He-he-he! Hi-hi-hi”.

Teppeiroku se grăbi să-și trezească prietenul:

— Dragul meu, văd că ai și visat primul vis din noaptea Anului nou, și încă unul frumos de tot, după cât se pare. Hai, povestește-l mai degrabă!

— Prostii! Ce-i drept, am moțăit un pic, dar de dormit n-am dormit nicio clipă.

— Nu minți! Ai dormit de-ia binelea și ai râs prin somn de parcă te gâdila cineva, înseamnă c-ai avut un vis. Spune mai repede ce ai visat, abia aștept să aud.

— Nu știu dacă am râs ori ba, dar de visat n-am visat nimic. Nu știu ce tot vrei de la mine!

— Nu mai tăgădui, ai visat! Ai prins firul unui vis, acumă desfășoară-l...

Începură să strige amândoi: „Ai visat!”; „Ba n-am visat!”. Și niciuna, nici două, se luară la ceartă, fiindcă se știe, unde e vorbă multă e și ceartă. Ai făgăduit că vei povesti. Iar după ceartă, ajunseră și la judecată.

Teppeiroku îl trase cu de-a sila pe Hacikorobei înaintea judecătorului. Acesta îi porunci cu asprime:

— Mărturisește că ai tăinuit visul de Anul nou!

Dar Hacikorobei o ținea întruna:

— Nu pot să povestesc un vis pe care nu l-am visat.

Judecătorul se mânie și porunci să-l lege pe Hacikorobei de vârful unui brad, pe muntele Goten. Vântul rece îl legăna de colo-colo.

Peste noapte veni în zbor un Tengu¹⁰⁶ rotindu-se și dând din aripi prin văzduh, ca o pasăre mare. Se lăsă pe o creangă și întrebă:

— Hei, cine-i acolo? Răspunde!

— Sunt eu, Hacikorobei.

— Dar ce cauți aici noaptea, în vârful copacului?

— Uite-așa și-așa, judecătorul m-a silit să recunosc că am visat un vis pe care nu l-am visat și a poruncit să fiu legat de bradul ăsta.

— Sărmanul de tine... Stai să te dezleg.

— Îți mulțumesc din toată inima, domnule Tengu. Dar te rog să-mi spui ceva: cum faci dumneata de zbori prin văzduh? Trebuie să fie o treabă tare anevoioasă.

— Ba dimpotrivă, nu-i cine știe ce. Toți cei care stăpânesc comoara Tengu pot zbura astfel.

— I-auzi! Dar ce fel de comoară e asta?

— Uite coala, vezi acest băț? Pare un lucru de rând, dar are puteri vrăjite. Când vrei să te înalți în văzduh, trebuie să-l fluturi și să zici: „Șiteareakociancian! Șiteareakoc!” „Iar când vrei să cobori, miști iarăși bățul și spui: Ogiuzuinogiui! ogizuinogiui!” Asta tot. Și să-ți mai spun ceva. Tu te juri că n-ai visat nimic, dar eu știu că ai visat, și încă mut! Nu vrei să cădem la învoială? Tu îmi dai mie visul tău prevestitor, iar eu îți dau în schimb bățul fermecat.

¹⁰⁶ Personaj vestit pentru lăudăroșenia sa.

— Într-adevăr, bățul ăsta e o minune a minunilor. Fie; să facem schimbul. Dar mai întâi vreau să mă încredințez cu ochii mei ce putere are.

— Încearcă tu însuți, spuse Tengu, dându-i bățul fermecat.

Hacikorobei strigă: „Șiteareakociancian! Șiteareakociancian!” Mișcă bățul și se pomeni zburând lin prin văzduh. Tare-i mai plăcu! Zbura, zbura, întruna, dar nici gând să coboare. Tengu așteptă cât așteptă, apoi începu să răcnească din răputeri:

— Ajunge, Kacikorobei! Dă-mi înapoi comoara! Nu-mi mai trebuie visul tău, numai dă-mi înapoi bățul vrăjit!

Dar Hacikorobei zbura tot mai departe, tot mai departe... Ce era să mai facă bietul Tengu?

Hacikorobei ar fi rămas mult și bine în văzduh, dar i se făcu foame. Spuse: „Ogiuzuino giui! ogiuzuinogiui!” Flutură bățul și se pomeni pe pământ, în orașul Numata. Se uită Haciko împrejur, întrebându-se unde-ar putea să mănânce ceva. Nu prea departe zări o casă cu o firmă triunghiulară pe care scria: „Birtul Trei Colțuri”.

Ia te uită!

Ciudată firmă... Ce-o fi vrând să însemne asta! se întrebă Hacikorobei. Ia să intru... Tăiței au tocmai forma asta, în trei colțuri. Pesemne că aici se mănâncă numai tăiței.”

La ușă și strigă tare:

— Hei, cine-i stăpân aici? Nu s-ar putea mânca o strachină de tăiței?

La bătăile lui ieși un om cu buză de iepure:

— Pofțiți, rogu-vă în casă. Pe-aici... Luați-o pe scări în sus.

Hacikorobei urcă și se trezi într-o odaie triunghiulară. Birtașul îl întrebă:

— Nu doriți să vă spălați mai întâi?

Hacikorobei intră în baie. Acolo se afla o puțină în trei colțuri, cu

apă fierbinte. Se îmbăie cumsecade, apoi spuse:

— Ei, acum aduceți tăiței. Să fie cât mai mulți!

Îi puseră dinainte o măsuță, dar ce să vezi, măsuța avea și ea tot trei colțuri. „Ei, se miră el - aicea toate sunt triunghiulare”, își zise Hacikorobei cu uimire.

Începu să înfulece tăiței. Deodată, ca din pământ, țâșni o broască triunghiulară: „Plici!...” Țopăi de câteva ori pe masă, apoi se făcu nevăzută. Când sfârși de mâncat, Buză de iepure aduse socoteala. Dar cum Hacikorobei se nimerea să nu aibă la el niciun ban zise:

— Nu merită, să-ți dau nicio para pe tăiței ăștia prin care a Țopăit broasca. Nu-mi pune nimic de plată, așa să știi.

— Ce-ți trece prin minte?! răcni Buză de iepure. Nu cumva ai vrea să mănânci pe de pomană? Scoate banii mai repede!

Hacikorobei încasă un pumn zdravăn și se rostogoli pe scări, lovindu-se cu capul de un stâlp în trei muchii. Pe frunte îi apărui un cucui triunghiular cât toate zilele. De durere, Hacikorobei începu să țipe și deschise ochii... Ce fericire! Totul nu fusese decât un vis.

Iar prietenul îl întrebă nerăbdător:

— Ei, ce-ai visat în noaptea de Anul nou?

ZĂPĂCITUL

Trăia cândva un om atât de zăpăcit și de încurcă-lume cum nu se mai pomenise. Odată se hotărî omul nostru să plece la templul zeului Inari¹⁰⁷, a cărui sărbătoare tocmai se prăznuia a doua zi, și-i spuse nevastii:

— Femeie, mâine plec la templul zeului Inari. Pregătește-mi de cu seară niște plăcințele Moci¹⁰⁸, pentru drum. Am de mers cale lungă.

Dimineața se sculă devreme, înainte de răsăritul soarelui. Femeia încă dormea.

— Nevastă, hei, nevastă! Unde-ai pus plăcințelele?

— Vezi acolo, la fereastră, răspunse femeia somnoroasă.

Omului i se păru că aude: „Acolo, lângă glastră.” Căută prin locul unde știa că-i glăstra și dădu peste o ulcică rotundă în care nevasta își ținea sulimanurile. Năuc cum era, crezu că a găsit merindele căutate:

— Nevastă, hei, nevastă, unde-i basmaua, să leg plăcinta.

— Vezi și tu pe raft, mormăi femeia.

„Dar zăpăcitul înțelese pe pat”. Dibui el pe pat, și găsi cingătoarea cea lată de dedesubt a femeii. Încredințat că a dat peste basma, înveli ulcica în pânza cu pricina și și-o atârână la brâu. Iar în

¹⁰⁷ Zeu protector al agriculturii și sericiculturii, întrucât este o zeităte a câmpurilor, cultul său a început să se identifice cu acela al vulpii de câmpie. Se sărbătorește în aprilie.

¹⁰⁸ Moci - un fel de plăcințele. Orezul fiert în apă este pisat în piuliță până se obține o pastă omogenă, din care se fac plăcinte de diferite forme: rotunde, în semilună etc..

loc de cuțit înșfacă la iuțeală melestul de lemn.

— Nevastă, hei, nevastă! strigă iarăși. Unde mi-ai pus pălăria de paie?

— Caut-o în bucătărie.

Căută el prin bucătărie și dând peste un coș vechi, de paie, și-l îndesă pe cap. Începu să se încălțe¹⁰⁹. Trase un ciorap pe piciorul drept, iar pe stângul uită să-l mai încălțe; potrivi sandaia pe piciorul stâng, dar cu gândurile aiurea uită s-o mai pună și pe cea dreaptă.

Gătit în felul acesta, porni la drum cu mare zor. Începu să se lumineze de ziuă. Tocmai trecea printr-un sat. Oamenii arătau cu degetul spre el și râdeau înveseliți:

— Ia uitați-vă ce mai trăsni! Și-a pus coșul pe cap, să-i țină umbră! Unde-o fi găsit o pălărie nemaivăzută?

„Despre cine o fi vorbind?” se gândi zăpăcitul cu mirare. Se uită el în urmă: nimeni.

„Te pomenești că oi fi chiar eu...” Își scoase pălăria și ce să vadă? Nu era pălărie, ci un coș: îl aruncă în iarbă plin de necaz și porni mai departe.

Merse el cât merse și iarăși ajunsese într-un sat. Oamenii râdeau cu și mai mare poftă:

— Ia priviți cum s-a încălțat năzdrăvanul acesta! Nu cumva o fi beat?

Se uită drumețul nostru la picioare și rămase împietrit.

După ce ieși din sat, se descălță bombănind, aruncă sandaia și ciorapul cât colo și plecă mai departe desculț.

Dar când ajunsese în satul următor, oamenii iarăși îl arătau cu degetul, râzând să se prăpădească.

¹⁰⁹ Japonezii poartă ciorapi albi de pânză (*tabi*) cu un loc separat pentru degetul mare, ca o mănușă.

— Ia uitați-vă la el! Păzea că vă înjunghie! Măi, ce om năstrușnic! Ce i-o fi venit istețul să ia făcălețul la brâu, în loc de cuțit?

Se uită călătorul și chipul i se lungi de mirare: la brâu purta cogeamite melesteul de lemn. Supărat foc îl azvârli departe, pe câmp, și se depărtă cu mare grabă.

Și iată că ajunse zăpăcitul nostru la porțile templului, unde se vindeau amulete. Avea la el o sută de moni.

Chibzuise de acasă să dea trei moni pentru un talisman, iar cu restul banilor să bea, să mănânce și să petreacă. Dar din pripă și zăpăceală se încurcă iarăși. Opri trei moni pentru sine, iar celorlalți le dădu drumul în cutia în care preoții strângeau bani de la credincioși. Ce era să mai facă? Să-i ceară înapoi îi era rușine, iar trei moni nu-i ajungeau nici e departe să chefuiască. Flămând și amărât, se duse după un dâmb, în spatele templului, unde nu era nimeni. Desfăcu legătura cu mâncare, dar când colo, în ulcică nici urmă de plăcinte. Cuprins de furie, o aruncă deval: oala nimeri într-un bolovan și se prefăcu în țandări.

Voi să împăturească basmaua și ș-o pună în sân, dar... asta ce-o mai fi? Pe dinaintea ochilor îi fluturară niște șnururi lungi. Se uită mai bine și băgă de seamă că nu-i basma, ci chiar cingătoarea de dedesubt a femeii. O lepădă iute tresărind de parcă l-ar fi fript. Se ridică să plece și de-abia atunci luă aminte că și-a îmbrăcat halatul pe dos. Fugi rușinat, cât mai departe de mulțime, ca să nu-l vadă cineva și să facă haz pe seama lui.

Nu-i mai era aminte de petrecere. Oamenii se îndreptau spre templu, unde tocmai începea praznicul, dar el o porni de unul singur înapoi spre casă. Și parcă dinadins foamea începu să-l chinuie din ce în ce mai aprig.

Tocmai trecea pe lângă o prăvălie dinaintea căreia se afla o piatră albă, rotundă, semăna cu o pâinișoară: era semn că acolo se vând

lipii de orez.

— Cât costă o lipie?

— Trei moni, răspunse neguțătorul.

„Înseamnă că-mi ajunge să cumpăr una, se gândi gură-cască. Mi-au rămas chiar trei moni.”

Dădu banii, înșfacă piatra rotundă și pe-aci ție drumul. Vânzătorul, uluit, începu să strige:

— Stai, omule! N-ai luat lipia, ai luat o piatră! Stai nițel să-ți dau lipia adevărată!

Dar ți-ai găsit! Încredințat că i se mai cer bani, zăpăcitul o luă la fugă de-i sfârâia călcâiele strigând către neguțător:

— Ți-am lăsat trei moni! Asta-i prețul! Dă-mi pace!

Vânzătorul încercă să-l ajungă, dar în cele din urmă se lăsă păgubaș. Ostenit, fugarul se opri într-un târziu și mușcă lacom din lipie! Pipăindu-și îndurerat dintele rupt, omul se uită lung la piatra albă pe care o luase drept lipie. O aruncă în râu și porni oftând spre casă. Ostenit, înciudat și înfometat, mormăia: „Numai nevasta e vinovată de toate. N-a avut grijă să mă pregătească de drum cum se cuvine. Numai să ajung acasă și-o învăț eu minte.”

Zis și făcut. Abia păși pragul că începu să strige mânios:

— Nemernico! M-ai făcut de râsul lumii!

— De ce mă ocărăști, vecine? Cu ce te-am făcut eu de râs?

Zăpăcitul căscă ochii cât cepele. Firește, nimerise în casa dealături, iar femeia din fața lui nu era nevastă-sa, ci nevasta vecinului. Ieși în goană și nu se mai opri până la prăvălie, cumpără pe datorie niște ceai, ca să-și împace vecina. Se întoarse la ea și-i întinde pachetelele cu sfială:

— Primește acest dar și iartă-mă că am fost necuviincios.

Dar ea de colo:

— Ia te uită! Așa curând te-ai întors?

Înainte vreme nu se ura așteptându-te.

Zăpăcitul simți că-i fuge pământul de sub picioare. Năuceala îl făcuse de astă dată să nimerească în propria-i locuință. Ridică din-umeri stingherit:

— Nu era nimic pe-acolo care să merite a fi văzut de aceea m-am înapoiat așa repede. Și-apoi mult mai bine se petrece acasă decât la praznic. Uite, ți-am adus și un mic dar. Pune ceaiul la fiert.

BATRÂNUL CARE ÎNDRĂGEA CIMILITURILE

Trăia odată, într-un sat, un bătrân căruia tare-i mai plăceau vorbele de duh și mai ales cimiliturile.

Într-o seară, pe lângă casa lui trecu un călător întârziat. Era flămând rău și de oboseală nu mai simțea picioarele. Văzând căsuța unchiașului se gândi: „Ia să cer eu adăpost pentru noapte poate că m-or primi”.

Bătu, așadar, la ușă:

— Acasă-s gazdele? Deschideți, rogu-vă!

Moșul scoase capul pe ușă:

— Pe cine cauți?

— Sunt un biet călător; m-a apucat noaptea pe drum și sunt tare trudit. Dați-mi adăpost.

— Fie, îți dau adăpost, dar numai dacă te învoiești să-mi spui o ghicitoare.

— Ghicitoare? întrebă omul, mirat.

— Ei, da, o cimilitură. Dar una frumoasă și cât mai greu de ghicit. Dacă nu ești în stare, n-ai ce căuta la mine, râse bătrânul.

Drumețul nu știa nicio ghicitoare. Dar ce era să facă? I se umflaseră picioarele și i se împăienjneau ochii de foame.

— Bine, moșule, o să-ți spun o ghicitoare, firește că îți spun. Dar mai întâi lasă-mă să-mi trag sufletul oleacă. Nu mai pot de oboseală, spuse omul, așezându-se pe prag și frecându-și picioarele amorțite.

Moșului i se făcu milă de el:

— Fie și așa. Haide, intră.

Călătorul intră, dar nici n-apucă bine să răsuflă, că unchiașul începu să-l întrebe:

— Ei, ți-a venit în minte vreo cimilitură?

— Încă nu. Când ești flămând rău, nu-ți mai trece nimic prin cap. Nici ținere de minte nu ai.

— Ei, nevastă, pregătește cina pentru oaspete! strigă bătrânul, întorcându-se spre bucătărie.

Baba aduse o măsuță și puse pe ea castronașele pline.

— Haide, mănâncă, să mai prinzi puteri, îl îmbie moșul.

Înfometat, drumețul se năpusti asupra mâncării și goli într-o clipă castronașele. Dar unchiașul nu-l slăbea defel:

— Ei, acum a ți-ai adus aminte vreo ghicitoare?

Văzându-se încolțit, oaspetele plecă privirea, rușinat, și deodată văzu că pe drum, hainele i se hărtănisera atât de rău, că i se zărea trupul gol prin ele. Oftă plin de obidă:

— Cam descusute...

— Cum ai spus? sări moșneagul. Cam descusute? Aha! Cam des cu sute... Înțeleg! Te vaiți că umbli cam des la bănișori. Aveai de gând să-mi plătești găzduirea? Doar ți-am spus că primesc oaspeți cu plată. Îmi ajunge dacă-mi spui o vorbă de duh. Asta a fost iscusită, nu zic ba, dar, gândește-te la una și mai și.

Cu gândul la necazurile lui, omul luă foarfeca de pe masă și o clănțani de câteva ori întrebându-se de unde ar putea să taie un petec, să-și cârpească veșmintele. Moșul sări ca ars:

— Cum ai zis? „Țac-țac-țac”? Aha, înțeleg! Îți clănțâne dinții de frig. Nevastă, pune pe foc, să se încălzească musafirul nostru!

— Vă mulțumesc din inimă, spuse călătorul, apropiindu-se de vatră. Afară bate un vânt îngrozitor care m-a pătruns până la oase. De-aia mă întreb: ei, sărmane, dacă nu te primeau oamenii ăștia

cumsecade, ce te făceai?

— Am înțeles! răcni moșul. Făceai... „Adică fă ceai!”. Nevastă, adu repede ceaiul! Dacă ești meșter la cimilituri?

„Ia te uită cum s-a brodit!” se minună omul.

Gazdele îi pregătiră culcușul pentru noapte și oaspetele adormi.

A doua zi se sculă înainte de a se lumina de ziuă. Gândindu-se că bătrânul va începe îndată să-l piseze cu ghicitorile lui, se îngrozi și își spuse: „Trebuie să-mi iau tălpășița fără zăbavă!” Ieși pe ușă și o luă la sănătoasa.

Dar din nenorocire, moșul se deștepta și el devreme.

— Hei, călătorule, încotro? strigă el în urma celui ce fugea. Stai nițel, stai să-mi mai spui o cimilitură!

Auzind această, drumețul o luă la goană și mai speriat, și poticnindu-se, scăpă din mână cleștele pe care-l cumpărase de la târg. Îl luă repede de jos și o tuli mai departe.

„De ce mi-o fi arătat cleștele acela?” se tot gândea bătrânul. „Ce să însemne asta oare?”

„Ai, stai că am înțeles! Pare-se că a vrut să-mi spună: «Unchiaș nerod, te-ai agățat de mine cu ghicitorile tale întocmai ca un clește și nu mă slăbești deloc»”

Moșul se rușină grozav și de atunci încolo nu le mai ceru niciodată oaspeților să-i spună cimilituri și vorbe de duh.

SAMURAI PE NEGÂNDITE

Trăia cândva, demult de tot, un țăran pe nume Hacibei. Pe când umbla el o dată prin pădure, după vreascuri, Hacibei văzu zăcând la marginea cărării un samurai cu trupul acoperit de răni. Făcându-i-se milă de bietul om, Hacibei îl luă în cârcă și-l duse acasă, încercând să-l salveze. Dar îngrijirile se dovediră de prisos.

Simțind că i se apropie sfârșitul, samuraiul îi spuse lui Hacibei:

— Îți dăruiesc veșmintele mele, precum și spada aceasta. M-a slujit cu credință ani în șir; de-acum încolo ea va fi tăria ta.

Și astfel, pe negândite, Hacibei al nostru se pomeni samurai. Se îmbracă el, se înarmă și porni la drum.

Chiar în primul oraș în care intră, Hacibei dădu peste un samurai arțăgos care, niciuna, nici două, îl chemă să se lupte cu el. Lui Hacibei i se făcu inima cât un purice. Bucuros ar fi dat bir cu fugiții, dar îi era rușine, fiindcă în jurul lor se și îngrămădiseră o mulțime de curioși. Cu mâna tremurând, căci nu mai făcuse treaba asta în viața lui, trase sabia din teacă și începu să izbească la nimereală în stânga și-n dreapta.

Și cum rotea astfel, orbește, spada cea tăioasă, deodată, hârști! reteză capul unui gură cască din mulțime. Curioșii se risipiră cât ai clipi, iar îndârjitul potrivnic, cuprins și el de spaimă, o luă la goană de-i sfârâiau călcâiele.

Hacibei rămase o vreme ca năuc. Când se dezmetici, înaintea lui se aflau câțiva oameni care-l îmbiau să primească în dar un armăsar minunat. Pasămite, de multă vreme, în orașul acela își făcea de cap o

ceată de tâlhari. Căpetenia tâlharilor avea obicei să se amestece deseori prin mulțime, îmbrăcat astfel încât să nu-l cunoască nimeni. Și tocmai pe dânsul se nimerise să-l lase rece norocosul Hacibei cu lovitura aceea de sabie! Iată de ce, locuitorii orașului, bucuroși că au scăpat de năpastă, îl cinsteau cu asemenea dar ales pe mântuitorul lor.

Hacibei încalecă și porni mai departe. Dar nu trecu mult și se întâlni cu alt samurai care venea spre el în goana calului.

— Hei, străine, oprește-te! Vino să ne luptăm pe viață și pe moarte! strigă înfierbântat samuraiul.

Hacibei nu stătu mult pe gânduri. Întoarse bidiviul și o luă la sănătoasa. Îmboldea calul e cât putea, încercând să se depărteze de vrăjmaș, dar samuraiul nu-l slăbea deloc, gonea ca vântul pe urmele lui:

— Oprește-te, lașule! Fricos nenorocit ce ești! Încotro fugi?!

Hacibei se lăsă pe gâtul calului, cu sufletul înghețat de spaimă. Trecând printr-un loc prăpăstios, calul făcu o săritură, iar Hacibei se pomeni că zboară cu picioarele-n sus. De teamă să nu se rostogolească în hău, se agăță zdravăn de o tufă care creștea pe acolo.

Când își veni în fire, văzu cu mirare că ținea în mâini coada unui fazan uriaș care se zbătea speriat. Se vede treaba că Hacibei căzuse chiar peste cuibul fazanilor și se agățase nu de un smoc de iarbă, cum credea el, ci tocmai de coada păsăroiului.

Vrăjmașul lui Hacibei văzu și el întâmplarea și grozav se mai minună.

— Sunt învins! strigă el către Hacibei. Mă plec înaintea vitejiei și iscusinței tale!

Apoi adăugă: „Învoiește-te să intri în slujba prințului nostru, care caută pretutindeni asemenea luptători ageri.”

Auzind că dintr-o singură săritură Hacibei prinsese de coadă un fazan cât toate zilele, prințul îl primi bucuros în rândul oștenilor săi.

Nu târzie vreme se zvoni că prin pădurile vecine s-a arătat un căpcăun fioros care sfârtecă oamenii. Întreg ținutul era îngrozit de isprăvile lui.

Prințul îl chemă îndată la sine pe Hacibei, poruncindu-i să-i vină de hac nesățiosului căpcăun. Hacibei încercă să scape printr-un șiretlic:

— Înălțimea ta, de ce să-mi mânjesc cu mâinile pentru atâta lucru? Mai bine aștept până apare un potrivnic pe măsura mea. Trimite un oștean mai tinerel să se lupte cu căpcăunul acela, ca să se acopere și el de faimă.

Dar cum niciun oștean, nu se încumeta la asemenea faptă, Hacibei înțelese că nu mai are încotro. „Pesemne că trebuie să-mi iau rămas bun de la viață”, oftă el. Apoi, luându-și cu el un săculeț cu orez prăjit și măcinat, hrană care-i plăcea nespus de mult, plecă în pădure să-l caute pe căpcăun.

Ziua trecu în liniște. Se lăsară umbrele nopții. Hacibei se așeză la rădăcina unui copac ca să mănânce. Deodată, din adâncul pădurii ieși, o arătare nemaivăzută, cu capul cât banița și lat de-un cot. Lui Hacibei i se făcu negru înaintea ochilor de spaimă și căzu la pământ fără simțire.

Căpcăunul nici nu-l luă în seamă. Se repezi la traista cu merinde și începu să înfulece felii de orez prăjit, cărând-o în gâtlej cu pumnul.

Când Hacibei își veni în fire, căpcăunul se zvârcolea pe jos, gemând și văicărindu-se cumplit. Se vede că din lăcomie și din neobișnuință se înecase cu făina de orez!

Fără să mai piardă vreme, Hacibei scoase sabia și-l străpunse.

Prințul îl răsplăti cu dărnicie și-l făcu îndată căpetenie peste

întreaga oștire. De-atunci Hacibei nu mai avu nevoie să pună mâna pe sabie. De câte ori se ivea vreo primejdie, porunca altora să se ducă. Și toți, cu mic cu mare, îi lăudau nemaipomenita vitejie și iscusință.

Vă doresc fericire, vă doresc fericire!

ISPRĂVILE LUI HIKOICI

CUM I-A VÂNDUT HIKOICI PRINȚULUI O UMBRELA VIE

Trăia cândva un om tare hâtru și bun de șotii, pe nume Hikoici.

O dată, Hikoici deschisese în orașul Iashiro o prăvălie de umbrele. Sus, de tavanul prăvăliei, spânzurase o umbrelă pestrîță, cât toate zilele, și-i încredința pe toți că umbrela cu pricina e vie. Abia începe să picure, zicea el, că umbrela se deschide singură, iar după ce trece ploaia, se închide tot așa.

Cei care treceau pe lângă dugheana lui Hikoici ridicau ochii și se uitau la umbrela vie, șoptind între ei:

— Într-adevăr, ciudat lucru! Ieri, abia se înnorase a ploaie, că umbrela s-a și deschis.

— Iar astăzi, fiindcă e timp frumos, s-a închis singură...

Azi așa, mâine așa, zvonul de spre umbrela vie a lui Hikoici ajunsese până la urechile prințului. Grozav se minună înălțimea sa:

— O umbrelă vie? N-am mai auzit una ca asta! Și le porunci slujitorilor: Mergeți să vedeți dacă este într-adevăr așa.

Slugile se duseră la Iashiro și începură să întrebe, chipurile într-o doară, despre nemaiauzita umbrelă.

Toți orășenii spuneau același lucru:

— Păi da, Hikoici are o umbrelă vie. Mai vie nici că se poate. Singură se deschide, singură se închide. Doar am văzut cu ochii noștri.

Trimișii se înapoiară înștiințându-l pe prinț că n-a fost doar o pălăvrăgeală: lucrurile fiind clare prințul porunci unui slujitor:

— Du-te și cumpără umbrela vie. Vreau să intru în stăpânirea acestei minunății.

Slujitorul dădu fuga la dugheana lui Hikoici și-i spuse ce dorește prințul. Dar Hikoici nici gând să se învoiască:

— Umbrela aceasta e un talisman care se păstrează de multă vreme în familia mea, ca o comoară neprețuită. Au venit la mine sute de oameni rugându-mă să le-o vând, dar eu nici n-am vrut să aud. Nu pot să mă despart de ea.

Se vede că așa-s făcuți oamenii: cu cât dobândesc mai greu un lucru, cu atât râvnesc mai tare la el. Prințul trimise din nou slujitorul la Hikoici, rugându-l să hotărască el însuși un preț, oricât de mare, pentru umbrela vie.

Tocmai asta aștepta și Hikoici:

— Nu m-aș fi despărțit nici mort de asemenea comoară, fiindcă nu se mai află pe lume alta ca ea. Însă dorința prințului e lege pentru mine. Luați-o, așadar!

Și hotărî un preț uriaș.

Slujitorul se întoarse mândru cu umbrela vrăjită. Toți cei de la castel, cu prințul în frunte, sporovăiau:

— Gândiți-vă: o umbrelă vie! Ghicește totdeauna schimbările vremii. O, de-ar veni ploaia mai repede!

În sfârșit, veni și ploaia mult așteptată. Ieșiră grabnic în curte să privească minunea.

Sfetnicii lui, oștenii, doamnele de la castel, cu toții erau dornici să vadă cum se va deschide umbrela singură. Căzuseră cei dintâi stropi, apoi începu să plouă tot mai tare, dar umbrela nici pomeneală să se deschidă. Prințul așteptă mult și bine, apoi fu cuprins de furie, începu să zbiere:

— Slujitori netrebnici și nerozi! Cum de v-ați lăsat păcăliți? Voi nu vedeți că asta nu o umbrelă vie?

Înspăimântate, slugile se jurară că toți oamenii din oraș au văzut cu ochii lor umbrela vie a lui Hikoici. Da, neșăgătorul avusese în

prăvălia lui o umbrelă vie, întocmai ca aceasta. De unde să știe ei ce s-a întâmplat?

— Aduceți-l îndată pe Hikoici! porunci prințul.

În vremea aceasta, luând bănișorii înălțimii sale, Hikoici trăia în belșug și bucurie, chiar bătându-și joc de prostia prințului. Fiindcă istețul de Hikoici pusese totul la cale cu mută dibăcie: De cum vedea nori pe cer, se furișa la catul de deasupra și deschidea umbrela pe nesimțite, îndată ce se însenina, se strecura iarăși sus, închizând-o tot așa, pe nevăgât în seamă. Asta fusese toată minunea.

De cum îl văzu pe slujitorul prințului, înțelese că îl așteaptă judecata și pedeapsa aspră și porni spre castel fără teamă, încrezător în iscusința lui.

Zărindu-l, prințul izbucni mânios:

— Aha, iată-te, mincinosule! Ne-ai îmbrobodit pe toți cu umbrela ta vie... M-ai făcut să dau pe ea o mulțime de bani. Înșelător nerușinat! Vezi bine că afară plouă cu găleata dar nici vorbă să se deschidă...

Hikoici se prefăcu îngândurat:

— Stau și mă minunez... Ce-o fi pățit oare umbrela? N-a mai făcut niciodată una ca asta. Și doar le-am spus slujitorilor să aibă grijă de ea, că e un vechi talisman, o comoară neprețuită. Ia arătați-mi-o!

Luă umbrela și începu să se uite la ea cu luare-aminte, din toate părțile. Deodată se porni să strige:

— O, ce nenorocire! O, ce cruzime! Umbrela a murit de foame! Ați lăsat-o nemâncată! Și era atât de voinică, atât de vioaie! Se vede că nimeni nu i-a dat măcar o îmbucătură: se știe că orice ființă vie trebuie hrănită, nu v-ați gândit la asta? Eu, un biet om sărac, tot îi dădeam în fiecare zi peștișori fripți și câte-o dușcă de vin. Dar aici, la castel, nimeni nu s-a îngrijit de ea. Vai, sărmana, ce chinuri

trebuie să fi îndurat! Am pierdut un prieten vechi și neprețuit...

Și Hikoici începu să plângă în hohote.

Cei de la castel nu mai ziseră nici păs, se uitau unii la alții în tăcere.

CUM A DEVENIT HIKOICI NEVĂZUT

O dată Hikoici auzise că Tengu din pădure stăpânește două comori de preț: o pălărie care ce te face nevăzut și o pelerină care, de asemenea, te face nevăzut. Hotărî să pună mâna pe ele, Hikoici luă cu sine un ciur vechi și se duse în munți.

Tengu, care se cocoșase într-un brad înalt, îl văzu și coborî pe pământ. Dar Hikoici se făcu că nici nu-l lua în seamă. Privea în depărtare prin sită și striga:

— Ohoho! În satul de lângă castelul Mațuiama s-au aprins niște case. Ohoho, cum se mai întinde pârjolul! Ia te uită ce mai pălălăi!

Tengu se apropie de el și-l întrebă:

— Oare de pe muntele ăsta se poate vedea satul de la poalele castelului?

— Ba bine că nu! răspunse Hikoici Se vede ca-n palmă. Prin sita asta se poate zări orice tufiș, la mii de ri depărtare.

— Ei taci! spuse Tengu, mirat. Atunci hai să facem schimb. Tu îmi dai mie sita fermecată, iar eu îți dau pălăria și pelerina care te fac nevăzut.

Hikoici păru că se codește mai întâi, dar în cele din urmă se învoi. Își puse pălăria și pelerina care făceau nevăzut pe oricine și deodată pieri din vedere. Iar Tengu începu să se uite prin sită în depărtare. O sucea, o învârtea în fel și chip, se holba, clipea din ochi, dar degeaba!

Nu numai în depărtare, dar nici măcar la doi pași nu zărea nimic.

Sărmanul Tengu înțelese că a fost tras pe sfoară, dar era prea târziu.

Cum să-l mai prindă pe înșelător după ce s-a făcut nevăzut?

Hikoici coborî de pe munte și se duse în satul vecin, la bazar. Acolo se înghesuia o mulțime de lume. Hikoici îl apucă de nas pe un flăcău. Acesta începu să țipe:

— Hei, cine mă trage de nas?

Atunci, Hikoici îl apucă de nas pe vecinul lui.

Flăcăii se luară la ceartă. Răcneau unul la altul, gata să se încaiere. Hikoici se strecură mai departe prin mulțime, ciupindu-l de nas ba pe unul ba pe altul. În curând toți oamenii din bazar se luară la ceartă și se încinse o păruială în lege. Năstrușnicul Hikoici se tăvălea de râs:

— Hehehe, ce mai privești! Grozavă șotie am făcut!

Râse până nu mai putu, apoi intră într-un birt. Alese o bucată bună de pește și o înfulecă, stropind-o cu vin din belșug, fără să plătească nimic, apoi se întoarse acasă ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic și ascunse pălăria și mantaua în horn.

Ca un făcut, nevasta tocmai atunci se apucă să deretice prin casă. Începu să măture funinginea din horn și găsi acolo o pelerină veche, de pai, și o pălărie prăpădită, de papură. Fără să stea pe gânduri le bagă în vatră și le arse.

Când se uită Hikoici în horn, ia pălăria și pelerina de unde nu-s! „Se vede treaba că neroada de nevestă-mea le-a pus pe foc” își zise și dete fuga să adune cenușa din vatră. Se unse Hikoici din cap până-n picioare cu cenușa aceea și deveni iarăși nevăzut. Se duse la birt, înșfăcă un clondir mare cu vin și începu să bea din el. Vinul îi spală cenușa de pe buze și deodată ieși la iveală o gură căscată. Cei din birt se speriară:

— Păzea, un vârcolac! Ia uitați-vă, numai gura i se vede! Prindeți-l, puneți mâna pe el!

Și se aruncară cu toții asupra lui Hikoici. Acesta dădu bir cu fugiții luând-o la goană cât îl țineau picioarele. Tot fugind așa, începu să asude și buricul îi ieși la iveală. Oamenii săriră:

— Acuma i se vede buricul! Puneți mâna pe vârcolac! Nu-l lăsați să scape! Snopiți-l!

Văzând mulțimea aceea întărită, Hikoici fugea tot mai repede, și trupul i se acoperea sudoare, întâi i se arătară mâinile, picioarele, apoi spatele... În clipa aceea ajunse la râu și se cufundă în apă cu capul în jos.

Când ieși din apă, oamenii rămaseră cu gura căscată:

— Păi asta-i Hikoici al nostru! A fost încă o ispravă de-a lui...

CUM A PRINS HIKOICI CU UNDIȚA UN KAPPA

Odată, Hikoici ședea cu undița în mână, pe malul râului Taneama. Tocmai atunci se nimeri să treacă pe-acolo prințul, care-i strigă de departe:

— Hei, pescarule, ce prinzi acolo?

Hikoici întoarse capul:

— Ia te uită! Mă tot miram cine mă strigă și, când colo, chiar luminăția voastră!

— Ei, da, chiar eu sunt. Ce zici că pescuiești acolo?

Hikoici voi mai întâi să răspundă cinstit, că încearcă să prindă un pește, dar se răzgândi și spuse:

— Mă străduiesc să prind un *kappa*. Stau de azi-dimineață cu undița în mână, dar nu vrea și pace...

— Ce vorbești? Un *kappa*?! ia dă-mi mie undița, se înfierbântă

prințul.

Năzdrăvanul de Hikoici voise doar să glumească, dar iată că Înălțimea sa luase treaba în serios. Nimeni, niciodată nu izbutise să prindă vreun kappa în cârlig, dar cum să-i spui prințului una ca asta?

Hikoici se scarpină în cap:

— Degeaba, că tot nu mușcă. N-am la mine momeală bună. Kappa se prinde numai cu carne de balenă, spuse, încercând să iasă basma curată.

Iar în sine gândea: „Carne de balenă nu se găsește atât de ușor. Înălțimea sa se va lăsa.” Iar prințul spuse liniștit:

— Păi asta nu-i nicio greutate. La mine la castel am carne de balenă câtă vrei. Tu spune numai câtă îți trebuie.

— Vreo două kamme¹¹⁰, răspunse la întâmplare Hikoici, buimac și deznădăjduit. Adu-mi diseară două kamme de carne de balenă. Pe întuneric kappa trage mai bine la nadă.

— Bine, o să-ți aduc.

Și cu asta se despărțiră.

Seara, prințul aduse ciozvárta făgăduită. Lui Hikoici îi trecuse teama. Se așezară împreună mal. În jur era întuneric beznă. Hikoici se prefăcu că vrea să pună momeală în cârlig și-i zise:

— Taie o bucățică de carne, așa cam de vreo 50 de momme¹¹¹.

Luă bucățica de carne de la prinț, o vârî pe furiș în țeava găurită a bambusului și aruncă cârligul gol, în apă. Stăteau așa, alături, fără să scoată o vorbă. Vremea trecea, dar pluta undiței nu dădea semn să tremure. Pierzându-și răbdarea, prințul bombăni:

—Nu vrea să muște, afurisitul!

Hikoici se prefăcu supărat:

¹¹⁰ Kamme - măsură veche de greutate, egală eu 3,75 kg.

¹¹¹ Momme - măsură veche de greutate de circa 4 grame.

— Înălțimea ta, nu trebuia să vorbești așa de tare. Kappa tocmai mușcase și mă pregăteam cu undița, dar l-ai speriat. Ia uite, a fugit cu momeala...

Și-i arată prințului cârligul gol. Prințul îi dădu altă bucată de carne pentru nadă. Hiko ascunse și pe-aceasta în țeava bambusului și aruncă din nou undița. Stătură ei ce statură, dar prințul începu iar să se plictisească:

— Ei, mușcă sau nu mușcă?

— Na, că iar l-ai speriat! Se poate să vorbești atât de tare? Îl certă Hikoici pe prinț. Așa nu-l mai prindem niciodată!

Rușinat, prințul îi dădu altă bucățică de carne și Hikoici aruncă din nou undița goală în apă. Deodată, prințul nu se mai putu stăpâni:

— Ce naiba nu mai mușcă o dată?!

— Ptiu, iar l-ai alungat! se vaită Hikoici.

Și tot așa, până când, bucată cu bucată, isprăviră toată carnea. Hikoici spuse, necăjit:

— Dacă înălțimea ta vorbești întruna, nu vom putea prinde niciun fel de kappa. Asta-i o treabă care se face în tăcere.

Prințul oftă:

— Se vede că am mâncărici pe limbă. Nu-i nimica; mâine vei veni singur să-l prinzi pe kappa.

Hikoici era încântat că prințul îi va aduce altă halcă de carne, dar se prefăcu mâhnit:

— Da, se pare că va trebui să pescuiesc singur. Păcat!

În seara următoare, luna plină strălucea pe cer. Hikoici veni în același loc, pe malul râului. Voia să prindă un pește, nici nu-i păsa de kappa. Deodată, undița parcă-i fu smulsă din mână și deasupra apei se arată un kappa care-i grăi astfel:

— Hikoici, hai să ne luptăm! Să vedem care-i mai tare!

Hikoici amuțise de mirare, dar se învoi fără să mai stea pe gânduri. Se luară la trântă. Vicleanul de Hikoici îl lovi pe kappa peste urechi. După cum se știe, aceste, făpturi au chiar în creștet o gaură plină cu apă, iar în apa aceea stă toată puterea lor. De pe urma loviturii apa țâșni afară și kappa își pierdu vlaga pe dată.

Hikoici îl legă zdravăn cu o funie, dar când colo, ce să vadă? Un alt kappa tocmai ieșea din râu. Și cu acesta se întâmplă la fel. Până dimineața, Hikoici prinse vreo cinci și-i duse castel.

— Iertare, înălțimea ta, îi spuse el prințului, dar n-am prins decât plevușca asta. N-a prea mers pescuitul. Ehei, dacă n-ai fi strigat atunci „De ce nu mai mușcă o dată?”, prada ar fi fost mult mai mare.

Plin de uimire, prințul îl laudă:

— Pe tine, Hikoici, nu te întrece nimeni în lume. Ești un mare meșter într-ale pescuitului.

Și într-adevăr, Hikoici pescui de la prinț o mulțime de galbeni.

CUM S-A ÎNTRECUT HIKOICI CU VULPEA

Lângă orașul Iashiro se află muntele Dragonului. Pe muntele acesta trăia odinioară vulpea O-San¹¹², vestită pretutindeni pentru meșteșugul ei de a lua orice înfățișare.

O dată, Hikoici se întâlni cu vulpea la o răspântie. Cum se cunoșteau de multă vreme, începură să strige:

— Ia te uită, cumătră vulpe!

— Ia te uită, Hikoici! Ce întâmplare!

Și din vorbă-n vorbă, Hikoici îi spuse vulpii:

— Știi ce? Hai să ne întrecem, să vedem care din noi doi e mai

¹¹² San - după numele propriu, înseamnă domn, doamnă, domnișoară.

iscusit. Te lauzi că poți lua orice înfățișare dorești dar să știi că nici eu mă las mai prejos la treaba asta.

— Ce vorbești? N-am știut că și tu ai asemenea haruri, se miră O-San. Dacă-i așa, arată ce poți.

— Fie, voi începe eu, se învoi Hikoici. Du-te mâine în Poiana Sălciilor, cațără-te într-un copac înalt și privește cu luare-aminte. Vei vedea un alai princiar. Alaiul acela voi fi eu însumi. Eu voi fi și prințul și suita lui...

Zicând acestea, Hikoici își luă rămas bun și plecă în drumul lui.

A doua zi, vulpea se cocoță în pin. Se uita în depărtare, cu gâtul întins, zicându-și în gând: „Hikoici ăsta e un lăudăros. Eu în locul lui nu m-aș fi apucat de ceva cu neputință de înfăptuit, a-ha, ce-o să mai râd de el!”

Deodată, în zare luciră niște suliiți. Pe drum se arătară mai întâi vestitorii alaiului. Trecură apoi, într-o tăcere solemnă, oștenii de rând, în sandalele lor de paie. În sfârșit, se ivi patul palanchin al prințului. Înaintea și în urma palanchinului păseau samurarii în haine scumpe, cu câte două săbii la brâu, una mare și alta mică.

Vulpii nu-i venea să-și creadă ochilor. Cuprinsă de admirație, începu deodată să strige:

— Bravo, Hikoici. Bravo! Ești un meșter neîntrecut! O, ce frumos, ce minunat!

Alaiul se opri. Curtenii ridicară privirea uimiți, și ce să vadă! Sus, în vârful pinului, stătea o vulpe cu labele ridicate și scotea strigăte de bucurie.

— Făptură obraznică, ce te-a apucat? răcniră samurarii furioși, și înconjurară-pe dată copacul.

Vulpea amuțise de spaimă, lipindu-se de trunchiul pinului. Oștenii de jos o amenințau plini de mânie:

— Jivină ticăloasă! Vulpe nerușinată! Ai oprit în loc alaiul

prințului. Stai că te învățăm minte!

Samurarii dădură vulpea jos din copac cu vârful sulitelor și începură s-o ciomăgească. Ei vezi bine, erau samurai adevărați! Șiretul de Hikoici, care știuse dinainte când va trece pe-acolo alaiul prințului, își bătuse joc de sărmana vulpe...

Vulpea fugi acasă bătută măr. Hikoici, ascuns pe-aproape, văzuse totul, îi venea să râdă dar îi era și milă de biata O-San. Nu-și închipuise c-o s-o pățească atât de rău. Se hotărî și se duse la vizuina ei cu o plăcintă dulce, întrebând de-afară:

— Hei, aicea stă vulpea O-San?

Un pui de vulpe ieși din bârlog:

— Mama zace bolnavă.

— Și cum se mai simte?

— Rău de tot, geme întruna. Se vede că au vătămat-o cum nu se mai poate, răspunse îndurerat puiul de vulpe.

— Așa, vasăzică... Mare păcat! Uite, du-i plăcinta asta!

Puiul luă bucuros plăcinta și i-o duse mamei sale:

— Hikoici-san a venit la tine să te întrebe de sănătate și ți-a adus plăcinta asta.

Văzând plăcinta, vulpea începu să tremure din tot corpul:

— Aruncă repede spurcăciunea aia! Hikoici e cel mai mare meșter în păcăleli. Cine știe dacă n-o fi pus înăuntru vreun ghemotoc de bălegar!

Și nu voi să-l creadă în ruptul capului.

BUDA DE LEMN ȘI BUDA DE AUR

Trăia odată un om sărac, slugă la un bogătaș. Bogătașul avea un Buda frumos, de aur curat.

Mereu se gândea sărmanul slujitor: „Ehei, dacă aș avea eu un asemenea Buda! Poate că el mi-ar hărăzi o soartă mai bună. Doar stăpânul spune totdeauna că nimic nu e mai puternic în lume decât aurul.”

Dar cum era sărac lipit pământului, nădejtile lui rămâneau deșarte.

Odată, slujitorul se duse în pădure să taie lemne pentru stăpân. Acolo văzu o buturugă ca semăna aidoma cu statuia unui Buda. O luă bucuros și o duse în odăița lui. De trei ori pe zi îi punea dinainte măsuța cu mâncare:

— Mănâncă, buturugă mică, mănâncă, zeușorule, iar eu o să-ți povestesc ce viață amară duc.

Așa făcu slujitorul ani în șir. Toți cei din casă râdeau de el, iar stăpânul mai tare decât ei.

Slujitorul era harnic și cinstit. Bogătașul își frământa mintea cum să-l silească să-i lucreze toată viața pe degeaba. Până la urmă născoci el ceva. Îl chemă la sine pe slujitor și-i spuse:

— Hai să punem la cale un sumo¹¹³ între zeulețul tău și Buda al meu cel de aur. Dacă buturuga ta va fi învinsă, îmi vei sluji toată viața fără nicio plată. Dacă însă Buda al meu se va lăsa biruit, o să-ți dau toată averea mea.

¹¹³ Sumo - Gen de trântă japoneză.

Bogătașul adună toți slujitorii și toate slujitoarele, jurându-se solemn în fața lor că-și ține făgăduiala.

Bietul slujitor se întoarce tare abătut în coliba lui și îi spuse buturugii:

— Vai, zeușorule, ce năpastă a căzut pe noi! Auzi ce i-a trecut prin cap stăpânului... Îți poruncește să-l învingi în luptă pe Buda al lui cel de aur, iar dacă nu, va trebui să-l slujesc pe degeaba toată viața. Mai bine te iau în spate și fug de-aici.

Dar zeușorul de lemn îi răspunse:

— Nu te pierde cu firea. Fii liniștit, că vom ieși noi la liman. Dumă fără teamă înaintea stăpânului. Voi încerca să-l înving pe Buda de aur.

Stăpânul îl zorea pe slujitor să înceapă mai repede sumo. Nemaivând ce face, slujitorul îl cară pe Buda de lemn în încăperea hotărâtă pentru luptă. Stăpânul îl aduse și el pe Buda de aur.

Se adunaseră o mulțime de slugi. Stăpânul le grăi astfel micilor zeități:

— M-am jurat că dacă tu, Buda al meu de aur, vei ieși biruitor, acest slujitor îmi va munci fără plată întreaga viață. Iar dacă vei învinge tu, zeulețule de lemn, stăpânul tău va avea toată averea mea. Țineți minte amândoi!

Și zicând acestea, făcu semn cu evantaiul că lupta poate să înceapă.

Și, minune! Amândoi Buda se ridicară în picioare, se depărtară unul de altul, apoi încet, legănându-se, începură. Se socotește învingător cel ce-și doboară adversarul la pământ sau îl împinge de pe saltea din interiorul unui cerc. Toți luptătorii sumo sunt de categorie grea și foarte solizi.

Intrară în luptă. Se încleștară puternic, căutând să se doboare. Ba unul își dovedea tăria împotriva, ba celălalt. Lupta ținea de două

ceasuri încheiate. Privitorii strigau care mai de care:

— Ara! Ara!¹¹⁴ Ia priviți cum mai luptă! Cine oare va învinge?

Slugile începură să-l încurajeze pe Buda cel de lemn:

— Țin-te bine, buturugă! Nu te da bătut! Nu-l lăsa pe zeul stăpânului să te doboare!

Ochii stăpânului erau holbați și însângerați, iar glasul îi răgușise de atâta strigăt:

— Nu te lăsa, Buda de aur! Buda de aur, pune-l jos!

Buda de aur era lac de sudoare, începu să se miște tot mai greoi, iar în cele din urmă se clătină sleit de puteri. Stăpânul, de asemenea asuda din belșug. Se făcuse roșu la față, striga tot mai întărit:

— Buda de aur, nu te da bătut! Încordează-ți puterile! Oare nu ți s-a adus destulă cinstire în casa mea? Nu ne-am închinat cu toții la tine? E cu puțință să te lași biruit de-o biată buturugă, de-un ciot prăpădit? Fricosule! Slăbănogule! Amărătule!

Înfuriat, Stăpânul începu să-l batjocorească pe Buda cel de aur, aruncându-i tot felul de vorbe de ocară. Dar cu cât îl certa mai rău, cu atât își pierdea puterile zeul de aur. Până la urmă izbucni în plâns și căzu cu zgomot la podea.

Slugile nu mai puteau de bucurie, luându-l în răs pe zeulețul de aur. Îi cerură stăpânului să-și țină făgăduiala. Nemaivând încotro, bogătașul trebui să plece din casă, luându-l cu sine și pe Buda al lui de aur. Toată averea rămase slujitorului. Acesta le răsplăti cu mărinimie pe celelalte slugi și în casa aceea unde înainte curgeau numai lacrimi, domni de atunci voioșia.

Bogătașul începu să pribegască prin lume. În curând nu-i mai rămase în pungă nici măcar o monedă de aramă. Odată, pe când înoptase în câmp, flămând și trudit, începu să-l dojenească amar pe

¹¹⁴ Ara! - exclamație care exprimă mirarea.

Buda de aur:

— O, zeulețele de aur. Cum de te-ai lăsat înfrânt de o simplă buturugă? Din pricina slăbiciunii tale am fost alungat în chip rușinos din gospodăria mea, unde stăpânește acum un slugoi păcătos. Degeaba mi-am pus eu nădejdea în tine, degeaba te-am turnat din aurul cel mai curat...

Dar Buda de aur răspunse:

— Pe nedrept mă învinuiești. Asupra ta însuși ar trebui să îndrepti ocară. Adu-ți aminte mă hrăneai... numai de două ori pe an, la praznicele cele mari. Pe când slujitorul împărțea zilnic, tot ce avea, cu buturuga lui. Astfel lemnul a devenit mai puternic decât aurul. O singură mângâiere mi-a rămas: să te pot izbi strașnic în spate, la fiecare pas. În felul ăsta afli și tu cât de greu e aurul.

Și bogătașul fu nevoit să facă pe cerșetorul până la sfârșitul zilelor, rătăcind pe drumul lui cu Buda de aur în spate.

PREOTUL ȘI ÎNVĂȚĂCELUL (I)

Odată, preotul unui mic templu dintr-un sat de munte plecă după treburi, lăsând templul în grija tânărului său învățăcel. Nu după multă vreme începu să plouă cu găleata. Un enoriaș veni în fugă, rugându-l pe învățăcel:

— Dacă nu vă e cu supărare, împrumutați-mi umbrela voastră. M-a apucat ploaia pe drum.

Fără multă vorbă, învățăcelul îi dădu omului bunătatea de umbrelă, pe care preotul n-o folosise niciodată.

A doua zi, preotul fu chemat să citească o rugăciune la căpătâiul unui răposat. Ca un făcut, cerul se întunecase iarăși și ploaia stătea gata să înceapă. Preotul se uită la cer și zise:

— Băiete, dă-mi umbrela mea cea nouă.

Învățăcelul mărturisi că a împrumutat-o unui enoriaș.

— Mare prostie ai făcut! Îl certă preotul. Altă dată născoceste și tu ceva; de pildă, să spui că ai pus-o la soare să se usuce, că a venit un vârtej care i-a rupt tijele făcând-o ferfeniță, iar acum nu mai e bună de nimic și zace într-un ungher prăfuit al podului.

Zicând acestea, preotul își puse deasupra glugii o pălărie mare, împletită, își luă pe umăr mantaua veche și porni la drum bombănind supărat.

După câteva zile, învățăcelul rămase iarăși singur, să păzească templul. Și iată că veni un om care-i spuse:

— Ce zi însorită e azi! Am plecat să-i fac o vizită fiicei mele, pe care n-am mai văzut-o demult. Dar din păcate locuiește tare departe

și am de bătut cale lungă. Milostivește-te și împrumută-mi calul vostru.

Învățăcelul își aduse aminte de povața preotului și îi răspunse:

— Nu te supăra, prietene, însă deunăzi am lăsat căluțul nostru să pască la soare și deodată s-a stârnit un vârtej care i-a rupt coastele și i-a făcut pielea ferfeniță. Acum nu mai e bun de nimic și zace într-un ungher uitat al podului.

Săteanul făcu ochii mari:

— Ia te uită ce întâmplare ciudată! Îngână el și plecă dând din cap buimăcit.

Aflând întâmplarea, preotul îl certă pe învățăcel cu și mai mare asprime:

— Ce ți-a venit să îndrugi asemenea prostii? Cum se poate asemui calul cu umbrela? Trebuia să spui că acum câteva zile căluțul nostru a mâncat mătrăgună și a turbat. Azvârle rău din picioare, încât și le-a rupt, ba încă și-a frânt și șira spinării, iar acum zace în grajd și nu se mai poate ridica.

Mai trecură trei zile. Preotul tocmai stătea în pat și se odihnea, când veni sluga unui bogătaș, care-i spuse învățăcelului:

— Stăpânul meu îl roagă pe preot să poftească până la noi acasă, spre a sluji la un praznic.

Învățăcelul răspunse:

— Acum câteva zile preotul a mâncat mătrăgună și a turbat de tot. Atâta s-a zbătut și a dat din picioare, până și le-a rupt, ba încă și-a fărâmat și șira spinării. Acum zace în grajd și nu se poate ridica.

Preotul auzi și rămase mut de uimire. Sări din pat ca ars și începu să-l plesnească pe învățăcel peste cap:

— Altădată să nu mai asemui un preot cu o mârtoagă, făcându-l de râs înaintea enoriașilor.

PREOTUL ȘI ÎNVĂȚĂCELUL (II)

Odată, preotul unui templu plecă să slujească la un parastas, lăsând sfântul lăcaș în seama învățăcelului. Rămas singur, acesta mormăi o rugăciune, două, până când îl cuprinse toropeala. Deodată auzi ca prin vis glasul cuiva la ușa templului: „Se poate intra?” Învățăcelul ieși afară frecându-se la ochi, și văzu o băbuță de prin vecini care adusese o legătură cu de-ale gurii.

— Dă-i, te rog, preotului pomana asta, spuse bătrânică.

Învățăcelul luă legătura din care ridicau aburi calzi și îmbietori. Mirosea atât de plăcut, încât își zise:

— Pesemne că baba a adus niscai dango¹¹⁵ proaspete. Dacă i le păstrez preotului, acesta, lacom cum e, le va înfuleca pe toate, fără să-mi dea măcar o bucățică să gust. Ia să văd ce-i de făcut...

Dezlegă bocceaua în care găsi un coșuleț plin cu dango abia scoase din cuptor, învățăcelul începu să mănânce atât de zorit că-i trosneau fălcile și nici nu băgă de seamă când sfârși toate plăcintele. Abia atunci se înspăimântă: „S-a zis cu mine! Ce-o să-i spun preotului?”

Căzu pe gânduri, cugetând cum să scape de belea. În cele din urmă, iată ce-i trecu prin cap: luă coșulețul în care fuseseră dango și-l așeză în fața altarului zeului Amida, iar firimiturile de la dango le duse la buzele zeului. Apoi se întoarse acasă, se așeză la locul lui, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. Îl așteptă pe predicator. Întorcându-se, predicatorul își întrebă sluga:

¹¹⁵ *Dango* - Un fel de lipii dulci, plăcinte.

— A venit cineva aici în lipsa mea?

— Da. A trecut vecina. Fiind sărbătoare, ți-a adus ceva într-o legăturică.

— Unde este legăturica?

— Am dus-o în templu și am pus-o la picioarele lui Amida.

— Ai procedat foarte bine!

Predicatorul s-a îndreptat spre templu și, într-adevăr, la picioarele lui Amida a găsit legăturica. Gândindu-se puțin, desfăcu legăturica și văzu că era goală, iar pe fundul ei mai erau niște firimituri.

— Tu ai mâncat totul, strigă supărat predicatorul.

Sluga veni în fugă, privi coșul gol și se prefăcu tare mirat.

— Ei, drăcie, n-aș fi crezut niciodată! spuse el și arătă spre statuia zeului. Priviți, părinte, Amida a crezut că această legăturică i-a fost adusă lui și a mâncat-o! Vedeți, i-au rămas firimiturile pe buze!

— Drac împelițat, tu mi-ai mâncat lipiile!

Predicatorul, înfuriat la culme, lovi statuia cu toiagul în cap. Statuia începu să sune: „E-el, e-e-el!” Predicatorului i se păru că statuia spune: „El”, „el”. Furios, se răsti din nou către slugă:

— Auzi, Amida spune „el”, „el”. Înseamnă că tu ai mâncat dango. Ce ai de spus?

Sluga dădu din umeri:

— Amida va recunoaște. Trebuie să-l speriați. Permiteți-mi să-l fac să vorbească.

Sluga alergă și luă ceainicul cu apă fiartă, începu să toarne apa pe capul zeului și începu să-l certe:

— Am spus adevărul? Dango au fost aici sau n-au fost?

De aproape se auzi apa gâlgâind: „Ost, ost, ost” - căci ea se scurgea tocmai de pe capul statuii pe dușumea.

— Ei, v-ați convins? întrebă sluga. Iată-l, a recunoscut: „A fost, a fost, a fost!”

Predicatorul dădu din cap, oftând, și se duse la culcare flămând.

CAPUL DE SCHIMB

Odată, în vechime, un prinț bogat plecase la vânătoare cu șoimi. Slugile îl purtau în palanchin pe potecile dealurilor, iar în urmă venea un alai măreț. Deodată, un erete care zbura pe deasupra se găinață fără rușine pe acoperișul palanchinului.

— Înlocuiți palanchinul prințului! tună poruncitor căpetenia kerailor.

— Înlocuiți palanchinul prințului! Aduceți un palanchin de schimb! strigară ceilalți slujitori, din om în om.

Îl mutară pe prinț în palanchinul cel nou și porniră mai departe.

Numai că iarăși se ivi în văzduh un erete. Prințul tocmai scosese mâna afară din palanchin și găinațul căzu de astă dată pe mâneca aurită a hainei.

— Schimbați numaidecât haina prințului! porunci mai-marele kerailor.

— Schimbați haina înălțimii sale! Aduceți altă haină! își strigară slugile una alteia de grabă.

Îl îmbrăcară pe prinț cu o haină nouă și porniră mai departe.

După un timp, prințul scoase din întâmplare piciorul afară din palanchin. Și ca un făcut, alt erete care zbura pe-acolo își scăpă găinațul chiar pe sandaua prințului.

— Schimbați îndată sandalele măriei sale! răcni conducătorul alaiului.

— ...Sandale de schimb! Aduceți sandale de schimb! lărmui ceata slujitorilor.

Îi schimbă prințului încălțăminte și porni iarăși la drum.

Tot mergând așa, prințului i se năzări să vadă cum e vremea. Scoase capul afară din palanchin și întoarse ochii spre cer.

În clipa aceea, afurisitul de erete se găinăță chiar pe fruntea slăvitului dregător.

— Schimbați-i capul înălțimii sale! Aduceți un cap de schimb! strigară slujitorii care mai de care.

Aduseră capul de schimb al prințului, așezat cu grijă într-un coș, și-l înlocuiră la repezeală pe cel mânjit de găinaț.

Iar alaiul porni din nou la drum, tacticos și solemn.

SAMURAIUL CEL MÂNDRU

S-a întâmplat odată ca un samurai pornit la drum lung să poposească peste noapte în bordeiul unui țăran. Țăranul i-a pregătit așternutul și l-a întrebat:

— Dorește înălțimea voastră să se învelească astă-seară cu ceva mai călduros?

Samuraiul îl privi mândru și disprețuitor:

— Pesemne că voi, țăranii, v-ați deprins să vă răsfățați la căldură, ca niște nevolnici. Vechi ostaș, mi s-a întâmplat adesea să dorm sub cerul liber, pe orice vreme. Tocmai eu să mă tem de răcoarea nopții?

Spre dimineață dădu bruma și se lăsă un frig strașnic. Samuraiul se trezi dârdâind și clănțănind din dinți. Rabdă el cât rabdă, se zgribuli, se încovrigă, dar până la urmă îl deșteptă pe gospodar.

— Ascultă, omule, nu cumva ai șoareci în casă?

— Ba am, înălțimea voastră, am destui.

— Dar spune-mi, voi, țăranii, aveți grijă să spălați lăbuțele șoarecilor, seara, înainte de culcare?

Omul se scarpină în cap, uluit:

— Nici pomeneală, înălțimea voastră. Drept să spun, n-am auzit în viața mea despre un asemenea obicei.

— Așa, care va să zică. Atunci fă bine și acopere-mă mai repede cu ce ai la îndemână, ca să nu-mi murdărească șoarecii veșmintele de mătase.

CEL MAI MARE MINCINOS

Trăiau odinioară, în orașele Edo, Osaka și Kyoto, trei mincinoși vestiți. De cum se adunau tustrei, se și apucau să mintă, care mai de care. Unul spunea:

— Nu demult, am rupt cerul de pământ, apoi mi-am astupat o nară cu cerul și cealaltă cu pământul. Dar degeaba, că nările tot goale mi-au rămas. Auziți-le numai cum șuieră...

— Asta nu-i nimic, spunea al doilea. Deunăzi mă jucam, săltând cerul și pământul cu bobârnace. Deodată am strănutat din răspuțeri și gata, au pierit fără urmă, și cerul, și pământul.

Al treilea nu se lăsă mai prejos:

— Odată soarele pârjolea fără milă. Tot gândindu-mă ce e de făcut, mi-am pus pe cap întreaga lume, ca pe-o pălărie. Și cu toate că umbra nu era prea mare, de bine, de rău, am răbdat iarși.

Născoceau vrute și nevrute. Dar cu toate că se certau ades, încă nu hotărâseră care dintre ei e cel mai mare mincinos.

Într-o zi, mincinosul din Kyoto, împreună cu cel din Edo, se duseră în ospetie la mincinosul din Osaka. Feciorul cel mic al gazdei le ieși în întâmpinare:

— Tata nu-i acasă.

— Dar unde s-a dus?

— Păi zicea că uraganul a povârnit atât de rău muntele Fugi, că abia se mai ține, gata-gata să cadă. S-a dus să-l sprijine cu două bețișoare de chibrit.

— Dar maică-ta unde e?

— Mama spune că întreg pământul Indiei s-a rupt în bucăți. A luat cu ea trei ace de cusut și s-a dus să-l cârpească.

Amândoi mincinoșii amuțiră. Voiră mai întâi să dea bir cu fugiții, fără să se mai uite în urmă. După câțiva pași se întoarseră plini de ciudă:

— Ia ascultă, măi băiete! Zilele trecute vijelia a luat de la noi o piua mare de piatră. Nu cumva a adus-o până la casa voastră?

— S-ar putea, răspunse copilul. Ia uitați-vă, nu cumva piua voastră s-a încurcat în pânza aia de păianjen de sub fereastră?

Mușcându-și buzele, amândoi mincinoșii făcură calea-ntoarsă.

Între timp, tatăl se înapoie acasă.

— Au fost pe la noi unchiul din Edo și cel din Kyoto, îi spuse băiatul.

— Ce vorbești? Și?

— M-au întrebat: „Unde e tatăl tău?” Iar eu le-am spus că muntele Fugi abia se mai ține, fiindcă l-a clătinat uraganul din temelie și tu te-ai dus să-l sprijini cu două bețișoare de chibrit. Apoi m-au întrebat: „Dar maică-ta unde e?” Iar eu le-am spus că pământul Indiei s-a rupt în bucăți și mama s-a dus cu trei ace să-l cârpească. Au dat să plece, dar s-au întors și m-au întrebat dacă nu cumva furtuna a adus la noi piua lor de piatră. Iar eu le-am spus: „Uitați-vă, poate că piua voastră s-a prins în pânza de păianjen de colo”. După asta au plecat cu coada între picioare.

Auzind acestea, tatăl se simți cuprins de spaimă:

— Ești abia un copil și minți cu atâta nerușinare! N-am nevoie de un asemenea fiu în casa mea. Te voi duce undeva, departe.

Puse băiatul într-un sac gol de cărbuni, îl legă bine la gură, îl luă în spinare și plecă.

Merse el ce merse, până dădu în cale de-o crâșmă. Cum îi cam plăcea să bea, atârnă sacul de creanga unui copac și intră să tragă o

dușcă.

Micul mincinos găsisese o gaură în sac și se tot uita prin ea. Uitându-se el așa, văzu un moșneag gârbovit, care abia se târa pe drum. Niciuna, nici două, începu să bolborosească un fel de descântec:

— Moșule, fă-te tânăr! Moșule, fă-te tânăr!

Unchiașul se apropie și întrebă:

— Hei, care ești și ce faci acolo, în sac?

— Păi ăsta-i un sac fermecat. E de-ajuns să intri în el și să rostești descântecul: „Moșule fă-te tânăr, moșule, fă-te tânăr!” că te și pomenești întinerit. Uite, azi-dimineață nu eram decât un prăpădit, dar am stat câtva timp în sac și am întinerit. Mi-e teamă însă că am spus de prea multe ori descântecul, fiindcă am ajuns aproape un copilandru.

De mirare, moșul făcu ochii mari:

— Ia te uită ce sac năzdrăvan! Păi vreau și eu să întineresc. Lasă-mă și pe mine să intru!

— Te las, firește că te las, însă nu pe degeaba.

— Uite, îți dau aceste plăcintuțe mangiu¹¹⁶. Sunt tare bune.

Băiatul luă plăcintelele, îl băgă pe moșneag în locul lui, în sac, și o tuli spre casă.

După o vreme, tatăl ieși din cârciumă vesel nevoie-mare. Dezlegă sacul, se uită în el și rămase împietrit: înăuntru, în locul băiatului, era un moș necunoscut, care striga cât putea:

— Moșule, fă-te tânăr! Moșule, fă-te tânăr!

Îl luă la zor pe unchiaș, dar aflând despre ce e vorba, mai să-și piardă mințile de supărare:

— Auzi, nemernicul! Păi ăsta-i fiul meu cel mic, un mincinos cum

¹¹⁶ Un fel de chiflă făcută din pastă de fasole.

nu s-a mai pomenit. V-a mințit fără rușine. Iertați-l, rogu-vă, fiți mărinimos!

Tatăl se întoarse acasă plin de furie. Fecioru-său ajunse cu mult înainte, ședea și înfuleca la mangiu. Bătrânul mincinos îl înșfacă pe mincinosul cel mic de guler și-l vârî din nou în sacul de cărbuni:

— Las' că de data asta nu-mi mai scapi tu...

Porni cu el pe alt drum. Dar vezi că și pe-acolo se aflau crâșme destule. Se stăpâni el cât se stăpâni, dar năravul fu mai tare. Agăță sacul de-o creangă și intră să bea.

Băiatul se uită prin găurică și văzu venind pe drum o băbuță cam chioară, care-și pipăia toiagul. O lăsă să se apropie, apoi începu să îndruge alt descântec:

— Ochilor, recăpătați-vă vederea! Ochilor, luminați-vă!

Mirându-se grozav, bătrâna întrebă:

— Ce faci acolo, fiule?

— Cum ce fac? Stau în sacul vrăjit și spun descântecul: „Ochilor, luminați-vă! Ochilor, luminați-vă!” De azi-dimineață rostesc descântecul și iată, vederea mi s-a limpezit. Și când te gândești că eram orb de-a binelea, nu zăream nimic...

— O, ce sac minunat! Eu, băiete, nu văd aproape deloc. Nu s-ar putea să mă lași și pe mine înăuntru, măcar o clipă?

— Ba, te las, cum nu, dar ce-mi dai drept răsplată?

— Uite, am la mine niște hurma¹¹⁷. Ți-o dau pe toată.

Îi dădu băiatului un coș întreg de hurma, iar el ascunse baba în sac și o luă la fugă spre casă, cât îl țineau picioarele.

Nu trecu mult și tatăl ieși vesel din cârciumă. Se uită el în sac, și ce să vadă? O băbuță tăcută clipea din ochi, bolborosind întruna:

— Ochilor, luminați-vă! Ochilor, luminați-vă!

¹¹⁷ Un fruct tropical.

O slobozi pe bătrână din sac, neștiind cum să-i mai ceară iertare:

— Asta a fost o șotie de-a fiului meu. Un nemernic și un mincinos înrăit. Iertați-l, rogu-vă!

Tatăl se întoarse acasă.

Băiatul se ghiftuise cu hurma și sforăia tolănit pe rogojină, cu mâinile și picioarele desfăcute.

Ce să mai scoți dintr-unul ca ăsta?

De atunci, cumătrul din Edo, cel din Osaka și cel din Kyoto nu s-au mai sfădit care dintre ei e cel mai mare mincinos.

DOI LENEȘI

Era o zi călduroasă, de vară. Leneșul din satul de la răsărit pornise agale, încă de cu zi, înspre satul de la apus. Oamenii îi legaseră la brâu o traistă cu merinde, ca nu cumva să se sfârșească de foame pe drum.

Leneșul din satul de la apus se târa și el, tot din faptul dimineții, către satul de la răsărit. Pe cap, oamenii îi puseseră o pălărie de paie, ca să-l apere de dogoare, iar ca nu cumva s-o piardă, i-o legaseră sub bărbie, cu o sfornică.

Umblară ei astfel o bucată de vreme, când iată că ajunseră la jumătatea drumului. Soarele, vestind amiaza, se ridicase sus, în înaltul cerului, și pârjolea fără milă.

Pe leneșul din satul de la răsărit îl răzbi deodată foamea. O foame atât de cumplită, încât simți că i se face negru înaintea ochilor. Ehei, însă vezi că pentru a-ți potoli pânțele trebuie să desfaci legătura cu merinde, să scoți de-acolo lipia, ba încă s-o mai duci și la gură... Cuprins de mâhnire, căzu pe gânduri. „Încâlcită treabă, își zise, tare încâlcită. Decât să mă risc mai bine rabd.”

Oftă, și când ridică privirea, ce să vadă? Prin mijlocul drumului se târa înspre el un om cu o pălărie de paie pe cap. Abia, abia își mișca picioarele, iar gura o ținea larg deschisă, ca și cum ar fi așteptat să-i pice într-însa ceva din văzduh.

„Tii, se gândi iar leneșul, da' leneș trebuie să mai fie fârtatul ăsta... Altfel n-ar umbla el așa, cu gura căscată...”

— Ascultă, prietene, îi zise trecătorului, după câte înțeleg, ești

tare flămând. Flămând și norocos!

— Norocos, de ce? se miră celălalt.

— Fiindcă m-ai întâlnit pe mine. Am să te hrănesc eu pe săturate. Numai fii bun, rogu-te, și dezleagă trăistuța asta de la brâul meu. Scoate pâinea de-acolo, rupe-o în două, jumătăți! Una bagă mi-o în gură, iar jumătatea cealaltă mănânc-o sănătos.

Dar leneșul din satul de la apus, fiindcă el era omul cu pălăria de paie, cugetă câteva clipe, apoi răspunse:

— Ești prea mărinimos și nu vreau să rămâi nemâncat din pricina mea. O mână de ajutor tot o să-ți cer însă. Îndură-te și leagă-mi mai strâns sforicica asta sub bărbie. Nodul de la pălărie s-a slăbit și stă gata-gata să-mi alunece de pe cap. De-aia sunt nevoit să umblu toată vremea cu gura căscată. Și tare mă mai dor fălcile...

CUM A PLECAT NEVASTA DE ACASĂ

O vecină mai îndrăzneată îi făcea ochi dulci unui bărbat însurat, căutând să-l prindă în mreje. Începu să calce mai des pragul vecinei. „Nevastă-mea nici nu poate sta alături de dânsa, își spunea omul. E atât de pocită și de soioasă, încât nici nu-ți vine să te uiți la ea.”

Nevasta omului era însă o femeie tare harnică. Muncea din zori și până noaptea târziu, nepieptănată, nesulemenită, îmbrăcată în straie vechi și ponosite. Nu se uita niciodată în oglindă că treburile nu-i dădeau răgaz.

Într-o bună zi, bărbatul îi spuse:

— Mi s-a făcut silă de tine. De azi înainte nu vreau să te mai văd. Pleacă din casa mea.

Ce era să facă sărmana femeie? Începu să se pregătească de plecare, își strânse lucrușoarele într-o boccea, își puse rochia ei cea bună, pe care n-o mai îmbrăcase demult, se pieptănă cu grijă, își încondeie ochii și buzele, astfel încât acum arăta mult mai frumoasă decât vecina cea sprintărară.

Bărbatul se uită lung la ea, cuprins de uimire.

Când fu gata de drum, femeia își luă rămas bun după datină, făcându-i bărbatului o plecăciune:

— Rămâi sănătos, îți mulțumesc din toată inima că mi-ai purtat de grijă atâta timp. Iartă-mă dacă te-am supărat cu ceva.

Se îndreptă sfioasă spre ușa bucătăriei, dar bărbatul îi tăie calea:

— Ce, ți-ai pierdut mințile? Să nu cutezi să treci prin bucătăria

mea! Ia-o prin altă parte.

Nevasta dădu să iasă prin odaia de oaspeți.

— Unde te bagi? sări omul. Nu ești oaspete, să intri acolo. Ce, ai uitat rânduiala?

Voi nevasta să treacă prin odaia de dormit.

— Prin odaia mea de dormit nu-ți dau voie, o împiedică iarăși bărbatul.

Femeia se opri în loc, nedumerită:

— Pe-aici nu se poate, pe-acolo nu e voie... Atunci învață-mă tu pe unde să ies.

— Dacă nu știi pe unde să ieși, atunci fă bine și rămâi acasă, nepriceputo.

De-atunci bărbatul n-a mai tânjit după frumusețea vecinei.

CULMEA ZGÂRCENIEI

Trăia odată pe lume un zgârie-brânză fără pereche. Una-două, numai ce-l auzeai: „Fiecare lucrușor trebuie păstrat cu grijă. Chibzuința e temelia gospodăriei.”

Mânat de curiozitate, un prieten se duse într-o seară să vadă cum își chivernisește zgârcitul averea. În casă era întuneric beznă, puteai să-ți bagi degetele-n ochi. „Pesemne că face economie la ulei dacă stă cu opaițul stins”, se gândi oaspetele. Intră în casă pe bâjbâite și după ce se mai obișnuie cu întunericul, mare îi fu mirarea văzându-și prietenul așezat în pielea goală pe rogojină¹¹⁸, în mijlocul camerei.

— De ce stai, așa, dezbrăcat? îl întrebă plin de uimire.

— Păi de ce să-mi tocesc îmbrăcămintea de pomană prin casă?

— Așa o fi. Nu zic ba. Numai că afară e toamnă târzie și poți să te alegi cu o răceală.

— Ei așa! Mie nu mi-e frig defel. Dimpotrivă, mă trec sudorile.

— Cum asta?!

— Ia privește acolo, zise zgârcitul arătând spre tavan.

Omul se uită și văzu cu mirare un bolovan cât toate zilele spânzurat de o sfoară subțire, care se legăna chiar deasupra locului în care ședea prietenul său.

— Toată vremea mă gândesc: Aoleu, acuma cade! Acuma se prăvălește și-mi sparge capul! Iar de frică mă trec căldurile, îl lămuri zgârcitul.

¹¹⁸ Podeaua în casa japoneză este acoperită cu rogojini (*tatami*) pe care se așază oamenii. De aceea, la intrarea în casă, oamenii se descălță.

„Grozav le mai ticluiește”, se minună musafirul în sinea lui, uitându-se cu spaimă la pietroiul spânzurat de tavan. Iar în vremea aceasta gazda îi povestea pe îndelete cum în casa lui lucrurile țin o veșnicie, datorită înțelepciunii cu care le păstrează. În cele din urmă oaspetele își luă rămas bun și voi să plece, dar pe întuneric nu izbutea defel să-și găsească sandalele pe care le lăsase la intrare.

— Fii bun și luminează-mi puțin, se rugă el. Nu-mi gădesc sandalele.

Zgârcitul veni din bucătărie cu un retevei în mână și-i dădu prietenului o lovitură zdravă.

— Aoleu! Ce ți-a venit? Văd stele verzi de durere! răcni bietul om.

— Atunci dă-i zor și caută-ți încălțăminte la lumina lor. Nu demult, într-o noapte întunecată eu însumi mi-am dat un pumn între ochi, atât de vârtos, încât mi s-a luminat drumul ca ziua. Am ajuns acasă zburând.

Auzind una ca asta, omul se lipsi de sandale și plecă în mare grabă, așa desculț cum era.

Iată că veni și Anul nou.

„O să-i fac una zgârcitului să mă pomenească, se gândi prietenul. Să vezi ce-o să mai râd!”

Dimineața sărbătorii se duse la el să-i facă îndătinatele urări și să-i aducă un dar.

— Îți doresc viață lungă, sănătate și fericire. Vreau să-ți fac o mare bucurie, prietene, de bine ce m-am hotărât să trăiesc după înțeleaptă ta pildă. Și în primul rând m-am gândit: de ce să dau bani pe daruri scumpe? De ce să fac atâta risipă? Uite, ți-am adus paiul ăsta lung, să-ți faci din el o lulea.

A doua zi dimineața, zgârcitul îi întoarse vizita prietenului. După urările obișnuite, scoase din sân același pai. Atâta doar că paiul era acum pe jumătate mai scurt.

— Nimic nu-i mai de preț ca sănătatea. De aceea ți-am adus în dar un leac minunat. Toată lumea știe că paiul fiert tămăduiește durerile de picioare.

Zgârcitul îi întinse paiul și plecă, iar prietenul rămase cu gura căscată fără să mai scoată o vorbă.

CUM S-AU SCHIMBAT PLĂCINTELE ÎN BROAȘTE

Trăiau cândva, la marginea unui sat, o soacră cu nora ei.

Odată, la o sărbătoare, se nimeri să aibă la masă plăcinte botomoci¹¹⁹. Mâncară fiecare pe săturate, dar în blid tot mai rămaseră câteva. Grijulie, bătrâna puse plăcintele la păstrare într-o lădiță și se duse să se culce. Dar, ca un făcut, somnul nu voia să i se lipească de gene. Gândul îi zbura tot la plăcintele din lădiță. „Dimineața, își zise soacra cuprinsă de lăcomie plăcintele sunt și mai gustoase decât seara. Mare păcat ar fi ca netrebnică de noră-mea să se înfrupte singură din asemenea bunătăți!”

Tot răsucindu-se astfel în așternut, îi veni un gând plin de viclenie. Merse lângă lădiță ridică capacul și șopti:

— Hei, plăcințelelor, fiți cu luare-aminte. Dacă nesătula de noru-mea va vrea să vă mănânc peste noapte, voi să vă prefaceți pe dată în broaște, înțelesu-m-ați?

Și după ce întări porunca aceasta cu sumedenie de afurisenii și de vrăji, piti lădița în dosul dulapului, se sui iarăși în pat și adormi liniștită, fără să știe că, din culcușul ei, nora trăsese tot timpul cu urechea. Cu mult înainte de a se lumina de ziuă, tânăra se sculă tiptil, înfulecă toate plăcintele, se rezezi până în orezărie, prinse ea broaște câte plăcinte fuseseră în blid, le dădu drumul în lădiță și închise repede capacul.

¹¹⁹ Plăcinte făcute din orez acoperite cu pastă de mazăre.

În cele din urmă se trezi și bătrâna. Așteptă o vreme, cu prefăcută nepăsare, până ce noră-sa plecă la câmp. De cum se închise ușa în urma ei, soacra se repezi la lădiță, deschise capacul, și deodată... Țuști! țuști! broaștele începură să sară prin casă, împrăștiindu-se care încotro.

— Plăcințelelor. Dragele mele ce-i cu voi? prinse bătrâna să se văicărească. V-ați pierdut mintea, ori nu-mi mai cunoașteți chipul? Asta sunt eu. Nu nevrednica de noru-mea. Stați, stați binișor, nu mai săriți așa, ca nebunele, că se scutură umplutura și e mai mare păcatul. Opriți-vă când vă poruncesc!

Însă broaștele nici gând s-o asculte. Țopăiau pretutindeni, căutând parcă s-o scoată din minți. Bătrâna cea lacomă alergă multă vreme după ele, fără să izbutească să prindă vreuna. Poate că și astăzi.

BA-I AȘA, BA NU-I AȘA...

Trăia într-un sal un om pe care-l chema Saigio.

Odată, Saigio plecase să se plimbe cu prietenii săi pe dealurile din vecinătate. Toropit de căldura amiezii de vară, un iepure își făcuse culcuș în iarba mătăsoasă și tocmai ațipise.

— Ia uitați-vă. Un iepure mort în iarbă, strigă unul dintre prieteni.

Saigio se grăbi să-și ducă mâna la nas cu mare scârbă:

— Da, da, de mult îmi aducea mie vântul miros de stârv.

Auzind glas de om, iepurele, țuști, sări din culcuș și-o luă la sănătoasa.

— Ei drăcie, dormea buștean iepurele nostru, râse alt prieten.

— Da. Da, îi ținu hangul Saigio cu însufletire. Dormea fără grijă. Eu demult văzusem cum mișcă urechile prin somn.

Așa s-a născut zicala despre cel care-i cântă-n strună ba unuia, -ba altuia: Leit Saigio din poveste: iepurele ba e mort, ba e viu!

PAIUL DIN PLAPUMĂ

Se povestește că trăia cândva un om foarte sărac, atât de sărac, încât nu avea nici măcar un așternut ca lumea pe care să se culce. Tare se mai rușina omul de sărăcia lui și căuta s-o ascundă de ochii lumii... De aceea îi dădu poruncă aspră fiului său nevârstnic:

— Vezi, nu care cumva să scapi vreodată vorba că dorm pe paie și că mă învelesc tot cu paie. Când e cineva de față, totdeauna sacului cu paie să-i zici plapumă.

O dată, în casa săracului tocmai se aflau niște oaspeți. Copilul, niciuna, nici două, începu să-l tragă de mânecă pe taică-său:

— Tată, hei, tată! Vezi că ți-a rămas în păr un fir de pai din plapuma noastră!

CEARTA

Zice-se că odată trei oameni călătoreau către o așezare îndepărtată. Tot mergând ei astfel sporovăind ba de una, ba de alta, unul dintre ei oftă și zise:

— Ehei, ce bine ar fi să găsim noi acuma pe drum o pungă cu treizeci de galbeni... I-am împărți frățeste și ce ni s-ar cuveni fiecăruia câte zece galbeni.

— Nu cred c-ar fi o împărțeaală dreaptă, se împotrivi altul. Firesc este ca acela care i-a văzut primul să-și oprească pentru sine măcar jumătate.

— Ba nicidecum, se amestecă cel de-al treilea. Suntem tovarăși de drum și norocul e al tuturor, deopotrivă.

— Nu te supăra, dar chiar și la vânătorile de reni este o asemenea lege nescrisă. Dacă sunt mai mulți arcași și vânatul e unul singur, celui care a lovit primul cu săgeata i se cuvin capul și blana animalului. Așa și cu punga: cel care a zărit-o întâi trebuie să-și ia partea leului.

Și astfel, aruncându-și unul altuia vorbe repezi și mânioase, drumeții începură să se sfădească.

Tocmai atunci trecea pe-acolo un neguțător de ulei. Auzind cearta, omul lăsă vasul cu ulei la marginea drumului și se apropie să asculte. Dumirindu-se despre ce e vorba, le grăi împăciuitor:

— Fraților, eu am colindat lumea și am adunat multă înțelepciune. Iată, am să fac eu împărțeaala în locul vostru. Dar mai întâi puneți banii aici, pe năframa asta.

Drumeții însă nici gând să-l asculte. Se sfădeau mai departe, înfierbântați, ba încă, după sfadă se luară și la bătaie. Ciomegele fluturau în vânt, altoind strașnic unde nimereau. Neguțătorul, care se vârase între ei, se alese și el cu câteva lovituri zdravene.

În focul încăierării, vasul cu ulei se răsturnă în șanț.

— Stați, opriți-vă! strigă neguțătorul deznădăjduit. Dați încoace cei treizeci de galbeni că ați vărsat uleiul în drum și marfa mea tocmai atâta face.

— Care treizeci de galbeni? se mirară drumeții domolindu-se ca prin farmec.

— Cei pe care i-ați găsit, strigă omul scos din fire.

— Vezi-ți de treabă, noi n-am găsit nicio para, îi răspunseră cei trei nepăsători.

Și își căutară de drum, fără să-i mai arunce vreo privire.

De atunci, bietul neguțător s-a jurat să nu se mai amestece niciodată în cearta altora.

SĂ N-AUDĂ PORUMBEII

Odată, trecând pe lângă râu, un țăran zări pe celălalt mal un bătrân pe care-l cunoștea... Moșneagul semăna ceva pe ogor, bolborosind cuvinte neînțelese.

Țăranul îi strigă peste apă:

— Hei, unchiule, ce semeni acolo?

Bătrânul își îndreaptă spinarea, șovăi câteva clipe, apoi zise:

— Vino mai aproape, dacă vrei să-ți spun.

Țăranul se minună: ce taină să fie la mijloc? Mânat de curiozitate, trecu râul prin vad și se apropie de unchiaș. Acesta îi făcu semn să se aplece și îi șopti la ureche:

— Anul acesta m-am gândit să-mi însămânțez ogorul cu mazăre.

— Atâta tot? Și de ce nu mi-ai spus de la început, când te-am strigat de pe celălalt mal?

— Mă crezi oare atât de prost? clipi moșneagul cu șiretenie. Dacă mă auzeau porumbeii, până diseară mi-ar fi ciugulit toată mazărea.

CHIAR DACĂ ZBOARĂ, TOT PARI SUNT!

Odată, doi prieteni se preumblau pe malul mării. Și mergând ei așa, văzură în depărtare, pe nisipul țărmului, niște pete negre.

Unul dintre ei zise:

— Uite niște pari vechi, înnegriți de ape.

Celălalt râse batjocoritor. Și așa, din senin, începură să se certe.

Unul striga:

— Ce pari visezi? E un stol de corbi.

— Sunt pari, sunt pari!

Iar celălalt:

— Sunt corbi, sunt corbi!

— Ce tot dai zor cu corbii tăi? Pesemne că ai chiorât de-a binelea.

Sunt pari toată ziua, nu vezi că nu mișcă niciunul?

— Dacă pe asta te bizui, am să-ți arăt eu acum!

Și aruncă o piatră înspre punctișoarele negre. Corbii - fiindcă erau într-adevăr corbi - începură să croncăne, fâlfâiră din aripi și se înălțară speriați în văzduh.

— Ei, ce mai ai de zis? făcu mândru cel care dăduse cu piatra. S-au dus parii tăi, au zburat, gata!

— Și ce mi-ai dovedit cu asta? se îndârji celălalt. Chiar dacă zboară, tot pari sunt!

De atunci, pe seama omului încăpățânat se spune adesea: „Cu ăsta n-o scoți la capăt. Orice dovezi i-ai aduce, el o ține pe-a lui: «chiar dacă zboară, tot pari sunt!»”

GURA LUMII

Odată, o bătrână se duse în ospeție la niște cunoscuți din satul vecin. Gazdele aveau o copilă ajunsă la vârsta măritişului. Şedea fata pe rogojină și plângea de ți se rupea inima.

— De ce plângi, fata mea? o întrebă bătrâna. Ai pățit vreun necaz?

— Of, mătușico, se tângui copila, tare mai sunt rele de gură vecinele astea. Spun că aș fi neagră la chip ca fundul ceaunului.

— Nu te potrivi, fata babei. Vai, ce de răutăți mai scornesc oamenii! Cum să fii tu negricioasă, când sulimanul stă de-un deget pe fața ta!

— Tot ele spun că am un picior mai scurt cu o palmă...

— Piciorul ăsta, zici? Vorbe mincinoase, fată dragă. Păi ăsta e mai lung cu două palme decât celălalt.

FRUMOASA DIN OGLINDĂ

Cândva, în vremurile vechi, s-a stârnit un război înverșunat între două neamuri vestite: Minamoto și Taira. Neamul Minamoto, mai puternic și mai numeros, și-a nimicit dușmanii. Prea puțini dintre luptătorii Taira au izbutit atunci să scape cu zile. Temându-se pentru viața lor, și-au luat nevestele și copiii și s-au ascuns în munții sălbatici ai nordului, și trăiră acolo timp îndelungat, neștiuți de nimeni.

Când dihonnia s-a stins și s-a uitat, iar urmașii lor au putut să coboare fără primejdie printre oameni, multe lucruri care le păreau altora simple și firești erau pentru ei cu toiu necunoscute. Din care pricină unii dintre bieții Taira s-au pomenit amestecați în întâmplări ciudate și hazlii.

Astfel se zice că odată, un tânăr din neamul Taira, care coborâse pentru prima oară din munți, nimeri în orașul cetate Kumamoto. Trecând el pe dinaintea unei dughene în care se vindeau oglinzi, se uită în vitrină și, mare îi fu mirarea când văzu acolo portretul tatălui să răposat. Chipul semăna uimitor de bine, dar se pare că fusese pictat cu mult înainte, pe vremea când tatăl său era tânăr și chipeș.

„O, ce minunăție, își zise tânărul plin de încântare. Iată că după atâta timp revăd iarăși chipul părintelui meu drag!”...

Și bucuros nevoie-mare. Intră în dugheană, cumpără portretul și-l duse acasă cu mare grijă învelit într-o pânză.

Acasă, ascunse portretul în dulap. De câte ori avea răgaz, privea cu dragoste și cu duioșie portretul din care, la rândul său, chipul

tatălui îi zâmbea, de parcă ar fi fost viu.

Numai că, în scurtă vreme, nevastă-sa băgă de seamă că bărbatul umblă cam des la dulap: ce face, deschide ușița și se uită îndelung, surâzător și plin de mulțumire. Biruită de curiozitate deschise și ea ușița și... ce să vadă? O femeie tânără și frumoasă o cerceta fără sfială. Se cutremură toată și izbucni în hohote de plâns.

Speriată de bocetele ei, soacra veni într-un suflet:

— Ce ai, fetița mea? Ce s-a întâmplat?

— Mămucă, mămucă. Nu mă mai iubește bărbatu-meu, s-a săturat de mine... Și-a adus ibovnică de la târg și-a ascuns-o chiar aici, în casa noastră.

— Pesemne că ți-ai pierdut mințile! Unde-a ascuns-o? Arată-mi și mie.

— Acolo, în dulap, uită-te și dumneata.

Soacra se uită și dădu din cap:

— Pentru asta te necăjești tu? Nu-ți mai face sânge rău, fiica mea. Nu vezi ce bătrână și pocită e? Fii încredințată că n-o să te părăsească pentru o cotoroanță ca asta.

Tocmai atunci intră în casă o călugăriță, cunoștință de-a familiei. Aflând toată tărașenia și voi s-o vadă și ea pe străina din dulap.

— Liniștiți-vă, nu mai plângeți degeaba, spuse ea, după ce privi cu luare-aminte. Într-adevăr, i se citește pe chip că a fost o ticăloasă și o desfrânată fără pereche, dar acum s-a dus și și-a pus vălul călugăriei. Așa că nu mai fiți îngrijorate.

SOARELE ȘI CIOCIRLIA

Era o zi caldă și luminoasă, de primăvară. Ciocârlia coborâse pe câmp, între ierburi, să odihnească. Deodată, chiar lângă dânsa, cârțița scoase capul din mușuroiul ei, grăindu-i:

— Draga mea ciocârlie, n-ai vrea să-mi îndeplinești o rugămintă?

— Cum nu, bucuroasă, numai să-mi stea în puteri, răspunse ciocârlia.

— Uite ce e, odinioară i-am împrumutat soarelui niște bani. A trecut cam multșor de atunci, însă el se vede c-a uitat să mi-i înapoieze. Se întâmplă să am mare nevoie acum. Tu să zbori sus de tot. Treci pe la soare și roagă-l să-mi întoarcă datoria.

Biata ciocârlie crezu numaidecât minciuna viclenei vietăți și, luându-și avânt, se înalță la lumina soarelui, unde începu să ciripească:

— Datorria! Datorria! Soarre, întoarrce datorria!

Soarele se aprinse de mânie ca o vâlvătaie. Până și norii din jur se făcuseră roșii ca jarul.

— Defăimătoareo! Să-mi spui îndată când și de la cine am împrumutat eu bani! mugi el atât de năprasnic, încât ciocârlia căzu amețită la pământ.

Dar după câteva clipe, venindu-și în fire, nedomolita pasăre se înalță iarăși în văzduh:

— Datorria! Datorria! Soarre, întoarrce datorria!

— Ei, lasă că te-nvăț eu minte! strigă soarele cu ochii scânteind de furie.

Speriată, ciocârlia se lăsă la pământ, pentru ca îndată să se înalțe din nou, plină de îndrăzneală.

...Și-așa se întâmplă mereu de atunci. De teamă să n-o ajungă mânia arzătoare a soarelui, cârțița nu mai iese la lumină din tainița ei. Ciocârlia însă n-a aflat adevărul nici până astăzi. În zilele senine, de primăvară, ea se înalță sus de tot, în văzduh, ciripind neobosită:

— Datorria! Datorria! Soarre, întoarrce datorria!

BUFNIȚA VOPSITOARE

Tare se mânie mușteriu a doua zi, văzându-și frumusețea de strai, mai negru ca tușul, mai negru decât cărbunele!

Așa se face că și-n ziua de azi, de câte ori vede o bufniță, corbul se aruncă turbat asupra ei. Însă bufnița, prevăzătoare, rămâne pitulată în scorbura ei, de dimineața până seara, și se arată decât după ce ațipește corbul.

Se zice că odinioară corbul avea penele albe ca zăpada. Numai că de la o vreme biata pasăre se plictisi de veșmântu-i nepătat și începu să le pizmuiască pe celelalte zburătoare pentru straiile lor împodobite cu fel de fel de culori. De aceea, într-o bună zi se duse la bufniță. Trebuie să știți că pe-atunci bufnița era cea mai dibace vopsitoare: ea zugrăvea vesmintele păsărilor în toate culorile curcubeului și o făcea cu atâta meșteșug, încât mușterii dădeau năvală.

— Croitorul mi-a făcut haine albe. Vopsește-mi-le tu în cea mai frumoasă culoare, se rugă corbul.

— U-hu, u-hu, prea bine, se învoi bufnița. Spune-mi numai ce culoare îți alegi. Eu cred că o haină albastră, ca a bătlanului, ți-ar veni de minune. Ori poate vrei una înflorată, ca a șoimului, sau pestriță, ca a ghionoaiei...

— Nu, nu. Alege, rogu-te, pentru mine o culoare neobișnuită, nemaivăzută până azi, căci nu vreau să semăn cu nicio altă pasăre din lume.

Corbul își scoase repede îmbrăcămintea-i albă, lăsând-o în grija

bufniței și zbură goala de speranță.

Bufnița rămase multă vreme pe gânduri, întrebându-se care ar putea să fie culoarea aceea nemaivăzută, în cele din urmă muie haina corbului în oala cu vopsea neagră.

CUM S-A DUS MIRIAPODUL DUPĂ DOCTOR

Se povestește că o dată, demult, greierii se adunaseră la un mare ospăț. În toiul petrecerii însă, unul dintre meseni, care pesemne se lăcomise la bucate, începu să se văicărească, amarnic:

— Valeu, mă doare! Valeu, nu mai pot! Valeu, pânțele!

Se stârni zarvă mare. Văzând că nu-i de glumit cu boala oaspetelui, greierii hotărâră să trimită îndată după doctor. Dar nu se înțelegeau de fel cine anume să plece. Începură să se certe:

— Să-l tritem pe cutare!

— Ba nu, să meargă cutare!

Greierele cel mai bătrân și mai înțelept dintre toți îi sfătui atunci:

— Eu zic să-l tritem pe miriapod. Are o mulțime de picioare și o să alerge ca vântul.

Se duseră îndată la miriapod, rugându-l să dea fuga după doctor, iar ei rămaseră lângă bolnav făcându-i curaj:

— Mai rabdă și tu nițel, acuși vine doctorul.

Dar vremea trecea, bolnavul se tânguia, iar doctorul ia-l de unde nu-i! Greierii se repeziră iarăși la miriapod, să afle dacă nu cumva s-a întors. Când, colo, ce să vadă? Miriapodul, lac de nădușeală, stătea pe pragul casei, iar dinaintea lui o grămăjoară de sandale.

Îl întrebară nerăbdători:

— Ce-i cu doctorul de zăbovește atâta?

Iar miriapodul le răspunse:

— Voi nu vedeți că mă zoresc cât pot? Numai să sfârșesc de

încălțat toate picioarele cu afurisitele astea de sandale și îndată alerg după doctor.

Abia atunci se dumină greierii că binevoitorul lor vecin nici nu se urnise încă de-acasă.

POVESTEA FRUMOASEI HACIKAZUKI

Se zice că într-o vreme nu prea îndepărtată, trăia în județul Katano, din provincia Kawac un bogătaş pe nume Sanetaka. Avea rangul de Bitciu-no kami, adică de cârmuitor al ținutului Bitciu și stăpâna avuții nenumărate, într-un cuvânt, nu ducea lipsă de nimic.

Sanetaka era un om cu simțire aleasă, iubea muzica și poezia. Când înfloreau vișinii, poposea sub crengile ninse și se întrista la gândul că în curând trecătoarele petale se vor scutura. Alcătuia stihuri și se desfăta cu priveliștea cerului înalt și străveziu, de primăvară.

Îi plăcea să citească împreună cu soția sa culegerile de poezii *Kokinsiu*¹²⁰, *Maniooșiu*¹²¹, povestea *Ise monogatari*¹²², ca și alte istorisiri

¹²⁰ Kokinsiu sau Kokin-wukașiu - renumitei antologie de poezie, realizată în anul 905, de Kino Ţuraiuki și Osijioei Nomițune. În general conține poezii de cinci versuri - Tanka. Importanța acestei antologii pentru poezia japoneză este enormă. Oamenii culti cunoșteau această antologie pe de rost.

¹²¹ Maniooșiu - cea mai veche antologie de poezie japoneză, întocmită la mijlocul secolului al VIII-lea, încheiată se pare în anul 794, incluzând și așa-numitele cântece lungi (nagciuta).

¹²² Povestea Ise monogatari a fost creată, se presupune, în a două, jumătate a secolului al IX-lea sau la începutul secolului al X-lea, Autorul ei se consideră a fi renumitul poet Ariwara-no Narihira. Povestirea se compune dintr-o serie de schițe scurte despre peripețiile amoroase ale unui curtean. Schițele conțin obligatoriu și versuri fanka.

frumoase din acea vreme. Privind laolaltă luna plină, oftau presimțind că zorile vor destrăma în curând aceasta frumusețe. Nimic nu le umbrea inimile. Trăiau în deplină înțelegere, nedespărțiți ca o pereche de rate-mandarin.

Un singur lucru le lipsea celor doi soți, spre a fi pe deplin fericiți: căsnicia lor nu fusese binecuvântată cu copii. Purtau zi și noapte în suflet mâhnirea tăcută a singurătății, până când, în cele din urmă, se săvârși și această minune: soția lui Sanetaka aduse pe lume o copilă. Vorbele nu sunt în stare să zugrăvească fericirea celor doi. Își îngrijeau odrasla și o dezmierdau sorbind-o din ochi ca pe o floare. Dimineața și seara se închinau cu smerenie zeiței Kannon, mulțumindu-i fierbinte, iar adeseori făceau pelerinaje la Hase¹²³, rugându-se pentru fericirea fiicei lor.

Astfel se scurgeau lunile și anii, în deplină seninătate. Dar când Himeghimi¹²⁴ împlini treisprezece ani, iată că mama fetei fu doborâtă de o boală necruțătoare. Simțind că i se apropie sfârșitul, ea o chemă pe copilă lângă sine și mângâindu-i părul strălucitor și gingaș ca frunza, oftă cu adâncă jale:

— O, soartă nemilostivă! N-am apucat să te văd și eu măcar la optsprezece ani, n-am izbutit să-ți aflu un soț, să te știu la casa ta... Atunci poate că aș fi murit cu inima împăcată: n-a fost să fie astfel...

La aceste cuvinte, lacrimile începură să-i curgă șiroaie. Himeghimi se porni și ea pe plâns. Deodată, adunându-și ultimele puteri, mama scoase de la căpătâi o cutiuță de lemn scump și o așeză pe creștetul fetei. Apoi îi înfipse în păr un pieptene greu de tot, iar în cele din urmă acoperi capul copilei cu uriaș potir-haci¹²⁵ și un voal până la umeri. Vocea ei stinsă murmură stihuri ciudate:

¹²³ La Hase se afla renumitul templu budist închinat zeiței Kannon.

¹²⁴ Himeghimi - titlu, ce se dădea unei fete sau tinere femei aparținând nobilimii, în vechea Japonie.

*Nu sunt decât un fir de iarbă, firav,
Dar cred în ajutorul tău divin, Zeiță Kannon!
De-aceea împlinesc în clipa morții
Tot ce mi-ai poruncit cândva..."*

Cu aceste cuvinte, sărmana femeie trecu pragul veșniciei. Zdrobit de durere, tatăl începu să lăcrimeze și să se tângue:

— O, cum ai putut s-o părăsești pe dulcea noastră copilă? În ce lume tainică te-ai ascuns?

Dar acestea sunt rânduielele firii... Oricât de tristă ar fi fost despărțirea de ființa iubită, răposata a trebuit să fie dată pradă flăcărilor rugului funerar. Minunatele ei trăsături s-au prefăcut în cenușă, vântul hain a risipit în cele patru zări frumusețea ei strălucitoare...

După câțva timp, văzând potirul de pe capul fetei, tatăl se apropie de Himeghimi și încercă să i-l scoată, dar se strădui în zadar. Potirul parcă fusese ținut acolo de o vrajă.

— Vai ție, copilă fără noroc, se tângui sărmanul părinte, n-a fost de-ajuns că ți-ai pierdut mama... Ursita vrăjmașă te-a năpăstuit, slujindu-te pentru tot restul vieții. O, ce jale, o ce amărăciune!

Dar și mai adânc suferea copila rămasă orfană. Toată vremea se ruga pentru odihna sufletului răposatei. Chipul ei drag dăinuia mereu înaintea ochilor lui Himeghimi.

Toamna, când prunul care crește dinaintea casei își scutură frunzele, când vișinii își pierd podoaba, inima se umple de tristețe. Dar dincolo de această mâhnire licăre nădejdea că va veni o nouă primăvară și că florile se vor deschide iarăși. Însă vai, chipurile

¹²⁵ Haci - potir de piatră, lemn sau metal, cu fundul plat - în cazul de față, de lemn. Călugării budiști îl folosesc pentru a colecta milosteniile.

făpturilor scumpe care ne-au părăsit, pierdute sunt pentru totdeauna, ele nu ni se mai arată limpezi nici măcar în vis. Și nu vine niciodată o zi sau un amurg, nu se află în lume un loc, o răspântie în care cineva să se întâlnească fie și pentru o singură clipă, cu cei plecați pe drumul fără întoarcere. Gândurile se rotesc iute ca o morișcă ce se învârtește în gol, dar omului nu-i este dat nicicând să oprească mersul destinului.

Iată că după un răstimp neamurile și prietenii tatălui și ai lui Himeghimi se strânseseră în jurul acestuia și începură să-l povățuiască stăruiitor, deslușindu-i că nu se cade ca un bărbat, chiar dacă a rămas văduv, să viețuiască singur până la sfârșitul zilelor sale.

— La ce bun să te tânguiești astfel, fără conținere, punându-ți sub cap mâneca udă de lacrimi, spuneau ei. Oricât ți-ar fi fost de dragă cea care s-a dus, e timpul ca inima să-și lecuiască durerea.

Sanetaka le răspunse că, firește, așa e rânduiește, morții cu morții, viii cu viii, că jalea bărbatului rămas singur e într-adevăr prea mare și greu de îndurat și că, într-un cuvânt, le va urma sfatul plin de înțelepciune. Se bucurară cu toții de această hotărâre și începură să-i caute o soață potrivită. Curând, Sanetaka se însură pentru a doua oară.

Cât de schimbătoare e lumea și cât de nestatornică e inima omului, asemenea florilor de vișin... Când veni toamna și arțarul își lepădă frunzele roșii, singura făptură din toată casa care mai păstra inima cernită era sărmana Himeghimi.

Când soția cea nouă a lui Sanetaka văzu înfățișarea neplăcută a fetei, bombăni:

— N-aș fi crezut că există pe lume asemenea făpturi pocite și respingătoare!

Din acea clipă ea începu să nutrească pentru fata vitregă o ură de moarte. Iar când la sorocul ei născu o fetiță, nici că mai voi s-o vadă

în ochi pe Hacikazuki¹²⁶ ori să audă de ea. Începu s-o ponegrească în fel și chip înfățișând-o tatălui în culorile cele mai negre cu putință. Ce era să facă? Răbda și tăcea. Uneori se ducea la mormântul mamei sale și își spunea păsurile, plângând cu lacrimi amare:

— Lumea aceasta e atât de plină de durere, buna mea măicuță! Am rămas orfană și vărs râu de lacrimi, dar vai, de ce nu pot a mă îneca în adâncul acestor râuri... Viața a ajuns pentru mine o povară. Tuturor le sunt nesuferită, nimeni nu mă poate iubi din pricina acestei înfățișări hidoase pe care mi-a hărăzit-o soarta. Mama vitregă mă urăște. Când tu m-ai părăsit, mi-a trecut o clipă prin minte că mai bine ar fi să te urmez pe celălalt tărâm. Dar m-am gândit la suferința nesfârșită a tatălui meu și mi s-a făcut milă de el. Dar acum i s-a născut altă fiică și în curând n-o se mai gândească la mine. Dacă mama vitregă mă dușmănește, înseamnă că nici tata, cel din urmă reazem al vieții mele, nu va suferi prea mult dacă voi pieri. Fie să renaștem amândouă într-o floare de lotus¹²⁷. Numai acolo și atunci sufletul meu își va afla liniștea.

Astfel se tânguia copila, în vreme ce lacrimile îi brăzdau obraji. Dar nu era nicio făptură în lume care să se aplece cu duioșie asupra-i, să-i înțeleagă durerea și să i-o alinte.

Aflând toate acestea, maștera se grăbi s-o pârască tatălui:

— Nevrednica-ți odraslă, Hacikazuki, se duce la mormântul răposatei ca să te blesteme pe tine, tatăl ei, pe mine și pe copilul nostru. O, ce ticăloșie!

Asemenea învinuire crudă și nedreaptă aruncă mama vitregă asupra bieteii orfane lipsite de apărare. Iar inima bărbatului se știe cât e de șovăielnică și lesne crezătoare. Fără să verifice spusele soției,

¹²⁶ Hacikazuki - „Purtătoare de potir pe cap”; denumire peiorativă, în genul Cenușăresei.

¹²⁷ Conform tradiției budiste, sfinții în rai stau în jilțuri în chip de flori de lotus.

tatăl o chemă la sine pe fată și-i spuse plin de mânie:

— Ai un suflet negru și josnic. Tuturor le-a fost milă de nenorocirea ta, iar drept răsplată tu arunci blesteme înfiorătoare asupra unor ființe nevinovate. Cu ce ți-au greșit mama ta de-a doua și mica ta surioară? Ești plină de răutate. N-am nevoie de asemenea făptură veninoasă în casa mea. Voi porunci să fii alungată, să te duci încotro te vor purta pașii!

La aceste vorbe, mama vitregă își întoarse fața ca să nu i se vadă bucuria. Apoi smulse veșmintele de pe Hacikazuki, o puse să îmbrace o rochie de pânză grosolană și porunci slugilor s-o ducă până la o răscruce de drumuri, în câmp, și s-o lase acolo, în voia soartei.

— O, cum se poate zămisli în lume atâta cruzime? se tânguia fata, neștiind încotro să pornească.

I se părea că trăiește un vis rău și că beznele o împresoară de pretutindeni. Vărsând lacrimi de jale și de neputință, începu să murmure:

*La neagra răscruce de drum,
În câmpul străin și pustiu,
Singură, singură stau...
Și nimeni amarul nu-mi știe,
Nicăieri nu zăresc un liman...*

În cele din urmă porni încotro vedea cu ochii, fără să mai aleagă drumul. Merse ce merse, până ce ajunsese la malul unui râu lat și adânc.

„Decât să rătăcesc astfel la nesfârșit, fără țintă, se gândi Hacikazuki, mai bine mă arunc și mă voi întâlni iarăși cu buna mea măicuță”. Privi în apele repezi ale râului și inima ei tânără tremură.

„Cu câtă putere biciuiesc țărml talazurile! își spuse înfiorată. Cât de mânioase fierb apele-n valuri... Cum oare să cutez?”

Dar chipul surâzător al mamei îi învie în minte și, simțindu-se îmbărbătată se hotărî să părăsească fără zăbavă lumea aceasta. Dar înainte de a se arunca în valurile înspumate spuse următoarele stihuri:

*„Deasupra mohorâtului talaz
O ramură de salcie se-ableacă:
Lăstar plăpând, abia înmugurit
Frângă-se dar al vieții mele fir,
În zori, asemeni fragedului ram...”*

Se aruncă în râu plină de curaj, dar pesemne că soarta nu voia să piară astfel. Potirul de lemn îi ținu capul deasupra apei, nelăsând-o să se înece. Fata pluti astfel multă vreme, purtată de firul apei, până când o zăriră niște pescari.

— Ia uitați-vă! strigară aceștia uimiți. Pe râu plutește o cupă mare, de lemn. Prindeți-o! N-o lăsați să se ducă!

Apucară cu nădejde potirul, îl traseră la mal, dar când îl scoaseră din apă înmărmuriră de mirare.

— Ce vrăjitoare o mai fi și asta?! Pare făptură omenească, dar în loc de cap are un potir! Să știți că nu-i lucru curat.

Pescarii lăsară fata pe țărml și fugiră cuprinși de groază. Peste câțva timp Hacikazuki își veni în fire și, ridicându-se de la pământ, șopti cu tristețe:

*„O, cât de bine ar fi fost
Să mă înghită valul pe vecie,
Ca pe un fruct desprins din ram...”*

*De ce să scap cu zile mi-a fost dat,
Din hăul negru, rotitor?"*

Privi în jur: totul era pustiu, nu se vedea nici tipenie de om, și nu-i trecea prin minte încotro să-și îndrepte pașii. Până la urmă porni așa, la întâmplare și ajunse după un timp într-un loc unde stăpânea un bărbat. Acela se tulburase adânc de frumusețea neasemuită a mâinilor și picioarelor ei. De aceea o chemă:

— Ascultă, Hacikazuki, nu-i nimeni în preajmă, n-ai de cine să te rușinezi. Vino și spală-mă pe spinare.

Fata se simți mai umilită ca totdeauna. Dar cum să se împotrivească poruncii stăpânului? Călcându-și pe inimă, intră în baie.

Uitându-se la ea, Ongioși gândi minunându-se:

„Se spune că provincia Kawaci, deși nu e prea mare, numără o mulțime de femei frumoase. Dar la niciuna dintre cele pe care le-am cunoscut n-am întâlnit farmecul și gingășia acestei copile. Când am fost odată în minunata noastră capitală, am văzut cum înfloresc livezile de vișini lângă templul Ninagi. Se perindau pe-acolo nenumărați nobili, oșteni, slujitori și țărani din satele învecinate. Dinaintea porților templului era un bazar prin care, de asemenea, furnicau oamenii, dar nicăieri, în toată această mulțime n-am văzut vreo fată care să se poată măsura cu Hacikazuki. Simt că m-a prins pentru totdeauna în mrejele ei.”

Și Ongioși grăi astfel:

— Hacikazuki, află că mi-ești dragă. Dăruiește-mi inima ta. Iubirea noastră va dăinui mai mult ca viața broaștelor țestoase din Golful Pinilor, despre care se zice că sunt nemuritoare. Vom fi nedespărțiți până la sfârșitul vremurilor, ca privighetoarea și prunul din livadă.

Dar fata tăcea. Ongioși grăi din nou:

— Eu nu sunt ca râul Tațuta¹²⁸, să știi. Trainic ca veșnicia e brocatul iubirii mele. Simțămintele mele nu se vor stinge niciodată, chiar dacă buzele tale vor spune nu. Asprimea ta mă întristează, dar nădejdea îmi șoptește: Asprimea stâncilor e leagănul măreților pini, se știe. Poate că mâna altuia a deșteptat înaintea mea din amorțire strunele uitatei citere. Dacă se află pe lume un asemenea norocos, eu voi muri chinuit de durerea dragostei neîmpărtaşite, dar n-am să-ți aduc nicio învinuire. Răspunde-mi, rogu-te!

După cum un cal tânăr, trăit în largimea câmpiei, chiar supunându-se stăpânului iubit, stă să pășească în unda râului lui Imose¹²⁹ tot astfel șovăia Hacikazuki în calea ei. Bănuiala că și-ar fi dăruit altuia dragostea îi îmbujoră obrazii.

— Strunele inimii mele sunt sparte și nimeni n-a încercat să le deștepte iarăși sunetul, răspunse ea într-un târziu. Mi-e sufletul cernit de durere și mă copleșesc părerile de rău că nu mi-am urmat măicuța în lumea cea veșnică. Trăiesc fără niciun rost și fără nicio nădejde în lumea asta vrăjmașă. O, de-aș fi putut măcar să îmbrac veșmântul negru, de călugăriță!

„Oare vrea să-mi spulbere orice nădejde?” se gândi sașioo neliniștit, și căută să fie mai gingaș, mai stăruitor ca înainte:

— Într-adevăr, așa este. Viața noastră se află în puterea multor karme¹³⁰ și de aceea e plină de vitregii. Poate că nenorocirea ne e

¹²⁸ Râu proslăvit în poezia japoneză. Se află în apropierea capitalei antice a Japoniei - Nara. Pe malurile Tațutei cresc arțari și de aceea toamna, apele râului seamănă cu un brocat în roșu.

¹²⁹ Râul desfătărilor iubirii.

¹³⁰ Conform religiei budiste, destinul omului este predeterminat de faptele lui bune și rele, făcute atât în viața actuală, cât și în existențele anterioare. Astfel, carma e legea răsplatei și a răzbunării.

dată drept pedeapsă pentru păcatele săvârșite de noi viețile trecute, dar noi uităm asta și cântim împotriva zeilor și a lui Buda¹³¹. Pesemne că și tu într-o altă viață, ai rupt ramura unui copac tânăr din marginea drumului, ori, cine știe, ai despărțit doi îndrăgostiți, întunecându-le viața. Poate că de aceea suferi acum. Ai rămas orfană la vârstă fragedă. Perna ta e veșnic umezită de lacrimi. Iar eu, iată, n-am împlinit douăzeci de ani, dar am fost lipsit de dragoste până azi. Îmi puneam căpătăiul unde mă cuprindea somnul și trăiam într-o tristă singurătate. Și cred că s-a întâmplat astfel pentru că soarta era legată tainic de a ta. Aici este urzeala puternicei karme, ascultă ce-ți spun! Tu ai rătăcit mult prin lume, dar până la urmă ai venit aici, spre a pune capăt așteptării mele.

Întâlnești multe femei frumoase în viață, dar dacă printre ele nu se află cea hărăzită ție, nu-ți farmecă ochiul. Tu, și nu-alta, ești cea ursită mie, fiindcă altfel nu te-aș fi îndrăgi de mult, de cum te-am văzut. Din clipa în care ți-ai părăsit casa părintească până ne-am întâlnit aici, totul s-a săvârșit după voia destinului. Și totul ne făgăduiește o mare fericire în cer.

Niciodată nu se va destrăma iubirea noastră. Mai curând va pieri insula cea depărtată, din mijlocul oceanului, care slujește balenelor drept adăpost, sau câmpia sălbatică unde se ascunde tigrul, sau prăpastia din fundul mării, adâncă de o mie de hiro¹³²; mai degrabă se vor preface în fum cele cinci căi ale universului, pe care rătăcește veșnic tot ce există, cele șase lumi, cele patru nașteri¹³³ ... Mai curând

¹³¹ Imensul Panteon al zeităților japoneze cuprinde și vechii zei japonezi și zeitățile budiste. Credincioșii invocau, adesea, atât pe unii cât și pe ceilalți.

¹³² Hiro - unitate de măsură egală cu 1,82 metri.

¹³³ Budismul, ca unul din sistemele vechii filosofii indiene, a elaborat o cosmogonie mistică complicată în cadrul căruia se interferau lumea reală, infernul și raiul. Pe treapta inferioară a existenței, conform acestei învățături, se află

se vor prăvăli piscurile stâncoase peste râul Imose! Da, vom rămâne nedespărțiți până la însuși țărmul Nirvanei!

Astfel își rosti acel tânăr tainicul legământ.

Auzind aceste cuvinte, Hacikazuki înmărmuri, dar rămase nehotărâtă ca o barcă ce nu se poate urni din mijlocul vârtejului, oricât de vărtos ar trage vâslaşii la rame. Dar înflăcărarea flăcăului dezvăluia o iubire atât de puternică, încât cumpăna inimii începu să încline pe nesimțite spre el.

„Vai, se gândi ea. Ce se va întâmpla oare cu mine dacă îi voi dărui inima mea, noaptea aceasta, supunându-mă ispitei ca bambusul înclinat de vânt? Chiar dacă mi-ar face tot atâtea jurăminte de credință câte noduri are tulpina de bambus, cine știe dacă nodul care ne leagă destinele se va dovedi destul de trainic... N-ar fi mai bine să plec cât mai grabnic de-aici și să mă duc încotro mă vor purta pașii, înainte ca cineva să descopere taina ascunsă în străfundul inimii mele?

Ochii fetei se umplură de lacrimi. Lui saisiou i se făcu milă de ea:

— O, Hacikazuki, pentru ce te chinuiești atâta? Fii încredințată că oricât timp va trece, oricât de mult ne vom obișnui unul cu celălalt, eu te voi iubi mereu ca în prima zi. Așteaptă-mă după ce se întunecă, voi veni negreșit.

Dar chiar în timpul zilei Ongioși veni de câteva ori în bordeiul fetei și lăsa acolo o pernă de lemn tare ca legătura ce unește inimile credincioase, precum și flautul său îndrăgit.

demonii. Tot ce există în această lume se naște din uter (ca oamenii), din ou (ca păsările), din apă (ca broaștele) și prin metamorfoză (ca fluturii.) Acestea sunt cele patru nașteri. Sufletul poate merge pe cinci căi: calea celestă, calea vieții pământeste a omului, căderea în iad, încarnarea în animale sau demoni. Există șase lumi: pământul, apa, focul, aerul și încă două substanțe ideale, închipuite, cum sunt legile ce guvernează lumea și cunoașterea acestora.

— Liniștește-te, îi spuse, nu mai vărsa atâtea lacrimi. Fie ca sunetele flautului să-ți mângâie inima.

Fata se frământa însă fără conținere.

Inima omului se schimbă adesea de câteva ori chiar în cursul aceleiași nopți, la fel ca matca râului Asuka. Își spunea ea: „O, dacă înfățișarea mea ar fi fost la fel cu a celorlalți oameni, atunci l-aș fi putut iubi fără să-i cer credință veșnică. O, de ce mai trăiesc pe lume? Cât, de rușinată și tulburată sunt că acel om minunat și-a oprit ochii asupra mea!...”

Privind-o, Ongioși se gândea cuprins de uimire:

„Cu ce-aș putea oare să te asemăn, frumoasă Hacikazuki? Cu mireasma gingașă a florilor piersicului de munte sau ale prunului sălbatec? Cu luna plină, ivită prin spărtura norilor? Ești asemenea lujerului plăpând de salcie, legănat de vântul primăverii. Ești o garoafă din grădină, cu creștetul plecat sub povara boabelor de rouă... Când stânjenită îți cobori pleoapele, cât de minunată e fața ta! Nici chiar vestitele frumuseți de odinioară, Ian Gui-fei sau doamna Li¹³⁴, n-ar fi putut să se măsoare cu farmecul tău!”

Și se mai gândi încă:

„O, dacă ți-ai scoate potirul acela de pe cap, dacă nu te-ai mai împotrivi să-ți arăți strălucitorul chip! Atunci el ar lumina ca luna în noaptea a cincisprezecea...”

Când tânărul ieși din colibă, inima îi era atât de zbuciumată, încât nici crengile înflorite ale prunului, la care privea cu atâta drag în drum spre casă, nu izbutiră să-l mângâie. „Când mi te vei dărui oare deplin, frumoasă Hacikazuki?” își spunea fără încetare. Și așteptând

¹³⁴ Ian Gui-jei - favorită a unuia din împărații chinezi, renumită prin frumusețea ei. Doamna Li - o frumoasă femeie din antichitatea chineză, care era vestită și datorită îndemânării cu care știa să deseneze. Ea a făcut un renumit tablou, care reprezintă umbre de bambus într-o noapte cu lună.

cu nerăbdare întunericul nopții, se ruga cerului ca micul pin care abia se ivise pe malul lui Lunșiiioși, să aibă o viață tot atât de lungă ca a pinilor milenari.

Iar Hacikazuki, amețită de bucurie și de teamă, rămăsese cu perna și cu flautul în mâini neștiind unde să le pună.

Veni noaptea iubirii și zbură ca un vis...

Cerul începu să se albească spre răsărit și cocoșul trâmbiță deschizând poarta zorilor. Dar lumina dimineții încă nu se ivise cu totul când se auzi cunoscuta poruncă:

— Hacikazuki, înfierbântă apa! Repede, dă-i zor!

— Acuși, acuși se încălzește!

Frângând și aruncând în foc vreascurile ce fumegau, fata oftă:

— O, de-aș putea să mă topesc și eu, asemeni fumului, în zările înalte...

Auzind-o, unul dintre slujitori se gândi: „Fața acestei Hacikazuki nu se vede, dar glasul și zâmbetul ei sunt atât de calde, mâinile și picioarele ei sunt atât de frumos dăltuite... Ce-ar fi să-mi încerc norocul?”

Își aruncă ochii sub potir, însă pe chipul fetei plutea o umbră atât de deasă, încât nu putu să zărească decât gura și bărbia, iar mai sus nu se ghicea nimic. Fata îl îndepărtă cu hotărâre, iar el plecă, temându-se să nu se facă de râs.

Nesfârșită părea ziua de primăvară, dar în cele din urmă se stinse pâlپând ostenită. Purpura asfințitului fu acoperită de întuneric și se porni adierea de seară, trecătoare ca dragostea din inimile nestatornice.

Înveșmântat mai frumos ca totdeauna, Ongioși se apropie încet de ușa de trestie a colibeii în care dormea Hacikazuki. Fata, care nu știa nimic, se gândea cu amărăciune: „A făgăduit că va veni îndată ce se va lăsa noaptea. Dar iată că s-a înnoptat demult. Câinii din sat

latră drumeții întârziați. Nu, el nu va mai veni...”

Și privind cu tristețe flautul și perna, alcătui acest cântec:

*„Știu, astăzi nu vei mai veni,
Mi-a spus-o perna-n șoaptă, tânguios:
Mai simțitor e lemnul decât tine...
Iar flautul tânjește fără glas
După căldura buzelor iubite.”*

Ongioși, care ajunsese chiar lângă ușă, răspunse pe dată:

*„Chiar de vor trece mii de veacuri,
Simțirea mea va arde pururi vie
Și va luci a dragostei văpaie...
N-auzi cum cântă flautul de bambus?
E-un dulce murmur, fiecare sunet.”*

Și tânărul jură să nu se mai despartă niciodată de ea, tot așa cum două păsări cu câte o aripă zboară laolaltă¹³⁵ tot așa cum doi arbori cresc îngemănați dintr-o singură tulpină.

Dar nu poți ascunde multă vreme de ochii oamenilor taina iubirii, după cum nu poți ascunde o floare minunată din grădină. În casă se găsiră destui pizmăreți care, aflând despre dragostea celor doi, se grăbiră s-o osândească aspru pe fată:

„Stăpânul nostru cel tânăr se duce noaptea la Hacikazuki, pe furis. Ca să vezi pe cine și pus ochii! Dar vina nu e a lui, ci a ei. Orice femeie, fie de neam mare, fie de rând, își găsește câte un ibovnic, fiindcă așa e rânduiala firii, dar sunt îngrădiri care nu trebuie

¹³⁵ Conform unei legende vechi chinezești, există, păsări cu un singur ochi și o singură aripă. Ele zboară numai în perechi matrimoniale.

încălcate. Dacă stăpânului tânăr și buimac i-a căzut cu tronc una de teapa ei, nemernica de kazuki trebuia să-l îndeapărteze cu strășnicie. Când colo, i-a căzut în brațe!”

Uneori, în casa lui Iamagakhe veneau o droaie de musafiri și biata Hacikazuki era nevoită să-și aștepte iubitul până noaptea târziu. În acele ceasuri lungi și pustii, ea se privea cu mâhnire luna, murmurând:

*„O, nesfârșită așteptare!
Privirea-mi tristă rătăcește
În depărtări, prin noaptea înstelată
Iubirea mea, lacrimi de rouă
Sclîpesc sub razele de lună”.*

Însă dragostea lui Ongioși pentru ea era din ce în ce mai aprinsă, simțămintele lui rămâneau statornice. Nimic și nimeni nu l-ar fi putut sili să se despartă de ea.

Slugile continuau să pălăvrăgească:

— Tânărul saishioo n-are niciun strop de rușine și de sfială. O, ce purtare nevrednică!

Gura oamenilor e mai iute și mai slobodă ca o morișcă, mai ales când e vorba despre lucruri care nu-i privesc. În cele din urmă, trâncănelile ajunseră și la urechile soției lui la makaghe. „Vorbe fără temeii”, își zise ea, dar ca să fie pe deplin încredințată, o cercetă și pe doica băiatului.

Bătrâna doică plecă fruntea:

— Acesta e adevărul adevărat, stăpână.

Părinții rămaseră atât de uluiți, încât nu mai erau în stare să scoată un cuvânt. În cele din urmă spuseră:

— Descoase-l tu pe îndelete, doică. Vezi ce și cum. Deschide-i ochii, fă-l să înțeleagă că nu se cade să-i mai calce piciorul prin

sălaşul acelei Hacikazuki.

Doica se duse la băiat și începu vorba cu mare dibăcie:

— Tinere stăpân, știu prea bine că flecărelile slugilor n-au nicio sămânță de adevăr. Totuși mama ta s-a arătat îngrijorată auzind că îi cam dai târcoale fetei care încălzește apa pentru baie. Mi-a spus în taină că dacă lucrurile stau într-adevăr așa, Hacikazuki trebuie alungată grabnic din casă, mai înainte ca stăpânul Iamakaghe să afle ceva.

Tânărul saishioo răspunse fără să se tulbure:

— Demult așteptam eu să aud una ca asta. Dar nu știi oare că dacă două ființe se odihnesc la umbra aceluiași arbore și își potolesc setea la același izvor, aceasta nu este doar rodul întâmplării? O străveche înțelepciune ne învață că la mijloc este rânduiala ursitei. Haci a devenit soția mea. Și nu este îngăduit să curmi legăturile căsniciei, chiar dacă ești nevoit s-o lipsești de moștenirea părintească, ori să te cufunzi în adâncul mării, la o mie de stânjeni.

Cel care se leapădă de iubirea și încrederea părintească îndură toate chinurile iadului, dar e sunt gata să rabd orice, numai și numai ca să rămân alături de aleasa inimii mele.

Chiar dacă tatăl meu, cuprins de mânie, mă va ucide, voi înfrunta moartea fără să clilesc. Nu, nicio amenințare nu mă va face s-o părăsesc pe Hacikazuki. Chiar dacă voi fi alungat din casă împreună ea, nu voi plânge, deși vom fi nevoiți să ne ducem viața undeva în deșert sau în inima munților.

De nimic nu-mi pasă atâta vreme cât iubita e lângă mine.

Și plin de hotărâre, Ongioși își părăsi îndată încăperile bogate, îndreptându-se către căsuța unde stăteau îngrămădite legături de vreascuri.

Până atunci se ferise să-și dea iubirea în vileag în toiul zilei. Dar acum nu-i mai păsa. Începu să-și petreacă zile întregi, fără sfială, în

colibă.

Frații mai mari se supărară foc, spunându-i că nu mai vor să trăiască sub același acoperiș cu el, dar Ongioși, nici nu-i luă în seamă. Mama i se jelui doicii:

— Să știi, Renzei, că această Hacikazuki nu-i om ca toți oamenii, ci o vrăjitoare. Mi-e teamă că-l va pierde pe fiul meu. Ce să fac oare ca să-l scap din ghearele ei?

— Înainte, răspuse doica, tânărul stăpân avea o fire tare sfielnică. Se tulbura și roșea dintr-un lucru de nimica. Dar acum e plin de îndrăzneală și încăpățănare. Nu vrea să dea ascultare nimănui. Iată însă la ce m-am gândit eu. Pune la cale o petrecere și pofteste-le pe cele patru nurori, pentru ca neamurile și oaspeții să hotărască anume care dintre ele e mai frumoasă. Vei vedea că Hacikazuki, auzind aceasta, va fugi cuprinsă de rușine. Iar cu vremea, tânărul saišioo o va uita.

Stăpânei îi plăcu sfatul. În casă nu se mai vorbea decât despre apropiata alegere a celei mai frumoase nurori. Plin de amărăciune, Ongioși se duse la coliba iubitei și-i spuse lăcrimând:

— Iată câte născocește răutatea... Ca să te silească să pleci, au hotărât ca nurorile să-și arate frumusețea între ele.

Hacikazuki începu la rândul ei să suspine:

— Din pricina mea înduri chinul, mustrarea și neliniștea. Am să plec încotro voi vedea cu ochii.

— Să nu faci asta! strigă Ongioși îndurerat. Fără tine nu voi putea viețui nici măcar un ceas. Mai bine să fugim împreună.

Hacikazuki plângea cu mare zbucium, neștiind ce să răspundă. Dar vremea trecea și iată că în ajunul zilei hotărâte pentru întrecerea nurorilor, Ongioși și Hacikazuki plănuiră să plece pe furiș. Târziu, noaptea, începură să se pregătească de drum. La ivirea zorilor își legară șiretele sandalelor și ieșiră în prag. Tare greu îi venea

tânărului să părăsească pentru totdeauna casa părintească. Lacrimile îi încețoșau ochii. Îi va mai fi dat oare să-și mai vadă vreodată tatăl și mama? În față i se așternea drumul către necunoscutele depărtări...

Dar hotărârea lui rămase neclintită..

— Fie! spuse deodată. A venit vremea să las în urmă tot ce mi-a fost drag cândva.

Înțelegându-i frământarea, Hacikazuki îl rugă:

— Lasă-mă să plec singură, iubite. Dacă ursita vrea cu adevărat, ne vom revedea în curând.

— Nu rosti vorbe atât de crude! Sunt gata să merg cu tine chiar până la capătul lumii... Cu ce pot oare să asemăn iubirea nesfârșită ce ți-o port? Ulciorul inimii mi-l umple clocotind... Ea e izvorul binecuvântat ce din lăuntru stâncilor țâșnește.

Drept răspuns, Hacikazuki îi șopti:

*„Așa se pare că ni-i dat:
În necuprinsul marilor câmpiei,
Eu fir de-iarbă, prea plăpând, să fiu,
Iar tu un strop de rouă, trecător,
Și neștiuți, deodată pierim”.*

Tânărul îngână oftând, la rândul său:

*„Pe marginea tremurătoarei frunze
Se clatină suav un bob de rouă;
Vai, bucuria lor ce scurtă e!
Tot astfel farmecul iubirii noastre
Sortit e să nu dăinuie prea mult...”*

Ongioși zăbovea în pragul casei, podidit de plâns, trudindu-se să-și învingă șovăiala și durerea. Dar nu puteau să mai zăbovească. Razele dimineții luară curând locul întunericului. „La drum, să pornim degrabă!” spuse tânărul. Dar în clipa în care cei doi îndrăgostiți făcură primul drumul fără întoarcere, potirul de pe capul fetei căzu la pământ, prefăcându-se în țandări.

Împietrit de uimire, Ongioși nu-și putea lua ochii de la chipul iubitei. Nici luna din a cincisprezecea noapte, ivită fără veste dintre nori, n-ar fi putut să umbrească frumusețea lui Hacikazuki. Cu nimic nu putea fi asemuită gingășia trăsăturilor ei și strălucirea părului mătăsos care se desfăcuse și-i ajungea până la călcâie.

Amețit de bucurie, tânărul privi apoi la potirul spart și văzu printre sfărâmăturile lui o lădiță mică. O deschise și ce de minunății se revărsară din ea! Trei globuri de aur, câteva mici, tot de aur, o cupă de argint pentru vin, o ramură de portocal, făurită din aur roșu, cu trei fructe pe ea, o ramură de păr sălbatec, încărcată de fructe, turnată din argint curat, douăsprezece rochii de brocat, împodobite cu nestemate, șalvari de mătase vopsiți în toate culorile curcubeului... Nici c-ar fi putut cineva să socotească prețul acelor comori nemaivăzute!

Văzându-le, Hacikazuki își spuse: „Pesemne că acesta e darul zeiței Kannon, din templul Hase! Căci ea a fost ocrotitoarea și binefăcătoarea răposatei mele mame.”

O năpădiră laolaltă bucuria și tristețea.

Lacrimile îi țâșniră din ochi. Ongioși o privi:

— O, ce fericire nevisată! Acum nu mai suntem nevoiți să plecăm în lume.

Intrară în colibă și începură să se pregătească pentru întrecerea nurorilor.

Se luminase de-a binelea și în casă era forfotă mare, ca-n preajma

unei sărbători. Slugile vorbeau între ele cu răutate:

— Se vede treaba că sperietoarea aceea cu potirul pe cap se pregătește să vină și ea la petrecere. Cum de nu i-o fi rușine? N-avut măcar atâta minte să-și ia tălpășița la vreme.

Între timp cele trei nurori mai mari se gătiseră cum se priceuseră mai bine. Cea mai în vârstă, care n-avea cu mult peste douăzeci de ani, se înveșmântase astfel încât găteala să amintească frumusețea galeșă a toamnei. Pe rochia albă îi sclipeau nenumărate podoabe colorate. Poalele șalvarilor lungi, roșii, se târau pe pământ în urma ei. În părul ei negru ca abanosul luminau piepteni de fildeș. În urma ei slugile duceau daruri bogate pentru socru și soacră, rânduite frumos pe capacul deschis al unei lădițe: zece trâmbe de mătase chinezească, înflorată, și zece rânduri de straie de sărbătoare.

Soția celui de-al doilea fiu avea douăzeci de ani. Frumusețea veșmintelor ei și boiul ei mândru păreau fără cusur. Pieptenii din părul ei erau ceva mai puțin înalți decât la nora cea vârstnică. Purta o haină de mătase subțire ca pânza de păianjen, peste care îmbrăcase alta, cusută cu fir de aur și argint. Poalele șalvarilor de culoarea sângerie a frunzelor de prun și tiviiți cu mărgăritare se târau în urma ei, pe podea. În jurul făpturii ei plutea o aromă abia simțită. Adusese și ea daruri: treisprezece mantii de sărbătoare, minunat brodate.

Soția celui de-al treilea fiu era, fără îndoială cea mai frumoasă dintre ele. Avea numai optsprezece ani. Purta piepteni mai scunzi decât ai celorlalte, dar frumusețea ei era atât de strălucitoare, încât ar fi putut s-o pizmuiască chiar luna sau florile de vișin. Purta o haină subțire, de culoarea purpurei, iar pe deasupra ei o alta, de mătase chinezească, gingaș zugrăvită. Aducea și ea în dar treisprezece suluri de mătase colorată.

Toate trei nurorile laolaltă alcătuiau o priveliște încântătoare, ca

un buchet de flori nemaivăzute.

Pentru Hacikazuki fusese așternută pe jos o rogojina găurită, în colțul cel mai îndepărtat și mai întunecos al odăii.

Slujnicele șușoteau între ele:

— Ce jalnic va arăta Hacikazuki alături de ele! Ce ochi o să facă văzându-le atât de frumoase... O să râdem strașnic!

Și se foiau asemenea păsărilor care-și ciugulesc penele pe streășina casei. Cele trei nurori nu-și aflau nici ele astâmpăr, așteptând-o pe Hacikazuki care întârzia.

Tatăl socru oftă cu obidă:

— Iată că n-a plecat nicăieri și în curând se va acoperi de rușine. Mi-e și milă de ea, spuse el. De ce s-a mai pus la cale această întrecere? Mai bine ar fi trăit acolo, în coliba ei, fără să se mai arate în ochii cuiva.

Trimiseră de mai multe ori slugile să vadă de ce zăbovește. Ongioși dădu răspuns că vor veni îndată. Cei de față începură să murmure, schimbând între ei zâmbete și priviri cu înțeles.

Și iată că Hacikazuki intră...

Cu ce putea fi oare asemuită frumusețea ei? Poate numai cu luna care, după ce a licărit o vreme prin perdeaua de cețuri, iese la iveală în toată strălucirea. Chipul ei împrăștia un farmec tulburător, mersul ei era liniștit și măreț. Tot astfel, la începutul primăverii, frunzele fragede de salcie, umede de rouă, scânteiază orbitor în bătaia soarelui de dimineată. Avea sprâncenele ușor încondeiate, ca și cum le-ar fi atins în treacăt o boare de fum. Zulfii părului îi tremurau la tâmples, ca aripioarele unui greier de toamnă. Pășea grațios, parcă plutind, într-o dulce legănare. Ar fi făcut să pălească, primăvara, strălucirea florilor de vișin, toamna ar fi întunecat lumina lunii pline.

Avea numai cincisprezece sau șaisprezece ani. Purta o rochie de

culoarea florilor de ceai, peste care îmbrăcase alte veșminte, trandafirii și violete, de brocat chinezesc, brodat cu măiestrie. Poalele șalvarilor purpurii unduiau în urma ei prin toată încăperea. Podoabe scumpe și delicate fremătau în părul ei ca aripile unui pescăruș.

Tuturor li se părea că dinaintea lor a pogorât din văzduh o făptură nepământească. Făcuseră ochii mari și li se oprise răsuflarea. Și pe bună dreptate, căci numai la asta nu se așteptau. Și inima lui Ongioși se umplu de bucurie și de mândrie.

Făcând o plecăciune cuviincioasă dinaintea părinților soțului ei, Hacikazuki se îndreptă spre rogojina găurită, pregătită pentru ea. Socrul ei, slăvitul ciugioo, strigă grăbit:

— Nu, asta nu se cade! O asemenea frumusețe, aidoma unei zâne, să fie așezată în ungherul cel mai umil? N-am să îngădui!

Și, plin de admirație, o pofti să se așeze pe locul cel mai de cinste, în stânga stăpânei casei.

Hacikazuki îi adusese tatălui socru daruri bogate: cupe de aur pe tăvi de argint, o ramură de portocal cu trei fructe de aur, zece rioo de aur. Pe un mare pedestal scliceau o grămadă de țesături scumpe: mătase chinezească, zugrăvită cu flori și păsări, zece rânduri de veșminte sărbătorești, zece suluri de brocat greu, cincisprezece suluri de borangic subțire, înfășurat pe bețișoare sculptate. Mamei soacre îi dădu globurile de aur, ramura de păr sălbatec, cu totul și cu totul de argint, înfățișată pe o tavă de aur curat, precum și o sută de trâmbe de mătase colorată.

Oaspeții nu mai știau încotro să se uite și de ce să se minuneze mai întâi: de frumusețe fetei, de gătelile ei nemaivăzute, sau de bogatele daruri.

Frații mai mari se grozăviseră până atunci nespus cu soțiile lor. Dar pe lângă Hacikazuki ele arătau acum ca niște zeități

neînsemnate dinaintea mărețului Buda.

— Priviți, priviți cât e de strălucitoare! strigau ei fără să-și poată dezlipi ochii de Hacikazuki. Luminează totul în jur cu frumusețea ei!

— Nici preafrumoasa Ian Gui-fei sau doamna Li n-ar putea să-i umbrească farmecul! Cel ce-ar petrece în preajma ei fie și o singură noapte, ar avea de ce să-și amintească toată viața, șopteau alții plini de invidie.

Iar măritul ciugioo gândea: „Nu mă mai mir acum că fiul meu s-a îndrăgostit nebunește de asemenea făptură...”

Între timp slugile aduseră cupe cu vin înmiresmat. Li se dădu nurorilor să bea pe rând, după datină, de la cea mai mare până la cea mai mică. Apoi fură îmbiați și ceilalți oaspeți.

În Japonia partea stângă este cea mai de cinste.

Cele trei nurori mai mari începură să se sfătuiască în șoaptă:

— În frumusețe niciuna dintre noi n-o poate întrece. Dar am putea să ne măsurăm altfel: să vedem care dintre noi cântă cu mai multă măiestrie la citeră. Cel mai bine ar fi să alegem o citeră japoneză¹³⁶, la care nu știu să cânte decât fetele de neam.

Stingherit că și-a ales o soție de teapa cea mai umilă, Ongioși poate că o va învăța cu timpul să cânte la citeră, dar azi biruința va fi a noastră. Să-i dăm drumul!

Soția fratelui cel mai mare începu să cânte la citeră-biwa, soția celui de-al doilea la fluiet, și însuși tatăl socru se apucă să bată toba. Pe nora cea mai mică o rugară cu stăruință să cânte la o citeră japoneză.

— E pentru întâia oară în viață când ascult o asemenea muzică răscolitoare, răspunse Hacı. Cum să mai îndrăznesc a cânta eu

¹³⁶ Citeră japoneză are șase strune și un rezonator alungit. Pentru a cânta la ea se pun pe degete degetare speciale.

însămi?

Privind-o, Ongioși se gândea: „A sosit timpul să le arăți acestor oameni că ești o făptură frumoasă și nobilă. Curaj, iubita mea, îndrăznește!”

Iar Hacikazuki își spunea în sine: „Vor să mă facă să cânt numai ca să aibă de cine râde; eu știu că odinioară, buna mea măicuță m-a deprins ani în șir, în fiecare dimineață și în fiecare zi măiestria cântecului.”

— Fie, dacă stăruieți am să încerc, spuse ea în cele din urmă, și luând citera cântă unul dintre acele cântece duioase.

Amărâte de biruința ei, nurorile mai mari începură din nou să se sfătuiască între ele:

— Haideți să punem la cale altă întrecere: care dintre noi va alcătui cea mai frumoasă poezie și o va așterne pe hârtie cu slova cea mai meșteșugită. Poate că domnul Saișioo o va învăța cândva pe cenușăreasa lui arta aceasta atât de grea. Dar până una alta nu va fi în stare să facă vreun stih ca lumea. S-o vedeți cum va lăsa nasul jos!

— Ascultă, Himeghimi, îi spuseră ele, după înflorirea vișinilor înfloresc glicinele; primăvara și vara sunt surori. Podoabele toamnei sunt crizantemele... Din șiragul acestor gânduri caută și înselează câteva stihuri.

— La grea încercare mă puneți, răspunse Himeghimi. Eu sunt o biată slujitoare la baie. Nu mă pricep decât să învățesc roata care scoate apă din fântână, asta-i toată măiestria mea. Nu pot defel să născocesc stihuri. Arătați-mi voi mai întâi cum se face, iar pe urmă mă voi strădui și eu.

Dar nurorile mai mari nu se lăsară înduplecate:

— Nu, Himeghimi, astăzi tu ești oaspetele cel mai de seamă, așadar, ție ți se cade să începi.

Himeghimi se învoi și după ce se gândi puțin alcătui această

mișcătoare tanka:

*„Vișinu-nflorește primăvara,
Vara ne îmbată portocalul,
Iar în toamnă crizantemele surâd.
Florile la fel se-apeacă toate,
Sub povara bobului de rouă...”*

Apoi, luând condeiul, spuse:

— Voi încerca să scriu aceste stihuri cu pana tremurată, după vechiul meșteșug Tofu¹³⁷.

Șirurile scrise de ea îi uimică pe toți.

— Oare nu este însăși Tamamo¹³⁸ cea care stă în fața noastră? Soptiră oaspeții înfiorați. Poate fi om ca toți oamenii.

Îndată după aceea fură aduse alt rând de cupe pline. Cu cea dintâi cupă, tatăl socru o îmbie pe nora cea mică.

— Gustă, rogu-te, spuse el, apoi adaose: Am o moșie de două mii trei sute de cioo¹³⁹. O mie de cioo o dăruiesc lui Himeghimi și încă o mie fiului meu cel mai mic, Saișioo-no kami. Restul de trei sute de cioo o voi împărți în părți egale între cei trei feciori mai mari, fiecăruia câte o sută. Iar dacă vreunuia dintre ei i se va părea prea puțin, pe acela nu-l mai recunosc drept fiu.

În adâncul inimii lor, cei trei frați mai mari socotiră împărțeala nedreaptă, dar n-avură încotro, trebuind să se supună. Din clipa

¹³⁷ Ono-no Tofu (896-966) un renumit caligraf al antichității japoneze, despre care circulă multe legende.

¹³⁸ Tamamo - femeie din antichitate, de o frumusețe legendară, care a dat pierzării, prin farmecele sale, împărați ai Chinei și Japoniei. Se spune că ea a devenit vulpea cu nouă cozi. Ucisă, vulpea s-a transformat într-o stâncă din care se scurgea venin.

¹³⁹ Cioo - unitate de măsură pentru suprafețe agricole, egală cu 0,992 hectare.

aceea Saişioo-no kami fu cinstit de către toți ca adevăratul urmaș și stăpân.

Himeghimi se mută în bogatele încăperi ale tânărului Saişioo și i se dădură douăzeci și patru de slujitoare în frunte cu doica Rezei.

Odată, Ongioși îi spuse cu blândețe:

— Nu, nu pot să cred cu niciun chip că ești odrasla unor oameni de rând. Destăinuiește-mi numele tău adevărat.

Tulburată, Himeghimi tăgădui, apoi schimbă vorba, fiindcă inima ei iertătoare o împiedica să dea în vileag răutatea mamei vitrege.

Trecură anii, Himeghimi născu feciori frumoși și zdraveni. Era nespus de fericită, dar nu uita niciodată s-o pomenească pe răposata ei măicuță în rugăciuni. Câteodată o încerca dorul de tatăl ei, ar fi vrut să fie laolaltă, să se bucure și el de nepoți.

Dar iată ce se întâmplase între timp la casa părinților. Noua stăpână se dovedise atât de rea, încât toate slugile lui Sanetaka plecaseră care încotro. Încet, încet, datorită risipei și nechibzuinței, sărăcia se încuibase în casă. Mama vitregă și fiica ei, pentru care nu se găsi un mire, începură să se urască una pe alta și să se certe neconținut.

„Ce mai caut oare în această casă a deznădejdiei? Nimic nu mă mai leagă de ea”, își spuse într-o zi Sanetaka, hotărând să părăsească acele întristate locuri și să meargă pentru închinăciuni la locurile sfinte.

Amintindu-și vremurile de odinioară, își jelea soția moartă și îi părea rău că nu are lângă sine pe fiica lui iubită. Împovărat de asemenea gânduri, ajunsese el la templul Hase și începu să se roage.

Cândva, din mila zeiței Kannon, fusese dăruit cu o copilă gingașă. Dar soția i se săvârși din viață și fata, prin cine știe ce vrajă, dobândise o înfățișare hâdă. Pe lângă asta, mama vitregă se apucă s-o dușmănească și s-o ponegrească.

„De câtă cruzime e în stare o femeie care-și zice mamă, fără să fie! Sanetaka se căia amarnic că a dat crezare clevetirilor soției sale de-a doua, alungându-și din casă singurul copil. Hacikazuki e o făptură plăpândă, își spunea el, și i-a fost sortit doar foamea și cu frigul. Vai de ea, nefericita! Pe ce meleaguri străine își va fi ducând zilele, ce lipsuri și suferințe i-o fi dat să îndure...”

Chinuit de grijă și de remușcările târzii Sanetaka începu să se roage:

— Preamilostivă zeiță Kannon, dacă fiica mea Hacikazuki mai este încă în viață, fă astfel să o revăd măcar o singură dată!

Întâmplarea potrivea astfel lucrurile, încât tânărul Saișioo, care prin bunăvoința mikadoului fusese numit cârmuitor peste provinciile Yamato, Kawati și Iga, se duse cam tot atunci, împreună cu întreaga sa familie, să mulțumească zeiței Kannon. Copiii zburdau fericiți în largul lor, frumos înveșmântați și împodobiți cu cununițe de flori.

În acest timp, tatăl tinerei stăpâne se ruga fierbinte dinaintea statuii zeiței Kannon. Oamenii din suita lui Saișioo îl alungară cu asprime:

— Hei, tu, pelerin zdrențaros, i-ați tălpășița, pleacă mai repede din templu!

Bătrânul se dădu respectuos la o parte și uitându-se la acei copii frumoși ochii i se umplură de lacrimi. Cineva îl întrebă cu mirare:

— Spune, pelerinule, cine ești și de ce plângi cu atât de mare amărăciune?

Bătrânul își spuse numele, apoi istorisi pe îndelete toate nenorocirile prin care trecuse.

— Copiii aceștia, fie-mi îngăduit s-o spun, încheie el, seamănă uimitor de bine cu fiica mea pe care am pierdut-o. De aceea m-a podidit plânsul.

Himeghimi, care auzise spovedania bătrânului, dădu poruncă:

— Aduceți-l la mine pe acest pelerin!

Îl duseră pe Sanetaka în pridvorul templului, înaintea tinerei stăpâne. Himeghimi îl cercetă cu ochi înrouați. Bătrânul slăbise înfiorător, pe chipul lui își puseseră pecetea durerii. Dar ea nu șovăi nicio clipă să recunoască în acest sărman cerșetor pe tatăl ei adevărat. Îi spuse cu duioșie:

— Tată, privește-mă cu luare-aminte, sunt eu, Hacikazuki, fiica ta iubită!

Saișioo îi auzi cuvintele și tresări:

— Așadar, nu m-am înșelat spunând că nu te poți trage dintr-un neam de rând! Ești fiica fostului cârmuitor din Katano, provincia Kawati?

El înzestră pe unul dintre feciorii săi și pe tatăl lui Himeghimi cu pământuri întinse în provincia Kawati, pentru ca bătrânul să trăiască în belșug și fericire, alături de nepotul său.

Se statornici însă în provincia Iga, îngrijindu-se cu înțelepciune de bunăstarea urmașilor săi.

Așa spune o legendă veche.

TARO LENEȘUL

În satul Atarașinogo din județul Ţukama, unul dintre cele zece județe ale provinciei Șinano, care se află la cel mai depărtat hotar al regiunii Tosando, trăia cândva un om ciudat, pe nume Monogusa Taro Higiiikas. Monogusa Taro nu înseamnă altceva decât Taro Leneșul. Porecla era îndreptățită, căci într-adevăr pe meleagurile acelea nu se mai pomenise un leneș atât de înrăit.

Dar la ceva tot era bun Taro Leneșul: se pricepea ca nimeni altul să înalțe cu închipuirea case minunate.

„În jurul casei, își zicea Taro, aş ridica o îngrăditură de pământ cu patru laturi și eu aş săpa lacuri și în partea de răsărit, și în cea de apus, și în cea de miazănoapte, și în sud ca să se vadă de pretutindeni. În mijlocul lor aş face niște ostroave pe care le-aș sădi cu pini și criptomeri, iar lacurile le-aș uni între ele prin punți arcuite. I-aș pune pe cioplitorii în lemn să împodobească frumos parapetele. Acareturile le-aș face lungi de doisprezece keni, iar trecerile acoperite de nouă keni... Aș clădi chioșcuri pentru pescuit sau doar așa, pentru odihnă, aş sădi livezi de pruni și de paulovnia¹⁴⁰, iar fiecare livadă aş înconjura-o cu un gard viu, de bambus. Aș semăna peste tot flori de cele mai rare soiuri.

Casa cea Mare aş vrea să fie lată de doisprezece keni și aş acoperi-o cu coajă de chiparos, iar tavanul l-aș căptuși cu brocat scump. Căpriorii acoperișului și cei de la streășină i-aș întări cu podoabe de argint suflat cu aur.

¹⁴⁰ Paulovnia - arbore decorativ originar din Extremul-Orient..

Perdelele aş porunci să fie cusute cu mărgăritare și nestemate... Toate clădirile, până la cel mai neînsemnat grajd, ar fi cum nu se poate mai mărețe și mai încăpătoare. Da, o asemenea casă aş vrea eu să înalț...”

Însă nici pomeneală de un asemenea palat mândru: Bietul Taro nu fusese în stare măcar să-și înjghebe o locuință cât de cât omenească. Înfipsese în pământ patru prăjini de bambus pe care întinse o rogojină găurită, în chip de acoperiș. Sălașul acesta prăpădit nu-l apăra pe Taro de biciuirea ploii, nici de dogoarea soarelui. Pielea de pe mâini și de pe picioare îi crăpase și se cojise, coatele i se acoperiseră de murdărie ca de mușchi, păduchii și purecii îl pișcau fără milă.

E greu să scapi de calicie. Ca să faci negoț, ai nevoie de bani. Ca să te-apuci de-un meșteșug oarecare, trebuie mai întâi să-l înveți. Așa încât nu-i rămăsese altceva decât să locuiesc pe pământ. Zăcea Taro câte patru, cinci zile în șir, fără să se clinească de jos, fără să facă o figură. Din când în când câte cineva își mai făcea pomană cu el.

Astfel, odată, un om milostiv îi dădu niște turtițe de orez, rămase de la o nuntă:

— Ia de colea, sărace. Tare flămând trebuie să mai fii...?

Rareori îi pica asemenea plească. Taro înfulecă la repezeală patru turtite, dar pe-a cincea o puse, deoparte, zicându-și: „Dacă o păstrez, măcar știi că nu voi pieri de foame atât curând. Dacă o mănânc, pierd orice nădejde”.

Se uita lung și cu duioșie la turtița lui, gândindu-se ca un om chibzuit: „Da, da, am s-o păstrez până ce mi se va dărui alta”. Când ațipea, o băga în sân, să nu i-o fure cineva. O scotea de-acolo, o mirosea, o lingea, iar uneori și-o punea pe cap, ca o podoabă. Dar tot punându-și-o el pe cap, turtița îi căzu și până s-apuce s-o prindă, se

rostogoli tocmai în mijlocul drumului. Taro se uită după ea cu o privire tristă, întrebându-se: „Să mă scol oare și să mă duc s-o iau? Vai, grozav mi-e de lene. Lasă, odată tot trebuie să treacă cineva pe aici. O să-l rog pe omul acela să mi-o aducă.”

Prevăzător, își luă lângă sine un băț lung de bambus ca să alunge câinii pribegi. Așteaptă el trei zile încheiate, dar ca un făcut, nimeni nu se arată pe drum. În cele din urmă tot se ivi cineva, dar nu un drumeț oarecare, ci însuși bogatul stăpân al moșiilor din partea locului, nobilul Atarașino Nobuioori, care avea rangul de dregător al departamentului de stânga al pazei porților de la curte. Atarașino plecase la vânătoare cu șoimi și luase cu sine, pe lângă oștenii de pază, nu mai puțin de o jumătate de sută de hăitași. Văzându-l pe măritul dregător, Taro săltă alene capul spre el:

— Hei, ascultă, om bun! Vezi că acolo, în mijlocul drumului, e o turtită de orez. Ridic-o, rogu-te, și adu-mi-o.

Dar nimeni nu-i luă în seamă vorbele. „Măi, ce puturoșenie! își zise Taro supărat. Cum de e în stare ăsta să cârmuiască pământuri atât de întinse, dacă i se pare greu să se dea jos de pe cal și să ridice o biată turtită?! Și eu care credeam că sunt cel mai mare leneș din lume...” Apoi începu să strige plin de obidă:

— Vai, vai, om fără milă și fără rușine!

Stăpânul moșiei era o fire aprigă. Aprins de mânie întoarse numaidecât calul:

— Ce tot bombănești acolo, nătărăule? Nu cumva tu vei fi fiind Taro Leneșul, cel vestit pretutindeni?

— Firește că eu sunt. Parcă mai e vreunul să-mi semene?

— Ia spune, cum de izbutești tu să faci umbră pământului?

— Iac-așa. Când oamenii mă miluiesc cu ceva, atunci mănânc pe săturate. Când nu, zac aicea flămând câte patru, cinci zile. Dar mi s-a întâmplat să rabd și zece în cap.

— Vai de tine, Taro. Uite, o să mă străduiesc să te ajut. Doar nu degeaba se spune că dacă doi oameni s-au întâlnit undeva și au băut din același pârau, la umbra aceleiași sălcii, că nu-i un lucru întâmplător, înseamnă că drumurile lor le-au împletit puternicele karme, într-altă viață. Lumea e mare, și dacă s-a nimerit să dau tocmai de tine, se vede că așa a fost hotărât înainte. Dar ia spune, de ce nu vrei să muncești? Lucrează și tu pământul, ca toți ceilalți.

— N-am pământ.

— O să-ți dau eu o frumusețe de ogor.

— Nu-mi place să dau cu sapa. Știi că sunt leneș.

— Atunci, poftim, apucă-te de negustorie.

— Păi n-am nicio para.

— Nu-i nimic, îți dau eu banii trebuitori.

— Mare scofală. Tot nu mă pricep să vând și să cumpăr. Negustoria e o treabă grea, care nu se învață lesne.

— Cum de se nasc oare pe lume asemenea fapteuri? strigă moșierul scos din sărite. Rămâi sănătos, Taro, văd eu că nu-i nicio nădejde cu tine.

Ajuns la conac, Atarașino luă condeiul și călimara, apoi scrise o poruncă strașnică, pe care slujitorii o făcură cunoscută pretutindeni:

„De astăzi înainte, prin grija și străduința tuturor, lui Taro Leneșul i se vor da de două ori pe zi câte trei măsuri de orez și o cană cu vin. Cel ce va cuteza să-mi încalce porunca va fi alungat de pe pământurile mele.”

Prea adevărată e zicala: „Porunca stăpânului, voia nebunului”. De silă, de milă, bieții oameni s-au pomenit datori să-l hrănească de-atunci încolo pe Taro Leneșul din agoniseala lor.

Astfel au trecut doi ani. În al treilea an, primăvara, guvernatorul

acelei provincii, dainagon¹⁴¹ Arisue, din neamul Nigioo, a dat înștiințare că din satul Atarașinogo trebuie trimis în capitală, la Kyoto, un slujitor pe termen lung.

Țăranii s-au strâns îndată să se sfătuiască. Una ca asta nu mai pomeniseră. Nu înțelegeau despre ce fel de slujitor e vorba și habar n-aveau pe cine să trimită. Se văicăreau cu toții de năpasta ce le căzuse pe cap, când unul spuse într-o doară:

— Ce-ar fi să-l trimitem pe Taro Leneșul?

— Taci c-ai nimerit-o! săriră ceilalți cu gura. Vino-ți în fire, omule. Taro nu s-a învrednicit să se ridice să-și adune turta din drum. Cum o să se ducă până la Kyoto?

Dar un alt sătean zise îngândurat:

— La urma urmei, dacă-l trimitem pe milogul acela e numai spre binele lui. Poate se căpătuieste și el pe-acolo. Haideți să vorbim cu el, poate se va lăsa înduplecat.

Se adunară cei mai bătrâni și mai înțelepți oameni din sat și merseră la sălașul lui Taro.

— Prietene, zise căpetenia, trebuie să ne dai o mână de ajutor. Avem de descurcat o treabă foarte însemnată.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă Taro.

— Ni s-a cerut să trimitem la Kyoto un slujitor pe termen lung.

— Lung! se minună Taro. Pesemne unul înalt de câțiva hiro. Hm, cam greu de găsit un asemenea uriaș.

— Da de unde, nici vorbă de uriaș. Trebuie să alegem dintre sătenii noștri un om de nădejde, care să meargă în capitală pentru mai multă vreme. Asta înseamnă „slujitor pe termen lung”. Fii înțelegător, Taro. Noi te-am hrănit trei ani încheiați, acum e rândul tău să slujești pentru noi.

¹⁴¹ Dainagon - rang însemnat la curte, în vechea Japonie.

— He-he-he, râse Taro, nu din bunătatea inimii voastre m-ați hrănit, ci din porunca stăpânului. Nu mă duc la Kyoto.

Atunci, un țăran mai vârstnic și mai șiret întoarse vorba altfel:

— Află, prietene, că mai întâi și mai întâi ne-am gândit la fericirea ta. Prea bine știi câtă dragoste se leagă bărbatul de nevastă, care la rândul ei îi dăruiește inima pentru totdeauna. Plăcut e oare traiul tău, de unul singur, în acest sălaș întristat? Oare nu vrei să-ți găsești o soție după pofta inimii? Se spune că bărbatul se bucură cu adevărat în viață numai de trei ori: când sărbătorește ritualul ghempuku¹⁴², când își aduce în casă tânăra soție și când este promovat în slujbă. Dar și mai adâncă e bucuria lui când pornește pe un drum la capătul căruia îl așteaptă norocul. Să știi că locuitorii din Kyoto sunt mult mai simțitori și mai gingași în iubire decât noi niște bieți plugari. Femei frumoase se unesc din dragoste cu bărbați fără niciun rang, ascultând numai de imboldul inimii, îndrăgostiții se socotesc unul pe altul drept soț și soție, așa e obiceiul pe-acolo. Cine știe, poate că îți vei afla și tu o prietenă, o iubită frumoasă plină de farmec, căreia să-i dăruiești inima.

Vorbele bătrânului merseseră drept la țintă.

— Asta ar fi grozav de bine! zise Taro. Trimiteți-mă cât mai repede la Kyoto!

Plini de bucurie, țăranii puseră mână de la mână, adunară niște bani și-l pregătiră de drum.

Taro Leneșul porni pe calea ce străbate Munții de Răsărit, prin Yamashina, înspre Kyoto. De astă dată nu-i mai dădea mâna să lenevească. Mergea întins, de dimineață până seara, iar peste noapte dormea pe la câte-un han. În cea de-a șaptea zi intră în Kyoto și nu se opri decât la poarta mărețului palat al dainagonului:

¹⁴² Ghempuku - Ritualul majoratului. Adolescentul e pieptănat pentru prima oară ca un adult și i se pune pălărie bărbătească

— Sunt slujitorul pe termen lung din provincia Șinano și m-am înfățișat la porunca stăpânului.

Slugile începură să râdă de el, arătându-l cu degetul:

— Ia uitați-vă ce chip tuciuriu are! Vai, cât e de murdar și de zdrențaros, o adevărată sperietoare!

Auzind toate acestea, dainagonul clătină din cap dojenitor.

— De ce râdeți? Nu e vina lui că are o înfățișare atât de neplăcută. Eu am nevoie de un om cinstit, atâta tot.

Tot căscând gura pe ici, pe colo, Taro se încredință că orașul Kyoto e cu adevărat strălucitor și nu seamănă întru nimic cu ținutul său de baștină. Muntele de Răsărit, Muntele de Apus, palatul împărațesc, tot felul de temple și pagode care de care mai minunate te îmbiau să le privești. Aici n-avea cum să ți se urască, n-aveai cum să lenevești, fiindcă mereu îți fermeca ochiul câte-o priveliște nouă.

Așa se face că, plătându-i tare mult, în loc de trei luni, rămase în slujbă șapte luni încheiate. Niciun slujitor nu-l întrecea în hărnicie. În cele din urmă, veni totuși vremea să se întoarcă pe meleagurile lui. Merse abătut la casa unde închiriase și el un colțișor și începu să cugete cu glas tare: „Când mă pregăteam să pornesc încoace, spre capitală, sătenii mi-au făgăduit marea cu sarea, spunându-mi că voi afla negreșit aici o soție după pofta inimii, dar iată că tot singur trebuie să fac calea întoarsă... Vai, cât de întristată mi-e inima! Ce-ar fi să-mi caut totuși o prietenă?”

Zis și făcut. Se înfățișă plin de cuviință la stăpânul casei:

— A sosit vremea să mă întorc în satul meu, dar nu mă îndur să plec așa, de unul singur. N-ați binevoi dumneavoastră să-mi găsiți o soție?

Omul începu să râdă:

— Dar cine crezi că va primi să ia de bărbat pe unul ca tine?

Se înfățișau cerându-i binecuvântarea. Răutatea și josnicia îl

mâhneau și-l înfuriau peste măsură. Dacă descoperea pe chipul cuiva pecetea senină și înțeleaptă a bunătații, amărăciunea i se topea ca prin farmec.

Iată ce tainic e plămădită făptura omenească! Până și-n inima unui leneș se pot ascunde asemenea rare însușiri.

Toate acestea s-au întâmplat demult, în vremea domniei împăratului Mondoku¹⁴³.

Iar cel ce va citi această poveste în fiecare zi, istorisind-o și altora, fie el binecuvântat cu toată fericirea și cu toate bogățiile pământului. Zeii coboare asupra-i raza bucuriei veșnice.

¹⁴³ Împăratul Mondoku a trăit între anii 850-858.

BASME ȘI POVESTIRI JAPONEZE (III)

[Culese din diverse surse, *fără scan de control*]

VULPEA ALBĂ

A fost odată, cu mult timp în urmă, un împărat, căruia i-a plăcut vânătoarea. În jur avea mulți curteni destoinici, buni țințași. Dintre toți însă, cel mai iscusit era Iasunari, care îi era deosebit de devotat.

Într-una din zile, împăratul i-a chemat pe toți și le-a grăit:

— Bucurați-vă! Pregătiți-vă arcurile și sulitele, pentru că mâine vom porni iarăși la vânătoare prin codri străvechi!

Astfel, le-a spus că de această dată nu vrea să vâneze nici cerbi, nici mistreți, ci o pradă mult mai de preț. Puternicul împărat vroia blana vulpii albe.

— Vulpea albă? l-a întrebat uimit Iasunari. Nimeni nu se poate lăuda că s-a putut apropia de ea.

A fost văzută doar ca un fulger de argint. Se spune că era vrăjită.

— Vrăjita sau nu, i-a răspuns împăratul, de această dată nu ne poate scăpa, pentru că știu unde îi este bârlogul. Magoshiro a aflat că ea sălășluiește în pădurea de pini dinspre miază-noapte. Vom împresura pădurea și vom cerceta, fără să ne scape nici cel mai mic loc.

— Așa vom face! au strigat curtenii.

— Pe tine mă bazez cel mai mult, Iasunari, a adăugat împăratul. Tu ești arcașul meu cel mai ager.

— Am înțeles, măria-ta, i-a răspuns acesta, aplecându-se cu respect.

După ce au mers mult, vânătorii au ajuns la pădure, au înconjurat-o și au început să hăituiască vulpea.

Iasunari stătea nemișcat, pândind atent în desişuri, când deodată a țâșnit în apropierea lui o nălucă strălucitoare ca zăpada.

— Iată vulpea albă! a șoptit el. Vino! Vino mai aproape duh al sălbăticiunilor! Tu îmi vei aduce cununa celui mai iscusit vânător și o bucurie nemăsurată împăratului!

— Oprește-te, Iasunari! a strigat vulpea, văzând că se pregătește să tragă cu arcul în ea.

— Deci știi să grăiești! a spus el uimit. Așadar, cei ce spuneau că ești vrăjită, nu au mintit.

— Da, Iasunari, sunt vrăjită, i-a răspuns ea tristă. Dar acum vraja nu are putere să îmi apere viața, pentru că este lună plină. Sunt în mâinile tale. Niciun alt vânător nu m-ar fi prins, dar știu că de săgeată ta nu voi putea scăpa.

— Da, așa este! Nu am dat greș până astăzi, deci nici tu nu îmi vei scăpa! i-a spus el hotărât.

— Îndură-te, Iasunari! a strigat vulpea albă. Cruță-mi viața, căci nu am făcut nimănui vreun rău. Lasă-mă să plec, te rog.

— Dar ce vor spune ceilalți? a întrebat el.

— Nimeni nu va ști, Iasunari! Și gândește-te... mândria ta de țintaș este mai importantă decât o faptă bună?

După ce s-a gândit puțin, vânătorul a rostit:

— Bine. Mergi în pace, vulpe albă. Nu pot ucide o făptură ce mă roagă s-o cruț.

Vulpea albă i-a spus că îi va rămâne recunoscătoare pe vecie și l-a încredințat că va fi răsplătit înmiit pentru fapta lui bună.

Dar Iasunari și vulpea nu știau că unul din vânători i-a văzut.

Acesta s-a dus imediat la împărat, de cum au ajuns la curte și i-a spus că a văzut cu ochii lui cum vulpea era doar la câțiva pași de Iasunari, care nu a făcut nicio mișcare.

Împăratul s-a înfuriat foarte tare. I-a cerut să se apere, să spună

că acel curtean minte, dar Iasunari a refuzat. El a rostit adevărul, spunându-i că s-a lăsat înduplecat de rugămintea vulpii, care l-a implorat să o cruțe.

— N-ai știut tu, oare, că trebuie să asculți numai de voința mea? L-a întrebat împăratul furios peste măsură.

— Am știut, măria-ta, i-a răspuns onestul servitor. Doar că uneori glasul inimii este mai puternic decât porunca stăpânului.

Împăratul a început să strige scos din fire:

— Știai cât de mult tânjesc eu după blana acestei jivine și ai lăsat-o să scape! Iată cu cine mă mândream eu! Dacă altcineva îmi făcea așa ceva, i-aș fi retezat capul imediat! Dar cu tine voi fi îndurător. Te voi surghiuni în cel mai îndepărtat și pustiu colț al împărăției și unde vei sta până la sfârșitul zilelor tale, ca să te căiești pentru nesupunerea ta.

Ajuns acasă, cu sufletul zburciuit, i-a povestit soției lui, Frunză de Iederă, ce s-a întâmplat. Era îndurerat pentru ea, că avea s-o poarte în surghiun alături de el, deși îi spunea că nu se simțea vinovat cu nimic. Avea inima curată.

Frunză de Iederă i-a zis că mânia împăratului nu va ține mult și că va trece ca o furtună. Dar el i-a răspuns că nu se va întâmpla așa.

Auzind hotărârea din glasul lui, ea a înțeles că era nevoită să meargă în acel loc și unde avea un trai plin de suferințe.

După ce s-a gândit puțin, l-a convins pe Iasunari să plece înainte, promițându-i că îl va urma îndată ce va orându-i treburile gospodăriei.

Iasunari a plecat singur și a trăit greu în acel ținut îndepărtat și sălbatic. Dar cel mai greu l-a apăsat dorul de iubita lui soție, care nici după mult timp nu a venit, așa cum i-a promis. Neîncetat, el scruta zărilor, așteptând-o, iar zilele și nopțile treceau ca o apă tulbure.

Singur și îndurerat, până la urmă, el s-a îmbolnăvit.

Dar într-un amurg, a apărut dintre arborii pădurii o nălucă albă.

— Cum ai ajuns în aceste îndepărtări, vulpe albă? A întrebat-o Iasunari.

— Pentru mine nu este greu să ajung aici sau oriunde în alt loc, oricât este de îndepărtat, i-a spus ea.

Apoi l-a întrebat dacă îi poartă pică pentru situația în care a ajuns din cauza ei.

— Tu nu ai nicio vină, vulpe albă, i-a răspuns el. Niciodată nu voi regreta fapta mea de atunci!

— Ai un suflet nobil, a rostit ea. Ești bun și înțelept, Iasunari. Deși eu văd că suferi mult. Pentru ce?

Atunci Iasunari i-a spus ce durere îi mistuie sufletul. Îi era nespus de dor de minunata lui soție, Frunză de Iederă.

— Fără ea viața îmi este plină de chin și pustie, a rostit el.

Când a văzut durerea mare, vulpea albă i-a spus că va încerca să îl ajute, așa cum și el a ajutat-o odinioară.

Și apoi a plecat.

S-a ținut de cuvânt. Și-a luat înfățișarea unui negustor bătrân și s-a dus la casa Frunzei de Iederă, unde a găsit-o înconjurată de bagaje, pregătindu-se să plece.

— Bine te-am găsit, luminată stăpâna a acestei case! a rostit vulpea albă, odată intrată. Fie-ți inima ca rândunica și ochiul limpede ca izvorul.

— Bine-ai venit, negustorul, i-a răspuns Frunză de Iederă cu glas rece. Nu-mi văd capul de treburi, așa că nu am nevoie de marfa ta.

— Nu am venit să-ți vând din podoabele mele, i-a replicat „negustorul”. Ci să-ți spun că în lungile mele peregrinări prin împărăție, am întâlnit un om minunat, care se cheamă Iasunari și care a fost slujitor la curtea împăratului.

Frunză de Iederă s-a minunat tare, auzind acestea.

Dar când vulpea i-a spus că el încă o aşteaptă și că este pe moarte de dorul ei, femeia i-a spus:

— Nici nu am de gând să-mi risipesc tinerețea și frumusețea trăind acolo în lipsuri, lângă el.

Plec la rudele mele, unde voi avea o viață îmbelșugată!

— Nu-l iubești de fel pe Iasunari? a întrebat-o vulpea albă. Nu te înduioșează soarta lui?

— Ba da, cândva l-a iubit. Dar pentru că a fost un neghiob, care nu s-a îndurat să omoare o sălbăticiune pentru care ar fi fost răsplătit cu mult aur, acum firul iubirii s-a rupt. Singur a dat cu piciorul norocului, singur să-și ispășească pedeapsa!

Bătrânul negustor și-a aplecat fruntea cu tristețe și a ieșit din aceea casă.

Iar nefericitul Iasunari a continuat să trăiască zile chinuite de dor și singurătate.

Într-una din zile, Iasunari, care era foarte slăbit, datorită suferinței din inima lui, s-a trezit dimineața și a rostit:

— Oh, începe o nouă zi, în care soarele va străluci din nou. Dar pentru mine lumina lui este ca o lumânare palidă și rece ca o lespede. Inima mea plânge de tristețe... Unde ești, frumoasa mea Frunza de Iederă?

Dar deodată sărmanul om a tresărit, văzând că dinspre pădure se apropia o femeie.

— Nu! A strigat el. Ești o nălucă!

Nu-i venea să creadă că cea pe care o vede, este iubita lui soție, după atâta timp de aşteptare, când deja își pierduse speranța de a o mai revedea.

— Sunt eu, Frunza ta de Iederă, i s-a adresat năluca.

— Oh, dar glasul acesta nu este al tău... a spus el mișcat.

— Ești prea oboist, Iasunari și nu-mi recunoști vocea, i-a spus frumoasă femeie. Am venit de departe ca să-ți alin dorul și să pun capăt singurătății tale. Mă vei ierta pentru îndelungata mea întârziere?

— Nu am ce să-ți iert, Frunza mea de iederă! a exclamat el plin de fericire. Ești aici și nimeni de-acum înainte nu ne va mai despărți!

Ani în șir au trăit împreună, în pace și bucurie...

Frunza de Iederă i-a adus pe lume un fiu, pe care l-au numit Dosimaru. El a crescut înconjurat de dragostea lor părintească și a ajuns un flăcău voinic și chipeș.

În serile reci și ploioase, Iasunari a început să-i povestească despre viața lui, cum a trăit înconjurat de bogăție, până când a cruțat viața acelei vulpi ca neaua.

— Și uite-așa, fiul meu, am ajuns să fiu osândit aici și să te cresc în acest loc departe de lume, în sărăcie.

— Iubite părinte, nu te necăji pentru asta, i-a răspuns Dosimaru. Sunt fericit aici și mult mai mult prețuiesc un cuget curat.

Fiul și-a întrebat tatăl dacă a mai văzut minunata vulpe albă.

— Nu am mai văzut-o, a răspuns el, oftând. Se uită repede un bine făcut, precum vezi.

Atunci soția lui a intrat în vorbă și i-a spus să nu se grăbească să judece. Poate că vulpea nu a avut cum să-l ajute mai mult.

— Ai dreptate, Frunza mea de Iederă, a spus atunci Iasunari. Acestea sunt lucruri vechi. Singurul lucru ce m-a ajutat să depășesc toate necazurile soartei, ai fost tu, care m-ai urmat cu atâta iubire!

Frunza de Iederă i-a răspuns:

— Am făcut numai ceea ce eram datoare să fac.

A trecut ceva timp, în care ei au continuat să fie fericiți. Până într-o zi, când, Iasunari era plecat, mama l-a luat deoparte pe Dosimaru și i-a spus:

— Fiul meu iubit, lasă-mă să-ți privesc chipul, să îl păstrez în memoria mea.

— Ce vrei să spui, mama? a întrebat-o el surprins.

— Te rog să mă ascuți cu atenție. Eu sunt vulpea albă, nu Frunză de Iederă.

— Înseamnă că nu ești mama mea? a spus mirat feciorul.

— Ba da, eu te-am adus pe lume. Pentru că Frunza de Iederă nu a vrut să-l urmeze pe tatăl tău, am luat înfățișarea ei, știind că altfel el va muri de mâhnire. Dar acum nu mai pot să rămân cu voi. Eu sunt blestemată de un duh rău, care mă ține sub vraja lui. Trebuie să mă supun lui. Așa că sunt nevoită să plec.

Fiul nu a găsit cuvinte să rostească nimic, de uimit ce era.

— Tatăl tău nu va mai suferi atât de mult ca înainte, pentru că acum te are pe tine.

— Dar la mine nu te gândești? a exclamat Dosimaru. Tristețea îmi va apăsa sufletul.

— Nu pot să mai rămân, copilul meu iubit. Nu știu unde voi sălăslui, de-acum înainte. Dar uite, îți dăruiesc această perla fermecată. Dacă ți se va face dor de mine, pune-o la ureche și vei înțelege limba tuturor viețuitoarelor. Așa mă vei găsi mai ușor.

Iasunari a suferit profund, atunci când a aflat adevărul. Dorul de femeia care a stat lângă el atât timp i-a cuprins inima. Dar și mai mult suferea de dorul ei Dosimaru, care într-un din zile, nemaiputând rezista durerii din inima lui, a plecat în căutarea mamei sale.

După ce a mers și a mers, a ajuns la malul mării, unde a văzut un pescar ce tocmai prinsese o broască țestoasă, pe care se pregătea să o pună în coșul lui de papură. Dosimaru a observat ochii înecați ai broaștei și a dus perla la ureche. Astfel, el a auzit:

— Fie-ți milă de mine, Dosimaru și ajută-mă să mă reîntorc în

valurile mării!

Flăcăul i-a spus pescarului să se îndure de biata vietate.

— Dar eu din asta trăiesc, i-a răspuns el. O voi duce la piață.

— Cât crezi că vei lua pe ea? l-a întrebat Dosimaru.

— Cel puțin vreo zece moni.

Tânărul s-a căutat prin buzunare și și-a scos ultimii lui bani.

— Uite, asta este toată averea mea, pe care ți-o dau bucuros.

Astfel că i-a dat drumul țestoasei în apele mării.

— Îți mulțumesc din suflet, mărinimosule om! A spus ea. Să știi că eu nu sunt o țestoasă oarecare, ci sunt Otohime - fiica dragonului mării. Cu ce te pot ajuta pentru că mi-ai salvat viața?

— Nu îmi trebuie nimic, a spus el.

— Dar eu nu te pot lăsa să pleci, fără să nu te răsplătesc pentru gestul tău. Uite, ține aceasta perlă frumoasă. Atunci când vei ridica brațul și vei striga: „Înalță-te valule!” - apa se va ridica. Iar când vei lăsa mâna în jos spunând: „Coboară, valule!” - apa se va retrage înapoi.

Și Dosimaru a pornit mai departe. Mai târziu, el a întâlnit la marginea unei mlaștini un vânător, ce tocmai prinsese un cocor mare și frumos.

A pus perla la ureche și a auzit cum acesta strigă:

— Îndură-te de mine, preabunule Dosimaru! Scapă-mă din primejdie!

Atunci tânărul i-a spus vânătorului:

— Omule, fii milos cu pasărea aceasta! Eu văd că tu ai inimă bună. Las-o să fie liberă și a zboare în înaltul cerului.

— Nu pot să o las să zboare, pentru că o voi vinde și din banii luați pe ea o să trăiesc câteva zile puțin mai bine. Eu sunt un om sărac.

Dosimaru i-a spus că nu mai are bani, dar i-a oferit haine

călduroase de pe el în schimbul zdrențelor pe care vânătorul le purta, astfel că acesta să elibereze pasărea.

Au făcut schimbul și după ce vânătorul a plecat mulțumit, cocorul i-a spus:

— Îți mulțumesc mărinimosule Dosimaru! Cum să te răsplătesc pentru bunătatea ta? Eu sunt prințul zburătoarelor de pe acest meleag, așa că te rog să-mi spui dorința ta.

— Binele nu-l faci pentru răsplata, ci pentru împăcarea sufletului, i-a răspuns flăcăul.

— Nu știi cumva unde este vulpea albă? l-a întrebat Dosimaru pe cocor.

— Nu știu, îmi pare rău. Dar pentru că te văd foarte trist, te voi ajuta să îți fie mai bine. Fata împăratului este grav bolnavă și nimeni până acum nu i-a găsit leacul. Vraciul Odoman de la curte se prefacă că are grijă de ea, dar chiar el a îmbolnăvit-o, îngropând în colțul dinspre miazănoapte al palatului un șarpe veninos, rostind o vrajă cumplită.

— Cum?! a exclamat uimit tânărul.

— Numai dacă șarpele cel veninos va fi dezgropat, fata se va vindeca. Mergi și fă tu aceasta și vei fi răsplătit fără margini de împărat.

— Bine, mă voi duce, a spus Dosimaru. Dar nu pentru răsplata împăratului mă duc, ci pentru acea fată gingașă și nevinovată, care suferă. Rămâi cu bine, cocorul!

Dosimaru s-a apropiat de porțile palatului și le-a spus străjerilor că este un lecuitor vestit. Aceștia s-au uitat cam lung la hainele lui zdrențuite, dar pentru că flăcăul tot insista, au dat din umeri și l-au dus în fața împăratului.

— Am auzit că te lauzi că o poți tămădui pe fiica mea, a spus el posomorât și neîncrezător. Nici vraciul Odoman nu a reușit s-o

vindece. Te încumeți tu, un flăcăiandru? Ai grijă să nu îmi trezești speranțe deșarte!

Atunci a intervenit în vorbă vraciul cel rău, care i-a cerut împăratului să-l lase să încerce. Dacă se va dovedi mai bun decât el, deși nu crede, zicea el, atunci se va apleca cu respect în fața tânărului.

— Hai, flăcăule! A exclamat plin de el. Arată-ți măiestria!

Apoi l-a mai întrebat pe tânăr unde îi este traistă cu leacuri.

Dosimaru i-a răspuns:

— Nu am nevoie de leacuri.

Vraciul Odoman a sărit imediat:

— La ce descântec te-ai gândit atunci? l-a întrebat vraciul.

— Nu, la niciun descântec nu m-am gândit. Vreau doar să dezgrop șarpele din colțul dinspre miazănoapte al palatului, căci datorită lui, fiica Mariei-Sale este bolnavă.

— Șarpele veninos? Ce șarpe? a început să strige vraciul înnebunit. Vorbești aiurea!

— Ai răbdare, Odoman, i-a spus liniștit împăratul. Chiar tu m-ai sfătuit să-l las să încerce să-mi vindece fiica.

Spunând acestea, a bătut din palme, chemând slujitorii și poruncindu-le să se ducă și să dezgroape șarpele, dacă îl vor afla în locul spus de tânăr.

Vraciul disperat a strigat și mai tare:

— Înălțimea-Ta, nu da crezare acestui om ce scoate vorbe deșarte!

Atunci Dosimaru i-a răspuns:

— Tu însuți ai îngropat acel șarpe, de aceea ești împotriva mea! Până aici ți-a fost cu vrăjile tale întunecate!

— Așa crezi tu?! A urlat scos din minți Odoman cel rău. Viermilor neputincioși! Oriunde voi fi, ura mea vă va atinge!

Vraciul cel rău s-a strecurat printre toți și a fugit afară din palat.

— Ah! a exclamat împăratul. A scăpat blestematul! Iată că a ajuns pe malul mării, unde sigur are pregătită o luntre, ca să poată fugi!

— Stați liniștit, Înălțimea-Voastră, a spus Dosimaru.

Apoi a strigat, rădicând mâna:

— Ridică-te, valule!

Toți de la curte au privit cum marea s-a înălțat și l-a înghițit pe vraci. Imediat, flăcăul a lăsat mana în jos, strigând:

— Coboară, valule!

Și apa l-a purtat departe de oameni pe acel om făcător de rău.

— Cum să te răsplătesc, tinere? l-a întrebat împăratul bucuros.

— Mulțumesc, Măria-Ta. Eu știu că omul este creat pentru a face bine, de câte ori are ocazia, fără a se gândi la vreo răsplată. Adevărata răsplata este cea din suflet.

— Ești înțelept, tinere, a spus împăratul. Spune-mi... cine ești? De unde vii?

Atunci, flăcăul a spus tare și clar:

— Mă numesc Dosimaru și sunt fiul lui Iasunari.

— Iasunari?! A exclamat nespus de uimit împăratul. Trăiește?

— Da, măria-Ta. Trăiește singuratic, acolo unde l-ați surghiunit.

Atunci împăratul a spus că de multe ori l-a muștrat conștiința pentru nedreptatea pe care a făcut-o atunci. Dar a fost prea mândru ca să-l cheme înapoi, a recunoscut el.

— Însă astăzi voi îndrepta totul! a rostit el hotărât. Îl voi aduce înapoi și îl voi ruga să mă ierte pentru suferințele pe care i le-am pricinuit. Veți trăi amândoi fără nicio grijă, de-acum înainte!

— Măria-ta, cu siguranță că tatăl meu se va bucura nespus de mult, dar nu pot să rămân. Trebuie să-mi caut mama, cea care mi-a dat viața - vulpea albă.

— Vulpea albă? a întrebat împăratul.

— Da, ea este mama mea, cea care a stat ani la rând lângă tatăl

meu acolo, în surghiun.

Atunci s-a auzit o voce cunoscută, care a rostit:

— Nu trebuie să mă cauți, fiul meu. Sunt lângă tine. Odată cu dispariția lui Odoman, care m-a ținut sub vraja lui, mi-am redobândit pentru totdeauna înfățișarea omenească. Și toate acestea datorită inimii tale curajoase și bune, dragul meu Dosimaru.

Iasunari a fost readus la palat și răsplătit cu cele mai înalte ranguri. Dosimaru a fost cunoscut toată viața ca cel mai drept și onest om. Astfel au trăit la palat toți trei, într-o deplină fericire, până la sfârșitul zilelor.

Sursă: Peregrinul: Sfârșit de călătorie / ATTYA. - București: Herald, 2011, pp. 208-212.

KINTARO

A fost odată ca niciodată, a fost odată un băiat japonez pe care îl chema Kintaro¹⁴⁴. El trăia împreună cu familia sa pe muntele Ashigara. Tatăl băiatului era un samurai, un războinic ce luptă alături de stăpânul său împotriva unui clan dușman. Într-una din bătălii, asupra familiei, o mare nenorocire s-a abătut. Deși a luptat pe viață și pe moarte, samuraiul a fost ucis, iar Kintaro a rămas numai cu mama sa.

Ca să nu fie găsiți de dușmani, s-au ascuns într-o peșteră și se hrăneau cu ceea ce le oferea muntele: fructe gustoase, ciuperci, ouă de păsări sălbatice... Dar hrana aceasta era prea puțină, ca ei să poată mânca pe săturate. Astfel, doamnă, ca orice mamă iubitoare, i-a cedat fiului jumătate din porția sa, mâncând din ce în ce mai puțin. Cu timpul, din cauza condițiilor aspre și grele în care trăiau, femeia și-a pierdut frumusețea, iar hainele ei elegante odinioară s-au uzat de atâta purtat. Dorința ei fierbinte era ca el să ajungă un samurai la fel de neînfricat ca și tatăl său.

Pe zi ce trecea, băiatul creștea văzând cu ochii. Astfel, a ajuns un flăcău frumos, înalt, puternic și cu ochii ageri și pătrunzători. Părul negru precum abanosul era împletit într-o coadă groasă pe care o purta prinsă pe creștetul capului. Tovarășii de joacă, din vremea copilăriei, au fost doar animalele din pădure. Zilnic, băiatul făcea antrenamente de „sumo”¹⁴⁵ cu prietenii săi. Cu timpul a ajuns așa de puternic, încât și-a încercat forțele în lupta cu un urs uriaș, pe care l-

¹⁴⁴ Băiatul de aur.

a doborât. După această victorie, el a simțit că este pregătit să plece singur în lume.

De la prietenii săi necuvântători, Kintaro a învățat foarte multe lucruri. Maimuța l-a învățat cum să se cațere într-un copac, iar cerbul i-a fost antrenor de „arte marțiale”¹⁴⁶.

Un alt prieten, un crap uriaș, l-a purtat pe spatele său până au ajuns la poala unei stânci, unde se afla o cascadă uriașă.

Când ploua, Kintaro se retrăgea într-o peșteră. În acest timp, hrănea șobolanii, veverițele, bursucii, vulpile, iepurii, urșii, maimuțele ș.a. La rândul lor, și animalele îl iubeau pe el. În timpul acesta, mama lui se ruga la Dumnezeu ca fiul să ajungă un samurai curajos. Așa s-au scurs mulți ani...

Într-o zi, Kintaro a plecat într-o expediție către muntele vecin. El s-a înarmat cu o sabie și a călărit pe spatele unui urs. Pe drum era însoțit de un întreg alai: un iepure, un șobolan, o maimuță, un raton, o veveriță, un cerb și un mistreț. După ce au parcurs un drum lung, în calea lor s-a ivit o piedică, și anume un râu de munte cu ape repezi pe care nu-l puteau traversa. Ursul s-a oferit să doboare un copac pe care să-l folosească drept punte de trecere... dar n-a izbândit. Copacul era adânc înfipt în pământ. Mistrețul a încercat și el să-l doboare, dar n-a reușit decât să scuture câteva frunze din bătrânul arbore. Văzând că cei doi n-au avut succes, Kintaro și-a proptit brațele puternice în trunchiul copacului pe care l-a împins până ce acesta a cedat și a căzut între cele stânci. În clipa aceea, o explozie de bucurie a izbucnit din inimile tuturor... Deodată, s-a

¹⁴⁵ *Sumo* [sumo:] (în japoneză 相撲) este considerat de către mulți ca fiind sportul național al Japoniei, având multe elemente rituale care își au originea în religia shinto. Cu toate că are o vechime de peste 2000 de ani, a devenit sport profesionist abia în prima parte a perioadei Edo (1603-1868).

¹⁴⁶ tehnici de luptă corp la corp.

auzit o voce:

— Ce băiat puternic ești! Nedumerit, băiatul a privit în direcția de unde venea vocea. Și, nu mică i-a fost surpriza, când a zărit un samurai grav și impunător.

Acesta era renumitul și temutul „MINAMOTO-NO-YORIMITSU”. Războinicul l-a întrebat pe băiat dacă vrea să-i fie adept și să ajungă samurai.

— Pot fi samurai?! a întrebat el uimit.

— Da, poți deveni un samurai renumit! Sunt sigur că vei ajunge unul dintre urmașii mei.

— Bunăvoința dumneavoastră mă onorează, stăpâne!

Bucuros și cu speranța în suflet, Kintaro s-a întors la mama sa, căreia i-a spus:

— Voi fi unul dintre cei mai curajoși samurai, voi fi la fel ca tatăl meu!

La auzul acestor vorbe, lacrimi de bucurie s-au prelins pe chipul mamei.

Nu după mult timp, el și-a luat rămas bun de la mamă și de la prietenii săi, cărora le-a spus:

— Vă mulțumesc pentru prietenia voastră! Nu vă voi uita niciodată! Mamei i-a spus cât de mult o iubește și i-a promis că, într-o zi, se va întoarce, negreșit, la ea.

Câțiva ani mai târziu, el a devenit un neînfricat samurai, numit SAKATA-NO KINTOKI-IN. La vârsta bărbăției era unul din cei patru renumiți și loiali urmași ai lui MINAMOTO-NO-YORIMITSU.

Am încălecat pe-o șa, și v-am spus povestea așa. Povestea adevărată a unui erou legendar al Japoniei din perioada Heian.

FANTOMA DE LA TEMPLU

A fost odată ca niciodată, într-un sat din îndepărtata Japonie, un magazin de dulciuri. Toți copiii care veneau după bomboane intonau un cântecel nostim:

*„O bomboană,
Două bomboane,
Trei bomboane...”*

Într-o zi, o tânără femeie însărcinată, cu mersul agale, cu fața tristă și palidă, a trecut pe lângă magazin. În miez de noapte, la același magazin, s-au auzit câteva bătăi în ușă. Șeful magazinului a deschis ușa, iar în prag era frumoasă femeie însărcinată cu fața palidă. Ea a întins o monedă de 100 yeni și l-a rugat pe vânzător să-i vândă o bomboană. El a luat moneda și i-a dat o bomboană. A doua noapte, femeia a venit din nou să cumpere o bomboană. Fața ei era și mai palidă decât noaptea trecută.

Vânzătorul i-a dat bomboană și i-a spus:

— De acum încolo, te rog să vii ziua și nu noaptea.

Ea și-a cerut scuze rugându-l să-i vândă totuși o bomboană. Glasul îi era disperat, corpul slăbit, ochii stinși... Sleită de puteri, a treia noapte a venit iarăși cu fața de o paloare și mai accentuată.

Negustorul a întrebat-o:

— De unde vii? Ești străină de acest sat?

— Sunt venită aici doar de câteva zile, i-a răspuns femeia. Dar în

timp ce-i răspundea, nu i se vedea fața, aceasta fiindu-i acoperită de părul lung, răsfirat și bogat.

Femeia a continuat să vină și în nopțile următoare. În a șaptea noapte, plângând și cu glasul stins i-a spus vânzătorului:

— Acum n-am bani, dar am nevoie de o bomboană.

Când omul a refuzat-o, femeia și-a desfăcut kimonoul, iar el surprins, i-a oferit de îndată bomboana cerută. Tânăra i-a mulțumit pentru bunătate. Curios, vânzătorul s-a hotărât s-o urmărească; de la magazine, ea a apucat pe drumul ce ducea la templul de la poalele muntelui. După ce a trecut de poartă, a luat-o pe lângă templu, îndreptându-se spre grădina acestuia, apoi a dispărut... În grădină se auzea glasul stins al unui bebeluș ce plângea. Omul a alergat la preotul templului și a povestit ceea ce a văzut și auzit. Apoi, împreună cu preotul a ieșit mergând pe urma femeii. Spre marea lor nedumerire și mirare au găsit în cale o mânăcă de la kimonoul ei. Preotul a spus:

— Îmi amintesc de acest kimono. Acum o săptămână, o tânără doamnă m-a vizitat și mi-a zis că se simte rău cerându-mi îngăduința de a înnopta aici, pentru că nu avea bani să meargă la hotel. I-am permis ca în acea noapte să doarmă la templu. În seara aceea, ea mi-a spus că merge la părinții ei pentru a naște copilul și mi-a arătat niște hăinuțe frumoase de bebeluș. Din păcate, a doua zi am găsit-o moartă.

Neștiind cine este și de unde vine, i-am făcut slujba de înmormântare și am îngropat-o în grădină cu hăinuțele copilului și 6 monede a câte 100 de yeni. Surprins, omul l-a întrebat pe preot:

— 6 monede spuneți? Cu vocea tremurândă, omul l-a rugat pe preot să deschidă mormântul.

A doua zi, s-a făcut deshumarea și, în timp ce preotul spunea o rugăciune, au deschis sicriul din care s-a auzit un plânset.

— Dumnezeule! au exclamat cei doi.

În sicriu au găsit un bebeluș, îmbrăcat în hăinuțe frumoase, în brațele mamei moarte.

— Ea este cea care a venit să cumpere bomboane de la mine, zise negustorul.

— Văd că a pierdut o mânecă la kimono, adăugă preotul. În acel moment, bebelușul a început a plânge.

— Trăiește! Strigară deodată cei doi.

Preotul a luat copilul din sicriu și a zis:

— Mama lui îi dădea în fiecare zi câte o bomboană în loc de lapte. Am să-l iau să crească în acest templu.

Vestea despre această întâmplare neobișnuită s-a răspândit în toată Japonia, iar magazinul de dulciuri a devenit faimos și tot mai mulți oameni îi treceau pragul.

*„O bomboană,
Două bomboane,
Trei bomboane...”*

Au trecut anii, copilul a crescut, a devenit un băiat frumos și deștept care a studiat mult și a ajuns un renumit preot budist în Kyoto, vechea capitală a Japoniei.

CEAINICUL MAGIC

Odinioară, pe muntele sfânt Haku, numit și „muntele alb” (datorită zăpezilor veșnice), trăia un călugăr bătrân, vestit pentru credința și harul de a vindeca oamenii și, deopotrivă, animalele.

În tinerețe, călugărul a avut o viață zbuciumată, fiind samurai la curtea unui Shogun. În timpul unei bătălii, a fost grav rănit și numai priceperea și îngrijirea călugărilor, de la templul din vârful muntelui, i-au salvat viața. După însănătoșire, el a hotărât să devină călugăr și, din acea zi n-a mai părăsit templul. Zilnic, după rugăciune, îi plăcea să cutreiere muntele de care se îndrăgostise. Aerul curat, cedrii falnici, potecile căptușite cu flori, animăluțele și ierburile de leac îl făceau fericit. La anumite date calendaristice, dar și în funcție de fazele lunii, aduna ierburile tămăduitoare care nu mai aveau secrete pentru el. Alteori, culegea ciuperci pe care le înșira pe funii din bambus, apoi le punea la uscat. Dintre ele, unele erau folosite la bucătărie pentru hrană, iar altele erau pisate și întrebuințate ca leacuri. Câțiva tineri călugări își făceau ucenicia pe lângă bătrân. Tot ei îl ajutau la pregătirea plantelor de leac, pe care le depozitau într-un loc special.

Într-o zi, la vreme de seară, a poposit la templu, un negustor cu suita lui care a cerut adăpost pentru o noapte. A doua zi, drept răsplată, acesta i-a oferit în dar un ceainic, un obiect de preț, lucrat cu finețe și migală de meșteri iscusiți. Ceainicul reprezenta un

tanuki¹⁴⁷. Și, cum călugărul aprecia „arta ceaiului”¹⁴⁸ și ceaiul în sine, căruia îi spunea „prețioasa rouă lichidă”, a primit darul cu mare bucurie.

În ziua următoare, după rugăciune, călugărul s-a retras în chilia sa, unde i-a invitat și pe ucenici. În cameră se afla o masă joasă din lemn, pe care erau așezate frunzele pentru ceai, cupele, inclusiv ceainicul. Un vas metalic era încastrat în tăblia mesei. Călugărul a turnat jar în vas, l-a acoperit cu un grătar, iar deasupra a așezat ceainicul. Nici n-a apucat bine a se încălzi apa, că dinspre ceainic s-au auzit țipete... Călugărul și ucenicii au rămas încremeniți de ceea ce vedeau și auzeau:

— Ajutor! Ajutor! Omule, ia-mă de pe foc!

Bătrânul s-a repezit, a apucat toarta ceainicului și l-a dat deoparte. În chiar clipa aceea, sub ochii măriți de spaimă ai celor prezenți, ceainicul a prins viață și un tanuki poznaș a început să alerge prin cameră. Când a văzut ceea ce se întâmplă, călugărul a considerat că ceainicul este blestemat și l-a dăruit unui om sărac.

Odată ajuns acasă, Yuta, că așa îl chema pe om, a așezat ceainicul pe plită ca să-și facă un ceai.

Și... ce credeți? La fel ca și la templu, s-a produs aceeași transformare. Tanuki a prins viață și a început a țopăi. Bietul om era să leșine, dar și-a revenit când l-a auzit vorbind:

— Yuta, ești un om cumsecade și eu o să te ajut să devii bogat, dar trebuie să-mi promiți că nu mă vei mai pune niciodată la foc. Promiți?

— Promit, nu te pot refuza.

¹⁴⁷ Câinele japonez enot (*Nyctereutes procyonoides viverrinus*), de asemenea, cunoscut sub numele de tanuki n japoneză, este o subspecie din Asia a câinelui enot.

¹⁴⁸ cha-no-yu.

— Îți mulțumesc, omule bun! Mai am încă o dorință.

— Spune, am să ți-o îndeplinesc.

— În fiecare noapte, va trebui să mă hrănești cu prăjiturele gustoase din orez.

— Cu dragă inimă.

De atunci, Yuta mergea în piață, unde tanuki dădea spectacole. El cânta, dansa, făcea tumbe și sărituri spre amuzamentul celor de față. Oamenii erau bucuroși, răsplătindu-l cu dărnicie.

La câteva luni de la întâmplare, într-o noapte, Yuta i-a spus prietenului său:

— Tanuki, am câștigat destui bani, încât să-mi ajungă până la sfârșitul zilelor mele. E rândul meu să te ajut. Vrei să te reîntorci la templu?

— Mi-aș dori foarte mult, dar numai dacă nu voi mai fi pus pe foc.

— Îți făgăduiesc a nu te lăsa acolo, decât în cazul în care te vor feri de foc și-ți vor oferi prăjiturelele preferate.

În ziua următoare, Yuta a așezat ceainicul într-un sipet din lemn de trandafir, căptușit cu mătase, și a plecat pe munte. La templu a fost întâmpinat cu multă căldură de bătrânul călugăr. Acesta i-a oferit un ceai, și în timp ce savurau „licoarea magică”, omul i-a împărtășit secretul ceainicului și felul cum tanuki l-a ajutat să se îmbogățească. A mai spus că înapoiază ceainicul pentru care mulțumește. După cum făgăduise, a cerut că acestuia să i se ofere prăjituri din orez și să fie ferit de foc. El a mai adăugat că ceainicul este unul magic și nu unul blestemat. Auzind toate acestea, omul sfânt a spus oftând:

— Tanuki, îmi pare foarte rău că te-am pus pe foc și am spus că ești blestemat. Dacă aș fi știut că ești un ceainic special, n-aș fi făcut-o. Te rog, iartă-mă!

Ceainicul fermecat, tanuki, a fost așezat în altar, pentru a se odihni. Alături, i-au pus prăjiturile de orez, preferate. Chiar și azi, cine ajunge la templul de pe vârful muntelui alb, îl mai găsește încă acolo...

CAISUL ÎNFLORIT

Plecasem din Japonia cu părinții mei pentru o scurtă vacanță în România, la bunica mea.

Era o zi de primăvară, o dimineață în care cei câțiva pomișori din fața casei erau poleiți de razele blânde ale soarelui. Alexia, verișoara mea, se plimba pe lângă copăcei, admirându-le coroanele încărcate de muguri: Cu câteva zile în urmă înflorise bătrânul migdal de la fereastra Elenei, mătușa mea.

Ne-am trezit cu el învăluit într-o diademă de ninsoare, de credeai că un pictor se jucase cu crenguțele lui, colorându-le. Când Alexia a pipăit dantela petalelor, și-a dat seama că sunt flori. Din casă am auzit-o strigând:

— Bunico, bunico, a înflorit migdalul! Dar bunica era ocupată cu scrisul, așa că m-am grăbit eu s-o întâmpin.

Alexia mi-a făcut semn cu mâna și m-a chemat la ea. M-am grăbit să aflu ce vrea să-mi spună. Cu obrazii roșii de emoții și ochii-nrouați, ea mi-a spus:

— Dimi, vezi copăcelul acesta? Plânge!

— Cum plânge, am întrebat-o mirat.

— Da, plânge. Îmi spune că a înflorit pentru prima oară...

— Ce copac este acesta?

— Este un cais! Azi-noapte și-a împodobit coroana cu flori albroze. Acum plânge, speriat că nu știe ce e cu el.

— Plânge și în clipa aceasta? O întreb eu, din ce în ce mai surprins. Verișoara mă liniștește...

— Dimi, eu l-am mângâiat și l-am încurajat spunându-i că-i foarte frumos, iar ceea ce i s-a întâmplat este ceva firesc. Să fie mândru de el! L-am liniștit și i-am povestit că același lucru se întâmplă și cu noi, copiii. Când creștem mai mari, avem mici responsabilități, mergem la grădiniță, apoi la școală și facultate. Copăcelul m-a ascultat în liniște, apoi respirând, m-a întrebat neliniștit:

— Dar cu florile ce să fac?

— De florile tale va avea grijă Natura, mama ta. Tu ești un copil al ei. Așa că suntem frați, dar și prieteni. Când voi fi liberă, ne vom juca împreună, promit. Eu am să veghez asupra ta, să nu te atace nimeni... Îți voi pune un sprijin să nu te îndoiaie vântul nebun și îți voi turna apă la rădăcină în timpul verilor secetoase.

— Ah, ce fericit sunt!

I-am privit în tăcere pe cei doi prieteni, Alexia și caisul, gândind că fiecare dintre noi, poate avea unul sau mai mulți prieteni printre copăcei, copii ai naturii. Mi-am amintit cu acest prilej, de cei doi cireși japonezi, din parcul din fața școlii, pe care îi lăsasem înfloriți. Școala mi i-a dat în îngrijire și o fac cu drag. Sensei¹⁴⁹, ne spusese și el să nu rupem, în joacă, florile sau rămurelele copacilor, pentru că și pe ei îi doare. Ei simt ca și noi, în plus, ne dăruiesc cele mai gustoase fructe.

Realizând ce gest frumos a făcut Alexia, am privit-o cu alți ochi, întrebându-mă de unde știe ea atâtea lucruri? E doar o fetiță!

Bunica tocmai se apropia de noi și mă sfredelea cu privirea, parcă citindu-mi gândurile. Am roșit și am lăsat privirea în jos, iar bunica ne-a luat de mână și ne-a întrebat:

— Despre ce vorbiți voi?

— A înflorit caisul, bunico, am răspuns noi într-un glas...

¹⁴⁹ Aici cu sensul de „profesorul nostru”.

GENEMAI¹⁵⁰

Au fost odată un bărbat și o femeie în vârstă, foarte harnici, dar fără copii. Era pe vremea vitejilor samurai din timpul Shogunului Yeasu Tokugawa din îndepărtata Țară a Soarelui Răsare. Cei doi și-au dorit toată viața lor un băiat care să le fie sprijin la bătrânețe, dar Cerul nu i-a învrednicit cu această bucurie.

Într-o dimineață, un pelerin, care poposise la ei peste noapte, i-a sfătuit să meargă la altarul Tagata din Komaki, la nord de Nagoya. El le-a spus:

— După ce veți depune ofrandele, să vă rugați trei zile, dimineața și seara, cerându-i lui Dumnezeu să vă binecuvânteze cu un fiu. Este un ritual care trebuie îndeplinit, dar, cu siguranță, veți fi răsplătiți.

— Va fi o bucurie să ne rugăm. Vă mulțumim pentru sfatul înțelept!

După ce s-au rugat trei zile și trei nopți, așa cum fuseseră îndrumați de pelerin, un călugăr de la altar le-a dat un bob de orez, spunându-le:

— Dacă inima vă este bună și cugetul curat, Cerul vă va îndeplini dorința. Când veți ajunge acasă, așezați bobul de orez într-o coajă de fistic (este asemănătoare cu o luntre mică) în care să puneți rouă de pe crizantema regală. Aveți grijă, ca timp de 9 zile, luna să se oglindească în roua din luntre și să învăluie bobul în razele-i argintii. Zis și făcut! Cei doi au luat prețiosul bob, ce era înfășurat într-o cămașă (coajă) și l-au așezat, cu delicatețe, într-o punguță

¹⁵⁰ „Bob de orez”.

galbenă dintr-o mătase fină. De ce galbenă? Pentru că aurie este și crizantema regală.

Când au ajuns acasă, era noapte deja. După ce au mâncat, au făcut planul pentru a doua zi, apoi s-au culcat. În zori, s-au trezit, s-au spălat pe ochi și, pe nemâncate, au pornit să culeagă rouă în coajă de fistic. Nici nu apucase soarele a se înălța, că ei deja adunaseră rouă. Și, cu grijă să nu verse vreo picătură din prețiosul lichid, s-au întors acasă mulțumiți. Bărbatul a așezat „luntrea” (coajă de fistic) într-un loc sigur, unde ziua bobul de orez era încălzit de razele soarelui, iar noaptea, răcorit de cele ale lunii.

Timpul a trecut și, într-o dimineață, bărbatul și femeia au constatat că bobul de orez dispăruse. Pe oglinda de rouă pluteau două mici luntrițe care de fapt fuseseră „cămașa” bobului de orez. Sau coaja, cum îi spunem noi. Femeia a început a plânge și atunci s-a auzit o voce subțire, dar fermă:

— Mamă, de ce plângi?

Ea a făcut ochii mari și a întrebat:

— Cine ești?! Cine îmi spune mamă?!

— Sunt eu, fiul vostru!

Bătrâna l-a chemat pe bărbat și amândoi au privit cu mare atenție în coajă de fistic. Ascuns pe fundul uneia dintre luntrițe, se afla un băiat mic, mic, mai mic decât bobul de orez primit de la călugăr.

— De ce vă mirați? M-ați chemat și eu am venit. Mi-e foame! Vreau prăjituri, nectar, „kombu”¹⁵¹ și sushi¹⁵²!

Auzind ce dorește băiatul, părinții au rămas încremeniți. În cele din urmă, femeia s-a gândit că mierea este prelucrată în stup, din nectarul adunat de albine. Ea i-a spus bărbatului său:

— Mierea ar fi potrivită pentru hrană. Alge uscate și pește crud

¹⁵¹ Alge foarte hrănitoare pentru copii.

¹⁵² pește crud, bogat în vitamine și minerale.

avem, dar cum să i le oferim? Are o guriță atât de mică! Și mânuțele îi sunt mici!

După ce s-au sfătuit îndelung, au hotărât să-i ofere o picătură de miere, două firimituri de prăjitură, o fâșie de alge și una de pește...

— Mai este o problemă, zice bărbatul.

— Care, întreabă femeia?

— Bețișoarele...

— Hmm, ai dreptate!

În fața casei înflorise un arbust care, pe lângă florile delicate, avea și spini. Era un arbust căruia, la noi i se spune merișor. Bărbatul a luat doi spini, le-a tăiat vârfulețe și cotorășele, apoi le-a lustruit cu migală. Astfel, au ieșit două bețișoare ușoare și utile. Voi știți că japonezii, în loc de lingurițe și furculițe, folosesc bețișoarele pentru a mânca? E un obicei păstrat din moși-strămoși.

Într-o zi, o albină s-a oprit din zbor și s-a așezat alături de luntrea băiatului, zicând:

— Ce băiat frumos! Se pare că e și voinic, dar îi lipsește o sabie. Și, cum sora ei mai mică pierise sub talpa unui copil neatent, a vrut să-i facă o bucurie acestui băiat micuț și drăgălaș. După ce l-a admirat un timp, i-a spus:

— Uite, îți dăruiesc un ac de albină pe care să-l folosești ca sabie. Ia-l, îți va prinde bine când vei crește!

— Arigatou¹⁵³, nobilă doamnă!

Din acea zi, Genmai a început a se antrena. Uneori își flutura sabia în dreapta și în stânga, de parcă s-ar fi luptat cu un dușman nevăzut. Alteori, transforma bețișoarele în vâsle și plutea în luntriță, făcând multe ture ca să-i crească mușchii și să devină vânjos.

În ziua în care s-a simțit puternic, le-a spus părinților că pleacă la

¹⁵³ mulțumesc.

Kyoto. Bărbatul și femeia s-au privit surprinși unul pe celălalt, au ridicat din umeri și, în cele din urmă, au spus:

— Mergi cu Dumnezeu!

La oraș, băiatul a fost angajat de un nobil că gardă de corp pentru prințesa, fiica sa. Când l-a văzut această cât de mic este, s-a îndoit de aptitudinile lui de luptător. Cu timpul însă, cunoscându-l mai bine, au devenit prieteni.

Într-o zi, pe când prințesa se întorcea de la templu, i-a apărut în față un demon mare și verde căruia i se spune „oni”¹⁵⁴. În clipa aceea, Prințesa s-a crezut pierdută. Dar Genmai, dintr-o săritură, a aterizat în gura feroasă a demonului și i-a înfipt sabia în limbă. Înnebunit de durere, demonul a luat-o la fugă. După cum știți, sabia era de fapt acul unei albine, purtător de venin. Și uite așa, viteazul Genmai a salvat-o pe prințesa din primejdia în care se afla.

Din acea zi, înainte de culcare, Prințesa se rugă ca salvatorul ei să se transforme într-un voinic mai înalt decât ea. Timpul a trecut și iată că, mare îi fu uimirea și bucuria când, în locul lui

Genmai¹⁵⁵, într-o zi, a întâmpinat-o un samurai, înalt și chipeș, care i-a spus:

— Sunt aici, stăpână!

Cred că vă imaginați ce a urmat: o nuntă ca în povești, la care, pe lângă numeroasele familii de nobili, au participat și bătrânii lui părinți.

Prințesa și alesul ei au fost fericiți și mai trăiesc și azi. Rouă de crizanteme pe care au băut-o în loc de apă, a fost elixirul ce le-a adus tinerețea fără bătrânețe...

¹⁵⁴ Căpcăun cu gheare, coarne, păr lung și încâlcit

¹⁵⁵ „bob de orez”.

OMUL CARE A ÎNFLORIT POMII

Odată ca niciodată, într-un îndepărtat sat din Japonia, trăia un bătrân și cinstit bărbat, pe nume Kamatase, alături de iubitoarea lui soție. Într-o zi, în vreme, ce săpa pe bucata lui de ogor, un cățeluș înfricoșat sa apropiat de el, schelălăind cât îl țineau puterile. Acest cățel fusese bătut cu cruzime de Yatake, un om lacom, ale cărui pământuri se învecinau cu peticul sau de ogor.

„Vai, bietul de tine,” a exclamat bătrânul, după care l-a oblojit și l-a luat acasă, dându-i numele de Shiro¹⁵⁶.

Moșneagul și nevasta lui au ajuns cu vremea să îl iubească nespus de mult pe Shiro, iar cățelul, la rândul său, s-a atașat de cei doi soți, ajutându-i, pe cât putea, la treburile lor zilnice. Shiro a mâncat și a tot mâncat din bunătățile date de stăpânii săi până când a devenit un mare și puternic dulău.

Odată, Shiro la călăuzit pe bătrânul Kamatase până la un munte din apropiere. Atunci când au ajuns în vârful acestuia, câinele a pornit să latre, „Ham-ham, sapă aici! Ham-ham, sapă aici!”

Stăpânul său i-a dat ascultare și, spre marea sa uimire, a dat peste o mulțime de monede din aur ascunse cine știe de când în pământ.

Auzind ce se întâmplase, Yatake, lacomul vecin i-a spus moșului, „Împrumută-mi și mie pentru o zi câinele tău.”

Kamatase, având inima bună, s-a învoit, așa ca vecinul, împreună cu soția sa, au dus cu forța, trăgându-l de lesă, câinele până la muntele cu pricina. „Unde este aurul?” a strigat apoi Yatake.

¹⁵⁶ În limbă japoneză, Shiro înseamnă „alb”.

Cu spaimă în suflet, Shiro a început să scâncească. „Aha, deci aici este,” a zis hulpaful bărbat, și, fără a mai sta pe gânduri, s-a pornit să sape în acel loc. În loc de monede de aur, el a găsit însă numai gunoi.

„Îndrăznești să îți bați joc de mine,” s-a răstit el cuprins de furie, și, fără a mai pregeta, a omorât nevinovatul câine.

Atunci când stăpânii lui au aflat despre această faptă, l-au jelit pe Shiro, și l-au îngropat lângă casa lor. Imediat, din mormântul lui Shiro s-a înălțat un vlăstar, care chiar a doua zi a devenit un impunător copac.

„Lui Shiro îi plăceau prăjiturile din orez fiert,” și-a adus aminte Kamatase. „Haide să facem o mâncare de orez și să o ducem la mormântul său.” A tăiat copacul răsărit peste mormântul câinelui și a cioplit din el un mojar. Apoi, a început să gătească împreună cu soția sa orezul. În clipa în care l-a pus în mojar, aceasta s-a preschimbat în nenumărați bani de aur.

Auzind ce s-a petrecut, vecinul său a dat buzna peste el și i-a cerut, „Dă-mi mojarul tău!” După aceea, a făcut, cu nevastă-sa alături, niște prăjituri din orez, însă când a turnat orezul în mojar, acesta s-a transformat, sub ochii lor, într-un nămol negru. „Ce naiba s-a întâmplat?” a urlat Yatake. Furios peste poate, a tăiat cu toporul mojarul, făcându-l bucăți. După aceea, a aruncat rămășițele de lemn în soba și le-a ars. Bătrânul și bunul său vecin sa întristat, dar a adunat cenușa rămasă din mojarul sau, a pus-o într-o cutie, și a aduso la casa lui.

„Să împrăștiem aceasta cenușă peste ogorul nostru, astfel încât să crească frumoase ridichile care îi plăceau atât de mult lui Shiro,” a zis Kamatase. Atunci când a făcut acest lucru, sa iscat, pe neașteptate, un vânt puternic, care a purtat cenușa până la un pom sterp din apropiere, făcându-l să capete pe ramuri, dintr-o dată,

niște minunate flori de cireș. Omului nu ia venit să-și creadă ochilor, dar a luat restul de cenușă și a aruncato peste toți pomii săi neroditori, făcându-i de îndată să înflorească cu niște neasemuit de frumoase flori de cireș. Vestea despre acest miracol a ajuns la urechile locuitorilor din preajmă, și chiar până la acelea ale regelui de pe acele meleaguri.

Kamatase a fost adus în fața regelui, cu tot cu cutia lui de cenușă. La porunca suveranului, omul a împrăștiat cenușa peste pomii din preajmă, făcându-i pe toți să nască minunate flori de cireș.

„Nemaipomenit!” a exclamat regele, cu sufletul plin de mulțumire. „Bravo! Ești cel mai meșteșugit înfloritor al pomilor din toată Japonia, și meriți o răsplată pe măsură!”

Nevrând să rămână mai prejos, Yatake a adunat din soba sa cenușa care îi mai rămăsese și a alergat până la curtea suveranului, strigând: „Așteptați puțin! Veți vedea cu toții ca eu sunt cel mai mare înfloritor de pomi din toată Japonia!”

A azvârlit cenușa către copaci, însă aceasta a ajuns în ochii și nasul regelui, fiind cât pe ce să îl sufocă.

„Neobrăzatele!” a strigat, mânios, suveranul, și, fără a mai sta la tocmeală, la aruncat în temniță pe lacomul și nesăbuitul om.

CEI 47 DE RONINI

La începutul secolului al XVIII-lea trăia un daimyo¹⁵⁷ numit Asano Takumi no Kami, Lordul castelului din Ako, în provincia Harima. Întâmplarea a făcut ca un ambasador imperial de la Curtea Mikado să fie trimis către shogunul din Yedo. Lui Takumi no Kami și unui alt nobil numit Kamei Sama le-au fost încredințate primirea și găzduirea ambasadorului; un înalt oficial, Kira Kotsuke no Suke, a fost numit să îi învețe ceremoniile care se potriveau unei asemenea ocazii. Cei doi nobili au fost obligați deci să se ducă în fiecare zi la castel ca să asculte instrucțiunile lui Kotsuke no Suke. Dar acest Kotsuke no Suke era un om avar și astfel a hotărât că darurile celor doi daymio primite de el conform obiceiurilor erau fără valoare și batjocoritoare. Astfel, a prins ura împotriva lor, și nu s-a străduit să îi învețe prea multe, ci dimpotrivă, râdea de ei cu orice ocazie. Takumi no Kami, dominat de simțul datoriei, suporta insultele cu multă răbdare, dar Kamei Sama, care nu putea să își controleze atât de bine temperamentul, era foarte iritat și hotărât să îlucidă pe Kotsuke no Suke pentru umilirea de care a avut parte.

Într-o noapte, când treburile sale la castel se încheiaseră, Kamei Sama s-a întors la palatul său și și-a chemat consilierii la o conferință secretă, zicându-le: „Kotsuke no Suke ne-a insultat pe mine și pe

¹⁵⁷ Din punct de vedere literal, în limba japoneză, *daimyo* înseamnă “mare nume” (*dai*=mare și *myo*=nume). Era un fel de domnitor feudal aparținând elitei samurailor care a apărut în secolul al XVI-lea ca vasal direct al shogunului. *Daimyo* trebuia să posedă un domeniu care să producă cel puțin 10.000 koku [ca. 180 de litri] de orez pe an și să aibă în slujba sa un număr mare de samurai.

Takumi no Kami în timpul instrucției noastre de primire a ambasadorului imperial. Aceasta este împotriva oricărei decențe, și mă gândeam că aș putea să îlucid pe loc; dar apoi am cugetat că dacă aș fi făcut o asemenea faptă cu toți funcționarii din castel de față, nu numai că viața mea s-ar fi terminat, dar familia și vasalii mei ar fi fost ruinați. Așa că am renunțat la plan. Însă faptul că exista o asemenea epava de om este o tristețe pentru oameni, deci mâine când mă voi duce din nou la Curte îl voi omorî: hotărârea mea este neclintită și nu voi accepta niciun fel de discursuri.”

Dar unul dintre consilierii lui Kamei Sama era un om foarte înțelept și când stăpânul său a spus că nu accepta niciun fel de discurs, el a spus:” Cuvintele dumneavoastră sunt lege; servitorul dumneavoastră va face toate pregătirile; și mâine, când Domnia voastră se va duce la Curte, dacă acest Kotsuke no Suke va fi iarăși insolent, își merită moartea.”. Și stăpânul său a fost mulțumit de acest discurs și a așteptat cu nerăbdare să vină zorii pentru a se reîntoarce la curte și a-și ucide dușmanul.

Dar consilierul s-a dus acasă fiind foarte preocupat și gândindu-se nerăbdător la ce spusese prințul său.

În timp ce se gândea la aceasta, și-a dat seama că oricum Kotsuke no Suke avea o reputație foarte proastă și era posibil să accepte o mătă. Și era mai bine să plătească orice sumă, indiferent cât de mare ar fi fost, doar ca stăpânul său și casa lui să nu fie ruinate. Așa că a adunat toți banii de care dispunea, și dându-i servitorilor săi să îi care, a călărit până la palatul lui Kotsuke no Suke și a spus secretarilor săi: „Stăpânul meu, care se va ocupa de primirea solului imperial, datorează multe mulțumiri Lordului Kotsuke no Suke, care s-a străduit atât de mult să îl învețe ceremoniile deosebite care trebuiesc organizate pentru ambasador. Acesta este doar un cadou modest care a fost trimis de către el prin mine, dar spera că Domnia

sa îl va accepta. Stăpânul meu spera ca a câștigat favoarea Lordului.". Și, cu aceste cuvinte, el a oferit 1000 de uncii de argint lui Kotsuke no Suke, și 100 de uncii pentru a fi împărțite între secretarii lui.

Când secretarii au văzut banii ochii le-au sclipit de plăcere și au fost foarte îndatoritori în mulțumirile lor; implorându-l pe consilier să aștepte puțin, s-au dus să spună stăpânului lor de cadoul regesc care venise cu mesajul respectuos al lui Kamei Sama. Kotsuke no Suke fiind foarte încântat, l-a invitat pe consilier într-o cameră interioară și, după ce i-a mulțumit, a promis că îl va instrui pe

Kamei Sama cât de bine va putea. Astfel consilierul, văzând încântarea coruptului, s-a bucurat de faptul că planul lui a avut succes. Dar Kamei Sama, neștiind cum consilierul său îi cumpărase dușmanul, încă gândea la planul său de răzbunare și în următoarea dimineață în zori s-a dus la Curte într-o procesiune solemnă.

Când Kotsuke no Suke s-a întâlnit cu el, comportamentul său se schimbase complet și nimic nu îi putea întrece politetea: „Ați venit devreme în această dimineață la Curte, Lordul meu Kamei. Nu pot decât să vă admir zelul. Am onoarea să vă prezint câteva reguli de eticheta astăzi. Vă implor să îmi iertați purtarea anterioară, care poate să va fi părut foarte nepoliticoasă; dar am de obicei o dispoziție schimbătoare, așa că vă implor să mă iertați." În timp ce continua să se umilească, inima lui Kamei Sama a devenit din ce în ce mai înduioșată, până când a renunțat la intenția de a-l ucide. Astfel, datorită istețimii consilierului sau au fost Kamei Sama și toată casa să salvați de la ruină.

Imediat după aceasta, Takumi no Kami, care nu trimisese niciun cadou, a ajuns la castel, iar Kotsuke no Suke l-a bațjocorit și mai tare decât înainte, provocându-l ironic și cu insulte subtile, dar Takumi

no Kami a hotărât să ignore toate acestea, și a îndeplinit răbdător ordinele lui Kotsuke no Suke.

Această purtare, în loc să producă o ameliorare în comportamentul lui Kotsuke no Suke, l-a făcut să îl disprețuiască și mai mult până când a spus impertinent: „Uite, lordul meu Takumi, se pare că fundă de la ciorapul meu s-a dezlegat; mi-o legi, te rog?”

Takumi no Kami, deși arzând de mânie în fața afrontului, s-a gândit însă că este datoria lui să asculte ordinele, și a legat funda șosetei. Apoi Kotsuke no Suke, întorcându-se cu spatele către el, a exclamat:

„Vai, dar ce neîndemânatic ești! Nu poți nici măcar să faci o fundă ca lumea! Toată lumea poate vedea că ești un țăran și că nu știi nimic despre manierele Yedo.”

Și cu un ras obraznic a plecat într-o cameră interioară.

Dar răbdarea lui Takumi no Kami ajunsese la sfârșit; această insultă era mai mult decât putea suporta.

„Oprește-te o clipă, lordul meu.” a strigat el.

„Da, ce dorești?” a răspuns Kotsuke no Suke. Dar, în timp ce se întorcea, Takumi no Kami și-a scos sabia din teacă și a încercat să îl decapiteze; însă Kotsuke no Suke, fiind protejat de coiful de Curte, a fost doar zgâriat și a reușit să fugă; dar Takumi no Kami, urmărindu-l, a încercat să îl mai înjunghie o dată și, ratându-și ținta, și-a înfipt sabia într-un stâlp. În acel moment un ofițer pe nume Kajikawa Yosobei l-a imobilizat pe nobilul furios și a oferit timp lui Kotsuke no Suke să scape.

Takumi no Kami a fost arestat și dezarmat, apoi închis într-un apartament din palat pentru a fi judecat.

Un consiliu a fost ținut și prizonierul a fost dat spre paza unui daymio numit Tamura Ukiyo no Daibu, care l-a ținut sub strictă observație chiar acasă la el, spre marea tristețe a soției și secretarilor

lui; și când deliberările juriului s-au încheiat s-a decis ca, dat fiind faptul că a atacat un om în incinta palatului, Takumi no Kami trebuie să își facă harakiri¹⁵⁸. S-a mai decis că bunurile sale să fie confiscate, iar familia sa ruinată. Așa era legea. Și astfel Takumi no Kami și-a făcut harakiri, castelul său din Ako i-a fost confiscat, iar slujitorii săi au devenit ronini, unii dintre ei s-au angajat la alți daymio, iar alții au devenit negustori.

Printre acești slujitori era și consilierul său principal, Oishi Kuranosuke, care, cu alți 46 de slujitori loiali, a format o ligă ce avea să războne moartea stăpânului lor omorându-l pe Kotsuke no

Suke. Acest Oishi Kuranosuke nu era în castelul Ako în momentul tragediei care nu ar fi avut loc dacă ar fi fost alături de prințul sau; pentru ca, fiind un om înțelept, nu ar fi pierdut ocazia să îl îmbuneze pe Kotsuke no Suke trimițându-i daruri; consilierul care l-a servit pe Takumi no Kami la Yedo era un pământar care și-a neglijat datoria și astfel a cauzat moartea stăpânului său și a dus la ruină casei sale.

Și astfel Oishi Kuranosuke și cei 46 de ronini au început să făurească planul de răzbunare împotriva lui Kotsuke no Suke; dar Kotsuke no Suke era atât de bine păzit de un grup de luptători oferiți de către daymio-ul Uyesugi Sama, a cărui față era soția lui, încât cei 47 și-au dat seama că singurul mod în care și-ar fi putut atinge scopul era să îl facă pe dușman să își lase jos garda.

Astfel, ei s-au separat și s-au deghizat, unii în tâmplari, alții în meșteșugari, iar alții în negustori; conducătorul lor, Kuranosuke, s-a dus la Kyoto și a construit o casă în cartierul numit Yamashina, după care a început să frecventeze locuri cu reputație proastă, și a cedat beției și destrăbălării, ca și cum gândul nu îi stătea deloc la

¹⁵⁸ *Seppuku* (*harachiri*) desemnează un mod de sinucidere prin spintecarea pântecului cu pumnalul sau cu sabia, practicat mai ales de samurarii japonezi.

răzbunare.

Kotsuke no Suke, între timp, suspectând ca foștii vasali ai lui Takumi no Kami vor vrea să îl ucidă, a trimis spioni la Kyoto pentru a monitoriza tot ceea ce făcea Kuranosuke.

Acesta însă, hotărât să instituie dușmanului o falsă stare de siguranță, a continuat să ducă o viața lipsită de griji, înconjurat de prostituate și bețivi.

Într-o zi, când se întorcea acasă beat, a căzut în stradă și a adormit, și a fost de râsul tuturor trecătorilor. S-a întâmplat ca un bărbat pe nume Satsuma să îl vadă și să spună:

„Nu este acesta Oishi Kuranosuke, care a fost consilierul lui Asano Takumi no Kami, și care, neavând îndrăzneala să își răzbune stăpânul, s-a abandonat femeilor și vinului? Uitați-vă cum zace beat în mijlocul străzii! Bestie lipsită de loialitate! Prostule! Nu meriți denumirea de samurai!”

Spunând acestea, s-a aplecat peste Kuranosuke și l-a scuipat; Kotsuke no Suke, auzind acestea de la spionii săi, s-a simțit foarte ușurat și în siguranță.

Într-o zi soția lui Kuranosuke, care era foarte deprimată văzând viața pe care o duce soțul ei, s-a dus la el și i-a spus: „Lordul meu, mi-ai spus la început ca destrăbălarea ta este doar un șiretlic ca să îl faci pe dușmanul tău să lase garda jos. Dar aceasta a mers prea departe. Te rog și te implor să îți moderezi comportamentul.”

„Nu mă mai deranja”, a răspuns Kuranosuke, „nu vreau să îți ascult pisălogeala. Dacă modul meu de viața te nemulțumește, voi divorța de tine, și vei putea să faci orice dorești; iar eu îmi voi cumpăra o fată tânără și frumoasă de la una dintre casele publice, și mă voi însura cu ea doar de plăcere. Mi-e greață să tot văd o femeie bătrână ca tine în casa, așa că poți să pleci - cu cât mai repede, cu atât mai bine.”

Spunând acestea, soția sa, îngrozită, a cerut iertare și mila.

„O, lordul meu, te rog retrage-ți acele cuvinte grele! Ți-am fost loiala timp de 20 de ani, ți-am făcut trei copii; în timp de boala și de tristețe ți-am fost alături; nu poți să fii atât de crud și să mă arunci în strada acum. Ai milă!”

„Încetează plânsetul. M-am hotărât, iar tu trebuie să pleci; și cum copiii mă încurcă, i-ai și pe ei cu tine.”

Când a auzit aceste vorbe, în disperarea care a cuprins-o, l-a căutat pe cel mai mare fiu al ei, Oishi Chikara, și l-a implorat să cea iertare în numele ei, și să se roage ca ea să fie reacceptată. Dar nimic nu l-ar fi clintit pe Kuranosuke din scopul său, așa ca soția sa a fost alungată cu cei doi copii mai mici. Dar Oishi Chikara a rămas alături de tatăl său.

Spionii au comunicat aceasta imediat lui Kotsuke no Suke. Când acesta a auzit cum Kuranosuke după ce și-a alungat nevasta și-a luat o concubină, a început să se întrebe dacă are vreun motiv de îngrijorare. Așa că, treptat, a început să îi țină pe posibili dușmani mai puțin sub control, și a trimis înapoi jumătate din garda ce îi fusese trimisă de către socrul sau, Uyesugi Sama. Nici prin minte nu îi trecea cum cade în capcana întinsă de Kuranosuke, care, în zelul sau, a renunțat chiar și la nevasta și copiii săi. Un om admirabil și de-a dreptul loial!

Astfel Kuranosuke a continuat să își inducă dușmanul în eroare; iar asociații săi s-au dus cu toții la Yedo și, folosindu-se de pozițiile lor, au reușit să obțină acces la casa lui Kotsuke no Suke, s-au familiarizat cu clădirea și cu aranjamentul diferitelor camere și au evaluat caracterele servitorilor lui Kotsuke; au identificat oamenii loiali, dar și lașii. Astfel, Kuranosuke primea rapoarte regulate despre dușmanul său. Când în sfârșit a devenit evident că Kotsuke no Suke lăsase jos garda, Kuranosuke s-a bucurat că ziua răzbnării

venise și a fugit în secret din Kyoto, evitând vigilenta spionilor puși pe urmele sale. Apoi, cei 47 de oameni, definitivându-și planul, au așteptat momentul potrivit cu multă răbdare.

Era deja mijlocul iernii, iar frigul era înțepător. Într-o noapte, în timp ce ningeabundent, când toată lumea dormea, roninii au hotărât ca aceasta este șansa lor. Așa că și-au împărțit bandă în două, și au dat fiecărui om câte un post. Una dintre bande, condusă de Oishi Kuranosuke, trebuia să atace poarta din față, iar cealaltă, condusă de fiul său, Oishi Chikara, trebuia să atace spatele casei lui Kotsuke no Suke; dar cum Chikara avea doar 16 ani, Yoshida Chiuzayemon a fost numit gardianul sau. Mai mult, s-a hotărât ca bătaia unei tobe la ordinul lui Kuranosuke să fie semnalul pentru atacul simultan; dacă cineva îl ucidea pe Kotsuke no Suke și îi tăia capul, trebuia să fluiera ca semnal pentru camarazii săi, care trebuiau să se grăbească către locul faptei și să identifice capul, apoi să îl ducă la templul Sengakuji, și să îl ofere mormântului lordului lor mort. Apoi trebuiau să raporteze fapta lor Guvernului și să își aștepte sentința la moarte. Roninii au jurat că vor face exact cum au plănuit. Operațiunea a început la miezul nopții, și cei 47 de camarazi, terminând pregătirile pentru atac, au cinat pentru ultima dată împreună, pentru ca în zori știau că vor muri. Apoi Oishi Kuranosuke s-a adresat luptătorilor, spunând:

„În noaptea aceasta vom ataca dușmanul în palatul său; slujitorii săi în mod sigur vor opune rezistență, și vom fi obligați să îi omorâm. Dar să omori bătrâni, femei și copii este un lucru condamnabil; de aceea, vă rog să vă abțineți să omorâți vreo persoană fără apărare.” Camarazii săi au fost foarte încântați de acest discurs, și au rămas în așteptarea miezului nopții.

Când ora a venit, roninii s-au pus în mișcare. Vântul bătea foarte tare, iar zăpada le biciuia fața; dar lor puțin le pasa de vânt sau

zăpadă în timp ce se grăbeau, doritori de răzbunare. În sfârșit au ajuns la casa lui Kotsuke no Suke, și s-au împărțit în două grupuri; Chikara, cu 23 de oameni, s-a dus la poarta din spate. Patru oameni, cu ajutorul unor scări de frânghie au intrat în curtea interioară; au observat că toți cei din casa dorm, așa că au intrat în casa portarului unde dormea garda, și, înainte ca aceștia să își dea seama ce li se întâmpla, roninii i-au legat. Gărzile înfricoșate au cerut îndurare, iar roninii au acceptat cu o singură condiție: să li se dea cheile de la poartă. Dar gărzile temătoare au spus că acele chei se afla în casa unuia dintre ofițeri, și că ei nu puteau să le obțină. Apoi roninii și-au pierdut răbdarea și cu un ciocan au spart lacătul porții. În același timp Chikara și grupul său au spart lacătul de la poarta din spate.

Apoi Osihi Kuranosuke a trimis un mesager la casele din jur cu următorul mesaj: „Noi, roninii care am fost în serviciul lui Asano Takumi no Kami, vom intra în această noapte în palatul lui Kotsuke no Suke, pentru a ne răzbuna stăpânul. Cum nu suntem tâlhari de noapte și nici criminali, nimeni nu va fi rănit în casele din jur. Vă rugăm să vă vedeți de rutina obișnuită.” Și cum Kotsuke no Suke era urât de vecinii săi, aceștia nu și-au unit forțele pentru a-l ajuta. S-a mai luat o măsură de precauție: ca să nu fugă vreunul dintre cei din casa pentru a chema relațiile familiei în ajutor, Kuranosuke a pus 10 dintre oamenii săi înarmați cu arcuri să păzească curtea de pe acoperiș. Terminând astfel pregătirile premergătoare, Kuranosuke a bătut tobă și a dat semnalul pentru atac.

Zece dintre slujitorii lui Kotsuke no Suke, auzind zgomot, s-au trezit; și, pregătindu-se de luptă, s-au dus în prima cameră pentru a își apăra stăpânul. În acest moment roninii, care reușiseră să deschidă ușa de la prima cameră, au intrat peste slujitori. Cele două grupuri s-au luptat, iar în mijlocul acestei lupte, Chikara, conducându-și oamenii prin grădină, a intrat în spatele casei;

Kotsuke no Suke, îngrozit, s-a refugiat împreună cu soția lui și celelalte servitoare într-un dulap de pe o verandă, în timp ce restul slujitorilor săi, care dormeau în baracă de lângă casă, erau gata să se sacrifice pentru el. Dar roninii care intraseră pe ușa din fața și care se luptau cu cei 10 slujitori, au reușit să câștige lupta fără să își diminueze numărul; apoi, au înaintat către spatele casei unde li s-a alăturat grupul lui Chikara.

Între timp restul oamenilor lui Kotsuke no Suke se treziseră, și bătălia se desfășura peste tot; Kuranosuke, stând pe un taburet, dădea ordine și organiza roninii. Curând, locuitorii casei au înțeles că nu pot face fața dușmanului, așa că au încercat să trimită pe cineva către Uyesugi Sama, socrul lordului lor, implorându-l să vină să îi salveze cu toate forțele armate de care dispune. Dar mesagerii au fost omorâți de arcașii pe care Kuranosuke îi pusese pe acoperiș. Și astfel, neavând ajutor, au continuat să lupte cu disperare. Apoi Kuranosuke a strigat: „Kotsuke no Suke este dușmanul nostru; să se ducă cineva înăuntru și să îl aducă în fața mea, mort sau viu!”.

Acum, în fața camerelor private a lui Kotsuke no Suke stăteau trei slujitori curajoși, cu săbiile scoase. Primul era Kobayashi Hehachi, al doilea era Waku Handaiyu, iar al treilea era Shimidzu Ikkaku; toți erau oameni buni și loiali, dar și luptători desăvârșiți. Pentru un timp au ținut toți roninii departe, și la un moment dat chiar i-au forțat să se retragă puțin. Când Oishi Kuranosuke a văzut această, a strâns din dinți furios și a strigat oamenilor săi: „Ce? Nu ați jurat toți să vă sacrificați viața pentru a vă răzbuna lordul? Acum sunteți alungați de trei oameni? Lașilor, nici nu meritați să vă vorbesc! Să mori luptând pentru a apăra onoarea stăpânului tău este cea mai nobilă ambiție a unui slujitor!”. Apoi întorcându-se către fiul sau Chikara a spus: „Hai băiete! Provoacă acei oameni și, dacă sunt prea puternici pentru tine, atunci mori!”.

Ambiționat de aceste cuvinte, Chikara a înhățat o lance și a început lupta cu Waku Handaiyu, dar nu a putut să își mențină poziția, și, retrăgându-se treptat, a fost scos în grădină, și alunecând, a căzut în lac. Dar în timp ce Handaiyu sa pregătea să îl omoare, Chikara i-a tăiat piciorul și apoi a ieșit din apă, omorându-și dușmanul. Între timp Kobayashi Hehachi și Shimidzu Ikkaku au fost omorâți de alți ronini, precum și toți slujitorii lui Kotsuke no Suke. Chikara, văzând aceasta, s-a dus cu sabia însângerată în ultima cameră să îl caute pe Kotsuke no Suke, dar l-a găsit doar pe fiul acestuia, un lord tânăr pe nume Kira Sahioye, care l-a atacat, dar a fost repede rănit, retrăgându-se. Pentru ca toți oamenii lui Kotsuke no Suke fuseseră omorâți, lupta s-a sfârșit; dar încă nu îl găsiseră pe Kotsuke no Suke.

Apoi Kuranosuke și-a împărțit oamenii în mai multe grupuri și au căutat toată casa, dar în zadar; erau doar femei și copii plângând împreună. Cei 47 de oameni au început să regrete faptele săvârșite, și că după atât chin au permis dușmanului să le scape. A fost un moment în care, în disperarea lor, s-au pus de acord să se sinucidă împreună pe loc, dar nu înainte de a mai face un efort. Și astfel Kuranosuke s-a dus în dormitorul lui Kotsuke no Suke, și atingând așternuturile cu mâinile, a exclamat: „Tocmai am pipăit așternuturile, și sunt calde, înseamnă că dușmanul nostru nu este prea departe. Sigur este ascuns undeva în casă.” Foarte încântați de acestea, roninii și-au reînceput căutarea. În partea ridicată a acestei camere, lângă „locul de onoare”, era atârnat un tablou. Au dat jos acest tablou și au văzut că era o mare gaură în perete. Astfel, unul dintre ronini, numit Yazama Jiutaro, a intrat în gaură și a descoperit că la capătul ei era o curte mică, în care era un mic depozit de cărbune și lemn de foc. Uitându-se la depozit, a observat ceva alb, și împungând acel ceva cu sulița, doi oameni au sărit pe el încercând

să îl omoare, dar el a reușit să îi respingă până când un camarad a venit și l-a ajutat. Jiutaro a intrat în depozit și a înțepat peste tot cu sulița sa. Din nou văzând ceva alb, a împuns cu sulița, și un strigăt de durere i-a dezvăluit că împunsese un bărbat; Jiutaro l-a înșfăcat de guler și l-a târât afară din depozit. Apoi ceilalți ronini au venit și au examinat prizonierul, și au observat că este un nobil, că are cam 60 de ani, că era îmbrăcat într-o cămașă de dormit albă de satin, care era pătată de sânge. Cei doi oameni erau convinși că acesta era Kotsuke no Suke și l-au întrebat care e numele său, dar el nu a răspuns; ei au fluierat însă sfârșitul luptei, și toți roninii au venit. Oishi Kuranosuke a adus o lanternă și a examinat trăsăturile bătrânului, concluzionând că este Kotsuke no Suke; dacă se doreau și alte dovezi, se putea vedea o cicatrice pe frunte de la rana stăpânului lor, Asano Takumi no Kami. Oishi Kuranosuke s-a adresat deci bătrânului foarte respectuos:

„Lordul meu, noi suntem slujitorii lui Asano Takumi no Kami. Anul trecut dumneavoastră și stăpânul nostru v-ați certat în palat, iar stăpânul nostru a fost condamnat la harakiri, iar familia sa ruinată. Am venit în această noapte ca să îl răzbunăm, pentru că este datoria unor oameni loiali. Vă rog să luați în seama dreptatea scopului nostru. Și acum, lordul meu, vă rog să vă faceți harakiri. Eu voi avea onoarea să vă fiu secund, și când, cu toată umilința, voi fi primit capul dumneavoastră, este intenția mea să îl ofer mormântului lui Asano Takumi no Kami.”

Astfel, din respect pentru funcția sa înalta, roninii l-au tratat pe Kotsuke no Suke cu cel mai mare respect, și i-au oferit de mai multe ori harakiri. Dar el se târa mut și tremurând. În sfârșit, Kuranosuke, văzând ca rugămințile lor sunt în zadar, i-a tăiat capul cu aceeași sabie cu care Asano Takumi no Kami se sinucisese. Apoi cei 47 de camarazi, foarte bucuroși că își îndeplineseră misiunea, au pus capul

într-o găleată și s-au pregătit de plecare; dar înainte de a părăsi casă au stins toate focurile și luminile, ca să nu izbucnească vreun foc și să sufere vecinii.

Când se îndreptau spre Takanawa, o suburbie în care este templul Sengakuji, au venit zorii; oamenii au ieșit din case pentru a-i vedea pe cei 47 oameni care, cu hainele și armele însângerate, erau foarte înfricoșători; și toată lumea i-a lăudat pentru loialitatea și curajul lor. Dar se așteptau ca în orice moment să apară socrul lui Kotsuke no Suke, să îi atace și să le ia capul. Însă au ajuns în Takanawa în siguranță, pentru ca Matsudaira Aki no Kami, unul dintre cei 18 daymio înalți ai Japoniei, al cărui elev fusese Asano Takumi no Kami, a fost foarte încântat când a auzit de isprava de noaptea trecută, și s-a pregătit să ajute roninii dacă erau atacați. Și astfel socrul lui Kotsuke no Suke nu a îndrăznit să îi tragă la răspundere.

La șapte dimineața au ajuns peste drum de palatul lui Matsudaira Mutsu no Kami, prințul din Sendai.

Prințul, auzind aceasta, a trimis după unul dintre consilierii lui și i-a spus: „Slujitorii lui Takumi no Kami au omorât dușmanul lordului lor și trec pe lângă noi; nu pot să îi admir suficient pentru devotarea lor; așa că, cum probabil sunt obosiți și înfomețați după muncă de azi-noapte, invita-i la mine, oferă-le mâncare și vin”.

Și astfel consilierul s-a dus la Oishi Kuranosuke și a spus: „Sunt consilierul Printului din Sendai, și stăpânul meu mi-a spus să vă implor să veniți în casa noastră pentru a vă oferi din săracele noastre mâncăruri și vinuri, care nu sunt demne de curajul dumneavoastră. Acesta este mesajul de la lordul meu.”

„Vă mulțumesc”, a răspuns Kuranosuke. „Este foarte frumos din partea lordului să se preocupe de noi. Îi accept delicatețea cu multă recunoștință.”

Așa că cei 47 ronini au intrat în palat și li s-a oferit un mare festin,

și toți slujitorii Prințului din Sendai au venit ca să îi cinstească.

Apoi Kuranosuke s-a dus către consilier și a spus: „Suntem într-adevăr îndatorați dumneavoastră pentru ospitalitate; dar trebuie să ne grăbim spre Sengakuji.” Și, mulțumind de multe ori gazdei lor, au părăsit palatul Prințului din Sendai și au ajuns la Sengakuji, unde s-au întâlnit cu starețul mănăstirii, care i-a întâmpinat la poarta din fața și i-a condus la mormântul lui Takumi no Kami.

Și când au ajuns la mormântul lordului lor, au scos capul lui Kotsuke, l-au spălat într-o fântână din apropiere, și l-au depus în fața mormântului. Când au făcut aceasta, i-au rugat pe preoții de la templu să vină să recite rugăciuni în timp ce ei ardeau esențe: mai întâi Oishi Kuranosuke, apoi fiul sau Oishi Chikara, și apoi toți ceilalți 45 de ronini. Apoi Kuranosuke a dat toți banii pe care îi avea starețului, spunând:

„Când noi toți cei 47 ne vom fi făcut harakiri, te rog să ne înmormântezi decent. Mă bazez pe onoarea dumneavoastră. Știu că nu e mult ce vă oferim; dar vă rog să fie cheltuiți toți acești bani pe rugăciuni pentru sufletele noastre.”

Starețul, minunându-se de curajul uimitor al oamenilor, cu ochii în lacrimi s-a jurat să le îndeplinească dorința. Așa că cei 47 de ronini, cu inima împăcată, au așteptat răbdători să primească ordine de la Guvern.

În sfârșit au fost chemați de Curtea Supremă, unde guvernatorii din Yedo se adunaseră pentru a li se da următoarea sentința: „Pentru ca, nerespectând demnitatea orașului, neavând frica de Guvernământ, v-ați grupat pentru a omorî dușmanul, intrând violent în casa lui Kotsuke no Suke în timpul nopții și l-ați omorât, sentința Curții este, având în vedere totuși purtarea demnă, că aveți dreptul să vă faceți harakiri.” Când a fost citită sentința, cei 47 de samurai erau împărțiți în 4 grupuri și dați spre păzire către 4

daymio; șerifi au fost trimiși la palatele acelor daymio pentru a vedea cum roninii își fac harakiri. Dar, cum de la început se împăcaseră cu ideea ca acesta va fi sfârșitul, au murit cu demnitate; cadavrele lor au fost transportate la Sengakuji și înmormântate în fața mormântului stăpânului lor, Asano Takumi no Kami. Când faima lor a depășit granițele țării, mulți oameni le-au vizitat mormintele și s-au rugat pentru ei.

Printre cei care au venit să se roage era și Satsuma, care, prosternându-se în fața mormântului lui

Kuranosuke, a spus: „Când te-am văzut zăcând pe strada beat în Yamashina, Kyoto, nu știam că tu plănuiai să îți răzbuni lordul și, considerându-te fără onoare, te-am înjurat și scuipat. Acum am venit să îți cer iertare și să îmi ofer umilința pentru insulta aduse.” Spunând acestea, și-a scos sabia și și-a făcut harakiri. Marele preot, făcându-i-se milă de el, l-a înmormântat alături de ronini.

Acesta este sfârșitul poveștii celor 47 de ronini.

DRAGOSTEA LUI GOMPACHI ȘI A LUI KOMURASAKI

Acum 230 de ani trăia sub stăpânirea unui daimyo din provincia Inaba un tânăr numit Shirai Gompachi care, când abia împlinise 16 ani, își câștigase deja o reputație pentru frumusețea și curajul sau, și pentru iscusința în mânuirea armelor. Într-o zi, unul dintre câinii lui s-a luptat cu un câine aparținând unuia dintre membrii clanului sau și cei doi stăpâni, fiind tineri pasionali, discutând contradictoriu despre al cui câine câștigase bătălia au început să se certe și au ajuns la lovituri. Gompachi și-a omorât adversarul și, ca și consecință, a fost obligat să își părăsească țara, refugiindu-se în Yedo.

Așa ca Gompachi și-a început călătoriile.

Într-o noapte, obosit și cu durere de picioare, a intrat în ceea ce părea a fi un han la marginea drumului, a comandat ceva răcoritor și s-a dus la culcare, neștiind de pericolul care îl amenință: hanul era de fapt locul de adunare al unei găști de tâlhari, în cursa cărora căzuse fără nici măcar să suspecteze aceasta. Geanta lui Gompachi nu era prea valoroasă, dar sabia și teaca valorau cam 300 de uncii de argint și pe acestea tâlharii - care erau zece - puseseră ochii. Ei hotărâseră să îl omoare pe proprietar pentru a le obține, dar el, fără a bănuși nimic, a continuat să doarmă simțind o falsă siguranță.

În mijlocul nopții a fost speriat din somnul sau adânc de auzul deschiderii ușii de la dormitorul său și, trezindu-se cu mult efort, a văzut o tânără foarte frumoasă, de 15 ani, făcându-i semne să nu facă zgomot. Fata a venit la capul patului său șoptindu-i:

„Domnule, stăpânul acestei case este șeful unei găști de tâlhari care a plănuțit să te omoare în această noapte pentru a îți lua hainele și sabia. Eu sunt fata unui negustor bogat din Mikawa: anul trecut tâlharii au venit la casa noastră și au furat comoara tatălui meu și pe mine. Te rog, domnule, ia-mă cu tine și hai să fugim din acest loc îngrozitor.”

Plângea în timp ce vorbea și la început Gompachi era prea speriat pentru a-i răspunde, dar fiind un tânăr foarte curajos și descurcăreț, și-a revenit imediat din șoc și a hotărât că trebuie să omoare hoții și să o scoată pe această fată din mâinile lor. Așa că a răspuns:

„Pentru că spui tu, îi voi omorî pe acești hoți și te voi salva chiar în această noapte; dar tu, când voi începe să mă lupt, vei fugi afară din casa pentru a nu fi cumva rănită accidental și vei rămâne ascunsă până când mă voi alătura ție.”

După ce au făcut această înțelegere față a plecat pe drumul său. Dar el a stat treaz, ținându-și respirația și așteptând și, când hoții s-au furișat fără zgomot în cameră, unde credeau că victima lor doarme adânc, a înjunghiat primul om care a intrat, acesta căzându-i mort la picioare. Ceilalți nouă, văzând aceasta, au intrat cu săbiile trase, dar Gompachi, luptând cu disperare, a reușit să îi învingă până la urmă, omorându-i. După ce a scăpat de dușmani în acest mod, a ieșit afară și a strigat fata care a venit lângă el alergând, alegând să îl însoțească către Mikawa, unde locuia tatăl sau. Când au ajuns în Mikawa, el a condus fecioara până la casa tatălui ei și i-a povestit cum el fiind prins de hoți a primit ajutorul feței sale care l-a salvat de la moarte din mila sa cea mare. Și cum el, pentru a își plăti serviciul, a salvat-o de la sclavie și a adus-o înapoi acasă. Când bătrânii și-au văzut fata revenită acasă au fost copleșiți de bucurie și au plâns de fericire. În recunoștința lor l-au rugat pe Gompachi să rămână alături de ei, pregătindu-i festine și oferindu-i distracții cu

cea mai mare ospitalitate. Dar fiica lor, care se îndrăgostise de el pentru frumusețea și onoarea lui, își petrecea zilele gândindu-se la el și numai la el. Tânărul însă, în ciuda bunăvoinței negustorului, care dorea să îl adopte ca pe fiul sau încercând din răspuțeri să îl convingă să accepte aceasta, voia să ajungă la Yedo și să se angajeze ca ofițer la casa unui lord; așa ca el a refuzat darurile tatălui și discursurile blânde ale fiicei și s-a pregătit de călătorie. Bătrânul negustor, văzând ca Gompachi nu putea fi convins să își schimbe telurile, i-a dat un cadou de despărțire constând în 200 de uncii de argint și cu mult regret și-a luat la revedere.

Dar fecioara jelea, stătea plângând din toată inima pentru că dragostea sa plecase. El, gândindu-se mai mult la ambiție decât la dragoste, a venit la ea și a consolat-o și i-a spus: „Încetează să mai plângi, draga mea, și nu mai jeli, pentru că mă voi întoarce în curând la tine. Tu, între timp, să îmi fii loială și fidelă, îngrijindu-ți părinții cu pioșenie.”

Așa că ea și-a șters lacrimile și a zâmbit din nou când l-a auzit promițându-i că se va întoarce rapid la ea. Și Gompachi a plecat în drumul său, în curând ajungând lângă Yedo.

Dar pericolele pe care avea să le înfrunte nu se terminaseră: într-o noapte târzie, ajungând la locul numit Suzugamori, în vecinătatea lui Yedo, s-a întâlnit cu șase tâlhari care l-au atacat, vrând să îl omoare și să îi fure toate posesiile. Netulburat, și-a scos sabia și a omorât pe doi dintre ei; dar, fiind foarte obosit după lunga sa călătorie, ceilalți patru aproape sigur că îl învingeau dacă nu îl salva un negustor care se întâmpla să treacă pe acolo și, văzându-l în pericol, a venit să îl ajute.

S-a dovedit că acest negustor blând, care l-a ajutat fără să clipească pe Gompachi, era de fapt Chobei din Bandzuin, șeful Otokodate sau Societatea Prietenoasă a negustorilor din Yedo - un

om faimos în analele oraşului ale cărui viaţa şi aventuri sunt recitate până în această zi, făcând subiectul unei alte poveşti.

Când tâlharii au dispărut, Gompachi, întorcându-se către salvatorul sau, a spus:

„Nu ştiu cine sunteţi, domnule, dar trebuie să vă mulţumesc pentru că m-aţi salvat dintr-un mare pericol.”

Şi în timp ce continua să îşi exprime recunoştinţa, Chobei i-a răspuns:

„Nu sunt decât un modest negustor, un om umil şi, dacă tâlharii au fugit, a fost mai mult norocul dumneavoastră decât meritul meu. Dar nu pot decât să vă admir pentru cum aţi luptat. Aţi dat dovadă de un curaj şi o pricepere mult peste vârsta dumneavoastră, domnule.”

„Într-adevăr”, a răspuns tânărul zâmbind încântat la auzirea laudei, „sunt încă tânăr şi neexperimentat şi îmi este chiar ruşine de stilul meu neîndemânatic de a mânuii sabia.”

„Şi pot să vă întreb domnule, sunteţi legat de vreun stăpân?”

„Sunt doar un ronin şi nu am un ţel bine stabilit.”

„Aceasta este o slujbă proastă” a spus Chobei, fiindu-i milă de tânăr. „Însă, dacă îmi scuzaţi îndrăzneala de a vă face o asemenea ofertă, fiind doar un negustor, până când vă veţi găsi un loc de muncă, vă pun săracăcioasa mea casă la dispoziţie.”

Gompachi a acceptat oferta noului său prieten de încredere cu multe mulţumiri; aşa ca Chobei l-a condus la casa sa, unde l-a cazat şi l-a distrat cu multă ospitalitate pentru câteva luni. Şi acum Gompachi, neavând nicio grijă pe lume, a căzut în patima viciilor, ducând o viaţa fără scop, gândindu-se la nimic altceva decât la satisfacerea mofturilor şi dorinţelor sale; a început să frecventeze Yoshiwara, un cartier al oraşului destinat caselor de ceai şi altor case de plăceri, unde frumuseţea sa athletică a atras multă atenţie şi l-au

făcut un favorit între toate frumoasele cartierului.

Cam tot atunci, bărbații au început să laude farmecele lui Komurasaki, sau „Micuța mov”, o tânără care venise de curând la Yoshiwara și care își depășea rivalele în frumusețe și complimente. Gompachi, ca și restul lumii, a auzit atât de multe despre faima ei încât a hotărât să se ducă la casa care o ținea,

„Cele trei coaste ale mării”, și să evalueze singur dacă ea își merita laudele. Deci a pornit către fata într-o zi și, ajungând la „Cele trei coaste ale mării”, a cerut să o vadă pe Komurasaki. A fost îndrumat către camera în care aceasta stătea, înaintând către ea; dar când ochii li s-au întâlnit, amândoi au scos un țipăt de uimire pentru ca aceasta Komurasaki, faimoasa frumusețe a Yoshiwarei, s-a dovedit a fi fata pe care Gompachi o salvase cu câteva luni în urmă din ascunzătoarea hoților și pe care o redase părinților săi din Mikawa. O lăsase în prosperitate și cu influența, cel mai drag copil al unui tată bogat, când schimbaseră jurăminte de dragoste și de fidelitate; și acum se întâlneau într-o ceainărie comună în Yedo. Ce schimbare! Ce contrast! Cum se schimbaseră bogățiile în rugină și jurămintele în minciuni!

„Ce este asta?” a strigat Gompachi când și-a revenit din șoc. „Cum de te găsec aici urmând această profesie necurată, în Yoshiwara? Te rog explică-mi aceasta, pentru ca în mod sigur există un mister pe care nu îl înțeleg.”

Dar Komurasaki - care în mod neașteptat își reîntâlnise iubitul după care tânjise și era împărțită între rușine și bucurie - a răspuns, plângând:

„Într-adevăr! Povestea mea este una tristă și prea lungă. După ce ne-ai părăsit anul trecut, calamitățile și ghinionul au căzut peste casa noastră; și când părinții mei au devenit săraci, am ajuns la capătul răbdării neștiind cum să îi susțin: așa că mi-am vândut

nenorocitul acesta de corp stăpânului acestei case și am trimis niște bani mamei și tatălui meu; dar, în ciuda acestora, problemele s-au înmulțit asupra lor și acum, în sfârșit, au murit în mizerie și jale. Și uite așa trăiește în această lume largă o nefericită ca mine! Dar acum că te-am întâlnit din nou - tu care ești atât de puternic - mă poți ajuta pe mine care sunt atât de slabă. M-ai salvat o dată, te implor, nu mă abandona acum!". Și în timp ce își spunea povestea demnă de mila lacrimile șiroiau din ochii ei.

„Aceasta este într-adevăr o poveste tristă.” a spus Gompachi, foarte afectat de istorisire. „Trebuie să fi fost foarte mult ghinion în familia ta care cu atât de puțin timp în urmă era atât de înfloritoare.

Însă nu mai jeli pentru că nu te voi renege. Este adevărat că sunt prea sărac pentru a te răscumpăra din sclavie, dar în orice caz mă voi strădui să nu mai fi chinuită. Iubește-mă deci și pune-ți toată încrederea în mine.” Când l-a auzit vorbind atât de tandru s-a simțit consolată și nu a mai jelit, deschizându-și întreaga inimă lui, uitându-și necazurile din trecut în marea bucurie de a îl fi întâlnit din nou.

Când a venit timpul ca el să plece, a îmbrățișat-o cu mult drag și s-a întors la casa lui Chobei; dar nu putea să și-o alunge pe Komurasaki din minte și se gândea numai la ea, așa că s-a obișnuit într-un final să se ducă zilnic la Yoshinawara să o vadă și, dacă vreo întâmplare îl împiedica să o viziteze, ea, lipsindu-i iubitul, devenea nerăbdătoare și îi scria pentru a îl întreba de ce absentează. Continuându-și modul de viață, banii lui Gompachi au început să se termine și, fiind un ronin fără un stăpân constant, nu avea nicio metodă de a își reînnoi fondurile. Fiindu-i rușine să apară fără un ban la „Cele trei coaste ale marii”, un spirit rău s-a dezvoltat înlăuntrul său și a omorât un om, furându-i banii și cheltuindu-i la Yoshinawara.

O LECȚIE DE DRAGOSTE

Pentru a-și renova casa, un japonez a făcut o spărtură într-un perete. Casele japoneze au în mod normal un spațiu gol între pereții din lemn. Cu surprindere a constatat că acolo se afla o șopârlă blocată din cauza unui cui bătut din afară, într-unul din picioarele sale. I-a fost milă când a văzut această, dar în același timp a fost și curios, dându-și seama că cuiul a fost bătut cu câțiva ani în urmă, când a fost construită casa.

Ce se întâmplase...!?!

Șopârla a supraviețuit în această poziție atât de mult timp! Într-un perete despărțitor închis de mai mulți ani, fără a se mișca. Pare imposibil de crezut. Atunci, se întreba, cum de aceasta șopârlă supraviețuise atât de mult, fără să se miște, odată ce piciorul său a fost ținut!?

Și-a oprit munca pentru a observa șopârlă, pentru a vedea ce face și cum se hrănește. Ceva mai târziu, neștiind de unde, a apărut o alta șopârlă, cu o insectă în gură.

Ah! Asta l-a uimit și l-a atins profund. Șopârla prinsă în cui, a fost hrănită ani de zile de către alta șopârlă...

Imaginați-vă! A făcut acest lucru continuu, pentru o atât de lungă perioadă de timp, fără a renunța la speranță pentru partenerul său.

Gândiți-vă. Ați face asta pentru cineva? Pentru partenerul vostru, pentru părinții, frații sau prietenii voștri? Imaginați-vă că o creatură mică poate face ceea ce o creatură binecuvântată cu o minte strălucită, poate face cu greutate...

Cu avansul tehnologic din aceasta era a comunicațiilor, accesul nostru la informație devine tot mai rapid. Dar distanța dintre ființele umane se reduce oare la fel de mult...?

De aceea nu-i abandonați niciodată pe cei dragi, Nu le spuneți că sunteți ocupați atunci când au nevoie de voi... Este posibil să aveți întreaga lume la picioarele voastre, Dar voi ați putea fi întreaga lor Lume pentru ei...

ÎN CĂUTAREA CRIZANTEMEI DE AUR

Era odată, demuuuult, într-o țară îndepărtată un prinț foarte bogat, pe nume Mohitoma. Nu ducea lipsă de absolut nimic! Avea tot tot ce și-ar fi dorit orice om din lume. Lângă el, trăia și servitorul său credincios, Torito, care îi era totodată și prietenul cel mai apropiat.

Prințul era vestit în tot ținutul pentru sufletul său bun și pentru că era nespus de viteaz. Dar cu toate bogățiile lui și viața lipsită de griji, Mohitoma nu-și găsea fericirea nicicum. Se învârtea zi de zi, cu sufletul tot mai neliniștit. Astfel, cu timpul, el a ajuns să nu se mai poată bucura de nimic.

Într-o dimineață, după ce s-a trezit, l-a chemat la el pe Torito și i-a spus:

— Am visat azi noapte balaurul de dincolo de munți. El mi-a spus că dacă vreau să fiu fericit, va trebui să pornesc în căutarea Crizantemei de Aur. Drumul până la ea este plin de primejdii neprevăzute. Iar atunci când o voi afla, să o duc unei fete de general, care trăiește departe, departe... tocmai în celălalt capăt al țării. Oamenii îi spun Floare de Piersic și este de-o frumusețe neasemuită.

— Să mergem, stăpâne! a exclamat imediat credinciosul lui servitor și prieten.

— Vrei să vii cu mine? l-a întrebat prințul.

— Da! strigat cu hotărâre Torito.

— Dar știi că vom întâlni multe primejdii până acolo?

— Chiar dacă aş şti că voi muri, tot voi veni fără să stau pe gânduri!

Astfel prinţul, împreună cu prietenul său credincios au pornit la drum în dimineaţa următoare.

Spre seară, au ajuns într-o pădure şi se gândeau unde vor dormi. Dar chiar în momentul în care începeau să-şi facă griji de umbrele nopţii ce se lăsă, în faţa lor a apărut un templu părăsite, în ruine. Cei doi s-au bucurat! Au găsit repede un loc unde să se aciuiască şi să se poată odihni în urma lungului drum parcurs în ziua ce tocmai se încheia.

Dimineaţa, credinciosul servitor s-a trezit înainte de ivirea zorilor şi s-a gândit să pornească prin pădure, să caute fructe, atât pentru el, cât şi pentru stăpânul său. Erau amândoi înfometăţi.

Tot mergând şi căutând fructe, el nu a observat însă că s-a îndepărtat cam mult de ruinele templului. Şi-a dat seama de această abia când cerul s-a întunecat, iar el a vrut să se întoarcă cât mai repede la adăpostul ruinelor.

Pentru că foarte repede cerul s-a acoperit de nori negri, care au adus cu ei tunete şi primii stropi de ploaie, Torito a căutat un adăpost mai apropiat. Astfel, în fugă lui, el s-a trezit în faţa unei porţi imense, ce se afla într-un zid atât de înalt încât nu i se vedea capătul ce se pierdea în cer, dincolo de norii întunecaţi. A alergat repede înspre uriaşa poartă, dar a încremenit! Poarta era păzită de nişte balauri înfricoşători! Dar balaurii dormeau adânc.

Torito, împins de furtuna ce devenea tot mai puternică, a decis să se strecoare pe lângă ei şi să intre pe poartă. Şi a reuşit să treacă neobservat de acei balauri îngrozitori! Dar... când a păşit dincolo de poartă imensă... s-a trezit într-o încăpere nesfârşită, în care erau absolut toate vietăţile de pe pământ! Torito a descoperit acolo animale şi păsări, ce stăteau laolaltă perechi-perechi: vulturi,

elefanți, lupi, rinoceri, lei, șerpi, cocoși, maimuțe, câini, girafe, urși, cai și multe alte viețuitoare.

La început s-a speriat foarte tare! Dar, după o vreme, el a observat că nici animalele feroase și nici cele care erau mai puțin înfricoșătoare nu se aruncau spre el și nu se urnesc din loc. Stăteau nemișcate. Astfel că Torito a respirat ușurat și s-a mai liniștit.

Pentru că era obosit din cauza nopții nedormite între ruine, dar și a drumului prin pădure, el a căscat lung. Spre surprinderea lui, a observat că toate animalele au căscat împreună cu el! De această dată, tânărul servitor s-a speriat foarte, foarte tare și a scos un strigăt, din pricina fricii ce îl cuprinsese. Atunci... animalele și păsările au început și ele să strige, fiecare în limba sa, făcând o hărmălaie de nedescris!

Torito nu am mai suportat acea mare gălăgie și și-a pus mâinile la urechi, strigând:

— Ajunge! Ajunge!

Spre surprinderea lui, deodată s-a făcut liniște. Vietățile au încetat să mai strige. Din nou a respirat ușurat și a căutat cu privirea în continuare.

Ochii lui au descoperit o altă sală, spre care s-a îndreptat degrabă, sperând să găsească ceva de mâncare. Îi era foame, pentru că furtuna îl gonise tocmai în timp ce căuta fructe de pădure. Dar... deznădăjduit, a găsit în acea încăpere doar o masă, pe care se afla o coală mare de hârtie cu ceva scris pe ea.

Cu pași șovăitori, Torito s-a apropiat și a citit rândurile așternute pe ea: „Cine va avea curajul să salveze de vraja toate viețuitoarele din cealaltă sală, va face o faptă bună și va fi binecuvântat cu mult noroc în viața” - a citit el.

Fără să stea pe gânduri, a spus repede:

— Voi face această faptă bună! Vreau să eliberez de vrajă acele

viețuitoare sărmăne! Dar norocul doresc să aparțină stăpânului meu, nu mie.

Imediat ce a terminat de rostit aceste cuvinte, s-a trezit înconjurat de toate animalele și păsările din sala învecinată și care săreau în jurul lui de bucurie, strigând:

— Ne-ai scăpat, milostivule om! Ne-ai scăpat de vrajă! Nu vom uita niciodată ce-ai făcut pentru noi!

În toată acea bucurie, de picioarele lui s-a apropiat un cățeluș mic și alb, pufos și cu ochii negri, strălucitori.

— Ia-mă, te rog, cu tine! l-a rugat acesta. Vreau să fiu cățelușul tău.

Torito a acceptat și astfel, împreună cu noul său prieten, s-a înapoiat la ruinele templului din pădure. Când a ajuns, el i-a povestit stăpânului său toate peripețiile prin care trecuse.

După un timp, cei doi au pornit din nou la drum. Cățelul cel pufos a luat-o înaintea lor, de parcă vroia să le arate drumul. Și așa... au ajuns la un palat, unde au fost primiți cu tot fastul din lume! Stăpânul aceluia loc i-a rugat să rămână cu el cel puțin un an de zile, pentru că se plictisea foarte, foarte tare.

Bineînțeles că cei doi au fost serviți cu cele mai gustoase mâncăruri și cele mai alese vinuri. Micuțul cățel nu a fost nici el uitat. A primit o porție uriașă de hrană, care ar fi săturat trei dulăi!

Torito era foarte fericit! Astfel că el i-a spus lui Mohitoma:

— Este minunat acest loc! Ar fi grozav să rămânem aici cel puțin câteva săptămâni și să ne bucurăm de găzduirea ce ni se oferă.

— Nu, nu! l-a răspuns prințul. Mâine dimineață vom porni din nou la drum. Acest palat este un loc al ispitelor și văd bine că tu nu li te poți împotrivi la fel de ușor ca primejdiilor de-afară.

Servitorul n-a mai spus nimic, astfel că a doua zi dimineață au pornit din nou la drum, împreună cu micul cățel, care era foarte

fericit și mergea în fața lor. După ce au mers mai mult timp, au dat peste un tărâm pustiu, unde nu există nicio casă, niciun arbore, nici măcar un fir de iarbă, Dar ei nu s-au speriat și au continuat să urmeze cățelul.

În fața lor, la un moment dat a apărut un bătrân ce tremura din tot trupul. Era dus de spate, îmbrăcat în haine zdrențăroase și avea barbă albă, lungă până la pământ.

— Ce mă bucur că mai văd și eu suflare de om! Le-a spus moșneagul de cum i-a văzut.

— Dar ce faci aici, moșule, prin aceste ținuturi atât de aprige? L-a întrebat Mohitoma.

— Păi fiule, când am călcat pe-aici aveam doar douăzeci de ani și eram pe-atunci un tânăr frumos și voinic. Nimeni nu mai călcase până atunci acest pământ uitat de timp.

— Dar de ce ai venit până aici? l-a întrebat și Torito.

— În căutarea Crizantemei de Aur, i-a răspuns moșneagul. Blestemată să fie!

Cei doi, prinț și servitor, s-au privit. Apoi Mohitoma a rostit:

— Și noi am venit în căutarea Crizantemei de Aur.

— Fugiți! Fugiți cât vă țin picioarele! A strigat bătrânul zdrențăros. Altfel veți ajunge ca mine și tot nu veți găsi nimic!

Dar ei nu l-au ascultat. Călăuziți de cățelul alb și pufos, au pornit mai departe prin pustiu. Așa că... au mers tot înainte și au dat peste ținuturi și mai aprige. Timp de câteva zile au umblat, sfâșiați de foame și de sete, pentru că niciunde în jurul lor nu exista nimic altceva decât pământ sterp.

După ce-au mai mers un timp, deodată Mohitoma a strigat:

— Crizantema de Aur! Uite-o, e acolo, în fundul prăpastiei!

Și fără să mai stea pe gânduri, a început să coboare, fără să se teamă că s-ar putea prăbuși în hău și să moară zdrobit de stânci. La

fel de curajoși, Torito și cățelul l-au urmat imediat.

Când au ajuns cu bine în fundul prăpastiei, au văzut de-aproape minunată Crizantema de Aur. Dar... s-au oprit speriați, atunci când au dat cu ochii de vietățile înspăimântătoare ce păzeau frumoasă floare. Acolo erau lei și tigri feroși, șerpi veninoși și urși cu colți uriași.

Însă... când aceștia i-au zărit pe Torito și cățelul alb, s-au dat la o parte și i-au permis lui Mohitoma să rupă Crizantema de Aur. În acel moment, toate suferințele lor au luat sfârșit!

Pornind pe drum mai departe, au întâlnit în cale ținuturi îmbelșugate, pline cu de-ale gurii și apă. Astfel ei au ajuns cu bine la casa frumoasei Floare de Piersică, iar prințul a cerut-o de soție, după ce i-a dăruit Crizantema de Aur. Fata a acceptat și... au trăit fericiți până la sfârșitul zilelor lor.

OMUL CARE NU VOIA SĂ MOARĂ

Acum mulți, foarte mulți ani trăia un om pe nume Sentaro. Deși numele lui însemna „Milionarul”, el nu era chiar așa de bogat, dar nici sărac nu era. Moștenise o mică avere de la tatăl său și anume din aceasta își asigura existența. Până la cei treizeci și doi de ani împliniți viețuise liber, fără griji și fără a munci. Dar, într-o zi, ca din senin, se abătu asupra lui gândul că ar putea să moară sau să se îmbolnăvească și toată bucuria vieții pierise pentru el.

– Și de ce omul nu ar putea să trăiască cel puțin cinci sau șase sute de ani fără să se îmbolnăvească? se întreba el în sinea sa. De ce oare veacul omului e atât de scurt?...

Se mai întreba dacă ar putea să-și prelungească viața atât cât ar vrea, dacă ar trăi cu mai multă chibzuință.

Cunoștea poveștile unor împărați din timpurile străvechi, care trăiseră și până la o mie de ani. Printre aceștia fusese și frumoasa Prințesă Yamato. Ea, precum se spunea, trăise vreo cinci sute de ani. Dar, după această prințesă, nu se mai știa să fi trăit cineva o viață atât de lungă.

Auzise de mai multe ori și povestea împăratului Shin-no-Shiko, unul dintre cei mai înzestrați și puternici conducători în istoria Chinei. Palatele cele mai mari și Marele Zid Chinezesc au fost construite de el. Era dintre acei care ar fi putut avea tot ce și-ar fi dorit din lume. Dar, cu tot norocul ce mereu îl însoțea, toată bogăția și splendoarea caselor în care locuia, înțelepciunea consilierilor și

gloria împărăției sale, el nu era pe deplin fericit, pentru că știa - într-o zi va muri și toate acestea vor rămâne fără el.

Shin-no-Shiko mereu se gândea la moarte: noaptea când se ducea la culcare, dimineața când se trezea și toată ziua împrejur. Nici cum nu putea scăpa de povara acestui gând. O, cât de fericit ar fi fost, dacă ar fi găsit Elixirul Vieții!

Așadar, într-o zi, Împăratul și-a adunat curtenii și i-a întrebat dacă îi pot găsi Elixirul Vieții, despre care citise și auzise deseori.

Jofuku, unul dintre curtenii mai bătrâni, i-a spus că departe, peste mări, este o țară numită Horaizan și acolo își duc viața niște eremiți care cunosc secretul Elixirului Vieții. Oricine bea din acea licoare trăiește veșnic.

Și atunci, Shin-no-Shiko i-a poruncit lui Jofuku să meargă în țara Horaizan, să-i găsească pe acei sihaștri și să-i aducă o sticlură cu elixirul magic. L-a urcat în cea mai bună joncă¹⁵⁹ a sa, pe care a încărcat-o cu nenumărate bijuterii și pietre scumpe, pentru a fi aduse în dar eremiților.

Jofuku a navigat spre tărâmul Horaizan și niciodată nu s-a mai întors înapoi la împăratul care atât de mult îl aștepta. Din acele timpuri, se spune că fabulosul Horaizan ar fi Muntele Fuji, unde locuiesc sihaștrii care cunosc secretul Elixirului Vieții și-l venerază pe Jofuku ca pe un spirit protector al lor.

Amintindu-și toate acestea, Sentaro se hotărî să-i caute pe eremiți și devenind unul dintre ei spera să obțină licoarea dătătoare de viață veșnică. Casa și tot ce mai avea pe lângă aceasta le lăsă în grija rudelor și porni în căutare.

¹⁵⁹ Joncă - mică ambarcațiune rudimentară din lemn, cu mai multe catarge și cu pânze, folosită la transportarea mărfurilor și la pescuit.

Își mai aminti că, fiind copil, auzise că acei eremiți nu locuiau doar pe Muntele Fuji, ci că ajunseseră să se stabilească aproape pe toate culmile cele mai înalte.

Așadar, el porni la drum și străbătu toate regiunile muntoase. Urcă pe vârfurile cele mai înalte, dar nu găsi niciun sihastru.

În sfârșit, tot rătăcind de mai multe zile printr-o regiune necunoscută, întâlni un vânător.

– Ai putea dumneata să-mi spui cam pe unde trăiesc eremiții care au Elixirul Vieții? îl întrebă Sentaro.

– Nu... Eu nu am auzit de așa ceva niciodată, îi răspunse vânătorul. Dar, în schimb, îți pot spune că prin părțile astea bântuie un hoț de mare faimă. Se zice că ar fi capul unei bande de vreo două sute de tâlhari.

Ciudatul răspuns al vânătorului cumplit îl supără pe Sentaro. El a înțeles că nu are niciun rost să mai piardă timpul căutându-i de unul singur pe acei eremiți. Se hotărî să meargă chiar atunci la altarul lui Jofuku, spiritul lor protector.

Și, ajuns la altar, s-a rugat șapte zile, cerându-i lui Jofuku să-i descopere calea spre eremiții care au ceea ce el caută atât de mult.

Pe la miezul celei de a șaptea nopți, pe când Sentaro se ruga în templu, ușa altarului se deschise și într-o rază de lumină, ca printr-o minune, apăru însuși Jofuku. El l-a chemat pe Sentaro mai aproape și, cu o voce venită parcă din înaltul munților, i-a zis:

– Dorința ta este una egoistă și nu poate fi satisfăcută cu ușurință. Tu crezi că ai putea să devii eremit¹⁶⁰ pentru a găsi Elixirul Vieții. Dar știi tu oare cât de grea este viața unui sihastru? Știi că el n-are voie să mănânce decât fructe, pomușoare și coajă de pin? Sihastrul trebuie să se îndepărteze de lume pentru ca inima lui să devină

¹⁶⁰ Eremit - persoană care duce o viață singuratică, retrasă; sihastru, pustnic.

curată ca aurul și liberă de orice dorință pământească. Respectând cu strictețe aceste reguli, el încetează a mai simți foamea, frigul sau căldura, iar corpul lui devine atât de ușor încât poate fi dus de un cocor sau un pește, sau poate merge pe apă fără a-și uda picioarele.

Ție, Sentaro, îți place viața frumoasă și comodă. Dar nu-ți place să muncești. Tu nu poți suporta nici căldura mare și nici frigul. Niciodată nu vei putea să umbli desculț sau, pe timp de iarnă, să ai pe tine doar o haină subțire. Nu cred că ai avea răbdarea și puterea de a trăi viața unui eremit.

Totuși, ca răspuns la rugăciunile tale, am să-ți ofer ceva. Vei merge în Țara Vieții Veșnice, unde nu există moarte.

Spunându-i toate astea, Jofuku îi dădu lui Sentaro un mic cocor din hârtie, care urma să-l ducă în țara promisă. Sentaro se miră mult. Și atunci văzu cum, sub ochii lui, cocorul crescuse atât de mare, încât să-l poată duce pe spatele său. Pasărea își întinse aripile, se înălță sus în cer și zbură de-asupra munților, spre mare.

La început Sentaro era foarte speriat. Dar treptat se obișnuie cu iuțea zborului. Au tot zburat și zburat mii de kilometri. Cocorul nu se opri nici pentru o clipă să se odihnească sau să mănânce, pentru că, firește, o pasăre de hârtie nu avea nevoie de mâncare. Însă, lucru straniu, nici lui Sentaro nu-i era foame.

După câteva zile de zbor au ajuns la o insulă. Cocorul se îndreptă mai spre centrul insulei și coborî.

Imediat ce Sentaro se dădu jos, pasărea își strânse aripile, se făcu mică de tot și se ascunse în buzunarul stăpânului său.

Sentaro se uita în jur cu mirare, curios să vadă cum este Țara Vieții Veșnice. Făcu mai întâi înconjurul insulei, apoi străbătu și un oraș care se părea că ocupă cam toată insula. Lucrurile erau ciudate și diferite de cele pe care le cunoștea de acasă. Atât țara, cât și oamenii de acolo păreau a fi destul de avuți.

Sentaro hotărî să rămână și să locuiască pentru început la un han. Proprietarul hanului părea a fi un om bun. Când Sentaro îi spuse că ar vrea să locuiască acolo, el îi promise să-l ducă la guvernatorul orașului și să-l ajute cu tot ce este necesar. Îi oferi chiar și o casă și Sentaro deveni locuitor permanent al Țării Vietii Veșnice.

Chiar de la început descoperi că nici un trăitor de pe insulă nu cunoscuse vreodată ca cineva să moară sau să se îmbolnăvească în țara lor. Cândva, demult, preoți veniți din India și China le povestiseră băștinașilor că ar exista undeva un frumos tărâm numit Paradis, unde fericirea și pacea umplu inimile oamenilor, dar pentru a ajunge acolo trebuie să treci neapărat prin moarte. De aceea, spre deosebire de Sentaro, locuitorii Țării Vietii Veșnice, atât cei bogați cât și cei mai săraci, în loc să fie înspăimântați de moarte, visau la ea zi și noapte. Erau cu toții oboșiți de viață prea lungă și doreau să ajungă în minunatul loc numit Paradis, despre care le povestiseră acei preoți cu secole în urmă.

Pentru Sentaro lucrurile acestea păreau de-a-ndoaselea. El venise în Țara Vietii Veșnice pentru a scăpa de moarte, însă găsi pe insulă oameni care, fiind sortiți a nu muri vreodată, considerau totuși moartea o binecuvântare.

Ceea ce el credea până atunci a fi dăunător, acei oameni luau drept bun de mâncat, iar ceea ce el obișnuia să mănânce, ei respingeau. Când se întâmpla să vină negustori din alte țări, oamenii de pe acea insulă năvăleau nerăbdători să cumpere diferite otrăvuri, pe care le înghițeau lacom, sperând ca moartea să vină și să-i ducă în Paradis.

Dar dacă acele otrăvuri în alte părți duceau la moarte sigură, aici, în acest loc neobișnuit, nu aveau niciun efect. Ba din contra, oamenii, care le înghițeau în speranța să moară, descopereau în scurt timp că se simțeau chiar mai bine.

În zadar încercau ei să-și imagineze cum ar fi moartea. Cei mai înstăriți și-ar fi dat toți banii și toate bunurile pe care le aveau doar pentru a-și scurta viața cu cel puțin două sau trei sute de ani. Să trăiască veșnic, fără nici o schimbare, era un adevărat chin pentru ei.

În farmaciile de pe insulă se găsea un medicament foarte solicitat, pentru că provoca, peste câteva sute de ani, o ușoară încărunțire a părului și dureri nesemnificative de burtă.

Sentaro rămase uluit când văzu că peștele scorpie-de-mare, care este foarte otrăvitor, acolo se servea în restaurante printre cele mai delicioase bucate, iar vânzătorii vindeau în stradă sosuri făcute din cantaride¹⁶¹. Niciodată însă nu văzu pe cineva să se îmbolnăvească după ce a mâncat acele bucate ucigătoare.

Sentaro era sigur că niciodată nu va obosi de viață și considera o prostie să-ți dorești moartea. El era poate unicul om fericit de pe acea insulă. Își dorea să trăiască mii de ani și să se bucure de viață.

Timpul trecea repede, ca o săgeată în zbor, pentru că era mereu ocupat cu treburi, de dimineață până seara târziu. Dar lucrurile nu mai mergeau la fel de bine ca la început. Suferise mai multe pierderi în afaceri. Iar de câteva ori ajunsese și până la ceartă cu vecinii săi. După trei sute de ani începu și el să obosească de viață și-i era dor să-și revadă propria țară și vechea sa casă. Își dădea bine seama că, oricât de mult ar trăi în această parte a lumii, viața lui va fi întotdeauna la fel.

În dorința de a părăsi Țara Vieții Veșnice, Sentaro își aminti de Jofuku, acel care cândva l-a ajutat să scape de moarte. Și începu să se roage sfântului să-l ducă înapoi, în țara sa.

Nici nu-și încheie bine rugăciunea, că din buzunarul său sări cocorul de hârtie. Sentaro era nespus de mirat să vadă că după atâția

¹⁶¹ Cantaridă - insectă verde-aurie numită și gândac-de-frasin.

ani cocorul era același. Ca și acum mulți ani, sub ochii lui, pasărea crescă și crescă, până se făcu destul de mare pentru a-l duce în spate pe Sentaro. Cocorul își desfăcu aripile și își luă zborul peste mare, îndreptându-se spre Japonia - țara lui Sentaro.

Stranie mai este uneori și firea omului. Nici nu se desprinseseră bine de pământ, că lui Sentaro deja îi părea rău de ceea ce lăsa în urmă. În zadar încercă să oprească pasărea. Ea își continuă zborul mii de kilometri deasupra oceanului.

Dar, deodată, pe neprins de veste, începu o furtună și minunatul cocor de hârtie se umezi, se boți și căzu în mare. Odată cu pasărea se prăbuși în apă și Sentaro. Îngrozit la gândul că ar putea să se înece, el strigă rugându-l pe Jofuku să-l salveze. Privi în jur, dar nu era nici o corabie. În timp ce se zbătea să se țină deasupra apei văzu un rechin plutind spre el. Acesta se apropie și își deschise gura imensă, gata-gata să-l înghită. Sentaro, înțepenit de frică și simțind că i-a venit sfârșitul, țipă, rugându-l pe Jofuku să-i dea scăpare.

Și atunci... Sentaro se trezi de la propriul țipăt și înțelese că adormise în fața altarului în timpul lungii sale rugăciuni. Își dădu seama că toate acele aventuri extraordinare și înspăimântătoare le trăise doar în vis.

Deodată, o lumină strălucitoare se îndreptă spre el. În lumină apăru un înger cu o carte în mână. El îi spuse lui Sentaro:

– Am fost trimis de Jofuku. El, ca răspuns la rugăciunea ta, ți-a arătat în vis cum este Țara Vieții Veșnice. Până și acolo, în vis, tu ai obosit de viață și l-ai rugat să te readucă în țara ta natală, unde, precum știi, există moarte. Tot în vis, Jofuku, pentru a te pune la încercare, te-a lăsat să cazi în mare și apoi a trimis un rechin să te înghită. Și, iarăși, tu nu-ți doreai să mori și ai cerut ajutor.

Degeaba vrei să devii eremit sau să găsești Elixirul Vieții. Aceste lucruri nu sunt pentru cineva ca tine. Tu nu poți îndura o astfel de

viață. Cel mai bine pentru tine ar fi să te întorci la casa părintească, să muncești și să-ți trăiești viața în continuare. Să-ți cinstești mereu strămoșii și să pregătești un viitor pentru copiii tăi. Anume așa vei trăi până la adânci bătrânețe. Renunță la dorința de a scăpa de moarte, pentru că nici un om pe pământ nu poate trăi veșnic.

În această carte, pe care ți-o dau acum, vei găsi multe învățături. Dacă le vei urma, vei merge pe calea cea bună.

Și îngerul dispăru. Sentaro, omul care nu vroia să moară, rămase să învețe lecția. Luă cartea și se întoarse la casa părintească, renunțând la toate dorințele sale fără rost și străduindu-se să ducă o viață așezată și cu folos. Învățăturile din acea carte, pe care i-o dădu îngerul, l-au ajutat să urmeze calea cea bună și să devină chiar fericit.

Sursa: Revista Limba Română, Nr. 3-4, anul XVIII, 2008

PÂNZA MĂIASTRĂ DE COCOR

A fost odată, într-o biată colibă, la margine de sat, o bătrână cu fiul ei, Musai. Atâta sprijin avea și ea, pe Musai, care trudea de la soare-răsare până la soare-apune, pe ogorul său. Toată ziulica bălăcea prin noroi, punând orez în pământul acoperit cu apă multă, așa cum îi trebuie orezului să încolțească.

Și cum lucra el așa în lanul mlăștinos, deodată căzu din văzduh un cocor în apropierea sa.

Musai era deprins cu cocorii, fiindcă în împărăția Mikadoului, asemenea păsări înalte în picioare se plimbă nestingherite în brazdele arate. Cine ar cuteza să facă rău acestei ființe cu pene albe, pe care toți o numesc „Preacinstitul domn cocor”?

De aceea, acestei păsări îi place tovărășia omului. Și pășește cu atâta delicatete și grație prin apă, încât se și zice de o gingașe fetiță, blândă în purtare, că este asemenea „păsării ce se ridică din apă fără să o tulbure”.

Când zări pasărea căzută, Musai grăbi cât putu de repede prin glodul țarinei. Zvârli cazmaua jos și privind în iarbă, văzu o săgeată înfiptă în spinarea cocorului; picuri roșii de sânge pătau penele albe ca zăpada.

Cocorul nu se sperie deloc de el. Dimpotrivă, plecă gâtul în jos, ca și când s-ar fi supus de mai înainte la orice avea de gând să facă tânărul țăran.

Binișor și cu grijă, Musai scoase săgeata și ajută păsării să se ridice, dând în lături buruienile ca să aibă loc să-și desfășoare

aripile. De câteva ori se zbătu cocorul, încercând să zboare; apoi întinse bine aripile și pornu fâlfâind de la pământ, rotindu-se în jurul făcătorului său de bine, ca pentru a-i mulțumi; după care o luă drept spre munte, fără să se mai întoarcă.

Musai privi pasărea cum se face tot mai mică, până dispăru în azurul cerului; pe urmă se întoarse la muncă, gândindu-se la vremea când se vor coace spicele de orez. Mai trebuia să trudească multe zile până să culeagă rodul muncii, hrana sa și a bătrânei, că alta n-avea.

Singura sa mulțumire era seara când, obosit de ceasuri lungi de muncă în lanul cufundat în noroi, putea să facă acasă o baie fierbinte. De asta avea întotdeauna grijă mamă-sa, și de baie și de chimonoul proaspăt călcat, cu care-l primenea. După cină, Musai petrecea seara cu vecinii.

Și așa la fel, fiecare zi se adăuga celeilalte, una după alta, până în apropierea toamnei.

Într-o seară, când se întorcea acasă până a nu scăpăta soarele de tot – ce să vadă? Lângă mamă-sa sta o fată foarte frumoasă care îi ură bun sosit, cu o grație de domniță.

Bietul băiat era ca vai de el, după o zi grea de muncă, desculț, plin de noroi, cu legătura la cap în loc de pălărie, cum obișnuiesc japonezii la treabă. De aceea nici nu se gândi să-i răspundă, ci, scoțându-și legătura de pe frunte și răsuflând adânc, se înclină în fața mamă-si și o întrebă:

— Cine este preacinstita domnișoară și cum de a ajuns în amărâta noastră colibă?

— Uite, răspunse mamă-sa, acum te-ai făcut bărbat în toată firea, dar nu ai și tu o nevastă. Toată lumea știe că ești un băiat harnic, cuviincios, cuminte și ascultător mamei tale. Așa că nobila domnișoară ți-ar fi cu dragă inimă soție. Eu, fără învoirea ta, nu-i pot

da un răspuns. Tu ce zici?

Tânărul țăran gândi adânc:

— Gîngășă făptură și poate de nobilă viță. Dar dacă m-aș învoi, cum o să poată ea să îndure sărăcia cu care suntem noi deprinși? O să fie ea răbdătoare când o să suferim de foame? Sau va zăbovi aici numai o clipă și va pleca apoi, lăsând durere și întristare în urmă-i?

De aceea nu dete niciun răspuns.

Dar cum zilele fugeau și el vedea cât de bună e fata cu mama sa, totdeauna cu bunăvoință și răbdare și uitându-se pe sine, temerile i se spulberară ca norii în vânt. Și așa, se căsătoriră, tânărul și cu gîngășa fată.

Toamna târziu, însă, la vremea când spicele ar fi trebuit să fie pline de bob, nu putură scoate nimic din paietele seci. Atâta trudă irosită în zadar. Și biruri grele de plătit, și-n casă, merinde de fel, și foametea pândindu-i rânjind. Către iarnă se găsiră cu toții în cea mai grozavă lipsă.

Atunci soția își arată puterea sufletului ei, îmbărbătându-și tovarășul:

— Nu fi îngrijat. Eu știu să țes pânză, cum nu s-a mai văzut pe aici. Trebuie numai să-mi faci o cămăruță doar pentru mine, căci, pentru ca să o pot țese, e nevoie să fiu singură și în tăcere netulburată.

Bătrâna se învoi, dar pe Musai îl trăgea inima doar pe jumătate. Totuși se puse cu sârg la lucru. Cu stâlpi, stinghioare, stuh și rogojini pe jos, cu pereți drepți, întăriți cu lut, și cu ferestre din hârtie, zăbrelite, așa cum se fac în Japonia, el dură cămăruța.

Acolo, singurică, zi de zi, departe de toți, blânda nevestă migălea nevăzută.

Mama și soțul așteptară cu răbdare, până când, după o săptămână, femeia fu iarăși printre ei. În mâini purta o trambă de

albă pânză strălucitoare, tot atât de netedă și curată ca zăpada abia căzută. Ici- acolo, câte o vargă purpurie în țesătură, făcea să pară și mai albă, neatinsa albeață a pânzei, pe care se îmbinau roșul ca sângele și albul ca zăpada.

— Cum o să-i zicem? Întrebă soțul înmărmurit.

— Nu are nume, nici asemănare pe lume nu are, zise minunata țesătoare.

— Dar trebuie să aibă un nume. Mă gândesc să o duc Marelui stăpân Daimyo; și el n-o s-o primească, dacă nu știe ce nume are.

— Atunci, zise nevasta, o să-i zicem „Haina albă a cocorului”.

Musai o duse în grabă stăpânului la castel, care, când o văzu atât de minunată, o trimise în dar împărătesei la Kyoto. Acolo, la palat, cu toții rămaseră încremeniți, iar împărăteasa porunci ca țăranul să fie bine răsplătit.

Purtând o mie de arginți în sacul său, tânărul țăran zorea către casă pentru a vărsa banii lucitori la picioarele mamei sale, mulțumind nevastei care-i adusese avuție. Făcură praznic, și săptămâni îndelungate ei trăiră în tihnă din banii agonisiți pe pânza măiastră.

Într-un târziu însă, se văzură din nou în pragul nevoii. Atunci Musai își întrebă nevasta dacă nu s-ar învoi să mai țesă o dată o minunată „Haină albă a cocorului”. Ea primi bucuroasă, vestindu-i iarăși că trebuie să o lase singură și să nu caute s-o vadă, până nu va ieși ea din cămăruța cu pânza.

Însă, blestemata curiozitate îl rodea pe Musai. Ca un hoț, el se furișă la fereastra zăbrelită și punând limba pe un ochi de hârtie îl umezi ca să nu facă zgomot și băgă degetul făcând o gaură, de care își lipi ochiul, să se uite înăuntru.

Dar, ce minune îi fu dat să vadă? La războiul de țesut nu era nicio femeie, ci numai un cocor alb, cocorul pe care-l văzuse el în lanul de

orez și din a cărui spinare scosese săgeata vânătorului.

Aplecată pe vârtelnița de tors, pasărea își smulgea puful mărunt de pe pieptul ei, îl răsucea și-l depăna făcând din el firul cel mai subțire ce a fost văzut vreodată de oameni.

Din când în când, storcea din inima ei picuri roșii de sânge, cu care vopsea vârgile, și așa mergea țesutul veșmântului, care era mai pe sfârșite.

Musai, încremenit, privi fără să se miște, când, deodată, chemându-l mamă-sa, el strigă fără voie, răspunzându-i:

— Da, viu numaidecât!

Atunci corul tresări speriat și văzu gaura din fereastra de hârtie. Zvârlind jos pânza năvădită, scoase un strigăt ascuțit și porni mânios către ușă, luându-și zborul afară, spre cer.

Ca o pată albă pe colinele albastre, se mai văzu o clipă și apoi pieri în văzduh.

Mult timp Musai rămase cu privirea pe cer, așteptând în zadar întoarcerea păsării.

De-acu', fiul și mama din nou se văzură față-n față cu sărăcia și singurătatea, iar flăcăul se apucă iarăși să se bălăcească, desculț, în lanul de orez.

Și în fiecare primăvară, pe vremea când găsisse pasărea căzută în ogorul său. Musai privea stăruiitor cerul, doar-doar s-o ivi cumva cocorul său drag.

CELE 10 CĂNI DE VIN

Undeva, într-un sat sărac din îndepărtata Japonie, trăiau mai mulți oameni în vârstă, iar viața lor se împărțea între muncă la câmp și discuțiile pe care le purtau când vremea era prea rece pentru a munci.

Așa că zece bătrâni singuri din sat s-au decis să sărbătorească împreună seara Anului Nou, cu o cană de vin cald în mână, ca să se bucure de povești și de vorbe de duh.

Dar cum niciunul dintre ei nu avea suficient vin pentru a le da tuturor de băut, ei au vorbit și au fost toți de acord să aducă fiecare câte un ulcior de vin, iar apoi să pună vinul laolaltă într-un vas mare, ca să-l încălzească și să-l bea toată seară împreună.

Zis și făcut. S-au despărțit și, mergând fiecare spre casa lui, pentru a aduce vinul, fiecare bătrân s-a gândit:

„Vinul meu este mult prea bun ca să-l amestec cu vinul lor! Nimeni nu va ști dacă eu nu voi turna în castronul comun vinul meu atât de bun. Nu se va observa nimic și oricum vinul celorlalți va fi destul de bun. Va fi bine așa. Voi duce în schimb o cană de apă.”

Și s-au reîntâlnit bătrânii, în ajunul Anului Nou. Fiecare a adus cu el câte un ulcior, au turnat conținutul ulcioarelor, cu mare ceremonie, într-un vas mare, pus pe foc, pentru a-l încălzi. S-au pregătit pentru povești și s-au strâns în jurul vasului, privindu-se pe furis.

Când conținutul vasului s-a încălzit, s-au așezat pentru a-și

depăna poveștile, fiecare cu câte o cană cu apă fierbinte în mână.

POVESTEA UNEI PISICI ȘI A ARTEI SALE

A fost o dată ca niciodată un maestru de scrimă numit Shoken. În casa să mai locuia, pasămite, un imens șobolan care tare își mai făcea de cap. I se plimba pe sub nas chiar și-n plină zi. Între-o zi, ce se gândi maestrul! Să-și închidă pisica în camera unde viețuia șobolanul, da' de aceasta va prinde obrăznicătura și-i va da de capăt!

Însă se întâmpla că șobolanul sări pe botul motanului și-l mușcă atât de tare, încât acesta abia se salvă, scoțând mieunături sfâșietoare. Stăpânul, cât ce văzu acestea, dădu repede fugă să găsească alte pisici din vecini, motani vajnici de li se dusesse vestea, și îi aduse și pe aceștia în camera cu pricina. Șobolanul era acolo, la post, ghemuit într-un colț al camerei și, cum se apropia un motan, cum se repezea la el, îl mușca și-l obliga să fugă cu coada între picioare. Părea atât de grozav, încât nici-un viteaz din neamul pisicesc nu se mai încumeta să-l atace. Stăpânul se făcu atunci foc și pâra și, de mânios ce era, hotăra să se pună el-însuși la pândă. Însă, cât era el de trecut prin ale războaielor și cât era de priceput în meșteșugul armelor, tot răzbi să prindă șoarecele care era tare viclean și iute și îi scăpa de sub fiecare lovitură. În iureșul vânătorii, maestrul fandă și sparse cele două uși SHOK și KARAK AMIS.

Dar șoarecele sării în aer rapid precum strălucirea unei săgeți în zbor și evită toate capcanele, iar la sfârșit îi sări drept în fața și-l mușcă. Șiroind de sudoare, maestrul se dusesse umilit la servitorul său și îi spuse: „Am auzit că peste șapte țări și șapte mări se află

motanul cel mai curajos din lume. Du-te de-l caută și să mi-l aduci aici cum îi știi". Servitorul plecă peste șapte țări și șapte mări, căută în stânga și în dreapta, făcu ce făcu și duse la bun sfârșit porunca.

Motanul cel vestit se afla acum în fața maestrului. Nu părea a se deosebi de ceilalți la înfățișare, nu părea nici mai aprig la minte, nici deosebit de iute. Maestrul de scrimă nu-și făcea mari speranțe privindu-l.

Cu toate acestea, deschise binișor ușa în lături și-l lasă să treacă. Motanul păși liniștit, încet ca și cum nimic deosebit nu l-ar fi așteptat. Dar, în aceeași clipă, în partea cealaltă a camerei șobolanul tresări de spaimă, apoi se ghemui și rămase nemișcat. Motanul se apropie tot mai mult, cu pas lent, apucă liniștit șobolanul în gură și-l duse maestrului.

Seara, pisicile înfrânte de șobolan făcură sfat în casa lui Shoken. Oferiră cu respect locul de onoare bătrânului motan care repurtase încă o victorie în viața sa, îngenuncheară umile în fața lui și îi spuseră:

— Noi trecem drept motani viteji și buni vânători. Ne-am antrenat, ne-am ascuțit ghearele pentru a prinde orice fel de șoarece, șobolan sau chiar nevăstuici și vipere. Nu am putut gândi niciodată că poate să existe un șobolan atât de puternic.

Prin ce artă, maestre, l-ați putut învinge atât de ușor? Nu învăluiti în mister metoda dumneavoastră, ci spuneți-ne și nouă secretul.

Bătrânul motan începu a râde, și râse și râse, iar la urmă le vorbi astfel:

— Voi, tineri motani, sunteți, de bună seamă, foarte puternici. Dar ați răătăcit pe o cale greșită. Iată de ce sunteți înfrânți de câte ori găsiți ceva neașteptat. Dar, rogu-vă, povestiți-mi și mie cum v-ați antrenat Măriile Voastre.

O pisică neagră ieși în fața și începu:

— Eu sunt născută într-o familie vestită în vânătoare de șobolani. Am hotărât, deci, să urmez această cale. Pot sări ziduri înalte de doi metri. Pot să mă strecur în găuri atât de mici, încât numai un șobolan ar mai reuși să între. Încă din copilărie m-am antrenat la toate acrobațiile. Chiar și pe jumătate adormit și încă amețit de somn, când văd un șobolan tropăind pe grinda-hop, l-am prins. Dar șobolanul de astăzi era ceva ce n-am mai văzut, era prea puternic. Am suferit cea mai groaznică înfrângere din viața mea. Mi-e rușine!

Bătrânul spuse:

— Ceea ce ai exersat tu în timpul antrenamentelor era doar tehnica (SHOSA – doar talentul fizic). Spiritul tău era ocupat cu întrebarea: „Cum să înving?”. Așa ești prins de dorința de a ajunge repede la capăt. Când cei bătrâni predau „tehnica”, o făceau doar pentru a arăta un aspect al căii (MICHISUJI). Tehnica lor era simplă, dar cuprindea cel mai mare Adevăr. Lumea de azi nu se mai preocupă decât de tehnică. S-a descoperit că aceasta corespunde formulei: DACĂ FACI AȘA ȘI AȘA, AJUNGI AȘA ȘI AȘA. Și ce rezulta? Numai abilitate. Sacrificând calea tradițională în favoarea inteligenței și spiritului de competiție, ajungem să epuizăm tehnica. Nu se poate trece mai departe. Așa se întâmplă întotdeauna când ne servim numai de intelect. Inteligență este, într-adevăr o funcție a spiritului, dar, dacă nu se sprijină pe Cale și nu dorește decât a ști să execute, ea devine începutul greșelii, devine un rău. Reîntoarce-te în tine însuși și găsește calea cea dreaptă.

Se ridică mai apoi un motan tigrat și-și începu povestea:

— Arta cavaleriei depinde numai și numai de spirit, asta este credința mea. În consecință am exersat pentru a avea această putere (KI NO WONERU) dintotdeauna. Cred că spiritul meu e „dur ca oțelul”, liber și încărcat de spiritul „KI”, ce umple cerul și pământul (MENCIUS). Dacă văd dușmanul, acest spirit puternic îl învâluie și

de dinainte victoria este mea. Înaintez după cum îmi dictează situația în acel moment. Mă reglez pe „tonul” adversarului, îl hipnotizez și-l dirijez unde vreau, la stânga sau la dreapta, îi prevăd toate tertipurile. Eu nu mă ocup de tehnica propriu-zisă. Ea vine de la sine. Un șobolan care fuge pe grindă, numai ce-l privesc fix și deja îmi pică în gheare. Dar acest șobolan misterios a apărut fără a prinde formă și s-a dus fără a lasă urme. Ce înseamnă asta? Nu știu.

Bătrânul îi răspunse:

— Tu te-ai căznit să obții efectul produs de marea forță care umple cerul și pământul. Dar nu ai câștigat decât o energie a minții și nu ceea ce se câștigă din bine, din ceea ce merită numele de bun. Simplul fapt de a avea conștiința forței cu care tu ai vrea să câștigi lucrează împotriva victoriei tale. Eul tău e în joc. Dacă cel al adversarului e mai puternic, ce se întâmplă? Dacă vrei să-ți învingi adversarul prin superioritatea forței tale, el ți-o va opune pe a lui. Îți imaginezi că numai tu ești mare și tare și ceilalți sunt neajutorați? Cum ar trebui să ne comportăm când există ceva imposibil de învins, care are cea mai puternică voință din lume, superioară celei pe care o deții dominantă? Iată întrebarea! Ceea ce simți în tine ca „liber”, „dur ca oțelul” și „umplând cerul și pământul” nu este marea forță (KI NO SHO), ci doar reflecția ei în tine. Asta înseamnă că e propriul tău spirit. Doar umbra marelui spirit. Fără îndoială că trece drept marea, vasta energie. În realitate este cu totul altceva. Spiritul de care vorbește Mencius este puternic pentru că este în permanență luminat de o mare luciditate. Spiritul tău nu obține forța decât în anumite condiții. Forța ta și cea despre care vorbește Mencius au origine diferită. Ele sunt tot atât de distincte precum cursul etern al unui fluviu (ca Yangtze Kiang, de exemplu) și creșterea subită a apelor sale peste noapte. Care este, deci, spiritul pe care trebuie să-l păstrăm atunci când ne găsim în fața unui lucru

de neînving cu vreo forță spirituală întâmplătoare (KI SEI)? Iată întrebarea! Un proverb zice: „UN SOBOLAN ÎN PERICOL DE MOARTE SARE CHIAȘI ASUPRA PISICII”.

Dacă dușmanul e în pericol de moarte, nu mai depinde de nimic. Își uită viața, nefericirile, se uită pe sine e liber de orice victorie sau înfrângere. Nu mai are deloc intenția să-și asigure în viitor existența. De aceea voința sa e de fier. Cum să triumfi asupra lui cu o forță spirituală pe care ți-ai atribuit-o singur?

Atunci o bătrână pisica gri înaintă și grăi:

— Da, într-adevăr aveți dreptate. Forța minții, oricât de tare ar fi, are ea însăși o formă (KATASHI). Ceea ce are o formă, cât de mică, se poate prinde. Iată de ce eu mi-am exersat de mult timp sufletul (KOKORO: forța inimii). Eu nu posed forța care domină adversarul (SEI – ca motanul dinainte). Eu nici nu mă lupt (cum făcea prima pisică). Eu mă împac cu adversarul meu, devin una cu el și nu-i opun niciun fel de rezistență. Dacă e mult mai tare ca mine, cedez pur și simplu și fac, pe scurt ceea ce dorește. Arta mea constă în „a prinde pietrele din zbor cu un voal care flutură”. Un șobolan care vrea să mă atace, oricât de puternic ar fi, nu găsește nimic asupra căruia să se arunce, nimic în ce să-și înfigă ghearele. Dar șobolanul de azi nu a intrat în jocul meu și gata. Venea și plecă, insesizabil, ca și Dumnezeu. Încă așa ceva n-am mai văzut.

Motanul cel bătrân atunci spuse:

— Ceea ce numești tu împăcare nu vine din Ființa și nici din marea Natură. Este o împăcare artificială. În mod conștient vrei să scapi astfel de agresivitatea inamicului fiindcă, chiar fugitiv, tu te gândești la ea, iar el își dă seama. Dacă în această stare de spirit te prefaci a fi „conciliant”, nu faci decât să semeni dezordine în spiritul tău întors spre atac. Precizia interceptiei și acțiunii tale are de suferit. Tot ceea ce faci cu intenție reduce vibrația primitivă ce

acționează în secret, vibrația mării Naturi, și împiedica cursul spontan al mișcării. De unde să mai vină atunci vreo acțiune miraculoasă? Când nu te mai gândești la nimic, când nici nu vrei și nici nu faci nimic, ci te abandonezi, tu și mișcarea ta, la vibrația Ființei (SZIZEN NO KA), doar atunci vei ajunge să nu ai formă. Nimic nu mai poate sta împotriva ta ca „contra-forma” și atunci nu mai există niciun dușman care să-ți reziste.

Să nu credeți că antrenamentele voastre au fost inutile. Totul și fiecare lucru poate fi un aspect al căii.

Tehnica și calea pot fi unul și același lucru. Atunci marele spirit, „Atotputernicul”, este deja prezent, se manifestă în acțiunile corpului. Forța marelui spirit (KI) servește creatură umană (ISHI). Cel care are libertatea KI-ului poate face față la orice, corespunzând libertății infinite. Dacă spiritul tău e unificat, chiar dacă nu angajezi vreo forță în luptă, el nu se sparge nici lovindu-se de piatră, nici lovindu-se de aur. Există o singură condiție: nu trebuie să fie nici cea mai mică urmă a conștiinței eului propriu, aceasta nu trebuie să între în joc, astfel totul se strică. Dacă ne gândim un singur moment la acest eu, totul devine artificial. Aceasta nu mai provine din Ființa, din vibrația primordială a corpului primit de Cale (do-tai). Atunci adversarul nu va mai fi supus voinței tale. Îți va rezista și el. Ce metodă sau ce artă trebuie atunci folosită? Când ești într-o anumită stare, dezlegat de orice rațiune (MUSHIN), când acționezi neacționând, fără intenție și fără artificiu, în acord cu marea natură, doar atunci ești pe calea cea bună. Uită, deci, orice intenție, exersează-te în absența intenției și lasă lucrurile să se facă prin Ființă. Această cale este fără sfârșit, nesecată.

Bătrânul motan mai adaugă ceva uimitor:

— Să nu credeți cumva că v-am spus ceva foarte înțelept. Cu mult timp în urmă trăia în satul vecin – și mai trăiește și astăzi, dacă n-o fi

murit – un bătrân motan. Dormea toată ziua. Nu se vedea nimic la el care să aducă a putere spirituală. Zăcea acolo ca un buștean. Nimeni nu-l văzuse vreodată prinzând un șobolan. Dar nici nu se văzuse vreodată vreunul în locul în care trăia el sau prin împrejurimi. Și, în orice loc s-ar fi dus, nu mai era picior de șobolan. Într-o bună zi i-am făcut o vizită și l-am întrebat cum era posibil așa ceva. N-am primit niciun răspuns. I-am pus de trei ori aceeași întrebare... iar el păstra aceeași tăcere. Și nu era că n-ar fi vrut să răspundă; părea că nu știe ce să spună. Atunci am înțeles: cel care știe nu vorbește, cel care vorbește nu știe. Acea pisică uitase totul: pe el însuși, lucrurile dimprejur. Devenise un „nimic”. Atinsese stadiul cel mai înalt al lipsei de intenție. Putem spune că a găsit calea divină a cavalerilor: a învinge fără să omori. Eu sunt încă mult în urma lui.

Shoken auzi totul ca prin vis. Se apropie, se înclină în fața bătrânului motan și spuse:

— Iată că a trecut mult timp de când exersezi arta scimei, însă nu am ajuns la sfârșitul căutărilor mele. Am auzit părerea domniei tale și cred că am înțeles adevăratul sens al drumului meu. Totuși, vă implor, mai spuneți-mi ceva din secretul dumneavoastră.

Atunci motanul cel bătrân zise:

— Cum aș putea s-o fac? Nu sunt decât un animal și șobolanul este hrana mea. Cum aș putea să știu ceva despre lumea oamenilor? Eu știu doar atât: sensul artei scimei nu este doar de a învinge un adversar. Este o artă prin care, într-un moment anume, se atinge marea lumină, lumina principiului morții și al vieții (SEISHI WO AK IRAK I NI SURU). În timpul practicii tehnice, un adevărat cavaler ar trebui să se întrețină în exercițiul spiritual al acestei lumini. Pentru aceasta trebuie, înainte de toate, să aprofundeze studiul principiului ființării atât a morții cât și a vieții, al ordinii morții (SHI NO RI). Va ajunge la marea lumină spirituală numai

acela liber de orice l-ar putea întoarce din Drum (KEN KYOKU – departe de centru), mai ales de orice gând definitiv. Dacă ființa este lăsată fără piedici, dincolo de orice eu și de orice lucru, ea poate, când ar avea o importanță, să se manifeste în toată libertatea. Dar dacă inima dumneavoastră se atașează, fie și o clipă, la orice-ar fi, Ființa e prizonieră. Facem din ea ceva stabil în sine. Iar dacă ea a devenit ceva stabil, există și un ego stabil în sine și există și ceva care i se opune. Atunci doi stau unul în fața celuilalt și luptă pentru a supraviețui. Dacă este așa, minunatele funcții ale Ființei, capabile de a face față oricărei schimbări, sunt frânate. Capcana morții se închide, se pierde lumina specifică a Ființei. Cum ar fi posibil, într-o asemenea dispoziție, să întâlnești un adversar, păstrând o atitudine dreaptă și privind victoria și înfrângerea în față? Chiar victoria ar deveni o simplă întâmplare, fără raportare la adevărata artă a crimei.

A fi liber de toate nu înseamnă totuși un Vid. Ființa în sine nu are natură proprie. E dincolo de orice formă, cu atât mai puțin ar acumula ceva în sine însăși. Dacă o reține ceva, orice-ar fi, fie și pentru o clipă, marea forță rămâne prinsă și echilibrul energiilor care curg în mod natural de la începuturi este pierdut. Dacă Ființa e reținută, cât de puțin, energia sa nu mai elibera, energia sa nu se mai răspândește fără obstacole în toată plenitudinea. Când echilibrul care se naște din Ființă e pierdut, fie într-o direcție, fie în alta, forța să fie inundă, fie stă să sece. Dacă inundă se naște prea multă energie și nu se mai poate opri. Dacă e insuficientă, acțiunea spiritului devine slabă. La momentul oportun nu mai este în măsură să domine acțiunea.

Ceea ce numesc eu a fi eliberat de lucruri nu este nimic mai mult decât aceasta: să nu acumulezi nimic, să nu te sprijini pe nimic. Atunci nu va mai exista nici subiect, nici obiect. Nici „eul”, nici

„contra-eul”. Dacă se întâmplă ceva, se face fața întâmplării inconștient și nu va rămâne nicio urmă. În „EK I” (Cartea Schimbărilor) stă scris: „Fără gânduri, fără acțiune, fără mișcare, cu totul și cu totul liniștit”. Este singurul fel de manifestare în Ființă și în legile tuturor lucrurilor a interiorului în cea mai deplină inconștiență și, la sfârșit „de a deveni una cu cerul și pământul”. Cel care va face și va înțelege astfel arta crimei este aproape de adevărul căii.

POVESTIRI ZEN ȘI ALTE POVESTIRI SCURTE

Ceașca de ceai

Nan-in, un maestru japonez din epoca Meiji, a fost vizitat de un profesor universitar care a venit să îl interogheze despre Zen.

Nan-in l-a servit cu ceai. A început să toarne în ceașca musafirului și a continuat să toarne.

Profesorul privea uimit cum ceaiul dă pe dinafară până nu s-a mai putut abține și a zis. „Dar e plină ceașca. Nu mai intră nimic!”

„Ca și ceașca aceasta”, a zis Nan-in, „tu ești plin de opinii și speculații. Cum să-ți arăt eu ce e Zen înainte să-ți golești ceașca?”

Povara

Doi călugări se întorceau seara la mănăstire. Plouase și erau bălți peste tot pe marginea drumului.

Într-un loc o tânără femeie nu putea trece din cauza apei. Cel mai în vârstă dintre călugări a luat-o în spate și a trecut-o drumul, apoi și-a continuat drumul la mănăstire.

Seara, călugărul mai tânăr a venit la el și i-a spus: „Noi, fiind călugări, nu putem atinge o femeie.”

Iar călugărul bătrân i-a răspuns: „Așa este frate.”

Atunci călugărul cel tânăr întrebă iar: „Dar atunci cum de ai luat în spate acea femeie?”

Călugărul bătrân zâmbi și îi spune: „Eu am lăsat-o la marginea drumului, dar tu încă o cari cu tine.”

Aflarea unui adevăr

Într-o zi un mare demon călătorea prin satele Indiei cu ucenicii săi. Într-un loc a văzut un om în meditație a cărui față s-a iluminat dintr-o dată. Omul tocmai descoperise ceva pe pământ în fața lui. Un ucenic întreabă ce era acolo, iar demonul răspunde: „Un adevăr.”

„Și nu te deranjează când cineva descoperă un adevăr?” „Nu”, răspunde demonul cel mare. „Imediat după ce-l descoperă, de obicei îl transformă în credință.”

Cealaltă parte

Într-o zi un tânăr călugăr budist aflat în călătorie ajunge pe marginea unui râu mare. Uitându-se la obstacolul cel mare din fața sa, s-a tot gândit cum să facă să-l depășească. Tocmai când era gata să renunțe la călătoria sa, a văzut pe partea cealaltă a râului un mare învățător. Tânărul călugăr atunci strigă la învățător: „O, tu, înțeleptule, poți să-mi spui cum să ajung pe partea cealaltă a râului?”

Învățătorul se gândește câteva momente și strigă înapoi: „Fiul meu, dar te afli deja pe cealaltă parte.”

Probabil

Era odată un fermier bătrân care își muncea pământul de mulți ani. Într-o zi i-a fugit calul. Când au auzit vestea, vecinii au venit la el. „Ce ghinion!”, au zis ei.

„Probabil”, a răspuns fermierul.

În dimineața următoare, calul s-a întors, împreună cu alți trei cai sălbatici. „Ce minunat!”, au exclamat vecinii.

„Probabil”, a răspuns bătrânul.

În ziua următoare, fiul său a încercat să călărească unul dintre caii sălbatici care l-a aruncat pe jos și astfel și-a rupt piciorul. „Ce nenoroc!”, au zis vecinii iar.

„Probabil”, a răspuns fermierul.

Apoi în sat au venit autoritățile militare pentru a-l recruta pe fiul fermierului. Întrucât acesta avea piciorul rupt, l-au lăsat la vatră. „Ce noroc!” au zis vecinii.

„Probabil”, a răspuns fermierul.

Atârnând în prăpastie

Într-o zi, mergând prin sălbăticie, un om a întâlnit un tigru fioros. Omul a luat-o la fugă, dar a ajuns la marginea unei prăpastii. În disperare, omul a început să coboare pe o viță și a rămas atârnat peste o râpă.

Cum stătea atârnat acolo, au apărut doi șoricei dintr-o gaură și au început să roadă la vița de care era prins.

Dintr-o dată, omul a observat pe viță o căpșună sălbatică. A rupt-o și a dus-o în gură. Era incredibil de delicioasă!

Bine și rău

Când Bankei ținea seminariile sale de meditație, se adunau ucenici din toate părțile Japoniei pentru a participa. În timpul unei astfel de adunări, un ucenic a fost prins furând. Incidentul i-a fost adus la cunoștință lui Bankei, solicitându-i-se ca vinovatul să fie dat afară. Bankei a ignorat cazul.

Mai târziu, același ucenic a fost prins iar furând și Bankei iar a ignorat cazul. Asta i-a înfuriat pe mulți ucenici, care au formulat o cerere că hoțul să fie dat afară, altfel vor pleca ei.

Când Bankei a citit cererea, i-a chemat pe toți înaintea lui. „Voi toți sunteți frați înțelepți”, le-a spus. „Voi știți ce e bine și ce e rău. Deci puteți pleca și altundeva să studiați dacă vreți, dar acest sărman frate nici nu știe să diferențieze binele de rău. Cine îl va învăța dacă eu îl dau afară? Îl voi ține aici chiar dacă veți pleca cu toții.”

Fața fratelui care furase s-a umplut de lacrimi. Întreaga dorință de a fura îi dispăruse.

Floarea cea mai frumoasă

Se spune că un împărat al Japoniei își anunțase intenția de a vizita o faimoasă grădină. La data fixată, grădinarul îl aștepta la poartă și cu o adâncă reverență a spus:

— I-ar face plăcere maiestății sale, să meargă mai întâi în grădină? Ceaiul se va servi după aceea.

Au intrat în grădină, dar pământul fusese arăt și nivelat. Nu se vedea nici măcar un fir de iarbă.

Împăratul n-a spus nimic și a fost poftit în casă. Pe masa de

ceai, se afla un vas cu o singură orhidee, de o frumusețe fără seamăn.

Gazda a spus:

— Am păstrat floarea cea mai frumoasă, celelalte flori nu puteau sta lângă ea... nu meritau să fie văzute de împărat.

Călătoria¹⁶²

Doi călugări plecaseră în călătorie. De trei zile nu întâlniseră decât o femeie bătrână în pragul colibeii sale. Ea le-a oferit puțin orez prăjit, amestecat cu ceai și unt rânced. Această tsampa modestă le fusese oferită cu o zi înainte. Acum le era foame și frig. Deodată, a început să plouă. Cel mai tânăr dintre călugări se proteja cum putea mai bine cu o parte a veșmântului său lung. Cel mai în vârstă mergea mai departe în tăcere. La căderea nopții, la orizont nu se vedea niciun adăpost, nici templu, nici sihăstrie, nici cea mai umilă colibă. Poteca pe care mergeau se pierdea departe în munți. Tânărul novice nu mai rezistă. El nu cunoștea ținta acelei călătorii interminabile. „Templul zen nu poate să fie departe, își zicea el. Mi se pare că ne apropiem de Kamakura. Dar oare aceasta este destinația noastră?”

Încălcând cerința strictă de a păstra tăcerea, a îndrăznit să-l întrebe pe călugărul în vârstă, care mergea cu un pas egal:

— Maestre, unde mergem?

— Am ajuns, a răspuns maestrul.

— Vrei să spui că popasul e aproape? a insistat tânărul călugăr.

— Aici, acum. Am ajuns.

Novicele, înspăimântat, s-a uitat la potecă plină de pietre care se

¹⁶² Povestire de origine tibetană.

pierdea în ceață. În depărtare, piscurile munților dispăreau deja în noapte. Îi era frică, frig și foame. Și, brusc, într-o străfulgerare, a înțeles. Și-a amintit de cuvintele care îi fuseseră repetate deseori la mânăstire:

„Zenul este un drum care duce... În fiecare pas făcut pe acest drum se află eternitatea. În prezent se cuibăresc viața, oază, infinitul.”

Trăiesc prezentul, trecutul a zburat, viitorul este un vis; doar prezentul este.

Miriapodul

Un miriapod trecea pe o cărare, cu cele 100 de picioare ale sale mișcându-se într-o sincronicitate perfectă. O broască râioasă l-a privit minunându-se: „Cum reușești să îți coordonezi atât de bine picioarele? Pe care dintre ele îl miști primul?”

Miriapodul s-a oprit să se gândească și de atunci nu mai știe cum să meargă.

Povestea clopoștelor de vânt

Se povestește că odată, demult, trăia retras în munții din China un maestru.

Era vesel tot timpul, le zâmbea tuturor celor care îi ieșeau în cale. Unul dintre elevii lui, curios fiind să afle cum de maestrul este tot timpul fericit, l-a întrebat într-o zi:

— Maestre, de unde acest zâmbet continuu pe chipul tău?

— De la clopoștii de vânt, răspunse maestrul.

— Cum așa?

— De fiecare dată când suna clopoței de argint de la poarta mea, mă cuprinde o bucurie fără margini!

Înseamnă că vine cineva... Și sosirea cuiva, fie și doar a vântului, mă umple de fiecare dată de fericire...

Gândind că ar avea în ei ceva magic, într-o noapte elevul hotărî să fure clopoței. Îi duse în casa lui, îi așeza la poartă și aștepta că miracolul să se producă. Dar nu simți nimic când aceștia sunară... Ba mai mult, după o săptămână sunetul clopoțelilor începu să îl enerveze din cale afară!

Când totul deveni insuportabil, cuprins de remușcări, se duse înapoi la maestrul său să-i înapoieze clopoței. Își ceru de nenumărate ori iertare, și când fu sigur că maestrul l-a iertat, îi puse întrebarea care îl frământa:

— De ce la mine nu se întâmpla nimic atunci când suna clopoței?
De ce nu apare bucuria pe care o văd la tine?

— Dragul meu, îi răspunse maestrul, unde ai așezat tu clopoței?

— La poarta casei mele, maestre!

— Ei, vezi? Trebuia să-i așezi la poarta sufletului tău...

Învățătura

Un maestru a plecat cu ucenicul său în junglă. Chiar dacă era în vârstă, își făcea drum cu agilitate, în timp ce discipolul tot aluneca și cădea de multe ori. Tânărul se ridica și mormăia mânios de fiecare dată dar continua să-și urmeze maestrul. După o bună bucată de drum, au ajuns într-un loc sacru. Fără să se oprească o clipă, maestrul s-a întors pe drumul pe care veniseră.

„Nu m-ai învățat nimic astăzi,” spuse novicele, după ce căzuse a

mia oară.

„Te-am învățat un lucru, dar nu ai reușit să-l înțelegi,” spuse vraciul. „Încerc să te învăț cum să înfrunți greșelile în viață.”

„Și cum ar trebui să le înfrunt?”

„În același fel în care ar fi trebuit să înfrunți fiecare căzătură,” răspunde vraciul. „În loc să blestemi locul unde ai căzut, trebuia să încerci să înțelegi ce te-a făcut să aluneci înainte.”

Cunoașterea

Discipolii meditau asupra unui dicton al lui Lao Tze: „Cei care cunosc, nu spun. Cei care spun, nu cunosc.”

Când maestrul a intrat, ei l-au întrebat ce semnificație au aceste cuvinte.

Maestrul i-a întrebat: „Care dintre voi cunoaște parfumul trandafirilor?”

Toți au ridicat mâna.

Apoi le-a spus: „Exprimați-l în cuvinte!”

Toți au rămas tăcuți.

Spiritualitate

— Spune-mi un singur efect practic, concret, al spiritualității, i s-a adresat scepticul, gata de o dispută filosofică.

— Iată unul, i-a răspuns Maestrul. Când cineva te insultă, îți poți ridica spiritul la o înălțime la care insultă nu mai poate ajunge.

Poate că da...

Calul cel iute al unui țăran a fugit de acasă. Vecinii lui au exclamat: „O, ce ghinion!”

„Poate că da, poate că nu!”, a spus țăranul.

O săptămână mai târziu, calul s-a întors acasă, aducând cu el alți zece cai sălbatici. „Ce noroc!”, au exclamat vecinii.

„Poate că da, poate că nu!”, a spus țăranul.

Pe când împlânzea caii, fiul țăranului a fost lovit la un genunchi și a rămas schilod. „Ce ghinion îngrozitor!”, au exclamat vecinii.

„Poate că da, poate că nu!”, a spus țăranul.

O săptămână mai târziu, trimișii domnitorului au venit să recruteze oameni pentru armata acestuia. Din cauza genunchiului rănit, fiul țăranului a fost scutit de armată. Vecinii, ai căror fii au fost luați cu arcanul, au exclamat: „Ce norocos ești!”

„Poate că da, poate că nu!”, a spus țăranul.

Maestrul și fata

Maestrul Hakuin era admirat de vecini pentru puritatea vieții sale. Alături locuia o fată frumoasă, fiica unor negustori de alimente. Într-o zi, ca un trăsnet picat din senin, părinții descoperiră că fiica lor era însărcinată. Deși fața nu voia să spună cine-i tatăl, până la urmă mărturisii că era Hakuin. Atunci, părinții furioși, se duseră la maestru. „Aaa, da?” a fost singurul lui răspuns. Când s-a născut copilul, i l-au adus lui Hakuin, care l-a îngrijit, fără să-i pese că-și pierduse reputația. După un an, tânăra mamă nu mai rezistă și spuse adevărul. Tatăl copilului era un tânăr care lucra în târgul de pește... După ce părinții se împăcaseră cu ginerele, tinerii părinți se

duseră la Hakuin să-și ceară iertare și să-și ia copilul înapoi. Hakuin nu le reproșă nimic, ci spuse doar atât: „Aaa, da?”

Biblia

Un student îl întrebă pe Gasan¹⁶³: „Ai citit Biblia creștinilor?”

„Nu. Citește-mi tu din ea”.

Studentul deschise Biblia și citi din Evanghelia lui Matei:

„De ce te îngrijești de haine? Privește crinii câmpului: nu lucrează, nu țes, dar nici Solomon nu a fost îmbrăcat atât de frumos...”

„Cel ce a spus asemenea lucruri, preciză Gasan, pare un om ce a atins iluminarea!”

Studentul citi în continuare: „Cere și ți se va da, caută și vei găsi, bate și ți se va deschide...”

Gasan comentă:

„Foarte frumos! Cel care a spus asta, e un Buddha!”

Mustrarea maestrului

Maestrul Zen Sengai avea mai mulți discipoli. Unul dintre aceștia pleca în fiecare noapte din templu, pe ascuns, și mergea în oraș, unde se întâlnea cu femei.

Într-o seară, maestrul Sengai a descoperit, în timp ce inspecta chiliile, lipsa discipolului. A văzut lângă perete și scaunul înalt folosit de acesta pentru a escalada zidul. Sengai a dat scaunul la o

¹⁶³ Gasan Joseki (1275-1366) a fost un maestru japonez Soto Zen. El a fost un ucenic al Keizan Jokin.

parte și s-a așezat în locul acestuia.

Când discipolul s-a întors, spre dimineață, neștiind că fusese descoperit, a pus picioarele pe capul maestrului și a sărit înapoi în chilie. Ajuns înăuntru, l-a văzut pe maestru și, îngrozit, a înțeles ce făcuse.

Sengai l-a privit liniștit și i-a spus: „Dimineața devreme e foarte frig afară. Ai grijă să nu răcești”.

De atunci, discipolul nu s-a mai furișat niciodată afară din chilie.

Fără să clipești

În timpul războaielor interne din Japonia medievală, armata unui nobil puternic a ocupat fără probleme un sat inamic. Toți locuitorii au venit să i se închine cuceritorului, cu o singură excepție: maestrul Zen care locuia în satul respectiv.

Curios, comandantul armatei cuceritoare a mers la maestru, care a refuzat și de această dată să i se închine, primindu-l ca pe orice alt vizitator.

Comandantul, nervos, și-a scos sabia și, fluturând-o prin fața maestrului, a răcnit:

— Prostule! Nu îți dai seama că te afli în fața unui om care poate să te taie fără ca măcar să clipească?

— Dar tu, i-a răspuns maestrul Zen, nu îți dai seama că te afli în fața unui om care poate fi tăiat cu sabia fără ca măcar să clipească?

Hoțul și înțeleptul Zen

Maestrul Zen Ryokan trăia în singurătate, într-o grotă aflată la

poalele unui munte.

Un hoț a venit într-o noapte cu gândul să îl jefuiască dar, odată intrat în grotă, și-a dat seama că

Ryokan nu avea nimic. În întreaga peșteră, nu era măcar un singur lucru pe care să îl poată fura!

Ryokan l-a surprins și, văzându-i dezamăgirea, i-a spus: Probabil ai bătut drum lung până aici, în pustietățile astea. Nu te pot lăsa să pleci cu mâinile goale. Îți dăruiesc hainele mele!

Și, dezbrăcându-se, i-a oferit omului veștmintele sale. În timp ce hoțul pleca, prea uimit ca să mai poată spune ceva, Ryokan se gândea, privind lună: Sărmanul om! Mi-ar plăcea să îi fi putut dărui ceva mai mult, cum ar fi luna asta frumoasă de pe cer.

Statueta lui Buddha și egoismul

Un călugăr budist, aflat în căutarea iluminării, a construit o statuie a lui Buddha, pe care apoi a acoperit-o cu aur. Mulțumit de produsul muncii sale, a purtat-o cu sine oriunde a mers, toată viața sa.

La un moment dat, călugărul a ajuns într-un templu în care fiecare călugăr avea câte o statuie aurită a lui Buddha, extrem de asemănătoare cu propria lui statuie.

Atunci când a vrut să îi aducă lui Buddha o ofrandă, călugărului nu i-a plăcut ideea că fumul frumos mirositor va ajunge și la celelalte statuete. Dorea să fie clar că ofranda e doar pentru Buddha al său.

Atunci, a făcut un fel de tub, prin care a captat fumul și l-a orientat numai spre nările propriei statuete.

A reușit - niciun fir de fum nu a ajuns la ceilalți Buddha din

templu. Dar, când a îndepărtat tubul, a văzut că statueta lui avea nasul negru de la fum. Oricât de mult a încercat, nu a mai putut să șteargă vreodată acea murdărie, urmă a propriului egoism.

Maestrul Bankei Yotaku și hoțul

Călugărul zen Bankei Yotaku obișnuia să strângă în jurul său discipoli din diferite părți ale Japoniei, veniți să mediteze împreună.

Într-una din aceste ocazii, unul dintre tineri a fost prins furând. Fapta i-a fost raportată îndată lui

Bankei, cu recomandarea că hoțul să fie alungat. Bankei nu a reacționat în niciun fel, preferând să ignore întâmplarea.

Mai târziu, elevul a fost prins furând pentru a doua oară, dar maestrului nu a părut să-i pese nici de această dată. Nemulțumiți, ceilalți discipoli i-au adresat o petiție, prin care îi cereau să îl alunge pe hoț, pentru că altfel aveau să plece ei.

Bankei i-a chemat pe toți la el - inclusiv pe hoț - și le-a spus:

— Voi sunteți cu toții înțelepți. Poate că nici nu aveți nevoie de un maestru, din moment ce știți să distingeți binele de rău și nu comiteți niciodată vreo faptă greșită. În schimb, acest tânăr sărac nu știe nici măcar lucrurile elementare. Faptul că e aici arată însă că vrea să învețe. De aceea, nu îl voi alunga niciodată pe un om ce are nevoie cu adevărat de mine, ci prefer să vă văd pe voi plecând.

Impresionați de înțelepciunea maestrului, tinerii i-au dat dreptate. Iar hoțul a început să plângă, cuprins de remușcări, și de atunci nu a mai comis niciodată vreun furt.

Uciderea în buddhism și uciderea buddhismului

Maestrul zen Gasan își instruia adepții în felul următor:

„Cei care condamnă crima și care doresc să protejeze toate ființele vii au mare dreptate. E bine să ai grijă chiar și de animale și de insecte.

Dar ce putem spune despre acele persoane careucid timpul, ce putem să spunem despre cei care omoară bunăstarea, despre cei care masacrează economia? Nu trebuie să îi trecem cu vederea nici pe aceștia.

Mai mult, ce facem cu cei care țin predici fără să fie iluminați? Eiucid chiar buddhismul.”

Fiul samuraiului și tunelul

Zenkai, fiul unui samurai de provincie, a mers la Tokyo să își desăvârșească educația, dar acolo s-a îndrăgostit de soția unui funcționar imperial și a uitat de îndatoririle sale. Cei doi au fost descoperiți, funcționarul a vrut să-l ucidă pe Zenkai și acesta, apărându-se a comis o crimă.

Pentru a nu fi arestat, a fugit din oraș, iar soția funcționarului l-a însoțit. Neavând din ce să trăiască, au început să fure, folosind atât viclenia femeii, cât și talentele de spadasin ale lui Zenkai.

Cei doi au format un cuplu de hoți plin de succes, însă în cele din urmă Zenkai s-a săturat de această viață și i-a propus femeii să se așeze la casa lor. Cum ea a refuzat, Zenkai a preferat să o părăsească și a început să ducă o viață pioasă.

Meditând la tot ceea ce făcuse până atunci, la crimă comisă și la furturile săvârșite, și-a spus că trebuie să își răscumpere cumva

greșelile.

Cum în zona în care trăia exista un drum de munte periculos, cu stânci alunecoase, prăpăstii și avalanșe, drum pe care mulți oameni își pierdeau viața, Zenkai s-a gândit că cel mai bine ar fi să sape un tunel prin munte.

Zis și făcut. S-a apucat să sape tunelul de unul singur, iar munca sa a durat treizeci de ani. Ziua cerșea mâncare și se odihnea, iar în fiecare noapte săpa.

Cu doi ani înainte să termine de săpat tunelul, la Zenkai a venit un spadasin. Acesta era fiul funcționarului ucis de Zenkai în tinerețe, dornic să își răzbune tatăl. Zenkai i-a spus că își recunoaște greșeala și că nu are de gând să se lupte, ci îl va lăsa pe tânăr să îi taie capul, cu o singură condiție: să îi permită ca, mai întâi, să termine de săpat tunelul.

Spadasinul a fost de acord și a rămas acolo, urmărindu-l pe Zenkai cum muncește zi după zi și noapte după noapte. După câteva luni de stat degeaba, a început și el să muncească alături de Zenkai, deoarece altfel se plictisea de moarte.

Când tunelul a fost terminat, toți locuitorii din zonă au început să îl folosească și să îi binecuvânteze pe cei care îl construiseră. Zecile de vieți omenesti irosite în fiecare an în accidente de drum erau acum salvate.

Atunci, Zenkai a venit la spadasin și i-a spus:

— Poți să mă ucizi, munca mea e împlinită.

— Nu îmi pot ucide maestrul, a răspuns tânărul, îmbrățișându-l pe ucigașul tatălui său.

Iluminatul, după moarte

Împăratul Japoniei îl întrebă într-o zi pe maestrul Zen Gudo:

— Ce i se întâmplă unui om iluminat după moarte?

— De unde să știu eu? răspunse Gudo.

— Pentru că ești un maestru, replică împăratul.

— Da, zise Gudo, dar nu unul mort.

Prezența de spirit

Un oarecare domn, elev al maestrului Bankei, era tânăr și înnebunit după artele marțiale.

Într-o zi el s-a decis să-i încerce maestrului „prezența de spirit” atacându-l pe neașteptate cu o lance în timp ce acesta medita.

Maestrul Zen a respins calm atacul, folosindu-și mătăniile. Apoi i-a spus tânărului:

„Tehnica ta este încă imatură; ți-ai deplasat mintea mai întâi.”

Inutilitatea suferinței și a necredinței

Odată maestrul Zen Bankei a spus unor oameni:

„Când m-am simțit prima oară inspirat să caut iluminarea, din cauză că nu am beneficiat de îndrumarea unui maestru eliberat, am practicat tot felul de austerități, neglijându-mi trupul.

Câteodată am renunțat la contactul cu alți oameni și am trăit în izolare. Altădată mi-am făcut o cușcă din hârtie și am stat în interiorul ei, sau am coborât paravanele la ferestre și am stat într-o cameră întunecoasă, în poziția lotus, fără să-mi întind picioarele

timp îndelungat, până când coapsele mi s-au umplut de răni și de puroi care mi-au lăsat cicatrici permanente.

Apoi, cum auzeam de existența unui îndrumător care trăia undeva prin vreo provincie, cum mă duceam la el să-l întâlnesc. Câțiva ani după aceasta, puține mai erau locurile din Japonia unde eu să nu fi fost.

Toate acestea s-au datorat faptului că nu întâlnisem un îndrumător iluminat. Când mintea mi s-a deschis într-o bună zi, am realizat deodată cât de nefolositor a fost să îndur trudă și suferința, și astfel am cunoscut pacea în sfârșit.

Acum vă spun aceste lucruri pentru ca voi să cunoașteți împlinirea în viața prezentă, fără a vă supune la suferințe fără rost, dar voi nu aveți destulă credință. Aceasta deoarece nu sunteți cu adevărat serioși.”

Vorbind și ascultând

Gettan obișnuia să spună:

„Când ai o gură care vorbește, nu ai urechi care să audă.

Când ai urechi care aud, nu ai o gură care să vorbească.

Gândiți-vă cu grijă la aceasta.”

Zen și lumea

Când maestrului Zen Gisan i-a fost conferit titlul de onoare în anul 1866, de către însuși împăratul Japoniei, el a răspuns cu aceste versuri:

„Ce este rău, să nu faci;

Ce este bine, înfăptuiește: astfel susul și josul vor fi în armonie, binele și răul nu se vor lupta între ele.”

Hoțul care a devenit discipol

Într-o seară, pe când Shichiri Kojun recita sutre, a intrat în odaie un hoț cu o sabie ascuțită și i-a cerut bani, că altfel îi ia viața.

Shichiri i-a spus:

— Nu mă întrerupe. Găsești bani în sertarul de acolo.

Apoi și-a reluat recitarea.

Puțin după aceea s-a oprit și a spus:

— Nu-i lua pe toți. Îmi trebuie ca să plătesc mâine impozitul.

Intrusul a luat cea mai mare parte a banilor și a pornit spre ușă.

— Mulțumește când primești un dar, a adăugat Shichiri.

Bărbatul i-a mulțumit și a plecat.

După câteva zile omul a fost prins și a mărturisit, printre altele, jefuirea lui Shichiri. Când Shichiri a fost chemat ca martor, a zis:

— Omul ăsta nu-i hoț, cel puțin în ceea ce mă privește. Eu i-am dat banii și mi-a mulțumit pentru ei.

După ce a ieșit din închisoare bărbatul s-a dus la Shichiri și-a devenit discipolul lui.

Nu departe de starea de Buddha

Un student de la o universitate, aflat în vizită la Gasan, l-a întrebat:

— Ați citit vreodată Biblia creștină?

— Nu, citește-mi-o, a zis Gasan.

Studentul a deschis Biblia și a citit din Matei:

„Iar de îmbrăcăminte de ce vă îngrijiți? Luați seama la crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc. Și vă spun vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia... Nu vă îngrijiți de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale.”

Gasan a spus:

— Oricine este cel care a rostit aceste cuvinte îl consider iluminat.

Studentul a citit mai departe:

„Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide.

Căci oricine cere ia, cel care caută află și celui care bate i se va deschide.”

Gasan a remarcat:

— E minunat. Oricine e cel care a zis asta nu e departe de starea de Buddha.

Totul este cel mai bun

Pe când mergea prin piață, Banzan¹⁶⁴ a auzit discuția dintre un măcelar și mușteriu lui.

— Dă-mi cea mai bună bucată de carne pe care o ai, a zis mușteriu.

— Totul în prăvălia mea este cel mai bun, a răspuns măcelarul. Nu veți putea afla aici nicio bucată de carne care să nu fie cea mai bună.

¹⁶⁴ Kumazawa Banzan (1619-1691) - filosof japonez adept al ramurii neoconfucianismului numită «studiile Wang Yangming», la începutul epocii Edo.

La aceste vorbe Banzan a dobândit iluminarea.

Centimetru timp, metru nestemată

Un nobil i-a cerut lui Takuan, un învățător de Zen, să-i sugereze cum să-și petreacă timpul. Zilele i se păreau foarte lungi pe când își îndeplinea slujba și ședea țeapăn, primind omagiile celorlalți.

Takuan a scris opt hieroglife chinezești și i le-a înmânat:

*„Ziua cea de azi nu va mai fi vreodată.
Prețul clipei este cât o nestemată.”*